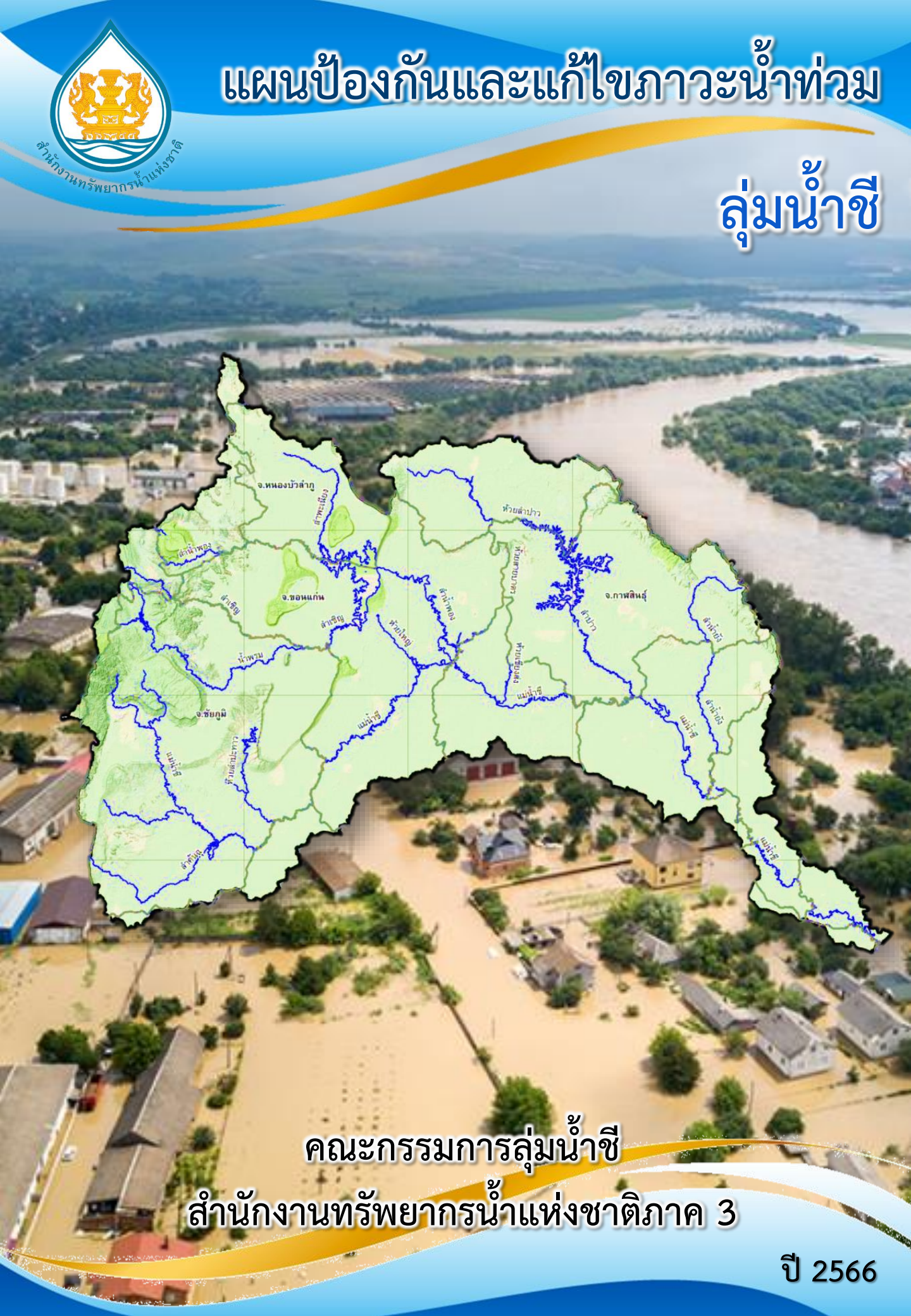
แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

ลุ่มน้ำชี

คณะกรรมการลุ่มน้ำชี

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 3

ปี 2566

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	- ก -
สารบัญตาราง	- จ -
สารบัญรูป	- ซ -
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-2
1.3 ขอบเขตของการดำเนินงาน	1-3
บทที่ 2 สภาพทั่วไปของลุ่มน้ำ	
2.1 ข้อมูลสภาพลุ่มน้ำ	2-1
2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.1.2 ประชากร	2-1
2.1.3 ขอบเขตการปกครอง	2-9
2.1.4 ลักษณะภูมิประเทศ	2-17
2.1.5 ลักษณะภูมิอากาศ	2-20
2.1.6 ลักษณะทางอุตุ-อุทกวิทยา	2-22
2.1.7 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2-29
2.1.8 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ	2-34
2.2 สถานการณ์อุทกภัยที่เกิดขึ้น	2-38
2.2.1 สาเหตุของการเกิดอุทกภัย	2-46
2.2.2 สภาพความเสียหายจากสภาวะน้ำท่วม	2-47
2.3 พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย	2-49
2.4 สถิติการประสบอุทกภัยที่ผ่านมา	2-49
บทที่ 3 การกำหนดภาวะน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำ	
3.1 ความหมายและประเภทของการเกิดภาวะน้ำท่วม	3-1
3.1.1 ความหมายของภาวะน้ำท่วม	3-1
3.1.2 ประเภทหรือความรุนแรงของการเกิดภาวะน้ำท่วม	3-1
3.2 กฎหมาย ระเบียบและนโยบายที่เกี่ยวข้อง	3-5
3.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการปัญหาน้ำท่วมของไทย	3-5
3.2.2 กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วมของไทย	3-16

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.3 การบูรณาการการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม 3-65
3.3.1 โครงสร้างองค์กรบัญชาการ อำนวยการ และปฏิบัติการ 3-67
3.3.2 ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ 3-70
3.3.3 กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ 3-71
3.3.4 ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ 3-72
3.3.5 แนวทางการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาด้านน้ำ ตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำฯ และ พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ 3-77
3.3.6 แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านปริมาณน้ำ 3-77
3.3.7 แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านคุณภาพน้ำ 3-88
3.3.8 งบประมาณในการดำเนินงานตามแผนบูรณาการและการดำเนินงานของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ 3-103
3.3.9 แนวทางปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3-104

บทที่ 4 แนวทางการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

4.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน 4-1
4.1.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก 4-1
4.1.2 หน่วยงานสนับสนุน 4-2
4.2 งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ 4-11
4.3 การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม 4-17
4.3.1 พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม 4-17
4.3.2 พื้นที่ทางน้ำหลาก 4-26
4.3.3 พื้นที่น้ำนอง 4-35
4.3.4 พื้นที่ลุ่มต่ำ 4-35
4.3.5 ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำท่วมและตำแหน่งสถานีตรวจวัดข้อมูล 4-38
4.4 การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม 4-48
4.5 การเตรียมความพร้อมในการเผชิญสถานการณ์ 4-76
4.6 การจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม 4-82
4.7 การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ 4-84
4.8 เกณฑ์การพิจารณาสถานการณ์น้ำ เตือนภัย และวิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการ 4-85
4.8.1 เส้นทางการไหลของน้ำ ผังน้ำในส่วนที่เกี่ยวกับภาวะน้ำท่วม 4-85
4.8.2 ระยะเวลาการเดินทางของน้ำ 4-99
4.8.3 เกณฑ์การพิจารณาภาวะน้ำท่วมและพื้นที่ประสบภัย 4-107
4.8.4 แนวทางการบริหารจัดการองค์ประกอบที่ใช้ในการบรรเทาภาวะน้ำท่วม 4-170
4.9 มาตรการป้องกันและลดผลกระทบจากภาวะน้ำท่วม 4-174
4.10 วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้ต่อไป 4-176

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.11 การประสานงานระหว่างหน่วยงานเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม 4-178

บทที่ 5 การขับเคลื่อนแผนการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมไปสู่การปฏิบัติ

5.1 กลไกการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม 5-1
5.1.1 การจัดตั้งองค์กร 5-1
5.1.2 การอำนวยการ 5-1
5.1.3 การปฏิบัติการ 5-2
5.1.4 มาตรการรับมือฤดูฝน 5-2
5.2 โครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบ 5-7
5.2.1 ระดับนโยบาย 5-7
5.2.2 ระดับบัญชาการ 5-8
5.2.3 ระดับอำนวยการ 5-9
5.2.4 ระดับปฏิบัติการ 5-10
5.2.5 ระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ 5-11
5.3 แนวทางการขับเคลื่อนแบบบูรณาการ 5-12
5.3.1 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยด้านน้ำ 5-12
5.3.2 ระดับการจัดการภาวะน้ำท่วม 5-15
5.3.3 ความเชื่อมโยงและการประสานการปฏิบัติ 5-16
5.4 การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม 5-17
5.4.1 ลักษณะของแผนปฏิบัติการ 5-17
5.4.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการก่อนฤดูฝน 5-18
5.4.3 การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ 5-19
5.4.4 การดำเนินการหลังฤดูฝน 5-20
5.5 ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝน (1 พ.ค. - 31 ต.ค.) 5-21

บทที่ 6 การรายงานผล

6.1 กรณียังไม่เกิดภาวะน้ำท่วม 6-1
6.2 กรณีเกิดภาวะน้ำท่วม 6-3
6.2.1 กรณีเกิดภาวะน้ำท่วมในระดับภัย 1 และ 2 6-3
6.2.2 กรณีเกิดภาวะน้ำท่วมในระดับภัย 3 6-3

บทที่ 7 การติดตามประเมินผล 7-1

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก อักษรย่อ

ภาคผนวก ข ประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่องจัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรน้ำของประเทศ พ.ศ. 2564

ภาคผนวก ค การจัดเวทีประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น (ร่าง) รายงานการศึกษาแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ในเขตลุ่มน้ำชี ที่จังหวัดขอนแก่น

ภาคผนวก ง พื้นที่ประสบภัยน้ำท่วมในลุ่มน้ำ

ภาคผนวก จ บัญชีหมู่บ้าน/ชุมชนเสี่ยงประสบภัยน้ำท่วม

ภาคผนวก ฉ บัญชีรายชื่อหน่วยงานและช่องทางการติดต่อ

ภาคผนวก ช เกณฑ์เตือนภัยและพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1.2-1	ประชากร ครัวเรือน ขนาดของครัวเรือน รายลุ่มน้ำสาขา ในพื้นที่ลุ่มน้ำชี พ.ศ.2562	2-6
2.1.2-2	จำนวนและอัตราการเปลี่ยนแปลงประชากร พื้นที่ลุ่มน้ำชี จำแนกตามลุ่มน้ำสาขา	2-7
2.1.2-3	ประชากรคาดการณ์รวมประชากรแฝงรายลุ่มน้ำสาขา ในพื้นที่ลุ่มน้ำชี	2-8
2.1.3-1	ขอบเขตพื้นที่รายจังหวัดในลุ่มน้ำชี	2-9
2.1.4-1	ขอบเขตพื้นที่รายลุ่มน้ำสาขาในลุ่มน้ำชี	2-19
2.1.5-1	แสดงข้อมูลตัวแปรภูมิอากาศที่สำคัญของลุ่มน้ำชี	2-20
2.1.6-2	แสดงรายละเอียดสถานีวัดน้ำที่นำมาใช้พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ยกับขนาดพื้นที่รับน้ำฝน	2-24
2.1.6-3	ปริมาณน้ำท่ารายเดือนและรายปีเฉลี่ยสำหรับพื้นที่ลำน้ำสาขาในลุ่มน้ำชี	2-26
2.1.7-1	พื้นที่ป่าไม้ปี พ.ศ.2561 - 2562 ในป่าสงวนแห่งชาติในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้	2-31
2.1.8-1	สรุปโครงการพัฒนาแหล่งน้ำในปัจจุบันในพื้นที่ลุ่มน้ำชี	2-34
2.1.8-2	ลักษณะคลองระบายน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำชี	2-35
2.2-1	สรุปเหตุการณ์น้ำท่วมในช่วง ปี พ.ศ.2545-2563	2-38
2.2.2-1	มูลค่าความเสียหายอุทกภัยรายจังหวัด ในพื้นที่ลุ่มน้ำชี	2-48
3.1.2-1	การยกระดับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570	3-2
3.1.2-2	เกณฑ์การกำหนดระดับวิกฤติน้ำ	3-4
3.3.1-1	การยกระดับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570	3-65
3.3.1-2	โครงสร้างองค์กรในการบัญชาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3-66
3.3.6-1	แนวทางการบูรณาการและแผนปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือขณะเกิดเหตุ	3-83
3.3.7-1	การบูรณาการระหว่างศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจและหน่วยงานต่าง ๆ ในระหว่างเกิดเหตุ	3-98
4.1-1	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน	4-4
4.3.1-1	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีจำแนกตามประเภทการใช้ที่ดิน	4-17
4.3.5-1	สถานีวัดน้ำฝนที่ใช้บ่งชี้ภาวะน้ำท่วม	4-39
4.3.5-2	สถานีวัดน้ำท่าที่ใช้บ่งชี้ภาวะน้ำท่วม	4-42
4.3.5-3	องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการน้ำที่สำคัญ	4-46
4.4-1	การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม	4-51
4.4-2	การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วม	4-61
4.4-3	การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม หลังเกิดภาวะน้ำท่วม	4-70
4.8.3-1	เกณฑ์การเตือนภัยน้ำหลากของ สทนช.	4-108

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.8.3-2	ค่าเตือนภัยน้ำหลากตามเกณฑ์การเตือนภัยของ สทนช. จากระดับน้ำ	4-109
4.8.3-3	ค่าเตือนภัยน้ำหลากตามเกณฑ์การเตือนภัยของ สทนช. จากปริมาณน้ำจากแหล่งน้ำต้นทุนในพื้นที่	4-110
4.8.3-4	เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ	4-114
4.8.3-5	เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ	4-130
4.8.3-6	ตัวอย่างปริมาณฝนสะสมรายวันที่คาบอุบัติต่าง ๆ	4-146
4.8.3-7	เกณฑ์การเตือนภัยปริมาณฝนที่ทำให้เกิดน้ำท่วมที่สถานีโทรมาตรของกรมชลประทานในพื้นที่โครงการ	4-167
5.3.1-1	หน้าที่และอำนาจตามกฎหมายที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้เพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะน้ำท่วม	5-14

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.1-1	ความเชื่อมโยงของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 กับแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	1-2
2.1.1-1	ขอบเขตพื้นที่ลุ่มน้ำชี	2-3
2.1.2-1	ขนาดและการกระจายตัวของประชากรลุ่มน้ำชี	2-5
2.1.3-1	ขอบเขตพื้นที่รายจังหวัดในลุ่มน้ำชี	2-10
2.1.3-2	แผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาหมายเลข 5/23	2-16
2.1.4-1	ลักษณะภูมิประเทศในลุ่มน้ำชี	2-17
2.1.4-2	ลุ่มน้ำหลักและสาขาในลุ่มน้ำชี	2-18
2.1.5-1	ทิศทางของมรสุมประจำปีและร่องความกดอากาศของประเทศไทย	2-21
2.1.6-1	เส้นชั้นน้ำฝน	2-22
2.1.6-2	เส้นชั้นน้ำท่า	2-23
2.1.6-3	ลักษณะธรณีวิทยาในลุ่มน้ำชี	2-27
2.1.6-4	ลักษณะทางอุทกธรณีในลุ่มน้ำชี	2-28
2.1.6-5	ปริมาณและคุณภาพน้ำแหล่งน้ำใต้ดิน	2-28
2.1.7-1	พื้นที่ป่าไม้ประเภทต่างๆ ในลุ่มน้ำชี	2-30
2.1.7-2	ชนิดของป่าไม้ในลุ่มน้ำชี	2-30
2.1.7-3	ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในลุ่มน้ำชี	2-33
2.1.7-4	พื้นที่ชุ่มน้ำในลุ่มน้ำชี	2-33
2.1.8-1	ที่ตั้งโครงการพัฒนาแหล่งน้ำปัจจุบันในพื้นที่ลุ่มน้ำชี	2-34
2.1.8-2	โครงข่ายระบายน้ำตามธรรมชาติในพื้นที่ลุ่มน้ำชี	2-37
2.4-1	หมู่บ้านที่ประสบภัยน้ำท่วมขังในลุ่มน้ำชี	2-50
3.3.1-1	แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 1 : ระดับเสี่ยงรุนแรง	3-67
3.3.1-2	แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 2: ระดับรุนแรง	3-67
3.3.1-3	แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 3: ระดับวิกฤต	3-68
3.3.1-4	ความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ และระดับปฏิบัติการ	3-79
3.3.9-1	ความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ และระดับปฏิบัติการ	3-105
3.3.9-2	แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 1: ระดับเสี่ยงรุนแรง	3-106
3.3.9-3	แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 2: ระดับรุนแรง	3-106
3.3.9-3	แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 3: ระดับวิกฤต	3-107

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่		หน้า
4.2-1	การใช้จ่ายเงินทดรองราชการกรณีก่อนเกิดภัยหรือคาดว่าจะเกิดภัย และกรณีเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้น	4-15
4.2-2	แหล่งที่มาและวิธีการงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	4-16
4.3.1-1	พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีแยกตามความถี่ในการเกิดน้ำท่วม	4-18
4.3.1-2ก	พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีตามคาบอุบัติต่างๆ (2 ปี)	4-19
4.3.1-2ข	พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีตามคาบอุบัติต่างๆ (5 ปี)	4-20
4.3.1-2ค	พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีตามคาบอุบัติต่างๆ (10 ปี)	4-21
4.3.1-2ง	พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีตามคาบอุบัติต่างๆ (25 ปี)	4-22
4.3.1-2จ	พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีตามคาบอุบัติต่างๆ (50 ปี)	4-23
4.3.1-2ฉ	พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีตามคาบอุบัติต่างๆ (100 ปี)	4-24
4.3.1-2ช	พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีตามคาบอุบัติต่างๆ (2-100 ปี)	4-25
4.3.2-1ข	แผนผังแสดงผังน้ำ	4-33
4.3.2-2	แผนผังแสดงผังน้ำ จำแนกประเภททางน้ำหลาก	4-34
4.3.4-1	แสดงพื้นที่ลุ่มต่ำในลุ่มน้ำชี	4-37
4.3.5-1	สถานีวัดน้ำฝนที่ใช้บ่งชี้ภาวะน้ำท่วม	4-43
4.3.5-2	สถานีวัดน้ำท่าที่ใช้บ่งชี้ภาวะน้ำท่วม	4-44
4.3.5-3	องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการน้ำที่สำคัญ	4-47
4.4-1	การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม	4-49
4.4.2	การบูรณาการหน่วยงานการจัดการน้ำท่วม	4-50
4.6-1	เว็บไซต์ thaiwater.net	4-83
4.8.1-1	แผนที่แสดงขอบเขตลุ่มน้ำและระบบทางน้ำ	4-86
4.8.1-2	แผนผังแสดงผังน้ำ	4-87
4.8.1-3	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าและพื้นที่ชุ่มน้ำ	4-88
4.8.1-4	แผนที่แสดงความจุลำน้ำและพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม	4-89
4.8.1-5	แผนที่แสดงพื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติ 2 ปี	4-90
4.8.1-6	แผนที่แสดงพื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติ 5 ปี	4-91
4.8.1-7	แผนที่แสดงพื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติ 10 ปี	4-92
4.8.1-8	แผนที่แสดงพื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติ 25 ปี	4-93
4.8.1-9	แผนที่แสดงพื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติ 50 ปี	4-94
4.8.1-10	แผนที่แสดงพื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติ 100 ปี	4-95
4.8.1-11	ผังระบบระบายน้ำ	4-96

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่		หน้า
4.8.2-1	แผนที่แสดงตำแหน่งสถานีตรวจวัด และ กม.ของลำน้ำ	4-100
4.8.2-2ก	ระยะเวลาเดินทางของน้ำในแม่น้ำชี	4-101
4.8.2-2ข	ระยะเวลาเดินทางของน้ำในแม่น้ำพองตอนล่าง	4-102
4.8.2-2ค	ระยะเวลาเดินทางของน้ำในลำน้ำยัง	4-103
4.8.2-2ง	ระยะเวลาเดินทางของน้ำในลำปาวตอนล่าง	4-104
4.8.2-2จ	ระยะเวลาเดินทางของน้ำในลำคันฉู	4-105
4.8.2-2ฉ	ระยะเวลาเดินทางของน้ำในลำปะทาวตอนล่าง	4-106
4.8.3-1	ตัวอย่างการพยากรณ์ปริมาณฝนล่วงหน้าแบบ Long-term ของกรมอุตุนิยมวิทยา	4-111
4.8.3-2	แผนที่แสดงตำแหน่งสถานีวัดน้ำท่าที่ใช้เตือนภัย	4-120
4.8.3-3	เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ	4-121
4.8.3-4	เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ	4-129
4.8.3-5	แผนผังแสดงอัตราการไหลและระดับน้ำที่คาบอุบัติต่าง ๆ	4-147
4.8.3-6	พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ	4-150
4.8.4-1	ภาพรวมแนวทางการบริหารจัดการภาวะน้ำท่วมในลุ่มน้ำชี	4-171
4.8.4-2	แผนผังประกอบการบริหารจัดการภาวะน้ำท่วมในลุ่มน้ำชี	4-172
4.10-1	พื้นที่ทางน้ำหลากเพื่อระบายน้ำ ประเภทที่ 3-2 แก้มลิงนา	4-177
5.3.1-1	การจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	5-13
5.3.2-1	การเปรียบเทียบระดับการจัดการสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ ระหว่าง สทนช. และกระทรวงมหาดไทย	5-16
5.3.3-1	ความเชื่อมโยงและการประสานงานเพื่อจัดการสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ	5-17
5.4-1	การเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมและแผนเผชิญเหตุอุทกภัยและดินถล่มจังหวัด	5-18
5.5	ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝน (1 พ.ค. - 31 ต.ค.)	5-22
6.1-1	ตัวอย่างการรายงานผล กรณียังไม่เกิดภาวะน้ำท่วม	6-2
6.2-1	ตัวอย่างการรายงานผล กรณีเกิดภาวะน้ำท่วมที่ระดับภัย 1 และ 2	6-4

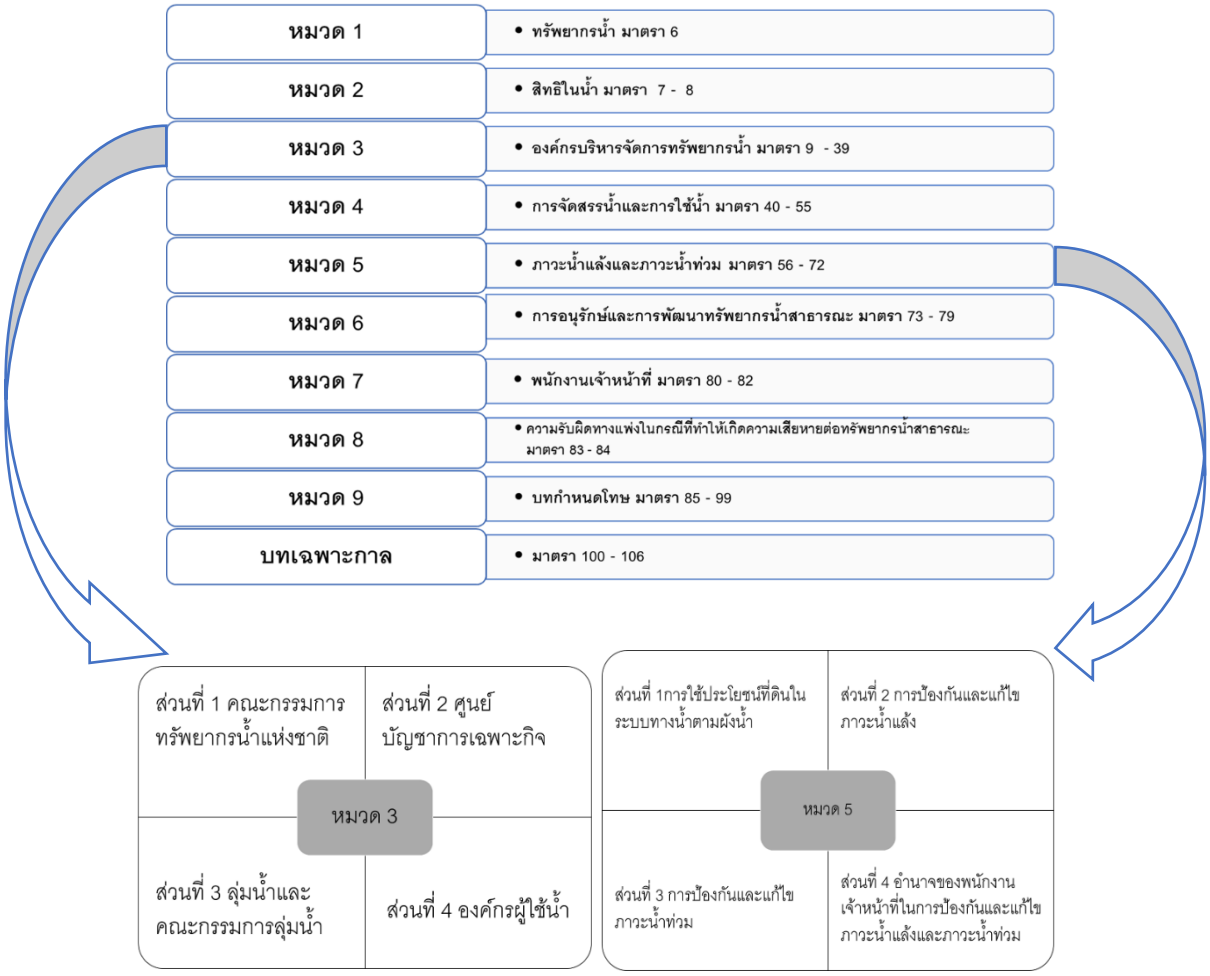
บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ที่ผ่านมาประเทศไทยประสบกับปัญหาการบริหารทรัพยากรน้ำในหลายมิติ เนื่องจากมีหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ตามกฎหมายหลายฉบับ ถึงแม้รัฐบาลจะได้แต่งตั้งให้มีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติทำหน้าที่ในการบูรณาการและบริหารทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบในทุกมิติแล้วก็ตามแต่ก็ยังคงมีความจำเป็นที่สมควรจะมีกฎหมาย ในการบูรณาการเกี่ยวกับการจัดสรรการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และสิทธิในน้ำ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบริหารทรัพยากรน้ำให้มีความประสานสอดคล้องกันในทุกมิติอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งวางหลักเกณฑ์ในการประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ในการเข้าถึงทรัพยากรน้ำสาธารณะตลอดจนจัดให้มีองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ และระดับองค์กรผู้ใช้น้ำซึ่งสะท้อนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อร่วมกันบริหารทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ขึ้น

โดยในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 หมวด 3 องค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำส่วนที่ 3 ลุ่มน้ำและคณะกรรมการลุ่มน้ำ มาตรา 35 (2) คณะกรรมการลุ่มน้ำมีหน้าที่และอำนาจจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เสนอ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบ และ หมวด 5 ภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม ส่วนที่ 3 การป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมมาตรา 64 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า โดยให้จัดทำแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำท่วมในระยะเวลาใด ระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้นโดยฉับพลันดังแสดงใน**รูปที่ 1.1-1** ความเชื่อมโยงของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 กับแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

รูปที่ 1.1-1 ความเชื่อมโยงของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 กับแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

ดังนั้น แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ลุ่มน้ำชี ฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 35(2) ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการลุ่มน้ำมีหน้าที่จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นชอบตามมาตรา 17(10)

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำชี ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 62 63 64 และ 65

1.2.2 เพื่อนำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำชีให้ ผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องทราบ และใช้ปฏิบัติ

1.3 ขอบเขตของการดำเนินงาน

ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ในหมวดที่ 5 “ภาวะน้ำท่วมน้ำแล้ง”ได้กำหนดรายละเอียดออกเป็น 4 ส่วน อยู่ในมาตราที่ 56 ถึง มาตราที่ 72 ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 “การใช้ประโยชน์ที่ดินในระบบทางน้ำตามผังน้ำ” ส่วนที่ 2 “การป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง” ส่วนที่ 3 “การป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม” และส่วนที่ 4 “อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม” และมีมาตราอื่นที่เกี่ยวข้องกับการทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ดังนี้

มาตรา 4“ภาวะน้ำท่วม” หมายความว่า สภาวะที่ปริมาณน้ำ ปริมาณการไหลของน้ำหรือระดับน้ำเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือไหลหลาก หรือฉับพลันจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์และพืชที่อยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง แต่ไม่รวมถึงภาวะน้ำขึ้นและน้ำลงซึ่งเป็นปรากฏการณ์ปกติตามธรรมชาติ

มาตรา 59 ในกรณีมีความจำเป็นต้องผันน้ำจากลุ่มน้ำหนึ่งไปยังอีกลุ่มน้ำหนึ่งเพื่อบรรเทาภาวะน้ำแล้ง นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ กนช. มีอำนาจสั่งให้ดำเนินการดังกล่าวได้เท่าที่จำเป็นในการบรรเทาภาวะน้ำแล้งนั้น

มาตรา 62 เมื่อคณะกรรมการลุ่มน้ำได้จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งขึ้นแล้ว ให้เสนอต่อ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบ และจัดส่งแผนดังกล่าวไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและดำเนินการ ในการนี้ ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องจัดสร้างหรือเตรียมอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง รวมทั้งบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างหรืออุปกรณ์นั้น หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้เป็นไป ตามแผนดังกล่าว กรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่อาจดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งได้ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำเสนอเรื่องต่อ กนช. เพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขต่อไป

มาตรา 63 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งที่ กนช. ให้ความเห็นชอบ และทบทวนแผนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับ สภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะดำเนินการได้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง

มาตรา 64 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับ

<u>กรณีปกติ</u> ซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำท่วมในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ

<u>กรณีฉุกเฉิน</u> ที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้นโดยฉับพลัน

โดยในการจัดทำแผนต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อม ผังน้ำ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่นั้นประกอบด้วย แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน

2) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ

3) การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

4) การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม

5) การจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม

6) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ

7) วิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทางที่กำหนด

8) วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

9) การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม

ในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ให้มีการบูรณาการร่วมกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในเขตลุ่มน้ำตามความเหมาะสม

การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วมและการจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วมตามวรรคสอง (4) และ (5) ให้เป็นไปตามแนวทางที่ กนช. ประกาศกำหนด

ปัจจุบัน กนช. ได้มีประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง แนวทางการบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วมและการจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม พ.ศ. 2564 (ภาคผนวก ฌ)

มาตรา 65 ให้นำความในมาตรา 59 มาตรา 62 และมาตรา 63 มาใช้บังคับแก่การผันน้ำจากลุ่มน้ำหนึ่งไปยังอีกลุ่มน้ำหนึ่งเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม การเสนอแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมต่อ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบ การจัดส่งแผนดังกล่าวไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและดำเนินการ และการแก้ไขปัญหากรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องไม่อาจดำเนินการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าวได้ รวมทั้งการติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมและการทบทวนแผนดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม

สำหรับกรณีเกิดวิกฤติน้ำ(น้ำท่วม) ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 หมวด 3 องค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ส่วนที่ 2 ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

มาตรา 24 ในกรณีเกิดปัญหาวิกฤติน้ำท่วมจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์ หรือพืช หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐอย่างรุนแรงให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ อำนวยการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำท่วมเป็นการชั่วคราวจนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป ทั้งนี้ ให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งและสนับสนุนการปฏิบัติงาน

ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใด ๆ ร่วมกันกระทำหรือห้ามกระทำการใด ๆ เพื่อการป้องกันแก้ไข ควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้ออกคำสั่งตามวรรคสองแล้ว และคำสั่งนั้นมีสภาพอย่างกฎเพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อประชาชนที่เกี่ยวข้อง ให้ประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า

ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจหรือการปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีตามวรรคสอง หากเจ้าหน้าที่ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใด ได้ดำเนินการไปตามหน้าที่และอำนาจ และได้กระทำไปพอสมควรแก่เหตุและมิได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ให้ผู้นั้นพ้นจากความผิดและความรับผิดทั้งปวง

เมื่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำแล้วเสร็จ ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติรายงานและจัดทำสรุปผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบโดยมิชักช้า

บทที่ 2

สภาพทั่วไปของลุ่มน้ำ

จากการศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของลุ่มน้ำชีและสถานการณ์อุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำชี โดยมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

2.1 ข้อมูลสภาพลุ่มน้ำ

2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ลุ่มน้ำชี (รหัสลุ่มน้ำ 04) เป็นลุ่มน้ำสำคัญที่ตั้งอยู่ตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างเส้นรุ้งที่ 15° 30′ เหนือ ถึงเส้นรุ้งที่ 17° 30′ เหนือ และอยู่ระหว่างเส้นแวงที่ 101° 30′ ตะวันออก ถึงเส้นแวงที่ 104° 30′ ตะวันออก ทิศเหนือและทิศตะวันออกติดกับทิวเขาภูพาน ทิศตะวันตกติดกับทิวเขาเพชรบูรณ์ ทิศใต้เป็นเนินและพื้นที่เป็นทุ่งราบกว้างใหญ่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือไหลบรรจบลงสู่แม่น้ำมูล ระดับความสูงทั่วไปอยู่ระหว่าง 100–200 เมตรจากระดับทะเลปานกลาง ลุ่มน้ำชีมีพื้นที่ลุ่มน้ำรวมทั้งสิ้น 49,269.59 ตารางกิโลเมตร หรือ 30,793,493.75 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 15 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา เพชรบูรณ์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ลพบุรี (อำเภอลำสนธิ ในพื้นที่บางส่วนของตำบลกุดตาเพชร) เลย ศรีสะเกษ หนองบัวลำภู อุดรธานี และจังหวัดอุบลราชธานี ดังแสดงขอบเขตลุ่มน้ำชีใน**รูปที่ 2.1.1-1**

ลุ่มน้ำชีมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ลุ่มน้ำอื่นโดยรอบ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ลุ่มน้ำโขง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ลุ่มน้ำมูล
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ลุ่มน้ำโขง และลุ่มน้ำมูล
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ลุ่มน้ำป่าสัก

2.1.2 ประชากร

จากสถิติข้อมูลของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่าในปี พ.ศ.2562 ในพื้นที่ลุ่มน้ำชี มีจำนวนประชากร 6,514,336 คน และ 2,116,771 หลังคาเรือน โดยสรุปได้ดัง**ตารางที่ 2.1.2-1** และ**รูปที่ 2.1.2-1** เมื่อพิจารณาอัตราการเพิ่มของประชากรลุ่มน้ำชีในช่วง 10 ปี พ.ศ.2552 - 2562 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.16 ต่อปี เมื่อพิจารณารายลุ่มน้ำสาขา พบว่าลุ่มน้ำสาขาที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรเพิ่มมากที่สุด คือ ลำกระจวน มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.63 ต่อปี รองลงมาคือ แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 1 และลำสะพุง มีการเปลี่ยนแปลงของประชากรเฉลี่ยร้อยละ 0.62 ต่อปีเท่ากัน และแม่น้ำชีส่วนที่ 3 มีการเปลี่ยนแปลง

ของประชากรเฉลี่ยร้อยละ 0.38 ต่อปี ตามลำดับ ส่วนลุ่มน้ำสาขาที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรลดลง ได้แก่ แม่น้ำชีตอนล่างมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงมากที่สุด คือร้อยละ -0.14 ต่อปี ดังแสดงใน**ตารางที่ 2.1.2-2**

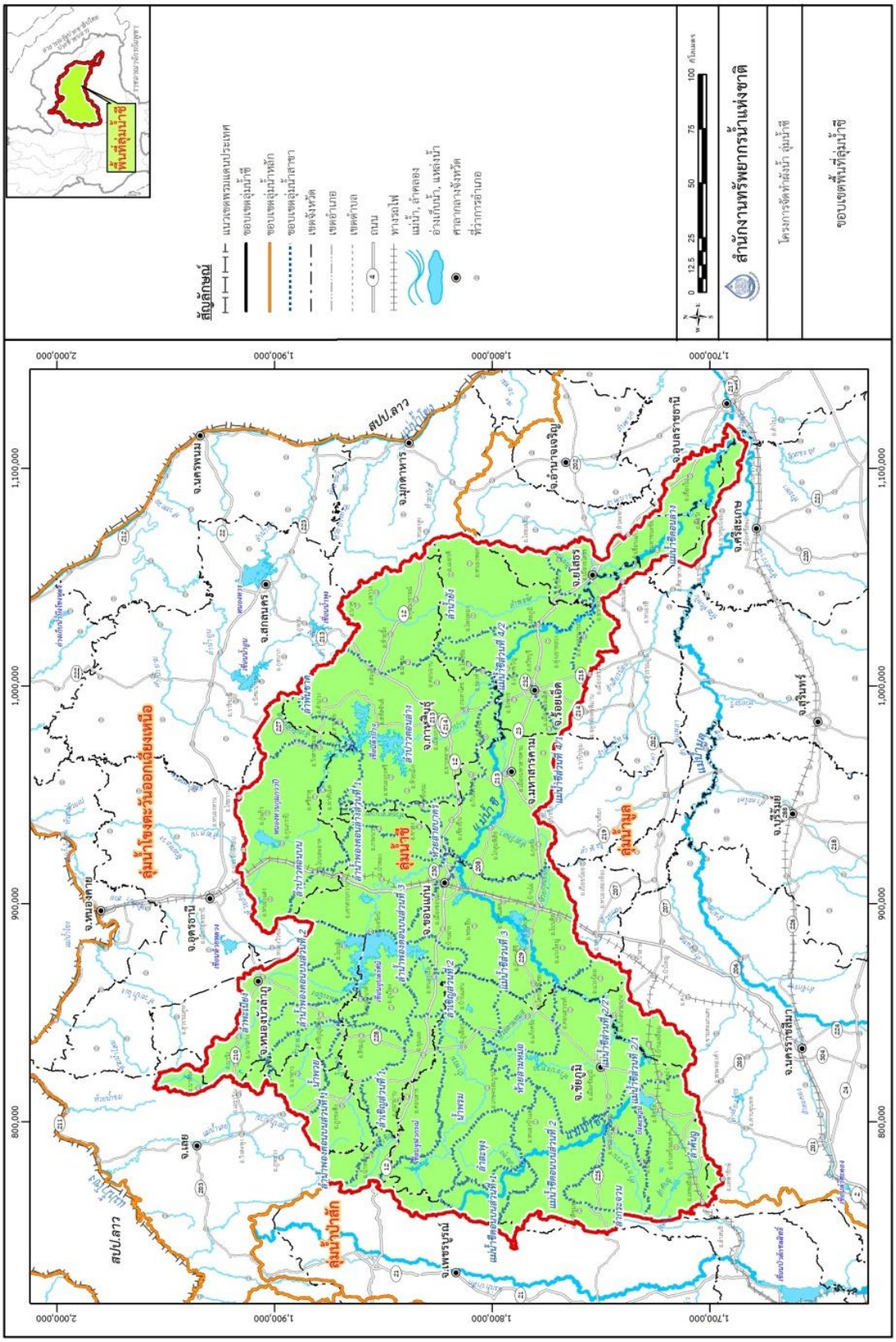
สำหรับการคาดการณ์ประชากรในอนาคต มีข้อสมมติและ/ข้อกำหนด ดังนี้

(1) จำนวนประชากรที่ปรากฏในทะเบียนราษฎร์ ของกระทรวงมหาดไทย ในแต่ละปีนั้น จะใช้เป็นฐานในการคาดการณ์ ซึ่งจะเรียกว่า “ประชากรในพื้นที่”

(2) ประชากรซึ่งเป็นผู้ที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ประชากรกลุ่มนี้ จะเข้ามาทั้งในลักษณะเข้ามาทำงาน/ มาหางานทำ/ มาเรียน/ ศึกษา/ มาเป็นแม่บ้าน และอื่น ๆ รวมทั้งแรงงานต่างด้าว โดยไม่มีการแจ้งย้ายเข้ามา (ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน) ต่อไปจะเรียกประชากรกลุ่มนี้ว่า “*ประชากรแฝง*”

ในการประมาณค่าประชากรแฝง จะอ้างอิงจากการที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ได้จัดทำข้อมูลสำมะโนประชากรและเคหะ ในปี 2553 ในการสำรวจครั้งนั้นได้สอบถามเกี่ยวกับการมีชื่อในทะเบียนบ้านที่อาศัยอยู่ เทียบกับสถานที่อาศัยอยู่จริงในจังหวัดและสถานที่เรียน หรือสถานที่ทำงาน ถ้าจำนวนในสถานที่เหล่านั้นไม่ตรงกันให้นับว่าเป็นประชากรแฝง ผลจากการทำสำมะโนประชากรและเคหะ ในปี 2553 นั้น พบว่าประชากรแฝงของจังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำชี (สำหรับอัตราส่วนประชากรแฝงของแต่ละจังหวัดจะถูกสมมติให้คงที่ตลอดการคาดประมาณประชากรใน 20 ปี) มีดังนี้ ประชากรแฝงของจังหวัดกาฬสินธุ์ คิดเป็นร้อยละ 2.5 ขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 4.9 ชัยภูมิ คิดเป็นร้อยละ 1.5 นครราชสีมา คิดเป็นร้อยละ 4.2 เพชรบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 2.8 มหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ 5.1 มุกดาหาร คิดเป็นร้อยละ 2.4 ยโสธร คิดเป็นร้อยละ 2.4 ร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ 1.5 ลพบุรี คิดเป็นร้อยละ 5.3 เลย คิดเป็นร้อยละ 3.2 ศรีสะเกษ คิดเป็นร้อยละ 2.4 หนองบัวลำภู คิดเป็นร้อยละ 2.0 อุบลราชธานี คิดเป็นร้อยละ 2.2 และ อุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 2.3 ของประชากรจังหวัด

สำหรับการคาดประมาณประชากรในอนาคต จะใช้แบบจำลองเชิงเส้นตรง (Linear Model) ซึ่งเป็นวิธีการคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคตโดยอาศัย “Extrapolation Techniques” ซึ่งเป็นการใช้แนวโน้มการเติบโตของประชากรในอดีตมาคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคตซึ่งการคาดประมาณประชากรในจังหวัดสามารถพิจารณาจากลักษณะและรูปแบบการเปลี่ยนแปลงประชากรของจำนวนประชากรในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2552-2562)

รูปที่ 2.1.1-1 ขอบเขตพื้นที่ลุ่มน้ำชี

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2563

ผลจากการศึกษาข้อมูลในอดีต 10 ปีที่ผ่านมาพบว่า ประชากรโดยทั่วไปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นคงที่ สูตรที่ใช้ในการศึกษา คือ

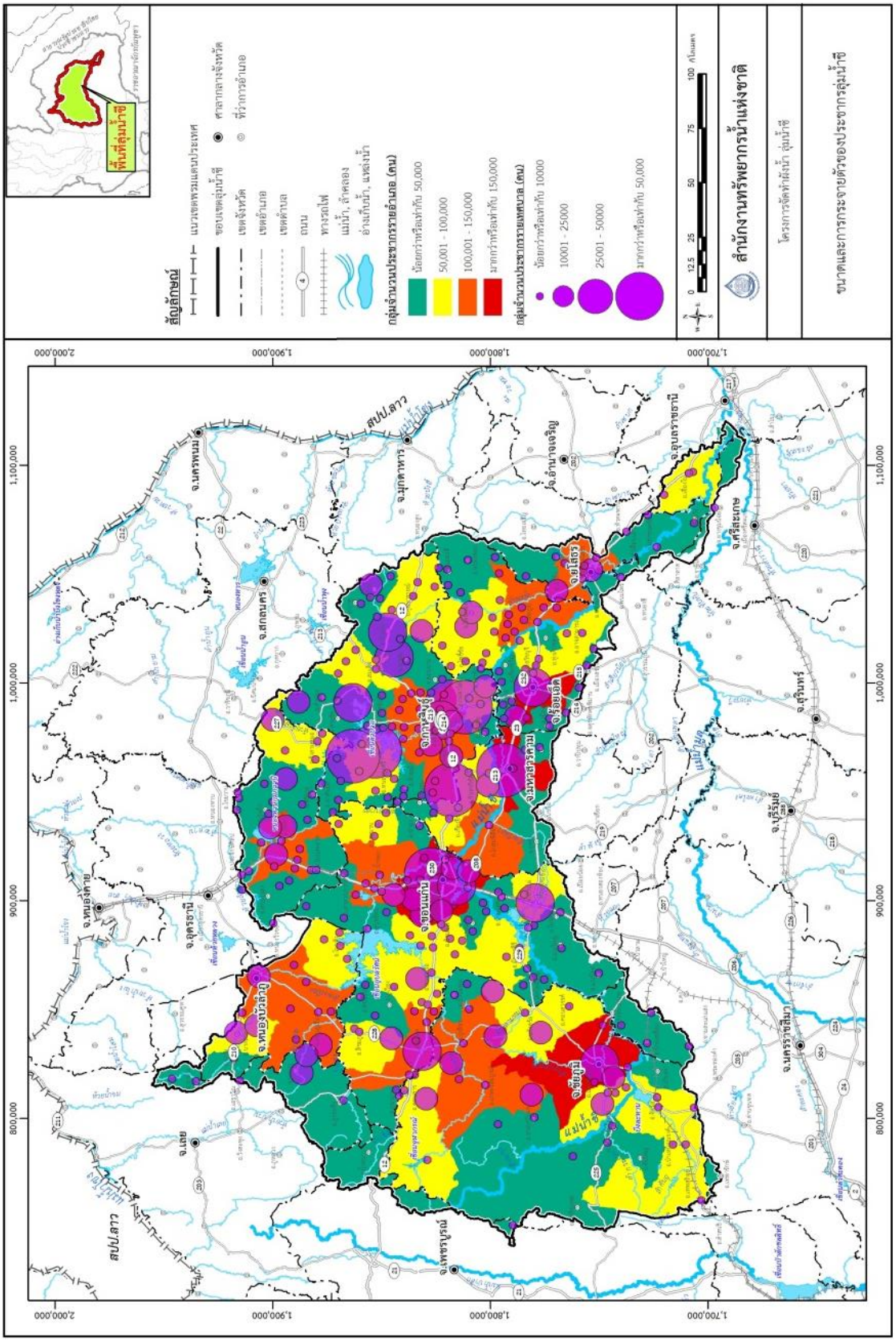
$$Y_c = a+bX$$

Y_c คือ จำนวนประชากรที่คาดการณ์ เมื่อตัวแปรอิสระ = X (คือหน่วยเวลา เช่น ปี)

a คือ ค่าตัวคั่น (Y-intercept) หรือค่าของ Yc เมื่อ X = 0

b คือ จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงต่อหน่วยเวลา (เช่นต่อปี)

ผลจากการคาดการณ์ พบว่า ประชากรในพื้นที่ศึกษาใน 20 ปีข้างหน้า โดยคาดการณ์ทีละ 5 ปี คือ ปี 2567, 2572, 2577 และ 2582 จะมีประชากรรวม 6,772,910 คน 6,840,922 คน 6,909,675 คน และ 6,979,205 คน ตามลำดับ และมีความหนาแน่นประชากรเพิ่มขึ้น เป็น 137.47, 138.85, 140.24 และ 141.65 คนต่อตารางกิโลเมตร ตามลำดับ (ดัง**ตารางที่ 2.1.2-3**)

รูปที่ 2.1.2-1 ขนาดและการกระจายตัวของประชากรลุ่มน้ำชี

ที่มา : กรมการปกครอง, 2562

ตารางที่ 2.1.2-1 ประชากร ครัวเรือน ขนาดของครัวเรือน รายลุ่มน้ำสาขา ในพื้นที่ลุ่มน้ำชี พ.ศ.2562

ลุ่มน้ำสาขา	ประชากรปี 2562		ครัวเรือนปี 2562		ขนาดครัวเรือน (คน/หลัง)
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
ลุ่มน้ำชี	***6,514,336***	***100.00***	***2,116,771***	***100.00***	***3.08***
น้ำพรม	193,498	2.97	59,453	2.81	3.25
น้ำพวย	96,831	1.49	27,198	1.28	3.56
ลำกระจวน	50,685	0.78	18,025	0.85	2.81
ลำคันฉู	171,935	2.64	60,106	2.84	2.86
แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 1	15,639	0.24	4,964	0.23	3.15
แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 2	126,908	1.95	42,517	2.01	2.98
แม่น้ำชีตอนล่าง	433,684	6.66	130,142	6.15	3.33
แม่น้ำชีส่วนที่ 2/1	31,754	0.49	11,282	0.53	2.81
แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2	426,674	6.55	154,410	7.29	2.76
แม่น้ำชีส่วนที่ 3	639,654	9.82	242,795	11.47	2.63
แม่น้ำชีส่วนที่ 4/1	679,798	10.44	223,516	10.56	3.04
แม่น้ำชีส่วนที่ 4/2	357,332	5.49	112,754	5.33	3.17
ลำเชิญส่วนที่ 1	187,609	2.88	64,626	3.05	2.90
ลำเชิญส่วนที่ 2	148,259	2.28	42,686	2.02	3.47
ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 1	155,050	2.38	46,574	2.20	3.33
ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 2	79,470	1.22	22,165	1.05	3.59
ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 3	198,213	3.04	56,444	2.67	3.51
ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 1	328,696	5.05	109,339	5.17	3.01
ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 2	86,510	1.33	46,440	2.19	1.86
ลำน้ำยัง	532,537	8.17	160,885	7.60	3.31
ลำปาวตอนบน	400,321	6.15	115,520	5.46	3.47
ลำปาวตอนล่าง	657,862	10.10	201,577	9.52	3.26
ลำพะเนียง	229,109	3.52	72,626	3.43	3.15
ลำพันชาด	50,044	0.77	14,514	0.69	3.45
ลำสะพุง	21,230	0.33	6,967	0.33	3.05
ห้วยสามหมอ	98,473	1.51	33,477	1.58	2.94
ห้วยสายบาตร	116,559	1.79	35,767	1.69	3.26

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2562

ตารางที่ 2.1.2-2 จำนวนและอัตราการเปลี่ยนแปลงประชากร พื้นที่ลุ่มน้ำชี จำแนกตามลุ่มน้ำสาขา

พื้นที่	จำนวนประชากร (คน)		การเปลี่ยนแปลงของประชากร (คน)	อัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากร (เฉลี่ยร้อยละต่อปี)
	พ.ศ.2552	พ.ศ.2562		
ลุ่มน้ำชี	***6,414,778***	***6,514,336***	***99,559***	***0.16***
น้ำพรม	193,154	193,498	345	0.02
น้ำพวย	93,647	96,831	3,184	0.34
ลำกระจวน	47,702	50,685	2,983	0.63
ลำคันฉู	168,733	171,935	3,202	0.19
แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 1	14,728	15,639	911	0.62
แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 2	123,039	126,908	3,869	0.31
แม่น้ำชีตอนล่าง	439,797	433,684	-6,113	-0.14
แม่น้ำชีส่วนที่ 2/1	31,960	31,754	-206	-0.06
แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2	428,436	426,674	-1,761	-0.04
แม่น้ำชีส่วนที่ 3	616,522	639,654	23,132	0.38
แม่น้ำชีส่วนที่ 4/1	658,933	679,798	20,864	0.32
แม่น้ำชีส่วนที่ 4/2	355,413	357,332	1,919	0.05
ลำเชิญส่วนที่ 1	185,725	187,609	1,884	0.10
ลำเชิญส่วนที่ 2	146,894	148,259	1,365	0.09
ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 1	151,824	155,050	3,226	0.21
ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 2	78,353	79,470	1,117	0.14
ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 3	195,766	198,213	2,448	0.13
ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 1	316,746	328,696	11,950	0.38
ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 2	85,347	86,510	1,163	0.14
ลำน้ำยัง	531,310	532,537	1,227	0.02
ลำปาวตอนบน	393,976	400,321	6,346	0.16
ลำปาวตอนล่าง	651,000	657,862	6,862	0.11
ลำพะเนียง	223,550	229,109	5,559	0.25
ลำพันชาด	48,265	50,044	1,779	0.37
ลำสะพุง	19,982	21,230	1,248	0.62
ห้วยสามหมอ	97,741	98,473	732	0.07
ห้วยสายบาตร	116,236	116,559	323	0.03

ที่มา : วิเคราะห์จากข้อมูลของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2562

ตารางที่ 2.1.2-3 ประชากรคาดการณ์รวมประชากรแฝงรายลุ่มน้ำสาขา ในพื้นที่ลุ่มน้ำชี

ลุ่มน้ำสาขา	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากรรวมประชากรแฝงปีประมาณการ (คน)					ความหนาแน่นประชากร (คน/ตร.กม.)				
		2562	2567	2572	2577	2582	2562	2567	2572	2577	2582
ลุ่มน้ำชี	**49,269.59**	**6,493,578**	**6,772,910**	**6,840,922**	**6,909,675**	**6,979,205**	**131.80**	**137.47**	**138.85**	**140.24**	**141.65**
น้ำพรม	2,263.75	193,498	198,094	199,229	200,364	201,499	85.48	87.51	88.01	88.51	89.01
น้ำพวย	926.63	91,131	91,629	93,038	94,452	95,872	98.35	98.88	100.41	101.93	103.46
ลำกระจวน	893.91	50,685	51,883	52,202	52,521	52,840	56.70	58.04	58.40	58.75	59.11
ลำคันฉู	1,738.40	171,935	175,727	176,784	177,841	178,899	98.90	101.09	101.69	102.30	102.91
แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 1	627.00	15,639	16,009	16,107	16,205	16,304	24.94	25.53	25.69	25.85	26.00
แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 2	1,919.12	126,908	129,922	130,676	131,430	132,183	66.13	67.70	68.09	68.48	68.88
แม่น้ำชีตอนล่าง	2,856.33	433,684	454,643	466,811	479,543	492,869	151.83	159.17	163.43	167.89	172.55
แม่น้ำชีส่วนที่ 2/1	324.55	31,754	32,504	32,704	32,904	33,103	97.84	100.15	100.77	101.38	102.00
แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2	3,511.30	426,674	440,591	443,391	446,190	448,990	121.51	125.48	126.28	127.07	127.87
แม่น้ำชีส่วนที่ 3	3,292.31	639,654	681,730	690,973	700,217	709,460	194.29	207.07	209.88	212.68	215.49
แม่น้ำชีส่วนที่ 4/1	3,407.83	679,798	722,379	730,365	738,351	746,337	199.48	211.98	214.32	216.66	219.01
แม่น้ำชีส่วนที่ 4/2	1,676.29	357,332	363,038	362,819	362,600	362,381	213.17	216.57	216.44	216.31	216.18
ลำเชิญส่วนที่ 1	1,899.52	187,609	196,993	199,056	201,119	203,182	98.77	103.71	104.79	105.88	106.96
ลำเชิญส่วนที่ 2	937.46	146,789	153,090	154,562	156,033	157,505	156.58	163.30	164.87	166.44	168.01
ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 1	1,799.77	155,050	164,104	166,327	168,551	170,777	86.15	91.18	92.42	93.65	94.89
ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 2	532.49	79,470	82,510	83,500	84,499	85,508	149.24	154.95	156.81	158.69	160.58
ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 3	1,756.97	194,795	205,657	208,330	211,011	213,700	110.87	117.05	118.57	120.10	121.63
ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 1	2,221.21	327,314	351,909	356,706	361,503	366,300	147.36	158.43	160.59	162.75	164.91
ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 2	91.11	86,510	92,201	93,451	94,701	95,951	949.47	1,011.93	1,025.65	1,039.37	1,053.09
ลำน้ำยัง	4,152.51	532,537	546,682	549,456	552,355	555,383	128.24	131.65	132.32	133.02	133.75
ลำปาวตอนบน	3,265.08	400,321	415,509	420,940	426,371	431,801	122.61	127.26	128.92	130.59	132.25
ลำปาวตอนล่าง	4,352.41	657,862	679,859	681,496	683,133	684,769	151.15	156.20	156.58	156.96	157.33
ลำพะเนียง	1,936.82	229,109	236,848	239,770	242,721	245,700	118.29	122.29	123.80	125.32	126.86
ลำพันชาด	695.89	50,044	51,789	52,298	52,807	53,316	71.91	74.42	75.15	75.88	76.62
ลำสะพุง	743.74	21,230	21,732	21,865	21,999	22,132	28.54	29.22	29.40	29.58	29.76
ห้วยสามหมอ	756.12	98,473	101,189	101,883	102,578	103,272	130.24	133.83	134.75	135.66	136.58
ห้วยสายบาตร	691.07	107,772	114,688	116,182	117,676	119,170	155.95	165.96	168.12	170.28	172.44

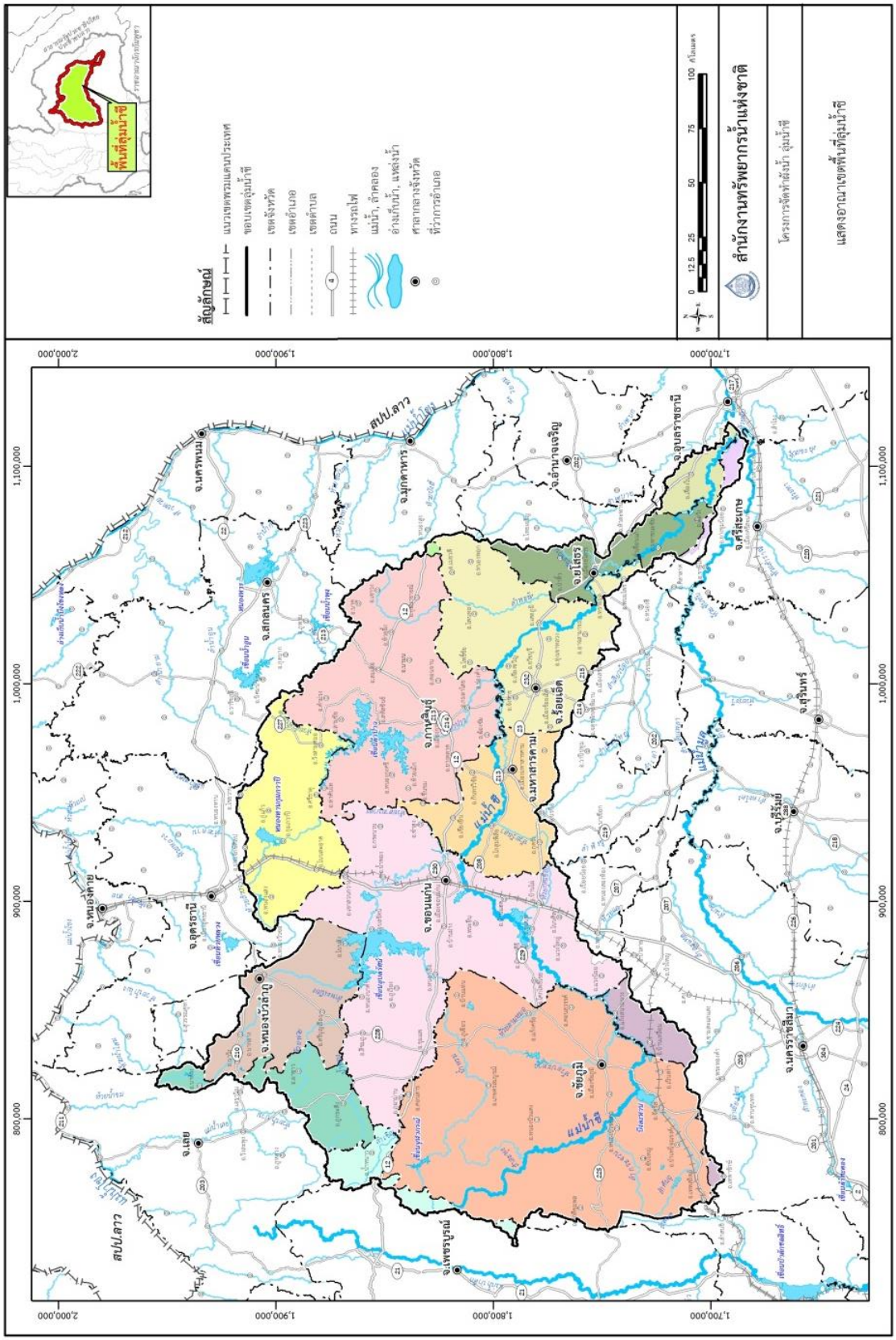
ที่มา : ผลการศึกษา, 2564

2.1.3 ขอบเขตการปกครอง

ลุ่มน้ำชีตามพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ.2564 มีพื้นที่ครอบคลุม 15 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา เพชรบูรณ์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ลพบุรี (อำเภอลำสนธิ ในพื้นที่บางส่วนของตำบลกุดตาเพชร) เลย ศรีสะเกษ หนองบัวลำภู อุดรธานี และจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีขอบเขตพื้นที่จำแนกตามรายจังหวัดแสดงดัง**ตารางที่ 2.1.3-1** และ**รูปที่ 2.1.3-1**

ตารางที่ 2.1.3-1 ขอบเขตพื้นที่รายจังหวัดในลุ่มน้ำชี

ลำดับ	จังหวัด	พื้นที่จังหวัด (ตร.กม.)	พื้นที่จังหวัดในลุ่มน้ำ			ร้อยละของพื้นที่ลุ่มน้ำ
			(ตร.กม.)	(ไร่)	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด	
1	กาฬสินธุ์	6,936.35	6,930.15	4,331,341.73	99.91	14.07
2	ขอนแก่น	10,659.43	9,569.25	5,980,779.78	89.77	19.42
3	ชัยภูมิ	12,698.51	12,490.59	7,806,621.80	98.36	25.35
4	นครราชสีมา	20,736.29	866.63	541,642.71	4.18	1.76
5	เพชรบูรณ์	12,339.82	868.10	542,559.83	7.03	1.76
6	มหาสารคาม	5,607.39	2,956.76	1,847,973.36	52.73	6.00
7	มุกดาหาร	4,125.33	47.23	29,520.49	1.14	0.10
8	ยโสธร	4,131.32	1,725.05	1,078,158.06	41.76	3.50
9	ร้อยเอ็ด	7,873.07	4,744.73	2,965,459.34	60.27	9.63
10	ลพบุรี	6,493.00	3.10	1,938.83	0.05	0.01
11	เลย	10,500.95	1,679.98	1,049,986.03	16.00	3.41
12	ศรีสะเกษ	8,940.45	299.08	186,922.03	3.35	0.61
13	หนองบัวลำภู	4,099.41	3,013.63	1,883,519.02	73.51	6.12
14	อุดรธานี	11,071.59	3,394.08	2,121,299.62	30.66	6.89
15	อุบลราชธานี	15,631.46	681.23	425,770.73	4.36	1.38
	รวม	**151,424.23**	**49,269.59**	**30,793,493.75**	**-**	**100.00**

ที่มา : กรมการปกครอง, 2560

รูปที่ 2.1.3-1 ขอบเขตพื้นที่รายจังหวัดในลุ่มน้ำชี

พระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 มาตรา 7 ให้ลุ่มน้ำชี มีเขตพื้นที่ครอบคลุมในท้องที่ดังต่อไปนี้

(1) จังหวัดกาฬสินธุ์

(ก) อำเภอกมลาไสย อำเภอเขาวง อำเภอฆ้องชัย อำเภอดอนจาน อำเภอท่าคันโท อำเภอนาคู อำเภอนามน อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอยางตลาด อำเภอร่องคำ อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอสามชัย อำเภอหนองกุงศรี อำเภอห้วยผึ้ง และอำเภอห้วยเม็ก

(ข) อำเภอกุฉินารายณ์ ในพื้นที่ตำบลกุดค้าว ตำบลจุมจัง ตำบลแจนแลน ตำบลนาโก ตำบลนาขาม ตำบลบัวขาว ตำบลสมสะอาด ตำบลสามขา ตำบลหนองห้าง ตำบลเหล่าใหญ่ และตำบลเหล่าไฮงาม และในพื้นที่บางส่วนของตำบลกุดหว้า

(ค) อำเภอคำม่วง ในพื้นที่ตำบลทุ่งคลอง ตำบลนาทัน ตำบลนาบอน ตำบลเนินยาง และตำบลโพน และในพื้นที่บางส่วนของตำบลดินจี่

(ง) อำเภอสมเด็จ ในพื้นที่ตำบลผาเสวย ตำบลมหาไชย ตำบลลำห้วยหลัว ตำบลศรีสมเด็จ ตำบลสมเด็จ ตำบลหนองแวง และตำบลหมูม่น และในพื้นที่บางส่วนของตำบลแซงบาดาล

(2) จังหวัดขอนแก่น

(ก) อำเภอกระนวน อำเภอเขาสวนกวาง อำเภอโคกโพธิ์ไชย อำเภอชนบท อำเภอชุมแพ อำเภอซำสูง อำเภอน้ำพอง อำเภอบ้านฝาง อำเภอบ้านแฮด อำเภอพระยืน อำเภอภูผาม่าน อำเภอภูเวียง อำเภอมัญจาคีรี อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอเวียงเก่า อำเภอแวงใหญ่ อำเภอสีชมพู อำเภอหนองนาคำ อำเภอหนองเรือ และอำเภออุบลรัตน์

(ข) อำเภอโนนศิลา ในพื้นที่ตำบลโนนแดง ตำบลโนนศิลา ตำบลเปือยใหญ่ และตำบลหนองปลาหมอ และในพื้นที่บางส่วนของตำบลบ้านหัน

(ค) อำเภอบ้านไผ่ ในพื้นที่ตำบลแคนเหนือ ตำบลในเมือง ตำบลบ้านไผ่ ตำบลภูเหล็ก ตำบลเมืองเพีย ตำบลหนองน้ำใส ตำบลหัวหนอง และตำบลหินตั้ง และในพื้นที่บางส่วนของตำบลบ้านลาน และตำบลป่าปอ

(ง) อำเภอเปือยน้อย ในพื้นที่บางส่วนของตำบลขามป้อม

(จ) อำเภอพล ในพื้นที่บางส่วนของตำบลโคกสง่า ตำบลโจดหนองแก ตำบลเพ็กใหญ่ ตำบลลอมคอม ตำบลหนองแวงนางเบ้า และตำบลหัวทุ่ง

(ฉ) อำเภอแวงน้อย ในพื้นที่ตำบลก้านเหลือง ตำบลท่านางแนว ตำบลท่าวัด และตำบลละหานนา และในพื้นที่บางส่วนของตำบลทางขวาง และตำบลแวงน้อย

(3) จังหวัดชัยภูมิ

(ก) อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอแก้งคร้อ อำเภอคอนสวรรค์ อำเภอคอนสาร อำเภอซับใหญ่ อำเภอเนินสง่า อำเภอบ้านเขว้า อำเภอบ้านแท่น อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอภูเขียว อำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอหนองบัวแดง และอำเภอหนองบัวระเหว

(ข) อำเภอจัตุรัส ในพื้นที่ตำบลกุดน้ำใส ตำบลบ้านขาม ตำบลละหาน ตำบลส้มป่อย ตำบลหนองโดน ตำบลหนองบัวบาน และตำบลหนองบัวใหญ่ และในพื้นที่บางส่วนของตำบลบ้านกอก และตำบลหนองบัวโคก

(ค) อำเภอเทพสถิต ในพื้นที่ตำบลนายางกลัก ตำบลบ้านไร่ ตำบลโป่งนก และตำบลห้วยยายจิ๋ว และในพื้นที่บางส่วนของตำบลวะตะแบก

(ง) อำเภอภักดีชุมพล ในพื้นที่ตำบลเจาทอง และตำบลวังทอง และในพื้นที่บางส่วนของตำบลบ้านเจียง และตำบลแหลมทอง

(4) จังหวัดนครราชสีมา

(ก) อำเภอแก้งสนามนาง

(ข) อำเภอขามสะแกแสง ในพื้นที่บางส่วนของตำบลโนนเมือง และตำบลเมืองเกษตร

(ค) อำเภอคง ในพื้นที่ตำบลบ้านปรางค์ และในพื้นที่บางส่วนของตำบลหนองบัว

(ง) อำเภอด่านขุนทด ในพื้นที่บางส่วนของตำบลบ้านแปรง และตำบลหนองกราด

(จ) อำเภอเทพารักษ์ ในพื้นที่บางส่วนของตำบลวังยายทอง และตำบลสำนักตะคร้อ

(ฉ) อำเภอบัวลาย ในพื้นที่บางส่วนของตำบลโนนจาน

(ช) อำเภอบัวใหญ่ ในพื้นที่บางส่วนของตำบลขุนทอง ตำบลหนองบัวสะอาด และตำบลห้วยยาง

(ซ) อำเภอบ้านเหลื่อม ในพื้นที่ตำบลช่อระกา ตำบลบ้านเหลื่อม และตำบลวังโพธิ์ และในพื้นที่บางส่วนของตำบลโคกกระเบื้อง

(ฌ) อำเภอพระทองคำ ในพื้นที่บางส่วนของตำบลหนองหอย

(5) จังหวัดเพชรบูรณ์

(ก) อำเภอน้ำหนาว ในพื้นที่ตำบลโคกมน และในพื้นที่บางส่วนของตำบลน้ำหนาว และตำบลวังกวาง

(ข) อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ ในพื้นที่บางส่วนของตำบลนายม และตำบลห้วยใหญ่

(ค) อำเภอวิเชียรบุรี ในพื้นที่บางส่วนของตำบลยางสาว

(ง) อำเภอหนองไผ่ ในพื้นที่บางส่วนของตำบลบ่อไทย

(จ) อำเภอหล่มสัก ในพื้นที่บางส่วนของตำบลช้างตะลูด และตำบลบ้านกลาง

(6) จังหวัดมหาสารคาม

(ก) อำเภอกันทรวิชัย อำเภอแกดำ อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอชื่นชม อำเภอเชียงยืน และอำเภอเมืองมหาสารคาม

(ข) อำเภอกุดรัง ในพื้นที่ตำบลกุดรัง ตำบลนาโพธิ์ และตำบลห้วยเตย และในพื้นที่บางส่วนของตำบลเลิงแฝก และตำบลหนองแวง

(ค) อำเภอบรบือ ในพื้นที่ตำบลบ่อใหญ่ และตำบลหนองโก และในพื้นที่บางส่วนของตำบลบรบือ ตำบลวังไชย ตำบลวังใหม่ ตำบลหนองจิก ตำบลหนองม่วง และตำบลหนองสิม

(ง) อำเภอวาปีปทุม ในพื้นที่ตำบลหนองแสน และในพื้นที่บางส่วนของตำบลแคน ตำบลงัวบา และตำบลเสือโก้ก

(7) จังหวัดมุกดาหาร

(ก) อำเภอคำชะอี ในพื้นที่บางส่วนของตำบลคำชะอี

(ข) อำเภอดงหลวง ในพื้นที่บางส่วนของตำบลกกตูม

(ค) อำเภอหนองสูง ในพื้นที่บางส่วนของตำบลโนนยาง

(8) จังหวัดยโสธร

(ก) อำเภอกุดชุม ในพื้นที่ตำบลโพนงาม และในพื้นที่บางส่วนของตำบลคำน้ำสร้าง ตำบลหนองหมี ตำบลหนองแหน และตำบลห้วยแก้ง

(ข) อำเภอค้อวัง ในพื้นที่ตำบลกุดน้ำใส ตำบลค้อวัง และตำบลน้ำอ้อม และในพื้นที่บางส่วนของตำบลฟ้าห่วน

(ค) อำเภอคำเขื่อนแก้ว ในพื้นที่ตำบลกุดกุง และตำบลสงเปือย และในพื้นที่บางส่วนของตำบลแคนน้อย ตำบลดงแคนใหญ่ ตำบลดงเจริญ ตำบลโพนทัน ตำบลย่อ และตำบลลุมพุก

(ง) อำเภอทรายมูล ในพื้นที่ตำบลดงมะไฟ ตำบลดู่ลาด และตำบลนาเวียง และในพื้นที่บางส่วนของตำบลทรายมูล และตำบลไผ่

(จ) อำเภอป่าติ้ว ในพื้นที่บางส่วนของตำบลกระจาย

(ฉ) อำเภอมหาชนะชัย ในพื้นที่ตำบลโนนทราย ตำบลบากเรือ ตำบลบึงแก ตำบลผือฮี ตำบลฟ้าหยาด และตำบลม่วง และในพื้นที่บางส่วนของตำบลคูเมือง ตำบลพระเสาร์ ตำบลสงยาง และตำบลหัวเมือง

(ช) อำเภอเมืองยโสธร ในพื้นที่ตำบลขั้นไดใหญ่ ตำบลค้อเหนือ ตำบลดู่ทุ่ง ตำบลเดิด ตำบลทุ่งแต้ ตำบลทุ่งนางโอก ตำบลน้ำคำใหญ่ ตำบลในเมือง ตำบลสำราญ ตำบลสิงห์ และตำบลหนองเรือ และในพื้นที่บางส่วนของตำบลขุมเงิน ตำบลเขื่องคำ ตำบลตาดทอง ตำบลนาสะไมย์ ตำบลหนองคู และตำบลหนองหิน

(9) จังหวัดร้อยเอ็ด

(ก) อำเภอจังหาร อำเภอเชียงขวัญ อำเภอทุ่งเขาหลวง อำเภอธวัชบุรี อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอโพนทอง อำเภอเมยวดี อำเภอเมืองร้อยเอ็ด อำเภอศรีสมเด็จ และอำเภอเสลภูมิ

(ข) อำเภอจตุรพักตรพิมาน ในพื้นที่ตำบลน้ำใส และในพื้นที่บางส่วนของตำบลโคกล่าม ตำบลดงแดง และตำบลหัวช้าง

(ค) อำเภอพนมไพร ในพื้นที่ตำบลกุดน้ำใส ตำบลคำไฮ ตำบลชานุวรรณ และตำบลแสนสุข และในพื้นที่บางส่วนของตำบลค้อใหญ่ ตำบลนานวล ตำบลพนมไพร ตำบลโพธิ์ใหญ่ และตำบลสระแก้ว

(ง) อำเภอเมืองสรวง ในพื้นที่บางส่วนของตำบลกกกุง ตำบลเมืองสรวง ตำบลหนองผือ และตำบลหนองหิน

(จ) อำเภอสุวรรณภูมิ ในพื้นที่บางส่วนของตำบลช้างเผือก ตำบลน้ำคำ ตำบลห้วยหินลาด และตำบลหัวโทน

(ฉ) อำเภอหนองพอก ในพื้นที่ตำบลกกโพธิ์ ตำบลท่าสีดา ตำบลบึงงาม ตำบลภูเขาทอง ตำบลรอบเมือง ตำบลหนองขุ่นใหญ่ และตำบลหนองพอก และในพื้นที่บางส่วนของตำบลโคกสว่าง และตำบลผาน้ำย้อย

(ช) อำเภออาจสามารถ ในพื้นที่ตำบลขี้เหล็ก ตำบลบ้านแจ้ง ตำบลบ้านดู่ ตำบลโพนเมือง ตำบลหนองขาม ตำบลหนองบัว ตำบลหน่อม ตำบลโหรา และตำบลอาจสามารถ และในพื้นที่บางส่วนของตำบลหนองหมื่นถ่าน

(10) จังหวัดลพบุรี อำเภอลำสนธิ ในพื้นที่บางส่วนของตำบลกุดตาเพชร

(11) จังหวัดเลย

(ก) อำเภอนาด้วง ในพื้นที่บางส่วนของตำบลท่าสวรรค์ ตำบลนาด้วง และตำบลนาดอกคำ

(ข) อำเภอปากชม ในพื้นที่บางส่วนของตำบลห้วยบ่อซืน

(ค) อำเภอผาขาว ในพื้นที่ตำบลท่าช้างคล้อง ตำบลโนนปอแดง ตำบลโนนป่าซาง และตำบลผาขาว และในพื้นที่บางส่วนของตำบลบ้านเพิ่ม

(ง) อำเภอภูกระดึง ในพื้นที่ตำบลผานกเค้า ตำบลศรีฐาน และตำบลห้วยส้ม และในพื้นที่บางส่วนของตำบลภูกระดึง

(จ) อำเภอวังสะพุง ในพื้นที่บางส่วนของตำบลโคกขมิ้น และตำบลหนองหญ้าปล้อง

(ฉ) อำเภอหนองหิน ในพื้นที่บางส่วนของตำบลตาดข่า ตำบลปวนพุ และตำบลหนองหิน

(ช) อำเภอเอราวัณ ในพื้นที่ตำบลผาสามยอด และในพื้นที่บางส่วนของตำบลทรัพย์ไพวัลย์ และตำบลผาอินทร์แปลง

(12) จังหวัดศรีษะเกษ

(ก) อำเภอกันทรารมย์ ในพื้นที่ตำบลทาม และในพื้นที่บางส่วนของตำบลเมืองน้อย ตำบลละทาย ตำบลหนองแก้ว ตำบลหนองแวง และตำบลอีปาด

(ข) อำเภอยางชุมน้อย ในพื้นที่บางส่วนของตำบลโนนคูณ ตำบลบึงบอน และตำบลยางชุมน้อย

(ค) อำเภอราษีไศล ในพื้นที่บางส่วนของตำบลดู่ ตำบลไผ่ ตำบลเมืองแคน ตำบลสร้างปี่ และตำบลหว้านคำ

(13) จังหวัดหนองบัวลำภู

(ก) อำเภอโนนสัง และอำเภอศรีบุญเรือง

(ข) อำเภอนากลาง ในพื้นที่ตำบลด่านช้าง ตำบลโนนเมือง ตำบลฝั่งแดง และตำบลอุทัยสวรรค์ และในพื้นที่บางส่วนของตำบลกุดดินจี่ ตำบลกุดแห่ ตำบลดงสวรรค์ และตำบลนากลาง

(ค) อำเภอนาวัง ในพื้นที่ตำบลเทพคีรี และตำบลนาเหล่า และในพื้นที่บางส่วนของตำบลนาแก ตำบลวังทอง และตำบลวังปลาป้อม

(ง) อำเภอเมืองหนองบัวลำภู ในพื้นที่ตำบลนามะเฟือง ตำบลโนนขมิ้น ตำบลบ้านพร้าว ตำบลป่าไม้งาม ตำบลโพธิ์ชัย ตำบลลำภู ตำบลหนองสวรรค์ ตำบลหนองหว้า และตำบลหัวนา และในพื้นที่บางส่วนของตำบลกุดจิก ตำบลนาคำไฮ ตำบลโนนทัน ตำบลบ้านขาม ตำบลหนองบัว และตำบลหนองภัยศูนย์

(14) จังหวัดอุดรธานี

(ก) อำเภอกุมภวาปี อำเภอกู่แก้ว อำเภอโนนสะอาด อำเภอศรีธาตุ และอำเภอหนองแสง

(ข) อำเภอไชยวาน ในพื้นที่ตำบลโพนสูง และตำบลหนองหลัก และในพื้นที่บางส่วนของตำบลคำเลาะ และตำบลไชยวาน

(ค) อำเภอประจักษ์ศิลปาคม ในพื้นที่ตำบลห้วยสามพาด และในพื้นที่บางส่วนของตำบลนาม่วง และตำบลอุ่มจาน

(ง) อำเภอเมืองอุดรธานี ในพื้นที่บางส่วนของตำบลโนนสูง ตำบลบ้านตาด ตำบลหนองนาคำ ตำบลหนองไผ่ และตำบลหนองไฮ

(จ) อำเภอวังสามหมอ ในพื้นที่ตำบลคำโคกสูง ตำบลบะยาว ตำบลวังสามหมอ ตำบลหนองกุงทับม้า และตำบลหนองหญ้าไซ และในพื้นที่บางส่วนของตำบลผาสุก

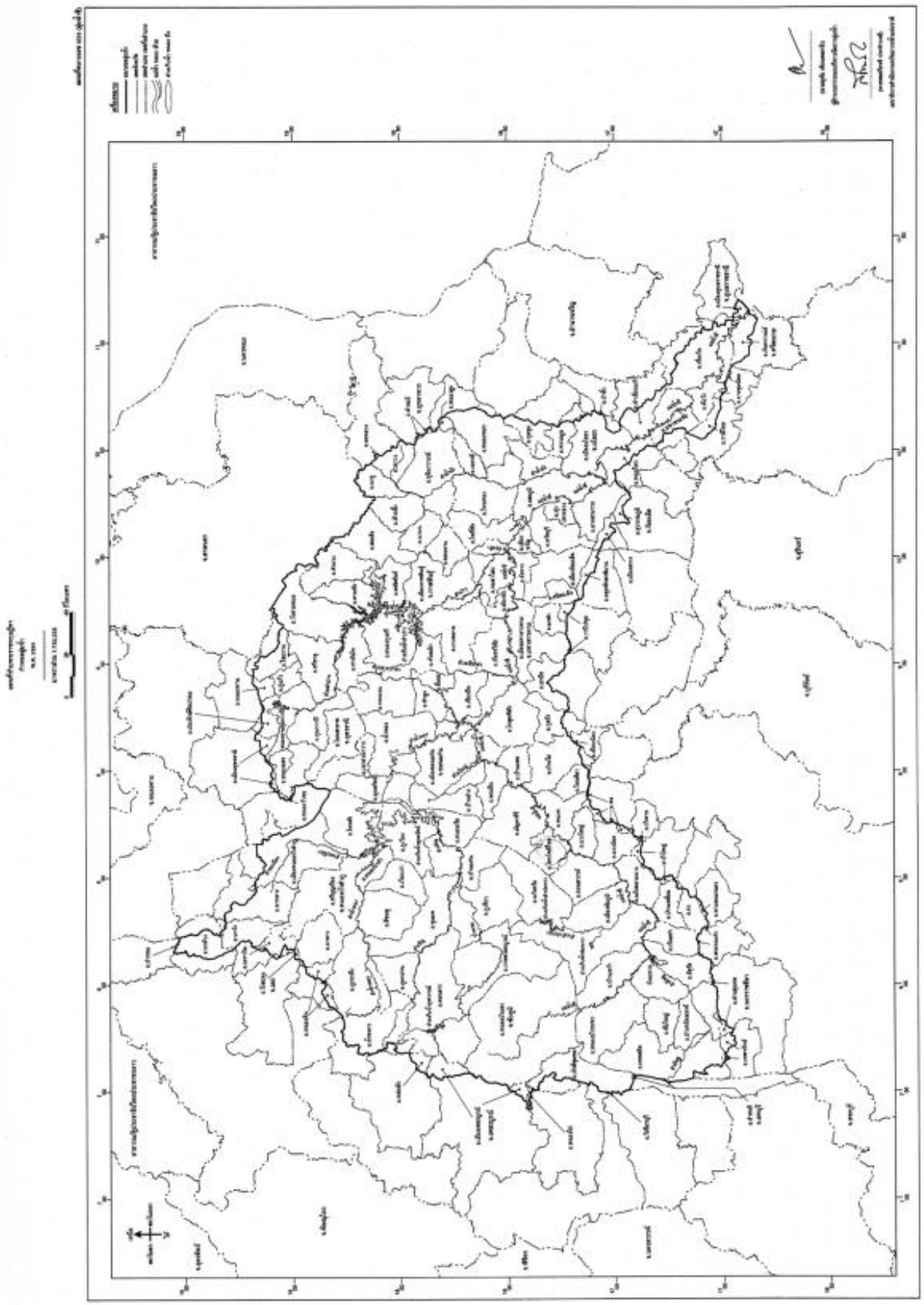
(ฉ) อำเภอหนองวัวซอ ในพื้นที่บางส่วนของตำบลโนนหวาย ตำบลหนองอ้อ และตำบลหมากหญ้า

(ช) อำเภอหนองหาน ในพื้นที่บางส่วนของตำบลพังงู และตำบลหนองเม็ก

(15) จังหวัดอุบลราชธานี

(ก) อำเภอเขื่องใน ในพื้นที่ตำบลเขื่องใน ตำบลค้อทอง ตำบลแดงหม้อ ตำบลท่าไห ตำบลนาคำใหญ่ ตำบลบ้านไทย ตำบลยางขี้นก ตำบลสร้างถ่อ และตำบลสหธาตุ และในพื้นที่บางส่วนของตำบลกลางใหญ่ ตำบลก่อเอ้ ตำบลชีทวน ตำบลธาตุน้อย ตำบลโนนรัง ตำบลบ้านกอก ตำบลศรีสุข ตำบลหนองเหล่า และตำบลหัวดอน

(ข) อำเภอเมืองอุบลราชธานี ในพื้นที่บางส่วนของตำบลหนองบ่อ

รูปที่ 2.1.3-2 แผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาหมายเลข 5/23

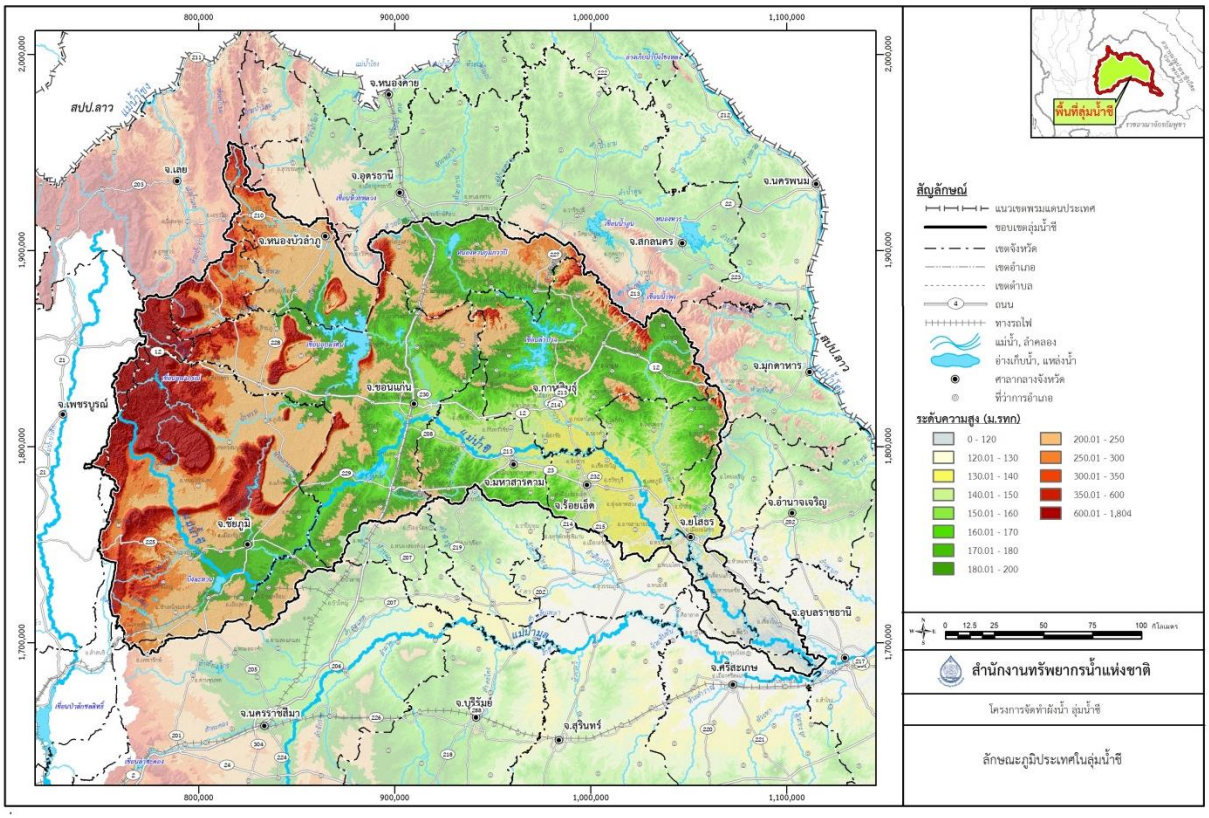
2.1.4 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศ

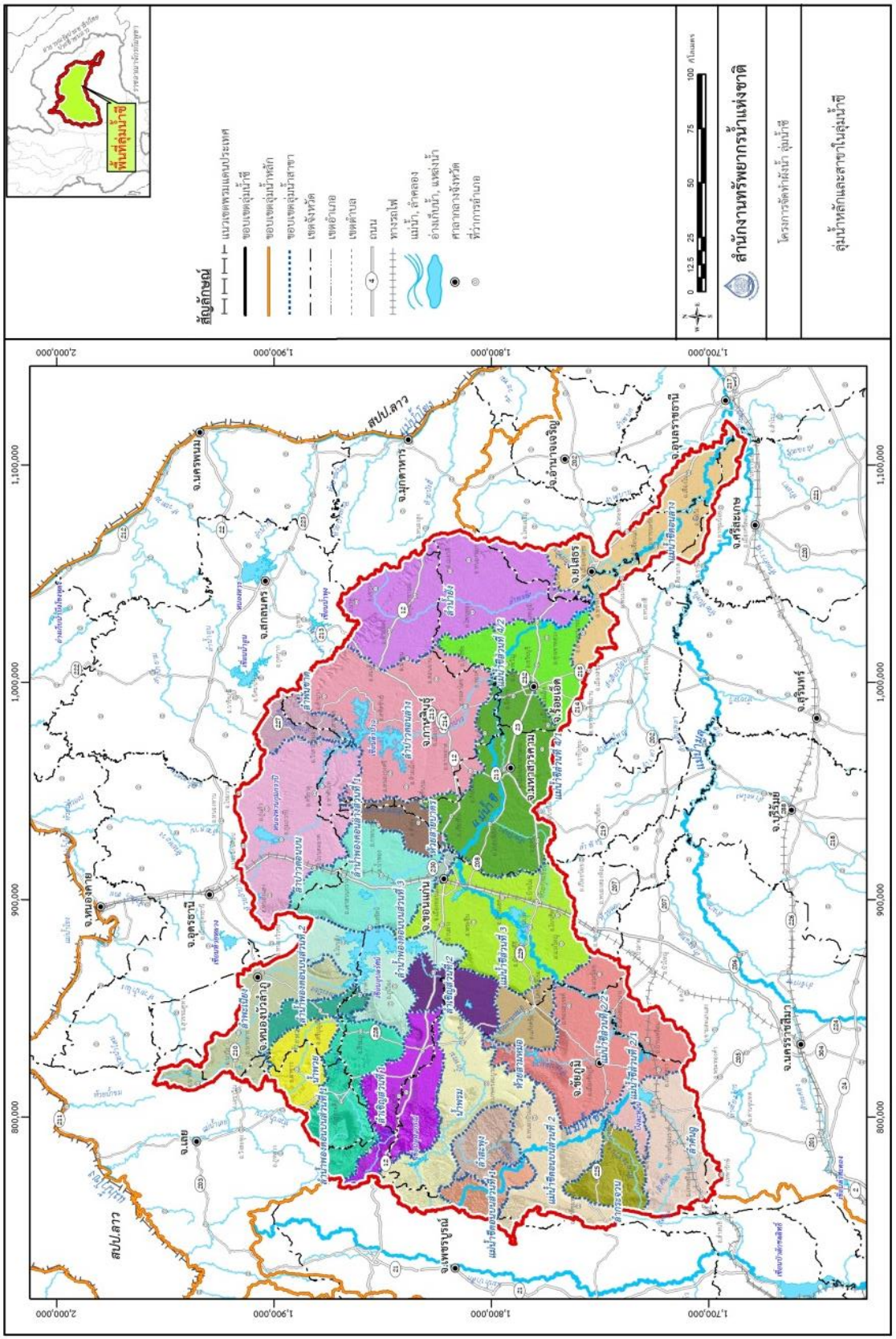
สภาพภูมิประเทศของลุ่มน้ำชีประกอบไปด้วยเทือกเขาสูง ทางทิศตะวันออกและทิศเหนือคือเทือกเขาภูพาน ทิศตะวันตกติดกับเทือกเขาดงพญาเย็น ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำชีและแม่น้ำสาขาที่สำคัญหลายสาย ส่วนพื้นที่ตอนกลางเป็นที่ราบถึงลูกคลื่นลอนและมีเนินเล็กน้อยทางตอนใต้ของลุ่มน้ำ ลำน้ำสายหลัก คือ แม่น้ำชี ลำน้ำสาขาที่สำคัญ คือ น้ำพรม ลำน้ำพอง ลำเชิญ ลำปาว และลำน้ำยัง รายละเอียดแสดงดัง **รูปที่ 2.1.4-1**

สภาพลุ่มน้ำและการแบ่งลุ่มน้ำสาขา

ลุ่มน้ำชีแบ่งออกเป็นลุ่มน้ำสาขาทั้งหมด 27 ลุ่มน้ำสาขา ได้แก่ น้ำพรม น้ำพวย ลำกระจวน ลำคันฉู แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 1 แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 2 แม่น้ำชีตอนล่าง แม่น้ำชีส่วนที่ 2/1 แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2 แม่น้ำชีส่วนที่ 3 แม่น้ำชีส่วนที่ 4/1 แม่น้ำชีส่วนที่ 4/2 ลำเชิญส่วนที่ 1 ลำเชิญส่วนที่ 2 ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 1 ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 2 ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 3 ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 1 ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 2 ลำน้ำยัง ลำปาวตอนบน ลำปาวตอนล่าง ลำพะเนียง ลำพันชาด ลำสะพุง ห้วยสามหมอ และห้วยสายบาตรโดยมีรายละเอียดแสดงดัง**ตารางที่ 2.1.4-1** และแสดงขอบเขตพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาดังแสดงใน **รูปที่ 2.1.4-2**

รูปที่ 2.1.4-1 ลักษณะภูมิประเทศในลุ่มน้ำชี

ลุ่มน้ำชี
ลุ่มน้ำย่อยลุ่มน้ำชี
ลุ่มน้ำย่อยลุ่มน้ำมูล
ลุ่มน้ำย่อยลุ่มน้ำโขง
ลุ่มน้ำย่อยลุ่มน้ำสาขา
ลุ่มน้ำย่อยลุ่มน้ำชี
ลุ่มน้ำย่อยลุ่มน้ำมูล
ลุ่มน้ำย่อยลุ่มน้ำโขง
ลุ่มน้ำสาขา
ลุ่มน้ำชี
ลุ่มน้ำมูล
ลุ่มน้ำโขง
ลุ่มน้ำสาขา
ลุ่มน้ำย่อย
ลุ่มน้ำ
ลุ่มน้ำย่อย
ลุ่มน้ำ
ลุ่มน้ำสาขา

ตารางที่ 2.1.4-1 ขอบเขตพื้นที่รายลุ่มน้ำสาขาในลุ่มน้ำชี

รหัสลุ่มน้ำสาขา	ลุ่มน้ำสาขา	พื้นที่ลุ่มน้ำสาขา		ร้อยละของพื้นที่ลุ่มน้ำสาขา
		ตร.กม.	ไร่	
0401	แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 1	627.00	391,877.05	1.27
0402	ลำสะพุง	743.74	464,839.94	1.51
0403	แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 2	1,919.12	1,199,451.21	3.90
0404	ลำกระจวน	893.91	558,694.19	1.81
0405	แม่น้ำชีส่วนที่ 2/1	324.55	202,845.47	0.66
0406	ลำคันฉู	1,738.40	1,086,498.23	3.53
0407	แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2	3,511.30	2,194,562.40	7.13
0408	ห้วยสามหมอ	756.12	472,572.05	1.53
0409	แม่น้ำชีส่วนที่ 3	3,292.31	2,057,691.25	6.68
0410	ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 1	1,799.77	1,124,859.35	3.65
0411	น้ำพวย	926.63	579,141.93	1.88
0412	ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 2	532.49	332,807.23	1.08
0413	ลำพะเนียง	1,936.82	1,210,510.52	3.93
0414	น้ำพรม	2,263.75	1,414,843.44	4.59
0415	ลำเชิญส่วนที่ 1	1,899.52	1,187,202.64	3.86
0416	ลำเชิญส่วนที่ 2	937.46	585,912.39	1.90
0417	ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 3	1,756.97	1,098,104.06	3.57
0418	ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 1	2,221.21	1,388,254.16	4.51
0419	ห้วยสายบาตร	691.07	431,919.93	1.40
0420	ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 2	91.11	56,946.03	0.18
0421	แม่น้ำชีส่วนที่ 4/1	3,407.83	2,129,891.31	6.92
0422	ลำปาวตอนบน	3,265.08	2,040,673.44	6.63
0423	ลำพันชาด	695.89	434,933.83	1.41
0424	ลำปาวตอนล่าง	4,352.41	2,720,256.74	8.83
0425	แม่น้ำชีส่วนที่ 4/2	1,676.29	1,047,678.92	3.40
0426	ลำน้ำยัง	4,152.51	2,595,321.10	8.43
0427	แม่น้ำชีตอนล่าง	2,856.33	1,785,204.56	5.80
	รวม	**49,269.59**	**30,793,493.75**	**100.00**

2.1.5 ลักษณะทางภูมิอากาศ

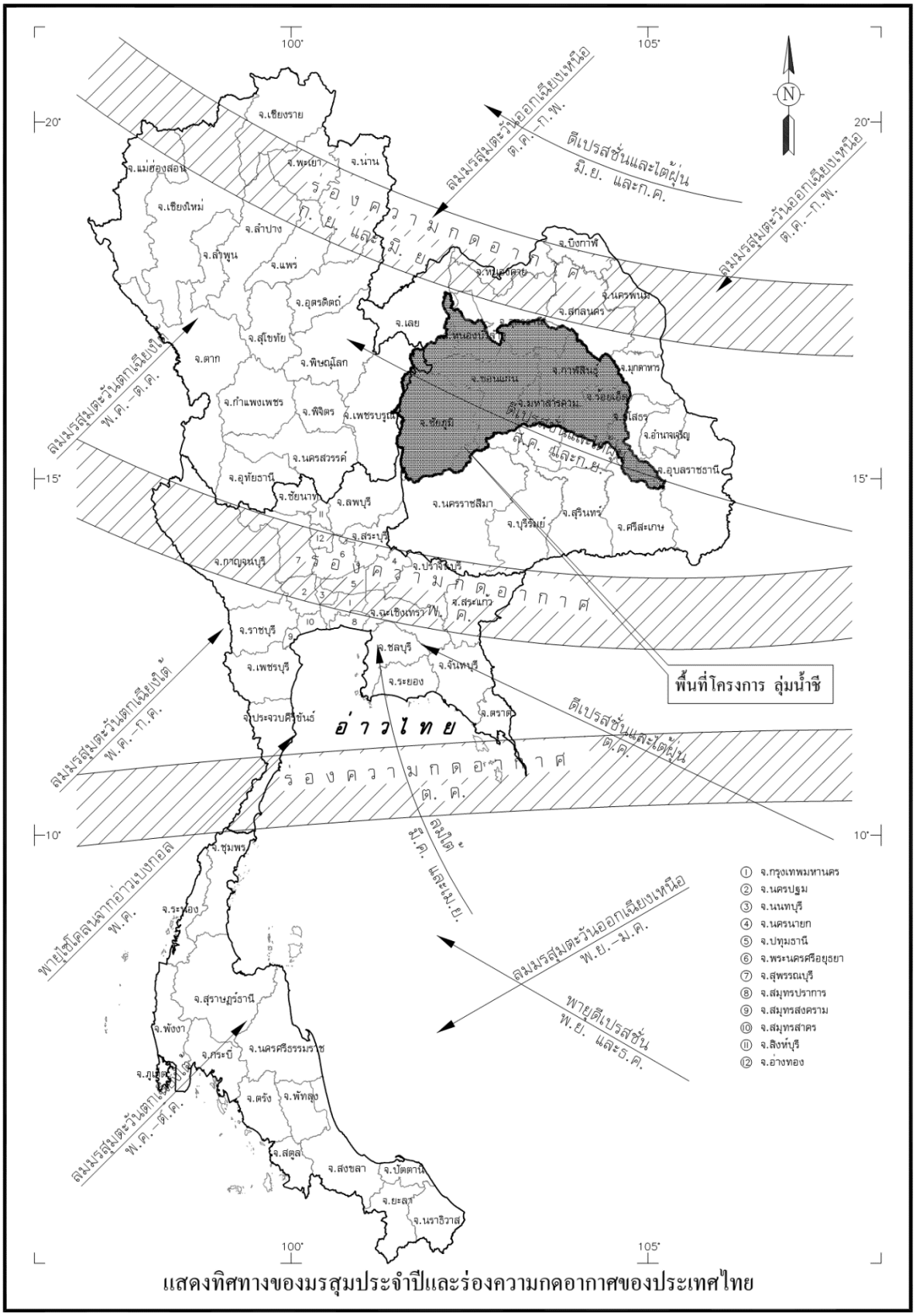
ลุ่มน้ำชีตั้งอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบสะวันนา ซึ่งมีฤดูฝนและฤดูแล้งต่างกันขึ้นอยู่กับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่สลับกันพัดผ่านพื้นที่ลุ่มน้ำ สภาพทั่วไปของลุ่มน้ำมีอุณหภูมิเฉลี่ย 27.07 องศาเซลเซียส และปริมาณฝนเฉลี่ยรายปีระหว่าง 1,103.50 – 1,620.20 มิลลิเมตร โดยมีเส้นทางมรสุมและพายุจรที่พัดผ่านพื้นที่ลุ่มน้ำชี แสดงดังใน**รูปที่ 2.1.5-1**

จากการรวบรวมข้อมูลภูมิอากาศที่สถานีตรวจอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยา (2562) ที่ตั้งอยู่และครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำชีจำนวน 13 สถานี ได้แก่ 1) สถานีอุตุนิยมวิทยากาฬสินธุ์ 2) สถานีอุตุนิยมวิทยาขอนแก่น 3) สถานีอุตุนิยมวิทยาชัยภูมิ 4) สถานีอุตุนิยมวิทยานครราชสีมา 5) สถานีอุตุนิยมวิทยาเพชรบูรณ์ 6) สถานีอุตุนิยมวิทยามหาสารคาม 7) สถานีอุตุนิยมวิทยามุกดาหาร 8) สถานีอุตุนิยมวิทยาร้อยเอ็ด 9) สถานีอุตุนิยมวิทยาเลย 10) สถานีอุตุนิยมวิทยาศรีสะเกษ 11) สถานีอุตุนิยมวิทยาหนองบัวลำภู 12) สถานีอุตุนิยมวิทยาอุดรธานี และ 13) สถานีอุตุนิยมวิทยาอุบลราชธานี สามารถสรุปค่าเฉลี่ยรายปีของตัวแปรภูมิอากาศที่สำคัญของพื้นที่ลุ่มน้ำชีไว้ดัง**ตารางที่ 2.1.5-1**

ตารางที่ 2.1.5-1 แสดงข้อมูลตัวแปรภูมิอากาศที่สำคัญของลุ่มน้ำชี

ตัวแปรภูมิอากาศ	หน่วย	ช่วงพิสัยค่าเฉลี่ยรายปี จากทั้ง 13 สถานี	ค่าเฉลี่ยรายปี จากทั้ง 13 สถานี
อุณหภูมิเฉลี่ยรายปี	องศาเซลเซียส	25.90 - 27.60	27.07
ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยรายปี	เปอร์เซ็นต์	27.30 - 74.60	69.04
เมฆปกคลุมเฉลี่ยรายปี	1-10 อ๊อกต้า	4.30 - 6.50	5.08
ความเร็วลมเฉลี่ยรายปี	น็อต	1.20 - 3.90	2.19
ค่าการระเหยจากถาดวัดการระเหยเฉลี่ยรายปี	มิลลิเมตร	1,324.50 – 1,834.90	1,567.52
ปริมาณฝนเฉลี่ยรายปี	มิลลิเมตร	1,103.50 – 1,620.20	1,340.47

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, 2562

รูปที่ 2.1.5-1 ทิศทางของมรสุมประจำปีและร่องความกดอากาศของประเทศไทย

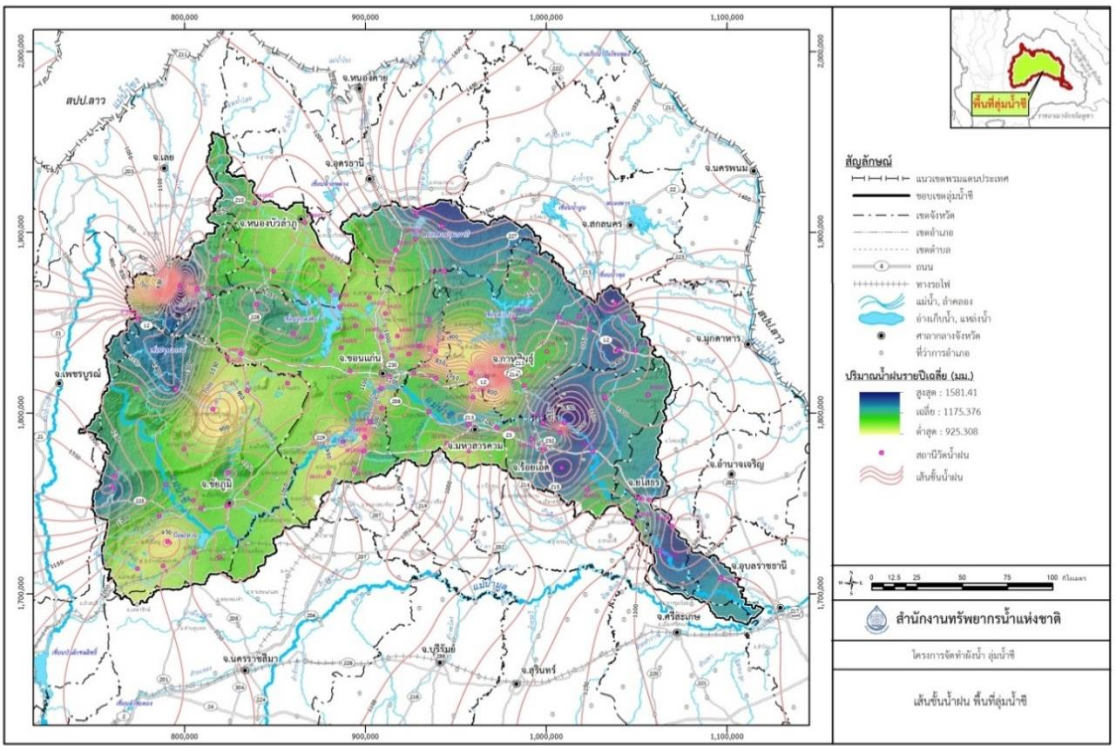
2.1.6 ลักษณะทางอุตุ-อุทกวิทยา

2.1.6.1 ปริมาณฝน

จากการรวบรวมข้อมูลสถานีวัดน้ำฝน 147 สถานีในพื้นที่ลุ่มน้ำชีและพื้นที่ข้างเคียง ดังแสดงใน**รูปที่ 2.1.6-1** มีช่วงปีสถิติของข้อมูลที่รวบรวมได้ ตั้งแต่เริ่มจดบันทึกจนถึงปี พ.ศ.2562 ทำการคัดเลือกสถานีตรวจวัดปริมาณฝนให้ครอบคลุมพื้นที่ศึกษาและบริเวณข้างเคียงและมีสถิติข้อมูลตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ.2533 -พ.ศ.2562 (30 ปี) มาเป็นสถานีตัวแทนได้จำนวน 111 สถานี มีแผนที่เส้นชั้นปริมาณฝน ทำให้สามารถแสดงภาพรวมการกระจายปริมาณฝนมาก-น้อยเชิงพื้นที่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชี ดัง**รูปที่ 2.1.6-1** พบว่า พื้นที่ลุ่มน้ำชี มีปริมาณฝนเฉลี่ยรายปีผันแปรอยู่ในช่วง 925.31 มม. ถึง 1,581.41 มม. โดยปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปีสูงสุดจะอยู่บริเวณอำเภอภูกระดึง อำเภอผาขาว และอำเภอน้ำหนาว จังหวัดเลย และปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปีต่ำที่สุดอยู่บริเวณอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ และอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ และสามารถสรุปปริมาณน้ำฝนรายเดือนและรายปีเฉลี่ยได้ดังนี้

ปริมาณน้ำฝนรายเดือนเฉลี่ย, มม.												รายปีเฉลี่ย, มม.
เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	
76.30	164.87	152.79	157.30	203.20	243.27	108.65	23.35	3.78	3.80	16.03	39.12	1,192.47

ซึ่งจากข้อมูลพบว่าปริมาณฝนส่วนใหญ่ตกในช่วงฤดูฝนตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม และปริมาณฝนน้อยที่สุดตกในช่วงเดือนธันวาคมถึงเมษายน โดยปริมาณฝนรายปีเฉลี่ย 1,192.47 มิลลิเมตร เป็นปริมาณฝนในช่วงฤดูฝน (พ.ค.-ต.ค.) 1,030.09 มิลลิเมตร คิดเป็นร้อยละ 86.38 ของปริมาณฝนทั้งปี และปริมาณฝนในช่วงฤดูแล้ง (พ.ย.-เม.ย.) 162.39 มิลลิเมตร คิดเป็นร้อยละ 13.62 ของปริมาณฝนทั้งปี

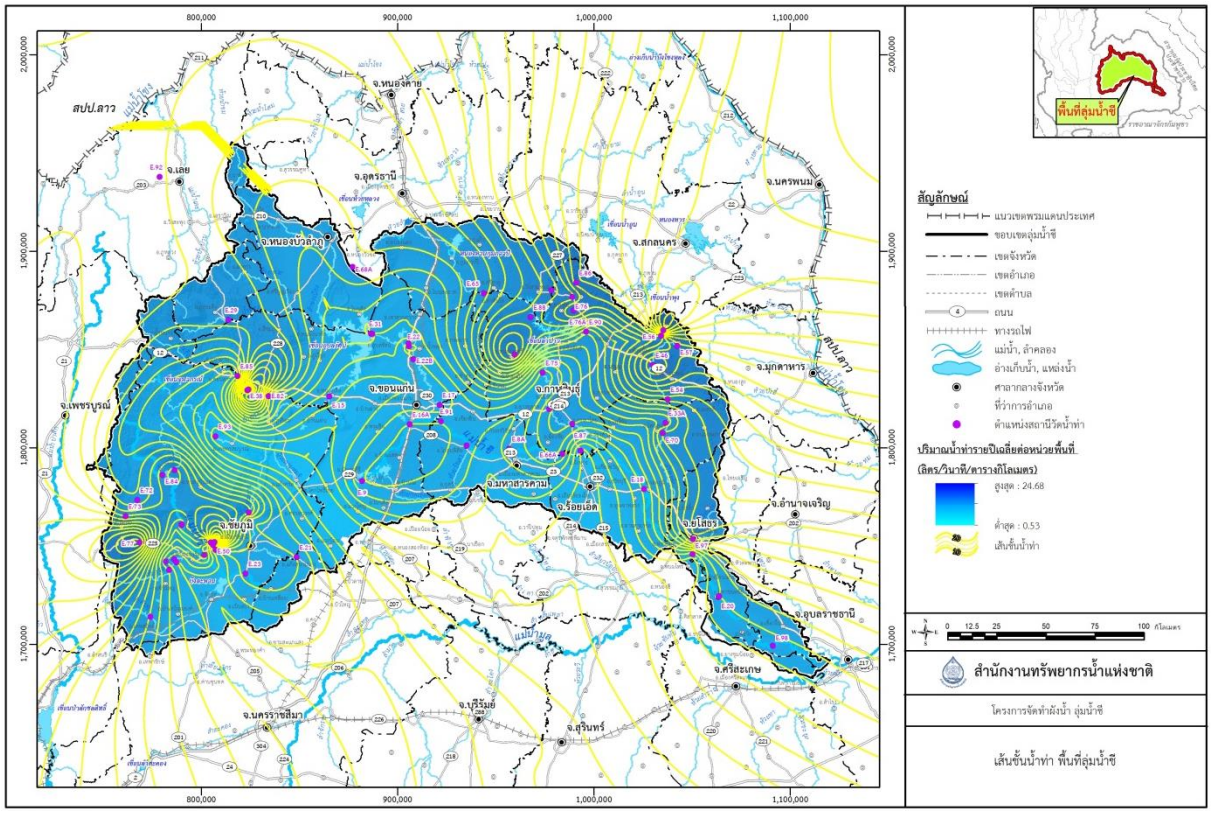

รูปที่ 2.1.6-1 เส้นชั้นน้ำฝน

2.1.6.2 ปริมาณน้ำท่า

จากสถิติข้อมูลปริมาณน้ำท่าจำนวน 62 สถานี มีช่วงปีของข้อมูลที่รวบรวมได้ตั้งแต่เริ่มจดบันทึก จนถึงปี พ.ศ.2562 ตามตำแหน่งใน**รูปที่ 2.1.6-2** และ**ตารางที่ 2.1.6-2** พบว่า มีช่วงพิสัยของพื้นที่รับน้ำฝนอยู่ระหว่าง 20.00 – 47,799.98 ตร.กม. และมีช่วงพิสัยของปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 27.92 – 16,506.08 ล้าน ลบ.ม. แผนที่เส้นชั้นปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ยต่อพื้นที่รับน้ำฝนของพื้นที่ลุ่มน้ำชี ดังแสดงใน**รูปที่ 2.1.6-2** พบว่า มีช่วงพิสัยของปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ยต่อพื้นที่รับน้ำฝนอยู่ระหว่าง 0.53-24.68 ลิตร/วินาที/ตร.กม.

ซึ่งจากข้อมูลพบว่าในลุ่มน้ำชีมีปริมาณน้ำท่าต่อหน่วยพื้นที่ (Specific Yield) ประมาณ 7.23 ลิตร/วินาที/ตร.กม. มีปริมาณน้ำท่าเฉลี่ย 11,240.33 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นน้ำท่าในฤดูฝน 9,481.83 ล้าน ลบ.ม. (84.36%) และในฤดูแล้ง 1,758.50 ล้าน ลบ.ม. (15.64%) รายละเอียดดังแสดงใน **ตารางที่ 2.1.6-3**

รูปที่ 2.1.6-2 เส้นชั้นน้ำท่า

ตารางที่ 2.1.6-2 แสดงรายละเอียดสถานีวัดน้ำที่นำมาใช้พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ยกับขนาดพื้นที่รับน้ำฝน

ลำดับ	รหัสสถานี	ชื่อสถานี	อำเภอ	จังหวัด	ลำน้ำ	พื้นที่รับน้ำ (ตร.กม.)	ปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ย (ล้าน ลบ.ม.)
กลุ่มที่ 1 กลุ่มลำพะเนียง ลำน้ำพองตอนบน ลำน้ำพองตอนล่าง น้ำพรม ลำเชิญ น้ำพวย และห้วยสายบาตร							
1	E.68A	บ้านขาม	เมือง	หนองบัวลำภู	ลำพะเนียง	1,363.66	328.56
2	E.64	บ้านนากลาง	นากลาง	หนองบัวลำภู	ลำพะเนียง	362.25	90.84
3	E.29	บ้านผานกเค้า	ภูกระดึง	เลย	ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 1	949.31	279.83
4	E.17	บ้านท่าหิน	เมือง	ขอนแก่น	ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 1	14,426	1,503.76
5	E.22B	บ้านท่าเม้า	น้ำพอง	ขอนแก่น	ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 1	13,637.74	1,672.78
6	E.22	บ้านน้ำโป่ง	น้ำพอง	ขอนแก่น	ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 1	13,168.00	2,325.65
7	E.22A	บ้านหินกอง	น้ำพอง	ขอนแก่น	ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 1	13,183.00	1,452.56
8	E.38	บ้านดอนหาญ	คอนสาร	ชัยภูมิ	ลำเชิญส่วนที่ 1	1,446.00	314.31
กลุ่มที่ 2 กลุ่มลำกระจวน ลำสะพุง และแม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 1 และแม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 2							
1	E.36A	บ้านท่าบน	หนองบัวระเหว	ชัยภูมิ	ลำกระจวน	290.00	53.11
2	E.35A	บ้านทับใน	หนองบัวระเหว	ชัยภูมิ	ลำกระจวน	422.00	69.52
3	E.77	บ้านเทพศิลา	หนองบัวระเหว	ชัยภูมิ	ลำกระจวน	84.34	47.97
4	E.83	บ้านนาเจริญ	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำสะพุง	744.00	262.75
5	E.32A	บ้านหนองอ้อ	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 2	2,905.00	802.47
6	E.73	บ้านวังตะกู	ภักดีชุมพล	ชัยภูมิ	แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 2	267.00	93.52
7	E.72	บ้านเจียง	ภักดีชุมพล	ชัยภูมิ	แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 2	322.69	86.02
8	E.84	บ้านโนนสาธิต	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 1	508.00	167.65
กลุ่มที่ 3 กลุ่มลำคันฉู ห้วยสามหมอ และแม่น้ำชีส่วนที่ 2/1 และแม่น้ำชีส่วนที่ 2/2							
1	E.60	บ้านโคกพงัด	บำเหน็จณรงค์	ชัยภูมิ	ลำคันฉู	205.00	50.74
2	E.23	บ้านค่าย	เนินสง่า	ชัยภูมิ	แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2	6,835.00	1,142.49
3	E.21	บ้านแก่งโก	เมือง	ชัยภูมิ	แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2	8,912.00	1,383.31
4	E.5	บ้านโนนเปลือย	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	แม่น้ำชีส่วนที่ 2/1	4,254.00	1,019.13
5	E.49B	บ้านหลุบโพธิ์	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2	331.00	44.93
6	E.49	บ้านกุดหยั่ง	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2	265.00	58.97
7	E.6C	บ้านตาดโตน	เมือง	ชัยภูมิ	แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2	377.90	107.27

ตารางที่ 2.1.6-2 แสดงรายละเอียดสถานีวัดน้ำที่นำมาใช้พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ยกับขนาดพื้นที่รับน้ำฝน (ต่อ)

ลำดับ	รหัสสถานี	ชื่อสถานี	อำเภอ	จังหวัด	ลำน้ำ	พื้นที่รับน้ำ (ตร.กม.)	ปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ย (ล้าน ลบ.ม.)
กลุ่มที่ 4 กลุ่มแม่น้ำชีส่วนที่ 3 แม่น้ำชีส่วนที่ 4/1 แม่น้ำชีสวนที่ 4/2 แม่น้ำชีตอนล่าง และลำน้ำยัง							
1	E.9	บ้านโจด	ชนบท	ขอนแก่น	แม่น้ำชีส่วนที่ 3	11,020.00	1,672.46
2	E.16A	บ้านท่าพระ	เมือง	ขอนแก่น	แม่น้ำชีส่วนที่ 3	13,171.00	2,080.36
3	E.18	บ้านท่าไคร้	ทุ่งเขาหลวง	ร้อยเอ็ด	แม่น้ำชีส่วนที่ 4/2	41,594.00	6,899.86
4	E.66A	บ้านม่วงลาด	จังหาร	ร้อยเอ็ด	แม่น้ำชีส่วนที่ 4/2	31,879.44	5,505.40
5	E.8A	บ้านดินดำ	เมือง	มหาสารคาม	แม่น้ำชีส่วนที่ 4/1	30,476.61	4,226.20
6	E.1	แม่น้ำชี	โกสุมพิสัย	มหาสารคาม	แม่น้ำชีส่วนที่ 3	29,788.00	4,079.20
7	E.20	น้ำชีที่มหาชนะชัย	มหาชนะชัย	ยโสธร	แม่น้ำชีตอนล่าง	47,818.00	8,644.22
8	E.20A	แม่น้ำชี	มหาชนะชัย	ยโสธร	แม่น้ำชีตอนล่าง	47,799.98	9,055.15
9	E.70	บ้านกุดกว้าง	โพนทอง	ร้อยเอ็ด	ลำน้ำยัง	3,168.00	1,102.89
10	E.33A	บ้านหนองแสงถึง	โกสุมพิสัย	มหาสารคาม	ลำน้ำยัง	2,599.00	774.81
11	E.54	บ้านแก่งยาว	กุฉินารายณ์	กาฬสินธุ์	ลำน้ำยัง	1,511.00	640.51
12	E.46	บ้านจอมทอง	กุฉินารายณ์	กาฬสินธุ์	ลำน้ำยัง	502.00	298.25
13	E.57	บ้านกุดฉิมคุ้มใหม่	เขาวง	กาฬสินธุ์	ลำน้ำยัง	98.00	54.49
กลุ่มที่ 5 กลุ่มลำพันชาด ลำปาวตอนบน และลำปาวตอนล่าง							
1	E.67	บ้านท่างาม	วังสามหมอ	อุดรธานี	ลำพันชาด	476.33	204.42
2	E.65	บ้านท่าไฮ	ศรีธาตุ	อุดรธานี	ลำปาวตอนบน	2,148.81	655.08
3	E.87	บ้านวังหิน	กมลาไสย	กาฬสินธุ์	ลำป่าวตอนล่าง	7,068.00	1,578.35
4	E.26	บ้านหัวขัว	ยางตลาด	กาฬสินธุ์	ลำปาวตอนล่าง	6,565.00	1,403.57
5	E.75	บ้านหนองม่วง	ยางตลาด	กาฬสินธุ์	ลำปาวตอนล่าง	6,054.00	905.23
6	E.76A	บ้านโพน	คำม่วง	กาฬสินธุ์	ลำปาวตอนล่าง	194.62	104.83
7	E.76	บ้านขำเปี่ยม	คำม่วง	กาฬสินธุ์	ลำปาวตอนล่าง	163.00	75.92

ตารางที่ 2.1.6-3 ปริมาณน้ำท่ารายเดือนและรายปีเฉลี่ยสำหรับพื้นที่ลำน้ำสาขาในลุ่มน้ำชี

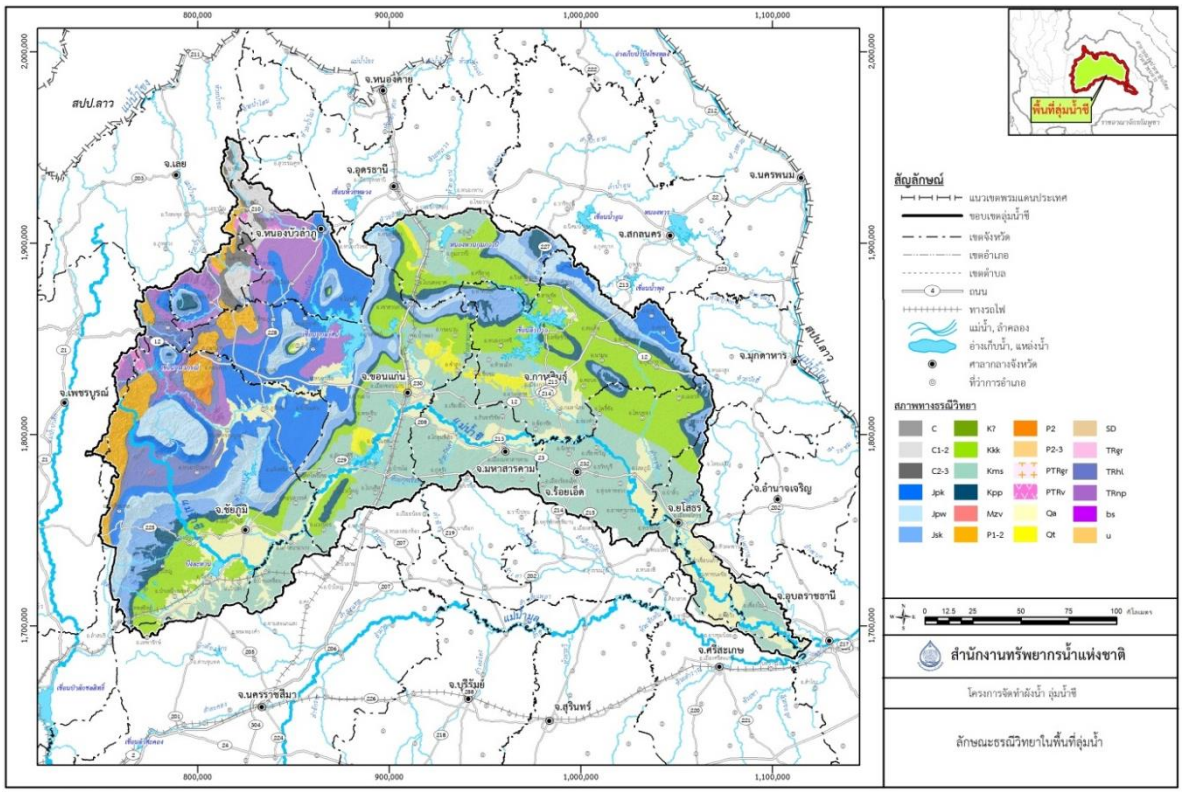
ชื่อลำน้ำสาขา	พื้นที่รับน้ำ (ตร.กม.)	ปริมาณน้ำท่ารายเดือนเฉลี่ย (ล้าน ลบ.ม.)												ปริมาณน้ำท่า (ล้าน ลบ.ม.)			ปริมาณน้ำท่า (ลิตร/วินาที/ตร.กม.)
		เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	รายปี	
แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 1	627.00	3.00	12.61	10.48	16.16	27.22	51.68	35.30	10.59	5.02	3.64	2.83	2.88	153.45	27.95	181.40	9.18
ลำสะพุง	743.74	1.08	16.91	13.27	9.09	22.81	56.52	40.73	10.84	2.94	1.18	0.60	0.38	159.32	17.02	176.33	7.52
แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 2	1,919.12	11.01	32.27	55.41	48.41	99.93	155.84	99.09	30.47	16.29	13.25	9.05	7.95	490.95	88.02	578.97	9.57
ลำกระจวน	893.91	8.46	16.43	15.02	23.72	44.92	100.49	74.17	20.48	7.39	5.58	3.01	3.58	274.75	48.49	323.23	11.47
แม่น้ำชีส่วนที่ 2/1	324.55	0.38	1.79	2.40	3.23	7.38	15.93	11.46	2.88	0.72	0.45	0.28	0.22	42.19	4.92	47.11	4.60
ลำคันฉู	1,738.40	4.00	10.41	29.66	30.00	43.01	99.07	74.29	18.95	8.22	5.68	3.54	3.09	286.44	43.48	329.92	6.02
แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2	3,511.30	2.11	12.67	22.87	24.63	51.99	152.67	205.47	67.72	10.57	5.18	2.02	1.20	470.29	88.80	559.10	5.05
ห้วยสามหมอ	756.12	0.46	0.74	1.09	1.12	2.57	7.35	6.57	1.98	0.62	0.41	0.33	0.38	19.45	4.18	23.63	0.99
แม่น้ำชีส่วนที่ 3	3,292.31	1.00	5.84	10.92	11.91	23.85	75.00	121.99	59.23	7.14	1.47	0.58	0.55	249.51	69.96	319.47	3.08
ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 1	1,799.77	9.29	46.85	29.60	23.96	56.52	151.71	112.38	20.13	4.81	2.87	2.24	3.93	421.03	43.27	464.30	8.18
น้ำพวย	926.63	0.66	11.26	23.45	30.23	46.86	79.41	35.40	6.45	0.38	0.43	0.21	0.23	226.61	8.36	234.97	8.04
ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 2	532.49	0.31	3.33	7.60	10.73	18.05	38.30	20.10	5.25	0.75	0.32	0.24	0.11	98.11	6.98	105.08	6.26
ลำพะเนียง	1,936.82	1.32	22.50	46.85	60.38	93.60	158.64	70.72	12.90	0.75	0.85	0.42	0.46	452.70	16.69	469.40	7.69
น้ำพรม	2,263.75	6.70	28.19	23.42	36.13	60.85	115.53	78.90	23.67	11.22	8.14	6.32	6.43	343.01	62.47	405.48	5.68
ลำเชิญส่วนที่ 1	1,899.52	12.91	44.04	45.65	33.37	50.35	108.72	90.75	35.40	18.36	16.86	14.56	13.40	372.88	111.51	484.38	8.09
ลำเชิญส่วนที่ 2	937.46	0.25	1.49	2.78	3.03	6.07	19.10	31.06	15.08	1.82	0.37	0.15	0.14	63.53	17.81	81.35	2.75
ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 3	1,756.97	0.73	8.01	18.27	25.79	43.38	92.04	48.30	12.62	1.79	0.78	0.57	0.27	235.78	16.76	252.55	4.56
ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 1	2,221.21	18.77	36.35	39.27	20.66	26.39	62.81	61.44	55.13	20.28	12.16	10.85	12.96	246.91	130.14	377.05	5.38
ห้วยสายบาตร	691.07	8.97	11.75	15.22	14.83	18.05	31.82	35.40	20.30	6.19	5.52	6.48	13.25	127.08	60.70	187.78	8.62
ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 2	91.11	0.14	0.32	0.45	0.49	0.75	2.45	3.58	1.41	0.22	0.14	0.11	0.11	8.04	2.12	10.15	3.53
แม่น้ำชีส่วนที่ 4/1	3,407.74	10.34	15.97	22.87	28.35	36.02	82.12	106.62	62.27	12.25	6.64	5.63	7.93	291.95	105.07	397.02	3.69
ลำปาวตอนบน	3265.83	3.01	13.50	58.69	100.03	213.21	355.76	181.43	65.54	30.80	14.09	3.32	1.50	922.63	118.25	1040.88	10.11
ลำพันชาด	695.89	2.22	13.65	25.27	40.94	91.09	106.96	39.17	13.59	5.73	1.20	0.31	0.11	317.07	23.17	340.25	15.45
ลำปาวตอนล่าง	4,352.41	56.02	64.54	83.50	126.94	209.23	247.85	202.31	111.19	55.20	68.63	64.42	52.58	934.37	408.03	1342.40	9.78
แม่น้ำชีส่วนที่ 4/2	1,676.29	4.51	6.63	9.60	13.99	26.18	43.24	41.81	26.68	7.52	3.66	2.96	3.65	141.45	48.99	190.43	3.60
ลำน้ำยัง	4,152.51	3.89	24.24	106.72	299.62	511.10	593.06	149.91	27.09	8.61	6.24	5.64	4.78	1684.64	56.25	1740.89	13.29
แม่น้ำชีตอนล่าง	2,856.33	10.20	16.28	25.35	44.30	87.58	146.15	128.01	74.09	22.94	8.11	6.38	7.33	447.67	129.05	576.72	6.40
รวม	**49,269.59**	**181.74**	**478.57**	**745.68**	**1,082.04**	**1,918.96**	**3,150.22**	**2,106.36**	**811.93**	**268.53**	**193.85**	**153.05**	**149.40**	**9,481.83**	**1,758.50**	**11,240.33**	**7.23**

น้ำบาดาล

ลักษณะธรณีวิทยาและอุทกธรณีวิทยา

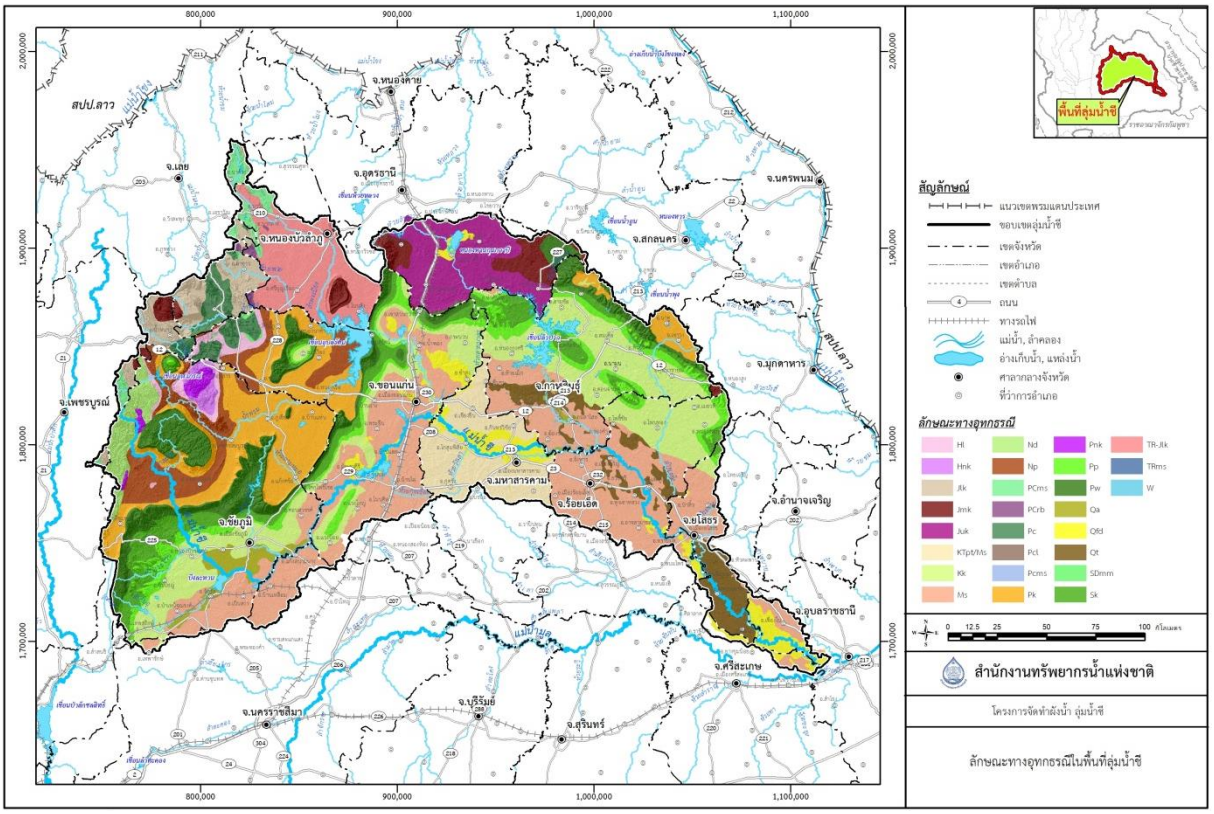
ลักษณะทางธรณีวิทยาในลุ่มน้ำชีแสดงดัง**รูปที่ 2.1.6-3** จากการทบทวนข้อมูลพบว่า ลักษณะภูมิประเทศและภูมิสัณฐาน บริเวณที่ราบสูงโคราช (The Khorat Plateau) พื้นที่ลุ่มน้ำชี ตั้งอยู่ตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจากข้อมูลกรมทรัพยากรธรณี (http://www.dmr.go.th/ewtadmin/ewt/dmr_web/n_more_news.php?filename=korat_geo) พบว่า อยู่ในเขตที่ราบสูงโคราช (The Khorat Plateau) หมายถึงบริเวณที่ราบสูงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด มีเนื้อที่ประมาณ 150,000 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณหนึ่งในสามของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศไทย ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบเรียบ มีความสูงประมาณ 130-250 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง

ลักษณะอุทกธรณีวิทยา แหล่งน้ำบาดาลในลุ่มน้ำชีแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม คือ แหล่งน้ำบาดาลในชั้นหินให้น้ำตะกอนน้ำพา ชั้นหินให้น้ำชุดโคราช ชั้นหินให้น้ำหินปูน และชั้นหินให้น้ำภูเขาไฟ ดังแสดงแผนที่อุทกธรณีใน**รูปที่ 2.1.6-4** ศักยภาพน้ำใต้ดินและคุณภาพน้ำใต้ดิน แสดงดัง**รูปที่ 2.1.6-5** จากข้อมูลอุทกธรณีวิทยาที่กล่าวมาข้างต้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2560) พบว่า บ่อน้ำบาดาลในพื้นที่ลุ่มน้ำชีรวมจำนวน 5,241 บ่อ มีปริมาณน้ำบาดาลที่พัฒนาได้ทั้งหมด (Yield) 4,512.73 ล้าน ลบ.ม./ปี โดยในส่วนที่เป็นปริมาณน้ำบาดาลที่สามารถนำมาใช้ได้ (Safe Yield) ซึ่งคิดอยู่ที่ประมาณ 90% ของปริมาณน้ำบาดาลทั้งหมดจะอยู่ที่ประมาณ 4,086.98 ล้าน ลบ.ม.

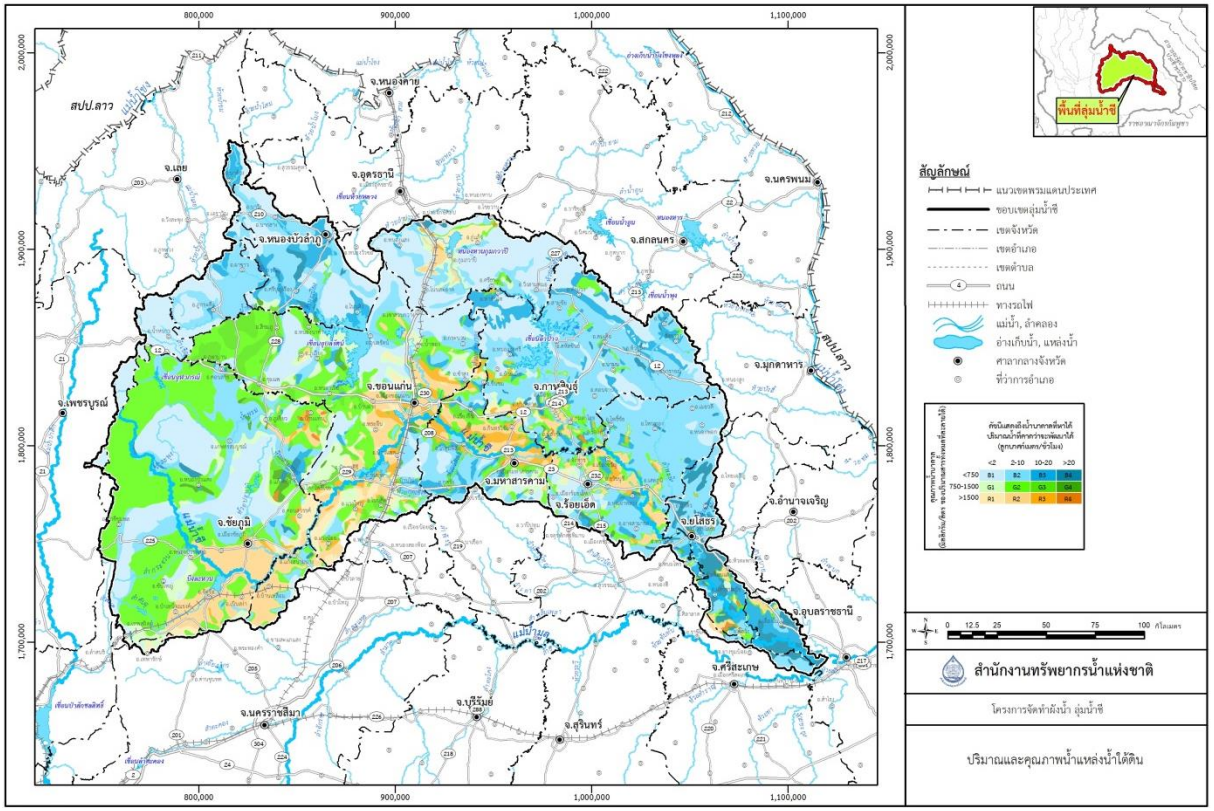
ที่มา : กรมทรัพยากรธรณี, 2562

รูปที่ 2.1.6-3 ลักษณะธรณีวิทยาในลุ่มน้ำชี

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, 2560

รูปที่ 2.1.6-4 ลักษณะทางอุทกธรณีในลุ่มน้ำชี

ที่มา : วิเคราะห์จากข้อมูลแผนที่น้ำบาดาล มาตราส่วน 1:100,000 กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, 2560

รูปที่ 2.1.6-5 ปริมาณและคุณภาพน้ำแหล่งน้ำใต้ดิน

2.1.7 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

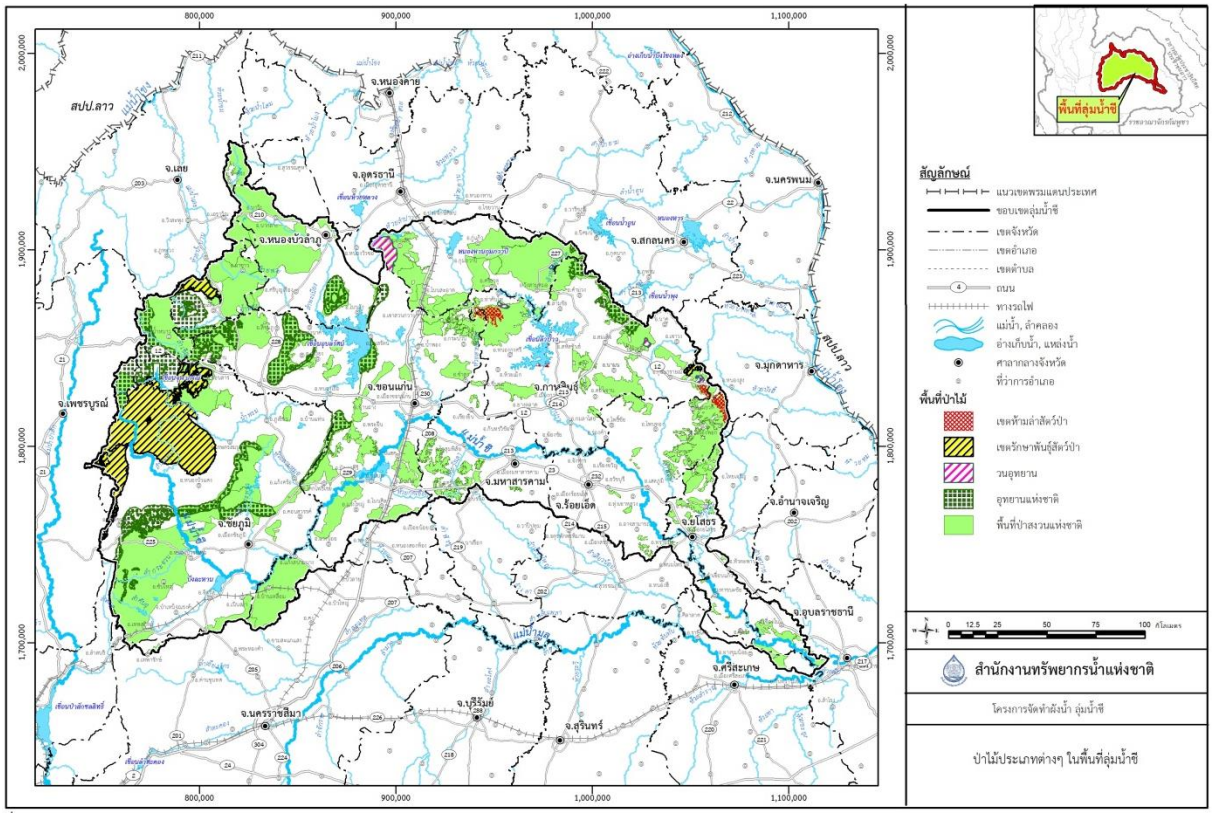
การศึกษารวบรวมข้อมูลในหัวข้อนี้มีเป้าหมายเพื่อใช้ประกอบเป็นส่วนหนึ่งของผังน้ำในส่วนของป่าที่เกี่ยวข้องกับการไหลของน้ำและใช้ประกอบการพิจารณาเสนอแนะการใช้ที่ดิน/การบริหารจัดการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น การรักษาคุณภาพ/ระบบนิเวศน์ เป็นต้น

จากการรวบรวมและทบทวนข้อมูล โครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ช่วงปี พ.ศ.2560-2562 ของสำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้ (2563) พบว่า ปี 2561 และ ปี 2562 พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยมีจำนวน 102,488,302.19 ไร่ และ 102,484,072.71 ไร่ ตามลำดับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 31.68 ของพื้นที่ประเทศไทย (323,528,699.65 ไร่) พบว่า พื้นที่ลดลงไป 4,229.48 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.001 ของพื้นที่ประเทศไทย สำหรับพื้นที่ลุ่มน้ำชีมีพื้นที่ลุ่มน้ำรวมทั้งหมดประมาณ 30,793,493.75 ไร่ ในปี พ.ศ.2560 มีพื้นที่ป่าไม้ในลุ่มน้ำประมาณ 12,596,945.48 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 40.91 ของพื้นที่ลุ่มน้ำชี สำหรับปี พ.ศ.2562 มีพื้นที่ป่าไม้ในลุ่มน้ำประมาณ 13,010,316.40 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.25 ของพื้นที่ลุ่มน้ำชี คิดเป็นพื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น 413,370.92 ไร่หรือร้อยละ 1.34 ของพื้นที่ลุ่มน้ำชี สำหรับขอบเขตพื้นที่ป่าไม้แสดงดัง**รูปที่ 2.1.7-1** และ **รูปที่ 2.1.7-2** และมีรายละเอียดดังนี้

1) ทรัพยากรป่าไม้

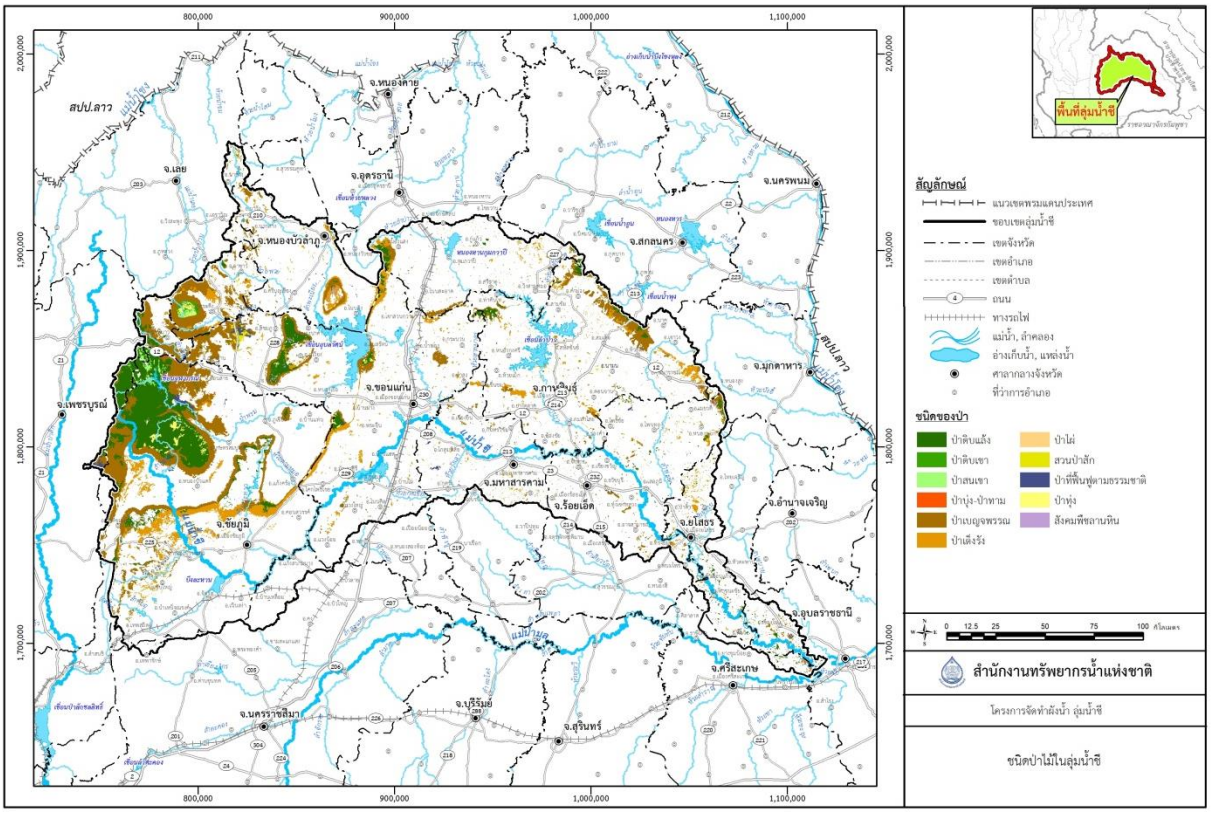
จากการรวบรวมและทบทวนข้อมูล โครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ.2562 ของสำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้ (2563) พบว่า พื้นที่ป่าไม้ในเขตลุ่มน้ำชี แยกเป็นป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์ โดยลุ่มน้ำชี มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติรวมทั้งสิ้นประมาณ 9,430,674.17 ไร่ หรือ 15,089.08 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 74.86 ของพื้นที่ป่าไม้ในลุ่มน้ำชี ทั้งนี้ไม่พบป่าสงวนแห่งชาติในเขตลุ่มน้ำลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 2 และลำสะพุง

สำหรับป่าอนุรักษ์ ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยลุ่มน้ำชี มีพื้นที่ครอบคลุมเขตอุทยานแห่งชาติที่ได้รับการประกาศจัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกาจนถึงปัจจุบัน จำนวน 13 แห่ง มีพื้นที่รวมทั้งหมดประมาณ 2,046,801.52 ไร่ หรือ 3,274.88 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 16.25 ของพื้นที่ป่าไม้ในลุ่มน้ำชี นอกจากนี้ มีพื้นที่เตรียมการจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาตินายูง-น้ำโสม รวมทั้งมีพื้นที่วนอุทยาน จำนวน 12 แห่ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ลุ่มน้ำชี มีพื้นที่ครอบคลุมเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่ได้รับการประกาศจัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกาจนถึงปัจจุบัน จำนวน 7 แห่ง และ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำผาน้ำทิพย์และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าลำปาว นอกจากนี้ ยังมีพื้นที่เตรียมการจัดตั้งเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ เตรียมการเขตห้ามล่าสัตว์ป่าภูโน

ที่มา : กรมป่าไม้, 2562

รูปที่ 2.1.7-1 พื้นที่ป่าไม้ประเภทต่างๆ ในลุ่มน้ำชี

ที่มา : กรมป่าไม้, 2562

รูปที่ 2.1.7-2 ชนิดของป่าไม้ในลุ่มน้ำชี

สำหรับสภาพการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งสำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้ (2563) ได้มีการจัดทำข้อมูลสภาพป่าไม้ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ เป็นรายจังหวัดของทั้งประเทศ ปี พ.ศ.2561 - 2562 แสดงดัง**ตารางที่ 2.1.7-1**

ตารางที่ 2.1.7-1 พื้นที่ป่าไม้ปี พ.ศ.2561 - 2562 ในป่าสงวนแห่งชาติในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้

จังหวัด	พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในความรับผิดชอบกรมป่าไม้	ปี พ.ศ.2561 - 2562		ในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 1, 2		ในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 3, 4, 5	
		มีสภาพป่า	ไม่มีสภาพป่า	มีสภาพป่า	ไม่มีสภาพป่า	มีสภาพป่า	ไม่มีสภาพป่า
กาฬสินธุ์	422,189.65	206,580.06	215,609.58	96,333.02	14,044.76	110,247.04	201,564.83
ขอนแก่น	458,218.12	137,143.45	321,074.67	22,194.17	3,840.12	114,949.28	317,234.55
ชัยภูมิ	715,925.69	269,118.17	446,807.52	134,692.94	179,990.75	134,425.23	266,816.78
นครราชสีมา	1,076,810.39	398,780.50	678,029.89	142,856.00	88,708.31	255,924.50	589,321.58
เพชรบูรณ์	1,629,596.19	774,143.91	855,452	609,024.93	405,549.65	165,119	449,903
มหาสารคาม	102,371.08	26,648.29	75,722.79	-	-	26,648.29	75,722.79
มุกดาหาร	570,891.21	256,439.41	314,451.80	91,625.43	9,728.28	164,813.98	304,723.51
ยโสธร	223,941.43	70,007.25	153,934.18	15,305.16	704.90	54,702.10	153,229.28
ร้อยเอ็ด	199,952.31	134,523.76	65,428.56	74,229.85	8,430.46	60,293.90	56,998.09
ลพบุรี	713,678.51	263,313.83	450,365	156,344.76	2,027.92	106,969	448,337
เลย	2,694,989.53	1,074,774.78	1,620,214.75	935,944.17	993,722.35	138,830.61	626,492.40
ศรีสะเกษ	235,844.99	70,622.90	165,222.08	11,795.67	4,662.16	58,827.24	160,559.92
หนองบัวลำภู	300,521.13	135,867.06	164,654.07	74,897.41	21,157.71	60,969.65	143,496.36
อุดรธานี	1,064,384.76	492,561.88	571,822.87	257,159.98	55,597.43	235,401.91	516,225.44
อุบลราชธานี	919,715.09	293,158.66	626,556.43	26,974.13	852.58	266,184.53	625,703.85

หมายเหตุ :
1) ขอบเขตการปกครองอ้างอิงจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ.2556
2) เนื่องจากมีการปรับปรุงเขตการปกครอง ดังนั้นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติจึงใช้ขอบเขตการปกครองในการแบ่งโดยป่าสงวนแห่งชาติ ที่อยู่ในจังหวัดข้างเคียง (จังหวัดตามประกาศแนบท้ายแผนที่กฎกระทรวง) จะถูกนำมารวมในจังหวัดตามขอบเขตการปกครองปัจจุบัน หากมีพื้นที่บางส่วนเกินเข้ามา
3) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ : หักพื้นที่ซ้อนทับกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (กรมอุทยานฯ), พื้นที่ป่าชายเลน และ พื้นที่ ส.ป.ก. แล้ว
4) "ขอบเขตป่าสงวนแห่งชาติ ปี พ.ศ.2562 จากโครงการเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ (ปรับปรุงตาม One map) หักข้อมูลป่าอนุรักษ์ที่ประกาศล่าสุด ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2563"
5) ป่าอนุรักษ์ (อุทยานแห่งชาติ, เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า, เขตห้ามล่าสัตว์ป่า)

ที่มา : สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้, 2563

2) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ

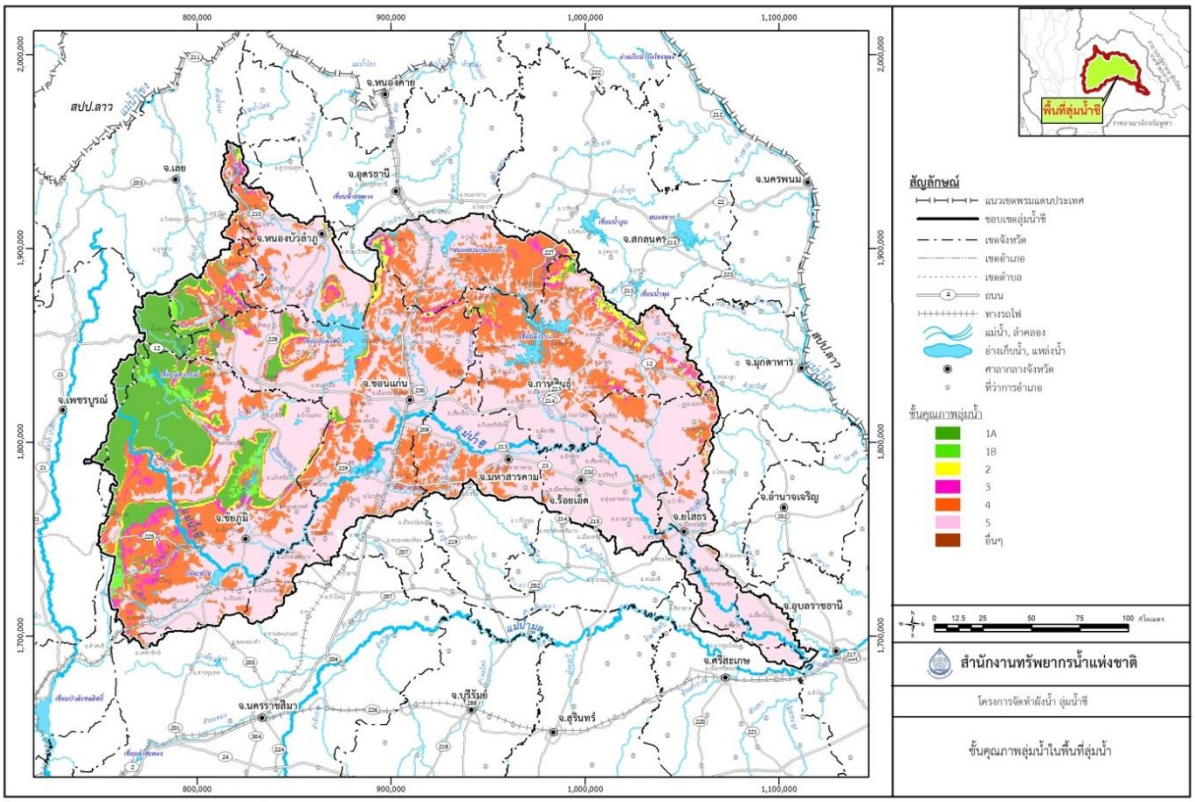
จากการศึกษาข้อมูลแผนที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2548 พบว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ของลุ่มน้ำชีเป็นพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้น 5 ประมาณ 17,543,491.28 ไร่ หรือ 28,069.59 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 57.45 ของพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำทั้งหมดในลุ่มน้ำชี ลักษณะเป็นที่ราบหรือที่ลุ่มหรือเป็นที่ลาดเอียงน้อย ใช้ประโยชน์ด้านเกษตรกรรมหรือชุมชน รองลงมาเป็นพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้น 4 ประมาณ 7,814,454.45 ไร่ หรือ 12,503.13 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 25.59 ลักษณะเป็นพื้นที่เนินราบ ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการทำเกษตรกรรม และพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้น 1A ร้อยละ 9.78 ลักษณะเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารในที่ลาดชันสูงหรืออยู่ในเขตป่าเพื่อการอนุรักษ์ สำหรับชั้นคุณภาพลุ่มน้ำอื่นๆ ได้แก่ ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้น 3, 2 และ1B (พื้นที่ต้นน้ำที่สภาพป่าไม้ถูกทำลาย) คิดเป็นร้อยละ 3.35, 2.98 และ 0.85 ตามลำดับ ดัง**รูปที่ 2.1.7-3**

3) พื้นที่ชุ่มน้ำ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2543 เรื่อง มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่องทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติของประเทศไทยและมาตรการอนุรักษ์ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2552 เรื่อง การทบทวนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 1 สิงหาคม 2543 เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ พบว่า ในพื้นที่ลุ่มน้ำชีมีพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ 3 แห่ง คือ บึงละหาน หนองหาน กุมภวาปี และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว โดยมีพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ 7 แห่ง ได้แก่ หนองสามหมื่น แก่งละว้า ห้วยเสือเต้น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองแวง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดูนลำพัน หนองปลาคูณ และบึงบ่อเกลือ บ่อแก โดยแสดงตำแหน่งพื้นที่ชุ่มน้ำเหล่านี้ ดัง**รูปที่ 2.1.7-4** สำหรับพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่นมีจำนวนอย่างน้อย 5,190 แห่ง ในจำนวนนี้มีพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีสำคัญสามารถรวบรวมได้ในประเภทแม่น้ำ ลำธาร ลำห้วย ที่ราบน้ำท่วมถึงจำนวน 204 แห่ง และประเภทหนองน้ำและบึงธรรมชาติ จำนวน 1,547 แห่ง ที่มีความจุรวม 1,163.91 ล้าน ลบ.ม. ซึ่งแหล่งน้ำและบึงธรรมชาติเหล่านี้บางแห่งสามารถพัฒนาเป็นแก้มลิงเพื่อบรรเทาน้ำท่วมได้

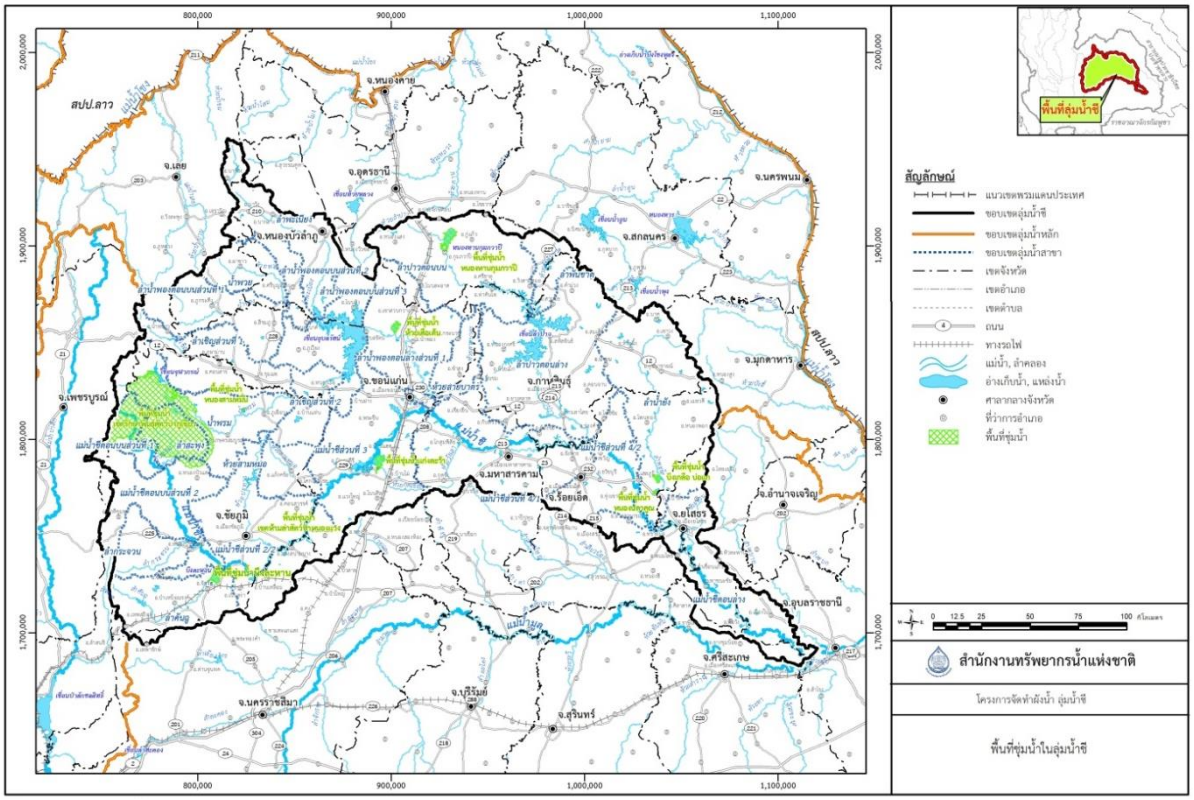
4) ทรัพยากรนก สัตว์ป่า และ สิ่งมีชีวิตในน้ำ

ทรัพยากรนก สัตว์ป่า และ สิ่งมีชีวิตในน้ำ จากการรวบรวมข้อมูลในพื้นที่พบ นกน้ำอย่างน้อย 74 ชนิด นกชายเลนอย่างน้อย 27 ชนิด นกอพยพ 40 ชนิด ชนิดที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ นกกระสานวล นกกระสาแดง และเหยี่ยวดำ ชนิดที่อยู่ในสถานภาพใกล้ถูกคุกคาม ได้แก่ เหยี่ยวแดง และเป็ดคับแค ชนิดที่พบจำนวนมาก ได้แก่ เป็ดปีกเขียว เป็ดหางแหลม นกทะเลขาแดงลายจุด เป็ดแดง และเป็ดลาย เป็นต้น สัตว์ป่า พบมีสัตว์ป่าอาศัยอยู่ 207 ชนิด นอกจากนี้ ยังมีระบบนิเวศทางน้ำ ได้แก่ ระบบนิเวศตามแม่น้ำ หนอง บึง แก่ง ลำห้วยสาขาต่างๆ ที่มีสิ่งมีชีวิตดำรงอาศัยอยู่ โดยจากผลการศึกษาที่ผ่านมาของการสำรวจตัวอย่างนิเวศวิทยาทางน้ำในแม่น้ำชี ของงานศึกษาสิ่งแวดล้อมโครงการงานจ้างบริหารโครงการที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ (แม่น้ำมูล แม่น้ำชี และลำน้ำสาขาหลัก) ของกรมชลประทาน ปี 2547 พบว่ามี แพลงก์ตอนพืช แพลงก์ตอนสัตว์ และ ปลา อย่างน้อย 43 ชนิด

ที่มา : สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2562

รูปที่ 2.1.7-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในลุ่มน้ำชี

ที่มา : สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2562

รูปที่ 2.1.7-4 พื้นที่ชุ่มน้ำในลุ่มน้ำชี

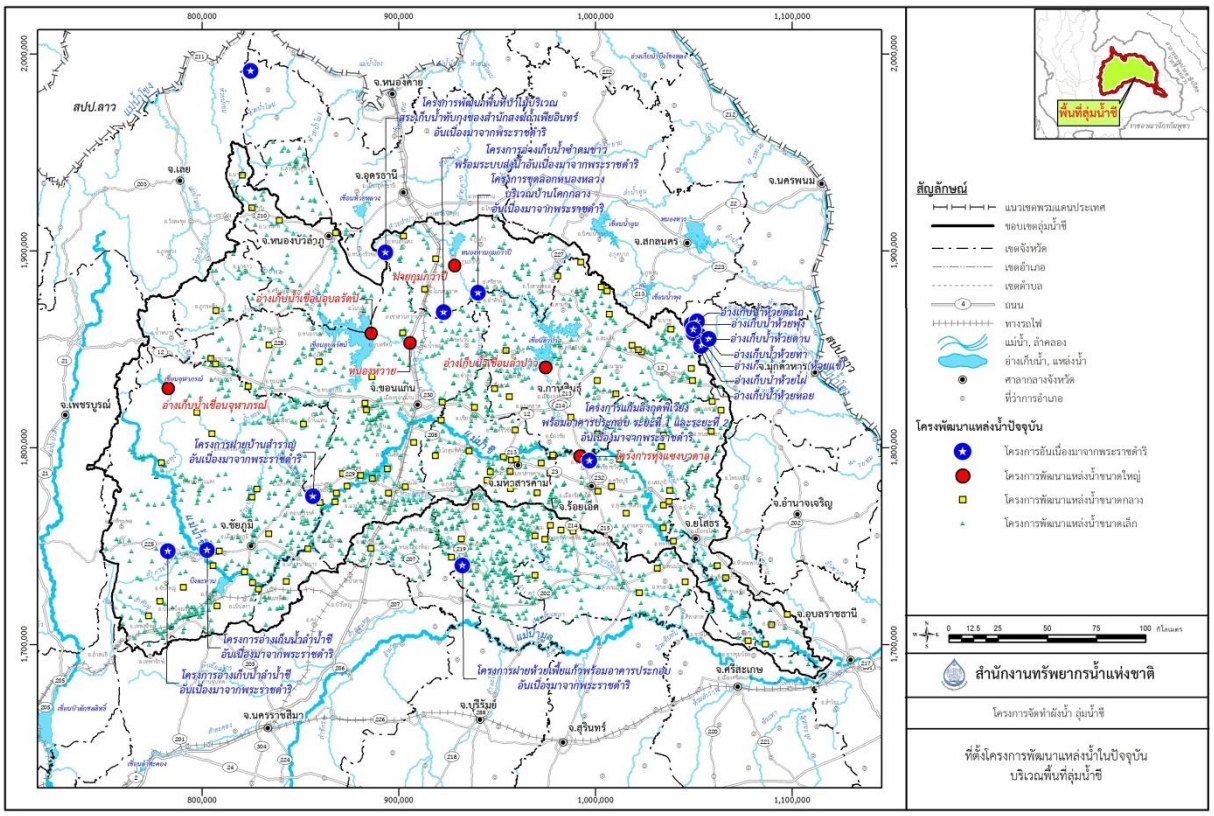
2.1.8 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ

1) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ

การศึกษาข้อมูลโครงการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำชี ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากกรมชลประทาน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในเรื่องของการกำหนดแนวทาง/ โครงการในการแก้ไขปัญหาทางด้านทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำชี ซึ่งจากการรวบรวมฐานข้อมูลโครงการพัฒนาแหล่งน้ำในปัจจุบันที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษา แยกตามประเภทโครงการได้ตาม**ตารางที่ 2.1.8-1** และ**รูปที่ 2.1.8-1** โดยพบว่าโครงการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่มีจำนวนทั้งหมด 1,985 โครงการ มีความจุเก็บกักประมาณ 5,691 ล้าน ลบ.ม. และมีพื้นที่รับประโยชน์รวม 3,047,218 ไร่

ตารางที่ 2.1.8-1 สรุปโครงการพัฒนาแหล่งน้ำในปัจจุบันในพื้นที่ลุ่มน้ำชี

ประเภทโครงการ		จำนวนโครงการ	ความจุเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
1.	โครงการชลประทานขนาดใหญ่	6	4,614	685,784
2.	โครงการชลประทานขนาดกลาง	126	794	879,640
3.	โครงการชลประทานขนาดเล็ก	1,835	187	1,350,124
4.	โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	18	95.81	131,670
รวมทั้งหมด		**1,985**	**5,691**	**3,047,218**

ที่มา : กรมชลประทาน, 2563

รูปที่ 2.1.8-1 ที่ตั้งโครงการพัฒนาแหล่งน้ำปัจจุบันในพื้นที่ลุ่มน้ำชี

2) ระบบระบายน้ำตามธรรมชาติ

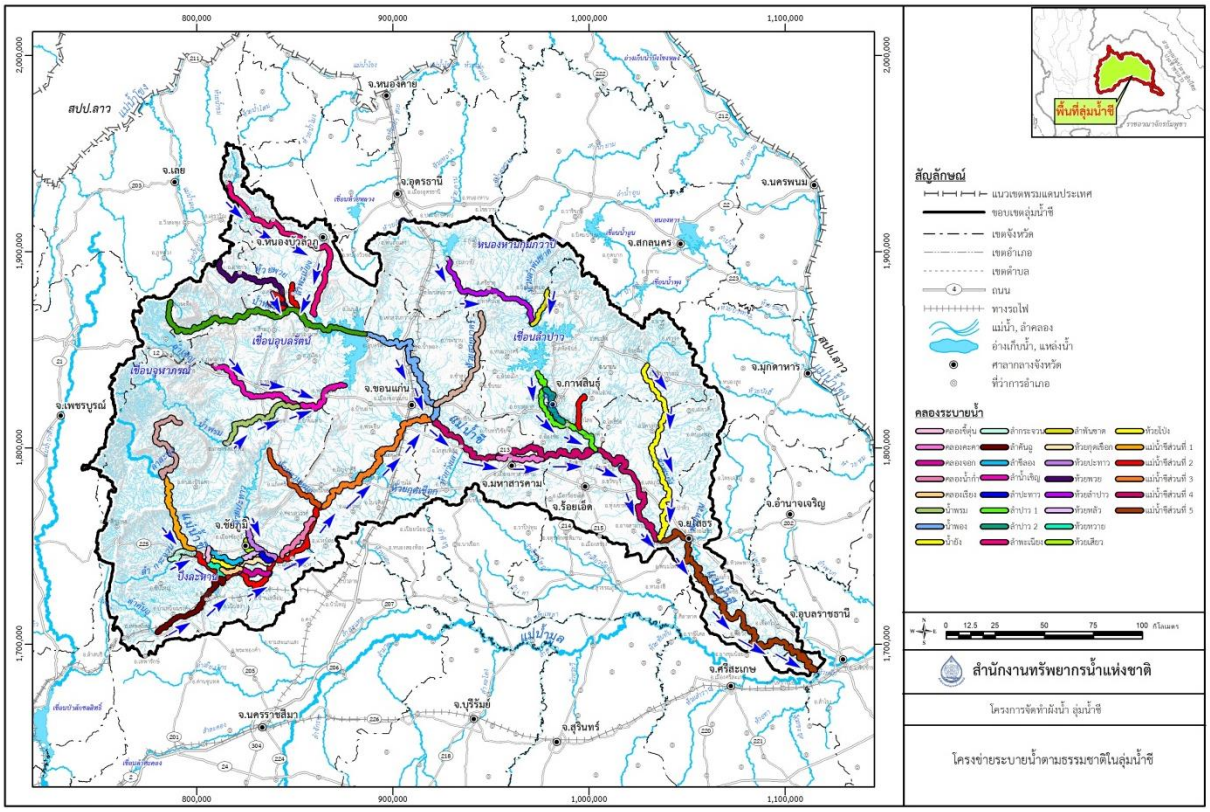
ศักยภาพของทรัพยากรน้ำผิวดินที่เป็นระบบระบายน้ำตามธรรมชาติ แสดงถึงความสามารถของการระบายน้ำของพื้นที่จากพื้นที่ต้นน้ำไปท้ายน้ำ ดังนั้น การเข้าใจถึงสภาพของระบบระบายน้ำจึงสำคัญสำหรับใช้ในการจัดการทรัพยากรน้ำของลุ่มน้ำหลักและลุ่มน้ำสาขา ระบบคลองระบายน้ำตามธรรมชาติที่สำคัญในพื้นที่ลุ่มน้ำชีในแต่ละลุ่มน้ำสาขาแสดงดัง**รูปที่ 2.1.8-2** และ**ตารางที่ 2.1.8-2**

ตารางที่ 2.1.8-2 ลักษณะคลองระบายน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำชี

ลำดับที่	ชื่อคลอง	ระยะทางตามลำน้ำ (กม.)	ความกว้างท้องคลองเฉลี่ย (ม.)	ความลาดชันท้องคลองเฉลี่ย		สภาพการระบายน้ำ
				(ม./ม.)	อัตราส่วน	
1	แม่น้ำชี ส่วนที่ 1	36	66	0.00028863	1 : 3,465	ระบายลงแม่น้ำชี ส่วนที่2
2	ลำกระจวน	29	50	0.00071878	1 : 1,391	ระบายลงแม่น้ำชี
3	ลำคันฉู	90	95	0.00047610	1 : 2,100	ระบายลงแม่น้ำชี
4	แม่น้ำชี ส่วนที่ 2	205	75	0.00015547	1 : 6,432	ระบายลงแม่น้ำชี ส่วนที่3
5	ห้วยเสียว	15	26	0.00027555	1 : 3,629	ระบายลงห้วยปะทาว
6	ห้วยกุดเชือก	35	30	0.00037478	1 : 2,668	ระบายลงแม่น้ำชีส่วนที่ 2
7	ห้วยหลัว	29	26	0.00028403	1 : 3,521	ระบายลงห้วยปะทาว
8	ห้วยโป่ง	31	26	0.00030503	1 : 3,278	ระบายลงห้วยหลัว
9	ห้วยหวาย	28	25	0.00024533	1 : 4,076	ระบายลงแม่น้ำชีส่วนที่ 2
10	คลองจอก	32	29	0.00035935	1 : 2,783	ระบายลงแม่น้ำชีส่วนที่ 2
11	คลองน้ำก่ำ	62	51	0.00013444	1 : 7,438	ระบายลงแม่น้ำชีส่วนที่ 2
12	ห้วยปะทาว	57	39	0.00038574	1 : 2,592	ระบายลงแม่น้ำชีส่วนที่ 2
13	คลองเรียง	18	26	0.00042731	1 : 2,340	ระบายลงคลองจอก
14	ลำชีลอง	32	18	0.00054384	1 : 1,839	ระบายลงห้วยหลัว
15	ลำปะทาว	14	79	0.00070586	1 : 1,417	ระบายลงแม่น้ำชีส่วนที่ 2
16	คลองขี้ตุ่น	9	21	0.00095656	1 : 1,045	ระบายลงห้วยโป่ง
17	แม่น้ำชี ส่วนที่ 3	166	112	0.00011297	1 : 8,852	ระบายลงแม่น้ำชี ส่วนที่4

ตารางที่ 2.1.8-2 ลักษณะคลองระบายน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำชี (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อคลอง	ระยะทางตามลำน้ำ (กม.)	ความกว้างท้องคลองเฉลี่ย (ม.)	ความลาดชันท้องคลองเฉลี่ย		สภาพการระบายน้ำ
				(ม./ม.)	อัตราส่วน	
18	น้ำพองตอนล่าง	95	89	0.00008644	1 : 11,569	ระบายลงแม่น้ำชี
19	ห้วยพวย	17	92	0.00098159	1 : 1,019	ระบายลงลำน้ำพอง
20	ลำพะเนียง	207	59	0.00059912	1 : 1,669	ระบายลงลำน้ำพอง
21	น้ำพรม	110	63	0.00033543	1 : 2,981	ระบายลงลำเชิญ
22	ลำเชิญ	201	59	0.00058097	1 : 1,721	ระบายลงเขื่อนอุบลรัตน์
23	ลำปาว	83	156	0.00022837	1 : 4,379	ระบายลงแม่น้ำชี
24	ลำพันชาด	23	110	0.00063669	1 : 1,571	ระบายลงเขื่อนลำปาว
25	ลำปาว 1	93	110	0.00014849	1 : 6,734	ระบายลงแม่น้ำชี
26	ลำปาว 2	53	117	0.00020142	1 : 4,965	ระบายลงลำปาว 1
27	แม่น้ำชี ส่วนที่ 4	293	136	0.00008755	1 : 11,421	ระบายลงแม่น้ำชีส่วนที่ 5
28	น้ำยัง	164	63	0.00022417	1 : 4,461	ระบายลงแม่น้ำชีส่วนที่ 4
29	คลองคะคาง	41	55	0.00015121	1 : 6,613	ระบายลงแม่น้ำชี
30	แม่น้ำชี ส่วนที่ 5	224	256	0.00008490	1 : 11,779	ระบายลงแม่น้ำมูล
31	ห้วยสายบาตร	91	77	0.00334399	1 : 299	น้ำพองตอนล่าง
32	ห้วยสามหมอ	68	66	0.00136335	1 : 733	แม่น้ำชี
33	ลำสะพุง	70	89	0.01231592	1 : 81	แม่น้ำมูล
34	น้ำพองตอนบน	195	119	0.00132074	1 : 757	แม่น้ำชี

รูปที่ 2.1.8-2 โครงข่ายระบายน้ำตามธรรมชาติในพื้นที่ลุ่มน้ำชี

3) อาคารบังคับน้ำที่สำคัญ

อาคารบังคับน้ำที่สำคัญ ซึ่งเป็นองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการน้ำหลากที่ใช้ในการวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำชีปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

1) อ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ ความจุ ๒,๒๖๓.๐๐ ล้าน ลบ.ม.
2) อ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว ความจุ ๑,๙๘๐.๐๐ ล้าน ลบ.ม.
3) อ่างเก็บน้ำเขื่อนจุฬาภรณ์ ความจุ ๑๖๓.๗๕ ล้าน ลบ.ม.
4) อ่างเก็บน้ำลำช่อระกา ความจุ ๑๐.๓๑ ล้าน ลบ.ม.
5) ฝายลำปะทาว
6) ฝายบุตามี
7) ฝายหนองหวาย
8) ประตูระบายน้ำท่าตูม
9) ฝายน้ำล้นบ้านภูน้อย
10) เขื่อนชนบท
11) เขื่อนมหาสารคาม
12) เขื่อนวังยาง
13) เขื่อนยโสธร-พนมไพร
14) เขื่อนร้อยเอ็ด
15) ฝายน้ำล้นบ้านนาแก
16) ประตูระบายน้ำโพธิ์ใหญ่-โนนทัน

2.2 สถานการณ์อุทกภัยที่เกิดขึ้น

จากการรวบรวมข้อมูล พบว่า สภาพปัญหาด้านทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำชี ประกอบด้วยปัญหาหลัก 3 ด้าน คือ อุทกภัย ภัยแล้ง และคุณภาพน้ำ โดยในส่วนของอุทกภัยและภัยแล้ง จะมีแนวทางบริหารจัดการที่หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการอยู่ ซึ่งจะนำมาใช้ประกอบการศึกษาจัดทำผังน้ำด้วย รายละเอียดของสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการน้ำท่วมสามารถสรุปได้ดังนี้

จากข้อมูลการเกิดอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำชีในช่วงปี พ.ศ.2548–พ.ศ.2563 ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ได้ทำสรุปสาเหตุการเกิดเหตุการณ์อุทกภัยในแต่ละปีดัง**ตารางที่ 2.2-1**

ตารางที่ 2.2-1 สรุปเหตุการณ์น้ำท่วมในช่วง ปี พ.ศ.2545-2563

วัน/เดือน/ปี	สาเหตุ	จังหวัดที่ได้รับความเสียหาย
1 กันยายน - 31 ตุลาคม 2545	ปริมาณฝนตกหนักหลายพื้นที่ ทำให้เกิดน้ำไหลหลากและลุ่มน้ำไม่สามารถรองรับปริมาณน้ำและระบายน้ำได้ทัน จึงทำให้เกิดน้ำท่วมขังหลายพื้นที่	จังหวัดหนองบัวลำภู ชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร อุดรธานี เลย และอุบลราชธานี
ช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม 2546	ช่วงกลางกันยายน ร่องความกดอากาศต่ำหรือร่องฝนกำลังแรงพัดผ่านภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือทำให้ฝนตกชุกหนาแน่น ช่วงปลายกันยายน ความกดอากาศสูงจากประเทศจีนปกคลุมพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียง เหนือทำให้ร่องกดอากาศต่ำพาดผ่านภาคกลางตอนบนและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีกำลังค่อนข้างแรงทำให้มีฝนตกเพิ่มขึ้น เกิดสภาวะน้ำหลากและน้ำล้นตลิ่ง	จังหวัดอุดรธานี กาฬสินธุ์ ยโสธร ร้อยเอ็ด และมหาสารคาม
ในช่วงมิถุนายน 2547	พายุดีเปรสชั่น "จันทู" เข้ามาช่วงกลางเดือนมิถุนายน ทำให้บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนล่าง เกิดฝนตกหนัก	จังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม ขอนแก่น กาฬสินธุ์ ยโสธร และอุบลราชธานี
ช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม 2547	ช่วงปลายเดือนกรกฎาคม และช่วงกลางเดือนสิงหาคม พบว่า มีกลุ่มเมฆปกคลุมในบริเวณประเทศไทยบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนบน ทำให้เกิดฝนตกหนักและมีปริมาณฝนสะสมมาก	จังหวัดร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ หนองบัวลำภู ยโสธร เลย มหาสารคาม และขอนแก่น อุบลราชธานี

ตารางที่ 2.2-1 สรุปเหตุการณ์น้ำท่วมในช่วง ปี พ.ศ.2545-2563 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	สาเหตุ	จังหวัดที่ได้รับความเสียหาย
ในช่วงเดือนกันยายน 2547	ช่วงกลางเดือนกันยายน ร่องความกดอากาศต่ำหรือร่องฝนกำลังแรงพาดผ่านและมีกลุ่มเมฆปกคลุมในบริเวณประเทศไทย บริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบกับมีมรสุมปกคลุมทะเลอันดามัน ทำให้เกิดฝนตกหนักอย่างต่อเนื่อง ช่วงกลางเดือนถึงปลายเดือนกันยายน มีฝนตกชุกในพื้นที่ตอนบนของประเทศไทย โดยเฉพาะภาคเหนือ ทำให้เกิดน้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลัน	จังหวัดอุดรธานี ยโสธร และเลย
25-30 กันยายน 2548	เกิดพายุโซนร้อน "ดอมเรย" บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ทำให้เกิดฝนตกหนัก น้ำป่าไหลหลาก น้ำล้นตลิ่ง และน้ำท่วมฉับพลัน	จังหวัดอุดรธานี อุบลราชธานี และหนองคาย
ช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม 2549	มีพายุ "ช้างสาร" เคลื่อนตัวเข้าสู่ประเทศไทยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือและพัดผ่านภาคเหนือกับภาคกลาง ทำให้เกิดฝนตกหนักต่อเนื่องส่งผลทำให้เกิดน้ำท่วม	จังหวัดอุบลราชธานี
1-20 พฤษภาคม 2550	พายุดีเปรสชั่นทำให้มีฝนตกหนักในภาคตะวันตกและพายุไซโคลนในทะเลอันดามัน ส่งผลทำให้ฝนตกต่อเนื่องบริเวณภาคตะวันตก และแผ่วงกว้างไปยังพื้นที่ภาคใต้ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง ส่งผลทำให้เกิดน้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลัน และดินถล่ม	จังหวัดอุบลราชธานี
9-10 กันยายน 2550	มีกลุ่มเมฆค่อนข้างหนาปกคลุมและมีร่องความกดอากาศต่ำพาดผ่านบริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้เกิดฝนตกหนัก	จังหวัดเลย และขอนแก่น
ช่วงเดือนตุลาคม 2550	พายุเลกิมาได้อ่อนกำลังลงเป็นพายุโซนร้อนเข้าปกคลุมบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนบน ทำให้เกิดฝนตกหนักและเกิดน้ำท่วม	จังหวัดกาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด ยโสธร อุบลราชธานี เลย หนองคาย หนองบัวลำภู และอุดรธานี

ตารางที่ 2.2-1 สรุปเหตุการณ์น้ำท่วมในช่วง ปี พ.ศ.2545-2563 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	สาเหตุ	จังหวัดที่ได้รับความเสียหาย
18-20 กรกฎาคม 2551	หย่อมความกดอากาศต่ำที่ปกคลุมสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามตอนบน ทำให้ฝนตกหนักต่อเนื่องในภาคเหนือตอนบน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยเฉพาะจังหวัดเพชรบูรณ์	จังหวัดเพชรบูรณ์
8-15 สิงหาคม 2551	จ.เลย หมู่บ้านที่อยู่ริมแม่น้ำใน อ.เชียงคาน และ อ.ปากชม ได้รับผลกระทบ ลำน้ำฮวยและลำน้ำหลายสาขาของแม่น้ำชีเอ่อล้นท่วมพื้นที่เกษตรกรรม บ่อปลา และบ้านเรือน รอบนอกเขต ทต.เชียงคาน เกิดความเสียหายกว่า 500 ไร่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 211 เส้นทางเชียงคาน-ปากชม ถูกตัดขาด	จังหวัดเลย
8-15 สิงหาคม 2551	จังหวัดกาฬสินธุ์ ลำน้ำปาว ลำน้ำพาน และลำน้ำชี น้ำเอ่อเข้าท่วมพื้นที่ลุ่มทำให้นาข้าวเสียหาย ในพื้นที่ตำบลลำชี กิ่ง อ.ฆ้องชัย และ ต.โพนงาม อ.กมลาไสย	จังหวัดกาฬสินธุ์
30 กันยายน - 1 ตุลาคม 2552	การตรวจวัดระดับน้ำที่สถานีวัดน้ำท่าของกรมชลประทาน พบว่า มีน้ำล้นตลิ่งบริเวณ สถานีบ้านค่าย จ.ชัยภูมิ สถานีบ้านโจด จ.ขอนแก่น สถานีบ่อวัง จ.เพชรบูรณ์	จังหวัดชัยภูมิ ขอนแก่น และเพชรบูรณ์
20-21 ตุลาคม 2553	จ.ขอนแก่น ระดับน้ำในแม่น้ำชีได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเขื่อนลำปะทาวและเขื่อนจุฬาภรณ์ต้องเร่งระบายน้ำออกมาเนื่องจากไม่สามารถรองรับระดับน้ำได้ หลังได้รับน้ำหนุนจาก จ.นครราชสีมา และ จ.ชัยภูมิ	จังหวัดขอนแก่น
22 สิงหาคม 2554	จากร่องมรสุมที่พัดผ่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้ฝนตกลงในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด ปริมาณน้ำจากลำน้ำยังเพิ่มสูงขึ้น ท่วมพื้นที่ทางการเกษตรและบ้านเรือน ได้รับความเสียหาย 5 อำเภอ 31 ตำบล 301 หมู่บ้าน	จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 2.2-1 สรุปเหตุการณ์น้ำท่วมในช่วง ปี พ.ศ.2545-2563 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	สาเหตุ	จังหวัดที่ได้รับความเสียหาย
26 สิงหาคม 2554	สถานการณ์น้ำชีล้นตลิ่งยังหนุนสูงต่อเนื่องเข้าท่วมบ้านเรือน และพื้นที่การเกษตรในหลายพื้นที่ ทั้งปริมาณน้ำป่าหลากบนเทือกเขาภูแลนคา ยังส่งผลให้ระดับน้ำล้นสันเขื่อนลำปะทาวไหลเข้าตัวเมืองเขต ทม.ชัยภูมิ ทั้ง 25 ชุมชน	จังหวัดชัยภูมิ
28 สิงหาคม 2554	ปริมาณน้ำจากจังหวัดกาฬสินธุ์ได้ไหลเข้าสมทบในพื้นที่จังหวัดยโสธร ทำให้น้ำในแม่น้ำชีเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว	จังหวัดยโสธร
15-22 กันยายน 2554	แม่น้ำชี บ้านโนนเปลือย จังหวัดชัยภูมิ ระดับน้ำ 12.54 เมตร เกินระดับตลิ่ง ประมาณ 1.54 เมตร ปริมาณน้ำ 1,181 ลบ.ม./วิ ระดับน้ำล้นตลิ่งเข้าท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำและพื้นที่เกษตรกรรม	บ้านโนนเปลือย จังหวัดชัยภูมิ
17-20 กันยายน 2554	แม่น้ำชี บ้านแก่งโก อ.เมือง จ.ยโสธร ระดับน้ำ 9.73 เมตร เกินระดับตลิ่งประมาณ 0.23 เมตร ปริมาณน้ำ 742.80 ลบ.ม./วิ ระดับน้ำล้นตลิ่งเข้าท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำและพื้นที่เกษตรนาข้าวได้รับความเสียหาย	อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร
10 ตุลาคม 2554	สถานการณ์น้ำท่วมใน อ.เมืองขอนแก่น น้ำจากลำน้ำพอง ซึ่งรับน้ำจากเขื่อนอุบลรัตน์ ที่ระบายน้ำ วันละ 45 ล้าน ลบ.ม. หลังน้ำในอ่างเกินความจุกักเก็บ ท่วมพื้นที่ 4 หมู่บ้านในพื้นที่ตำบลบึงเนียม ระดับน้ำสูงกว่า 3 เมตร	อำเภอเมืองขอนแก่น และขอนแก่น
21 ตุลาคม 2554	น้ำป่าจากเทือกเขาภูพานไหลเข้าท่วมพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่อำเภอกมลาไสยและฆ้องชัย อยู่ในขั้นวิกฤติหนัก เพราะเขื่อนอุบลรัตน์ ยังเร่งระบายน้ำเฉลี่ยวันละ 43 ล้าน ลบ.ม. จนส่งผลให้ระดับน้ำชีสูงขึ้นต่อเนื่อง และล้นพนังกั้นเป็นระยะทางกว่า 50 กม. น้ำสูงกว่าพนังกว่า 1 ม. โดยเฉพาะที่พนังกั้นบริเวณหลักกิโลเมตรที่ 21-22 ต.ธัญญา อ.กมลาไสย ถูกกระแสน้ำเซาะจนพนังดินแตก รวม 6 จุด	จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 2.2-1 สรุปเหตุการณ์น้ำท่วมในช่วง ปี พ.ศ.2545-2563 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	สาเหตุ	จังหวัดที่ได้รับความเสียหาย
1-10 ตุลาคม 2555	น้ำท่วมจากอิทธิพลของพายุโซนร้อน "แกมี" ที่อ่อนกำลังลงเป็นพายุดีเปรสชั่น และมีเมฆปกคลุมค่อนข้างหนาบริเวณตอนล่างของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคกลางในบางพื้นที่ ส่งผลทำให้เกิดน้ำท่วมขัง น้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลัน	จังหวัดเลย และขอนแก่น
27-28 กรกฎาคม 2556	หย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงในอ่าวตังเกี๋ยได้เคลื่อนตัวฝั่งประเทศเวียดนาม และเคลื่อนตัวมาทางตะวันตกเข้าปกคลุมพื้นที่ตอนบนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ทำให้เกิดฝนตกหนาแน่นกับมีฝนตกหนักถึงหนักมาก และมีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่ปกคลุมภาคกลาง และภาคตะวันออก	จังหวัดเลย
2-5 สิงหาคม 2556	พายุโซนร้อน "เซบี" ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ทำให้เกิดฝนตกหนักถึงหนักมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จังหวัดเลย อุดรธานี และหนองบัวลำภู
8-9 สิงหาคม 2556	พายุโซนร้อน "มังคุด" ได้สลายตัวกลายเป็นหย่อยความกดอากาศต่ำปกคลุมบริเวณภาคเหนือตอนบน ส่งผลทำให้มีฝนตกหนักถึงหนักมากบางแห่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จังหวัดเลย หนองบัวลำภู อุดรธานี กาฬสินธุ์ ยโสธร และร้อยเอ็ด
19-20 กันยายน 2556	พายุดีเปรสชั่น "Eighteen" และพายุไต้ฝุ่น "หวู่ติ๊บ" ส่งผลให้มีฝนเพิ่มขึ้นและมีฝนตกหนักถึงหนักมากบางแห่งกับมีลมแรงในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ อุดรธานี หนองบัวลำภู เลย และขอนแก่น
ช่วงกลางเดือนตุลาคม 2556	พายุไต้ฝุ่น "นารี" เป็นหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงก่อนเคลื่อนเข้าปกคลุมประเทศไทยในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง และตอนล่าง รวมถึงภาคตะวันออก	จังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ และมหาสารคาม
ช่วงเดือนกรกฎาคม 2557	เกิดจากอิทธิพลพายุไต้ฝุ่น "รามสูร" ส่งผลให้มรสุมตะวันตกเฉียงใต้กำลังปานกลางที่พัดปกคลุมทะเลอันดามันประเทศไทยและอ่าวไทยมีกำลังแรงขึ้น ทำให้ภาคเหนือและ	จังหวัดอุดรธานี เลย อุบลราชธานี และยโสธร

ตารางที่ 2.2-1 สรุปเหตุการณ์น้ำท่วมในช่วง ปี พ.ศ.2545-2563 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	สาเหตุ	จังหวัดที่ได้รับความเสียหาย
ช่วงเดือนกรกฎาคม 2557 (ต่อ)	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีฝนกระจาย บางพื้นที่มีฝนตกหนักถึงหนักมาก ส่วนภาคใต้มีฝนตกหนักถึงหนักมาก	
ช่วงเดือนสิงหาคม 2557	มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ปกคลุมบริเวณภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้เกิดฝนตกเป็นระยะๆ ส่งผลทำให้น้ำป่าไหลหลาก น้ำล้นตลิ่ง และน้ำท่วม	จังหวัดเลย อุบลราชธานี ยโสธร อุดรธานี และร้อยเอ็ด
เดือนกันยายน 2557	ผลกระทบทางอ้อมจากไต้ฝุ่น "คัลแมกี" ส่งผลทำให้มรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีกำลังแรงขึ้น พัดปกคลุมบริเวณภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก	จังหวัดอุดรธานี มหาสารคาม ขอนแก่น กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ อุบลราชธานี และร้อยเอ็ด
14-18 กันยายน 2558	อิทธิพลพายุดีเปรสชั่น "หว่ามก๋อ" ทำให้เกิดฝนตกหนัก น้ำท่วม และน้ำล้นตลิ่ง หลายพื้นที่ในบริเวณภาคตะวันออก ภาคใต้ และส่งผลต่ออ่างเก็บน้ำในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ภาคตะวันออก ภาคกลางตอนล่าง และภาคใต้	จังหวัดศรีสะเกษ อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด ชัยภูมิ และนครราชสีมา
23-26 มกราคม 2559	ความกดอากาศสูงกำลังแรงได้แผ่ลงมาปกคลุมบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และขยายปกคลุมไปยังภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก ส่งผลทำให้อุณหภูมิเริ่มเพิ่มสูงขึ้นในหลายพื้นที่ และในบางพื้นที่ต้องภัยหนาวฉับพลัน ส่วนพื้นที่ภาคใต้ระวังมรสุม	จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ อุดรธานี เลย หนองบัวลำภู อุบลราชธานี ศรีสะเกษ และยโสธร
12-23 สิงหาคม 2559	ร่องฝน พายุดีเปรสชั่น "เตี้ยนหมู่" ได้เพิ่มกำลังเป็นพายุโซนร้อน และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทยมีกำลังค่อนข้างแรง ส่งผลทำให้เกิดฝนตกหนักในหลายพื้นที่ น้ำล้นตลิ่ง น้ำป่าไหลหลาก อุทกภัย ดินถล่ม โดยเฉพาะภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จังหวัดเลย

ตารางที่ 2.2-1 สรุปเหตุการณ์น้ำท่วมในช่วง ปี พ.ศ.2545-2563 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	สาเหตุ	จังหวัดที่ได้รับความเสียหาย
6-15 กันยายน 2559	ร่องมรสุม ได้พาดผ่านภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อีกทั้งมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมทะเลอันดามัน ภาคใต้ และอ่าวไทยค่อนข้างแรง ประกอบกับหย่อมความกดอากาศต่ำได้ทวีกำลังแรงขึ้นเป็นพายุ "ราอี" ได้อ่อนกำลังลงเป็นหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงปกคลุมบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่งผลให้ภาคเหนือและภาคตะวันออก เฉียงเหนือมีฝนตกค่อนข้างมาก เกิดอุทกภัย น้ำไหลหลาก และดินถล่มในหลายพื้นที่	จังหวัดเลย ขอนแก่น ศรีสะเกษ อุดรธานี ยโสธร ชัยภูมิ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม หนองบัวลำภู กาฬสินธุ์ และอุบลราชธานี
15-25 กรกฎาคม 2560	มีร่องมรสุมพาดผ่านบริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออก เฉียงเหนือเข้าสู่พายุโซนร้อน "ตาลัส" ส่งผลให้ตอนบนของประเทศมีฝนตกหนัก น้ำไหลหลากและน้ำท่วมในบางพื้นที่	จังหวัดหนองคาย ร้อยเอ็ด อุดรธานี ยโสธร อำนาจเจริญ และชัยภูมิ
24-31 กรกฎาคม 2560	เกิดจากอิทธิพลของพายุโซนร้อน "ตาลัส" กับพายุโซนร้อน "เซินกา" ทำให้เกิดฝนตกหนักต่อเนื่อง และน้ำท่วมโดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือในบางพื้นที่	จังหวัดชัยภูมิ เลย อุบลราชธานี ขอนแก่น มหาสารคาม ศรีสะเกษ นครราชสีมา กาฬสินธุ์ อำนาจเจริญ ร้อยเอ็ด อุดรธานี ยโสธร และหนองคาย
14-19 กันยายน 2560	เกิดจากอิทธิพลของพายุส่งผลให้เกิดฝนตกหนักถึงหนักมากเป็นบริเวณกว้างในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียง เหนือ รวมทั้งในบางพื้นที่ของภาคตะวันออกและภาคใต้ ส่งผลให้เกิดน้ำไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่ง	จังหวัดกาฬสินธุ์ ชัยภูมิ เลย ขอนแก่น อุบลราชธานี มหาสารคาม ศรีสะเกษ นครราชสีมา อำนาจเจริญ ร้อยเอ็ด อุดรธานี ยโสธร และหนองคาย

ตารางที่ 2.2-1 สรุปเหตุการณ์น้ำท่วมในช่วง ปี พ.ศ.2545-2563 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	สาเหตุ	จังหวัดที่ได้รับความเสียหาย
ช่วงเดือนตุลาคม 2560	อิทธิพลจากร่องมรสุมที่พาดผ่านบริเวณประเทศไทย และพายุดีเปรสชั่น ส่งผลให้ช่วงต้นเดือนและกลางเดือน มีฝนตกหนักถึงหนักมากในบริเวณภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก ทำให้เกิดน้ำท่วมและน้ำล้นตลิ่ง	จังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม เลย ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ ยโสธร หนองบัวลำภู และอุบลราชธานี
ช่วงเดือนสิงหาคม 2561	อิทธิพลจากพายุโซนร้อน "เบบินคา" ส่งผลให้เกิด ฝนตกหนักถึงหนักมาก บริเวณตอนบนภาคเหนือและ ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ และอิทธิพลของพายุส่งผลให้ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่ปกคลุมทะเลอันดามัน อ่าวไทย และประเทศไทย มีกำลังแรงขึ้น และทำให้ภาคตะวันออก มีฝนตกเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลากน้ำล้นตลิ่ง และโคลนถล่ม	จังหวัดเลย หนองคาย สกลนคร นครพนม หนองบัวลำภู อุดรธานี ขอนแก่น กาฬสินธุ์
29 สิงหาคม-กันยายน 2562	จากอิทธิพลพายุโซนร้อน "โพดุล" และอิทธิพลพายุ โซนร้อน "คาจิกิ" ประกอบกับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดปกคลุมทะเลอันดามันภาคใต้ และอ่าวไทยมีกำลัง แรง ทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก ดินสไลด์ และวาตภัย	จังหวัดนครพนม ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี อำนาจเจริญ มหาสารคาม ขอนแก่น หนองบัวลำภู ยโสธร กาฬสินธุ์ มุกดาหาร ชัยภูมิ สุรินทร์ อุดรธานี เลย ศรีสะเกษ สกลนคร
2 – 4 สิงหาคม 2563	จากอิทธิพลพายุโซนร้อน "ซินลากู" ประกอบกับ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมทะเลอันดามันภาคใต้ และอ่าวไทยมีกำลังแรงขึ้น เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก วาตภัย และดินสไลด์ทำให้เกิด ความเสียหายต่อเส้นทางจราจร	จังหวัดหนองบัวลำภู เลย อุดรธานี ขอนแก่น ชัยภูมิ มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด อำนาจเจริญ นครราชสีมา สุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และ อุบลราชธานี

11 - 30 ตุลาคม 2563	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างได้รับพายุโซนร้อน "หลิ่นฟา" และพายุโซนร้อน “โคนี” ทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก วาตภัย และดินสไลด์ เกิดความเสียหายต่อเส้นทางคมนาคมหลายแห่ง	จังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด อำนาจเจริญ นครราชสีมา สุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี

2.2.1 สาเหตุของการเกิดอุทกภัย

จากผลการทบทวนสภาพปัญหาด้านอุทกภัยรวมถึงการสำรวจภาคสนาม และการสอบถามเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง พบว่า พื้นที่โครงการมีสภาพปัญหาและสาเหตุของน้ำท่วมดังนี้

1.1) เมื่อเกิดฝนตกหนักติดต่อกัน หรือมีปริมาณน้ำหลากของลุ่มน้ำย่อยต่างๆ มากเกินกว่าความสามารถการระบายน้ำของลำน้ำย่อยนั้นๆ ประกอบกับขีดความสามารถในการระบายน้ำของคลอง/แม่น้ำมีจำกัดและไม่สม่ำเสมอก็จะส่งผลให้เกิดน้ำหลากล้นตลิ่งของแม่น้ำ

1.2) ปัญหาสิ่งกีดขวางทางน้ำ ส่งผลให้น้ำหลากไม่สามารถไหลออกจากพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว สำหรับพื้นที่โครงการมีตำแหน่งสิ่งกีดขวางทางน้ำที่เป็นสาเหตุหลักของปัญหาน้ำท่วม ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ชุมชนและพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญและเป็นถนน/เส้นทางคมนาคมหลักในพื้นที่

1.3) ปัญหาน้ำท่วมจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน จากเดิมที่เป็นพื้นที่ป่าเปลี่ยนเป็นการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ซึ่งมีความสามารถในการชะลอ/เก็บกักน้ำหลากได้ไม่ดีเท่าที่ควร นอกจากนี้ ในบางพื้นที่ไม่สามารถพัฒนาโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่หรืออ่างเก็บน้ำขนาดกลาง สำหรับช่วยชะลอ/เก็บกักปริมาณน้ำหลากจากพื้นที่ต้นน้ำ เนื่องจากติดข้อจำกัดในประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อม เช่น ติดเขตพื้นที่ป่าสงวน พื้นที่ป่าอนุรักษ์ เขตอุทยานแห่งชาติ ซึ่งในพื้นที่ลุ่มน้ำชี มีพื้นที่ที่มีข้อจำกัดกว่า 12.72 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 41.31 ของพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมด ทำให้ไม่สามารถพัฒนาโครงการอ่างเก็บน้ำได้ตามแผนที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด ดังนั้น ฝนที่ตกหนักในพื้นที่ตอนบนจึงไหลบ่าไปยังพื้นที่ด้านท้ายน้ำอย่างรวดเร็ว ไม่สามารถควบคุมได้ โดยที่พื้นที่ส่วนใหญ่ที่ประสบปัญหา ได้แก่ พื้นที่บริเวณตอนบนบริเวณขอบของลุ่มน้ำและบริเวณที่ราบลุ่มติดเชิงเขาบริเวณ อ.ดอนจาน อ.ยางตลาด อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ อ.ชนบท อ.มัญจาคีรี อ.บ้านไผ่ จ.ขอนแก่น อ.ภูเขียว อ.หนองบัวระเหว จ.ชัยภูมิ อ.นาเชือก อ.กุดรัง จ.มหาสารคาม อ.โพธิ์ชัย อ.หนองพอก จ.ร้อยเอ็ด อ.ศรีบุญเรือง จ.หนองบัวลำภู เป็นต้น

1.4) สาเหตุสำคัญของปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำอีกปัญหาหนึ่ง เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีความลาดชันของพื้นที่และความลาดชันของลำน้ำค่อนข้างต่ำ จึงระบายน้ำได้ช้า มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป รวมทั้งเกิดจากฝนตกหนัก ณ จุดนั้นๆ ติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน หรือเกิดจากสภาวะน้ำล้นตลิ่ง อันเนื่องมาจากน้ำจากพื้นที่ต้นน้ำซึ่งมีความลาดชันมากกว่า มีการระบายน้ำได้ดีกว่า เมื่อมาถึง

พื้นที่ราบที่มีการระบายได้ช้าก็จะเกิดการสะสม และล้นตลิ่งได้ ทั้งนี้ชุมชนขนาดใหญ่ ตัวเมืองหรือพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญส่วนมากในพื้นที่ศึกษา ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีความเสี่ยงในการเกิดปัญหาน้ำท่วมขังลักษณะนี้ โดยที่บริเวณพื้นที่ที่ประสบปัญหาเป็นประจำ ได้แก่ อ.เมืองกาฬสินธุ์ อ.กมลาไสย อ.ฆ้องชัย จ.กาฬสินธุ์ อ.โคกโพธิ์ไชย อ.ชนบท อ.พระยืน อ.บ้านแฮด อ.มัญจาคีรี อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น อ.เมืองชัยภูมิ อ.หนองบัวระเหว อ.คอนสวรรค์ อ.บ้านแท่น จ.ชัยภูมิ อ.โกสุมพิสัย อ.เชียงยืน อ.กันทรวิชัย อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม อ.เสลภูมิ อ.สุวรรณภูมิ อ.เชียงขวัญ อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด อ.เมืองหนองบัวลำภู อ.สุวรรณคูหา จ.หนองบัวลำภู เป็นต้น

2.2.2 สภาพความเสียหายจากสภาวะน้ำท่วม

จากการทบทวนและรวบรวมข้อมูล มูลค่าความเสียหายจากอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำชี ของกรมป้องกันสาธารณภัย (2563) สามารถสรุปมูลค่าความเสียหายจากอุทกภัยรายจังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำชี ปี พ.ศ.2550-2558 ดังแสดงในตารางที่ 2.2.2-1 ซึ่งพบว่า ในพื้นที่ลุ่มน้ำชี มีมูลค่าความเสียหายอุทกภัยมากที่สุด ในปี พ.ศ.2553 ซึ่งรวมทุกจังหวัดคิดเป็นมูลค่าสูงถึง 6,316 ล้านบาท จังหวัดที่มีมูลค่าความเสียหายสูงสุด คือนครราชสีมาคือ 2,191 ล้านบาท รองลงมาคือศรีสะเกษ 662 ล้านบาท (ลพบุรี* 1,393 ล้านบาท) ส่วนปีที่มีมูลค่าความเสียหายอุทกภัยในอันดับรองลงมาคือ ในปี พ.ศ.2551 โดยรวมทุกจังหวัดประมาณ 2,651 ล้านบาท จังหวัดที่มีมูลค่าความเสียหายสูงสุด คือ นครราชสีมา คิดเป็นมูลค่า 1,084 ล้านบาท รองลงมาคือขอนแก่น 397 ล้านบาท

ตารางที่ 2.2.2-1 มูลค่าความเสียหายอุทกภัยรายจังหวัด ในพื้นที่ลุ่มน้ำชี

ลำดับ	จังหวัด	มูลค่าความเสียหายอุทกภัย (ล้านบาท)								
		ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
1	กาฬสินธุ์	105.63	79.83	180.00	164.59	391.17	-	-	1.75	2.37
2	ขอนแก่น	115.98	397.27	132.46	208.46	382.68	7.05	227.28	0.30	-
3	ชัยภูมิ	34.81	114.50	217.68	495.43	-	-	53.30	-	-
4	นครราชสีมา	112.79	1,083.95	163.29	2,190.99	24.26	-	70.97	-	0.05
5	เพชรบูรณ์	37.86	115.65	6.48	345.18	-	-	-	-	-
6	มหาสารคาม	12.06	72.78	55.53	73.63	-	-	-	-	-
7	มุกดาหาร	15.80	61.75	2.90	44.04	194.77	-	-	-	-
8	ยโสธร	84.71	117.31	250.38	101.39	41.07	-	-	-	-
9	ร้อยเอ็ด	113.05	115.06	102.68	79.96	-	-	0.76	0.65	-
10	ลพบุรี*	4.27	177.13	27.33	1,393.38	-	-	217.77	-	-
11	เลย	25.12	4.43	182.23	197.23	90.91	61.75	11.90	-	-
12	ศรีสะเกษ	31.14	103.61	207.61	662.88	-	-	-	-	-
13	หนองบัวลำภู	4.52	101.58	-	218.48	114.24	-	-	0.37	-
14	อุดรธานี	-	62.58	143.14	60.57	194.46	-	2.93	-	-
15	อุบลราชธานี	204.40	43.81	89.47	79.55	87.71	-	11.92	24.10	-
รวม		**902.14**	**2,651.24**	**1,761.18**	**6,315.76**	**1,521.27**	**68.81**	**596.83**	**27.16**	**2.42**

หมายเหตุ : คิดมูลค่าความเสียหายจากข้อมูลรายจังหวัดในลุ่มน้ำชีแบบเต็มจังหวัด

* จังหวัดลพบุรีมีพื้นที่อยู่ในลุ่มน้ำชีเพียงร้อยละ 0.002 ของพื้นที่ลุ่มน้ำ ดังนั้น การจัดลำดับมูลค่าความเสียหายจากข้อมูลนี้จึงไม่ได้นำมาจัดลำดับ

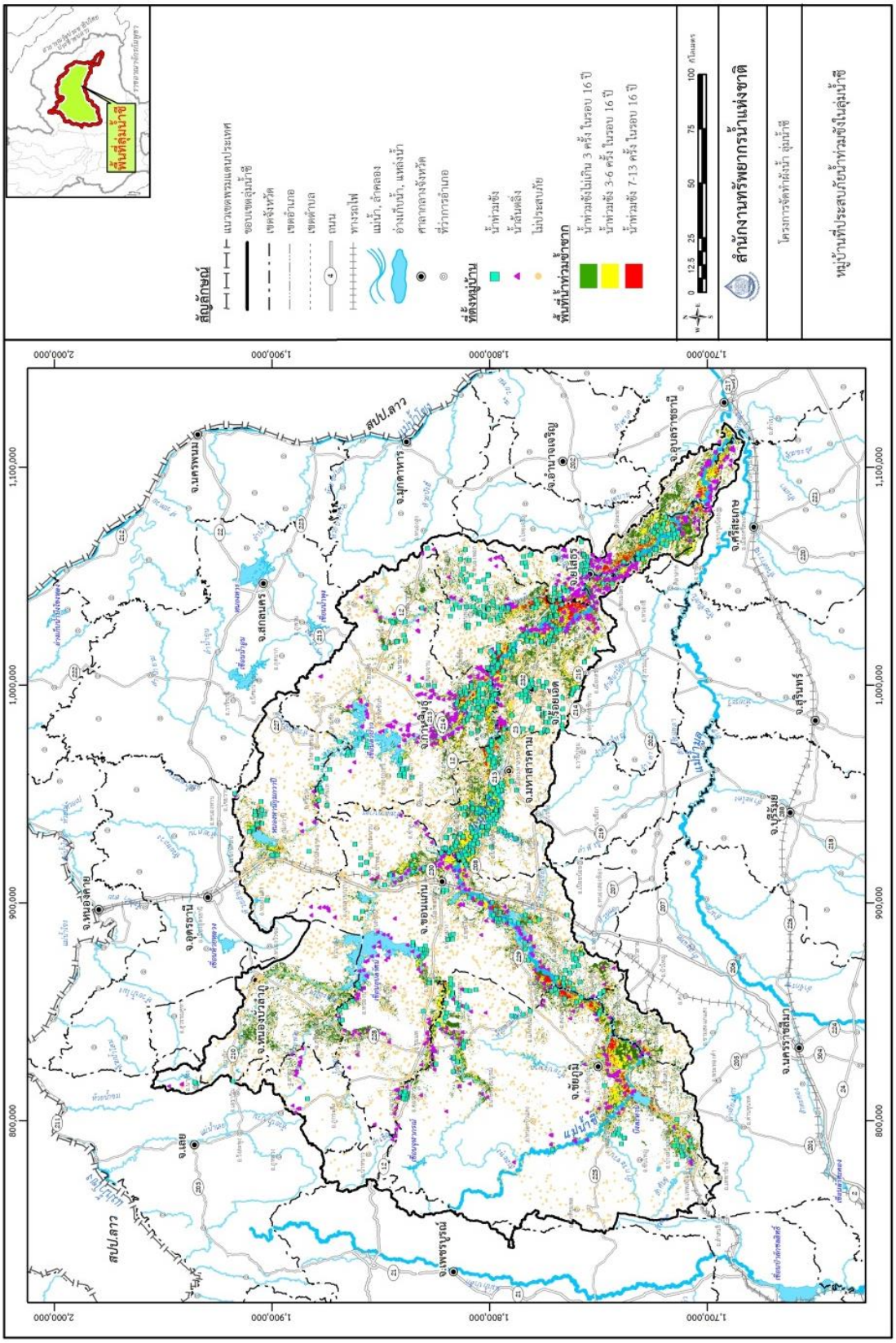
ที่มา : กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2563

2.3 พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย

จากการรวบรวมและทบทวนข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำชี จากภาพถ่ายน้ำท่วมของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ย้อนหลังตั้งแต่ปี พ.ศ.2548-2563 พบว่า มีพื้นที่เสี่ยงประมาณ 7,526.53 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 15.28 ของพื้นที่ลุ่มน้ำ ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์ความถี่ออกเป็นสามช่วง สรุปดังนี้ 1) ความถี่น้ำท่วมขังไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 16 ปี (เสี่ยงน้อย) คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 4,832.23 ตร.กม. 2) ความถี่น้ำท่วมขัง 3-6 ครั้ง ในรอบ 16 ปี (เสี่ยงปานกลาง) คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 2,042.28 ตร.กม. และ 3) ความถี่น้ำท่วมขัง 7-13 ครั้ง ในรอบ 16 ปี (เสี่ยงมาก) คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 654.02 ตร.กม.

2.4 สถิติการประสบอุทกภัยที่ผ่านมา

จากฐานข้อมูลหมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) พบว่า มีหมู่บ้านที่ประสบภัยน้ำท่วมขังในลุ่มน้ำชีจำนวนทั้งหมด 1,913 หมู่บ้าน แบ่งเป็นหมู่บ้านที่ประสบภัยน้ำท่วมขัง 824 หมู่บ้าน และหมู่บ้านที่ประสบภัยน้ำล้นตลิ่งจำนวน 1,089 หมู่บ้าน ดัง**รูปที่ 2.4-1**

รูปที่ 2.4-1 หมู่บ้านที่ประสบภัยน้ำท่วมซ้ำในลุ่มน้ำชี

ที่มา : GISTDA, กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2563

บทที่ 3

การกำหนดภาวะน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำ

3.1 ความหมายและประเภทของการเกิดภาวะน้ำท่วม

3.1.1 บทนิยามของภาวะน้ำท่วม

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ได้มีบทนิยามคำว่า “ภาวะน้ำท่วม” หมายความว่า สภาวะที่ปริมาณน้ำ ปริมาณการไหลของน้ำหรือระดับน้ำเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือไหลหลาก หรือฉับพลัน จนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์ และพืชที่อยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งแต่ไม่รวมถึงภาวะน้ำขึ้นและน้ำลงซึ่งเป็นปรากฏการณ์ปกติตามธรรมชาติ (มาตรา 4)

3.1.2 ประเภทหรือความรุนแรงของการเกิดภาวะน้ำท่วม

จากนิยามจะเห็นว่า ภาวะน้ำท่วมจะครอบคลุมทั้งกรณีฝนตกและเกิดน้ำไหลหลากมาบนพื้นดิน กรณีน้ำไหลมาในลำน้ำแล้วล้นตลิ่งขึ้นมาบนพื้นดิน ซึ่งในบางครั้ง อาจเกิดร่วมกันทั้งสองกรณี ดังนั้น ในเชิงของการบริหารจัดการซึ่งเกี่ยวข้องกับการบัญชาการและการบริหารจัดการแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ จะพิจารณาประเภทของภาวะน้ำท่วมตามความรุนแรงเป็นหลัก โดยภาวะน้ำท่วมที่มีความรุนแรงมากก็อาจต้องการการบูรณาการระหว่างหน่วยงานหรือผู้มีอำนาจบัญชาการในระดับที่สูงกว่าภาวะน้ำท่วมที่มีความรุนแรงน้อย โดยในส่วนของภัยด้านน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้แบ่งระดับภัยออกเป็น 3 ระดับคือ

- ระดับ 1 : ปกติ ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์
- ระดับ 2 : รุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)
- ระดับ 3 : วิกฤติ (หรือคาดว่าจะวิกฤติ)

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ได้กำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำ เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการของ “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” พร้อมทั้งกำหนดให้มี “กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” เป็นองค์กรในระดับบัญชาการซึ่งจัดตั้งขึ้นภายใต้กลไกของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ เพื่อทำหน้าที่พิจารณากลั่นกรองสถานการณ์เหตุฉุกเฉินและสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำที่เกิดขึ้นในระดับความรุนแรง (ระดับ 2 รุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)) ก่อนการยกระดับสถานการณ์ไปถึงภาวะวิกฤติน้ำ (ระดับ 3) ตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ และมี “ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ” เป็นส่วนราชการภายในสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นองค์กรในระดับอำนวยการเป็นหน่วยงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการดำเนินการตั้งแต่การเตรียมความพร้อมรับมือ การแก้ไขปัญหา การฟื้นฟู และการบูรณาการการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วน เพื่อบริหารจัดการ “ทรัพยากรน้ำ” หรือ “มวลน้ำ” เป็นการเฉพาะ และสามารถเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

แห่งชาติและแผนปฏิบัติการอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในการอำนวยการเมื่อเกิดเหตุ เพื่อบริหารจัดการ รวบรวม บูรณาการ เชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม ควบคุม กำกับ ดูแลสถานการณ์น้ำ รวมถึงการประสานการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ได้ให้นิยามของน้ำท่วม ไว้ดังนี้ **น้ำท่วม (อุทกภัย) ซึ่งเกิดจากปริมาณน้ำท่วมขังเกินกว่าระดับผิวดินตามสภาพปกติ หรือมีปริมาณเกินกว่าขีดความสามารถในการกักเก็บหรือแม้กระทั่งปัญหาจากการบริหารจัดการปริมาณน้ำหรือการระบายน้ำให้มีปริมาณที่เหมาะสมต่อพื้นที่ ไม่ว่าจะมีสาเหตุอันเนื่องมาจากธรรมชาติ การกระทำของมนุษย์ หรือเหตุอื่นใดก็ตาม**

การแบ่งระดับภัยถือเป็นการกำหนดขอบเขตเบื้องต้นเพื่อให้สามารถพิจารณาโครงสร้างขององค์กรที่จะทำหน้าที่สั่งการ บัญชาการ เพื่อแก้ไขปัญหาในแต่ละสถานการณ์ และเพื่อให้สามารถอำนวยการร่วมกันระหว่างสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการบูรณาการร่วมกับกระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) ในฐานะหน่วยงานกลางที่บริหารจัดการภัยสาธารณะทุกรูปแบบ โดยสามารถแบ่งระดับสถานการณ์ในกรณีของวิกฤติน้ำได้เป็น 3 ระดับ ให้สอดคล้องกับสาธารณภัยตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ดัง**ตารางที่ 3.1.2-1**

ตารางที่ 3.1.2-1 การยกระดับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561		
ระดับ	**สถานการณ์/ แนวโน้ม**	**ผู้บัญชาการ/ อำนวยการวิกฤติน้ำ**
1	ระดับเสี่ยงรุนแรง	เลขาธิการ สทนช.
2	ระดับรุนแรง	รองนายกรัฐมนตรี หรือ รัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย
3	ระดับวิกฤต	นายกรัฐมนตรี

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570		
ระดับ	**การจัดการ**	**ผู้บัญชาการ/ อำนวยการสาธารณภัย**
1	สาธารณภัย ขนาดเล็ก	นายอำเภอ (ผู้อำนวยการอำเภอ),ผู้บริหารท้องถิ่น (ผู้อำนวยการท้องถิ่น)
2	สาธารณภัย ขนาดกลาง	ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้อำนวยการจังหวัด)
3	สาธารณภัย ขนาดใหญ่	รมว.มหาดไทย (ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ)
4	สาธารณภัย ร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

จากระดับภัยทั้ง 3 พบว่า มีเพียงระดับภัยด้านน้ำระดับที่ 3 เท่านั้นที่ได้มีการกำหนดความหมายเอาไว้สรุปได้ดังนี้ “ในกรณีมาตรการในการแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) และปัญหาน้ำท่วม (อุทกภัย) ในระดับภัยที่รุนแรงอันถือเป็นสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4) หรือระดับวิกฤติน้ำ (ระดับ 3) ของระดับสถานการณ์เพื่อบริหารจัดการภาวะวิกฤติน้ำ) กล่าวคือ สาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่งหรือเป็นสาธารณภัยระดับชาติ เกิดความเสียหายในวงกว้าง หรือมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์ หรือพืช หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐอย่างรุนแรง ในแผนการจัดการภาวะฉุกเฉินตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่างๆ มักกำหนดมาตรการในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง โดยให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนอย่างทันท่วงที”

อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณายกระดับวิกฤติน้ำ ตั้งแต่ระดับที่ 1 (ปกติ ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง) ไปจนกระทั่งถึงระดับที่ 3 (วิกฤติน้ำ) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติหรือกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ แล้วแต่กรณี จะต้องอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาเช่นเดียวกับกรณีของผู้อำนวยการหรือผู้บัญชาการที่จะพิจารณาตัดสินใจยกระดับการจัดการสาธารณภัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งนี้ เพื่อให้วิกฤติน้ำที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมีระดับของภัยที่สอดคล้องกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานให้สามารถดำเนินการคู่ขนานไปได้และเป็นไปในทิศทางอย่างเดียวกัน โดยใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขดังตารางที่ 3.1.2-2 ประกอบการพิจารณายกระดับการจัดการวิกฤติน้ำ

จากข้อมูลที่สรุปมาข้างต้น ประกอบกับการพิจารณาลักษณะการเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำชี จะพบว่าระดับความรุนแรงของสถานการณ์ในน้ำท่วมว่าจะเกิดความเสียหายมากหรือน้อยจะขึ้นกับการใช้ที่ดินของพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมเป็นหลัก ดังนั้น เพื่อให้ง่ายต่อการพิจารณา จึงเสนอใช้เกณฑ์การกำหนดระดับวิกฤติน้ำท่วมของพื้นที่โครงการ โดยพิจารณาจากการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่น้ำท่วม กล่าวคือ

- ระดับภัย 1 (สทนช.) : ปกติ หมายถึง สถานการณ์น้ำท่วมพื้นที่เกษตรหรือชุมชนทั่วไปที่ไม่ใช่ชุมชนที่สำคัญ เช่น อ.เมือง ฯลฯ
- ระดับภัย 2 (สทนช.) : รุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง) หมายถึง สถานการณ์น้ำท่วมพื้นที่ชุมชนสำคัญ ซึ่งมีการอยู่อาศัยหนาแน่น มีกิจกรรมที่ได้รับความเสียหายสูงเมื่อเกิดน้ำท่วม
- ระดับภัย 3 (สทนช.) : วิกฤติ หมายถึง สถานการณ์เกิดสถานการณ์น้ำท่วมในระดับที่รุนแรงกว่าระดับภัย 2 จน “กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรยกระดับสถานการณ์เป็นภาวะวิกฤติ (ระดับภัย 3) ควรให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ เช่น อาจเกิดภัยระดับ 2 ครอบคลุมหลายพื้นที่หรือเกิดภัยต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานตามปัจจัยประกอบการพิจารณาในตารางที่ 3.1.2-2 ดังนั้นในกรณีนี้ ค่าเกณฑ์เตือนภัยจะใช้เกณฑ์เดียวกับระดับภัย 2

ดังนั้นในเกณฑ์เตือนภัยที่จะเสนอในหัวข้อต่อๆ ไป จะนำเสนอโดยแบ่ง ออกเป็น 2 ระดับ ตามเหตุผลที่กล่าวมา คือ ระดับภัย 1 : ปกติ และระดับภัย 2 : รุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง) โดยรายละเอียดจะเสนอในบทที่ 4

ตารางที่ 3.1.2-2 เกณฑ์การกำหนดระดับวิกฤติน้ำ

เกณฑ์/เงื่อนไข	ข้อมูลที่ใช้ระบุเงื่อนไข
พื้นที่	**พื้นที่ใช้สอยในลักษณะต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบและได้รับความเสียหาย** (1) พื้นที่ทางการเกษตรและปศุสัตว์ (2) พื้นที่ธุรกิจ อุตสาหกรรม และการประกอบการ (3) พื้นที่อยู่อาศัย (จำนวนหลังคาเรือน) (4) พื้นที่ทางธรรมชาติ
ประชากร	**จำนวนและลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ** (1) จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ (2) จำนวนประชาการที่ต้องอพยพ (3) จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต
ความยุ่งยาก/ซับซ้อนของสถานการณ์	**ความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อน และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์** (1) ความรุนแรงของภัย ความเฉพาะเจาะจงทางเทคนิคของภัยการเกิดภัยต่อเนื่อง (2) ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญและเส้นทางการให้ความช่วยเหลือ (3) การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่การดำเนินกิจกรรมปกติที่ต้องหยุดชะงัก ระยะเวลาที่ต้องใช้ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ และระยะเวลาที่ต้องช่วยฟื้นฟูเบื้องต้น
ศักยภาพด้านทรัพยากร	**ความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากรที่มีอยู่** (1) กำลังคน ทั้งของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน พร้อมทั้งอาสาสมัครหน่วยต่าง ๆ (2) เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และอุปกรณ์พิเศษต่างๆ ที่ต้องใช้ตามแต่ลักษณะทางเทคนิคของภัย (3) ปัจจัยยังชีพสำหรับแจกจ่ายแก่ผู้ได้รับผลกระทบของหน่วยงานหลัก และจากการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ หรือหน่วยงานภาคี (4) แหล่งที่มาและจำนวนเงินงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่
เงื่อนไขอื่นๆ	**ดุลยพินิจจากการประเมินสถานการณ์จากเงื่อนไขต่างๆ** (1) ขอบเขตการปกครอง (2) การประเมินศักยภาพในการจัดการสาธารณภัย

ที่มา : คู่มือศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ, สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

3.2 กฎหมาย ระเบียบและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากมีหน่วยงานและกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับน้ำท่วมอยู่มากพอสมควร ดังนั้นจึงต้องได้มีการทบทวนข้อมูลกฎระเบียบเหล่านี้ เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ให้มีความสอดคล้องไม่ขัดต่อกฎหมาย ทั้งนี้กฎหมาย ระเบียบและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วมของไทยมีบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรง และบทบัญญัติของกฎหมายที่อื่นเกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

3.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการปัญหาน้ำท่วมของไทย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดการปัญหาน้ำท่วมของไทย จำนวน 4 ฉบับ ประกอบด้วย

(1) พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

(2) พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550

(3) พระราชบัญญัติชลประทานหลวง พ.ศ. 2485 และมีแก้ไขเพิ่มเติม และ

(4) พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

รายละเอียด ดังนี้

3.2.1.1 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

(1) บทนิยามคำว่า “ภาวะน้ำท่วม” หมายความว่า สภาวะที่ปริมาณน้ำ ปริมาณการไหลของน้ำหรือระดับน้ำเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือไหลหลาก หรือฉับพลันจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์ และพืชที่อยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งแต่ไม่รวมถึงภาวะน้ำขึ้นและน้ำลงซึ่งเป็นปรากฏการณ์ปกติตามธรรมชาติ (มาตรา 4)

(2) นายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามหมวด 5 ภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม (มาตรา 5 วรรคสอง)

ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมตามพระราชบัญญัตินี้ หากได้ดำเนินการไปตามหน้าที่และอำนาจ และได้กระทำไปพอสมควรแก่เหตุและมิได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้กระทำการนั้นพ้นจากความผิดและความรับผิดทั้งปวง (มาตรา 72)

(3) มาตรา 6 บัญญัติให้

“รัฐมีอำนาจใช้ พัฒนา บริหารจัดการ บำรุงรักษา ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้โดยอาจเปลี่ยนแปลงรูปร่างของแหล่งน้ำหรือขยายพื้นที่ของแหล่งน้ำก็ได้ แต่ถ้าเป็นการลดพื้นที่หรือให้เลิกใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน

เพื่อประโยชน์ในการบริหารทรัพยากรน้ำสาธารณะที่มิใช่ทางน้ำชลประทานตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทาน และน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล นายกรัฐมนตรีอาจประกาศ

ในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นผู้รับผิดชอบควบคุมดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรน้ำสาธารณะแห่งใดก็ได้

ให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบตามวรรคสองมีอำนาจออกระเบียบหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น แล้วแต่กรณี เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การเข้าใช้สอยทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้นตามกรอบแนวทางที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนด โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องมิใช่หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสรรน้ำและการใช้น้ำตามที่กำหนดไว้ในหมวด 4 การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ

ระเบียบหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคสาม เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

(4) คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการบูรณาการเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้เกิดความเป็นเอกภาพ รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมของคณะกรรมการลุ่มน้ำต่างๆ (มาตรา 17(10))

(5) คณะกรรมการลุ่มน้ำมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เสนอ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบ (มาตรา 35(2)) รวมถึงพิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำต่อ กนช. (มาตรา 35(6))

(6) ในการขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำตามมาตรา 43 และมาตรา 44 ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องยื่นแผนการบริหารจัดการน้ำมาพร้อมกับคำขอด้วย ทั้งนี้ แบบคำขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำและแผนการบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ หรืออธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล แล้วแต่กรณีประกาศกำหนด โดยในแผนการบริหารจัดการน้ำต้องมีรายการเกี่ยวกับแผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วมด้วย และแผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วมนั้นอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการป้องกันมิให้น้ำที่กักเก็บไว้ล้นออกไปนอกสถานที่กักเก็บน้ำจนอาจก่อให้เกิดน้ำท่วม หรือไปเพิ่มปริมาณน้ำที่ท่วมอยู่แล้วให้มากขึ้นไปอีก (มาตรา 47)

(7) เมื่อมีการประกาศผังน้ำในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 17(5) แล้ว การใช้ประโยชน์ที่ดินที่อยู่ในระบบทางน้ำตามผังน้ำจะต้องไม่ก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนทางน้ำหรือกระแสน้ำหรือกีดขวางการไหลของน้ำในระบบทางน้ำ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม (มาตรา 56)

(8) ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำท่วมในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้นโดยฉับพลัน โดยในการจัดทำแผนต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อม ผังน้ำ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่นั้นประกอบด้วย

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
2) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
3) การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
4) การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม
5) การจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม
6) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ
7) วิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทางที่กำหนด
8) วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อน้ำไปใช้ประโยชน์ต่อไป
9) การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม

ในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ให้มีการบูรณาการร่วมกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในเขตลุ่มน้ำตามความเหมาะสม

การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วมและการจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วมตามวรรคสอง (4) และ (5) ให้เป็นไปตามแนวทางที่ กนช. ประกาศกำหนด (มาตรา 64)

(9) ในกรณีมีความจำเป็นต้องผันน้ำจากลุ่มน้ำหนึ่งไปยังอีกลุ่มน้ำหนึ่งเพื่อบรรเทาภาวะน้ำท่วม นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ กนช. มีอำนาจสั่งให้ดำเนินการดังกล่าวได้เท่าที่จำเป็นในการบรรเทาภาวะน้ำท่วมนั้น (มาตรา 65 ประกอบมาตรา 59) นอกจากนี้ กนช. ยังมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาและให้ความเห็นชอบการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำและการผันน้ำจากแหล่งน้ำระหว่างประเทศหรือแหล่งน้ำต่างประเทศ (มาตรา 17(12))

(10) เมื่อคณะกรรมการลุ่มน้ำได้จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมขึ้นแล้วให้เสนอต่อ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบ และจัดส่งแผนดังกล่าวไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและดำเนินการ ในการนี้ ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องจัดสร้างหรือเตรียมอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม รวมทั้งบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างหรืออุปกรณ์นั้น หรือดำเนินการใดๆ เพื่อให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว

กรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่อาจดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมได้ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำเสนอเรื่องต่อ กนช. เพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขต่อไป (มาตรา 65 ประกอบมาตรา 62)

(11) ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมที่ กนช. ให้ความเห็นชอบ และทบทวนแผนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับ

สภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะดำเนินการได้เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม (มาตรา 65 ประกอบมาตรา 63)

(12) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใดๆ เพื่อทำการสำรวจ ตรวจสอบ หรือเก็บรวบรวมข้อเท็จจริงต่างๆ เพื่อการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวต้องอยู่ภายในกรอบของแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งตามมาตรา 61 หรือแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมตามมาตรา 64 หรือทั้งสองแผนควบคู่กัน แล้วแต่กรณี

ในการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจทำลายสิ่งกีดขวาง ตัดฟันต้นไม้ ขุดดิน ปิดกันแนวเขตที่ดิน รื้อถอนสิ่งก่อสร้างซึ่งมิใช่เป็นบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของบุคคลใดๆ หรือดำเนินการอื่นใดเท่าที่จำเป็นแก่การป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมได้ แต่ต้องชดเชยความเสียหายแก่บุคคลนั้นด้วย (มาตรา 66 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)

(13) ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม พนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใดๆ เพื่อก่อสร้าง วางสิ่งของ สูบน้ำหรือระบายน้ำผ่านหรือเข้าไปในที่ดิน หรือติดตั้งอุปกรณ์ใดๆ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันที่จะมีการดำเนินการ ทั้งนี้ ต้องแสดงวัตถุประสงค์และลักษณะของการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างและวันเวลาที่จะใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างด้วย แต่ถ้าเป็นกรณีฉุกเฉินเพื่อแก้ไขภาวะน้ำท่วม พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างเพื่อดำเนินการดังกล่าวได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า แต่ต้องแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างทราบในโอกาสแรกที่สามารถกระทำได้ (มาตรา 67 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)

(14) ห้ามมิให้บุคคลใดเอาไป ยักย้าย ทำอันตราย หรือทำให้เสียหายแก่สิ่งก่อสร้าง สิ่งของหรืออุปกรณ์ใดๆ หรือละเมิดมาตรการใดๆ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีขึ้นเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม (มาตรา 71 วรรคหนึ่ง)

นอกจากนี้ ในกรณีเกิดปัญหาวิกฤติน้ำจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์ หรือพืช หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐอย่างรุนแรง นายกรัฐมนตรีมีอำนาจจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ อำนวยการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำเป็นการชั่วคราว จนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป และมีอำนาจออกคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใดๆ ร่วมกันกระทำหรือห้ามกระทำการใดๆ เพื่อการป้องกัน แก้ไข ควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที (มาตรา 24)

3.2.1.2 พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550

(1) บทนิยามคำว่า “สาธารณภัย” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชนไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิด

อันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย (มาตรา 4)

(2) คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติตามที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจัดทำขึ้นตามมาตรา 11(1) ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี บูรณาการพัฒนาระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงให้คำแนะนำปรึกษาและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (มาตรา 7)

(3) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานกลางของรัฐ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ โดยมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเสนอ กปภ.ช. เพื่อขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี จัดให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อหามาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ ปฏิบัติการ ประสานการปฏิบัติ ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ผู้ได้รับภยันตราย หรือผู้ได้รับความเสียหายจากสาธารณภัย แนะนำ ให้คำปรึกษา และอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน รวมถึงติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในแต่ละระดับ (มาตรา 11)

(4) แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1) แนวทาง มาตรการ และงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2) แนวทางและวิธีการในการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าและระยะยาวเมื่อเกิดสาธารณภัย รวมถึงการอพยพประชาชน หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย การดูแลเกี่ยวกับการสาธารณสุข และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารและการสาธารณูปโภค

3) หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการดำเนินการตาม 1) และ 2) และวิธีการให้ได้มาซึ่งงบประมาณเพื่อการดำเนินการดังกล่าว

4) แนวทางในการเตรียมพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้และจัดระบบการปฏิบัติการในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงการฝึกบุคลากรและประชาชน

5) แนวทางในการซ่อมแซม บูรณะ ฟื้นฟู และให้ความช่วยเหลือประชาชนภายหลังที่สาธารณภัยสิ้นสุด

การกำหนดเรื่องดังกล่าวข้างต้น จะต้องกำหนดให้สอดคล้องและครอบคลุมถึงสาธารณภัยต่างๆ โดยอาจกำหนดตามความจำเป็นแห่งความรุนแรงและความเสี่ยงในสาธารณภัยด้านนั้น และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องให้ระบุไว้ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติด้วย (มาตรา 12)

(5) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมีอำนาจควบคุมและกำกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่วราชอาณาจักรให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยมีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองผู้บัญชาการมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้บัญชาการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (มาตรา 13)

(6) อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นผู้อำนวยการกลางมีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่วราชอาณาจักร และมีอำนาจควบคุมและกำกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เจ้าพนักงาน และอาสาสมัคร ได้ทั่วราชอาณาจักร (มาตรา 14) และมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการจังหวัด รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตจังหวัด (มาตรา 15)

(7) ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดก็ได้ โดยให้มีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการตามมาตรา 13 และผู้อำนวยการตามมาตรา 21 และมีอำนาจกำกับและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานในการดำเนินการตามมาตรา 25 มาตรา 28 และมาตรา 29 ด้วย หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบหรือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แล้วแต่กรณี (มาตรา 31)

3.2.1.3 พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) บทนิยามคำว่า “การชลประทาน” หมายความว่า กิจการที่กรมชลประทานจัดทำขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งน้ำหรือเพื่อกัก เก็บ รักษา ควบคุม ส่ง ระบายหรือแบ่งน้ำเพื่อเกษตรกรรม การพลังงาน การสาธารณูปโภค หรือการอุตสาหกรรม และหมายความรวมถึงการป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำกับรวมถึงการคมนาคมทางน้ำซึ่งอยู่ในเขตชลประทานด้วย คำว่า “ทางน้ำชลประทาน” หมายความว่า ทางน้ำที่รัฐมนตรีได้ประกาศตามความในมาตรา 5 ว่าเป็นทางน้ำชลประทาน และคำว่า “เขตชลประทาน” หมายความว่า เขตที่ดินที่ทำการเพาะปลูกซึ่งจะได้รับประโยชน์จากการชลประทาน (มาตรา 4)

(2) ทางน้ำชลประทานแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

ประเภท 1 ทางน้ำที่ใช้ในการส่ง ระบาย กัก หรือกั้นน้ำเพื่อการชลประทาน

ประเภท 2 ทางน้ำที่ใช้ในการคมนาคมแต่มีการชลประทานร่วมอยู่ด้วย เฉพาะภายในเขตที่ได้รับประโยชน์จากการชลประทาน

ประเภท 3 ทางน้ำที่สงวนไว้ใช้ในการชลประทาน

ประเภท 4 ทางน้ำอันเป็นอุปกรณ์แก่การชลประทาน

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าทางน้ำใดเป็นทางน้ำชลประทาน และเป็นประเภทใด (มาตรา 5)

(3) นายช่างชลประทานมีอำนาจใช้พื้นที่ดินที่ปราศจากสิ่งปลูกสร้างซึ่งอยู่ในเขตการชลประทานได้เป็นครั้งคราวตามระยะเวลาที่จำเป็นแก่การชลประทาน โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้นต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 6)

(4) ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานมีอำนาจที่จะใช้ที่ดินหรือสิ่งของของบุคคลใดๆ ในที่ใกล้เคียงหรือในบริเวณที่อาจเกิดอันตรายได้เท่าที่จำเป็น แต่ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้นต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 7)

(5) เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการชลประทาน ถ้าไม่สามารถจะทำได้โดยวิธีอื่นให้เจ้าของที่ดินที่อยู่ห่างทางน้ำหรือแหล่งน้ำใดมีสิทธิทำทางน้ำผ่านที่ดินของผู้อื่นได้ ในเมื่อนายช่างชลประทาน ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอได้อนุญาตและกำหนดให้โดยกว้างรวมทั้งที่ทิ้งดินด้วยไม่เกินสิบเมตร แต่ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินที่ทางน้ำนั้นผ่าน ในการที่จะให้อนุญาตและกำหนดทางน้ำนั้นให้คำนึงถึงประโยชน์ของเจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินที่ทางน้ำผ่าน และให้กำหนดให้ทำตรงที่ที่จะเสียหายแก่เจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินนั้นน้อยที่สุด (มาตรา 9)

(6) เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเข้าไปในที่ดินของบุคคลใดๆ เพื่อทำงานสำรวจตรวจสอบอันเกี่ยวกับการชลประทานได้ ในเมื่อได้แจ้งเป็นหนังสือให้ทราบล่วงหน้าตามสมควร แต่ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้นต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 10)

(7) เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน ถ้ามิได้ตกลงในเรื่องการโอนไว้เป็นอย่างอื่น ให้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (มาตรา 11 วรรคหนึ่ง)

(8) อธิบดีกรมชลประทานมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ของกรมชลประทานให้เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ดูแลรักษาทางน้ำชลประทาน คันคลอง ชานคลอง ทำนบ พนัง หมุด ระดับหลักฐานหรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้ในการชลประทานตามที่อธิบดีกำหนด การแต่งตั้งดังกล่าวให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการชลประทานในเขตนั้นด้วย (มาตรา 13)

(9) เพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน อธิบดีกรมชลประทานมีอำนาจปิด กั้น หรือเปิดน้ำในทางน้ำชลประทาน ขุดลอก ซ่อม หรือดัดแปลงแก้ไขทางน้ำชลประทาน หรือจัดให้มีสิ่งก่อสร้างขึ้นในทางน้ำชลประทาน รวมถึงการห้าม จำกัด หรือกำหนดเงื่อนไขในการนำเรือ แพ ผ่านทางน้ำชลประทานดังกล่าว การใช้อำนาจข้างต้นให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ชุมนุมชนในท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่กรณีฉุกเฉิน อธิบดีมีอำนาจดำเนินการไปก่อนได้ (มาตรา 15)

(10) อธิบดีกรมชลประทานมีอำนาจห้าม จำกัดหรือกำหนดเงื่อนไขในการใช้เรือแพ การใช้น้ำ การระบายน้ำหรือการอื่นในทางน้ำชลประทานประเภท 4 โดยประกาศไว้ ณ ที่ชุมนุมชนในท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน (มาตรา 16)

(11) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือเทศมนตรีในท้องที่ซึ่งอยู่ในเขตชลประทานมีหน้าที่ดูแลรักษาคันคลองและทางน้ำชลประทานอันอยู่ในเขตท้องที่หรือเขตเทศบาลนั้น (มาตรา 17)

(12) ในการขุดซ่อมทางน้ำชลประทาน ถ้าไม่มีที่เททิ้งมูลดิน ก็ให้มีอำนาจเททิ้งมูลดินในที่ดินที่ใกล้เคียงได้ตามความจำเป็น แต่ทั้งนี้ถ้าทำให้เสียหายแก่พืชผลหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งมีอยู่ในขณะนั้นแล้ว ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 19)

(13) เมื่อเจ้าพนักงานได้ส่งน้ำ ระบายน้ำ หรือสูบน้ำเข้าไปในที่ดินแห่งใดเพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูก ห้ามมิให้ผู้ใดปิดกั้นน้ำไว้ด้วยวิธีใดๆ จนเป็นเหตุไม่ให้น้ำไหลไปสู่ที่ดินใกล้เคียงหรือปลายทาง ถ้าเห็นสมควร เจ้าพนักงานหรือนายอำเภอหรือผู้ทำการแทนนายอำเภอมีอำนาจที่จะสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้ทำการเพาะปลูก ให้เปิดสิ่งที่ปิดกั้นน้ำไว้ตามที่จะกำหนดให้หรือจัดการเปิดเสียเองก็ได้ ในการนี้ เจ้าพนักงานหรือนายอำเภอหรือผู้ทำการแทนนายอำเภอมีอำนาจเข้าไปในที่ดินแห่งหนึ่งแห่งใด เพื่อตรวจและจัดการดังกล่าวแล้ว (มาตรา 20)

(14) เมื่อเจ้าพนักงานได้ส่งน้ำหรือสูบน้ำเข้าไปในที่ดินแห่งใดเพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูก เจ้าพนักงานหรือนายอำเภอหรือผู้ทำการแทนนายอำเภอมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้ทำการเพาะปลูกบนพื้นที่ดินภายในบริเวณที่จะได้รับน้ำนั้นกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่จะได้กำหนดให้ เพื่อกักน้ำนั้นไว้ไม่ให้ไหลไปเสียเปล่าจนเป็นเหตุให้ที่ดินข้างเคียงไม่ได้รับน้ำตามที่ควร (มาตรา 21)

(15) ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้าง แก้ไข หรือต่อเติมสิ่งก่อสร้าง หรือปลูกปักสิ่งใด หรือทำการเพาะปลูก รุกล้ำทางน้ำชลประทาน ชานคลอง เขตคันคลอง หรือเขตพนัง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายช่างชลประทาน ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันภยันตรายอันอาจเกิดขึ้นแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานมีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้สิ่งรุกล้ำพ้นไปจากทางน้ำชลประทาน ชานคลอง เขตคันคลองหรือเขตพนังได้ (มาตรา 23)

(16) ถ้ามีต้นไม้ในที่ดินของผู้ใดรุกล้ำทางน้ำชลประทานหรือทำให้เสียหายแก่ทางน้ำชลประทาน ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นตัดหรือนำต้นไม้นั้นไปให้พ้นเสียได้ (มาตรา 24)

(17) ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการกีดขวางทางน้ำชลประทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายช่างชลประทาน ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันภยันตรายอันอาจเกิดขึ้นแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานมีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดให้สิ่งกีดขวางพ้นไปจากทางน้ำชลประทานได้ (มาตรา 25)

(18) ห้ามมิให้ผู้ใดขุดคลองหรือทางน้ำมาเชื่อมกับทางน้ำชลประทาน หรือมาเชื่อมกับทางน้ำอื่นที่เชื่อมกับทางน้ำชลประทาน หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้น้ำในทางน้ำชลประทานรั่วไหล

อันอาจก่อให้เกิดการเสียหายแก่การชลประทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมชลประทาน หรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย และอธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าวปิดถมทางน้ำนั้นหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้น้ำรั่วไหลได้ต่อไป เพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดแก่การชลประทาน หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง อธิบดีมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานจัดการได้ทันที และถ้าจำเป็นจะต้องใช้ที่ดินเพื่อการนี้ก็ให้มีอำนาจใช้ที่ดินริมคลองหรือริมทางน้ำนั้นได้เท่าที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายในการนี้รวมทั้งค่าเสียหายที่จะต้องชดใช้ให้แก่เจ้าของที่ดินให้คิดเอาจากผู้ฝ่าฝืนทั้งสิ้น (มาตรา 26)

(19) ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งมูลฝอย ซากสัตว์ ซากพืช เถ้าถ่าน หรือสิ่งปฏิกูลลงในทางน้ำชลประทานหรือทำให้น้ำเป็นอันตรายแก่การเพาะปลูกหรือการบริโภค (มาตรา 28 วรรคหนึ่ง)

(20) ห้ามมิให้ผู้ใดปล่อยน้ำซึ่งทำให้เกิดเป็นพิษแก่น้ำตามธรรมชาติ หรือสารเคมีเป็นพิษลงในทางน้ำชลประทานจนอาจทำให้น้ำในทางน้ำชลประทานเป็นอันตรายแก่เกษตรกรรม การบริโภค อุปโภค หรือสุขภาพอนามัย (มาตรา 28 วรรคสอง)

(21) ห้ามมิให้ผู้ใดทำให้ประตูน้ำ ฝาย เขื่อนระบาย ประตูระบาย ท่อน้ำ ท่อเชื่อม สะพานทางน้ำ ปูม เสา หรือสายโทรศัพท์ ที่ใช้ในการชลประทานเสียหายจนอาจเกิดอันตรายหรือขัดข้องแก่การใช้สิ่งที่กล่าวนั้น (มาตรา 29)

(22) ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันจะทำให้เสียหายแก่คันคลอง ชานคลอง ทำนบ พนัง หรือหมุดระดับหลักฐานที่ใช้ในการชลประทาน (มาตรา 30)

(23) ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันจะเป็นการกีดขวางแก่แนวทางที่ได้สำรวจไว้ หรือเขตงาน หรือทำให้แนวทางที่ได้สำรวจไว้ หรือหมุดหมายแสดงเขตงานคลาดเคลื่อนหรือสูญหาย (มาตรา 31)

(24) ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ปิดหรือเปิดประตูน้ำ เขื่อนระบาย ประตูระบาย ท่อน้ำ ท่อเชื่อม สะพานทางน้ำ ปูม หรือลากเข็นสาลี่ในบริเวณทำนบหรือประตูระบาย (มาตรา 32)

(25) ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากนายช่างชลประทานหรือผู้ที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมชลประทาน ทำการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือรื้อถอนบรรดาสิ่งก่อสร้างอันเกี่ยวกับการชลประทาน (มาตรา 33)

(26) ห้ามมิให้ผู้ใดขุด ลอก ทางน้ำชลประทานอันจะทำให้เสียหายแก่การชลประทานหรือปิดกั้นทางน้ำชลประทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมชลประทาน (มาตรา 34)

(27) เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งห้ามมิให้ผู้ใดชักหรือใช้น้ำในทางน้ำชลประทานในเมื่อเห็นว่าจะเป็นเหตุที่จะก่อให้เกิดการเสียหายแก่ผู้อื่น (มาตรา 35)

หมายเหตุ : (3) ถึง (27) เป็นหน้าที่และอำนาจของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการบริหารจัดการปัญหาน้ำท่วม หรือข้อห้ามตามกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในเวลาที่ต้องมีการระบายน้ำท่วม

3.2.1.4 พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 3 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“น้ำบาดาล” หมายความว่า น้ำใต้ดินที่เกิดอยู่ในชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน ซึ่งอยู่ลึกจากผิวดินเกินความลึกที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่จะกำหนดความลึกน้อยกว่าสิบเมตรมิได้

“เจาะน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำแก่ชั้นดิน กรวด ทราย หรือหิน เพื่อให้ได้มาซึ่งน้ำบาดาล หรือเพื่อระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล

“บ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า บ่อน้ำที่เกิดจากการเจาะน้ำบาดาล

“เขตน้ำบาดาล” หมายความว่า เขตท้องที่ที่รัฐมนตรีกำหนดให้เป็นเขตน้ำบาดาลโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“กิจการน้ำบาดาล” หมายความว่า การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล

“ใช้น้ำบาดาล” หมายความว่า นำน้ำจากบ่อน้ำบาดาลขึ้นมาใช้

“ระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำการใดๆ เพื่อถ่ายเทน้ำหรือของเหลวอื่นใดลงบ่อน้ำบาดาล

(2) พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หรือเพื่อเกษตรกรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล เว้นแต่ในเขตท้องที่ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการน้ำบาดาลประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤติการณ์น้ำบาดาลที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

แต่อย่างไรก็ตาม กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐดังกล่าวข้างต้นต้องปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา 6 เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเลิกใช้บ่อน้ำบาดาล การป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษด้วย (มาตรา 4)

(3) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการน้ำบาดาลมีอำนาจกำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตน้ำบาดาล

การเปลี่ยนแปลงเขตน้ำบาดาล หรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาล หรือการยกเลิกเขตน้ำบาดาล หรือเขตห้ามสูบน้ำบาดาลที่ได้ประกาศกำหนดไว้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 5 วรรคหนึ่งและวรรคสาม)

(4) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการน้ำบาดาลมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเลิกใช้บ่อน้ำบาดาล การป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ (มาตรา 6(1))

(5) คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล (คณะกรรมการบริหาร กพน.) มีอำนาจหน้าที่เสนอแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อมเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการน้ำบาดาล (มาตรา 7 สัตต (2))

(6) คณะกรรมการน้ำบาดาลมีหน้าที่ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเรื่องการออกกฎกระทรวง หรือประกาศที่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือในเรื่องอื่นที่ต้องปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 14)

(7) ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตน้ำบาดาลใดๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินในเขตน้ำบาดาลนั้นหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย และผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา 6 (มาตรา 16 วรรคหนึ่ง และมาตรา 22)

(8) ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตน้ำบาดาลใด ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตน้ำบาดาลนั้น (มาตรา 17)

(9) ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้มี 3 ประเภท ดังนี้

1) ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล
2) ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล
3) ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล (มาตรา 18)

(10) พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทน ให้จัดการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดจากการเจาะน้ำบาดาล ใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลนั้นได้ (มาตรา 28)

(11) ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่า การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลอาจก่อหรือได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตให้เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือหยุดการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล แล้วแต่กรณี ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นได้ (มาตรา 29)

(12) เมื่อปรากฏว่าการประกอบกิจการน้ำบาดาลของผู้รับใบอนุญาตผู้ใดจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมในเขตน้ำบาดาล อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีอำนาจสั่ง และกำหนดวิธีการให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขเพื่อป้องกันความเสียหายนั้นได้ตามที่เห็นสมควร (มาตรา 34)

3.2.2 กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วมของไทย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยอ้อมในการจัดการปัญหาน้ำท่วมของไทย จำนวน 30 ฉบับ ประกอบด้วย

(1) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2558
(2) พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551
(3) พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562
(4) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ พ.ศ. 2547
(5) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พุทธศักราช 2515
(6) พระราชบัญญัติรักษาคลอง ศก 121 (พ.ศ. 2445) และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(7) พระราชบัญญัติรักษาคลองประปา พ.ศ. 2526
(8) พระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ. 2510 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(9) พระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(10) พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2511 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(11) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(12) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(13) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(14) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(15) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(16) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(17) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(18) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(19) พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(20) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(21) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(22) พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(23) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(24) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562
(25) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562
(26) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(27) พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(28) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2562

(29) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543

(30) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2538 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

รายละเอียด ดังนี้

3.2.2.1 พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2558

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“การจัดรูปที่ดิน” หมายความว่า การดำเนินงานพัฒนาที่ดินที่ใช้เพื่อเกษตรกรรมให้สมบูรณ์ทั่วถึงที่ดินทุกแปลง เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต โดยทำการรวบรวมที่ดินหลายแปลงในบริเวณเดียวกันเพื่อวางผังจัดรูปที่ดินเสียใหม่ การจัดระบบชลประทาน การจัดสร้างถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา การปรับระดับพื้นที่ดิน การบำรุงดิน การวางแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลการเกษตร รวมตลอดถึงการแลกเปลี่ยน การโอน การรับโอนสิทธิในที่ดิน การให้เช่าซื้อที่ดิน และการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม” หมายความว่า การจัดระบบชลประทานจากทางน้ำชลประทานหรือแหล่งน้ำอื่นใดไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรมได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งการจัดสร้างถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา

“เขตการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม” หมายความว่า เขตที่ดินที่มีประกาศกำหนดให้เป็นเขตการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม

“เขตโครงการจัดรูปที่ดิน” หมายความว่า เขตที่ดินที่มีประกาศกำหนดให้เป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

“ระบบชลประทาน” หมายความว่า คัน คูน้ำ ทางระบายน้ำ ประตูน้ำ รวมทั้งสิ่งก่อสร้างหรืออุปกรณ์อื่นใดที่จัดทำขึ้นเพื่อกัก เก็บ รักษา ควบคุม ส่ง ระบายหรือจัดสรรน้ำในเขตการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมหรือเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี หรือผู้บริหารท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น แต่ไม่รวมถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมชลประทาน

(2) คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง มีอำนาจหน้าที่

1) พิจารณาเสนอแผนแม่บทการจัดรูปที่ดินต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

2) กำหนดนโยบายและพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานและงบประมาณของโครงการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และโครงการจัดรูปที่ดินในท้องที่ต่างๆ

3) พิจารณาเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อออกประกาศกำหนดแนวเขตสำรวจการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม

4) พิจารณาเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตสำรวจการจัดรูปที่ดิน

5) วางระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และกิจการที่เกี่ยวกับการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และการจัดรูปที่ดินของสำนักงานจัดรูปที่ดินกลางหรือสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัด

6) กำหนดแนวทางในการส่งเสริมและช่วยเหลือการทำเกษตรกรรมในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

7) ดำเนินกิจการอื่นที่เกี่ยวกับการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและการจัดรูปที่ดินเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 11)

(3) สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม การจัดรูปที่ดิน รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง ควบคุมสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจหน้าที่

1) จัดทำแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน

2) จัดทำแผนการดำเนินงานและงบประมาณของโครงการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและโครงการจัดรูปที่ดิน

3) จัดทำแผนผังการจัดแปลงที่ดิน ระบบชลประทาน การสร้างถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา การปรับระดับพื้นที่ดิน และการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

4) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและช่วยเหลือการทำเกษตรกรรม

5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวกับการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและการจัดรูปที่ดินตามที่คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางกำหนด (มาตรา 14)

(4) ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางจัดทำแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน ประกอบด้วยแผนการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และแผนการจัดรูปที่ดิน โดยแสดงภาพรวมการพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและการจัดรูปที่ดิน ระยะเวลาในการดำเนินการตามแผน กรอบงบประมาณ รวมทั้งกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามแผน แนวทางการประสานความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบชลประทาน การบริหารและพัฒนาที่ดิน และการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการทำเกษตรกรรม

ในการดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำแผนด้วย

ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางเสนอแผนแม่บทการจัดรูปที่ดินต่อคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางเพื่อพิจารณาก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนนั้น (มาตรา 17)

(5) ห้ามมิให้ผู้ใดทำทางระบายน้ำมาเชื่อมต่อกับระบบชลประทานหรือกระทำการใดๆ เพื่อส่ง กัก หรือระบายน้ำจากระบบชลประทาน เว้นแต่จะดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 25 หรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา 27)

(6) ห้ามมิให้ผู้ใดกักน้ำไว้ใช้เกินกว่าความจำเป็นแก่ที่ดินของตน หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางต่อการส่ง กัก หรือระบายน้ำ จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่สามารถได้รับน้ำจากระบบชลประทาน (มาตรา 29)

(7) การจัดรูปที่ดิน เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวด 4 การจัดรูปที่ดิน โดยในกรณีที่สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางหรือเจ้าของที่ดินในพื้นที่ที่ทำเกษตรกรรมมีความประสงค์ให้มีการจัดรูปที่ดินในพื้นที่ที่ทำเกษตรกรรมหรือพื้นที่ในเขตการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางจัดทำโครงการเสนอต่อคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง ทั้งนี้ การเสนอโครงการดังกล่าวต้องแสดงแนวเขตพื้นที่ที่ประสงค์จะจัดรูปที่ดิน ความเป็นไปได้และความคุ้มค่าในการดำเนินการ และประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ (มาตรา 31)

(8) ในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ให้คณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดกำหนดแนวเขตในการจัดสร้างระบบชลประทาน ถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา และสาธารณูปโภคอย่างอื่นเพื่อให้เจ้าของที่ดินทุกแปลงได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน (มาตรา 47)

(9) ในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

1) เทหรือทิ้งสิ่งใดๆ หรือปลูกพืชพันธุ์ใดๆ ในบริเวณที่มีการจัดระบบชลประทาน ถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่งานจัดรูปที่ดิน

2) ทำทางระบายน้ำมาเชื่อมต่อกับระบบชลประทาน หรือกระทำการใดๆ ต่อระบบชลประทานเพื่อส่ง กัก หรือระบายน้ำจากระบบชลประทาน เว้นแต่จะดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

3.2.2.2 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“การพัฒนาที่ดิน” หมายความว่า การกระทำใดๆ ต่อดินหรือที่ดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของดินหรือที่ดิน หรือเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้สูงขึ้น และหมายความรวมถึงการปรับปรุงดินหรือที่ดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติหรือขาดความอุดมสมบูรณ์เพราะการใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อรักษาดุลธรรมชาติหรือเพื่อความเหมาะสมในการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

“ดิน” หมายความรวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย

“การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดินและการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาดุลธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในทางเกษตรกรรม

(2) คณะกรรมการพัฒนาที่ดิน มีอำนาจและหน้าที่

1) กำหนดการจำแนกประเภทที่ดิน และเสนอขอรับความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ

2) วางแผนการใช้ที่ดิน การพัฒนาที่ดิน การกำหนดบริเวณการใช้ที่ดินและการกำหนดเขตการอนุรักษ์ดินและน้ำ

3) ประกาศกำหนดเขตสำรวจที่ดิน และประกาศกำหนดเขตสำรวจการอนุรักษ์ดินและน้ำ

4) กำหนดมาตรการเพื่อการปรับปรุงดินหรือที่ดิน หรือกำหนดมาตรการเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ (มาตรา 9)

(3) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนาที่ดินมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดบริเวณการใช้ที่ดิน และให้มีแผนที่แนบท้ายประกาศด้วยโดยแผนที่ดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งประกาศ (มาตรา 12)

3.2.2.3 พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“การผังเมือง” หมายความว่า การวาง จัดทำ และการดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองในระดับต่างๆ สำหรับเป็นกรอบชี้นำการพัฒนาทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง ระดับชนบท และพื้นที่เฉพาะควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท ให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสุขลักษณะ ความสะดวกสบาย ความ

เป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม การป้องกันภัยพิบัติ และการป้องกันความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

“ผังเมืองรวม” หมายความว่า แผนผัง นโยบาย และโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไปในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

“ผังเมืองเฉพาะ” หมายความว่า แผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท เพื่อประโยชน์ในการสร้างเมืองใหม่ การพัฒนาเมือง การอนุรักษ์เมือง หรือการฟื้นฟูเมือง

“ผังน้ำ” หมายความว่า ผังน้ำตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ หรือผังแสดงเขตการพัฒนาแหล่งน้ำและพื้นที่น้ำหลาก

(2) บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มุ่งหมายเพื่อกำหนดรูปแบบการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของพื้นที่ ทั้งนี้ภายใต้วัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1) วางและจัดทำผังเมืองในแต่ละระดับให้สอดคล้องกัน

2) วางกรอบและนโยบายการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบทอย่างสมดุลและยั่งยืน

3) วางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4) วางกรอบในการอนุรักษ์และรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม

5) วางแนวทางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและโครงการพัฒนาภายใต้หน้าที่และอำนาจของตนให้สอดคล้องกับผังเมืองแต่ละระดับ

6) แก้ไขปัญหาผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่สอดคล้องกันให้มีการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการป้องกัน แก้ไข หรือบรรเทาภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น (มาตรา 6)

(3) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศเพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอื่นๆ ที่จำเป็น เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 13)

(4) ผังนโยบายระดับประเทศตามมาตรา 13 ประกอบด้วย

1) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ

2) กรอบนโยบาย เป้าหมาย แผนและแผนผังทางด้านกายภาพ เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ ดังต่อไปนี้

(ก) การใช้ประโยชน์พื้นที่

(ข) การตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

(ค) โครงสร้างพื้นฐานด้านต่างๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยการจัดการน้ำ การสาธารณสุข การศึกษา การพลังงาน การท่องเที่ยว การคมนาคมและการขนส่ง รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

(ง) พื้นที่พัฒนาพิเศษซึ่งเป็นพื้นที่เพื่อดำเนินการพัฒนาตามนโยบายรัฐบาลหรือกิจการเฉพาะที่รัฐจัดให้มีขึ้น

(จ) ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

(ฉ) ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

(ช) การพัฒนาเมืองและชนบท

(ซ) การเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

(ฌ) การอื่นๆ ที่จำเป็น

3) มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ

4) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ (มาตรา 14)

(5) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาคเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ที่มีขอบเขตเกินหนึ่งจังหวัด ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท การคมนาคมและการขนส่งการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 15)

(6) ผังนโยบายระดับภาคตามมาตรา 15 ประกอบด้วย

1) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค

2) แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับภาค

3) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วย แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้างพื้นฐาน แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แผนผังแสดงผังน้ำ เป็นต้น

4) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับภาค

5) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ (มาตรา 16)

(7) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ระดับจังหวัดในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอต่อคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 17)

(8) ผังนโยบายระดับจังหวัดตามมาตรา 17 ประกอบด้วย

1) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด

2) แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับจังหวัด

3) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วยแผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้างพื้นฐาน แผนผังแสดงสภาพของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แผนผังแสดงผังน้ำ เป็นต้น

4) รายการประกอบแผนผังตามความจำเป็น

5) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับจังหวัด

6) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ (มาตรา 18)

(9) ผังเมืองรวม ประกอบด้วย

1) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม

2) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมโดยแสดงข้อมูลภูมิประเทศ ระดับชั้นความสูง และพิกัดภูมิศาสตร์

3) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยใช้มาตราส่วนตามความเหมาะสมที่มีความละเอียดเพียงพอให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจได้ง่าย สามารถเชื่อมโยงกับแผนที่ดิจิทัลที่เป็นมาตรฐานสากลตามเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยมีสาระสำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วย แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง โดยแสดงการเชื่อมต่อโครงข่ายการคมนาคมและการขนส่งไว้ด้วย แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนผังแสดงผังน้ำ เป็นต้น

4) รายการประกอบแผนผัง

5) ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวมและแผนผังตาม 3) ทุกประการ ดังต่อไปนี้

(ก) ประเภทและขนาดกิจการ

(ข) ประเภท ชนิด ขนาด ความสูง และลักษณะของอาคาร

(ค) อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นของอาคารทุกหลังต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร

(ง) อัตราส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมดินต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร หรืออัตราส่วนพื้นที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมดินของแปลงที่ดินที่อาคารตั้งอยู่ต่อพื้นที่ใช้สอยรวมของอาคาร

(จ) ระยะถอยร่นจากแนวธรรมชาติ ถนน แนวเขตที่ดิน อาคาร แหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ และสถานที่อื่นๆ ที่จำเป็น รวมทั้งพื้นที่แนวกันชนด้วย

(ฉ) ขนาดของแปลงที่ดินที่จะอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร

(ช) ข้อกำหนดอื่นที่จำเป็นโดยรัฐมนตรีประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง (มาตรา 22)

3.2.2.4 พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ พ.ศ. 2547

(1) มาตรา 3 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“การจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่” หมายความว่า การดำเนินการพัฒนาที่ดินหลายแปลงโดยการวางผังจัดรูปที่ดินใหม่ ปรับปรุงหรือจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และการร่วมรับภาระและกระจายผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม ทั้งนี้ โดยความร่วมมือระหว่างเอกชนกับเอกชนหรือเอกชนกับรัฐ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่เหมาะสมยิ่งขึ้นในด้านการคมนาคม เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและชุมชน และเป็นการสอดคล้องกับการผังเมือง

“โครงการจัดรูปที่ดิน” หมายความว่า โครงการที่จัดทำขึ้นสำหรับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

“เจ้าของที่ดิน” หมายความว่า ผู้มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้หมายความรวมถึงเจ้าของห้องชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

“คณะกรรมการส่วนจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ส่วนจังหวัดและให้หมายความรวมถึงคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่กรุงเทพมหานครด้วย

(2) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 4 วรรคหนึ่ง)

(3) คณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ มีอำนาจหน้าที่

1) กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และมาตรการสำคัญเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

2) ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทและพื้นที่เป้าหมายการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ตามที่คณะกรรมการส่วนจังหวัดเสนอ

3) กำหนดมาตรฐานการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

4) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ และการอนุมัติโครงการของคณะกรรมการส่วนจังหวัด

5) ให้ความเห็นหรือคำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

6) ดำเนินกิจการอื่นที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการอาจมอบหมายให้กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อเสนอมายังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ (มาตรา 6)

(4) ให้มีคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ส่วนจังหวัด (มาตรา 11) หรือคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่กรุงเทพมหานคร (มาตรา 12) มีอำนาจหน้าที่

1) กำหนดมาตรการและแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

2) เสนอแผนแม่บทและพื้นที่เป้าหมายการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ของจังหวัดต่อคณะกรรมการ เพื่อขอความเห็นชอบ

3) ประสานโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่กับโครงการหลักของท้องถิ่น

4) อนุมัติโครงการจัดรูปที่ดินที่ดำเนินการภายในเขตจังหวัด

5) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการนำที่ดินของรัฐมาใช้ การจัดหาที่ดินทดแทนที่ดินของรัฐและการเวนคืนที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

6) ดำเนินกิจการอื่นที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 13)

(5) ในบริเวณโครงการจัดรูปที่ดินที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่วนจังหวัดแล้วผู้ดำเนินโครงการจัดรูปที่ดินหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายมีสิทธิที่จะดำเนินการดังต่อไปนี้ โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของที่ดิน

1) เข้าไปรื้อถอน เคลื่อนย้าย หรือดัดแปลงอาคาร ตลอดจนทำการอันจำเป็นอย่างอื่นในที่ดินของผู้สมัครใจเข้าร่วมโครงการจัดรูปที่ดิน

2) เข้าไปสำรวจ รังวัด จัดสร้างถนน ระบบระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย และการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการจัดรูปที่ดิน

3) ทำเครื่องหมายระดับ ขอบเขต และแนวเขต

4) ดำเนินการเพื่อแบ่งแยกแปลงที่ดิน รวมแปลงที่ดิน และทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพยสิทธิหรือสิทธิการเช่าแทนเจ้าของที่ดินในบริเวณโครงการจัดรูปที่ดินได้ ทั้งนี้ ภายใต้วัตถุประสงค์ของโครงการจัดรูปที่ดินนั้น

การดำเนินการในอาคารหรือที่ดินที่มีผู้อาศัยอยู่ จะต้องมีการแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบล่วงหน้าตามระยะเวลาที่สมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้นั้น ส่วนการเข้าดำเนินการรื้อถอน เคลื่อนย้าย หรือดัดแปลงสิ่งสาธารณูปโภคที่หน่วยงานของรัฐควบคุมดูแลอยู่ จะต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานนั้นก่อน โดยกำหนดเวลาให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์หรือหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลสิ่งสาธารณูปโภคนั้นแจ้งกลับว่าประสงค์จะดำเนินการเองหรือไม่ (มาตรา 58)

3.2.2.5 ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พุทธศักราช 2515

(1) กำหนดให้การประปาเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค (ข้อ 3 (5))

(2) ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค เว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือได้รับสัมปทานจากรัฐมนตรี (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการประปา) (ข้อ 4)

(3) ในกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการตามที่ระบุไว้ในข้อ 3 การประกอบกิจการดังกล่าว ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกิจการนั้น (ข้อ 6)

(4) ในการอนุญาตหรือให้สัมปทานตามข้อ 4 (กิจการประปา) รัฐมนตรี (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) จะกำหนดเงื่อนไขใดๆ ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชนไว้ด้วยก็ได้ (ข้อ 7)

(5) ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับกิจการประปา (ข้อ 11)

(6) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (แก้ไขคำว่า “กระทรวงมหาดไทย” เป็น “กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการประปา) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ (ข้อ 23)

อนึ่ง ปัจจุบันมีประกาศซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2515 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการประปา ที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง หลักเกณฑ์การดำเนินการเกี่ยวกับสัมปทานประกอบกิจการประปาเพื่อความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชน พ.ศ. 2554 และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติกิจการตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2515 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการประปา ลงวันที่ 30 เมษายน 2553

3.2.2.6 พระราชบัญญัติรักษาคลอง ศก 121 (พ.ศ. 2445) และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) ถ้าหากว่าสามารถจะทำได้อย่างอื่นแล้ว ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดเอาหยากเยื่อฝุ่นฝอยหรือสิ่งโสโครกเททิ้งในคลอง และห้ามมิให้เททิ้งสิ่งของดังกล่าวมาแล้วลงในทางน้ำลำคู ซึ่งเลื่อนไหลมาลงคลองได้ ถ้าผู้ใดกระทำผิดจะมีโทษทั้งจำคุกและปรับ (มาตรา 6)

(2) การที่จะพาสัตว์พาหนะ คือ ช้าง, ม้า, โค, กระบือ, ข้ามคลองนั้น ให้ขึ้นลงได้ที่ท่าซึ่งกำหนดไว้ให้เป็นที่สำหรับข้ามสัตว์พาหนะ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดพาสัตว์พาหนะขึ้นลงในคลองนอกจากท่าข้ามเป็นอันขาด ถ้าผู้ใดกระทำผิดจะมีโทษปรับเป็นรายตัวสัตว์พาหนะ (มาตรา 7)

(3) ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดกระทำให้คลองและฝั่งคลอง หรือถนนหลวงเสียไปด้วยประการใดๆ ถ้าผู้ใดกระทำผิดจะมีโทษทั้งจำคุกและปรับ และต้องทำสิ่งซึ่งเสียหายให้คืนดีด้วย (มาตรา 9)

พระราชบัญญัติรักษาคลอง ศก 121 เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายฉบับหนึ่งที่กล่าวถึงการควบคุมการใช้ประโยชน์และการรักษาคุณภาพน้ำในคลองสาธารณะ

3.2.2.7 พระราชบัญญัติรักษาคลองประปา พ.ศ. 2526

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“คลองประปา” หมายความว่า คลองที่การประปาใช้เก็บน้ำและส่งน้ำที่ได้มาจากแหล่งน้ำดิบ คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ เพื่อใช้ในการผลิตน้ำประปาตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดให้เป็นคลองประปา

“แหล่งน้ำดิบ” หมายความว่า แหล่งน้ำที่นำน้ำมาใช้ในการผลิตน้ำประปาของการประปา

“คลองรับน้ำ” หมายความว่า คลองที่ใช้รับน้ำดิบจากแหล่งน้ำดิบเข้าสู่คลองขังน้ำหรือคลองประปา

“คลองขังน้ำ” หมายความว่า คลองหรือที่ที่ใช้เก็บน้ำดิบสำหรับส่งเข้าคลองประปา

“เขตหวงห้าม” หมายความว่า เขตของคลองขังน้ำที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดเป็นเขตหวงห้าม

“ท่อส่งน้ำดิบ” หมายความว่า ท่อส่งน้ำดิบที่ใช้ในการผลิตน้ำประปาของการประปารวมทั้งท่ออื่นใดซึ่งส่งน้ำดิบจากคลองประปาลอดใต้คลองอื่นที่มิใช่คลองประปา

“ท่อผ่านคลอง” หมายความว่า ท่อส่งน้ำจากคลองอื่นหรือแหล่งน้ำอื่นที่ฝังลอดใต้คลองประปา

“การประปา” หมายความว่า การประปานครหลวงตามกฎหมายว่าด้วยการประปานครหลวงหรือการประปาส่วนภูมิภาคตามกฎหมายว่าด้วยการประปาส่วนภูมิภาค หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ดำเนินกิจการการประปาแล้วแต่กรณี

(2) ห้ามมิให้ผู้ใดขุดหรือขยายคลองประปา คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ สร้างทำนบหรือปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างอื่นใดลงในเขตคลองดังกล่าว เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากการประปาตามมาตรา 7 และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตนั้น

ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากการประปาตามมาตรา 7 ให้ปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างในบริเวณคลองประปา คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ และให้สิ่งก่อสร้างดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์ของการประปา (มาตรา 9)

(3) ห้ามมิให้ผู้ใดทำลายหรือทำให้เสียหายแก่คันคลอง ประตูน้ำ ทำนบหรือเขื่อนของการประปา ท่อส่งน้ำดิบ หรือท่อผ่านคลอง สะพานข้ามคลองประปา สะพานข้ามคลองรับน้ำ หรือสะพานข้ามคลองขังน้ำ (มาตรา 12)

(4) ห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือทิ้งสิ่งใดๆ หรือระบายหรือทำให้น้ำโสโครกลงไปในคลองประปา คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งซากสัตว์ ขยะมูลฝอย หรือสิ่งปฏิกูลลงในเขตคลองประปา คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ ห้ามมิให้ผู้ใดซักผ้า ล้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรืออาบน้ำในเขตคลองประปา (มาตรา 14 และมาตรา 15)

3.2.2.8 พระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ. 2510 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) การประปานครหลวง มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1) สำรวจ จัดหาแหล่งน้ำดิบ และจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบเพื่อใช้ในการประปา

2) ผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปาในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ และควบคุมมาตรฐานเกี่ยวกับระบบประปาเอกชนในเขตท้องที่ดังกล่าว

3) ดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวเนื่องกับหรือเป็นประโยชน์แก่การประปา (มาตรา 6 และมาตรา 8)

(2) การผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปา และการจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบโดยการประปานครหลวง เป็นกิจการสาธารณูปโภค และให้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายอันว่าด้วยการนั้น (มาตรา 7)

(3) การประปานครหลวงมีอำนาจกระทำการต่างๆ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 6 อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

1) สร้าง ซื้อ จัดหา จำหน่าย เช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม และดำเนินงานเกี่ยวกับเครื่องใช้ บริการ และความสะดวกต่างๆ ของการประปานครหลวง

2) ซื้อ จัดหา เช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน ถือกรรมสิทธิ์ ครอบครอง จำหน่าย หรือดำเนินงานเกี่ยวกับทรัพย์สินใดๆ

3) สำรวจและวางแผนจำหน่ายน้ำที่จะทำใหม่ หรือขยายเพิ่มเติมภายในเขตท้องที่ตามมาตรา 6(2)

4) กำหนดอัตราราคาขายน้ำ ค่าบริการ และความสะดวกต่างๆ ของการประปานครหลวง และจัดระเบียบเกี่ยวกับวิธีชำระราคาและค่าบริการ

5) กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับระบบประปาเอกชนในเขตท้องที่ตามมาตรา 6(2)

6) จัดระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้ และรักษาทรัพย์สินของการประปานครหลวง

7) จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบกิจการประปา

8) เข้าร่วมกิจการกับบุคคลอื่น หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อประโยชน์แก่กิจการของการประปานครหลวง

9) ว่าจ้างหรือรับจ้างประกอบกิจการประปา

10) ตั้งหรือรับเป็นตัวแทน ตัวแทนค้าต่าง และนายหน้าในกิจการตามวัตถุประสงค์ของการประปานครหลวง

11) ทำการค้าและให้บริการต่างๆ เกี่ยวกับอุปกรณ์และเครื่องใช้เกี่ยวกับกิจการประปา

12) กระทำการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการประปานครหลวง (มาตรา 13)

(4) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของการประปานครหลวง (มาตรา 19)

(5) คณะกรรมการการประปานครหลวง มีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการของการประปานครหลวง รวมถึงวางข้อบังคับเกี่ยวกับการดำเนินกิจการตามมาตรา 13 (มาตรา 24)

(6) เพื่อประโยชน์ในการสร้าง และบำรุงรักษาระบบการส่ง และการจำหน่ายน้ำ เช่น ท่อน้ำ ประตูน้ำ โรงสูบน้ำ เครื่องวัดจำนวนน้ำ ถังพักน้ำ และอุปกรณ์ต่างๆ ให้พนักงานมีอำนาจที่จะใช้สอย หรือเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ในความครอบครองของบุคคลใดๆ ซึ่งมิใช่โรงเรือนที่คนอยู่อาศัยเป็นการชั่วคราวภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

1) การใช้สอย หรือเข้าครอบครองนั้นเป็นการจำเป็นสำหรับการสำรวจ สร้าง หรือบำรุงรักษาระบบการส่ง และการจำหน่ายน้ำ หรือการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดแก่ระบบการส่งและการจำหน่ายน้ำ

2) ได้แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันที่จะใช้สอย หรือเข้าครอบครอง

3) ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ทรงสิทธิอื่นเนื่องจากการกระทำของพนักงานดังกล่าวข้างต้น บุคคลเช่นว่านั้นย่อมเรียกค่าทดแทนจากการประปานครหลวงได้ และถ้าไม่สามารถตกลงกันในจำนวนค่าทดแทน ให้มอบข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการวินิจฉัย โดยให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ (มาตรา 36)

3.2.2.9 พระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ในการประกอบและส่งเสริมธุรกิจการประปาโดยการสำรวจ จัดหาแหล่งน้ำดิบ และจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบ เพื่อใช้ในการผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปา รวมทั้งการดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวกับหรือต่อเนื่องกับธุรกิจการประปา เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การให้บริการสาธารณูปโภค โดยคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐ และสุขภาพอนามัยของประชาชนเป็นสำคัญ (มาตรา 5)

(2) กปภ. มีอำนาจกระทำกิจการต่างๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 5 และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

1) ถือกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิครอบครองหรือทรัพยสิทธิต่างๆ สร้าง ซื้อ จัดหา ขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจำนำ รับจำนอง แลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน ทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

2) สำรวจ วางแผน และพัฒนาแหล่งน้ำดิบ ตลอดจนจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบ

3) สำรวจ วางแผน และสร้างระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา

4) กำหนดราคาจำหน่ายน้ำประปา อัตราค่าบริการ ค่าเครื่องอุปกรณ์ และค่าสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนวิธีการและเงื่อนไขในการชำระราคาและค่าตอบแทนดังกล่าว

5) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้น้ำประปา เพื่อประโยชน์ในการให้บริการสาธารณูปโภค

6) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการใช้ และบำรุงรักษาทรัพย์สินของ กปภ.

7) ถือหุ้น หรือเข้าเป็นหุ้นส่วน หรือร่วมกิจการกับบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์แก่การประกอบและส่งเสริมธุรกิจของ กปภ. (มาตรา 7)

(3) กปภ. มีอำนาจดำเนินการเพื่อจำหน่ายน้ำประปาในเขตท้องที่ซึ่งอยู่นอกเขตที่การประปานครหลวงมีอำนาจดำเนินการ แต่ กปภ. อาจดำเนินการจำหน่ายน้ำประปาในเขตที่การประปานครหลวงมีอำนาจดำเนินการได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากการประปานครหลวงแล้ว (มาตรา 8)

(4) คณะกรรมการการประปาส่วนภูมิภาคมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการของ กปภ. อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง วางข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา 5 และมาตรา 7 วางข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้ และรักษาทรัพย์สินของ กปภ. (มาตรา 17)

(5) เพื่อประโยชน์ในการสร้างและบำรุงรักษาระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา เช่น แหล่งน้ำดิบ ท่อน้ำ โรงสูบน้ำ เครื่องวัดปริมาณน้ำ ถังพักน้ำ โรงกรองน้ำ ถังตกตะกอน และอุปกรณ์ต่างๆ ให้พนักงานและลูกจ้างมีอำนาจใช้สอย หรือเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ซึ่งมิใช่ที่อยู่อาศัยของบุคคลใดๆ เป็นการชั่วคราวภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

1) การใช้สอยหรือครอบครองนั้นเป็นการจำเป็นสำหรับการสำรวจเพื่อสร้างหรือบำรุงรักษาระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา หรือเป็นการจำเป็นสำหรับการป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดแก่ระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา

2) กปภ. ได้บอกกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบล่วงหน้าแล้วโดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบภายในเวลาอันสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่อาจติดต่อกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้ ให้ประกาศให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน การประกาศให้ทำเป็นหนังสือปิดไว้ ณ ที่ซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่และ ณ ที่ว่าการเขตหรือที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ ทั้งนี้ ให้แจ้งกำหนดวัน เวลา และการที่จะกระทำนั้นไว้ด้วย (มาตรา 29 วรรคหนึ่ง)

(6) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กปภ. เพื่อการนี้จะสั่งให้ กปภ. ชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำของ กปภ. ที่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาล หรือมติของคณะรัฐมนตรี ตลอดจนมีอำนาจที่จะสั่งให้ปฏิบัติการตามนโยบายของรัฐบาล หรือมติของคณะรัฐมนตรี และสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินกิจการได้ (มาตรา 46)

3.2.2.10 พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2511 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) ให้จัดตั้งการไฟฟ้าขึ้น เรียกว่า “การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “กฟผ.” และให้เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1) ผลิต จัดให้ได้มา จัดส่งหรือจำหน่ายซึ่งพลังงานไฟฟ้าให้แก่

(ก) การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค หรือการไฟฟ้าอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(ข) ผู้ใช้พลังงานไฟฟ้าตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(ค) ประเทศใกล้เคียง

2) ดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้า แหล่งพลังงานอันได้มาจากธรรมชาติ เช่น น้ำ ลม ความร้อนธรรมชาติ แสงแดด แร่ธาตุ หรือเชื้อเพลิงเป็นต้นว่า น้ำมัน ถ่านหิน หรือก๊าซ รวมทั้งพลังงานปรมาณู เพื่อการผลิตพลังงานไฟฟ้า และงานอื่นที่ส่งเสริมกิจการของ กฟผ. (มาตรา 6)

(2) ให้ กฟผ. มีอำนาจกระทำกิจการภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึงการสร้างเขื่อนกั้นน้ำ เขื่อนระบายน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ อ่างเก็บน้ำ หรือสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์ของเขื่อนหรืออ่างนั้นเพื่อการผลิตพลังงานไฟฟ้า หรือเพื่อการพัฒนาการไฟฟ้าพลังน้ำหรือเพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการไฟฟ้า สร้างโรงไฟฟ้าพลังความร้อน โรงไฟฟ้าพลังน้ำ โรงไฟฟ้าพลังปรมาณู หรือโรงไฟฟ้าพลังอื่น รวมทั้งลานไกไฟฟ้าและสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์ของโรงไฟฟ้านั้นๆ หรือสร้างระบบไฟฟ้า (มาตรา 9)

(3) ให้คณะกรรมการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการของ กฟผ. อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึงการออกระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ (มาตรา 18)

(4) ให้ กฟผ. รับผิดชอบในการดำเนินกิจการและการบำรุงรักษาเขื่อนกั้นน้ำ เขื่อนระบายน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ อ่างเก็บน้ำ และสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์ของเขื่อนหรืออ่างนั้นภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 รวมทั้งการควบคุมปริมาณน้ำที่กักเก็บหรือระบายจากอ่างเก็บน้ำ โดยให้คำนึงถึงประโยชน์มากที่สุดจากการควบคุมลุ่มแม่น้ำที่มีการสร้างเขื่อนดังกล่าวนั้น และแคว ลำน้ำ ทางน้ำ คลอง หรือคลองส่งน้ำที่มีต่อเนื่องกับลุ่มแม่น้ำนั้นให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ให้ กฟผ. และกรมชลประทานร่วมกันออกข้อบังคับเพื่อกำหนดปริมาณน้ำที่จะกักเก็บหรือระบายจากอ่างเก็บน้ำ ถ้าไม่สามารถตกลงกันได้เกี่ยวกับการออกข้อบังคับ หรือการปฏิบัติตามข้อบังคับให้รายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเพื่อพิจารณาวินิจฉัย คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด (มาตรา 38)

3.2.2.11 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) กำหนดบทนิยามคำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 4)

(2) กำหนดให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่

1) จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา

2) กำหนดการจัดระบบการบริการสาธารณะตามอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

3) กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการกระจายอำนาจการอนุมัติหรือการอนุญาตตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องขออนุมัติหรือขออนุญาตไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็วในการให้บริการประชาชน และการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นๆ เป็นสำคัญ

5) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินงบประมาณที่จัดสรรเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลาง (มาตรา 12)

(3) ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีอำนาจและหน้าที่

1) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ

2) รวบรวมข้อมูล ศึกษา และวิเคราะห์เกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ

3) ร่วมมือและประสานงานกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

4) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนตามที่คณะกรรมการมอบหมาย (มาตรา 15)

(4) ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เช่น การจัดทำแผนพัฒนา

ท้องถิ่นของตนเอง การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การผังเมือง (มาตรา 16)

(5) ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น (มาตรา 17)

(6) ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา 16 และมาตรา 17 (มาตรา 18)

(7) ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบในส่วนใด (มาตรา 20)

(8) บรรดาอำนาจและหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐตามกฎหมายรัฐอาจมอบอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทนได้ ในการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ที่ระบุไว้ในมาตรา 16 มาตรา 17 มาตรา 18 และมาตรา 19 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร่วมมือกันดำเนินการหรืออาจร้องขอให้ รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น แล้วแต่กรณี ดำเนินการแทนได้ (มาตรา 21)

3.2.2.12 พระราชบัญญัติองค์กรบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 5 กำหนดบทนิยามขึ้นใช้บังคับ ดังต่อไปนี้

“จังหวัด” หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

“อำเภอ” หมายความว่า อำเภอตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และให้หมายความรวมถึงกิ่งอำเภอด้วย

“ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด” หมายความว่า ข้าราชการที่ปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและได้รับเงินเดือนโดยมีอัตราเงินเดือนและตำแหน่งในงบประมาณที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดขึ้น

“ราชการส่วนท้องถิ่นอื่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น นอกจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“ข้อบัญญัติ” หมายความว่า ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(2) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ประกาศและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 6)

(3) ในจังหวัดหนึ่งให้มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น และกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ เขตจังหวัด (มาตรา 7 และมาตรา 8)

(4) สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยในอำเภอหนึ่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้หนึ่งคน (มาตรา 9)

(5) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่

1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ และนโยบาย

2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

4) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น (มาตรา 35/5)

(6) องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้

1) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย

2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

3) สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

6) ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนในการดูแลการจราจรและการรักษาความสงบเรียบร้อย

7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

9) จัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

10) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาค อาจมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 45)

(7) การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 45/1)

(8) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจจัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่อยู่นอกเขตจังหวัดได้ เมื่อได้รับความยินยอมจากราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 46)

(9) กิจการใดเป็นกิจการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพึงจัดทำตามอำนาจหน้าที่ถ้าองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่จัดทำ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้ราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจัดทำกิจการนั้นได้ ในกรณีที่ราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจัดทำกิจการดังกล่าว ให้คิดค่าใช้จ่ายและค่าภาระต่างๆ ตามความเป็นจริงได้ตามอัตราและระยะเวลาที่เหมาะสม (มาตรา 47)

(10) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น โดยเรียกค่าบริการได้ โดยตราเป็นข้อบัญญัติ (มาตรา 48)

(11) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมอบให้เอกชนกระทำกิจการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการหรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดเสียก่อน (มาตรา 49 วรรคหนึ่ง)

(12) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บค่าธรรมเนียมใดๆ จากผู้ซึ่งใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดให้มีขึ้นได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 69)

(13) ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ เพื่อการนี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงหรือสั่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ (มาตรา 77 วรรคหนึ่ง)

3.2.2.13 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) การจัดตั้งเทศบาล ได้กำหนดให้ท้องถิ่นที่มีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้นๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้เทศบาลเป็นทบวงการเมือง มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น (มาตรา 7)

(2) เมื่อมีการจัดตั้งเทศบาลตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้จัดตั้งเป็นเทศบาลในระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่จัดตั้งเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ปลัดเทศบาล และให้ปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราว จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี (มาตรา 8)

(3) เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 9)

(4) เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 10)

(5) เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 11)

(6) องค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี (มาตรา 14)

(7) สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามจำนวน ดังต่อไปนี้

1) สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบสองคน

2) สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบแปดคน

3) สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนยี่สิบสี่คน

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 15)

(8) สมาชิกสภาเทศบาลย่อมเป็นผู้แทนของปวงชนในเขตเทศบาลนั้น และต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของตนโดยบริสุทธิ์ใจ ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใดๆ (มาตรา 18)

(9) สภาเทศบาลมีประธานสภาคนหนึ่ง และรองประธานสภาคนหนึ่ง ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาล ประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาลดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาเทศบาล (มาตรา 20)

(10) ประธานสภาเทศบาล มีหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาเทศบาลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล มีหน้าที่กระทำกิจการแทนประธานสภาเทศบาลในเมื่อประธานสภาเทศบาลไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ (มาตรา 21)

(11) ให้กระทรวงมหาดไทยวางระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาลไว้ (มาตรา 23)

(12) ให้เทศบาลมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 48 ทวิ)

(13) นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่

1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย

2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล

3) วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

4) รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ

5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น (มาตรา 48 เตรส)

(14) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น เป็นต้น

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ

จัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 50)

(15) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใดๆ ในเขตเทศบาล เพื่อให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ เป็นต้น (มาตรา 51)

(16) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล เพื่อกิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50 ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ เป็นต้น (มาตรา 53)

(17) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล เพื่อกิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 53 กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว เป็นต้น (มาตรา 56)

3.2.2.14 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามขึ้นใช้บังคับ ดังต่อไปนี้

“หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น แต่ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“นายอำเภอ” หมายความรวมถึงปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอด้วย

“ตำบล” หมายความว่า ตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และในกรณีที่ตำบลใดมีพื้นที่อยู่ทั้งในและนอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ให้หมายความถึงเฉพาะพื้นที่ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

(2) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 5 วรรคหนึ่ง)

(3) ในตำบลหนึ่งให้มีสภาตำบลสภาหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้สภาตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยสภาตำบลประกอบด้วยสมาชิกโดยตำแหน่ง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านของทุกหมู่บ้านในตำบล และแพทย์ประจำตำบล และสมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งจากราษฎรในแต่ละหมู่บ้านในตำบลนั้นเป็นสมาชิกสภาตำบลหมู่บ้านละหนึ่งคน (มาตรา 6 และมาตรา 7)

สภาตำบลมีกำนันเป็นประธานสภาตำบล และมีรองประธานสภาตำบลคนหนึ่งซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากสมาชิกสภาตำบลตามมติของสภาตำบล (มาตรา 16)

(4) สภาตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลตามแผนงานโครงการ และงบประมาณของสภาตำบล เสนอแนะส่วนราชการในการบริหารราชการและพัฒนาตำบล ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 22)

(5) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย สภาตำบลอาจดำเนินกิจการภายในตำบลเกี่ยวกับการจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก จัดให้มีและรักษาทางระบายน้ำ และรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล รวมถึงคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (มาตรา 23)

(6) ในการจัดทำโครงการหรือแผนงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในพื้นที่ตำบลใด ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้นคำนึงถึงแผนพัฒนาตำบลนั้นด้วย (มาตรา 26)

(7) ในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบล ให้ประธานสภาตำบลเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินกิจการตามมติของสภาตำบล (มาตรา 27)

(8) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด สภาตำบลอาจทำกิจการนอกเขตสภาตำบล หรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเพื่อทำกิจการร่วมกันได้เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน (มาตรา 28)

(9) การกำกับดูแลสภาตำบล ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ หากปรากฏว่าสภาตำบลกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งยุบสภาตำบลได้ตามคำเสนอแนะของนายอำเภอ (มาตรา 38 วรรคหนึ่ง และมาตรา 39 วรรคหนึ่ง)

(10) สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยในวรรคสอง อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย ทั้งนี้ สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น (มาตรา 40 วรรคหนึ่ง และมาตรา 41 ทวิ)

(11) สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้กำหนดเขตใหม่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยด้วย (มาตรา 41 ตรี)

(12) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล อาจจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลได้โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย (มาตรา 42 วรรคหนึ่ง)

(13) องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นโดยองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 43 และมาตรา 44)

(14) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนเขตเลือกตั้งละหนึ่งคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น (มาตรา 45 วรรคหนึ่ง)

(15) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ (มาตรา 46)

(16) ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 58)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่

1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

3) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

4) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 59)

(17) องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66)

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาน้ำท่วม ดังนี้

1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

3) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

4) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (มาตรา 67)

(18) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาน้ำท่วม ดังนี้

1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

2) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

3) การผังเมือง (มาตรา 68)

(19) อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใดๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าวให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (มาตรา 69)

(20) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (มาตรา 70)

(21) องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ (มาตรา 71)

(22) ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ (มาตรา 90)

3.2.2.15 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) การจัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ให้กรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มีระเบียบการบริหารตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอาณาเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร (มาตรา 6)

(2) การบริหารกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (มาตรา 9)

(3) สภากรุงเทพมหานครประกอบด้วยสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวนเขตละหนึ่งคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขต ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 10)

(4) สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับจรรยาบรรณของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภากรุงเทพมหานคร รองประธานสภากรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการสามัญหรือวิสามัญของสภากรุงเทพมหานคร วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างข้อบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบ และความเรียบร้อย และกิจการอื่นอันเป็นหน้าที่ของสภากรุงเทพมหานคร (มาตรา 29)

(5) ให้กรุงเทพมหานครมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่งซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกำหนด (มาตรา 44)

(6) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่

1) กำหนดนโยบายและบริหารราชการของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามกฎหมาย

2) สั่ง อนุญาต อนุมัติเกี่ยวกับราชการของกรุงเทพมหานคร

3) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย

4) วางระเบียบเพื่อให้งานของกรุงเทพมหานครเป็นไปโดยเรียบร้อย

5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร (มาตรา 49)

(7) ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานคร และให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายอื่นได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรี หรือคณะเทศมนตรี แล้วแต่กรณี โดยอนุโลม ทั้งนี้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา 50)

(8) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขตกรุงเทพมหานครในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาน้ำท่วมดังต่อไปนี้

1) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

2) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3) การผังเมือง

4) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

5) การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

6) การสาธารณูปโภค

7) หน้าที่อื่นๆ ตามที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ เทศบาลนคร หรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย หรือที่กฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจะมอบให้กรุงเทพมหานครปฏิบัติก็ได้ โดยให้ทำเป็นพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ทำเป็นข้อบังคับหรือประกาศต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (มาตรา 89)

(9) ถ้ากิจการใดอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครอาจดำเนินการนั้นร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นได้โดยจัดตั้งเป็นองค์การเรียกว่า สหการมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วยผู้แทนของกรุงเทพมหานคร ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจและราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

การจัดตั้งสหการจะกระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ในพระราชกฤษฎีกานั้นให้กำหนดชื่อ อำนาจหน้าที่ และวิธีดำเนินงาน เมื่อจะยุบเลิกสหการให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ระบุวิธีจัดการทรัพย์สินไว้ด้วย (มาตรา 95)

3.2.2.16 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 6)

(2) การจัดตั้งเมืองพัทยา ให้จัดตั้งเมืองพัทยาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอาณาเขตตามเขตเมืองพัทยา และให้เมืองพัทยามีฐานะเป็นนิติบุคคล (มาตรา 7)

(3) การบริหารเมืองพัทยา ประกอบด้วยสภาเมืองพัทยาและนายกเมืองพัทยา (มาตรา 8)

(4) สภาเมืองพัทยาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนยี่สิบสี่คน ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยา (มาตรา 9)

(5) สภาเมืองพัทยามีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับจรรยาบรรณของสมาชิก ข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภาเมืองพัทยา รองประธานสภาเมืองพัทยา คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการของสภาเมืองพัทยา วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างข้อบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การตั้งและตอบกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่นอันเป็นหน้าที่ของสภาเมืองพัทยา (มาตรา 39)

(6) ให้เมืองพัทยามีนายกเมืองพัทยาคนหนึ่งซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยา (มาตรา 41 วรรคหนึ่ง)

(7) นายกเมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่

1) กำหนดนโยบายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเมืองพัทยาให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบัญญัติ และนโยบาย

2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเมืองพัทยา

3) วางระเบียบเพื่อให้งานของเมืองพัทยาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายกเมืองพัทยาหรือนายกเทศมนตรีหรือคณะเทศมนตรี (มาตรา 48)

(8) ให้นายกเมืองพัทยาควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเมืองพัทยาและเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเมืองพัทยาและลูกจ้างเมืองพัทยา (มาตรา 54)

(9) ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมาย เมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตเมืองพัทยาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาน้ำท่วม ดังต่อไปนี้

1) การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

2) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง

3) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และการบำบัดน้ำเสีย

4) การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

5) การควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว (มาตรา 62)

(10) เมืองพัทยาอาจร่วมกับหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น จัดตั้งองค์การขึ้นเรียกว่า สหการ มีฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อทำกิจการใดอันอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาได้

การจัดตั้งสหการจะทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยระบุชื่อ อำนาจหน้าที่ และวิธีการบริการและการดำเนินงานไว้ และเมื่อจะยุบเลิกสหการ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยระบุวิธีจัดการทรัพย์สินไว้ด้วย (มาตรา 69)

(11) เมืองพัทยามีอำนาจตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในการปฏิบัติให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยา หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เมืองพัทยามีอำนาจตราข้อบัญญัติได้ (มาตรา 70)

3.2.2.17 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแลสำหรับกิจการหรือการดำเนินการในเรื่องต่างๆ รวมถึงกำหนดมาตรฐานสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน และวิธีดำเนินการเพื่อตรวจสอบควบคุมหรือกำกับดูแล หรือแก้ไขสิ่งที่จะมีผลกระทบ

ต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน โดยกฎกระทรวงดังกล่าวจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่นหรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ และในกรณีที่กฎกระทรวงดังกล่าวจะสมควรกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข และประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 6)

(2) ในกรณีที่เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยเร่งด่วน อธิบดีกรมอนามัยมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของวัตถุหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดหรืออาจเกิดความเสียหายดังกล่าวระงับการกระทำหรือให้กระทำการใดๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายเช่นว่านั้นได้ตามที่เห็นสมควรถ้าบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาตามสมควร อธิบดีกรมอนามัยจะสั่งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติการใดๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายดังกล่าวนั้นแทนก็ได้ (มาตรา 8)

(3) คณะกรรมการสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบาย แผนงานและมาตรการเกี่ยวกับการสาธารณสุข และพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องใดๆ เกี่ยวกับการสาธารณสุขตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมอบหมาย ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง และต่อราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดโครงการและประสานงานระหว่างส่วนราชการและราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นต้น (มาตรา 10)

(4) กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วย ตลอดทั้งการดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษาบรรดาถนน ทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คู คลอง และสถานที่ต่างๆ ในเขตของตนให้ปราศจากเหตุรำคาญ ในการนี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัดและควบคุมเหตุรำคาญต่างๆ ได้ (มาตรา 26)

(5) เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในตลาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัย การจัดให้มีที่รวบรวมหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย การระบายน้ำทิ้ง การระบายอากาศ การจัดให้มีการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ (มาตรา 35)

3.2.2.18 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินนอกจากที่รกร้างว่างเปล่า และหมายความรวมถึงถนนและทางน้ำด้วย

“สถานสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้เป็นสาธารณะสำหรับประชาชนใช้เพื่อการบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ หรือการชุมนุม

“ทางน้ำ” หมายความว่า ทะเล ทะเลสาบ หาดทรายชายทะเล อ่างเก็บน้ำ แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง คันคลอง บึง คู ลำราง และหมายความรวมถึงท่อระบายน้ำด้วย

(2) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือทิ้งกรวด หิน ดิน เลน ทราย หรือเศษวัตถุก่อสร้างลงในทางน้ำ หรือกองไว้ หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้วัตถุดังกล่าวไหลหรือตกลงในทางน้ำ เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าวจัดการขนย้ายวัตถุดังกล่าวออกไปให้ห่างจากทางน้ำภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดและถ้าการกระทำผิดดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำหรือทำให้ท่อระบายน้ำ คู คลอง ตื้นเขิน ให้มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าวแก้ไขให้ทางน้ำดังกล่าวคืนสู่สภาพเดิม (มาตรา 23)

(3) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเท ปล่อยหรือระบายอุจจาระหรือปัสสาวะจากอาคารหรือยานพาหนะลงในทางน้ำ (มาตรา 30)

(4) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเท หรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครกหรือสิ่งอื่นใดลงบนถนนหรือในทางน้ำ (มาตรา 33)

3.2.2.19 พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 5 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“การประมง” หมายความว่า การทำการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การดูแลรักษาสัตว์น้ำ การแปรรูปสัตว์น้ำ และหมายความรวมถึงการกระทำใดๆ ที่เป็นการสนับสนุนการทำการประมง

“ทำการประมง” หมายความว่า ค้นหา ล่อ จับ ได้มา หรือเก็บสัตว์น้ำ หรือการกระทำใดๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อล่อ จับ ได้มา หรือเก็บสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำ

“ประมงน้ำจืด” หมายความว่า การทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำที่อยู่ในน่านน้ำภายใน

“การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ” หมายความว่า การเลี้ยงสัตว์น้ำหรือการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำทั้งโดยวิธีธรรมชาติ วิธีผสมเทียม หรือวิธีอื่นใดในที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำในช่วงใดของวงจรชีวิตสัตว์น้ำนั้น

“ที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ” หมายความว่า บ่อ คอก กระชัง หรือที่ที่ใช้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำลักษณะอื่นใด ไม่ว่าจะอยู่ในที่ดินของเอกชน หรือในที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือในที่จับสัตว์น้ำใดๆ ที่ผู้ขุด ผู้สร้าง ผู้จัดทำ เจ้าของ หรือผู้ครอบครองมีความมุ่งหมายโดยตรงที่จะใช้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

“การทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย” หมายความว่า การทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมาย การทำการประมงที่ไม่ได้รายงาน และการทำการประมงโดยไร้กฎเกณฑ์

(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้ (มาตรา 6)

(3) คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและกำกับการบริหารจัดการการประมง เช่น กำหนดนโยบายการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ กำหนดแนวทางและเป้าหมายในการพัฒนาการประมงของประเทศให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในภาวะที่เหมาะสมและสามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน (มาตรา 19)

(4) ห้ามมิให้ผู้ใดปล่อย เท ทิ้ง ระบาย หรือทำให้วัตถุอันตรายตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดลงสู่ที่จับสัตว์น้ำ หรือปล่อย เท ทิ้ง ระบาย หรือทำให้สิ่งใดลงสู่ที่จับสัตว์น้ำในลักษณะที่เป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ หรือทำให้ที่จับสัตว์น้ำเกิดมลพิษในลักษณะที่เป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ (มาตรา 58)

(5) กำหนดให้ผู้ที่กระทำโดยเจตนาหรือโดยประมาททำให้ที่จับสัตว์น้ำเกิดมลพิษในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ ต้องรับผิดในค่าใช้จ่ายทั้งปวงในการช่วยเหลือหรือป้องกันชีวิตสัตว์น้ำและทำให้ที่จับสัตว์น้ำฟื้นฟูกลับสู่สภาพตามธรรมชาติ ทั้งนี้ ตามที่อธิบดีกรมประมงกำหนด (มาตรา 59)

(6) ในกรณีที่ปรากฏว่าในที่จับสัตว์น้ำแห่งใดเกิดสภาวะมลพิษ หรือมีการปนเปื้อนของสารพิษหรือสิ่งอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อมนุษย์หรือต่อสัตว์น้ำเกินมาตรฐานที่อธิบดีกรมประมงประกาศกำหนด อธิบดีมีอำนาจประกาศห้ามทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำแห่งนั้นภายในเวลาที่กำหนดได้ (มาตรา 100)

3.2.2.20 พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 3 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิด ไม่ว่าจะใช้เพื่อบรรทุก ลำเลียง โดยสาร ลาก จูง ดัน ยก ขุดหรือลอก รวมทั้งยานพาหนะอย่างอื่นที่สามารถใช้ในน้ำได้ทำนองเดียวกัน

“เจ้าท่า” หมายความว่า อธิบดีกรมเจ้าท่าหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมเจ้าท่ามอบหมาย

(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

1) กำหนดแนวแม่น้ำลำคลองหรือทะเลอาณาเขตแห่งใดเป็นเขตท่าเรือและเขตจอดเรือ

2) กำหนดทางเดินเรือทั่วไปและทางเดินเรือในเขตท่าเรือนอกจากทางเดินเรือในเขตท่าเรือกรุงเทพฯ

3) กำหนดแนวทะเลแห่งใดภายในน่านน้ำไทยเป็นเขตควบคุมการเดินเรือ (มาตรา 12)

(3) ให้เจ้าท่าโดยคำแนะนำของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจประกาศกำหนดแนวแม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบ หรือทะเลอาณาเขต เป็นเขตห้ามจอดเรือหรือแพ (มาตรา 45/1 วรรคหนึ่ง)

(4) ให้เจ้าท่ามีอำนาจสั่งห้ามใช้และให้แก้ไขท่ารับส่งคนโดยสาร ท่ารับส่งสินค้า ท่าเทียบเรือ และแพในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย ซึ่งมีสภาพไม่ปลอดภัยในการใช้ หรืออาจเกิดอันตรายแก่ประชาชนหรือแก่การเดินเรือ โดยแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบเป็นหนังสือ ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้ปิดคำสั่งไว้ ณ ท่ารับส่งคนโดยสาร ท่ารับส่งสินค้า ท่าเทียบเรือ หรือแพนั้น และให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับคำสั่งนั้นแล้ว (มาตรา 46 ทวิ)

(5) ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำเข้าไปเหนือน้ำ ในน้ำ และใต้น้ำของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยหรือบนชายหาดของทะเลดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า (มาตรา 117 วรรคหนึ่ง)

(6) ห้ามมิให้ผู้ใดเท ทิ้ง หรือทำด้วยประการใดๆ ให้หิน กรวด ทราย ดิน โคลน อับเฉา สิ่งของหรือสิ่งปฏิกูลใดๆ ยกเว้นน้ำมันและเคมีภัณฑ์ลงในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบอันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือทะเลภายในน่านน้ำไทย อันจะเป็นเหตุให้เกิดการตื้นเขิน ตกตะกอนหรือสกปรก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องชดใช้เงินค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียในการขจัดสิ่งเหล่านั้นด้วย (มาตรา 119)

(7) ห้ามมิให้ผู้ใดเท ทิ้ง หรือทำด้วยประการใดๆ ให้น้ำมันและเคมีภัณฑ์หรือสิ่งใดๆ ลงในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบอันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยอันอาจจะเป็นเหตุให้เกิดเป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตหรือต่อสิ่งแวดล้อมหรือเป็นอันตรายต่อการเดินเรือในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบดังกล่าว ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องชดใช้เงินค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปในการแก้ไขสิ่งเป็นพิษหรือชดใช้ค่าเสียหายเหล่านั้นด้วย (มาตรา 119 ทวิ)

(8) ให้เจ้าท่ามีหน้าที่ดูแล รักษาและขุดลอกร่องน้ำ ทางเรือเดิน แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบและทะเลภายในน่านน้ำไทย

ห้ามมิให้ผู้ใดขุดลอก แก้ไข หรือทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเปลี่ยนแปลงร่องน้ำ ทางเรือเดิน แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบหรือทะเลภายในน่านน้ำไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาทและให้เจ้าท่าสั่งให้หยุดกระทำการดังกล่าว (มาตรา 120)

3.2.2.21 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น

“คุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า ดุลยภาพของธรรมชาติ อันได้แก่ สัตว์ พืช และทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ และสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชน และความสมบูรณ์สืบไปของมนุษยชาติ

“มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำ อากาศ เสียง และสภาวะอื่นๆ ของสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

“เขตอนุรักษ์” หมายความว่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตสงวนเพื่อการท่องเที่ยว และเขตพื้นที่คุ้มครองอย่างอื่นเพื่อสงวนและรักษาสภาพธรรมชาติตามที่มีกฎหมายกำหนด

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง

(2) ให้นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน (มาตรา 11 วรรคหนึ่ง)

(3) คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่

1) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

2) กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม

3) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ

4) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

5) เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร และการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรี

6) เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อคณะรัฐมนตรี (มาตรา 13)

(4) ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และบุคคลอื่น ส่งเอกสารการสำรวจผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องของโครงการและแผนงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลนั้นมาพิจารณา ในการนี้อาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วย หากเห็นว่าโครงการและแผนงานใดอาจจะทำให้เกิดผลเสียหายร้ายแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เสนอมาตรการแก้ไขต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป (มาตรา 19 วรรคหนึ่ง)

(5) ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะกรรมการผู้ชำนาญการ หรือคณะอนุกรรมการ อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็นหรือคำแนะนำทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร และอาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงหรือเพื่อสำรวจกิจกรรมใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม (มาตรา 20)

(6) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจมอบหมายให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ หรือกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อเสนอมายังคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ (มาตรา 21)

(7) เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่อไปนี้

1) มาตรฐานคุณภาพน้ำในแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน โดยจำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำในแต่ละพื้นที่

2) มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งรวมทั้งบริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำ

3) มาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมดังกล่าวข้างต้น จะต้องอาศัยหลักวิชาการ กฎเกณฑ์ และหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐาน และจะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้วย (มาตรา 32)

(8) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจัดทำแผนปฏิบัติการเรียกว่า “แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม” เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ทั้งนี้ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพ

สิ่งแวดล้อม และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนงานหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้น (มาตรา 35)

(9) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาจจัดทำเป็นแผนระยะสั้น ระยะกลาง หรือระยะยาวได้ตามความเหมาะสม และควรจะต้องประกอบด้วยแผนงาน และแนวทางการดำเนินงานในเรื่องดังต่อไปนี้

1) การจัดการคุณภาพอากาศ น้ำ และคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องอื่นๆ

2) การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

3) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

4) การประมาณการเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินกองทุนที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน

5) การจัดองค์กรและระเบียบการบริหารงานเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และระหว่างส่วนราชการกับเอกชน รวมทั้งการกำหนดอัตรากำลังพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน

6) การตรากฎหมายและออกกฎข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบคำสั่ง และประกาศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน

7) การตรวจสอบ ติดตาม และวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (มาตรา 36)

3.2.2.22 พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามคำว่า “ป่า” หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน

(2) ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นสมควร รัฐมนตรีจะลดหรือยกเว้นค่าภาคหลวงให้บุคคลซึ่งประสบภัยพิบัติสาธารณะตามความจำเป็นเฉพาะรายก็ได้ (มาตรา 9 ทวิ 11)

(3) เพื่อบำบัดปัดป้องภยันตรายซึ่งมีมาเป็นสาธารณะโดยฉุกเฉินแก่ไม้หรือของป่าในป่าใด พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งผู้รับอนุญาตหรือผู้รับสัมปทานในป่านั้นหรือป่าที่ใกล้เคียง รวมทั้งคนงานหรือผู้รับจ้างของผู้รับอนุญาตหรือผู้รับสัมปทานให้ให้ความช่วยเหลือด้วยแรงงานหรือสิ่งของตามที่จำเป็นแก่การนั้นได้ (มาตรา 65)

(4) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ใดในเขตสัมปทานเพื่อประโยชน์ในการสร้างเขื่อนชลประทานหรือเขื่อนพลังน้ำ หรือเพื่อการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือความมั่นคงของชาติ หรือเพื่อรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการ ดังต่อไปนี้

1) ให้สัมปทานที่มีพื้นที่สัมปทานทับพื้นที่ดังกล่าวสิ้นสุดลงทั้งแปลง

2) ให้ผู้รับสัมปทานหยุดการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานเป็นการชั่วคราวในพื้นที่ดังกล่าวตามระยะเวลาที่เห็นสมควร

3) ตัดเขตพื้นที่ดังกล่าวออกจากพื้นที่ในสัมปทาน (มาตรา 68 ทวิ)

(5) นอกจากการสิ้นสุดลงตามอายุของสัมปทาน หรือตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัมปทาน หรือตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น สิทธิการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานในเขตพื้นที่สัมปทานทั้งแปลงหรือบางส่วน ย่อมสิ้นสุดลงเมื่อพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตที่กำหนดให้เป็น

1) อุทยานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ หรือ

2) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (มาตรา 68 ตรี)

3.2.2.23 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“ป่า” หมายความว่า ที่ดิน รวมตลอดถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมาย

“ป่าสงวนแห่งชาติ” หมายความว่า ป่าที่ได้กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมป่าไม้

(2) ในจังหวัดใดที่มีป่าสงวนแห่งชาติ ให้มี “คณะกรรมการควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติประจำจังหวัด” มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรการในการควบคุมดูแล และการส่งเสริมการปลูกป่า รวมทั้งการฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ให้สอดคล้องกับแนวทางที่อธิบดีกำหนด ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวต้องกำหนดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในพื้นที่ด้วย (มาตรา 11)

(3) ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดยึดถือครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่า หรือกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ เว้นแต่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 14)

(4) ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 14 ถ้าได้กระทำเป็นเนื้อที่เกินยี่สิบห้าไร่ หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ต้นน้ำลำธาร หรือพื้นที่ชายฝั่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาท (มาตรา 31)

3.2.2.24 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดซึ่งโดยทั่วไปย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในธรรมชาติอย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงไข่และตัวอ่อนของสัตว์เหล่านั้นด้วย แต่ไม่หมายความ

รวมถึงสัตว์พาหนะตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ สัตว์ซึ่งได้รับการยอมรับในทางวิชาการว่าสายพันธุ์นั้นเป็นสัตว์บ้านไม่ใช่สัตว์ป่า และสัตว์ที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์ดังกล่าว

(2) ผู้ใดจะจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี โดยยื่นเอกสารโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ บัญชีรายการชนิดและจำนวนสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่มีหรือจะมีไว้ในครอบครองโดยต้องแสดงหลักฐานการได้มา พร้อมด้วยแผนที่แสดงที่ตั้ง แบบแปลน และแผนผังของสวนสัตว์

โครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลนและแผนผังของสวนสัตว์ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1) การจัดการพื้นที่เลี้ยงและจัดแสดงสัตว์

2) การสุขาภิบาล การบำบัดน้ำเสีย การกำจัดของเสีย และการควบคุมโรค

3) การปฏิบัติการและมาตรการฉุกเฉินต่างๆ (มาตรา 33)

(3) คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจ

1) พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

2) เสนอแนะนโยบายและมาตรการที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองและดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า

3) ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

4) กำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อการอนุรักษ์และเพาะพันธุ์สัตว์ป่า การค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า และการประกอบกิจการสวนสัตว์

5) พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ระเบียบหรือประกาศที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (มาตรา 45)

(4) เมื่อปรากฏว่าบริเวณพื้นที่ใดมีสภาพธรรมชาติสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย และรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ตลอดจนคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศให้คงเดิม เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตนั้นด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า” (มาตรา 47)

(5) ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม

เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ หรือปิดกั้นหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก (มาตรา 55)

(6) ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่ (มาตรา 53)

(7) ความในมาตรา 53 หรือมาตรา 55 มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีดังต่อไปนี้

1) มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินเพื่อการป้องกันภยันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการใดแล้วให้รายงานต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อทราบโดยมิชักช้า

2) เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือการสำรวจการศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาธรรมชาติ หรือเพื่ออำนวยความปลอดภัย หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

ในการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินเพื่อการป้องกันภยันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นช่วยเหลือในการกระทำดังกล่าวก็ได้ และให้รายงานการกระทำต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อทราบ และให้ถือว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นเป็นการกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 56)

(8) เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดตัด โค่น แผ้วถาง เผา ทำลาย ต้นไม้หรือพฤกษชาติอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพขุด เก็บ ซื้อแร่ ดิน หิน กรวด ทราย ลูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใดๆ หรือเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่าหรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น หรือเหือดแห้ง เป็นพิษหรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือเมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราวๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

ความที่กล่าวข้างต้นมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือการคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า (มาตรา 67)

3.2.2.25 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“อุทยานแห่งชาติ” หมายความว่า พื้นที่ที่มีความโดดเด่นสวยงามทางธรรมชาติเป็นพิเศษหรือมีความหลากหลายทางชีวภาพ ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสัตว์ป่าหรือพืชป่าประจำถิ่นที่หายากหรือใกล้สูญพันธุ์ หรือโดดเด่นด้านธรณีวิทยา หรือมรดกทางวัฒนธรรมที่สมควรสงวนหรืออนุรักษ์ไว้เพื่อประโยชน์ของคนในชาติหรือเพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ทางธรรมชาติหรือนันทนาการของประชาชนอย่างยั่งยืน

“วนอุทยาน” หมายความว่า พื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติสวยงามเหมาะแก่การสงวนรักษาไว้ให้เป็นแหล่งคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ทางธรรมชาติหรือนันทนาการของประชาชนโดยส่วนรวม

(2) คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจ

1) กำหนดนโยบายการจัดการอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ

2) เสนอแนะการกำหนดพื้นที่ใดเป็นอุทยานแห่งชาติ การขยายหรือการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

3) พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่ใดเป็นวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ รวมทั้งการขยายหรือการเพิกถอนวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

4) พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ประกาศหรือระเบียบที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (มาตรา 16)

(3) ภายในอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เป็นการเปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ทะเล ท่วมท้น เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ หรือปิดกั้นหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก (มาตรา 19)

(4) ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินที่จะต้องกระทำการหรืองดเว้นการกระทำใดๆ ในอุทยานแห่งชาติเพื่อช่วยเหลือหรือป้องกันภยันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน เพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการตามมาตรา 19 ในการนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นช่วยเหลือในการกระทำดังกล่าวก็ได้ และให้รายงานการกระทำต่ออธิบดีเพื่อทราบ (มาตรา 25)

(5) ผู้ใดยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิมในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ หรือสวนรุกขชาติ ถ้าได้กระทำในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือพื้นที่เปราะบางของระบบนิเวศหรือความหลากหลายทางชีวภาพ ผู้กระทำต้องรับโทษทางอาญา (มาตรา 41)

3.2.2.26 พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้โรงงานตามประเภทชนิดหรือขนาดใดเป็นโรงงานจำพวกที่ 1 โรงงานจำพวกที่ 2 หรือโรงงานจำพวกที่ 3 แล้วแต่กรณี โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการควบคุมดูแล การป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ การป้องกันความเสียหาย และการป้องกันอันตรายตามระดับความรุนแรงของผลกระทบที่จะมีต่อประชาชนหรือสิ่งแวดล้อม (มาตรา 7)

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อให้โรงงานจำพวกใดจำพวกหนึ่งหรือทุกจำพวกต้องปฏิบัติตามในเรื่องการกำหนดมาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใดๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน (มาตรา 8)

(2) ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าผู้ประกอบกิจการโรงงานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือการประกอบกิจการโรงงานมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือแก้ไขหรือปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ (มาตรา 37)

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการโรงงานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น ถ้ามีเหตุที่ทางราชการสมควรเข้าไปดำเนินการแทน ให้ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือมอบหมายให้บุคคลใดๆ เข้าจัดการแก้ไขเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งนั้นได้ ในกรณีเช่นนี้ผู้ประกอบกิจการโรงงานต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดการนั้นตามจำนวนที่จ่ายจริงรวมกับเบี้ยปรับในอัตราร้อยละสามสิบต่อปีของเงินจำนวนดังกล่าว

ถ้าทางราชการได้เข้าไปจัดการแก้ไขปัญหามลพิษหรือผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากโรงงาน ให้ขอรับเงินช่วยเหลือจากกองทุนสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินการได้ และเมื่อได้รับเงินตามวรรคหนึ่งจากผู้ประกอบกิจการโรงงานแล้วให้ชดใช้เงินช่วยเหลือที่ได้รับมาคืนแก่กองทุนสิ่งแวดล้อมดังกล่าวต่อไป (มาตรา 42)

3.2.2.27 พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) ให้จัดตั้งการนิคมอุตสาหกรรมขึ้น เรียกว่า “การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “กนอ.” และให้เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1) การจัดให้ได้มาซึ่งที่ดินที่เหมาะสมเพื่อจัดตั้งหรือขยายนิคมอุตสาหกรรมหรือเพื่อดำเนินธุรกิจอื่นที่เป็นประโยชน์ หรือเกี่ยวเนื่องกับ กนอ.

2) การปรับปรุงที่ดินที่ กนอ. ได้มา รวมทั้งจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการดำเนินงานและการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพเพื่อให้บริการแก่ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบพาณิชยกรรม และผู้ประกอบกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือการประกอบพาณิชยกรรม รวมตลอดทั้งการจัดให้มีและบริหารจัดการกิจการอันเป็นสาธารณูปโภค ที่พักอาศัย การขนส่งทางบกและทางน้ำ ท่าเรือ การสื่อสารโทรคมนาคม หรือกิจการอื่นใด ทั้งนี้ ที่จำเป็นหรือเป็นประโยชน์แก่กิจการของนิคมอุตสาหกรรม หรือผู้ประกอบกิจการหรือผู้อยู่อาศัยในนิคมอุตสาหกรรม

3) การดำเนินกิจการท่าเรือ

4) การพัฒนาชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงหรือการมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะแก่ชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง (มาตรา 6)

(2) ให้ กนอ. มีอำนาจกระทำกิจการภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

1) การควบคุมการดำเนินงานของผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบพาณิชยกรรม ผู้ประกอบกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือการประกอบพาณิชยกรรม และผู้ใช้ที่ดินในนิคมอุตสาหกรรมให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายรวมทั้งการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการสาธารณสุขหรือที่กระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

2) การกำกับหรือจัดให้มีระบบป้องกันอุบัติภัย ระบบรักษาความปลอดภัย และระบบบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม รวมตลอดถึงการควบคุมและจัดการน้ำเสีย การจัดการขยะมูลฝอยและการจัดการมลภาวะอื่นใดในนิคมอุตสาหกรรม (มาตรา 10)

(3) ให้คณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีอำนาจวางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กนอ. อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึงการออกระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา 6 และมาตรา 10 (มาตรา 23)

3.2.2.28 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2562

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“สารสนเทศทรัพยากรน้ำ” หมายความว่า กระบวนการในการนำข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำมาผ่านกระบวนการการจัดการสารสนเทศจนได้เป็นข่าวสารด้านทรัพยากรน้ำ ซึ่งอาจอยู่

ในรูปข้อความ ตาราง กราฟ หรือภูมิสารสนเทศที่พร้อมนำมาใช้ปฏิบัติงาน ประกอบการตัดสินใจ ประกอบการวางแผนจัดการ และนำมาสรุปเป็นความรู้ได้

“การจัดการสารสนเทศ” หมายความว่า การจัดข้อมูลให้เป็นกลุ่มเชื่อมโยงกัน เพื่อการวิเคราะห์และประมวลผลจนได้เป็นข่าวสารพร้อมใช้งาน ซึ่งจำเป็นต้องมีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี กระบวนการประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูล และแสดงผล เพื่อให้เกิดเป็นระบบใช้จัดการสารสนเทศ

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)

(2) กำหนดให้สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า “สสน.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Hydro–Informatics Institute (Public Organization)” เรียกโดยย่อว่า “HII” มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1) รวบรวม เชื่อมโยง บูรณาการ และวิเคราะห์ข้อมูลน้ำและภูมิอากาศที่มีผลกระทบต่อน้ำจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาให้เป็นระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ รวมทั้งให้บริการข้อมูลเพื่อสนับสนุนการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำของประเทศ

2) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการจัดการสารสนเทศทรัพยากรน้ำและระบบบริหารจัดการน้ำ

3) ส่งเสริมความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการจัดการสารสนเทศทรัพยากรน้ำ

4) นำเสนอและถ่ายทอดผลการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ นำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และให้บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เป็นผลการวิจัยและพัฒนาของสถาบันให้ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และประชาชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยสะดวกและเกิดประสิทธิผล โดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือไม่ก็ได้

5) ดำเนินการอื่นเพื่อพัฒนาระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติตามที่กฎหมายกำหนดหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติให้มีแนวทางที่สอดคล้องกันและเป็นระบบเดียวกัน สถาบันอาจเสนอคณะรัฐมนตรีให้มีมติให้หน่วยงานของรัฐสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันหรือร่วมดำเนินการกับสถาบันตามวัตถุประสงค์ของสถาบันได้ (มาตรา 6 และมาตรา 8)

(3) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 8 ให้สถาบันมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

1) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพยสิทธิต่างๆ

2) ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมทุกประเภท เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสถาบัน

3) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของสถาบัน

4) จัดให้มีหรือให้ทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบัน

5) เข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของสถาบันตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสถาบันตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

7) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำกำหนด

8) เป็นตัวแทนหรือมอบหมายหรือว่าจ้างให้บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นประกอบกิจการต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน

9) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน (มาตรา 9)

(4) กำหนดให้มีคณะกรรมการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ มีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการและการดำเนินงานของสถาบันเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หน้าที่และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

1) กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของสถาบัน

2) อนุมัติงบประมาณประจำปี งบการเงิน แผนการลงทุน และการดำเนินโครงการตามที่คณะกรรมการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำกำหนด

3) ให้ความเห็นชอบในการกำหนดค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน และค่าบริการในการดำเนินกิจการของสถาบัน

4) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน

5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการสารสนเทศทรัพยากรน้ำและพัฒนาระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ คณะกรรมการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำมีอำนาจเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการประสานงานในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ หรือหน้าที่และอำนาจของสถาบันต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติสั่งการตามที่เห็นสมควร (มาตรา 19)

(5) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการดำเนินกิจการของสถาบันให้เป็นไปตามกฎหมายและให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบัน ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี และแผนต่างๆ ที่เกี่ยวกับสถาบัน เพื่อการนี้ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้สถาบันชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำของสถาบันที่ขัดต่อกฎหมาย วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบัน ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี หรือแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบันได้ (มาตรา 43)

3.2.2.29 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543

(1) กำหนดบทนิยาม คำว่า “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหาร สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ และคำว่า “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (มาตรา 3)

(2) กำหนดให้จัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า “สทอภ.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Geo-Informatics and Space Technology Development Agency (Public Organization)” เรียกโดยย่อว่า “GISTDA” (มาตรา 5)

(3) สำนักงานมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1) พัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศให้เป็นความรู้ที่ไร้พรมแดนและเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม

2) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม และเป็นศูนย์ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติจากข้อมูลดาวเทียม

3) ให้บริการข้อมูลที่ได้จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ซึ่งรวมทั้งบริการอื่นที่เกี่ยวข้อง

4) ให้บริการให้คำปรึกษาและพัฒนาบุคลากรในด้านสำรวจข้อมูลจากระยะไกลด้วยดาวเทียมและภูมิสารสนเทศ

5) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนา และดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกับเทคโนโลยีอวกาศ ซึ่งรวมทั้งการพัฒนาและสร้างดาวเทียมสำรวจทรัพยากรธรรมชาติขนาดเล็กเองได้

6) เป็นหน่วยงานหลักกำหนดมาตรฐานกลางสำหรับระบบสำรวจข้อมูลระยะไกลและระบบภูมิสารสนเทศที่เหมาะสม (มาตรา 7)

(4) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการดังต่อไปนี้ด้วย

1) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง หรือมีทรัพยสิทธิต่างๆ

2) ก่อตั้งสิทธิ หรือทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน

3) เข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของสำนักงานตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

4) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

5) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการ

6) จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงาน

7) ติดต่อประสานงานและทำความตกลงร่วมมือในโครงการแลกเปลี่ยนหรือช่วยเหลือทางวิชาการกับหน่วยงานหรือองค์การต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศในกิจการอันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของสำนักงาน

8) ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานเลขานุการของคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีอวกาศและระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ตามที่ได้รับมอบหมาย

9) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงาน (มาตรา 8)

(5) กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลสำนักงานให้ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

1) กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของสำนักงาน

2) อนุมัติแผนการลงทุน แผนการเงิน และงบประมาณของปีถัดไปของสำนักงาน

3) ควบคุมดูแลการดำเนินงานและการบริหารงานทั่วไป ตลอดจนออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับสำนักงานในเรื่องการให้บริการข้อมูล การเผยแพร่ หรือการนำข้อมูลไปใช้

4) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงาน (มาตรา 19)

(6) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสำนักงาน นโยบายของรัฐบาลและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับสำนักงาน เพื่อการนี้ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้สำนักงานชี้แจงแสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำของสำนักงานที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสำนักงาน นโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับสำนักงาน ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของสำนักงานได้ (มาตรา 41)

3.2.2.30 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2538 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 3 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“น้ำเสีย” หมายความว่า น้ำเสียตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

“เขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย” หมายความว่า พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดสมุทรสาคร และพื้นที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ระบบบำบัดน้ำเสีย” หมายความว่า ระบบท่อ สิ่งปลูกสร้าง เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลใดที่มิใช่องค์การจัดการน้ำเสียจัดให้มีขึ้นเพื่อรับและบำบัดน้ำเสีย

“ระบบบำบัดน้ำเสียรวม” หมายความว่า ระบบท่อ สิ่งปลูกสร้าง เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่องค์การจัดการน้ำเสียได้จัดให้มีขึ้นเพื่อรับและบำบัดน้ำเสีย

“ระบบระบายน้ำ” หมายความว่า ระบบทางหรือท่อระบายน้ำที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดให้มีขึ้นในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

“ท่อรวบรวมน้ำเสียแยก” หมายความว่า ท่อรวบรวมน้ำเสียที่องค์การจัดการน้ำเสียได้จัดให้มีขึ้นที่แยกต่างหากออกจากระบบระบายน้ำ

“แผนปฏิบัติการ” หมายความว่า แผนการดำเนินการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย ซึ่งจัดทำโดยองค์การจัดการน้ำเสีย หรือแผนการดำเนินการบริหารหรือรับจัดการน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า กรุงเทพมหานคร เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น

“ราชการส่วนภูมิภาค” หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

“ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย

“ข้อตกลงร่วม” หมายความว่า ข้อตกลงระหว่างองค์การจัดการน้ำเสียกับราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนภูมิภาค หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

“ข้อตกลงจัดการน้ำเสีย” หมายความว่า ข้อตกลงระหว่างองค์การจัดการน้ำเสียกับผู้ใช้บริการระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

(2) กำหนดให้จัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย เรียกโดยย่อว่า “อจน.” มีวัตถุประสงค์ในการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมสำหรับการบำบัดน้ำเสียภายในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย และการให้บริการรับบริหารหรือจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย ทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย รวมทั้งบริการหรือกิจการต่อเนื่องที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพในเชิงเศรษฐกิจ (มาตรา 4 และมาตรา 6)

(3) องค์การจัดการน้ำเสียมีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

1) ให้คำเสนอแนะหรือเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการประกาศกำหนดเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

2) สำรวจ วางแผนปฏิบัติการ ออกแบบ ก่อสร้าง ดำเนินการ จัดการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียรวม รวมทั้งติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการของระบบบำบัดน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย และระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

3) ดำเนินการเกี่ยวกับการนำน้ำเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่และการผลิตพลังงานจากน้ำเสีย เพื่อให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและตามข้อตกลงร่วม

4) ทำข้อตกลงร่วม เพื่อให้การจัดการน้ำเสียในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสียบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

5) เข้าร่วมกิจการกับหน่วยงานอื่นไม่ว่าจะเป็นของเอกชนหรือของรัฐทั้งในและนอกราชอาณาจักร หรือกับองค์การระหว่างประเทศ หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการอันอยู่ในวัตถุประสงค์ขององค์การจัดการน้ำเสีย

6) ประสานงานกับราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสีย (มาตรา 7)

(4) กำหนดให้มีคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย มีอำนาจหน้าที่วางนโยบาย และควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การจัดการน้ำเสีย อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

1) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ

2) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ โดยให้สอดคล้องกับข้อตกลงร่วม

3) ออกระเบียบหรือข้อบังคับกำหนดเงื่อนไขของข้อตกลงจัดการน้ำเสีย

4) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา 6 และมาตรา 7 (มาตรา 18)

(5) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การจัดการน้ำเสีย เพื่อการนี้จะสั่งให้องค์การจัดการน้ำเสียชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานหรือยับยั้งการกระทำที่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี หรือมติหรือคำสั่งของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตลอดจนมีอำนาจที่จะสั่งให้ปฏิบัติการตามนโยบายของรัฐบาลหรือมติของคณะรัฐมนตรี และสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการดำเนินการได้ (มาตรา 28)

(6) ในกรณีที่องค์การจัดการน้ำเสียจะต้องเสนอเรื่องใดๆ ไปยังคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือคณะรัฐมนตรี ให้องค์การจัดการน้ำเสียนำเรื่องเสนอรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยังคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี (มาตรา 29)

3.3 การบูรณาการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

3.3.1 โครงสร้างองค์กรบัญชาการ อำนวยการ และปฏิบัติการ

การบูรณาการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมจะมีการจัดโครงสร้างองค์กรตามระดับภัยตามที่กล่าวไว้ในหัวข้อ 3.1 และ**ตารางที่ 3.3.1-1** ภายใต้โครงสร้างองค์กรที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหลัก 2 ฉบับคือ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และ แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570 โดยสรุปได้ตาม**ตารางที่ 3.3.1-2** และ**รูปที่ 3.3.1-1** และ **3.3.1-2**

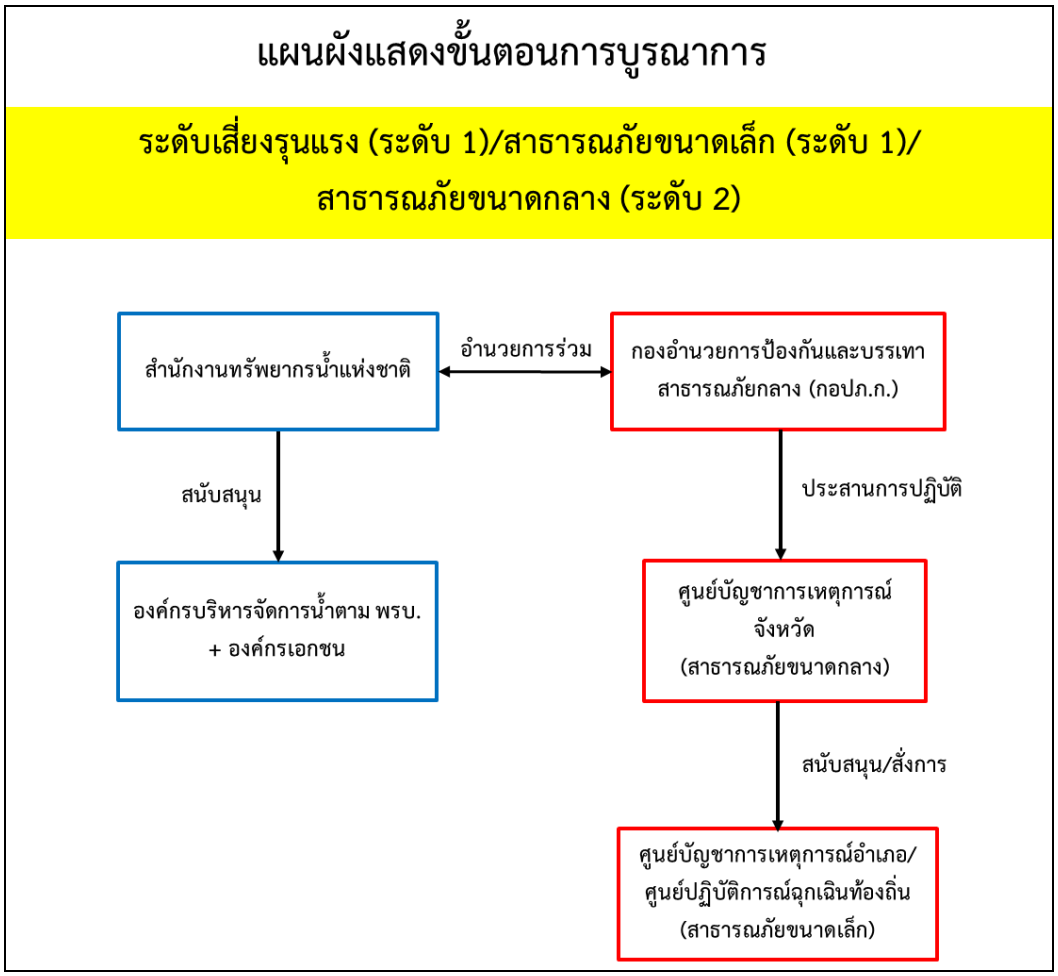
ตารางที่ 3.3.1-1 การยกระดับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561		
ระดับ	**สถานการณ์/ แนวโน้ม**	**ผู้บัญชาการ/ อำนวยการวิกฤติน้ำ**
1	ระดับเสี่ยงรุนแรง	เลขาธิการ สทนช.
2	ระดับรุนแรง	รองนายกรัฐมนตรี หรือ รัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย
3	ระดับวิกฤต	นายกรัฐมนตรี

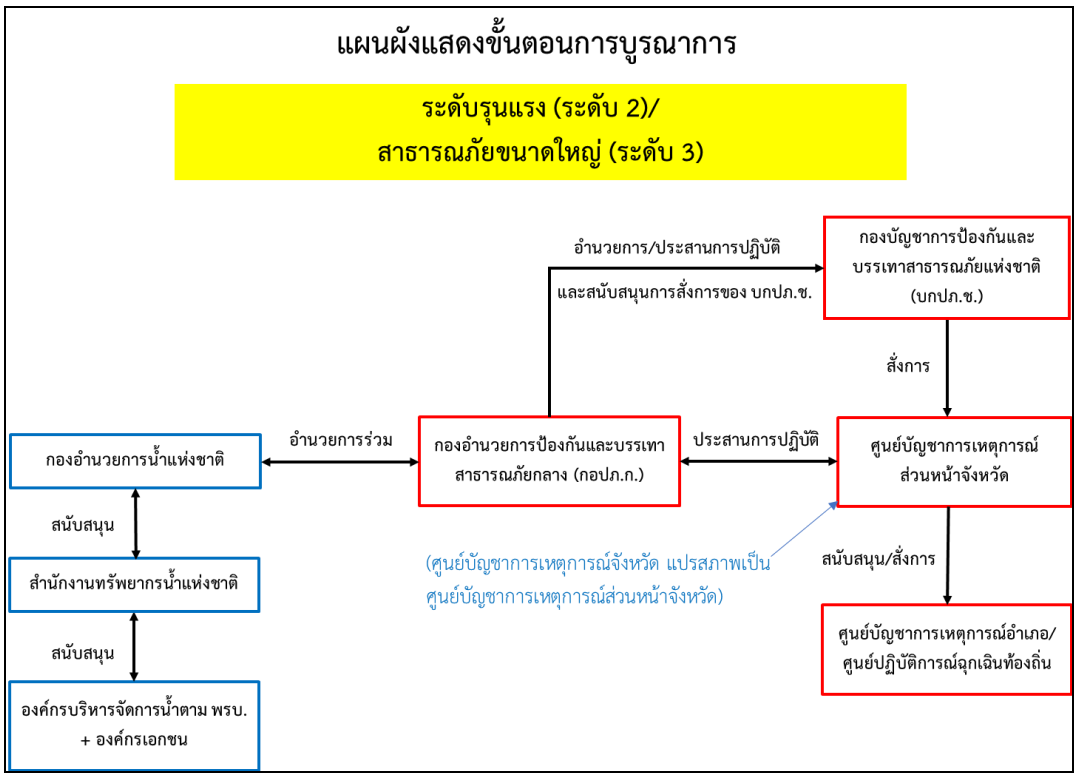
แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570		
ระดับ	**การจัดการ**	**ผู้บัญชาการ/ อำนวยการสาธารณภัย**
1	สาธารณภัย ขนาดเล็ก	นายอำเภอ (ผู้อำนวยการอำเภอ),ผู้บริหารท้องถิ่น (ผู้อำนวยการท้องถิ่น)
2	สาธารณภัย ขนาดกลาง	ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้อำนวยการจังหวัด)
3	สาธารณภัย ขนาดใหญ่	รมว.มหาดไทย (ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ)
4	สาธารณภัย ร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ตารางที่ 3.3.1-2 โครงสร้างองค์กรในการบัญชาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

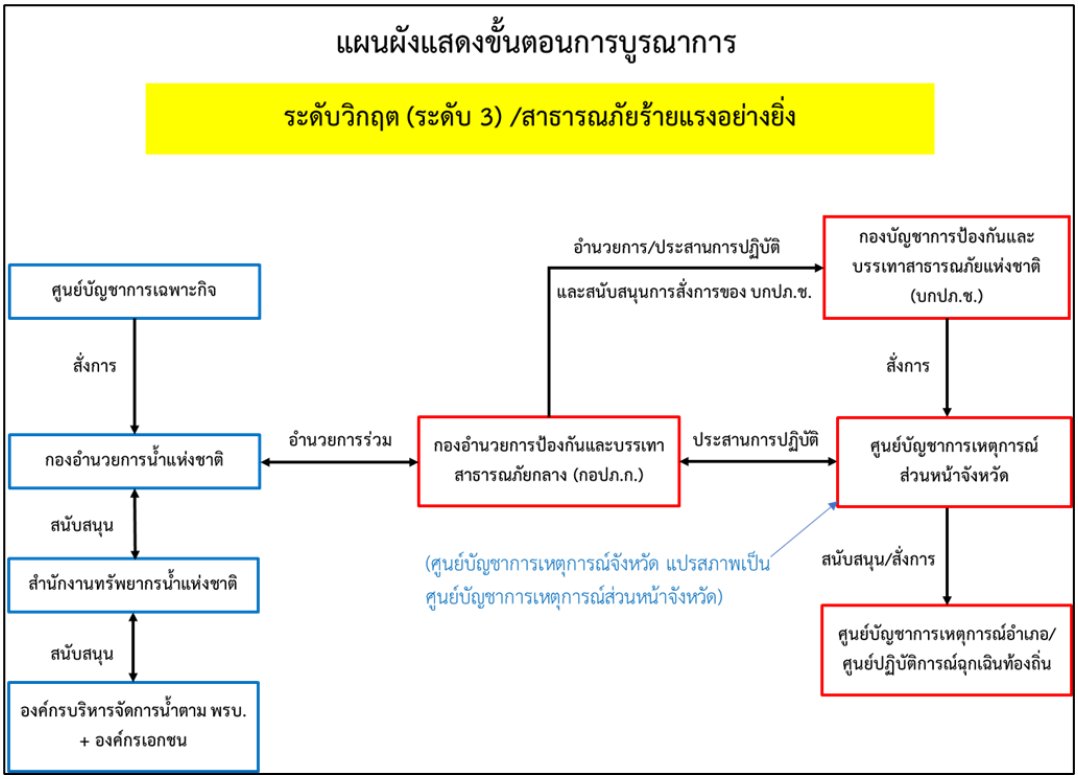
การบูรณาการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำ			
ระดับวิกฤติ	**โครงสร้างของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. 2561**	**โครงสร้างของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550**	**ขนาดของสาธารณภัย**
วิกฤติน้ำ (หรือคาดว่าจะเกิดวิกฤติ) (ระดับ 3)	ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)	**สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4)**
รุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง) (ระดับ 2)	กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)	**สาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ 3)**
ปกติ ติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวัง (ระดับ 1)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด	**สาธารณภัยขนาดกลาง (ระดับ 2)**
		- ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ - ศูนย์ปฏิบัติการณ์ฉุกเฉินท้องถิ่น	**สาธารณภัยขนาดเล็ก (ระดับ 1)**

รูปที่ 3.3.1-1 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 1 : ระดับเสี่ยงรุนแรง

รูปที่ 3.3.1-2 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 2: ระดับรุนแรง

รูปที่ 3.3.1-3 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 3: ระดับวิกฤต

จากโครงสร้างและขั้นตอนการบูรณาการตาม**รูปที่ 3.3.1-1** และ **3.3.1-2** จะพบว่า ในกรณีของระดับภัย 1 : ปกติและระดับภัย 2 : รุนแรง หรือคาดว่าจะรุนแรง จะใช้องค์กรถาวร ได้แก่ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค และ ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ เป็นหน่วยงานอำนวยการและปฏิบัติการร่วม

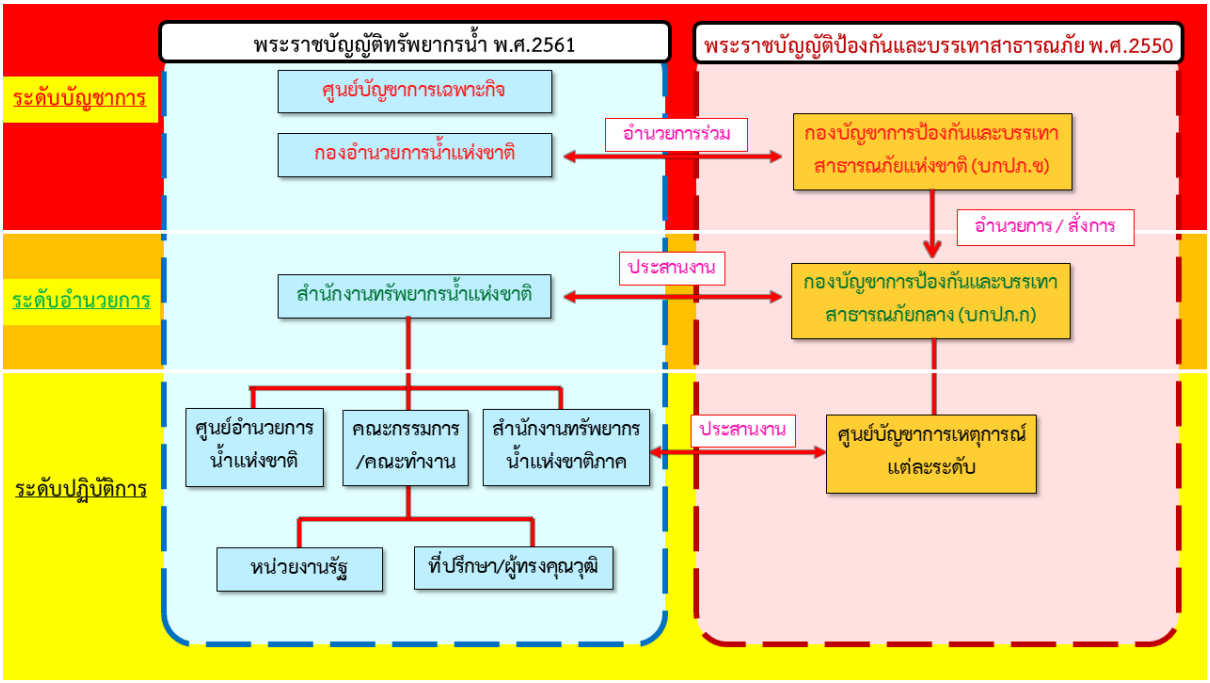
ส่วนระดับภัย 3 : วิกฤติ **รูปที่ 3.3.1-3** จะมีการตั้งองค์กรในระดับบัญชาการชั่วคราวขึ้น ได้แก่ “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ อำนวยการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำเป็นการชั่วคราวจนกว่าวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป

โดยสามารถสรุปความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ โดยใน 2 ส่วนนี้ถือเป็นองค์กรระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการ แยกตามระดับภัย 1 ถึง 3 ได้ตาม**รูปที่ 3.3.1-4**

จาก**รูปที่ 3.3.1-1** ถึง **3.3.1-4** จะมีองค์กรตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำฯ ที่มีบทบาทในการบริหารจัดการน้ำได้แก่

- ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ
- กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ
- ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

โดยแต่ละองค์กรจะมีรายละเอียด บทบาท หน้าที่ตามหัวข้อ 3.3.2 ถึง 3.3.4

รูปที่ 3.3.1-4 ความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ และระดับปฏิบัติการ

3.3.2 ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ

ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ เป็นองค์กรระดับปฏิบัติการ ซึ่งเป็นส่วนราชการภายในของ “สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ” มีหน้าที่ในการบูรณาการและปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการสนับสนุนข้อมูลน้ำและภูมิอากาศซึ่งศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติปฏิบัติงานร่วมกับ คลังข้อมูลน้ำและภูมิอากาศแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการข้อมูล ติดตามประเมิน วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์คาดการณ์สถานการณ์น้ำ ทั้งในภาวะปกติและในภาวะวิกฤติเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ และศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ตั้งแต่ก่อนเกิดภัยจนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

1) ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ และคาดการณ์ข้อมูลอากาศ รวมทั้งพยากรณ์สถานการณ์น้ำเพื่อสนับสนุนการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

2) ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาระบบคลังข้อมูลบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ กำหนดมาตรฐานข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำและเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการบริหารทรัพยากรน้ำและการตัดสินใจของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) และคณะกรรมการลุ่มน้ำ

3) เป็นศูนย์อำนวยการข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และเตือนภัยสถานการณ์น้ำ

4) ติดตามและจัดทำรายงานสถานการณ์น้ำของประเทศ

5) ดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

6) จัดทำผังน้ำ และฐานข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภูมิสารสนเทศผังน้ำ

7) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังน้ำแก่หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลภูมิสารสนเทศทรัพยากรน้ำ เพื่อใช้ในการสื่อสาร การนำเสนอข้อมูล และสนับสนุนการบริหารทรัพยากรน้ำ

9) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และออกแบบการจัดทำฐานข้อมูลทะเบียนแหล่งน้ำ ทะเบียนผู้ใช้น้ำประเภทต่างๆ และทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

10) ศึกษา วิจัย และพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีสารสนเทศทรัพยากรน้ำ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานและข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำเดียวกัน

จึงเห็นได้ว่าองค์กรในระดับอำนวยการและระดับปฏิบัติการที่กล่าวมาข้างต้น จะทำหน้าที่ในการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำในแต่ละขั้นตอนการดำเนินการตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และภายหลังเกิดเหตุ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาแนวทางการ

ปฏิบัติงานอ้างอิงตามระดับความร้ายแรงของภัยจากภาวะวิกฤติน้ำให้ความสอดคล้องกับระดับการจัดการสาธารณภัย ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570 ทั้ง 4 ระดับ ที่พิจารณายกระดับสาธารณภัยจากขนาดพื้นที่ประสบภัย จำนวนประชากรที่ได้รับความเดือดร้อน หรือความสามารถในการรับมือเผชิญเหตุด้วยทรัพยากรที่แต่ละพื้นที่มีอยู่เป็นหลัก แต่เนื่องจากการจัดการวิกฤติน้ำหรือสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำนั้น มีปัจจัยสาเหตุมาจากสภาวะอากาศเป็นหลักและในปัจจุบันระบบข้อมูลตรวจวัด ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีคาดการณ์สถานกาณ์น้ำมีความก้าวหน้าไปมาก สามารถประเมินแนวโน้มของวิกฤติน้ำได้แม่นยำกว่าในอดีต และแจ้งเตือนหน่วยปฏิบัติได้ดี จึงกำหนดระดับสถานการณ์ภัยเพื่อการบริหารจัดการโดยคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1) สภาพอากาศ เป็นการประเมินจากการคาดการณ์สภาพอากาศในระยะสั้น กลาง ยาว และนาน รวมถึงสภาพอากาศปัจจุบัน เพื่อพิจารณาถึงปรากฏการณ์หรือสภาวะที่ส่งผลให้มีแนวโน้มผิดปกติ

2) สถานการณ์น้ำในปัจจุบัน เป็นการประเมินสถานการณ์น้ำท่า ระดับน้ำ ปริมาณน้ำไหลผ่านและคุณภาพน้ำจากสถานีหลัก รวมถึงปริมาณน้ำในเขื่อนที่มีแนวโน้มเกิดอุทกภัย ภัยแล้ง และปัญหาคุณภาพน้ำ ซึ่งในอนาคตจะมีการกำหนด “สถานีอุทกวิทยาหลักแห่งชาติ” เพื่อเป็นจุดเฝ้าระวังสำคัญ

3) ความซับซ้อนของสถานการณ์ ประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญ และการให้ความช่วยเหลือ การคาดการณ์การขยายตัวของภัยพื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่ให้ความช่วยเหลือ

4) ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่ เป็นการประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อทรัพย์สิน ชีวิตอยู่ในระดับรุนแรง ศักยภาพในการรับมือ

5) ดุลยพินิจของผู้บัญชาการ พิจารณาผลจากทุกปัจจัยดังกล่าวข้างต้นมาประเมินพิจารณาตัดสินใจ

ทั้งนี้ จากแผนผังใน**รูปที่ 3.3.1-1** ถึง **3.3.1-3** และหน้าที่รับผิดชอบที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะเห็นว่า ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ จะเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่มีการทำงานต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นภาวะปกติ หรือในช่วงที่มีภัยน้ำท่วมในทุกระดับภัย

3.3.3 กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ เป็นองค์กรในระดับบัญชาการที่จัดตั้งขึ้นตามที่คณะกรรมการน้ำแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามมาตรา 17(7) ของ พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำฯ โดยจัดตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติการฉุกเฉินจากสาธารณภัยที่เกี่ยวข้องวิกฤตน้ำ โดยสามารถบูรณาการร่วมกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสาธารณภัย ได้อย่างทันท่วงทีและมีความต่อเนื่อง

“กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” จะมี รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นผู้บัญชาการ

เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นรองผู้บัญชาการ และหัวหน้าส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นองค์ประกอบ และกำหนดให้ข้าราชการในสังกัดสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติทำหน้าที่เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติมีบทบาทหน้าที่ต่อการปฏิบัติการฉุกเฉินจากสาธารณภัยที่เกี่ยวข้องวิกฤตน้ำ โดยบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาในกรอบเวลาสองช่วง ดังนี้

3.3.3.1 บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกัน (ก่อนเกิดเหตุ)

1) การเตรียมความพร้อมรับมือ การแก้ไขปัญหา การฟื้นฟู และการบูรณาการการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วน เพื่อบริหารจัดการให้เป็นระบบและเกิดประสิทธิภาพ

2) เชื่อมโยงแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) แผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ แผนงบประมาณการบริหารทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ และแผนต่างๆ ภายใต้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ ให้ทำงานร่วมกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนปฏิบัติการอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดรับกัน

3) การสร้างการรับรู้ให้แก่สาธารณชน

3.3.3.2 บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ (ขณะเกิดเหตุ)

1) ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม ควบคุม กำกับดูแลสถานการณ์น้ำที่เกิดขึ้น

2) ประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อบริหารจัดการน้ำในสถานการณ์น้ำที่เกิดขึ้น โดยอำนวยการและบูรณาการร่วมกันกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)" และ "กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)"

3) ประกาศแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำต่อ "กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)"

4) พิจารณาระดับความรุนแรงของสถานการณ์ ก่อนนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณายกระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำและการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติน้ำฯ

5) ออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือเอกสาร หลักฐานหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาเพื่อบริหารจัดการสถานการณ์น้ำได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

โดยมีสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นองค์กรในระดับอำนวยการเพื่อรับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งบูรณาการข้อมูลสารสนเทศ แผนงาน โครงการ งบประมาณ บริหารจัดการ การติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

1) เป็นหน่วยงานหลักในการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ เพื่อเสนอแนะนโยบาย และจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและประสานให้เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติ

2) จัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำและกรอบงบประมาณของประเทศแบบบูรณาการ และเสนอแนะแนวทางการวางแผนเพื่อการบริหารทรัพยากรน้ำต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

3) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และมาตรการที่ได้กำหนดไว้

4) บูรณาการข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ประเมินความต้องการในการใช้น้ำเพื่อการต่างๆ ความสามารถในการสนองความต้องการดังกล่าว และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์อำนวยการข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

5) ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

6) ดำเนินการให้มีศูนย์เฉพาะกิจชั่วคราวในกรณีจำเป็นฉุกเฉิน เพื่อแก้ไขปัญหาในภาวะวิกฤตน้ำ

7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงานหรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ทั้งนี้ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ (กอนช.) จะมีบทบาทสำคัญในการบูรณาการแก้ไขปัญหาด้านน้ำตั้งแต่ระดับ 2 : รุนแรง หรือ คาดว่าจะรุนแรงขึ้นไป

3.3.4 ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

เป็นองค์กรชั่วคราวที่จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำฯ เมื่อเกิดภัยจากน้ำในระดับที่ 3 : วิกฤติน้ำ เท่านั้น โดยมีรายละเอียดการจัดตั้งและอำนาจหน้าที่ดังนี้

3.3.4.1 การจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ถือเป็นกฎหมายกลางซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำของประเทศในภาพรวม ทั้งในมิติด้านการจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู การอนุรักษ์ และสิทธิในน้ำมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะเป็นประโยชน์แก่การบริการสาธารณูปโภคและประโยชน์สาธารณะทั้งในภาวะปกติและภาวะที่เกิดวิกฤตด้านทรัพยากรน้ำ

ในการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ จึงได้กำหนดกลไกทางกฎหมายในลักษณะของการจัดตั้งองค์กรเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำเป็นกรณีเร่งด่วนเรียกว่า “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ซึ่งบัญญัติไว้ในส่วนที่ 2 ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ มาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ มีหลักการและสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้การบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาในกรณีเกิดปัญหาวิกฤติน้ำ เกิดเอกภาพในการบูรณาการ การประสานงานและการบัญชาการสถานการณ์ เพื่อลดความรุนแรงและบรรเทาผลกระทบที่เกิดจากวิกฤตน้ำที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที มีความรวดเร็วต่อสถานการณ์ และมีประสิทธิภาพสูงสุด

อำนาจในการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยนายกรัฐมนตรีมีฐานะเป็นผู้บัญชาการ อำนวยการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำเป็นการชั่วคราวจนกว่าปัญหาวิกฤตน้ำจะผ่านพ้นไป

ผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

นายกรัฐมนตรีฐานะเป็นผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ มีอำนาจออกคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใดๆ ร่วมกันกระทำหรือห้ามกระทำการใดๆ เพื่อการป้องกัน แก้ไข ควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที

โดยคำสั่งดังกล่าว มาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ รองรับให้มีสภาพอย่างกฎเพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อประชาชนที่เกี่ยวข้อง โดยให้ประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยไม่ชักช้า

หน่วยงานขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ

การสนับสนุนด้านงบประมาณ

กำหนดให้สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและสนับสนุนการปฏิบัติงานทั้งหมด

การคุ้มครองการปฏิบัติการตามหน้าที่

ในการปฏิบัติการใดๆ ของเจ้าหน้าที่ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใด ที่ได้ดำเนินการไปตามหน้าที่และอำนาจ หรือการปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ หากอยู่ภายใต้เงื่อนไขสองประการ กล่าวคือ ได้กระทำไปพอสมควรแก่เหตุและมิได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ผลของการปฏิบัติการดังกล่าวกำหนดบทสันนิษฐานเบื้องต้นว่าให้ผู้นั้นพ้นจากความผิดและความรับผิดทั้งปวง

การฝ่าฝืนคำสั่งของนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

มาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ มิได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่าเมื่อเจ้าหน้าที่ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใด ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีจะมีสภาพบังคับเช่นไร แต่เมื่อพิจารณาสถานะของคำสั่งดังกล่าวแล้ว มาตรา 24 บัญญัติรองรับให้คำสั่งดังกล่าวมีสภาพอย่างกฎและมีผลบังคับเป็นการทั่วไป การฝ่าฝืนคำสั่งดังกล่าวในทางบริหารราชการแผ่นดินย่อมถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบหรือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแล้วแต่กรณี โดยมาตรา 88 ได้กำหนดโทษอาญากรณีที่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ด้วยในขณะเดียวกัน

ความโปร่งใสในการดำเนินงานของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

เมื่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจแล้วเสร็จ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติต้องจัดทำรายงานและสรุปผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบโดยไม่ชักช้า

ในการปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจนั้นถือเป็นการปฏิบัติการโดยองค์กรตามกฎหมายซึ่งมีโครงสร้างขององค์กรขนาดใหญ่ หรือมีภารกิจในระดับชาติเพื่อแก้ไขปัญหาในขณะเกิดวิกฤติน้ำหรือเทียบเท่าสาธารณภัยขนาดใหญ่หรือขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 3 หรือระดับ 4 ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ) ดังนั้น ในการปฏิบัติการของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจึงมีลักษณะเป็นการสั่งการผ่านนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยจะมีการบูรณาการในระดับนโยบายหรือการกำหนดแผนงานให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาร่วมกับองค์กรที่มีโครงสร้างใกล้เคียงกัน ได้แก่ กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้บัญชาการฯ

3.3.4.2 แนวทางการพิจารณายกระดับวิกฤติน้ำ

ในการพิจารณายกระดับวิกฤตน้ำ ตั้งแต่ระดับที่ 1 (ปกติ ติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวัง) ไปจนกระทั่งถึงระดับที่ 3 (วิกฤติน้ำ) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติหรือกองอำนวยการน้ำแห่งชาติแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ในส่วนของเกณฑ์การพิจารณาระดับภัย 1 และ 2 ตามที่นำเสนอไว้ในหัวข้อ 3.1 นั้น ในส่วนของน้ำท่วมจะมีการวิเคราะห์และนำเสนอค่าเกณฑ์ที่พิจารณาจากตัวชี้วัดต่างๆ เช่น ปริมาณน้ำฝนและระดับน้ำไว้แล้วตามรายละเอียดในบทที่ 4 ส่วนการยกระดับภัยจากระดับ 2 ไปเป็นระดับ 3 : วิกฤติ ซึ่งเป็นระดับที่จะมีการบัญชาการผ่าน “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” นั้นจะต้องอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาเช่นเดียวกับกรณีของผู้อำนวยการหรือผู้บัญชาการที่จะพิจารณาตัดสินใจยกระดับการจัดการสาธารณภัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งนี้ เพื่อให้วิกฤตน้ำที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมีระดับของภัยที่สอดคล้องกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานให้สามารถดำเนินการคู่ขนานไปได้และเป็นไปในทิศทางอย่างเดียวกัน โดยใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขดังต่อไปนี้ประกอบการพิจารณายกระดับการจัดการวิกฤตน้ำ

เกณฑ์/ เงื่อนไข	ข้อมูลที่ใช้ระบุเงื่อนไข
พื้นที่	**พื้นที่ใช้สอยในลักษณะต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบและได้รับความเสียหาย** (1) พื้นที่ทางการเกษตรและปศุสัตว์ (2) พื้นที่ธุรกิจ อุตสาหกรรม และการประกอบการ (3) พื้นที่อยู่อาศัย (จำนวนหลังคาเรือน) (4) พื้นที่ทางธรรมชาติ
ประชากร	**จำนวนและลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ** (1) จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ (2) จำนวนประชาการที่ต้องอพยพ (3) จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต
ความยุ่งยาก/ ซับซ้อนของสถานการณ์	**ความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อน และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์** (1) ความรุนแรงของภัย ความเฉพาะเจาะจงทางเทคนิคของภัย การเกิดภัยต่อเนื่อง (2) ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญ และเส้นทางการให้ความช่วยเหลือ (3) การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่การดำเนินกิจกรรมปกติที่ต้องหยุดชะงัก ระยะเวลาที่ต้องใช้ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ และระยะเวลาที่ต้องช่วยฟื้นฟูเบื้องต้น
ศักยภาพด้านทรัพยากร	**ความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากรที่มีอยู่** (1) กำลังคน ทั้งของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน พร้อมทั้งอาสาสมัครหน่วยต่าง ๆ (2) เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และอุปกรณ์พิเศษต่าง ๆ ที่ต้องใช้ตามแต่ลักษณะทางเทคนิคของภัย (3) ปัจจัยยังชีพสำหรับแจกจ่ายแก่ผู้ได้รับผลกระทบของหน่วยงานหลักและจากการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ หรือหน่วยงานภาคี (4) แหล่งที่มาและจำนวนเงินงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่
เงื่อนไขอื่น ๆ	**ดุลยพินิจจากการประเมินสถานการณ์จากเงื่อนไขต่าง ๆ** (1) ขอบเขตการปกครอง (2) การประเมินศักยภาพในการจัดการสาธารณภัย

3.3.5 แนวทางการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาด้านน้ำตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำฯ และ พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ

จากแผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัยด้านน้ำในระดับ 1, 2 และ 3 ตาม**รูปที่ 3.3.1-1** และ **3.3.1-2** จะเห็นว่า จะมีการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ (เช่น ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ และศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ตามที่ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ในหัวข้อที่ผ่านมา) กับองค์กรตาม พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ โดยในเชิงของประเภทของภัยด้านน้ำ แบ่งออกได้เป็น 2 บริบท คือ

- บริบทด้านปริมาณน้ำ ได้แก่ น้ำแล้ง และ น้ำท่วม
- บริบทด้านคุณภาพน้ำ ได้แก่ ภัยจากภาวะมลพิษ กรณีมีสารเคมี และ วัตถุอันตรายปนเปื้อนสู่ทรัพยากรน้ำ

สำหรับในเชิงของแนวทางการบูรณาการระหว่างหน่วยงานตามระดับภัยนั้นอาจแบ่งได้เป็น 2 แนวทาง คือ

- แนวทางที่ 1 ภัยระดับ 3 : วิกฤติ ที่ต้องมีผู้บัญชาการ โดย “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ”
- แนวทางที่ 2 ภัยต่ำกว่าระดับ 3 ที่ไม่ต้องบัญชาการ โดย “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ”

โดยในเอกสารฉบับนี้ จะนำเสนอแนวทางบูรณาการทั้ง 2 บริบทของภัย เนื่องจากมีความเป็นไปได้ว่า อาจเกิดทั้งปัญหาน้ำแล้ง น้ำท่วม และคุณภาพน้ำขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

- แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านปริมาณน้ำ (น้ำแล้ง และ น้ำท่วม) ตามรายละเอียดในหัวข้อ 3.3.6
- แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านคุณภาพน้ำ ตามรายละเอียดในหัวข้อ 3.3.7

3.3.6 แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านปริมาณน้ำ

ปัญหาด้านน้ำในบริบทนี้หมายถึงผลกระทบที่เกิดจาก

1) น้ำแล้ง (ภัยแล้ง) ซึ่งส่งผลต่อปริมาณน้ำตามธรรมชาติหรือที่มีการกักเก็บไว้ไม่เพียงพอ ซึ่งเป็นสภาวะขาดแคลนน้ำต่อการอุปโภคบริโภค เช่น การใช้น้ำในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคพาณิชยกรรม หรือการใช้น้ำในภาคอื่นๆ ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นเวลานานจนก่อให้เกิด ความเสียหาย และส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อชุมชน สังคม และระบบเศรษฐกิจโดยรวม

2) น้ำท่วม (อุทกภัย) ซึ่งเกิดจากปริมาณน้ำท่วมขังเกินกว่าระดับผิวดินตามสภาพปกติหรือมีปริมาณเกินกว่าขีดความสามารถในการกักเก็บหรือแม้กระทั่งปัญหาจากการบริหารจัดการปริมาณน้ำหรือการระบายน้ำให้มีปริมาณที่เหมาะสมต่อพื้นที่ ไม่ว่าจะมีสาเหตุอันเนื่องมาจากธรรมชาติ การกระทำของมนุษย์หรือเหตุอื่นใดก็ตาม

เดิมการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) และปัญหาน้ำท่วม (อุทกภัย) ประกอบด้วยแผนการบูรณาการระหว่างองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายกฎหมายหลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบูรณาการตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 เมื่อมี พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ จะต้องมีการบูรณาการกับองค์กรด้านน้ำตามหัวข้อ 3.3.1 ถึง 3.3.4 ซึ่งการบูรณาการในด้านต่างๆ ของปัญหาน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) และปัญหาน้ำท่วม (อุทกภัย) ในระดับความร้ายแรงของภัยสาธารณะขนาดเล็ก (ระดับ 1) ขนาดกลาง (ระดับ 2) และขนาดใหญ่ (ระดับ 3) จะเทียบเท่ากับระดับภัยจากน้ำ ระดับที่ 1 และ 2 ของ สทนช. ซึ่งเป็นขั้นที่ยังไม่ต้องมีการบัญชาการผ่านศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ จะมีแนวทางการบูรณาการตามหัวข้อ 3.3.6.1 และ 3.3.6.2 ส่วนกรณีภัยจากน้ำระดับที่ 3 : วิกฤติ จะมีการบัญชาการจากศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามแนวทางในหัวข้อ 3.3.6.3 เพิ่มเติมขึ้นมา

3.3.6.1 การบูรณาการร่วมกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

ในภาวะฉุกเฉินหรือสาธารณภัยต่างๆ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ถือเป็นกฎหมายหลักในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในทุกรูปแบบ โดยกำหนดให้มีแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหา ซึ่งในสาธารณภัยแต่ละระดับจะมีการระบุผู้รับผิดชอบและมอบหมายผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามระดับการจัดการสาธารณภัยนั้น อันเป็นการวางแผนการเผชิญเหตุอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดโครงสร้างองค์กร ข้อมูล การสนับสนุนการตัดสินใจ การควบคุม การสั่งการ และการใช้แนวทางที่เหมาะสมเพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉิน[1] ดังนี้

กรณีน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) และน้ำท่วม (อุทกภัย) ที่เกิดในเขตจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดแนวทางดำเนินการดังนี้

(1) เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้เป็นหน้าที่ของ “ผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ผู้บริหารท้องถิ่น) แห่งพื้นที่นั้น” เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และให้แจ้ง “ผู้อำนวยการอำเภอ (นายอำเภอ) ที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่” และ “ผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด)” ทราบทันที

(2) กรณีที่พื้นที่ที่เกิดหรือจะเกิดสาธารณภัยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้อำนวยการท้องถิ่นหลายคน ผู้อำนวยการท้องถิ่นคนหนึ่งคนใดจะใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้แล้วให้แจ้งผู้อำนวยการท้องถิ่นอื่นทราบโดยเร็ว

(3) กรณีผู้อำนวยการท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตน ให้แจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอ หรือผู้อำนวยการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อสั่งการโดยเร็วต่อไป

---

[1]แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558, กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย, พฤษภาคม 2558.

(4) ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่ติดต่อหรือใกล้เคียงมีหน้าที่สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่ผู้อำนวยการซึ่งรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียงนั้น

(5) เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น เจ้าพนักงานที่ประสบเหตุมีหน้าที่ต้องเข้าดำเนินการเบื้องต้นเพื่อระงับภัยนั้น แล้วรีบรายงานให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นเพื่อสั่งการต่อไป และในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการใดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองชีวิตหรือป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคลได้

(6) กรณีเจ้าพนักงานจำเป็นต้องเข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดสาธารณภัยเพื่อทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่แล้ว เว้นแต่ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ในเวลานั้น หรือเมื่อมีผู้อำนวยการอยู่ด้วย และหากทรัพย์สินนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสาธารณภัยได้ง่าย ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองขนย้ายทรัพย์สินออกจากอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวได้ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจขนย้ายทรัพย์สินนั้นได้ตามความจำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเจ้าพนักงานไม่ต้องรับผิดชอบบรรดาความเสียหายอันเกิดจากการกระทำดังกล่าว

(7) ให้ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบสำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้นและทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

(8) ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน โดยมีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ผู้อำนวยการกลาง (อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) และผู้อำนวยการในเขตพื้นที่

สำหรับแนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งองค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉินนั้น แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติได้จำแนกรูปแบบขององค์กรออกตามเขตพื้นที่ตั้งแต่สาธารณภัยระดับเล็กไปจนกระทั่งระดับใหญ่ ดังนี้

1) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/เมืองพัทยา)

จัดตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น” เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมี “ผู้อำนวยการท้องถิ่น (ผู้บริหารท้องถิ่น)” เป็นผู้ควบคุมและสั่งการเพื่อทำหน้าที่จัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์นั้นจะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการจัดการสาธารณภัยทุกขั้นตอน หากในกรณีไม่สามารถควบคุมสถานการณ์สาธารณภัยตามขีดความสามารถโดยลำพัง ให้ขอรับการสนับสนุนจาก

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียง และหรือ กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ

2) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ (ศบก.อ.)

ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ” เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมี “ผู้อำนวยการอำเภอ (นายอำเภอ)” เป็นผู้ควบคุมและสั่งการ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สถานการณ์ปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้น โดยอำนวยการและประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การสาธารณกุศลในพื้นที่ที่รับผิดชอบได้อย่างมีเอกภาพ รวดเร็วและทั่วถึง

3) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด

ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด” เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมี “ผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าราชการ)” เป็นผู้สั่งการ ควบคุม และบัญชาการ เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดจนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการสาธารณภัยจากส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนให้แก่กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับพื้นที่ รวมทั้งอำนวยการและประสานการเผชิญเหตุระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์การสาธารณกุศลในพื้นที่ที่รับผิดชอบได้อย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ

4) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด (ศบก.จว.)

ให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด แปรสภาพเป็น “ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด” ของ “กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ” ในกรณีเมื่อมีการยกระดับการจัดการสาธารณภัยเป็นระดับ 3-4 ให้มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามการบัญชาการจากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยรับผิดชอบอำนวยการ ควบคุม ปฏิบัติงานและประสานการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่จังหวัด พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเพื่อการจัดการสาธารณภัย และประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การสาธารณกุศลในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

5) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)

ในกรณีการจัดการสาธารณภัยระดับ 1 และระดับ 2 ให้ “กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง” รับผิดชอบอำนวยการ ประสานการปฏิบัติ ประเมินสถานการณ์ และสนับสนุนการสั่งการของ “กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ” รวมทั้งติดตามเฝ้าระวัง

สถานการณ์ วิเคราะห์สถานการณ์ รายงานและเสนอความคิดเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรี เพื่อตัดสินใจยกระดับการจัดการสาธารณภัยเป็นระดับ 3 และระดับ 4

6) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

ให้รับผิดชอบบังคับบัญชา อำนวยการ วินิจฉัยสั่งการ ควบคุม และประสานความร่วมมือในการจัดการสาธารณภัยตามการจัดการสาธารณภัยระดับ 3 และระดับ 4

3.3.6.2 การบูรณาการของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติตามแผนการป้องกันและบรรเทาและสาธารณภัยแห่งชาติ และพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ได้กำหนดบทบาท หน้าที่ และแนวทางปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมประมาณ 28 หน่วยงาน ประกอบไปด้วยหน่วยงานระดับกระทรวง หน่วยงานในสังกัดกระทรวงต่างๆ และหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ซึ่งจะร่วมบูรณาการภายใต้บทบาทและภารกิจของหน่วยงานนั้นๆ และหากหน่วยงานใดมีแผนปฏิบัติการในกรณีหนึ่งกรณีใดเป็นการเฉพาะแผนปฏิบัติการนั้นก็จะถูกนำไปบูรณาการร่วมกับแผนการป้องกันและบรรเทาสารณภัยแห่งชาติด้วย

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต ด้วยเหตุนี้ ในการบูรณาการร่วมกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติจะต้องดำเนินการตั้งแต่กระบวนการจัดทำนโยบาย การจัดทำแผนป้องกัน แนวทางมาตรการในขั้นตอนการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหาวิกฤตินำ้ในแต่ละระดับของภัย กระบวนการพัฒนาเครื่องมือกลไกต่างๆ การจัดการองค์ความรู้ด้านทรัพยากรน้ำ การบูรณาการข้อมูลและการนำข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนการปฏิบัติงาน และบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ ได้กำหนดสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในภาวะปกติและภาวะวิกฤตของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค ดังนี้

1) บทบาทด้านการบริหารจัดการ (ก่อนเกิดเหตุ)

การบริหารจัดการและจัดสรรการใช้น้ำอย่างเหมาะสม การจัดทำผังน้ำเพื่อเป็นข้อมูลเส้นทางน้ำของประเทศ การบูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำรวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีและระบบคาดการณ์และเตือนภัยด้านทรัพยากรน้ำที่ถูกต้องแม่นยำ สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) บทบาทด้านการเตรียมความพร้อมรับมือ (ก่อนเกิดเหตุ)

การจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ภาวะน้ำแล้ง ในระดับลุ่มน้ำและในระดับชาติ รวมถึงการติดตาม เฝ้าระวัง วิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์น้ำ ประเมินพื้นที่เสี่ยงภัยและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ

(3) บทบาทด้านการระงับและเผชิญเหตุ (ขณะเกิดเหตุ)

การประกาศเขตภาวะน้ำแล้ง เขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง และกำหนดกิจการใดๆ ที่สามารถใช้น้ำได้ในปริมาณที่เหมาะสม ตลอดจนวิธีการใช้น้ำเพื่อลดปริมาณการใช้น้ำหรือการห้ามการใช้น้ำบางประเภทที่เกิดกว่าความจำเป็น การกำหนดวิธีการแบ่งปันน้ำ การผันน้ำ การเฉลี่ยน้ำที่อยู่ในความครอบครองของเอกชนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในภาวะน้ำแล้ง การปฏิบัติการตามแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำท่วม ภาวะน้ำแล้ง ตลอดจนการประเมินสถานการณ์และพิจารณาการยกระดับของภัยเพื่อเสนอนายกรัฐมนตรีให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

(4) บทบาทด้านการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ (หลังเกิดเหตุ)

การจ่ายเงินทดแทนการใช้น้ำที่ต้องเฉลี่ยเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในภาวะน้ำแล้ง การจ่ายค่าชดเชยความเสียหายจากกรณีที่จำเป็นต้องทำลายรือถอนสิ่งใดๆ ที่กีดขวางการไหลของน้ำซึ่งจำเป็นต้องกระทำเพื่อแก้ไขปัญหาตามแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม และการจ่ายค่าชดเชยการใช้ประโยชน์ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของเอกชนเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม รวมถึงการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติการระงับเหตุ รวบรวมข้อมูลความเสียหาย พื้นที่ที่เกิดวิกฤตน้ำ ปัญหาและอุปสรรค เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วมในระยะยาว และที่อาจเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต

3.3.6.3 การบูรณาการและประสานงานของ “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการฉุกเฉินในกรณีน้ำท่วม (อุทกภัย) ในกรณีวิกฤตน้ำ

นอกเหนือไปจากการบูรณาการปฏิบัติตามแผนการจัดการในภาวะฉุกเฉินและมาตรการรับมือจากวิกฤตน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ กำหนดไว้ โดยเฉพาะการควบคุมสถานการณ์ให้ไม่เกิดผลกระทบในระดับที่ร้ายแรงขึ้น การเผชิญเหตุการณ์ การบรรเทาเหตุ และการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ การลดความสูญเสียหรือเสียหาย ตลอดจนการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยให้กลับคืนสู่ภาวะปกติภายใต้แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติแล้ว หากสถานการณ์ยกระดับความรุนแรงจนเป็นภัยด้านน้ำระดับ 3 : “วิกฤตน้ำ” (เทียบระดับ 4 สาธารณภัยขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ) ซึ่งบทบาทที่สำคัญประการหนึ่งของการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำดังกล่าวคือ การจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” เพื่อเป็นองค์กรระดับชาติในการทำหน้าที่บริหารจัดการ “มวลน้ำ” เพื่อลดผลกระทบและแก้ไขวิกฤตน้ำในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ โดยการบูรณาการระหว่าง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

โดยในภาวะวิกฤติน้ำ มีแนวทางการบูรณาการและแผนปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือขณะเกิดเหตุ ดัง**ตารางที่ 3.3.6-1** วิกฤติน้ำเนื่องจากสถาณการณ์น้ำท่วม (อุทกภัย)

ตารางที่ 3.3.6-1 แนวทางการบูรณาการและแผนปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือขณะเกิดเหตุ

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
1. อำนาจสั่งการตามกฎหมาย	- นายกรัฐมนตรี (ผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ)		
2. การบูรณาการในระดับนโยบาย	- ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.)	
3. การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย	- ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด		
3.1 การเคลื่อนย้ายประชาชนออกจากพื้นที่เกิดเหตุ	- สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดในพื้นที่ประสบเหตุ - ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต ในพื้นที่ประสบเหตุ - มณฑลทหารบกในพื้นที่ในพื้นที่ประสบเหตุ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ประสบเหตุ - องค์การสาธารณกุศล มูลนิธิและภาคเอกชน	- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในพื้นที่	
3.2 การแจกจ่ายอาหาร น้ำดื่ม อุปกรณ์และเครื่องยังชีพ	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานเหล่ากาชาด - การประปาส่วนภูมิภาคในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานทรัพยากรน้ำในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขตในพื้นที่ประสบเหตุ - องค์การสาธารณกุศล มูลนิธิและภาคเอกชน	- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในพื้นที่ - จิตอาสา	
3.3 การดูแลความปลอดภัยและทรัพย์สิน	- ตำรวจภูธรจังหวัด - สถานีตำรวจทางหลวง - กองบังคับการตำรวจทางหลวง - ผู้นำท้องที่ ในพื้นที่ประสบเหตุ	- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในพื้นที่ - การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค - การประปาส่วนภูมิภาค	

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
3.4 การช่วยเหลือทางการแพทย์	- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - โรงพยาบาลประจำตำบล/ อำเภอ/จังหวัด	- สนง.เหล่ากาชาดจังหวัด - จิตอาสา - อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน - สนง.พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	
3.5 การป้องกันน้ำ และการระบายน้ำ เช่น จัดทำทำนบดิน ขุดคลอง/ทางระบายน้ำหรือเตรียมพื้นที่รับน้ำ เป็นต้น	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานชลประทานในพื้นที่ประสบเหตุ - โครงการชลประทานจังหวัดในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานทรัพยากรน้ำในพื้นที่ประสบเหตุ	- มณฑลทหารบกในพื้นที่	
3.6 การผันน้ำ	- คณะกรรมการลุ่มน้ำ - คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานชลประทานในพื้นที่ประสบเหตุ - โครงการชลประทานจังหวัด ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานทรัพยากรน้ำในพื้นที่ประสบเหตุ	
4. การพยากรณ์ การติดตามเฝ้าระวัง การประชาสัมพันธ์และการแจ้งเตือนภัย	- คณะกรรมการลุ่มน้ำ - สำนักงานอุตุนิยมวิทยาในพื้นที่ (การพยายกรณ์สภาพอากาศ) - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดในพื้นที่ (ติดตามสถานการณ์และการแจ้งเตือนภัย)	- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดในพื้นที่ - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) - กอ.รมน. จังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติ	

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
	- สำนักงานชลประทานในพื้นที่ (ติดตามปริมาณน้ำที่กักเก็บ และการระบายน้ำในเขตชลประทาน) - สำนักงานทรัพยากรน้ำในพื้นที่ (เฝ้าระวังติดตามสถานการณ์น้ำ แจ้งเตือนภัย) - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (เฝ้าระวังปริมาณน้ำในอ่างฯ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ) - สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ในพื้นที่ (เฝ้าระวังคุณภาพน้ำ)	และสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถานบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์กรมหาชน) - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่	
5. การสนับสนุนข้อมูลเพื่อจัดทำแผนระงับเหตุหรือแผนปฏิบัติการ			
5.1 ข้อมูลสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำ/ผังน้ำ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค - ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ - คณะกรรมการลุ่มน้ำ - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต - สำนักงานทรัพยากรน้ำในพื้นที่ - สำนักงานชลประทานในพื้นที่ - ศูนย์น้ำระดับจังหวัด	
5.2 ข้อมูลสภาพอากาศ	- กรมอุตุนิยมวิทยา	- สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ	

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
		(องค์การมหาชน)	
5.3 ข้อมูลเส้นทางสัญจร เส้นทางเลี่ยงพื้นที่เสี่ยงภัย และพื้นที่ประสบภัย	- สำนักงานขนส่งจังหวัด - แขวงทางหลวงชนบท - ศูนย์สร้างทางจังหวัด - แขวงทางหลวงชนบท จังหวัด - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่		
6. การออกประกาศ/คำสั่ง			
6.1 ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตภาวะน้ำแล้ง	- นายกรัฐมนตรี โดยข้อเสนอของคณะกรรมการลุ่มน้ำ	- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดในพื้นที่ - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) - กอ.รมน. จังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่	มาตราที่ 58 วรรค 1 ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
6.2 เขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง	- นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย		มาตรา 31 พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ
6.3 ประกาศจำกัดกิจการการใช้น้ำในภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง	- นายกรัฐมนตรี	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	มาตราที่ 58 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
7. การฟื้นฟูเยียวยา			
7.1 การฟื้นฟูเยียวยาด้านผลิตผลทางการเกษตร	- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานเกษตรจังหวัด	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด	
7.2 การจ่ายค่าทดแทนการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง	- หน่วยงานซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งนั้น	- สำนักงบประมาณ - สำนักงานทรัพยากร	มาตรา 67 วรรคสาม พระราชบัญญัติ

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
	สังกัดอยู่	น้ำแห่งชาติ	ทรัพยากรน้ำฯ
7.3 การจ่ายค่าทดแทนการใช้น้ำจากการเฉลี่ยน้ำ	- หน่วยงานซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งนั้นสังกัดอยู่	- สำนักงบประมาณ - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	มาตรา 60 วรรคสอง ตาม พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
7.4 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ/ การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและการจัดการมลพิษ	- สำนักงานป่าไม้เขต - สำนักงานอนุรักษ์พื้นที่ - สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่	- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สนง.โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด - แขวงทางหลวงชนบท	
8. การเตรียมพื้นที่กักเก็บน้ำ	- สำนักงานชลประทานในพื้นที่ - สำนักงานทรัพยากรน้ำในพื้นที่ - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขตในพื้นที่ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค	
9. งบประมาณ	- สำนักงบประมาณ		มาตรา 24 ตาม พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
10. การรายงานและสรุปผลการดำเนินการ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค	มาตรา 24 ตาม พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

3.3.7 แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านคุณภาพน้ำ

วิกฤตน้ำในบริบทนี้หมายถึงผลกระทบที่เกิดแก่ผู้ใช้น้ำจากเหตุที่ทรัพยากรน้ำหรือแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะมีค่ามาตรฐานความปลอดภัยที่ไม่เหมาะสมต่อการอุปโภคบริโภค ไม่ว่าจะเกิดจากเหตุตามธรรมชาติเช่น การปนเปือนของแร่ธาตุในน้ำหรือฝนกรด เป็นต้น หรือความเป็นมลพิษของทรัพยากรน้ำที่เกิดจากกระทำของมนุษย์เอง เช่น การปนเปือนของสารเคมี การเน่าเสียของแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าวิกฤตน้ำในบริบทนี้ไม่สร้างผลกระทบในเชิงปริมาณโดยตรงแต่เป็นผลกระทบในเชิงคุณภาพอันนำไปผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน จนกระทั่งถึงผลกระทบในเชิงปริมาณในทางอ้อมในช่วงเวลาต่อมา กล่าวคือ ปริมาณทรัพยากรน้ำที่สามารถนำมาใช้ในการอุปโภคบริโภคได้อย่างปลอดภัยไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนหรือขาดแคลนในเวลาต่อมา

เหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยสาธารณะอันเนื่องจากภาวะมลพิษ (สารเคมีและวัตถุอันตราย) ปนเปื้อนสู่ทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ ได้กำหนดกลไกเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะไว้ในมาตรา 79 ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบดูแลทรัพยากรน้ำสาธารณะในบริเวณดังกล่าวมีหนังสือขอความร่วมมือให้ผู้ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้นดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ และหากในกรณีที่มีการกระทำอันก่อให้เกิดความเสียหายหรืออาจเกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ ให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบดูแลทรัพยากรน้ำสาธารณะในบริเวณดังกล่าวมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ที่กระทำการดังกล่าวดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อขจัดความเสียหายและทำให้ทรัพยากรสาธารณะกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิมหรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ อย่างไรก็ดี เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ มุ่งหมายให้เกิดการบูรณาการเกี่ยวกับการจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบริหารทรัพยากรน้ำให้มีความประสานสอดคล้องกันในทุกมิติอย่างสมดุลและยั่งยืน ดังนั้น ในการบูรณาการการแก้ไขปัญหาในบริบทนี้ จึงต้องต้องสอดคล้องกับแผนการดำเนินการตามกลไกของกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรง ซึ่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดบทบาทและภารกิจดังกล่าวให้กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการแจ้งเหตุหรือรับแจ้งเหตุ การตรวจสอบ วิเคราะห์ ติดตาม และประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ รวมถึงการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เกิดเหตุ รวมถึงบทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการป้องกันการตอบโต้เหตุฉุกเฉินในด้านการประเมินสถานการณ์ ประสานงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนควบคุมป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่สาธารณะ และการให้คำแนะนำในการประเมินเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อม โดยปัจจุบันกรมควบคุมมลพิษได้มีแผนการดำเนินการร่วมกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง

กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ภายใต้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยในแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย[2] โดยกำหนดแผนการดำเนินการในแต่ละระดับความรุนแรงของเหตุฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายและกำหนดแนวทางและขั้นตอนสนับสนุนการปฏิบัติการตอบโต้เหตุฉุกเฉินไว้ 4 ระดับ ทั้งนี้ โดยขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่ จำนวนของประชากร ความซับซ้อนหรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากร ที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์ดังนี้

ระดับที่ 1 สาธารณภัยขนาดเล็ก

- ขอบเขตลักษณะของภัย

เป็นสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เริ่มก่ออันตรายต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สิน โดยการรั่วไหลหรือเพลิงไหม้ยังอยู่ในขอบเขตพื้นที่จำกัด เช่น ภายในโรงงานหรือสถานประกอบการและเริ่มขยายตัวออกสู่ชุมชนใกล้เคียง ซึ่งการจัดการสามารถระงับได้โดยพนักงานของหน่วยงานที่ปฏิบัติงานนั้นและหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่

- ผู้บัญชาการเหตุการณ์

กำหนดให้ผู้อำนวยการอำเภอ (นายอำเภอ) ผู้อำนวยการท้องถิ่น (ผู้บริหารท้องถิ่น) หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและสั่งการณ์

- หน่วยงานดำเนินการ

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉินในระดับท้องถิ่น เช่น องค์กรปกครองสวนท้องถิ่น เป็นต้น เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์

- หน่วยงานสนับสนุน

ได้แก่ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

[2]แผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย รองรับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558, ส่วนปฏิบัติการฉุกเฉินและฟื้นฟู สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ธันวาคม 2560.

ระดับที่ 2 สาธารณภัยขนาดกลาง

- ขอบเขตลักษณะของภัย

เป็นสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เริ่มก่ออันตรายต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สินมากขึ้น โดยเริ่มมีการอพยพประชาชนบางส่วน (จำนวนไม่มากนัก) ออกจากพื้นที่ มีการขอความร่วมมือจากหน่วยงานปฏิบัติการสารเคมีและหน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ จากท้องที่อื่น ๆ เข้าร่วมดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานดำเนินการในระดับที่ 1 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้

- ผู้บัญชาการเหตุการณ์

กำหนดให้ผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและสั่งการณ์

- หน่วยงานดำเนินการ

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉินในระดับจังหวัด เช่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์

- หน่วยงานสนับสนุน

ได้แก่ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

ระดับที่ 3 สาธารณภัยขนาดใหญ่

- ขอบเขตลักษณะของภัย

เป็นสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เริ่มก่ออันตรายต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สินอย่างมาก จำเป็นต้องมีการอพยพประชาชนออกจากพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง มีการขอความร่วมมือจากหน่วยงานปฏิบัติการสารเคมี ผู้เชี่ยวชาญหรืออุปกรณ์พิเศษและหน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ จากจังหวัดใกล้เคียงหรือจากส่วนกลางเข้าร่วมดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานดำเนินการในระดับที่ 2 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้

- กำหนดให้ผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและสั่งการ

- หน่วยงานดำเนินการ

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉิน เช่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษ กรมการแพทย์ กรมอนามัย สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์

- หน่วยงานสนับสนุน

ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญและอุปกรณ์พิเศษเฉพาะจากต่างประเทศ

ระดับที่ 4 สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง

- ขอบเขตลักษณะของภัย

เป็นสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เริ่มก่ออันตรายต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สินอย่างร้ายแรง ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญและกำลังคนอย่างจำนวนมาก เครื่องมืออุปกรณ์พิเศษเฉพาะ ซึ่งเป็นการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ หรืออาจจำเป็นต้องขอสนับสนุนเจ้าหน้าที่และอุปกรณ์จากต่างประเทศเข้าร่วมดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานดำเนินการในระดับที่ 3 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้

- ผู้บัญชาการเหตุการณ์

กำหนดให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและสั่งการณ์

- หน่วยงานดำเนินการ

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉิน เช่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษ กรมการแพทย์ กรมอนามัย สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์

- หน่วยงานสนับสนุน

ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญและอุปกรณ์พิเศษเฉพาะจากต่างประเทศ

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า การแก้ไขปัญหาเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยสาธารณะอันเนื่องจากภาวะมลพิษ (สารเคมีและวัตถุอันตราย) หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักด้านการจัดการ ควบคุม และกำจัดมลพิษ คือ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมบูรณาการตามภารกิจ หน้าที่และอำนาจของหน่วยงานนั้น โดยสามารถสรุปบทบาทของกรมควบคุมมลพิษและการบูรณาการกับองค์กรด้านน้ำ ได้แก่ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ และศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจได้ตามหัวข้อ 3.3.7.1 ถึง 3.3.7.3

3.3.7.1 บทบาทหน้าที่ของ “กรมควบคุมมลพิษ”[3] ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย

กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ตั้งแต่การเตรียมความพร้อม การสนับสนุนการจัดการในภาวะฉุกเฉิน การป้องกันและลดผลกระทบการเกิดสาธารณภัย ในเหตุฉุกเฉินและสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย (สำหรับความร้ายแรงของภัยในทุกระดับ) โดยบูรณาการการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น มีรายละเอียดบทบาทหน้าที่ดังนี้

บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันสาธารณภัยด้านสารเคมีและวัตถุอันตราย

1) จัดเตรียมความพร้อมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของท้องถิ่นในด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย รวมถึงภัยที่เกิดขึ้นจากการคมนาคมขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย

2) ให้คำแนะนำและเสนอแนะแนวทางในการจัดทำแผนหลักการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และแผนเฉพาะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านสารเคมีและวัตถุอันตราย รวมทั้งแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3) สนับสนุนการจัดฝึกอบรมหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอุบัติภัยจากสารเคมีของกองอำนวยการป้องกันภัยและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่และกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4) ศึกษาและรวบรวมเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันและระงับภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายและการตรวจสอบบ่งชี้ลักษณะสมบัติและความเป็นอันตราย

5) ประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับต่างๆ ในการวางแผนควบคุมป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นกับประชาชนและสิ่งแวดล้อม จากการระเบิด เพลิงไหม้ และการรั่วไหลของสารเคมีและวัตถุอันตราย

6) ติดตามตรวจสอบและประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการตกค้างหรือปนเปื้อนของสารเคมีและวัตถุอันตราย เพื่อการวางแผนดำเนินการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้มีความเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของประชาชนและสิ่งมีชีวิต

7) สนับสนุนในด้านการเผยแพร่ความรู้ในเรื่องการป้องกันและกำจัดสารเคมีและวัตถุอันตรายในการป้องกันฝ่ายพลเรือนตามแผนการเตรียมความพร้อมแห่งชาติในด้านการป้องกันและระงับภัยจากการก่อวินาศกรรมด้วยสารเคมีและวัตถุอันตราย

[3]เพิ่งอ้าง, เชิงอรรถที่ 1 หน้า 14-19.

บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับปฏิบัติการฉุกเฉินและฟื้นฟู

ดำเนินการโดยสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ โดยจำแนกกรอบเวลาในการดำเนินการเป็นดังนี้

1) การดำเนินการเตรียมความพร้อมรองรับเหตุฉุกเฉิน (ก่อนการเกิดเหตุ)

(1) เป็นศูนย์ข้อมูลในการบริหารจัดการอุบัติภัยและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านวิชาการ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการอุบัติภัยจากสารเคมีและการแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งกากของเสีย

(2) ศึกษาพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารเคมีและความปลอดภัย ระบบการเตือนภัย ล่วงหน้าเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

(3) ศึกษาและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานความปลอดภัยศักยภาพการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินและหลักเกณฑ์การปกป้องประชาชนจากสารเคมีรั่วไหล

(4) จัดเตรียมความพร้อมขององค์กรและสนับสนุนการเตรียมความพร้อมหน่วยปฏิบัติการพิเศษสิ่งแวดล้อม (Special Environment Response Term: SERT) สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

(5) เสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายระหว่างหน่วยปฏิบัติการพิเศษสิ่งแวดล้อม (Special Environment Response Term: SERT) กับหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลาง ภูมิภาค ท้องถิ่น ภาคเอกชนและประชาชน ให้เกิดการบูรณาการในการแก้ไขปัญหาเหตุฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย

(6) สนับสนุนการจัดทำเอกสารเผยแพร่ทางวิชาการในการส่งเสริมสนับสนุนการระงับเหตุฉุกเฉินสารเคมี

(7) การเสริมเครือข่ายด้านการปฏิบัติและองค์ความรู้ด้านในระดับกลุ่มประเทศอาเซียน (AEC)

2) การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน (ขณะเกิดเหตุ)

(1) รับแจ้งและประสานการจัดการเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่มีผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม

(2) สนับสนุนข้อมูล ข้อเสนอแนะ และข้อแนะนำด้านวิชาการเพื่อวิเคราะห์สาเหตุและประเมินความรุนแรงและควบคุมระงับอุบัติภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย พร้อมเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

(3) ร่วมวางแผน ควบคุม ระงับอุบัติภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย และการปกป้องประชาชน

(4) สนับสนุนการปฏิบัติการควบคุมและระงับอุบัติภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย และการปกป้องประชาชน

(5) ตรวจสอบและประเมินผลกระทบผลที่เกิดขึ้นจากสารเคมีและวัตถุอันตรายและการปนเปื้อนมลพิษในสิ่งแวดล้อม (ดิน น้ำ อากาศ) ในระหว่างการควบคุม ระงับ อุบัติภัยสารเคมีและวัตถุอันตราย พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยุติลง

(6) ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำในการปกป้องประชาชนเพื่อหลีกเลี่ยงอันตรายและผลกระทบด้านสุขภาพหรือความปลอดภัยจากเหตุการณ์อุบัติภัยสารเคมีและวัตถุอันตราย

3) การดำเนินการภายหลังภัยยุติ (หลังเกิดภัย)

(1) เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่มีการปนเปื้อนมลพิษ รวมทั้งประสานงานและแนะนำมาตรการหรือแนวทางในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(2) ติดตามและเฝ้าระวังการปนเปื้อนมลพิษจากเหตุฉุกเฉินในสิ่งแวดล้อมหรือประสานการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ

(3) สรุปผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัดในการตอบโต้เหตุฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายเพื่อศึกษา วิเคราะห์ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหาต่อไป

3.3.7.2 การบูรณาการและประสานงานของ “กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” และ “ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ” ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการฉุกเฉินในกรณีทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะปนเปื้อนสารเคมีและวัตถุอันตราย

ในกรณีที่เหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยสาธารณะอันเนื่องจากภาวะมลพิษ (สารเคมีและวัตถุอันตราย) ปนเปื้อนหรือแพร่กระจายไปสู่ทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะ ในระดับภัย ระดับปกติ (ติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวัง (ระดับ 1)) หรือเทียบเท่าระดับสาธารณภัยขนาดเล็ก หรือในระดับรุนแรง (หรือคาดว่ารุนแรง) (ระดับ 2) หรือเทียบเท่าสารณภัยขนาดกลางหรือขนาดใหญ่และแต่กรณี การปฏิบัติการฉุกเฉินในสถานการณ์เช่นนี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักษ คือ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดย “กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” จึงมีบทบาทในการบูรณาการในการปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่ปนเปื้อนหรือแพร่กระจายไปสู่ทรัพยากรน้ำหรือแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ ดังนี้

บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกัน (ก่อนเกิดเหตุ)

1) การเตรียมความพร้อมรับมือ การแก้ไขปัญหา การฟื้นฟู และการบูรณาการการปฏิบัติการร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติลิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อเชื่อมโยงแผนแม่บทเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ให้บูรณาการร่วมกับแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และแผนปฏิบัติการอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดรับกัน

2) การสร้างการรับรู้แผนปฏิบัติการดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนรับทราบ

บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ (ขณะเกิดเหตุ)

1) ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม ควบคุม กำกับดูแลสถานการณ์มลพิษที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรน้ำหรือแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ

2) ประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการอำนวยการและบูรณาการร่วมกันกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)" และ "กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)"

3) ประกาศแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษที่เกิดกับทรัพยากรน้ำหรือแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้น ต่อ "กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)"

4) พิจารณาระดับความรุนแรงของสถานการณ์ ก่อนนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณายกระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำและการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติน้ำฯ ต่อไป

5) ออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือเอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาเพื่อบริหารจัดการสถานการณ์น้ำได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการฟื้นฟู (หลังเกิดเหตุ)

1) หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบดูแลทรัพยากรน้ำสาธารณะในบริเวณดังกล่าวมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ที่กระทำการดังกล่าวดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อขจัดความเสียหายและทำให้ทรัพยากรน้ำสาธารณะกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิมหรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ตามมาตรา 79 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ

2) ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติและสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค สนับสนุนการดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนดภายใต้กรอบและแนวทางที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนด ตามมาตรา 35(4) แห่งระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ

3.3.7.3 การบูรณาการและประสานงานของ "ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ" ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการฉุกเฉินในกรณีทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะปนเปื้อนสารเคมีและวัตถุอันตราย

กรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภยันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐเป็นอันมาก โดยหลักการของมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดกลไกในการแก้ไขวิกฤตหรือปัญหาดังกล่าวไว้ โดยให้อำนาจแก่นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจสั่งการไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตามที่เห็นสมควร ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว หรือแม้กระทั่งผู้ที่ก่อให้เกิด

มลพิษนั้น กระทำหรือร่วมกันกระทำการใดๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันท่วงที ซึ่งจะเห็นได้ว่าแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย ในการบูรณาการสาธารณภัยในระดับที่ 4 คือสถานการณ์ที่อันตรายและส่งผลกระทบต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สินอย่างร้ายแรง ได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนสนับสนุนการปฏิบัติการตอบโต้เหตุฉุกเฉิน การบัญชาการ หรือสั่งการเพื่อแก้ไขปัญหามีลักษณะใกล้เคียงกับวิกฤตน้ำ (ระดับ 3) “กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” จะนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณายกระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำและจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติน้ำฯ เพื่อเป็นมาตรการเฉพาะในการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำในกรณีเช่นว่านี้ ซึ่งการจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ เป็นการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง “ในขณะเกิดภัย” ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกลไกการแก้ไขปัญหาสาธารณภัยขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง ในระดับที่ 4 ของแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย จะเห็นได้ว่าผู้บัญชาการที่มีอำนาจสั่งการในการการแก้ไขปัญหาคือนายกรัฐมนตรีเช่นเดียวกัน อีกทั้งในการสั่งการเพื่อบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาต่างก็มีขอบเขตหน้าที่และอำนาจในการรับผิดชอบดำเนินการไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ดี ในการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจนั้น มีความชัดเจนเรื่องหน่วยงานรับผิดชอบด้านงบประมาณที่จะจัดสรรมาใช้ในการดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว และการกำหนดผลในทางกฎหมายที่สถานะของคำสั่งของนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจซึ่งรองรับให้มีสภาพอย่างกฎเพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อประชาชนที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งบทสันนิษฐานของกฎหมายที่จะคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใด ที่ได้ดำเนินการไปตามหน้าที่และอำนาจ หรือการปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ให้พ้นจากความรับผิดทั้งปวง อันจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงทีต่อเหตุการณ์ จึงเห็นได้ว่ากลไกของมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ นั้น ถือเป็นมาตรการเฉพาะ ในการนำไปใช้ในการบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว นอกเหนือไปจากการปฏิบัติการตามแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย (สารเคมีและวัตถุอันตราย) และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ในระดับสาธารณะภัยขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ในกรณีที่ปัญหาวิกฤตน้ำในบริบทด้านคุณภาพน้ำที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ปิด เช่น เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เป็นต้น ซึ่งวิกฤตน้ำในลักษณะดังกล่าวอาจไม่เข้าเงื่อนไขหรือมีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่ามีลักษณะที่จะถือว่าเป็น “สาธารณภัย” ตามคำจำกัดความของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ ในการที่จะนำมาตรการหรือแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมาใช้บังคับกับกรณีดังกล่าวได้หรือไม่ เพียงใด แต่หากข้อเท็จจริงเพียงพอต่อการยกระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำ โดยเห็นว่าสถานการณ์ดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์ พืช หรือสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง นายกรัฐมนตรีย่อมมีอำนาจตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ มาใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” เพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกับ

แผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย (สารเคมีและวัตถุอันตราย) ร่วมกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมควบคุมมลพิษ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด้วยอีกทางหนึ่ง

การกำหนดแนวทางการบูรณาการ

เพื่อเป็นการลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการแก้ไขปัญหา และจำกัดขอบเขตในการดำเนินการต่อ “ทรัพยากรน้ำ” โดยตรง อีกทั้งเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานระหว่างสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ/ ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณะภัยกลาง (กอปภ.ก.) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) กรมควบคุมมลพิษ และหน่วยงานอื่นๆ ที่จะร่วมสนับสนุนการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิกฤตน้ำนั้น จึงควรกำหนดแนวทางการบูรณาการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำ (ในบริบทด้านคุณภาพน้ำ) ไว้ดังนี้

1) การบูรณาการในสถานการณ์ที่แผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายสามารถรับมือได้ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภยันตรายจากภาวะมลพิษหรือจากการแพร่กระจายของมลพิษลงสู่แหล่งทรัพยากรน้ำ พิจารณาจากระดับความร้ายแรงของสาธารณภัยระดับที่ 1 (ขนาดเล็ก) ระดับที่ 2 (ขนาดกลาง) หรือระดับที่ 3 (ขนาดใหญ่) (หรือในระดับปกติ ติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวัง (ระดับ 1) หรือระดับรุนแรงหรือคาดว่าจะรุนแรง (ระดับ 2) ของระดับสถานการณ์เพื่อบริหารจัดการภาวะวิกฤตน้ำ) ที่หน่วยงานของรัฐและเอกชนสามารถบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาตามแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายได้การปฏิบัติการต่อเหตุดังกล่าวกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักตามแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย ร่วมกับหน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ รองรับกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยมีสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ) ร่วมบูรณาการดังนี้

การดำเนินการเตรียมความพร้อมในการระงับเหตุ

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สามารถสนับสนุนข้อมูลการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ เพื่อเสนอแนะนโยบายตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและประสานให้เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงสนับสนุนข้อมูลด้านแหล่งทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำของพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่ลุ่มน้ำใกล้เคียง เพื่อจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหา การกำหนดแผนการป้องกันการแพร่กระจายของมลพิษโดยการปิดกั้นเส้นทางไหลของน้ำในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำโดยอาศัยผังน้ำ ตลอดจนร่วมวางแผนการแจ้งเตือนผู้ใช้น้ำ การบูรณาการร่วมกับองค์กรผู้ใช้น้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำที่เกิดเหตุและลุ่มน้ำใกล้เคียง รวมถึงแผนการดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำให้เหมาะสมต่อการอุปโภคบริโภคภายหลังจากเหตุดังกล่าวสิ้นสุดลงได้

การเผชิญเหตุ

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สามารถบูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ติดตามและประเมินสถานการณ์น้ำ และแจ้งเตือนภัยให้แก่ผู้ใช้น้ำและองค์กรผู้ใช้น้ำในแต่ละภาค (ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม หรือภาคพาณิชยกรรม) รวมถึงการบูรณาการข้อมูลและข้อเสนอทางด้านวิชาการเพื่อวิเคราะห์และประเมินความรุนแรงของเหตุ ตลอดจนร่วมวางแผนควบคุม ระงับเหตุ และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาจนกว่าเหตุดังกล่าวจะสิ้นสุดลง

ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภยันตรายจากภาวะมลพิษในระดับที่ 4 สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (หรือในระดับวิกฤตน้ำ (ระดับ 3) ของระดับสถานการณ์เพื่อบริหารจัดการภาวะวิกฤตน้ำ) ซึ่งเป็นเหตุที่ส่งผลกระทบการดำรงชีวิตของคน สัตว์ หรือพืช ต่อสิ่งแวดล้อม หรือต่อทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐอย่างรุนแรง จำเป็นต้องบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ หรือจำเป็นต้องอาศัยเจ้าหน้าที่จำนวนมากในการดำเนินการระงับเหตุหรือให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบเมื่อนายกรัฐมนตรีจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจและสั่งการในฐานะผู้บัญชาการเพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้ว การบูรณาการระหว่างศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจและหน่วยงานต่างๆ ในระหว่างเกิดเหตุมีแนวทางในการดำเนินการ ดัง**ตารางที่ 3.3.7-1**

ตารางที่ 3.3.7-1 การบูรณาการระหว่างศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจและหน่วยงานต่าง ๆ ในระหว่างเกิดเหตุ

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
1. อำนาจสั่งการตามกฎหมาย	- นายกรัฐมนตรี (ผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ)		
2. การบูรณาการในระดับนโยบาย	- ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.)	
3. การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย	- ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด		
3.1 การเคลื่อนย้ายประชาชนออกจากพื้นที่เกิดเหตุ	- สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดในพื้นที่ประสบเหตุ - ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต ในพื้นที่ประสบเหตุ - มณฑลทหารบกในพื้นที่ในพื้นที่ประสบเหตุ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ประสบเหตุ	- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในพื้นที่	

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
	- องค์การสาธารณกุศล มูลนิธิ และภาคเอกชน		
3.2 การแจกจ่ายอาหาร น้ำดื่ม อุปกรณ์และเครื่องยังชีพ	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานเหล่ากาชาด - การประปาส่วนภูมิภาค ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานทรัพยากรน้ำใน พื้นที่ประสบเหตุ - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขตในพื้นที่ประสบเหตุ - องค์การสาธารณกุศล มูลนิธิ และภาคเอกชน	- อาสาสมัครป้องกันภัย ฝ่ายพลเรือนในพื้นที่ - จิตอาสา	
3.3 การดูแลความปลอดภัยและ ทรัพย์สิน	- ตำรวจภูธรจังหวัด - สถานีตำรวจทางหลวง - กองบังคับการตำรวจทางหลวง - ผู้นำท้องที่ ในพื้นที่ประสบเหตุ	- อาสาสมัครป้องกันภัย ฝ่ายพลเรือนในพื้นที่ - การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค - การประปาส่วนภูมิภาค	
3.4 การช่วยเหลือทางการแพทย์	- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - โรงพยาบาลประจำตำบล/ อำเภอ/จังหวัด	- สนง.เหล่ากาชาดจังหวัด - จิตอาสา - อาสาสมัครป้องกันภัย ฝ่ายพลเรือน - สนง.พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์	
3.5 การป้องกันน้ำ และ การระบายน้ำ เช่น จัดทำ ทำนบดิน ขุดคลอง/ ทางระบายน้ำหรือเตรียม พื้นที่รับน้ำ เป็นต้น	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานชลประทาน ในพื้นที่ประสบเหตุ - โครงการชลประทานจังหวัด ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานโยธาธิการและ ผังเมืองจังหวัด ในพื้นที่ ประสบเหตุ - สำนักงานทรัพยากรน้ำ ในพื้นที่ประสบเหตุ	- มณฑลทหารบกในพื้นที่	

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
3.6 การผันน้ำ	- คณะกรรมการลุ่มน้ำ - คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานชลประทานในพื้นที่ประสบเหตุ - โครงการชลประทานจังหวัด ในพื้นที่ประสบเหตุ - สำนักงานทรัพยากรน้ำในพื้นที่ประสบเหตุ	
4. การพยากรณ์ การติดตาม เฝ้าระวัง การประชาสัมพันธ์ และการแจ้งเตือนภัย	- คณะกรรมการลุ่มน้ำ - สำนักงานอุตุนิยมวิทยาในพื้นที่ (การพยายกรณ์สภาพอากาศ) - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดในพื้นที่ (ติดตามสถานการณ์และการแจ้งเตือนภัย) - สำนักงานชลประทานในพื้นที่ (ติดตามปริมาณน้ำที่กักเก็บ และการระบายน้ำในเขตชลประทาน) - สำนักงานทรัพยากรน้ำในพื้นที่ (เฝ้าระวังติดตามสถานการณ์น้ำ แจ้งเตือนภัย) - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (เฝ้าระวังปริมาณน้ำในอ่างฯ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ) - สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ในพื้นที่ (เฝ้าระวังคุณภาพน้ำ)	- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดในพื้นที่ - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) - กอ.รมน. จังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถานบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์กรมหาชน) - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่	
5. การสนับสนุนข้อมูลเพื่อจัดทำแผนระงับเหตุหรือแผนปฏิบัติการ			

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
5.1 ข้อมูลสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำ/ผังน้ำ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค - ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ - คณะกรรมการลุ่มน้ำ - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต - สำนักงานทรัพยากรน้ำในพื้นที่ - สำนักงานชลประทานในพื้นที่ - ศูนย์น้ำระดับจังหวัด	
5.2 ข้อมูลสภาพอากาศ	- กรมอุตุนิยมวิทยา	- สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	
5.3 ข้อมูลเส้นทางสัญจร เส้นทางเลี่ยงพื้นที่เสี่ยงภัยและพื้นที่ประสบภัย	- สำนักงานขนส่งจังหวัด - แขวงทางหลวงชนบท - ศูนย์สร้างทางจังหวัด - แขวงทางหลวงชนบทจังหวัด - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่		
6. การออกประกาศ/คำสั่ง			
6.1 ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตภาวะน้ำแล้ง	- นายกรัฐมนตรี โดยข้อเสนอของคณะกรรมการลุ่มน้ำ	- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดในพื้นที่ - สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) - กอ.รมน. จังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติ	มาตราที่ 58 วรรค 1 ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
		และสิ่งแวดล้อมจังหวัด - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่	
6.2 เขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง	- นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย		มาตรา 31 พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ
6.3 ประกาศจำกัดกิจการการใช้น้ำในภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง	- นายกรัฐมนตรี	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	มาตราที่ 58 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
7. การฟื้นฟูเยียวยา			
7.1 การฟื้นฟูเยียวยาด้านผลิตผลทางการเกษตร	- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานเกษตรจังหวัด	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด	
7.2 การจ่ายค่าทดแทนการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง	- หน่วยงานซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งนั้นสังกัดอยู่	- สำนักงบประมาณ - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	มาตรา 67 วรรคสาม พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ
7.3 การจ่ายค่าทดแทนการใช้น้ำจากการเฉลี่ยน้ำ	- หน่วยงานซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งนั้นสังกัดอยู่	- สำนักงบประมาณ - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	มาตรา 60 วรรคสอง ตาม พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
7.4 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ/การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและการจัดการมลพิษ	- สำนักงานป่าไม้เขต - สำนักงานอนุรักษ์พื้นที่ - สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่	- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สนง.โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด - แขวงทางหลวงชนบท	
8. การเตรียมพื้นที่กักเก็บน้ำ	- สำนักงานชลประทานในพื้นที่ - สำนักงานทรัพยากรน้ำในพื้นที่ - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขตในพื้นที่ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค	

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
9. งบประมาณ	- สำนักงบประมาณ		มาตรา 24 ตาม พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
10. การรายงานและสรุปผลการดำเนินการ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค	มาตรา 24 ตาม พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

การดำเนินการภายหลังสิ้นสุดเหตุ

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาคสามารถสนับสนุนการดำเนินการตรวจสอบความปลอดภัยและคุณภาพของทรัพยากรน้ำและแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะที่เหมาะสมต่อการอุปโภคและบริโภคของผู้ใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำที่เกิดเหตุและลุ่มน้ำใกล้เคียง การแจ้งข้อมูลความปลอดภัยดังกล่าวไปยังผู้ใช้น้ำและองค์กรผู้ใช้น้ำและข้อแนะนำในการใช้น้ำจนกว่าจะกลับคืนสู่ภาวะปกติ ร่วมดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะที่ปนเปื้อนมลพิษร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการรายงานผลการดำเนินการ สภาพปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัดและแนวทางแก้ไขปัญหาในอนาคตต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

3.3.8 งบประมาณในการดำเนินงานตามแผนบูรณาการและการดำเนินงานของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) และแผนแม่บทต่างๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ได้กำหนดให้มีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ สำหรับ 6 ยุทธศาสตร์หลักและรายการค่าดำเนินการภาครัฐ โดย 1 ใน 6 ของยุทธศาสตร์นั้น ได้แก่ “ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” โดยส่วนหนึ่งในกรอบการใช้จ่ายงบประมาณนั้นได้ให้ความสำคัญกับการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำโดยแยกเป็นงบประมาณรายจ่ายบูรณาการในแผนงานบูรณาการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งในดังกล่าว ครอบคลุมการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้ประเทศมีความมั่นคงด้านน้ำเพิ่มขึ้น มีการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ทั้งน้ำบนดินและน้ำใต้ดิน เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ โดยจัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยแบบบูรณาการ จัดระบบการจัดการภัยพิบัติจากน้ำในภาวะวิกฤต เตือนภัยอุทกภัยและภัยแล้งเพื่อลดความสูญเสียและความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาแหล่งน้ำทั้งในและนอกเขตชลประทานให้สามารถทำเกษตรได้ จัดหาพัฒนาแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของเขตเมือง เกษตร อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว เพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พื้นที่ป่าต้นน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งกักเก็บน้ำ ระบบกระจายน้ำ และเชื่อมโยงโครงข่ายลุ่มน้ำทั้งในและนอกเขตชลประทาน ปรับปรุงทางน้ำ พื้นที่รองรับน้ำ จัดทำผังเมืองและระบบป้องกันน้ำท่วมชุมชนและพื้นที่เศรษฐกิจ พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย

ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสนับสนุนองค์กรลุ่มน้ำ พัฒนาระบบฐานข้อมูล การประชาสัมพันธ์ การติดตามประเมินผลและการมีส่วนร่วม

สำหรับงบประมาณที่นำมาใช้จ่ายในกรณีประสบเหตุฉุกเฉินหรือสาธารณภัยทั้งบริบทด้านคุณภาพน้ำและบริบทด้านปริมาณน้ำ โดยสามารถใช้จ่ายจากงบประมาณสำหรับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามภารกิจหน้าที่ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของหน่วยงานต่างๆ เช่น งบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดและกลุ่มจังหวัด และส่วนราชการระดับกระทรวงและระดับกรม หรือการเบิกจ่ายจากงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น รวมถึงเงินทดรองราชการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ในกรณีเมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นในพื้นที่ใด และจังหวัดได้ใช้วงเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในกรณีฉุกเฉินให้ถูกต้องตามวิธีการและหลักเกณฑ์ที่ระเบียบกระทรวงการคลังดังกล่าวกำหนด เป็นต้น

นอกจากนี้มาตรา 24 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ ยังได้บัญญัติให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ เป็นหน้าที่ของสำนักงบประมาณ ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและสนับสนุนการปฏิบัติงานทั้งหมด ซึ่งหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใด ๆ ก็ตาม หากปฏิบัติหน้าที่ตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจหรือปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจย่อมสามารถเบิกจ่ายจากงบประมาณตามที่สำนักงบประมาณจัดสรรให้ได้เช่นกัน

3.3.9 แนวทางปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในหัวข้อที่ผ่านมาได้มีการอธิบายถึงบทบาทขององค์กรด้านน้ำตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ เช่น ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ และตาม พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณะภัยกลาง กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/อำเภอ และศูนย์บัญชาการส่วนหน้า ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่บัญชาการอำนวยการ รวมทั้งประสานการปฏิบัติการกับหน่วยงานระดับปฏิบัติการต่างๆ

ในหัวข้อนี้ จะกล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถสรุปโครงสร้างได้ตามรูปที่ 3.3.9-1 โดยโครงสร้างในระดับปฏิบัติการนี้ จะใช้ได้กับภัยในทุกระดับความรุนแรงของภัย ตั้งแต่ระดับ 1 : ปกติ จนถึงระดับ 3 : วิกฤติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.3.9.1 แนวทางปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานของรัฐจะปฏิบัติงานร่วมโดยมีการประสานผ่านทางทั้งกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ/ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และ ศูนย์บัญชาการส่วนหน้าของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง/จังหวัด/อำเภอ โดยทั้ง 2 องค์กรนี้จะทำหน้าที่อำนวยการร่วมกันอยู่แล้ว เพื่อให้การดำเนินการต่างๆ มีความสอดคล้องกันตามแผนผังในรูปที่ 3.3.9-2 และ 3.3.9-3

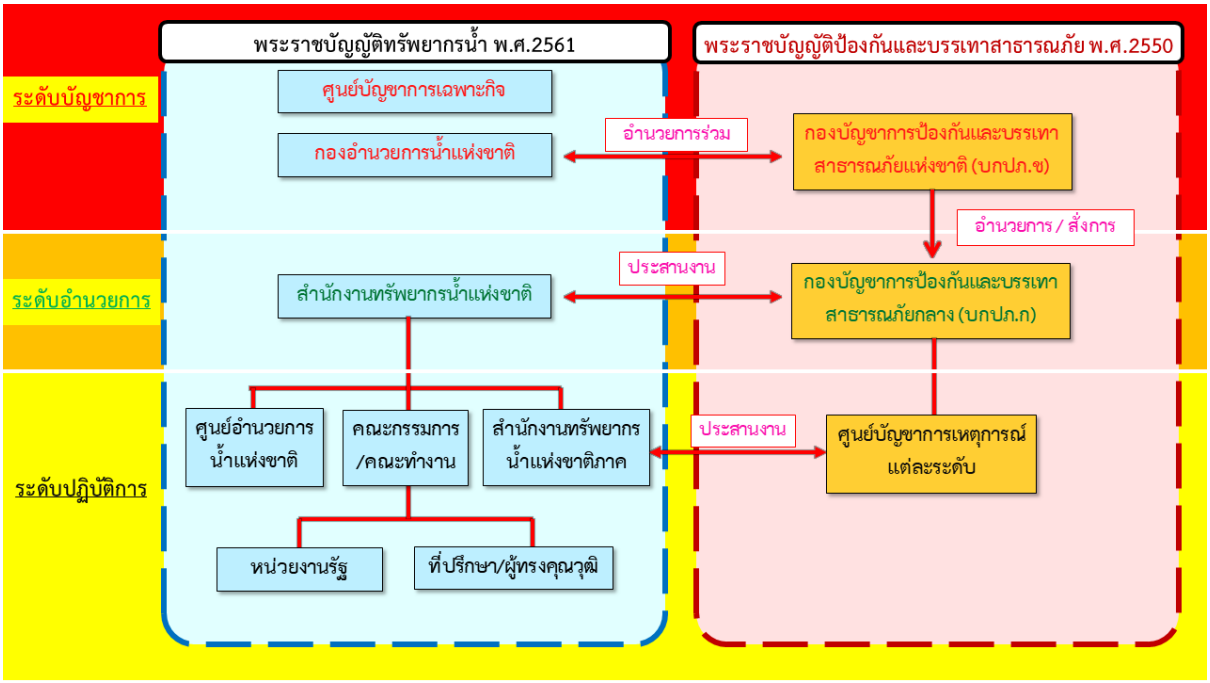
ส่วนรายละเอียดว่า หน่วยงานระดับปฏิบัติใด รับผิดชอบงานใดจะนำเสนอไว้ในบทที่ 4

3.3.9.2 แนวทางปฏิบัติร่วมกับภาคประชาสังคม เอกชน และองค์กรการกุศล

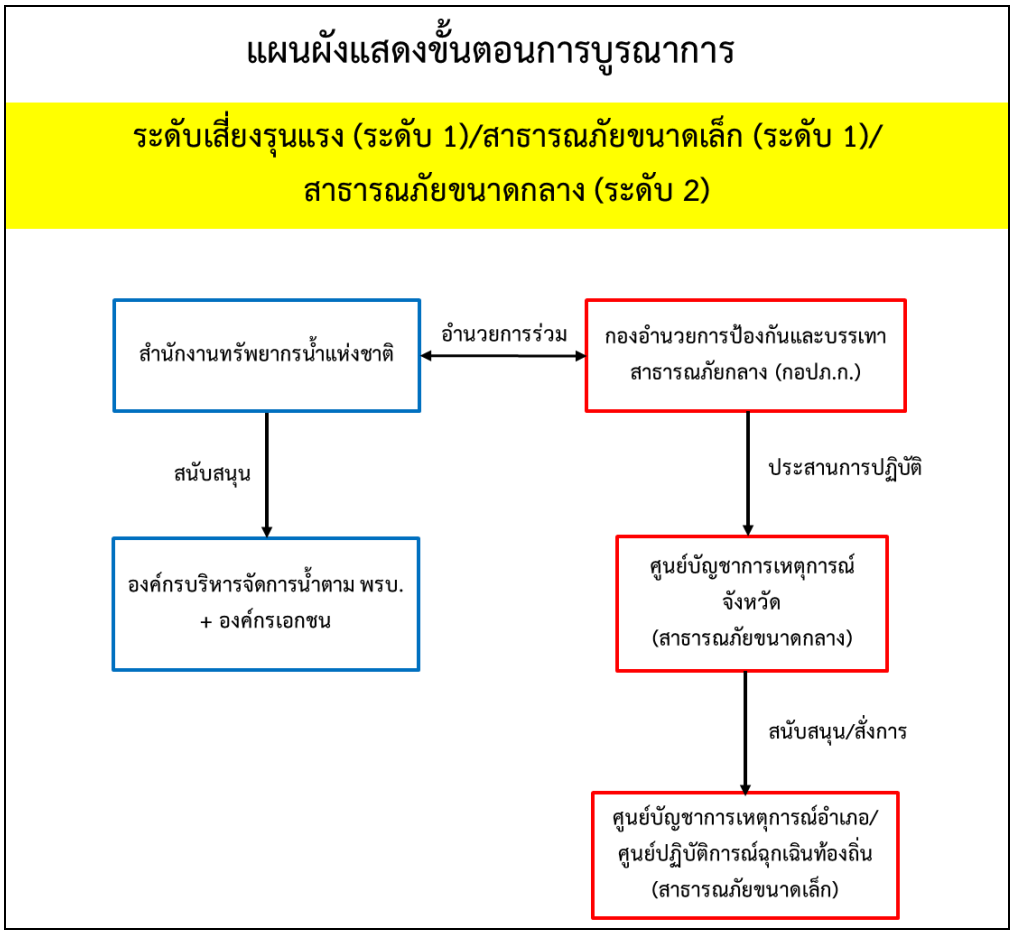
การปฏิบัติงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ เหล่านี้ จะมีการประสานผ่านจุดติดต่อคือ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ/ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และ ศูนย์บัญชาการส่วนหน้า เช่นเดียวกับ กรณีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการปฏิบัติงานร่วมจะเป็นไปตามขีดความสามารถและแนวทางที่ตกลงกันระหว่างภาคส่วนต่างๆ เหล่านี้กับจุดติดต่อ

3.3.9.3 แนวทางปฏิบัติร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศ

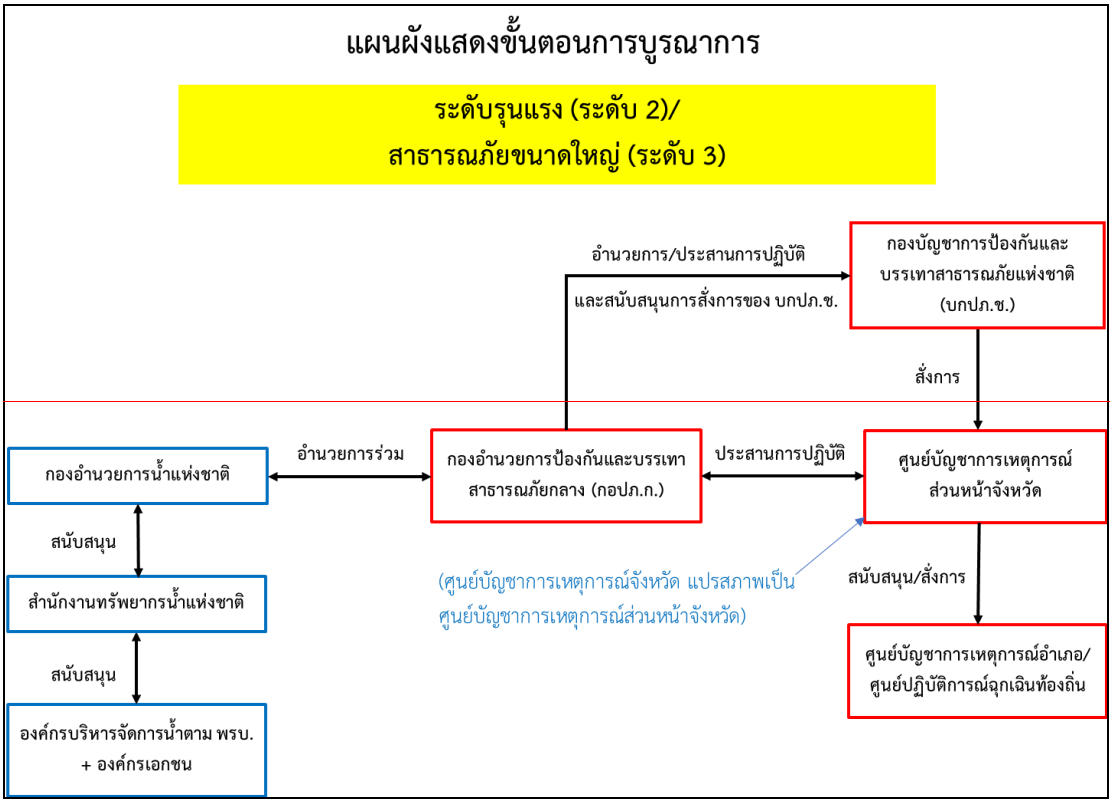
จะดำเนินการในลักษณะเดียวกับการปฏิบัติงานร่วมกับภาคประชาสังคมฯ ตามหัวข้อ 3.3.9.2 หรือ อาจประสานผ่านมาทางหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อ 3.3.9-1 ก็ได้

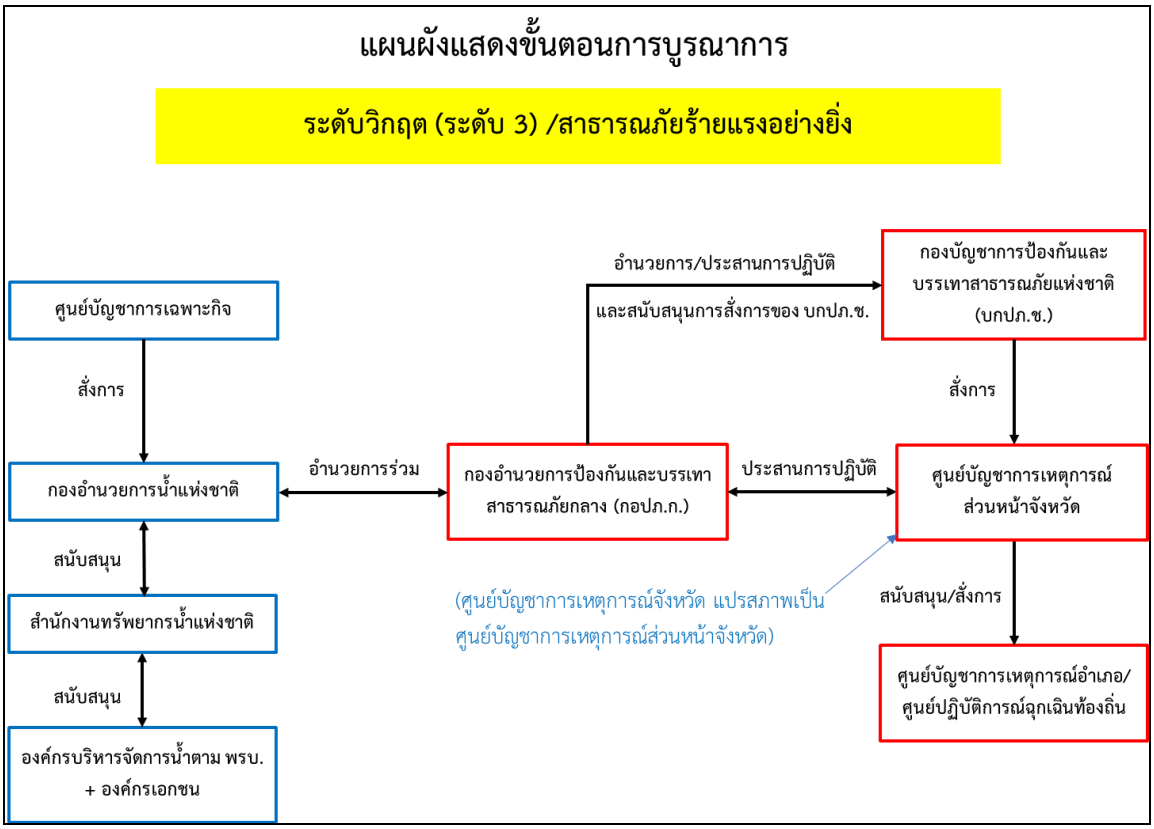
รูปที่ 3.3.9-1 ความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ และระดับปฏิบัติการ

รูปที่ 3.3.9-2 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 1: ระดับเสี่ยงรุนแรง

รูปที่ 3.3.9-3 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 2: ระดับรุนแรง

รูปที่ 3.3.9-4 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 3: ระดับวิกฤต

บทที่ 4

แนวทางการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 64 กำหนดให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับไว้สองกรณี คือ กรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำท่วมในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้นโดยฉับพลัน ซึ่งในแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม จะต้องกำหนดรายการเกี่ยวกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ วิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทางที่กำหนด วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป และการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม ทั้งนี้ในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ให้มีการบูรณาการร่วมกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในเขตลุ่มน้ำตามความเหมาะสมด้วย ในการบูรณาการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมจึงสามารถจัดทำขึ้นตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

4.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน

ในกรณีที่เกิดภาวะน้ำท่วมไม่ว่าจะเป็นการเกิดในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นประจำ หรือเป็นการเกิดในกรณีฉุกเฉินจะมีหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน ดังนี้

4.1.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก

หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักควรเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรงหรือที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมหรือจัดการปัญหาน้ำท่วมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เช่น พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 และพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 เป็นต้น โดยในการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม อาจแบ่งออกเป็น 3 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม ช่วงระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วม และช่วงหลังเกิดภาวะน้ำท่วม (ภาวะน้ำท่วมได้ผ่านพ้นไปแล้ว) และในกรณีที่ต้องปฏิบัติการในพื้นที่ที่เกิดภาวะน้ำท่วม หน่วยงานดังกล่าวควรต้องมีพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่เป็นประจำหรือมีจำนวนคนเพียงพอที่จะปฏิบัติการในพื้นที่นั้นด้วย ประกอบด้วย

- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- การประปานครหลวง
- การประปาส่วนภูมิภาค
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

4.1.2 หน่วยงานสนับสนุน

หน่วยงานสนับสนุน จะเป็นหน่วยงานที่เข้ามาทำหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมได้ โดยความช่วยเหลือนั้นอาจดำเนินการในรูปแบบของการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการพยากรณ์อากาศ การเฝ้าระวังสภาวะอากาศ ติดตามสถานการณ์ และเตือนภัย การให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค การเข้าร่วมปฏิบัติการในพื้นที่เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นในภาวะน้ำท่วม การดูแลรักษาทรัพยากรน้ำและทางน้ำสาธารณะ การบำรุงรักษา ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ การจัดการน้ำท่วมให้สามารถนำกลับมาใช้ได้ การสนับสนุนด้านงบประมาณ การอนามัย การช่วยเหลือผู้ประสบภัยในด้านต่าง ๆ การเผยแพร่ข้อมูลที่จำเป็นให้ประชาชนทราบ รวมถึงการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ โดยหน่วยงานที่จะเข้ามาทำหน้าที่ดังกล่าว ประกอบด้วย

- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนา
- กรมส่งเสริมการเกษตร
- สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
- กรมทางหลวง
- กรมทางหลวงชนบท
- กระทรวงกลาโหม
- กระทรวงสาธารณสุข
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- กรมควบคุมมลพิษ
- กรมเจ้าท่า
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- กรมป่าไม้
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่ที่เกิดภาวะน้ำท่วมนั้น
- การนิคมอุตสาหกรรม
- สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)
- สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
- สำนักงบประมาณ กระทรวงการคลัง
- กรมประชาสัมพันธ์
- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ทั้งนี้ เพื่อให้การป้องกันและบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วมซึ่งมีผลต่อประชาชนและเศรษฐกิจโดยรวมสามารถดำเนินการได้อย่างทันท่วงที ต้องมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานหลักหรือหน่วยงานสนับสนุน โดยต้องเป็นการดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมที่คณะกรรมการลุ่มน้ำแต่ละลุ่มน้ำจะจัดทำขึ้นเสนอ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบ ที่อยู่ภายใต้กรอบของแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) และสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แผนการบริหารจัดการน้ำเพื่อรองรับภาวะน้ำท่วมของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การประปานครหลวง ด้วย เพื่อให้การดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

กรณีเกิดปัญหาวิกฤตินำ้ท่วม

หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก คือ ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ อำนวยการแก้ไขปัญหาวิกฤตินำ้เป็นการชั่วคราว จนกว่าปัญหาวิกฤตินำ้จะผ่านพ้นไป ตามบทบัญญัติมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 โดยก่อนที่จะดำเนินการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติอาจดำเนินการเพื่อให้มีการจัดตั้งกองบัญชาการน้ำแห่งชาติและกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่พิจารณากลั่นกรองข้อมูลและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาวิกฤตินำ้ ตั้งแต่การป้องกัน เตรียมความพร้อมรับมือและฟื้นฟู โดยยึดหลักสากลการจัดการความเสี่ยง (Risk Management) รวมถึงบัญชาการ อำนวยการ บูรณาการการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วน โดยอาศัยเทคนิคและวิชาการด้านทรัพยากรน้ำที่ทันสมัยเพื่อแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำต่อประชาชนและหน่วยงานปฏิบัติได้อย่างแม่นยำทันเหตุการณ์ในภาวะวิกฤติ ซึ่งต้องบูรณาการการดำเนินการร่วมกับกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) และกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.) ด้วย ก่อนยกระดับสถานการณ์ภาวะวิกฤตินำ้เป็นศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจต่อไป ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534

หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ หน่วยงานทุกแห่งที่เกี่ยวข้องตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่สั่งการให้ร่วมดำเนินการเพื่อป้องกัน แก้ไข ควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภาวะวิกฤตินำ้

ท่วม โดยมีสำนักงบประมาณเป็นหน่วยงานสนับสนุนจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งและสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

โดยสรุปหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุนได้ดัง**ตารางที่ 4.1-1** กรณีน้ำท่วมทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำท่วมในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้นโดยฉับพลัน

ตารางที่ 4.1-1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	เหตุผล
กำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ)		เนื่องจากเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนงานธุรการของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม รวมถึงประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ -กองนโยบายและแผนแม่บท -กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ -ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ		เนื่องจากเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจในการป้องกันและแก้ไข ภาวะน้ำท่วม เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย การอำนวยการ และการปฏิบัติการในพื้นที่

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	เหตุผล
	กรมชลประทาน -กองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง -สำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง -สำนักงานชลประทานที่ 1-17 -สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา -สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่		เนื่องจากเป็นหน่วยงานหลักในการสร้างความมั่นคงด้านน้ำ บริหารจัดการน้ำ และดำเนินการป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำตามภารกิจ
	กรมทรัพยากรน้ำ -ศูนย์ป้องกันวิกฤตน้ำ -ศูนย์สารสนเทศทรัพยากรน้ำ -สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ -สำนักบริหารจัดการน้ำ -สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ -สำนักพัฒนาแหล่งน้ำ -สำนักวิจัย พัฒนา และอุทกวิทยา -สำนักส่งเสริมและประสานมวลชน -สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ -สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1-10		เนื่องจากเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่และมีหน้าที่ ติดตาม เฝ้าระวัง คาดการณ์ แจ้งข้อมูลเพื่อการเตือนภัย และจัดการสภาวะวิกฤต

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	เหตุผล
		กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - สำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล - สำนักพัฒนาน้ำบาดาล - สำนักสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล - สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล - สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 1-6	เนื่องจากเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล สำรวจ พัฒนา ประเมินศักยภาพ อนุรักษ์ ฟื้นฟู เพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุลและยั่งยืน
		การประปานครหลวง/การประปาส่วนภูมิภาค	เนื่องจากเป็นหน่วยงานหลักในการให้บริการน้ำประปา
		การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	เนื่องจากเป็หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่
		กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (กรมอุตุนิยมวิทยา -กองตรวจและเฝ้าระวังสภาวะอากาศ -กองบริการดิจิทัลอุตุนิยมวิทยา -กองพยากรณ์อากาศ -กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา (สำนักงานสถิติแห่งชาติ)	สนับสนุนด้านการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพยากรณ์อากาศ การเฝ้าระวังสภาวะอากาศ ติดตามสถานการณ์ และเตือนภัย รวมถึงดูแลงานประชาสัมพันธ์ และประสานเครือข่ายสารสนเทศระดับประเทศ
		กรมการข้าว	ส่งเสริม สนับสนุน พันธุ์ข้าว วิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกข้าวให้คงทนต่อสภาพแวดล้อม
		กรมประมง	ควบคุม เฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบการทำการประมงเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำ
		กรมปศุสัตว์	ป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (ทรัพยากรน้ำ) ที่เกิดจากการปศุสัตว์

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	เหตุผล
		กรมพัฒนาที่ดิน -กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน -กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน -สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1-12 -สำนักวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน -สำนักวิศวกรรมเพื่อการพัฒนาที่ดิน	มีภารกิจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและวางแผนการใช้ที่ดินในพื้นที่เกษตรกรรม ศึกษา วิจัย และพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำ
		กรมส่งเสริมการเกษตร	ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้ประชานมีพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม
		สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม รวมทั้งศึกษาค้นคว้า วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการปฏิรูปที่ดินและวิชาการด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง (ทรัพยากรน้ำ)
		กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน -กองกำกับและอนุรักษ์พลังงาน -กองพัฒนาพลังงานทดแทน -กองส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน	เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดเล็ก
		กรมทางหลวง/กรมทางหลวงชนบท	สนับสนุนข้อมูลหรืออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับเส้นทางคมนาคมหรือการสัญจรทางบก
		กระทรวงกลาโหม -กรมอุทกศาสตร์กองทัพเรือ -กรมกำลังพลทหาร -กรมกิจการพลเรือนทหาร	สนับสนุนหน่วยงานหลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำท่วม และช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับ

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	เหตุผล
		-กรมแผนที่ทหาร -กรมพลาธิการทหาร -กรมแพทย์ทหาร -ส่วนราชการอื่นในสังกัดที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบจากการเกิดภาวะน้ำท่วม
		กระทรวงสาธารณสุข -กรมการแพทย์ -กรมควบคุมโรค -กรมอนามัย -ส่วนราชการอื่นในสังกัดที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแล	ช่วยเหลือหรือสนับสนุนด้านการอนามัย การป้องกัน ควบคุมและรักษาโรคภัย
		สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ประสานและจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประสานความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
		กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ศึกษา วิจัย พัฒนา ถ่ายทอดและส่งเสริมเทคโนโลยีและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
		กรมควบคุมมลพิษ	ควบคุม กำกับ ดูแล อำนวยการ ประสานงาน ติดตาม และประเมินผลเกี่ยวกับการคุ้มครองและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (คุณภาพน้ำ)
		กรมเจ้าท่า (สำนักพัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำ)	ดำเนินการเกี่ยวกับการขุดลอกและรักษาร่องน้ำทางเดินเรือเพื่อเป็นแหล่งรองรับน้ำ
		กรมโรงงานอุตสาหกรรม	ศึกษา พัฒนา วิเคราะห์ วิจัย และส่งเสริมการประกอบกิจการโรงงานและธุรกิจอุตสาหกรรมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม (คุณภาพน้ำ)

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	เหตุผล
		กรมป่าไม้	ประสานงานเกี่ยวกับการปลูกป่าเพื่อการฟื้นฟูสภาพป่าและระบบนิเวศ
		กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	สนับสนุนข้อมูลสารสนเทศและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านป่าไม้ ศึกษา วิจัย และพัฒนาวิธีการอนุรักษ์ การบริหารจัดการ และการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ
		กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกาพัฒนาและให้คำปรึกษาแนะนำองค์กปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และการบริหารจัดการเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ
		องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จัดให้มีสาธารณูปโภคและป้องกันบำบัดภัยในท้องถิ่น คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงประสานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น
		การนิคมอุตสาหกรรม	ควบคุมดูแลการดำเนินงานของผู้ประกอบการที่กระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมีอำนาจกำกับหรือจัดให้มีระบบบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	เหตุผล
		สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)	สนับสนุนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในฐานะหน่วยงานที่เป็นคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ
		สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	สนับสนุนข้อมูลที่ได้จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ รวมทั้งบริการอื่นที่เกี่ยวข้อง
		องค์การจัดการน้ำเสีย	ประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสีย
		สำนักงบประมาณ	สนับสนุนด้านงบประมาณ
		กระทรวงการคลัง	ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้ประสบภัย กรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่สามารถรอการเบิกเงินจากงบประมาณได้
		กรมประชาสัมพันธ์	เป็นศูนย์กลางการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ
		สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	สนับสนุนการแจ้งข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนผ่านทางคลื่นความถี่ของผู้ให้บริการ
		สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	รักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ที่เกิดภาวะน้ำท่วม

4.2 งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน

ตามแผนงบประมาณการบริหารทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ ที่สอดคล้องกับนโยบาย แผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำ แผนแม่บทลุ่มน้ำและแผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทลุ่มน้ำ โดยมีที่มาจาก 3 แหล่งงบประมาณ ได้แก่

1) งบประมาณรายจ่ายประจำปี (งบปกติของหน่วยงาน)

2) งบประมาณอื่น ๆ (งบกลาง)

3) เงินทดรองราชการ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

เนื่องจากพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 17(2) กำหนดให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำและแผนงบประมาณการบริหารทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำ และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาในการจัดทำงบประมาณประจำปี ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้บัญญัติรองรับงบประมาณรายจ่ายบูรณาการไว้แล้วในมาตรา 14(3) โดยงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ได้แก่ งบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับแผนงานบูรณาการที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ โดยมีหน่วยรับงบประมาณตั้งแต่สองหน่วยขึ้นไปร่วมกันรับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับแผนงานบูรณาการดังกล่าวต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (มีการตั้งงบประมาณบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 59,431.07 ล้านบาท)

ดังนั้นในการบริหารจัดการน้ำในภาวะน้ำท่วม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ช่องทางตามกฎหมายต่างๆ ตามที่กล่าวข้างต้นในการขอใช้งบประมาณได้ดังนี้

1. กระทรวงและหน่วยงาน ให้หน่วยงานระดับกระทรวง และระดับกรมขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามภารกิจของหน่วยงานที่ดำเนินการรองรับยุทธศาสตร์ตามที่กำหนดไว้ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

2. จังหวัดและกลุ่มจังหวัด

(1) ให้จังหวัดตั้งงบประมาณสำหรับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากสำนักงบประมาณตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัด และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 โดยการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด และค่าของบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เพื่อให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

(2) ให้จังหวัดขอตั้งงบประมาณและขอรับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้อีกแนวทางหนึ่ง

3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(1) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตนเพื่อใช้ดำเนินการตั้งแต่ระยะก่อนเกิด ขณะเกิดและหลังเกิดสาธารณภัย โดยเฉพาะงบประมาณเพื่อให้ความช่วยเหลือ และบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าและระยะยาว เช่น การอพยพ การจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัย การสาธารณสุข การสื่อสาร การรักษาความสงบเรียบร้อย และการสาธารณูปโภค เป็นต้น

(2) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณเพื่อการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตนให้เป็นไปตามแผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ซึ่งกำหนดให้มีแผนและขั้นตอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และยานพาหนะ พร้อมทั้งจัดให้มีเครื่องหมายสัญญาณหรือสิ่งอื่นใดในการแจ้งให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย

(3) ให้มีการตั้งงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตนตามกรอบแนวทางตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 89 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้จ่ายเงินสะสมได้ โดยได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่นภายใต้เงื่อนไข

ข้อ 91 ภายใต้บังคับข้อ 89 ในกรณีฉุกเฉินที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสมได้ตามความจำเป็นในขณะนั้น โดยให้คำนึงถึงฐานะการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจตั้งงบประมาณให้เงินอุดหนุน หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนได้

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 6 กรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินหรือไม่ก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการช่วยเหลือประชาชนในเบื้องต้น โดยฉับพลันทันที เพื่อการดำรงชีพ หรือบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า หรือระงับสาธารณภัย หรือเพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน หรือป้องกันภยันตรายที่จะเกิดแก่ประชาชนได้ตามความจำเป็นภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยไม่ต้องเสนอคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา ในกรณีการช่วยเหลือประชาชน เพื่อเยียวยาและฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย หรือการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือการป้องกันและระงับโรคติดต่อ หรือ

การช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ให้เสนอคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความเห็นชอบก่อน

ข้อ 7 กรณีมีความจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือประชาชนเพื่อเยียวยา หรือฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

1. กรณีมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ในพื้นที่เกิดภัยให้รายงานอำเภอ หรือจังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณานำเงินทดรองราชการเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย

2. กรณีมิได้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณี ฉุกเฉินในพื้นที่เกิดภัยในการช่วยเหลือประชาชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ทั้งนี้ไม่เกินหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ 11 การให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัย หรือภัยพิบัติฉุกเฉิน มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือที่จำเป็นที่ต้องแก้ไขโดยฉับพลันในการดำรงชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน หรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิม อันเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถ ให้ความช่วยเหลือได้ทันที ภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย กรณีสิ่งสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับความเสียหาย หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิมจะไม่คุ้มค่าและการก่อสร้างใหม่จะเกิดประโยชน์ต่อทางราชการมากกว่า ให้เสนอคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการใช้จ่ายงบประมาณโดยให้คำนึงถึงสถานะทางการคลัง

ข้อ 16 การช่วยเหลือประชาชนให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

1. การช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย หรือภัยพิบัติฉุกเฉิน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาใช้จ่ายงบประมาณช่วยเหลือประชาชนตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง โดยอนุโลม

ข้อ 18 กรณีเกิดสาธารณภัยฉุกเฉิน จำเป็นเร่งด่วน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเบิกจ่ายจากงบกลาง ประเภทเงินสำรองจ่าย ในข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีโดยโครงการไม่จำเป็นต้องอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560

ข้อ 5 ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องเบิกจ่าย ค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครเพื่อเป็นค่าป่วยการชดเชยการงานหรือเวลาที่เสียไปเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเบิกจ่ายได้

ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ว่าด้วยค่าใช้จ่ายของอาสาสมัครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2560

ข้อ 4 อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยกิจการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2553 ที่ได้รับคำสั่งจาก ผู้อำนวยการ ผู้บัญชาการ นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายแล้วแต่กรณี เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ หรือนอกเขตพื้นที่ได้รับค่าใช้จ่ายในอัตราต่อคนต่อวัน ดังนี้

(1) กรณีการปฏิบัติหน้าที่ไม่เกิน 4 ชั่วโมง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายจำนวน 100 บาท

(2) กรณีการปฏิบัติหน้าที่ไม่เกิน 4 ชั่วโมง แต่ไม่เกิน 8 ชั่วโมง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายจำนวน 200 บาท

(3)กรณีการปฏิบัติหน้าที่เกิน 8 ชั่วโมง ให้ได้รับค่าใช้จ่าย จำนวน 300 บาท

ข้อ 5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่สามารถจ่ายค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครในสังกัดของตนตามข้อ 4 ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงฐานะทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

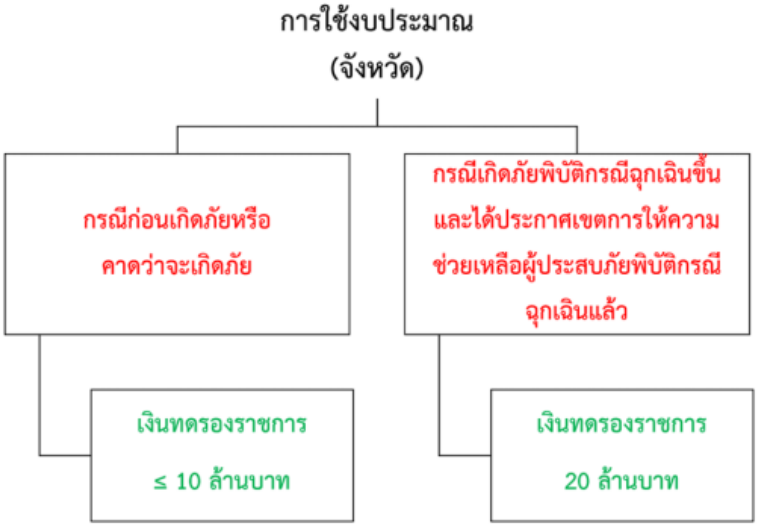
ข้อ 6 กรณีมีการสั่งใช้อาสาสมัครซึ่งมิได้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ให้ต้นสังกัดเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายจากเงินงบประมาณของส่วนราชการ

การระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเข้าป้องกัน ลดผลกระทบ และให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัย หรือได้รับผลกระทบ ซึ่งต้องอาศัยงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และทันการณ์ งบประมาณเพื่อใช้จ่ายในภารกิจดังกล่าวเป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้เงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดวงเงินทดรองราชการไว้ใน 2 กรณีด้วยกันกล่าวคือ

1) กรณีก่อนเกิดภัย หรือคาดว่าจะเกิดภัย เป็นกรณีคาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้น ในเวลาอันใกล้ให้ใช้เพื่อการป้องกัน หรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ซึ่งจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน ภายในวงเงินไม่เกิน 10 ล้านบาท โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย วัตถุประสงค์ของการใช้เงินรองราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ถูกจัดสรรเพื่อเป็นการใช้จ่ายเงินเมื่อคาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติขึ้นในเวลาอันใกล้ และจำเป็นต้องรีบป้องกันหรือยับยั้งโดยฉับพลัน และเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยพิบัติโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของประชาชน หรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิม ไม่สามารถใช้จ่ายเพื่อสร้างสิ่งก่อสร้าง หรือสาธารณูปโภคที่ถาวรหรือก่อสร้างใหม่ได้ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563

2) กรณีเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้น และได้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณี ฉุกเฉินแล้ว ให้ใช้เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน หรือสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติแต่มิได้มุ่งหมายที่จะชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้ใด โดยใช้สำหรับทุกสถานการณ์ภัยซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข โดยสรุปกล่าวคือ ในกรณีที่ภัยพิบัติเกิดขึ้นแล้วการใช้วงเงินทดรองราชการให้ เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดให้ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดทุกจังหวัดมีวงเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือ

ผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน จังหวัดละ 20 ล้านบาท โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงินตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด และหากวงเงินไม่เพียงพอ จังหวัดสามารถเสนอเรื่องมายังกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อขอขยายวงเงินทดรองราชการจากกระทรวงการคลังได้

รูปที่ 4.2-1 การใช้จ่ายเงินทดรองราชการกรณีก่อนเกิดภัยหรือคาดว่าจะเกิดภัย และกรณีเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้น

เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น กรณีส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใดมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายงบประมาณ นอกเหนือจากที่ได้รับการจัดสรรหรือได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้วไม่เพียงพอและมีความจำเป็นที่จะต้องรีบดำเนินการ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ให้ส่วนราชการขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉิน หรือจำเป็น ให้กระทำได้ในกรณีที่เป็นรายจ่าย ดังนี้

(1) เป็นรายจ่ายเพื่อการป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์อันมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือความมั่นคงของรัฐ

(2) เป็นรายจ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายเพื่อการเยียวยาหรือบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะร้ายแรง

(3) เป็นรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรงบประมาณไว้แล้วแต่มีจำนวนไม่เพียงพอและมีความจำเป็นเร่งด่วนของรัฐต้องใช้จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันงบประมาณโดยเร็ว

(4) เป็นรายจ่ายที่ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ แต่มีภารกิจจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการและต้องใช้จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันงบประมาณโดยเร็ว

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ. 2562

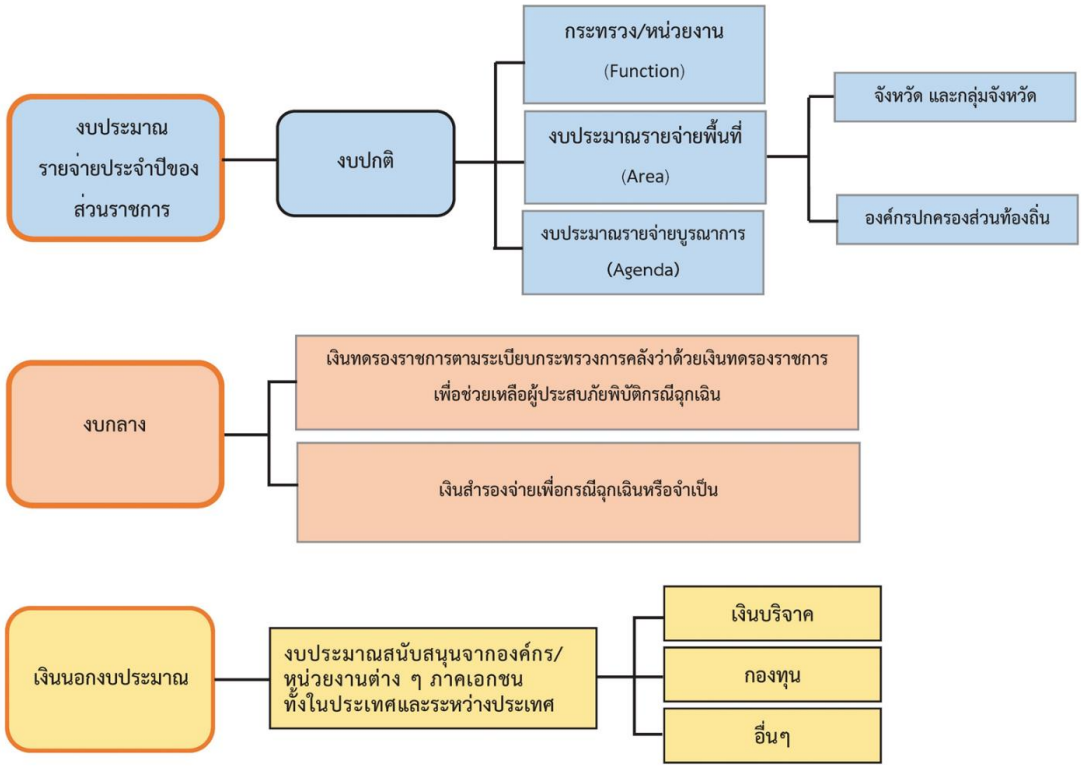
เงินนอกราชการ เป็นบรรดาเงินทั้งปวงที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือจากนิติกรรมหรือนิติเหตุ หรือกรณีอื่นใด ที่ต้องนำส่งคลัง แต่มีกฎหมายอนุญาตให้สามารถเก็บไว้ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลัง ได้แก่ งบประมาณสนับสนุนจากองค์กร/หน่วยงานต่าง ๆ

ภาคเอกชน ทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานกลางในการประสาน และผลักดันการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการ ข้อกำหนดและเงื่อนไขขององค์กรผู้ให้การสนับสนุน และไม่ขัดแย้งกับแนวทางการดำเนินงานในแผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2564-2570 โดยแบ่งเป็นเงินบริจาค กองทุน และอื่น ๆ ดังนี้

(1) เงินบริจาค คือ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาค รวมทั้งดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าว โดยการใช้เงินบริจาคให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ.2526 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ.2542 รวมถึงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(2) กองทุน คือ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้กองทุน รวมทั้งดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าว ซึ่งการใช้กองทุนในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ.2542 เป็นต้น

(3) อื่น ๆ คือ เงินสนับสนุนในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่นอกเหนือจากเงินบริจาคและกองทุน

รูปที่ 4.2-2 แหล่งที่มาและวิธีการงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ดังนั้น ในแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม (ทั้งกรณีเกิดภาวะน้ำท่วมปกติและกรณีที่เกิดภาวะน้ำท่วมอย่างรุนแรง) รายการเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ จึงต้องพิจารณาตามงบประมาณที่แต่ละลุ่มน้ำได้รับการจัดสรร ซึ่งแต่ละลุ่มน้ำอาจพิจารณากำหนดวงเงินในการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะน้ำท่วม และวงเงินในการดำเนินการเพื่อแก้ไขภาวะน้ำท่วมที่อาจเกิดขึ้นในกรณีปกติและกรณีที่เกิดภาวะน้ำท่วมอย่างรุนแรง ให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในพื้นที่ได้ตามที่จำเป็นและเห็นสมควร

ทั้งนี้ งบประมาณบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ อาจมีการพิจารณาร่วมกับงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตามที่กำหนดไว้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ซึ่งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้รับการจัดสรร

4.3 การจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

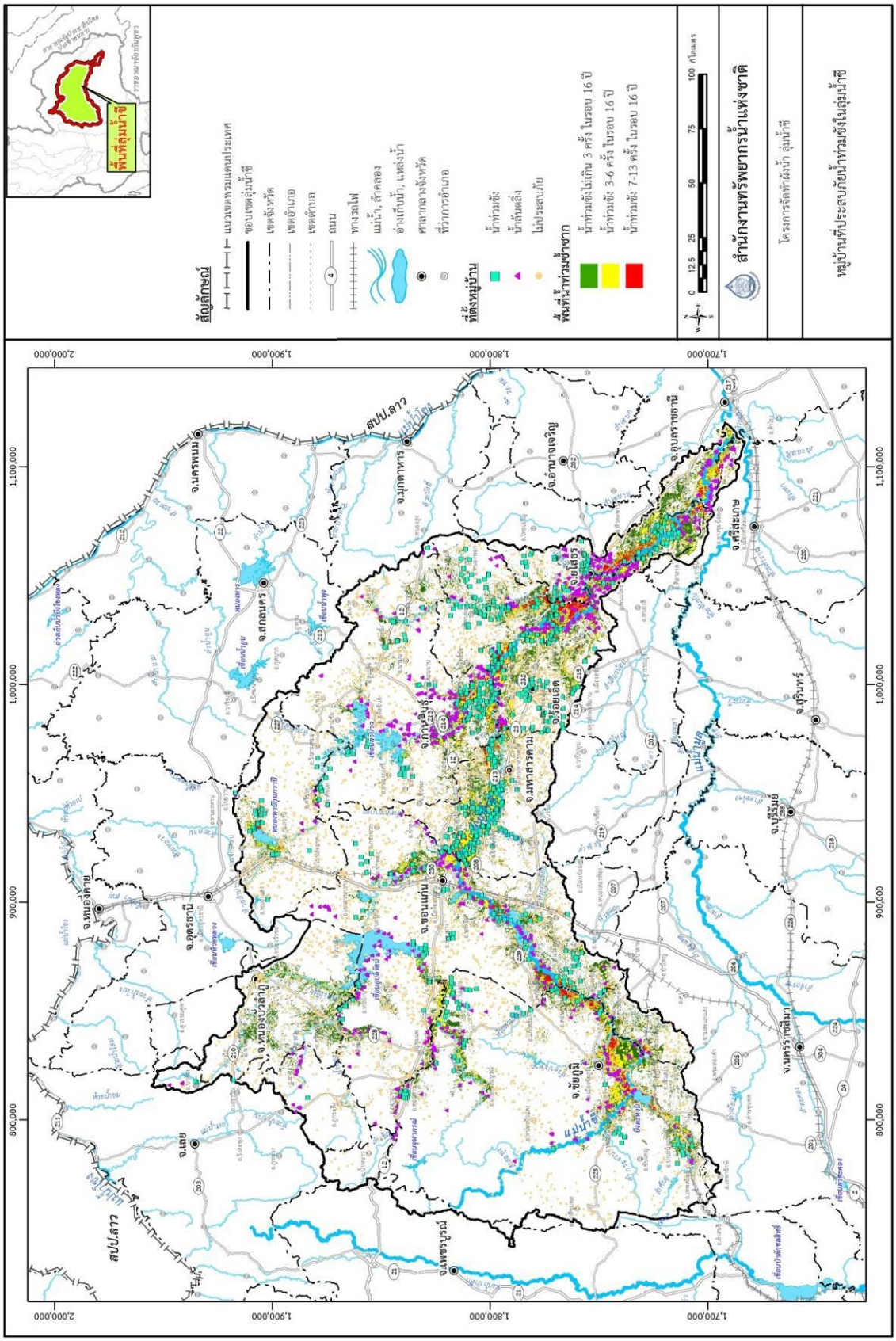
4.3.1 พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม

พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจากข้อมูลของ GISTDA ในช่วงปี 2548-2563 แยกตามความถี่ในการเกิดน้ำท่วม สามารถสรุปได้ตาม**รูปที่ 4.3.1-1** โดยจากผลการวิเคราะห์โครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำชี สามารถจำแนกพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมตามคาบอุบัติ 2, 5, 10, 25, 50 และ 100 ปี ในสภาพปัจจุบัน ได้ตาม**รูปที่ 4.3.1-2** และ**ตารางที่ 4.3.1-1** โดยจากผลการวิเคราะห์พบว่า พื้นที่ลุ่มน้ำชีมีพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยที่คาบอุบัติ 2-100 ปี อยู่ในช่วง 555.26 - 5,157.68 ตร.กม. หรือ 347,037.50 - 3,223,550.00 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.13 - 10.47 ของพื้นที่ลุ่มน้ำ 49,269.59 ตร.กม. (30,793,493.75 ไร่) จากพื้นที่น้ำท่วมทั้งหมด มีส่วนที่เป็นพื้นที่ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมประมาณ 8.13 - 221.2 ตร.กม. (5,081.25 - 138,250.00ไร่) คิดเป็นร้อยละ 1.01-24.42 ตามที่แสดงใน**ตารางที่ 4.3.1-1**

พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมที่คาบอุบัติต่ำๆ เช่น 2 ปี ถือเป็นพื้นที่ที่เกิดน้ำท่วมบ่อย ส่วนพื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติสูงขึ้นก็จะมีโอกาสเกิดขึ้นน้อยกว่า แต่ความรุนแรงก็จะมากกว่า ดูได้จากความลึกของน้ำท่วมตามที่แสดงใน**รูปที่ 4.3.1-2**

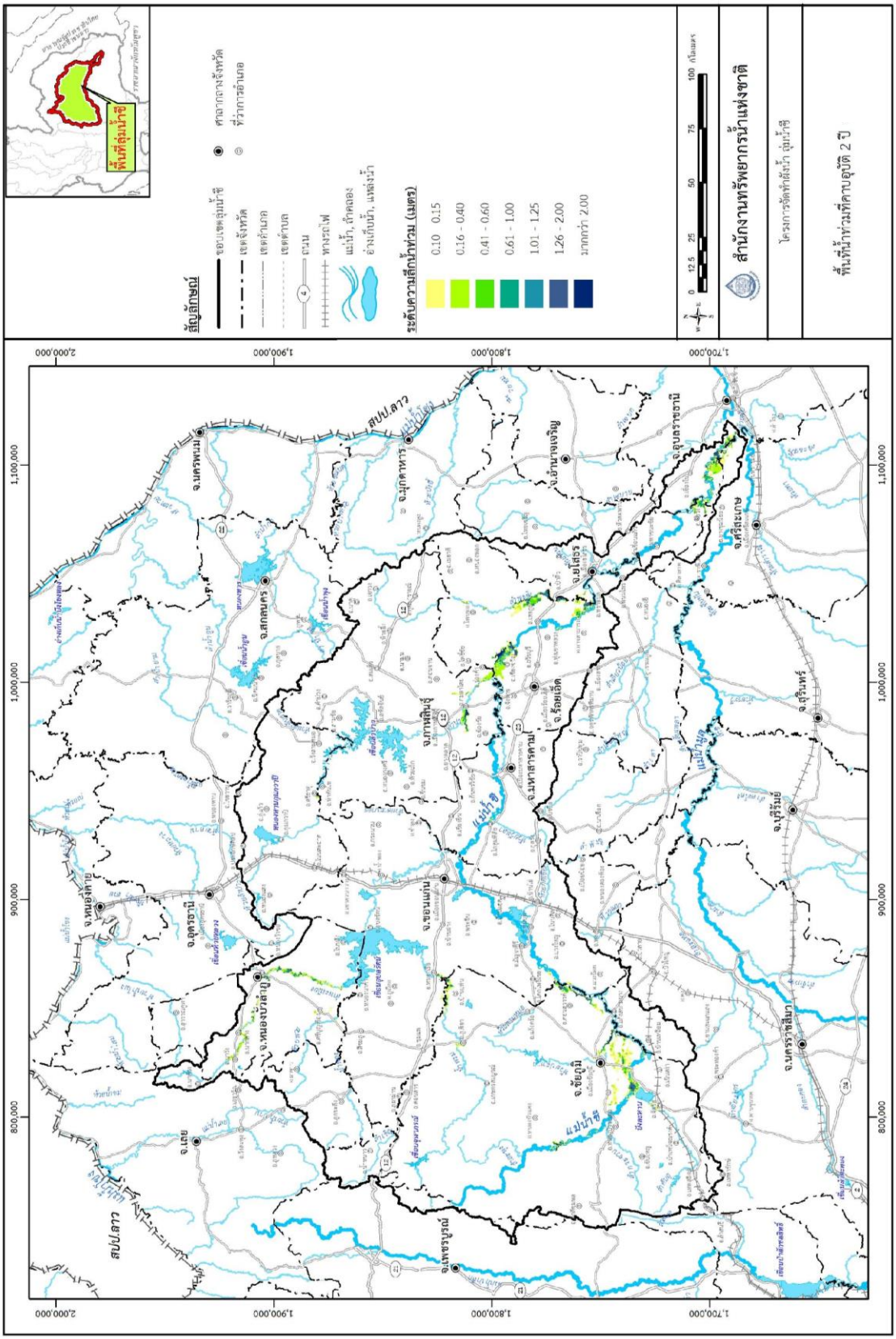
ตารางที่ 4.3.1-1 พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีจำแนกตามประเภทการใช้ที่ดิน

ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	คาบอุบัติ 2 ปี	คาบอุบัติ 5 ปี	คาบอุบัติ 10 ปี	คาบอุบัติ 25 ปี	คาบอุบัติ 50 ปี	คาบอุบัติ 100 ปี
พื้นที่เกษตรกรรม	386.39 (0.96%)	872.17 (2.17%)	1,462.63 (3.64%)	2,599.75 (6.47%)	2,954.09 (7.35%)	3,767.06 (9.37%)
พื้นที่ชุมชน	8.13 (1.01%)	26.36 (3.27%)	51.45 (6.38%)	122.74 (15.21%)	154.09 (19.1%)	221.2 (27.42%)
พื้นที่ป่า	3.43 (0.13%)	10.03 (0.37%)	22.77 (0.84%)	42.55 (1.57%)	49.6 (1.83%)	66.7 (2.46%)
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	96.23 (2.75%)	215.34 (6.16%)	353.81 (10.11%)	525.62 (15.02%)	555.96 (15.89%)	596.58 (17.05%)
พื้นที่น้ำ	61.08 (2.96%)	149.73 (7.25%)	291.07 (14.09%)	444.8 (21.53%)	470.49 (22.77%)	506.14 (24.5%)
รวมพื้นที่ลุ่มน้ำชี 49,269.59 (100%)	555.26 (1.13%)	1,273.63 (2.59%)	2,181.72 (4.43%)	3,735.46 (7.58%)	4,184.23 (8.49%)	5,157.68 (10.47%)

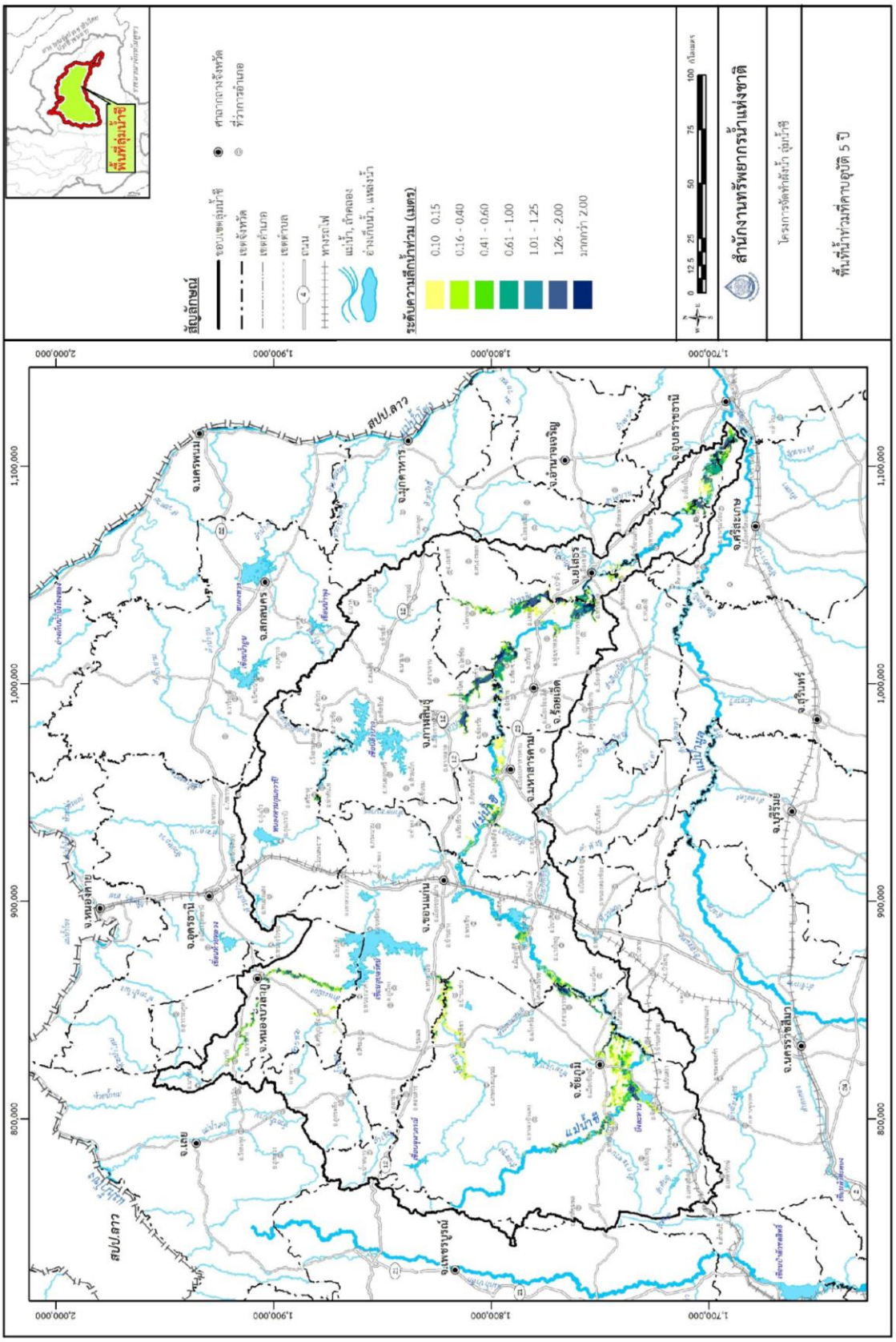

รูปที่ 4.3.1-1 พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีแยกตามความถี่ในการเกิดน้ำท่วม

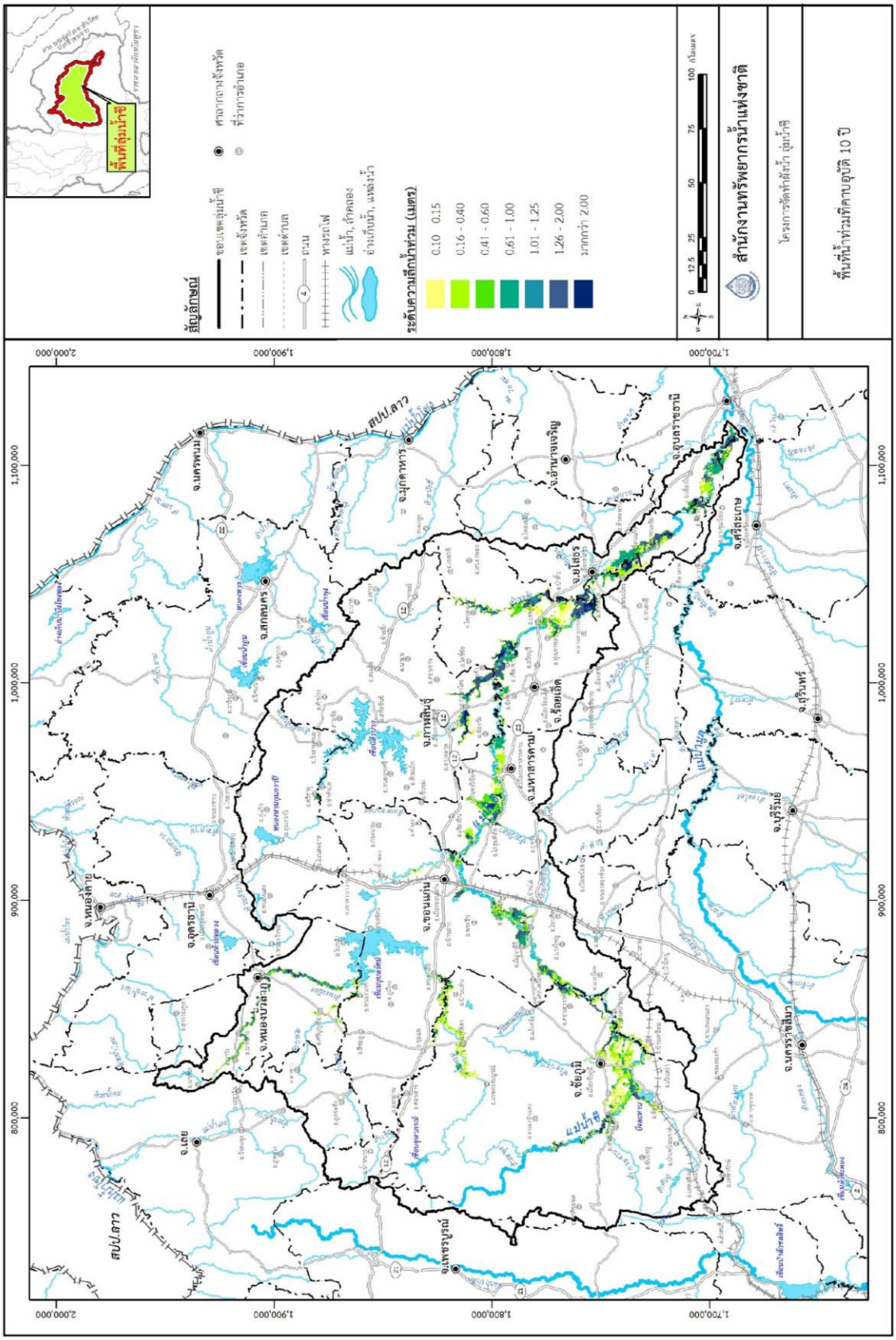
ที่มา : GISTDA, กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2563

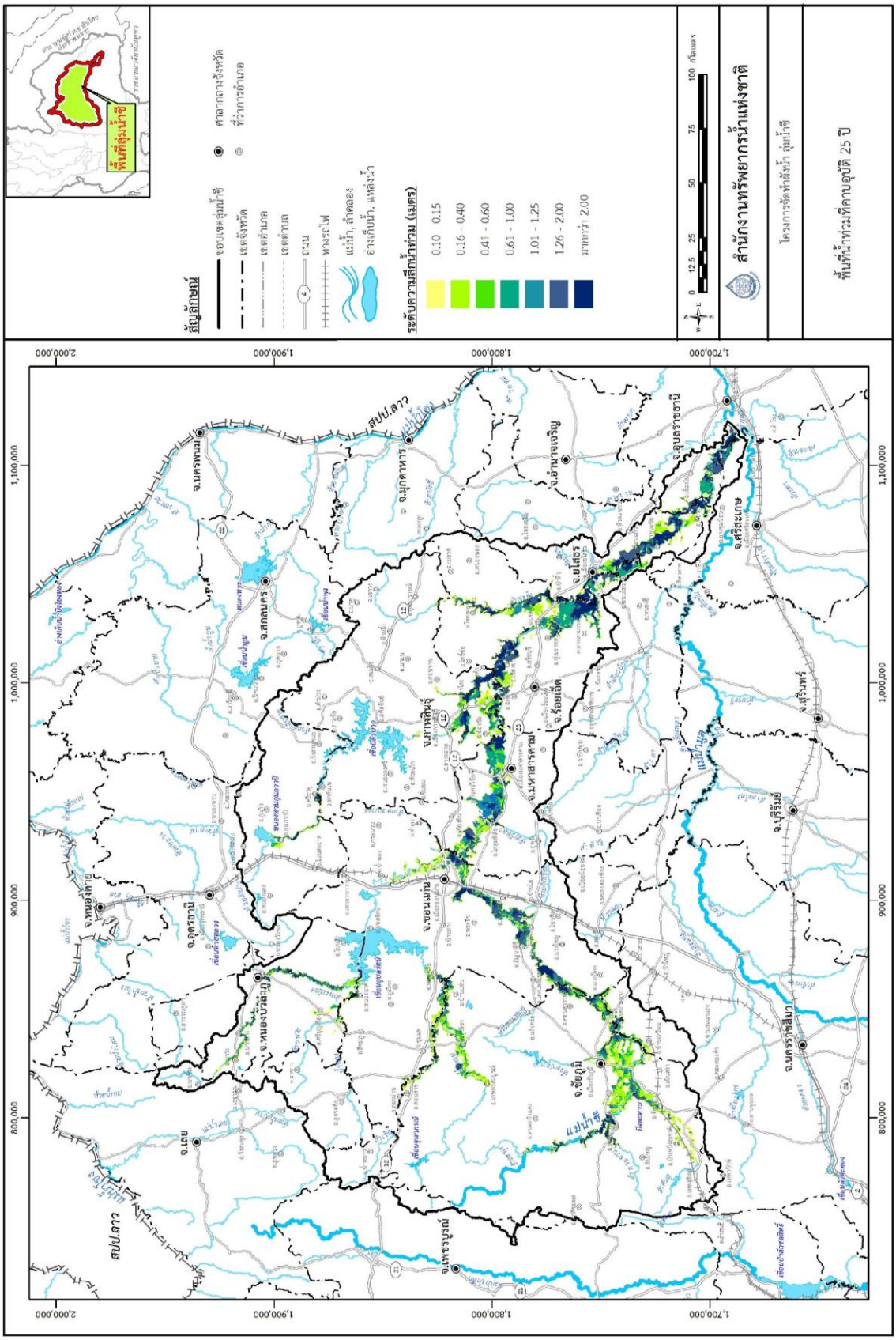
รูปที่ 4.3.1-2ก พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีตามคาบอุบัติต่างๆ

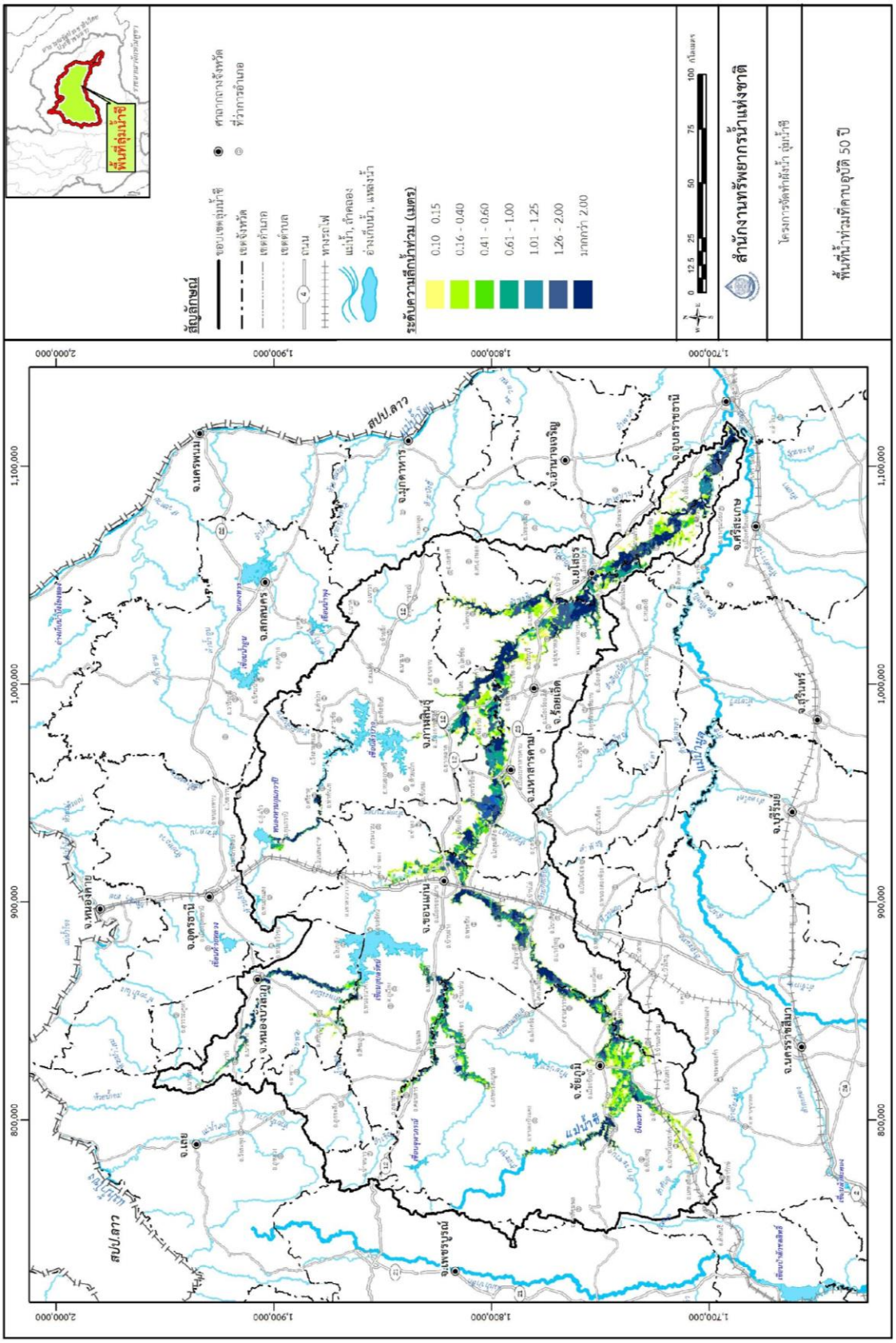
รูปที่ 4.2.1-2ข พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีตามคาบอุบัติต่างๆ

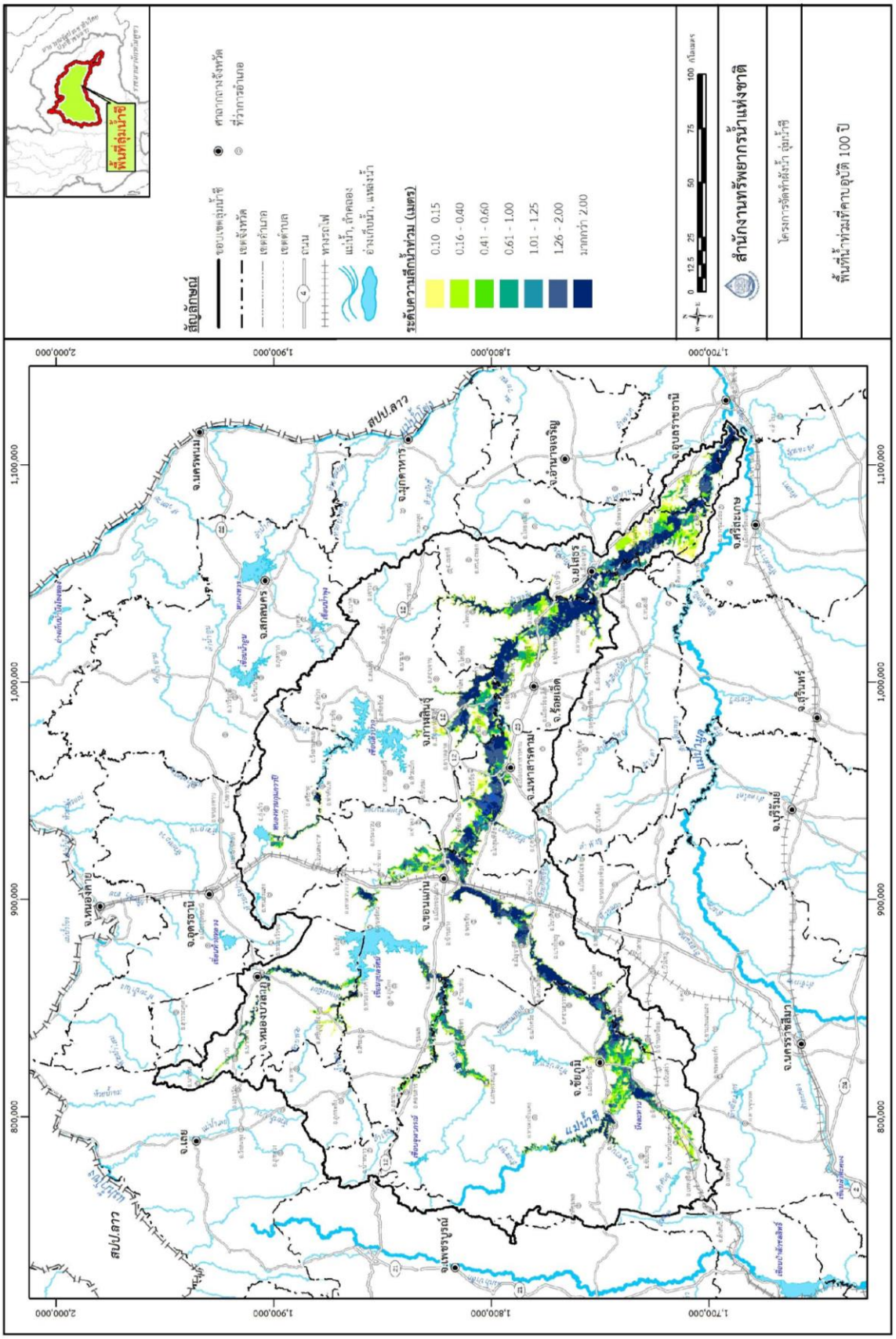
รูปที่ 4.3.1-2ค พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีตามคาบอุบัติต่าง ๆ

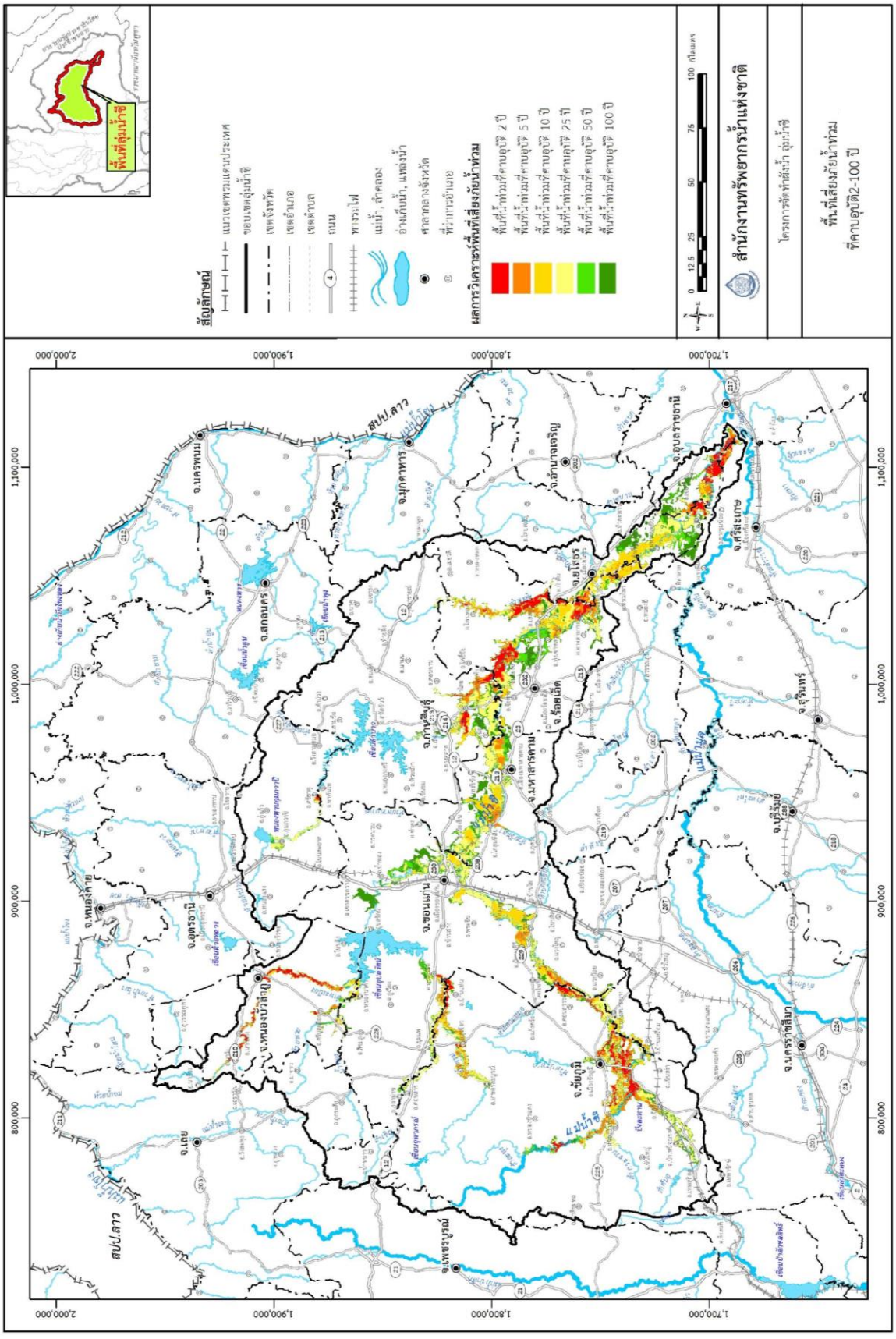
รูปที่ 4.3.1-2ง พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีตามคาบอุบัติต่างๆ

รูปที่ 4.3.1-2จ พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีตามคาบอุบัติต่างๆ

รูปที่ 4.3.1-2ฉ พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีตามคาบอุบัติต่างๆ

รูปที่ 4.3.1-2ข พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีตามคาบอุบัติต่างๆ

4.3.2 พื้นที่ทางน้ำหลาก

ตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ ได้มีการกำหนดองค์ประกอบผังน้ำส่วนที่ไม่ใช่พื้นที่ลำน้ำ แหล่งน้ำ และป่า ไว้ 3 ส่วนคือ พื้นที่ทางน้ำหลาก พื้นที่น้ำนอง และ พื้นที่ลุ่มต่ำ พื้นที่ส่วนนี้เป็นพื้นที่บนแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการไหลของน้ำและการบริหารจัดการน้ำ ดังนั้น การดำเนินการใดๆ ในพื้นที่ส่วนนี้จะมีข้อควรพิจารณาตามบริบทของแต่ละลุ่มน้ำเพื่อป้องกันการกีดขวางการไหลของน้ำในระบบทางน้ำ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมและน้ำแล้ง โดยในหัวข้อนี้จะกล่าวถึง พื้นที่ทางน้ำหลาก ส่วนพื้นที่ลุ่มต่ำและพื้นที่น้ำนองจะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

จากโครงการแผนหลักการจัดทำผังน้ำ และ โครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำชี ได้กำหนดนิยาม ขอบเขต วัตถุประสงค์ และข้อเสนอแนะการใช้ที่ดินในกรณีเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ทางน้ำหลากไว้ตาม **รูปที่ 4.3.2-1** โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่ทางน้ำหลาก หมายถึง ทางน้ำธรรมชาติหรือที่สร้างขึ้นเพื่อรองรับน้ำหลากหรือน้ำขึ้นลงและให้น้ำสามารถระบายหรือไหลผ่านได้ และพื้นที่ริมตลิ่งที่ออกแบบไว้ให้เป็นทางระบายน้ำท่วม รวมทั้งพื้นที่ราบหรือลาดบริเวณริมทางน้ำ ซึ่งสามารถเกิดน้ำท่วมได้ โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ พื้นที่ทางน้ำหลากริมน้ำ (ลน.) และ พื้นที่ทางน้ำหลากเพื่อระบายน้ำ (ลร.)

2) พื้นที่ทางน้ำหลากริมน้ำ (ลน.) มีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับน้ำหลาก รองรับการบำรุงรักษาและดูแลทางน้ำให้มีประสิทธิภาพการระบายน้ำของทางน้ำ รองรับมาตรการป้องกันบรรเทาสถานการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในกรณีฉุกเฉิน และรองรับการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการระบายน้ำของลำน้ำที่อาจมีขึ้นในอนาคต พื้นที่ส่วนนี้ ในช่วงน้ำหลากมีโอกาสที่จะมีน้ำหลากไหลล้นริมฝั่งตามสภาพธรรมชาติ จึงควรให้มีที่ว่างริมลำน้ำไม่น้อยกว่า 6 เมตร ประกอบด้วย

(1)	แม่น้ำชี ตามแนวที่ระบุในแผนผัง	(14)	ลำน้ำพรม ตามแนวที่ระบุในแผนผัง
(2)	ลำสะพุง ตามแนวที่ระบุในแผนผัง	(15)	ลำน้ำพวย ตามแนวที่ระบุในแผนผัง
(3)	ลำกระจวน ตามแนวที่ระบุในแผนผัง	(16)	ลำพะเนียง ตามแนวที่ระบุในแผนผัง
(4)	ลำคันฉู ตามแนวที่ระบุในแผนผัง	(17)	ลำน้ำพองตอนบน ตามแนวที่ระบุในแผนผัง
(5)	ห้วยหวาย ตามแนวที่ระบุในแผนผัง	(18)	ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 3 ตามแนวที่ระบุในแผนผัง
(6)	คลองเรียง คลองจอก ตามแนวที่ระบุในแผนผัง	(19)	ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 1 และ ส่วนที่ 2 ตามแนวที่ระบุในแผนผัง
(7)	คลองขี้ตุ่น ห้วยโป่ง ตามแนวที่ระบุในแผนผัง	(20)	ห้วยสายบาตร ตามแนวที่ระบุในแผนผัง
(8)	ลำชีลอง ตามแนวที่ระบุในแผนผัง	(21)	ห้วยวังเลา ตามแนวที่ระบุในแผนผัง
(9)	ห้วยหลัว ห้วยปะทาว ตามแนวที่ระบุในแผนผัง	(22)	ห้วยคะคาง ตามแนวที่ระบุในแผนผัง
(10)	ห้วยกุดเชือก ตามแนวที่ระบุในแผนผัง	(23)	ลำปาวตอนบน ตามแนวที่ระบุในแผนผัง

(11)	คลองน้ำก่ำ ตามแนวที่ระบุในแผนผัง	(24)	ลำพันชาด ลำปาวตอนล่าง ตามแนวที่ระบุในแผนผัง
(12)	ห้วยสามหมอ ตามแนวที่ระบุในแผนผัง	(25)	ลำปาวตอนล่าง ตามแนวที่ระบุในแผนผัง
(13)	ลำน้ำเชิญ ตามแนวที่ระบุในแผนผัง	(26)	ลำน้ำยัง ตามแนวที่ระบุในแผนผัง

3) พื้นที่ทางน้ำหลากเพื่อระบายน้ำ (ลร.) เป็นพื้นที่รองรับน้ำหลากให้น้ำสามารถระบายหรือไหลผ่านได้ โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(1) เพื่อสงวนรักษาพื้นที่ระบายน้ำหลากตามธรรมชาติ เป็นพื้นที่ตามแนวทางน้ำจากเขตพื้นที่ทางน้ำหลากริมน้ำ (ลน.) ถึงขอบคันกั้นน้ำพื้นที่ชุมชนเมือง หรือขอบคันกั้นน้ำของโครงการชลประทาน หรือจนสุดเขตพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมเมื่อเกิดน้ำหลาก หรือถึงขอบแนวถนนที่ขนานกับทางน้ำที่ใกล้เคียงกับขอบเขตพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม

(2) เพื่อให้มีการพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับความเสี่ยงในการเกิดน้ำท่วม โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดมาตรการป้องกันบรรเทาอุทกภัยเพิ่มเติม สำหรับพื้นที่ทางน้ำหลากส่วนที่เป็นพื้นที่ชุมชน หรือพื้นที่เศรษฐกิจ ไม่เกินกว่าขอบเขตที่กำหนดไว้ในผังเมืองรวมจังหวัด

(3) เพื่อให้มีการพัฒนาพื้นที่ที่มีลักษณะเหมาะสมในการพัฒนาเป็นพื้นที่น้ำนองเพื่อชะลอหรือลดปริมาณน้ำหลากที่อาจจะก่อให้เกิดน้ำท่วมแก่พื้นที่ชุมชนหรือพื้นที่เศรษฐกิจ และเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง

4) ที่ดินในบริเวณ ลน. ที่กำหนดเป็นที่ดินประเภทพื้นที่ทางน้ำหลากริมน้ำ มีรายละเอียดดังนี้

รหัส	ชื่อลุ่มน้ำ	พื้นที่ทางน้ำหลากริมน้ำ (ลน.)
0402	ลำสะพุง	ลำสะพุง ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบแม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 2 ขึ้นไปทางด้านต้นน้ำจนถึงบริเวณสถานี E.83
0404	ลำกระจวน	ลำกระจวน ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบแม่น้ำชีตอนบนขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงบริเวณสถานี E.35
0406	ลำคันฉู	ลำคันฉู ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบแม่น้ำชีส่วนที่ 2 ขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงบริเวณสถานี E.53 (ปตร.ปากจาบ ต.โคกเริงรมย์)
0407	แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2	คลองเรียง คลองจอก ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบแม่น้ำชีบริเวณ ปตร.ปลายคลองจอก ขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงปตร.ต้นคลองห้วยหวาย
0407	แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2	คลองขี้ตุ่น ห้วยโป่ง ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบห้วยหลัวขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงจุดบรรจบหนองขี้ตุ่น-ลำชีลอง
0407	แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2	ลำชีลอง ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบห้วยหลัวขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงจุดบรรจบหนองขี้ตุ่น ต.ตลาดแร้ง
0407	แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2	ห้วยหลัว ห้วยปะทาว ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบห้วยหลัว-ห้วยปะทาว ขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงจุดบรรจบห้วยโป่ง-ห้วยหลัว
0407	แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2	คลองน้ำก่ำ ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบแม่น้ำชีบริเวณ ต.โนนทอง ขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงบริเวณจุดบรรจบแม่น้ำชีบริเวณ ต.บึงสำโรง

รหัส	ชื่อลุ่มน้ำ	พื้นที่ทางน้ำหลากริมน้ำ (ลน.)
0408	ห้วยสามหมอ	ห้วยสามหมอ ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบแม่น้ำชีส่วนที่ 3 ขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงบริเวณจุดตัดทางหลวงหมายเลข 229
0409	แม่น้ำชีส่วนที่ 3	ห้วยกุดเชือก ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบลำปะทาวล่างขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงจุดบรรจบคลองเรียง
0410	น้ำพอง	ลำน้ำพองตอนบน ตั้งแต่บริเวณขอบอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ขึ้นไปทางต้นน้ำจนถึงบริเวณจุดตัดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 201
0411	ห้วยพวย	ลำน้ำพวย ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบแม่น้ำพองตอนบนขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงบริเวณจุดตัดถนน นภ.2001
0413	ลำพะเนียง	ลำพะเนียง ตั้งแต่บริเวณขอบอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ขึ้นไปทางต้นน้ำจนถึงบริเวณสถานี PN_203/1 ตัดทางหลวงหมายเลข 2138
0414	น้ำพรม	ห้วยหวาย ตั้งแต่ ปตร.ปลายคลองห้วยหวายขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึง ปตร.ต้นคลองห้วยหวาย
0414	น้ำพรม	ลำน้ำพรม ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบลำน้ำเชิญขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงบริเวณจุดตัดสะพานข้ามลำน้ำพรม ทางหลวงหมายเลข 2366 บริเวณตำบลกุดเลาะและตำบลบ้านยาง
0416	ลำเชิญส่วนที่ 2	ลำเชิญ ตั้งแต่บริเวณขอบอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงบริเวณจุดตัดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 ที่ตำบลทุ่งพระ
0417	ลำน้ำพองตอนบน ส่วนที่ 3	ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 3 ตั้งแต่บริเวณขอบอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึง ทต.ภูเวียง
0418	ลำน้ำพองตอนล่าง ส่วนที่ 1	ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 1 และ ส่วนที่ 2 ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบลำน้ำชีส่วนที่ 3 แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 4/1 ขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงเขื่อนอุบลรัตน์
0419	ห้วยสายบาตร	ห้วยสายบาตร ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบลำน้ำพองขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงบริเวณท้าย ต.คูคำ
0421	แม่น้ำชีส่วนที่ 4/1	ห้วยวังเลา ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบแม่น้ำชี ต.แก้งแก ขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงบริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 23
0421	แม่น้ำชีส่วนที่ 4/1	ห้วยคะคาง ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบแม่น้ำชี บริเวณบ้านท่าตูม ขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงบริเวณจุดบรรจบแม่น้ำชีบริเวณ ปตร.ท่าสองคอน
0422	ลำปาวตอนบน	ลำปาวตอนบน ตั้งแต่บริเวณขอบอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาวขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงบริเวณจุดตัดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2
0423	ห้วยลำพันชาด	ลำพันชาด ตั้งแต่บริเวณขอบอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาวขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงบริเวณจุดตัดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 227
0424	ลำปาวตอนล่าง	ลำปาวตอนล่าง ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบแม่น้ำชีส่วนที่ 4 ขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงบริเวณท้ายเขื่อนลำปาวบริเวณสถานี E.75
0426	ลำน้ำยัง	ลำน้ำยัง ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบแม่น้ำชีขึ้นไปด้านต้นน้ำจนถึงบริเวณจุดตัดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12
0427	แม่น้ำชีตอนล่าง	แม่น้ำชี ตั้งแต่บริเวณจุดบรรจบแม่น้ำมูลขึ้นไปทางด้านต้นน้ำจนถึงแม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 1 บริเวณสถานี E.84

5) ที่ดินในบริเวณ ลร. ที่กำหนดเป็นที่ดินประเภทพื้นที่ทางน้ำหลากเพื่อระบายน้ำ ใช้ตามขอบเขตพื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติ 25 ปี โดยครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลต่อไปนี้

พื้นที่ทางน้ำหลากเพื่อระบายน้ำ (ลร)		
จังหวัด	**อำเภอ**	**ตำบล**
กาฬสินธุ์	กมลาไสย	กมลาไสย, โคกสมบูรณ์, เจ้าท่า, ดงลิง, ธัญญา, โพนงาม, หนองแปน, หลักเมือง
	กุฉินารายณ์	จุมจัง, สมสะอาด, สามขา
	ฆ้องชัย	โคกสะอาด, ฆ้องชัยพัฒนา, โนนศิลาเลิง, ลำชี, เหล่ากลาง
	ดอนจาน	ม่วงนา
	ท่าคันโท	กุงเก่า, กุดจิก, ท่าคันโท
	เมืองกาฬสินธุ์	กาฬสินธุ์, เชียงเครือ, บึงวิชัย, ลำพาน, หลุบ, ห้วยโพธิ์
	ยางตลาด	ดอนสมบูรณ์, นาเชือก, นาดี, บัวบาน, หนองตอกแป้น, หัวงัว, หัวนาคำ, อุ่มเม่า
	ร่องคำ	ร่องคำ, สามัคคี, เหล่าอ้อย
	สามชัย	สำราญ
ขอนแก่น	โคกโพธิ์ไชย	นาแพง, บ้านโคก, โพธิ์ไชย
	ชนบท	ชนบท, โนนพะยอม, วังแสง, ศรีบุญเรือง
	ชุมแพ	ชุมแพ, ไชยสอ, นาเพียง, โนนสะอาด, โนนอุดม, หนองเขียด
	ซำสูง	คูคำ
	น้ำพอง	กุดน้ำใส, ท่ากระเสริม, บัวใหญ่, บ้านขาม, ม่วงหวาน, วังชัย, หนองกุง
	บ้านไผ่	บ้านไผ่, เมืองเพีย, หัวหนอง
	บ้านแฮด	โคกสำราญ, โนนสมบูรณ์, บ้านแฮด
	พระยืน	บ้านโต้น, พระบุ, หนองแวง
	ภูผาม่าน	โนนคอม, ภูผาม่าน
	มัญจาคีรี	กุดเค้า, ท่าศาลา, สวนหม่อน, หนองแปน
ขอนแก่น (ต่อ)	เมืองขอนแก่น	โคกสี, ดอนช้าง, ดอนหัน, ท่าพระ, โนนท่อน, บ้านทุ่ม, บ้านเป็ด, บ้านหว้า, บึงเนียม, พระลับ, เมืองเก่า, ศิลา, สำราญ, หนองตูม
	แวงน้อย	ท่านางแนว, ละหานนา
	แวงใหญ่	โนนทอง, โนนสะอาด
	สีชมพู	วังเพิ่ม, สีชมพู
	หนองนาคำ	กุดธาตุ, ขนวน, บ้านโคก
	หนองเรือ	กุดกว้าง, โนนทอง, โนนทัน, บ้านเม็ง, หนองเรือ

พื้นที่ทางน้ำหลากเพื่อระบายน้ำ (ลร)		
จังหวัด	**อำเภอ**	**ตำบล**
ชัยภูมิ	เกษตรสมบูรณ์	กุดเลาะ, บ้านบัว, บ้านเป้า, บ้านยาง, บ้านหัน, สระโพนทอง
	คอนสวรรค์	คอนสวรรค์, โนนสะอาด, ยางหวาย, ศรีสำราญ, หนองขาม
	คอนสาร	คอนสาร, ดงกลาง, ดงบัง, โนนคูณ
	จัตุรัส	กุดน้ำใส, บ้านกอก, บ้านขาม, ละหาน, ส้มป่อย, หนองโดน, หนองบัวบาน, หนองบัวใหญ่
	เนินสง่า	กะฮาด
	บ้านเขว้า	ชีบน, ตลาดแร้ง, โนนแดง, บ้านเขว้า, ภูแลนคา, ลุ่มลำชี
	บ้านแท่น	บ้านแท่น, สระพัง, สามสวน
	บำเหน็จณรงค์	เกาะมะนาว, โคกเพชรพัฒนา, โคกเริงรมย์, บ้านชวน, บ้านตาล, บ้านเพชร, หัวทะเล
	ภูเขียว	กุดยม, โคกสะอาด, บ้านแก้ง, ผักปัง, หนองคอนไทย, หนองตูม, โอโล
	เมืองชัยภูมิ	กุดตุ้ม, ชีลอง, นาฝาย, นาเสียว, โนนสำราญ, ในเมือง, บ้านค่าย, บ้านเล่า, บุ่งคล้า, โพนทอง, รอบเมือง, ลาดใหญ่, หนองนาแซง, หนองไผ่
	หนองบัวแดง	คูเมือง, ท่าใหญ่, วังชมภู, หนองแวง
	หนองบัวระเหว	โคกสะอาด, โสกปลาดุก, หนองบัวระเหว, ห้วยแย้
นครราชสีมา	แก้งสนามนาง	แก้งสนามนาง, โนนสำราญ, บึงสำโรง, สีสุก
	บ้านเหลื่อม	บ้านเหลื่อม
มหาสารคาม	กันทรวิชัย	กุดใส้จ่อ, ขามเฒ่าพัฒนา, ขามเรียง, เขวาใหญ่, ท่าขอนยาง, นาสีนวน, มะค่า
	โกสุมพิสัย	แห่ใต้, แก้งแก, เขวาไร่, เขื่อน, แพง, โพนงาม, ยางท่าแจ้ง, ยางน้อย, เลิงใต้, หนองบอน, หนองบัว, หัวขวาง, เหล่า
มหาสารคาม (ต่อ)	เชียงยืน	กู่ทอง, นาทอง, โพนทอง, เสือเฒ่า, หนองซอน, เหล่าบัวบาน
	เมืองมหาสารคาม	เกิ้ง, แก่งเลิงจาน, เขวา, ตลาด, ท่าตูม, ท่าสองคอน, ลาดพัฒนา, ห้วยแอ่ง
ยโสธร	ค้อวัง	กุดน้ำใส, ค้อวัง, น้ำอ้อม, ฟ้าห่วน
	คำเขื่อนแก้ว	กุดกุง, ย่อ, สงเปือย
	ทรายมูล	ดงมะไฟ
	มหาชนะชัย	โนนทราย, บากเรือ, บึงแก, ผือฮี, พระเสาร์, ฟ้าหยาด, ม่วง, หัวเมือง
	เมืองยโสธร	ขุมเงิน, เชื่องคำ, ค้อเหนือ, ดู่ทุ่ง, เดิด, ในเมือง, สำราญ

พื้นที่ทางน้ำหลากเพื่อระบายน้ำ (ลร)		
จังหวัด	**อำเภอ**	**ตำบล**
ร้อยเอ็ด	จังหาร	ดงสิงห์, ดินดำ, ปาฝา, ผักแว่น, ม่วงลาด, ยางใหญ่, แสนชาติ
	เชียงขวัญ	เชียงขวัญ, บ้านเขือง, พระธาตุ, พลับพลา
	ทุ่งเขาหลวง	ทุ่งเขาหลวง, เทอดไทย, บึงงาม, มะบ้า
	ธวัชบุรี	ธงธานี, ธวัชบุรี, บึงนคร
	พนมไพร	กุดน้ำใส, ค้อใหญ่, คำไฮ, ชานุวรรณ, นานวล, พนมไพร, โพธิ์ใหญ่, สระแก้ว, แสนสุข
	โพธิ์ชัย	เชียงใหม่, ดอนโอง, สะอาด, หนองตาไก้
	โพนทอง	โคกกกม่วง, โคกสูง, โนนชัยศรี, โพธิ์ศรีสว่าง, วังสามัคคี, แวง, สระนกแก้ว, สว่าง, หนองใหญ่
	เมยวดี	ชมสะอาด, ชุมพร
	เมืองร้อยเอ็ด	สีแก้ว
	เมืองสรวง	หนองหิน
	สุวรรณภูมิ	น้ำคำ
	เสลภูมิ	กลาง, เกาะแก้ว, ขวัญเมือง, ขวาว, ท่าม่วง, นางาม, นาแซง, นาเมือง, นาเลิง, บึงเกลือ, ภูเงิน, เมืองไพร, วังหลวง, ศรีวิลัย, เหล่าน้อย
	อาจสามารถ	บ้านแจ้ง, โพนเมือง, หนองขาม, หนองหมื่นถ่าน, หน่อม, อาจสามารถ
เลย	นาด้วง	นาด้วง
ศรีสะเกษ	กันทรารมย์	ทาม, เมืองน้อย, หนองแก้ว, หนองแวง
	ยางชุมน้อย	โนนคูณ
	ราษีไศล	สร้างปี่
	กันทรารมย์	ทาม, เมืองน้อย, หนองแก้ว, หนองแวง
	ยางชุมน้อย	โนนคูณ
	ราษีไศล	สร้างปี่
หนองบัวลำภู	นากลาง	ด่านช้าง, นากลาง, ฝั่งแดง, อุทัยสวรรค์
	นาวัง	เทพคีรี, นาแก, นาเหล่า, วังปลาป้อม
	โนนสัง	โคกม่วง, โนนเมือง
	เมืองหนองบัวลำภู	นาคำไฮ, นามะเฟือง, บ้านขาม, บ้านพร้าว, ป่าไม้งาม, โพธิ์ชัย, ลำภู, หนองบัว, หนองสวรรค์, หนองหว้า, หัวนา
	ศรีบุญเรือง	ทรายทอง, นากอก, โนนสะอาด, เมืองใหม่, ศรีบุญเรือง, หนองบัวใต้, หันนางาม
อุดรธานี	กุมภวาปี	กุมภวาปี, เชียงแหว, แชแล, ตูมใต้, ท่าลี่, พันดอน, เวียงคำ, สีออ,

พื้นที่ทางน้ำหลากเพื่อระบายน้ำ (ลร)		
จังหวัด	**อำเภอ**	**ตำบล**
		หนองหว้า
	วังสามหมอ	คำโคกสูง, วังสามหมอ
	ศรีธาตุ	จำปี, ตาดทอง, บ้านโปร่ง, ศรีธาตุ
อุบลราชธานี	เขื่องใน	กลางใหญ่, เขื่องใน, ค้อทอง, ชีทวน, แดงหม้อ, ท่าไห, ธาตุน้อย, นาคำใหญ่, บ้านกอก, บ้านไทย, สร้างถ่อ, สหธาตุ
	เมืองอุบลราชธานี	กุดลาด, หนองบ่อ
	วารินชำราบ	บุ่งหวาย

6) ข้อเสนอแนะการใช้ที่ดินในกรณีเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ทางน้ำหลาก

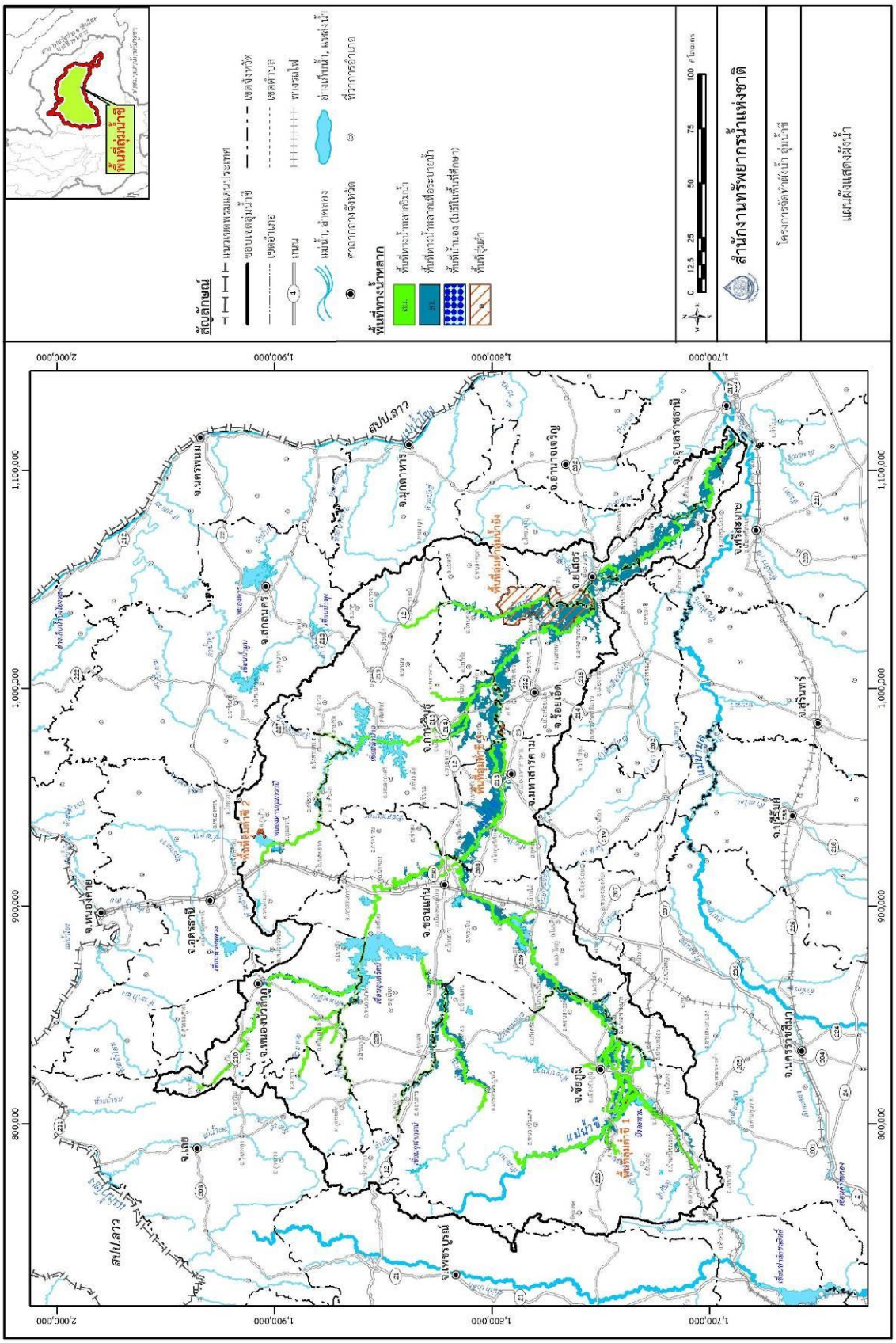
(1) เนื่องจากการใช้ที่ดินเพิ่มเติมในเขตพื้นที่ทางน้ำหลาก จะทำให้เกิดการกีดขวางทางน้ำและอาจทำให้สภาพน้ำท่วมรุนแรงขึ้น ดังนั้นในกรณีเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ทางน้ำหลากไม่ควรมีมาตรการแก้ไขบรรเทาปัญหาที่ทำให้เกิดลักษณะการกีดขวางทางน้ำเพิ่มเติม เช่น การเพิ่มความสามารถในการป้องกันน้ำท่วมของคันหรือถนน เช่น การถมดินทำคันชั่วคราว หรือกั้นกระสอบทรายเพิ่ม ฯลฯ

(2) ในกรณีต้องการทำทางสัญจรชั่วคราวสำหรับให้คนเดิน ควรใช้วิธีทำสะพานแบบที่น้ำสามารถลอดผ่านได้

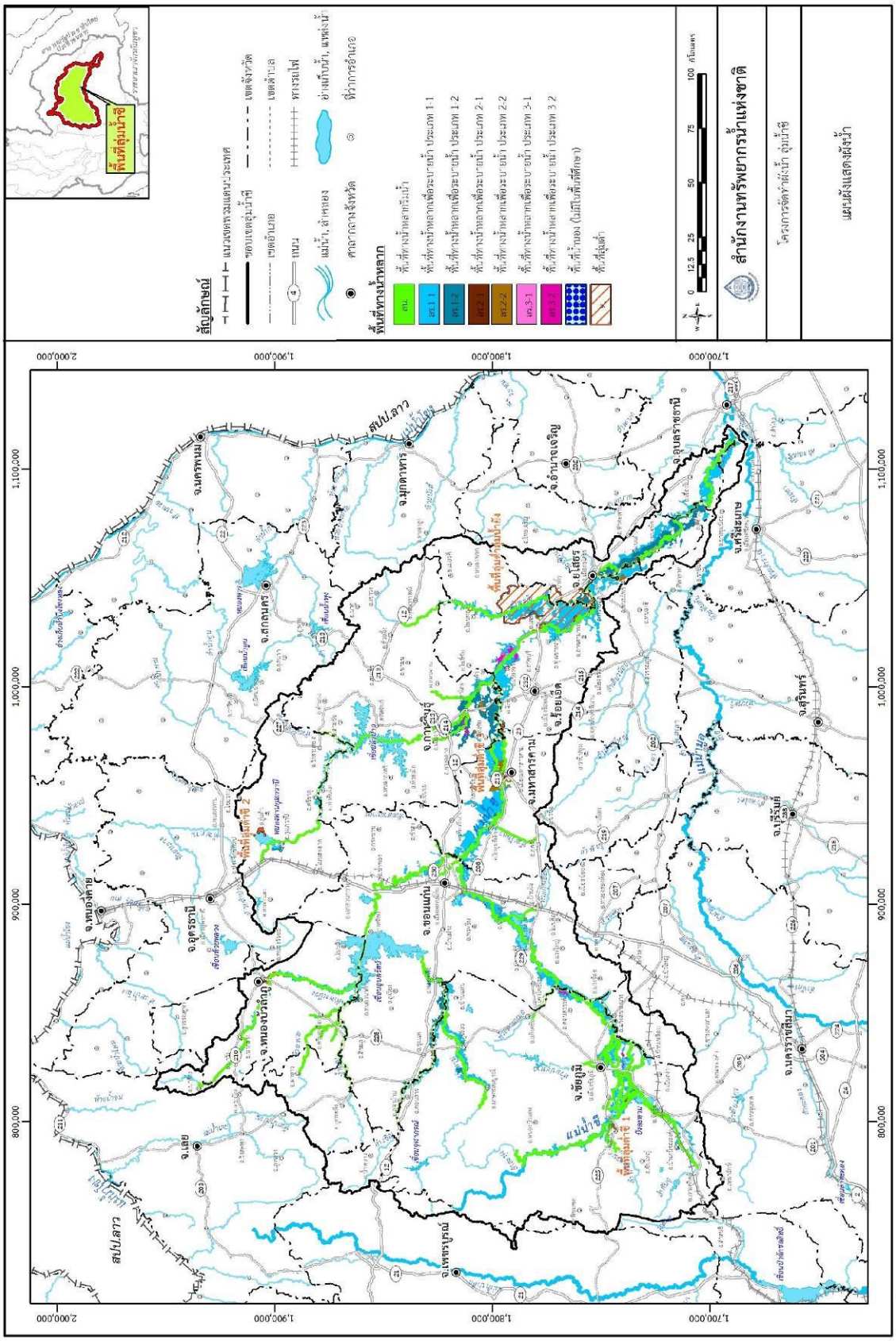
(3) ในกรณีพนังกั้นน้ำ หรือโครงสร้างที่ใช้กั้นน้ำชำรุด ในการแก้ไขซ่อมแซมควรรักษาระดับหลังคันให้เท่าเดิม

(4) ในกรณีที่พื้นที่ทางน้ำหลากเป็นพื้นที่ชุมชนหนาแน่น เช่น ตัวเมืองในเขตเทศบาล ตามพื้นที่ ลร.2-1 และ ลร.2-2 ใน**รูปที่ 4.3.2-2** สามารถทำระบบป้องกันและบรรเทาน้ำท่วมชั่วคราวได้ เช่น การกั้นกระสอบทราย ฯลฯ ทั้งนี้ เนื่องจากในพื้นที่ลุ่มน้ำชี มีพื้นที่ชุมชนอยู่ในเขตพื้นที่ทางน้ำหลากในสัดส่วนที่น้อย การปิดล้อมพื้นที่ส่วนนี้ชั่วคราว ถึงแม้จะมีผลกระทบในด้านการกีดขวางทางน้ำอยู่บ้าง แต่ก็อยู่ในระดับต่ำ

(5) ในกรณีต้องการยกระดับคันหรือดำเนินการมาตรการใช้สิ่งก่อสร้างใดๆ ในพื้นที่ทางน้ำหลากที่มีผลในการกั้นน้ำหรือเบี่ยงเบนทางน้ำ เช่น การเจาะถนนหรือคัน ฯลฯ นอกเหนือไปจากที่ระบุในข้อ (2) ถึง (4) จะต้องมีการขออนุมัติจากหน่วยงานอำนวยการ/บัญชาการ ที่สอดคล้องกับระดับภัยที่ประสบอยู่ในช่วงนั้นๆ (เช่น กอนช. หรือ ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ) ก่อนดำเนินการ

รูปที่ 4.3.2-1 แผนผังแสดงผังน้ำ

รูปที่ 4.3.2-2 แผนผังแสดงผังน้ำ จำแนกประเภททางน้ำหลาก

4.3.3 พื้นที่น้ำนอง

จากโครงการแผนหลักการจัดทำผังน้ำ และ โครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำชี ได้กำหนดนิยามของพื้นที่น้ำนองไว้ว่า “พื้นที่น้ำนอง” หมายถึง พื้นที่ที่บริหารจัดการน้ำเข้าออกเพื่อใช้เป็นที่ชะลอน้ำ” อย่างไรก็ตาม ในพื้นที่ลุ่มน้ำชีในปัจจุบันไม่มีการใช้พื้นที่ของเอกชนในการกักน้ำ ชะลอน้ำในลักษณะของพื้นที่น้ำนอง

4.3.4 พื้นที่ลุ่มต่ำ

จากโครงการแผนหลักการจัดทำผังน้ำ และ โครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำชี ได้กำหนดนิยาม ขอบเขต วัตถุประสงค์ และข้อเสนอแนะการใช้ที่ดินในกรณีเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มต่ำ ไว้ตาม**รูปที่ 4.3.4-1** โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นที่ลุ่มต่ำ (ต.) หมายถึง พื้นที่ที่มีการบริหารจัดการน้ำให้เพาะปลูกก่อนหรือหลังฤดูน้ำหลากปกติ โดยในช่วงน้ำหลาก พื้นที่ส่วนนี้จะถูกน้ำท่วม และพื้นที่ลุ่มต่ำตามที่หน่วยราชการกำหนด

2) ที่ดินในบริเวณ ต. ที่กำหนดเป็นที่ดินประเภทพื้นที่ลุ่มต่ำในลุ่มน้ำชี มีรายละเอียดดังนี้

(๑) พื้นที่ลุ่มต่ำลุ่มน้ำยัง อ.ทรายมูล อ.กุดชุม และ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร อ.โพนทอง อ.เสลภูมิ อ.อาจสามารถ และ อ.ทุ่งเขาหลวง จ.ร้อยเอ็ด กำหนดโดยกรมชลประทาน

(๒) พื้นที่ลุ่มต่ำชี 1 อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ กำหนดโดยกรมทรัพยากรน้ำ

(๓) พื้นที่ลุ่มต่ำชี 2 อ.กุมภวาปี อ.ประจักษ์ศิลปาคม และอ.กู่แก้ว จ.อุดรธานี กำหนดโดยกรมทรัพยากรน้ำ

(๔) พื้นที่ลุ่มต่ำชี 3 อ.จังหาร จ.ร้อยเอ็ด และ อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม กำหนดโดยกรมทรัพยากรน้ำ

โดยครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลต่อไปนี้

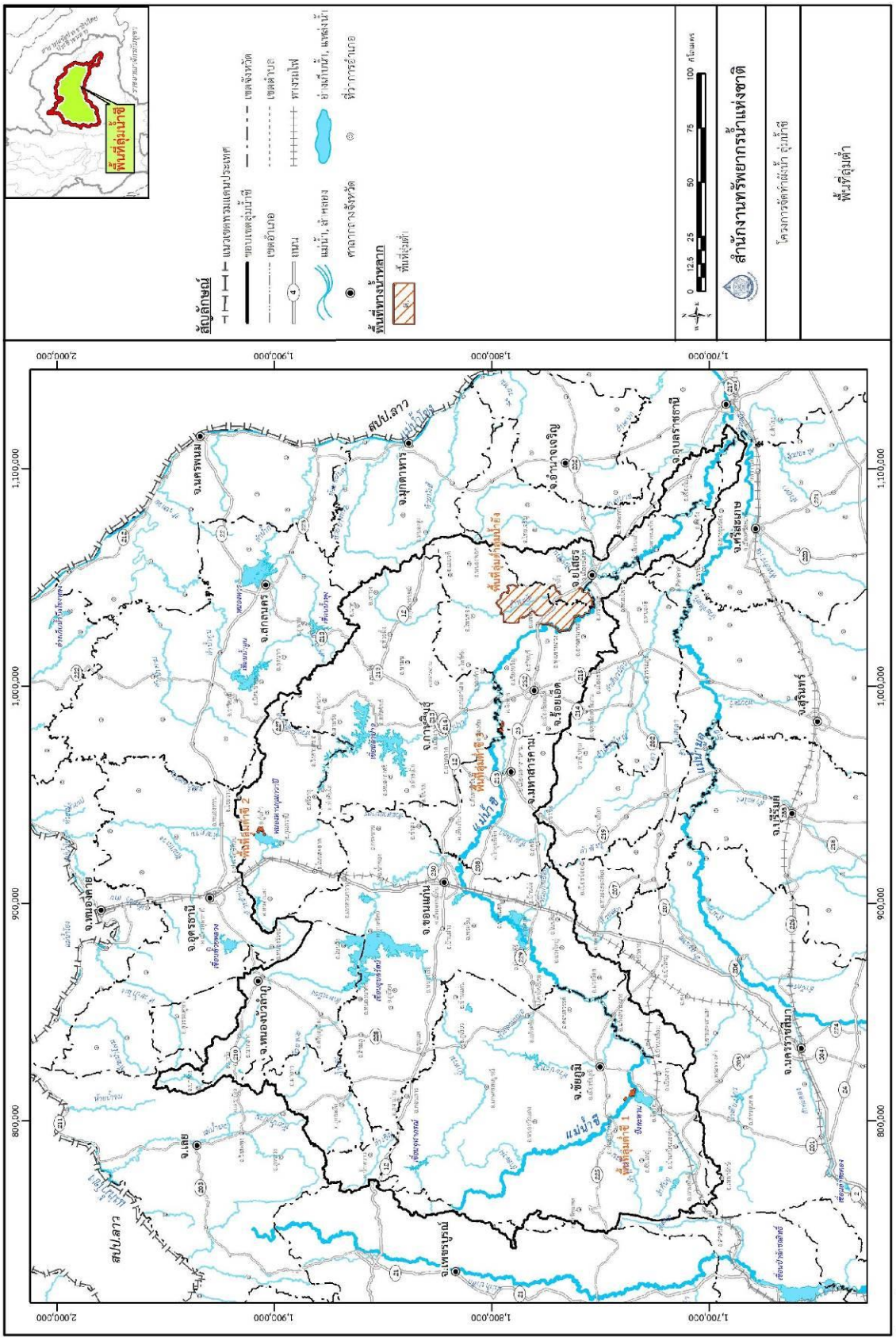
พื้นที่ลุ่มต่ำ (ต.)		
จังหวัด	**อำเภอ**	**ตำบล**
จ.ชัยภูมิ	บ้านเขว้า	ลุ่มลำชี
จ.มหาสารคาม	เมืองมหาสารคาม	ท่าตูม
จ.ยโสธร	กุดชุม	โพนงาม
	ทรายมูล	ดงมะไฟ, นาเวียง
	เมืองยโสธร	ค้อเหนือ, ดู่ทุ่ง, เดิด, สำราญ

พื้นที่ลุ่มต่ำ (ต.)		
จังหวัด	**อำเภอ**	**ตำบล**
ร้อยเอ็ด	จังหาร	ผักแว่น, ม่วงลาด
	ทุ่งเขาหลวง	เทอดไทย, บึงงาม
	พนมไพร	โพธิ์ใหญ่
	โพนทอง	โคกกกม่วง, พรมสวรรค์, สว่าง
	เสลภูมิ	กลาง, ขวาว, นางาม, นาแซง, นาเมือง, นาเลิง, บึงเกลือ, โพธิ์ทอง, ภูเงิน, เมืองไพร, วังหลวง, ศรีวิลัย, เหล่าน้อย
	อาจสามารถ	บ้านแจ้ง, โพนเมือง, หน่อม
อุดรธานี	กุมภวาปี	แชแล
	ประจักษ์ศิลปาคม	อุ่มจาน

3) ข้อเสนอแนะการใช้ที่ดินในกรณีเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มต่ำ

(1) ในกรณีพื้นที่ลุ่มต่ำ ซ้อนทับอยู่กับพื้นที่ทางน้ำหลาก ให้ใช้ข้อเสนอแนะการใช้ที่ดินเหมือนกรณีพื้นที่ทางน้ำหลาก

(2) ในส่วนของพื้นที่ลุ่มต่ำที่ไม่อยู่ในเขตพื้นที่ทางน้ำหลาก เนื่องจาก พื้นที่ลุ่มต่ำมีการบริหารจัดการน้ำให้เพาะปลูกก่อนและหลังฤดูน้ำหลาก และในอนาคตได้มีการเสนอแนะให้พัฒนาโครงสร้างในการกักน้ำ ระบายน้ำ เพื่อเปลี่ยนเป็นพื้นที่น้ำนอง ดังนั้น ถึงแม้ว่าการยกคันในพื้นที่ส่วนนี้จะไม่ส่งผลต่อการกีดขวางทางน้ำมากเหมือนกรณีพื้นที่ทางน้ำหลาก แต่การกระทำดังกล่าวอาจส่งผลให้ปริมาณการกักเก็บน้ำ การชะลอน้ำของพื้นที่ลุ่มต่ำเปลี่ยนไป นอกจากนี้ พื้นที่ส่วนนี้จะอยู่ภายใต้การบริหารจัดการน้ำของกรมชลประทาน หรือ กรมทรัพยากรน้ำ ดังนั้น การยกระดับคัน หรือ ดำเนินการมาตรการใช้สิ่งก่อสร้างใดๆ ในพื้นที่ลุ่มต่ำเพื่อแก้ไขบรรเทาภัยน้ำท่วมที่ประสบอยู่ จะต้องมีการประสานไปยังกรมชลประทานหรือกรมทรัพยากรน้ำก่อน เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มต่ำของหน่วยงานทั้งสอง

รูปที่ 4.3.4-1 แสดงพื้นที่ลุ่มต่ำในลุ่มน้ำชี

4.3.5 ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำท่วมและตำแหน่งสถานีตรวจวัดข้อมูล

จากการทบทวนข้อมูลบ่งชี้ภาวะน้ำท่วมของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พบว่าประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัว ประกอบด้วย

- ปริมาณน้ำฝน
- ปริมาณน้ำ หรือ ระดับน้ำในลำน้ำ
- ปริมาณน้ำในเขื่อน อ่างเก็บน้ำ หรือ แหล่งน้ำต้นทุน

โดยข้อมูลบ่งชี้ข้างต้น ณ ตำแหน่งสถานีตรวจวัดต่างๆ จะใช้ในการประเมินว่าเกิดภาวะน้ำท่วมที่จุดดังกล่าวหรือไม่ มีความรุนแรงระดับใด โดยเกณฑ์ในส่วนนี้จะนำเสนอไว้ในหัวข้อ 4.6 โดยในกรณีที่ในพื้นที่มีองค์ประกอบในการบริหารจัดการน้ำที่จะช่วยบรรเทาปัญหาได้ ก็จะต้องมีการปรับการบริหารจัดการองค์ประกอบในการบริหารจัดการน้ำ เช่น อ่างเก็บน้ำ ประตูระบายน้ำ ฯลฯ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์น้ำท่วม ซึ่งก็จำเป็นต้องมีการตรวจวัดข้อมูลที่อ่างเก็บน้ำ ประตูระบายน้ำ ฯลฯ ส่วนนี้ เพื่อให้การควบคุมมีความแม่นยำ สอดคล้องกับเกณฑ์ในการบริหารจัดการ ซึ่งจะนำเสนอในหัวข้อ 4.8

ดังนั้น ตำแหน่งสถานีตรวจวัดข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาบ่งชี้ภาวะน้ำท่วม และประกอบการบริหารจัดการน้ำ จึงประกอบด้วย 2 ส่วนหลักคือ

- สถานีตรวจวัดหลักในการบ่งชี้ภาวะน้ำท่วมและบริหารจัดการน้ำท่วม (key station)
- องค์ประกอบในการบริหารจัดการน้ำท่วม

โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.3.5.1 สถานีตรวจวัดหลักในการบ่งชี้ภาวะน้ำท่วมและบริหารจัดการน้ำท่วม (key station)

สถานีตรวจวัดหลักในการบ่งชี้ภาวะน้ำท่วมและบริหารจัดการน้ำท่วม (key station) จะต้องเป็นสถานีที่มีการตรวจวัดข้อมูลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควรเป็นสถานีที่ใช้ในการบริหารจัดการน้ำท่วมที่หน่วยงานต่างๆ ใช้งานอยู่แล้วในปัจจุบัน ทั้งนี้ จากการทบทวนข้อมูลสถานีตรวจวัดที่ใช้ในการเตือนภัยและบริหารจัดการน้ำในปัจจุบัน รวมทั้งผลการศึกษาเกณฑ์การเตือนภัยโครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำชี สามารถสรุปตำแหน่ง key station ได้ ตาม**รูปที่ 4.3.5-1** และ **4.3.5-2 ตารางที่ 4.3.5-1** และ **4.3.5-2** ประกอบด้วยสถานีวัดน้ำฝน 111 สถานี สถานีวัดน้ำท่า 12 สถานี

ตารางที่ 4.3.5-1 สถานีวัดน้ำฝนที่ใช้บ่งชี้ภาวะน้ำท่วม

ลำดับ	รหัสสถานี	ที่ตั้ง
จังหวัดกาฬสินธุ์		
1.	11090	ห้วยโพธิ์ อ.เมือง (TNK.27)
2.	11110	ห้วยศิธร อ.เมืองกาฬสินธุ์ (TNK.36)
3.	11120	หนองม้าโชก อ.ยางตลาด (TNK.82)
4.	11130	หนองบ้านสา อ.ยางตลาด (TNK.83)
5.	11140	บึงอร่าม อ.ยางตลาด (TNK.84)
6.	11150	รองเกษตร อ.เมืองกาฬสินธุ์ (TNK.85)
7.	11160	ห้วยผึ้ง (TNK.97)
8.	11170	ห้วยแก่ง (TNK.98)
9.	11210	สายนาเวก อ.เขาวง (TNK.99)
10.	11230	ห้วยมโน อ.เขาวง (TNK.101)
11.	11250	ห้วยสาโทษ อ.ห้วยผึ้ง (TNK.116)
12.	11260	ห้วยชุมช้าง อ.กุฉินารายณ์ (TNK.117)
13.	11300	ห้วยจันทร์ อ.เมืองกาฬสินธุ์ (TNK.161)
14.	11361	บ้านคำเปี่ยม อ.คำเมือง (E.76)
15.	68381	ลำปาว อ.สี่ธาตุ (E.65)
16.	388001	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองกาฬสินธุ์
17.	388002	ที่ว่าการอำเภอกุฉินารายณ์
18.	388005	ที่ว่าการอำเภอสหัสขันธ์
19.	388006	ที่ว่าการอำเภอสมเด็จ
20.	E.86	บ้านคำไฮ
จังหวัดขอนแก่น		
1.	14170	ห้วยยาง อ.มัญจาคีรี (TNK.32)
2.	14180	สกรวก อ.ภูเวียง (TNK.33)
3.	14190	กกเมือง อ.เมืองขอนแก่น (TNK.34)
4.	14200	ห้วยใหญ่ อ.เมือง (TNK.42)
5.	14210	ห้วยเสียว อ.น้ำพอง (TNK.48)
6.	14220	ห้วยไทร อ.บ้านไผ่ (TNK.49)
7.	14230	โสกสามอ่าง อ.ชุมแพ (TNK.71)
8.	14320	ห้วยเตย อ.เมือง (TNK.113)
9.	14340	คลองส่งน้ำ 2L-R อ.เมือง
10.	14360	ห้วยหินลาด อ.เมือง
11.	14370	คลองส่งน้ำสายหลักฝั่งขวา อ.เมือง
12.	14380	คลองส่งน้ำ Upper 3R-L อ.น้ำพอง
13.	14390	คลองส่งน้ำ Upper 7R-L อ.กระนวน
14.	14401	สำนักงานชลประทานที่ 4 อ.เมือง
15.	14410	โครงการลำน้ำเชิญ อ.ชุมแพ (E.38)

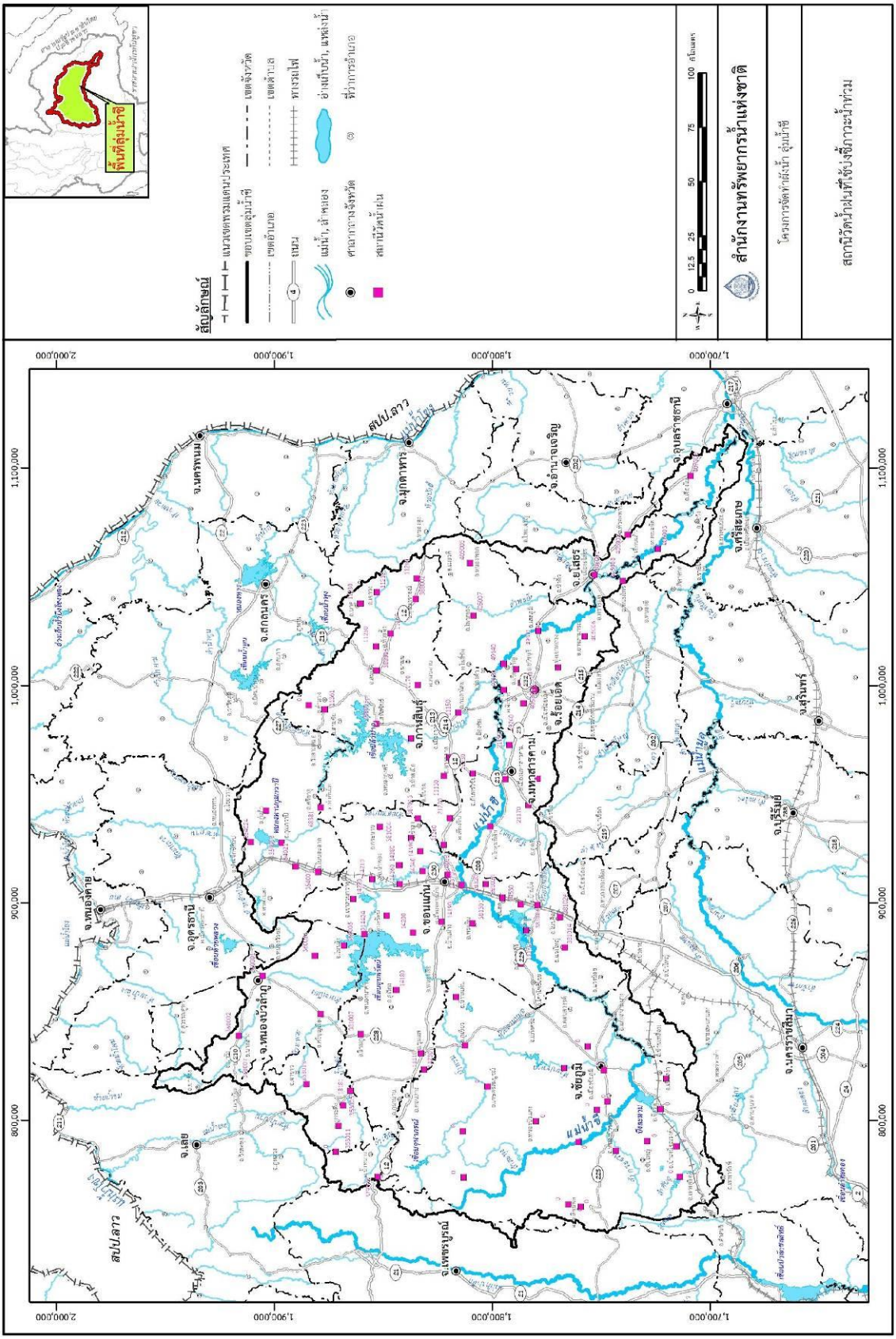
ลำดับ	รหัสสถานี	ที่ตั้ง
16.	14430	หนองกองแก้ว (TNK.143)
17.	14530	บึงแก้งละว้า (TNK.164)
18.	381004	ที่ว่าการอำเภอกระนวน
19.	381006	ที่ว่าการอำเภอบ้านไผ่
20.	381007	ที่ว่าการอำเภอสีชมพู
21.	381014	ที่ว่าการอำเภอแวงใหญ่
22.	381017	นิคมสร้างตนเองเขื่อนอุบลรัตน์ อ.อุบลรัตน์
23.	381023	ที่ว่าการ กิ่ง อ.ชำสูง
24.	381024	ที่ว่าการ กิ่ง อ.บ้านแฮด
25.	381026	ที่ว่าการ กิ่ง อ.โนนศิลา
26.	381301	สกษ.ท่าพระ*
27.	914424	เขื่อนอุบลรัตน์ อ.น้ำพอง
28.	18181	สถานีวัดน้ำท่าบ้านผานกเค้า (E.29)
จังหวัดชัยภูมิ		
1.	5100	สำนักชลประทาน ชัยภูมิ
2.	5110	ห้วยบาสาน อ.บ้านเขว้า (TNK.22)
3.	5140	ห้วยหินรับมิตร อ.เมืองชัยภูมิ (TNK.67)
4.	5150	ห้วยสมพร อ.จัตุรัส (TNK.68)
5.	5160	ลำช่อรักษ์ อ.เมืองชัยภูมิ (TNK.145)
6.	5171	บ้านหนองอ้อ อ.บ้านเขว้า (E.32)
7.	5181	บ้านกุดหยั่ง อ.บ้านเขว้า (E.49)
8.	5211	ลำปรองคูเพชร อ.จัตุรัส (E.35)
9.	5271	บ้านโคกป่างัด อ.บำเหน็จณรงค์ (E.60)
10.	5361	ลำเจ้า อ.หนองบัวแดง (E.73)
11.	403001	ที่ว่าการอำเภอจัตุรัส (สอท.ชั้น 3)
12.	403005	ที่ว่าการอำเภอบ้านแท่น
13.	403006	ที่ว่าการอำเภอหนองบัวแดง
14.	403007	ที่ว่าการอำเภอบำเหน็จณรงค์
15.	403010	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว(ทุ่งกระมัง) อ.คอนสาร
16.	403016	ที่ว่าการอำเภอภักดีชุมพล
17.	403017	ที่ว่าการอำเภอเนินสง่า
18.	403002	ที่ว่าการอำเภอภูเขียว
19.	403003	ที่ว่าการอำเภอเกษตรสมบูรณ์
20.	403012	สน.พัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าห้วยกุ่ม
21.	E.6C	สถานีวัดน้ำท่าบ้านตาดโตน (E.6C)
จังหวัดเพชรบูรณ์		
1.	379028	อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว
2.	E.81	สถานีวัดน้ำท่าบ้านพองใต้ (E.81)

ลำดับ	รหัสสถานี	ที่ตั้ง
จังหวัดมหาสารคาม		
1.	21110	แก่งเรืองชาน อ.เมือง (TNK.8)
2.	21150	ห้วยขาแข้ง อ.เมือง (TNK.17)
3.	21170	ร่องหัวช้าง อ.บรบือ (TNK.19)
4.	21190	หนองกระทุม อ.เมือง (TNK.57)
5.	21220	หนองเทวราช อ.เชียงยืน (TNK.93)
6.	21230	หนองบัว อ.กันทรวิชัย (TNK.110)
7.	21260	คลองส่งน้ำ 9R-L บ้านขามเพีย อ.นาเชือก
8.	48382	สถานีอุตุนิยมวิทยาโกสุมพิสัย
9.	387013	ที่ว่าการ กิ่ง อ.ชื่นชม
จังหวัดยโสธร		
1.	406001	ที่ว่าการอำเภอเมืองยโสธร
2	406002	ที่ว่าการอำเภอคำเขื่อนแก้ว
3	406003	ที่ว่าการอำเภอมหาชนะชัย
จังหวัดร้อยเอ็ด		
1.	49120	ปตร.ห้วยจันเหนือ อ.เมือง (E.10)
2.	49140	ปตร.ห้วยปากบึง อ.ธวัชบุรี (E.11)
3.	49150	ปตร.ห้วยแก่งเดียว อ.ธวัชบุรี (E.12)
4.	49160	หนองย่ามา อ.เมือง (TNK.12)
5.	49200	หนองธวัชชัย อ.ธวัชบุรี (TNK.61)
6.	49240	ห้วยแอ่ง อ.เมือง (TNK.94)
7.	49301	ทุ่งแสงบาดาล อ.เสลภูมิ (E.18A)
8.	405005	ที่ว่าการอำเภอหนองพอก
9.	405006	ที่ว่าการอำเภออาจสามารถ
10.	405007	ที่ว่าการอำเภอโพนทอง
11.	405008	ที่ว่าการอำเภอพนมไพร
12.	405201	สตอ.ร้อยเอ็ด*
13.	405301	สกษ.ร้อยเอ็ด*
จังหวัดเลย		
1.	353005	ที่ว่าการอำเภอภูกระดึง
2.	353011	อุทยานแห่งชาติภูกระดึง
3.	353013	ที่ว่าการอำเภอผาขาว
จังหวัดหนองบัวลำภู		
1.	360001	สถานีอุตุนิยมวิทยาหนองบัวลำภู
2.	360002	ที่ว่าการอำเภอนากลาง
3.	360003	สำนักงานเกษตรอำเภอศรีบุญเรือง
4.	360005	สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสัง
5.	360006	นิคมสร้างตนเองโนนสัง อ.โนนสัง

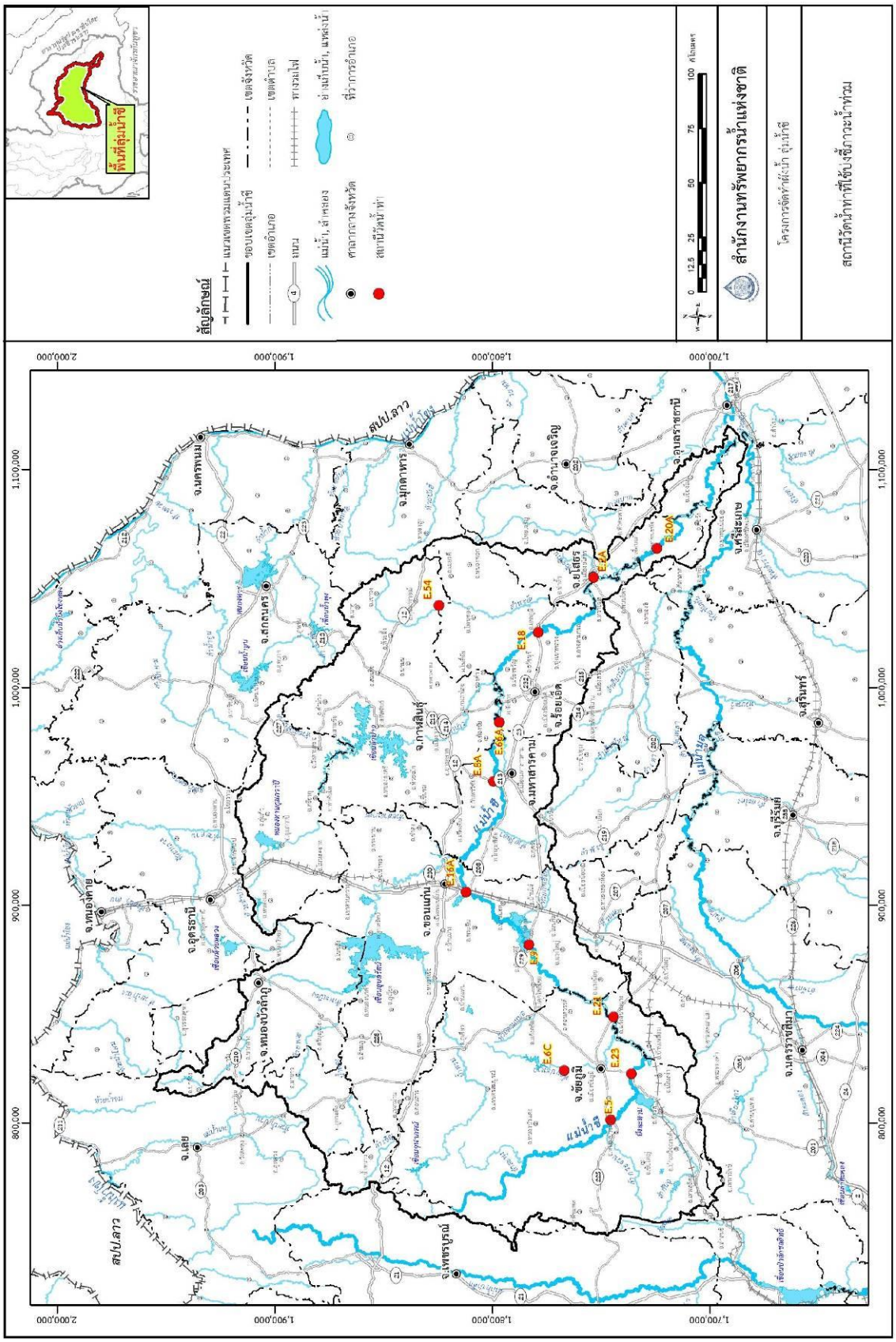
ลำดับ	รหัสสถานี	ที่ตั้ง
6.	360007	ที่ว่าการ กิ่ง อ.นาวัง
จังหวัดอุดรธานี		
1.	354003	ที่ว่าการอำเภอกุมภวาปี
2.	354007	ที่ว่าการอำเภอโนนสะอาด
3.	354021	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ
4.	354022	ที่ว่าการ กิ่ง อ.กู่แก้ว
5.	354024	ที่ว่าการ กิ่ง อ.ประจักษ์ศิลปาคม
จังหวัดอุบลราชธานี		
1.	407008	ที่ว่าการอำเภอเขื่องใน

ตารางที่ 4.3.5-2 สถานีวัดน้ำท่าที่ใช้บ่งชี้ภาวะน้ำท่วม

ลำดับ	รหัสสถานี	แม่น้ำ/ลำน้ำ	ที่ตั้ง
1.	E.5	แม่น้ำชี	บ้านโนนเปลือย อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ
2.	E.23	แม่น้ำชี	บ้านค่าย อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
3.	E.6C	ลำปะทาว	บ้านตาดโตน อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
4.	E.21	แม่น้ำชี	บ้านแก่งโก อ.เมือง จ.ชัยภูมิ
5.	E.9	แม่น้ำชี	บ้านโจด อ.มัญจาคีรี จ.ขอนแก่น
6.	E.16A	แม่น้ำชี	บ้านกุดกว้าง อ.เมือง จ.ขอนแก่น
7.	E.8A	แม่น้ำชี	บ้านดินดำ อ.เมือง จ.มหาสารคาม
8.	E.66A	แม่น้ำชี	บ้านม่วงลาด อ.จังหาร จ.ร้อยเอ็ด
9.	E.18	แม่น้ำชี	บ้านท่าสะแบง อ.ทุ่งเขาหลวง จ.ร้อยเอ็ด
10.	E.54	ลำน้ำยัง	บ้านแก่งยาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
11.	E.2A	แม่น้ำชี	อ.เมือง จ.ยโสธร
12.	E.20A	แม่น้ำชี	บ้านฟ้าหยาด อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร

รูปที่ 4.3.5-1 สถานีวัดน้ำฝนที่ใช้ประโยชน์ด้านการบริหารจัดการน้ำท่วม

สัญลักษณ์
ขอบเขตลุ่มน้ำชี
เขตจังหวัด
เขตอำเภอ
ถนน
แม่น้ำ, ลำน้ำ, ทะเลสาบ
อ่าง, เขื่อน, แหล่งน้ำ
ตำแหน่งที่ตั้งสถานีวัดน้ำท่า
ที่ว่าการอำเภอ
สถานีวัดน้ำท่าที่ใช้ประเมินภาวะน้ำท่วม
โครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำชี
ชีบางใหญ่
ชีมหาสารคาม
ชีน้อย
ชีใหญ่
ชีเก่า
ชีตอนล่าง
ชีตอนบน
ชีน้ำพอง
ชีน้ำปาว
ชีน้ำยัง
ชีน้ำเสียว
ชีน้ำหนาว
ชีน้ำอูน
ชีน้ำอูน
ชีน้ำอูน

4.3.5.2 องค์ประกอบในการบริหารจัดการน้ำท่วมที่สำคัญ

องค์ประกอบในการบริหารจัดการน้ำท่วมที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการบริหารจัดการน้ำในช่วงน้ำท่วม ได้แก่

- อ่างเก็บน้ำที่มีความจุสูง ได้แก่ อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ (>100 ล้าน ลบ.ม.) และขนาดกลาง (2-100 ล้าน ลบ.ม.)
- ประตูระบายน้ำ หรือ อาคารบังคับน้ำที่อยู่ในแม่น้ำชี และลำน้ำหลักของลุ่มน้ำสาขาในลุ่มน้ำชี
- ประตูระบายน้ำ หรือ อาคารบังคับน้ำ หรือ องค์ประกอบในการบริหารจัดการน้ำ เช่น คลองผันน้ำ ระบบป้องกันน้ำท่วม ที่อยู่ในเขตพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย เนื่องจากการบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนนี้จะมีผลต่อสภาพน้ำท่วมด้านเหนือน้ำและท้ายน้ำขององค์ประกอบ

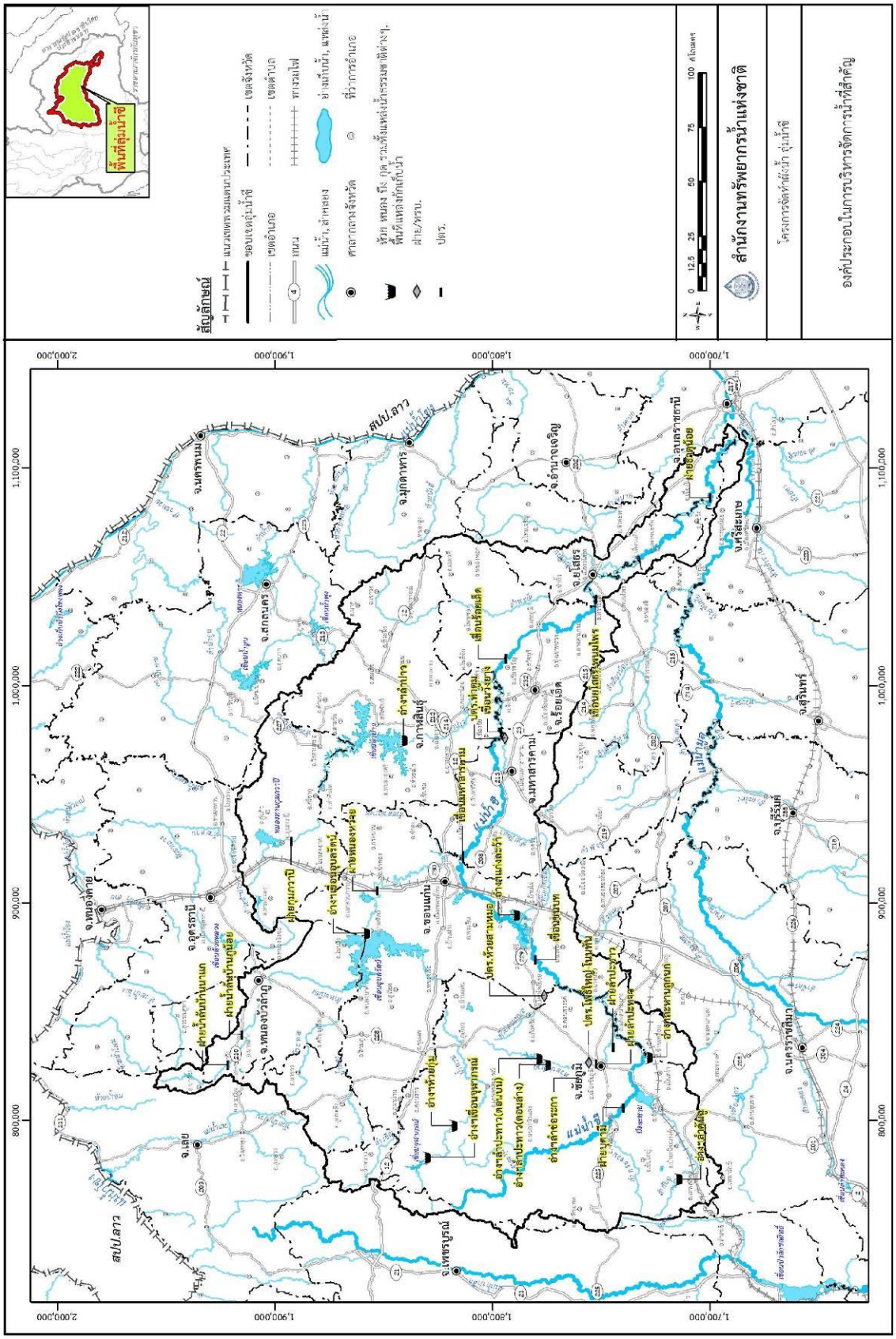
ดังนั้น การทราบข้อมูลการบริหารจัดการขององค์ประกอบเหล่านี้ เช่น สภาวะการเปิด-ปิด อัตราการไหล ระดับน้ำด้านเหนือ/ท้าย ฯลฯ จะช่วยให้คาดการณ์สถานการณ์น้ำได้ดีขึ้น ซึ่งนำไปสู่การปรับการบริหารองค์ประกอบเหล่านี้ ให้สามารถบรรเทาอุทกภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพได้

จากการทบทวนข้อมูลหน่วยงานและผลการสำรวจ ศึกษาโครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำชี สามารถสรุปตำแหน่งองค์ประกอบในการบริหารจัดการน้ำส่วนนี้ได้ตาม**รูปที่ 4.3.5-3** และ **ตารางที่ 4.3.5-3**

เกณฑ์การพิจารณาระดับภัยของสถานี และ เกณฑ์การบริหารจัดการองค์ประกอบตามหัวข้อ 4.3.5.1 และ 4.3.5.2 จะนำเสนอไว้ในหัวข้อ 4.8

ตารางที่ 4.3.5-3 องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการน้ำที่สำคัญ

ลำดับ	รายละเอียด	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)
1	อ่างเก็บน้ำเขื่อนจุฬาภรณ์	164.000
2	อ่างเก็บน้ำห้วยกุ่ม	20.23
3	อ่างเก็บน้ำลำคันฉู	42.600
4	อ่างเก็บน้ำละหานลูกนก	-
5	อ่างเก็บน้ำลำปะทาว (ตอนบน)	41.000
6	อ่างเก็บน้ำลำปะทาว (ตอนล่าง)	14.000
7	อ่างเก็บน้ำลำช่อระกา	10.312
8	อ่างเก็บน้ำแก่งละว้า	45.784
9	อ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์	2,431.000
10	อ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว	1,980.000
11	ฝายบุตามี	
12	ประตูระบายน้ำโพธิ์ใหญ่-โนนทัน	
13	ฝายลำปะทาว (ต.บุ่งคล้า)	
14	ฝายลำปะทาว (ต.รอบเมือง)	
15	ประตูระบายน้ำห้วยสามหมอ	
16	เขื่อนชนบท	
17	เขื่อนมหาสารคาม	
18	ฝายน้ำล้นบ้านนาแก	
19	ฝายน้ำล้นบ้านภูน้อย	
20	ฝายหนองหวาย	
21	ประตูระบายน้ำท่าตูม	
22	เขื่อนวังยาง	
23	เขื่อนร้อยเอ็ด	
24	เขื่อนยโสธร-พนมไพร	
25	ฝายธาตุน้อย	

รูปที่ 4.3.5-3 องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการน้ำที่สำคัญ

4.4 การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม

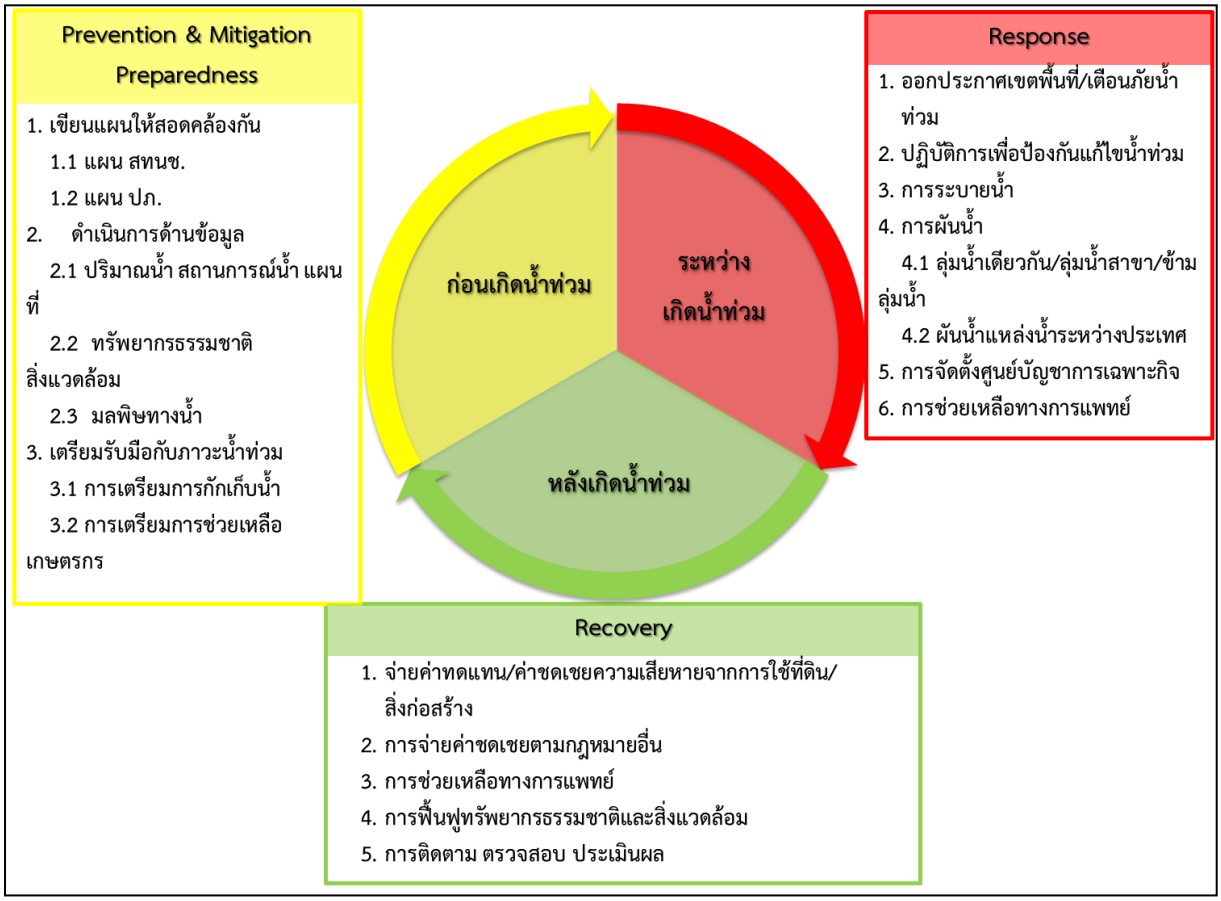
การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วมและจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม ตามมาตรา 64 วรรคสอง (4) และ (5) ให้เป็นไปตามแนวทางที่ กนช. ประกาศกำหนด

ปัจจุบันได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วมและการจัดทำแผนเตือนภัยน้ำท่วม พ.ศ. 2564 (ภาคผนวก ข)

การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) จากภาวะน้ำท่วม จะเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นในการลดผลกระทบทางลบและความสูญเสียที่เกิดจากภาวะน้ำท่วม ในขณะเดียวกันก็พิจารณาถึงผลกระทบทางบวกควบคู่กันไปด้วย เพื่อจะได้เตรียมแนวทางการลดผลกระทบที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า มีแนวทางการบรรเทาผลกระทบขณะเกิดภัย ให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบที่เหมาะสม รวมทั้งมีการเก็บข้อมูลที่จำเป็นเพื่อใช้ประกอบการเยียวยา ฟื้นฟูหลังจากภาวะน้ำท่วมสิ้นสุดลง รวมทั้งใช้ข้อมูลดังกล่าวไปประกอบการวิเคราะห์เพื่อปรับแนวทางการลดผลกระทบล่วงหน้า และแนวทางการบรรเทาผลกระทบขณะเกิดภัยให้ดีขึ้นต่อไป เป็นวัฏจักรเช่นนี้ไปเรื่อยๆ

ดังนั้น การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วมจะแบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา คือ ก่อนเกิดน้ำท่วม ระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วม และหลังเกิดภาวะน้ำท่วม โดยแต่ละช่วงจะมีการดำเนินการต่างๆ ตามที่สรุปไว้ใน**รูปที่ 4.4-1**

จากแนวทางการบริหารความเสี่ยงดังกล่าว สามารถนำมาจัดแบ่งความรับผิดชอบให้กับหน่วยงานระดับปฏิบัติการตามที่นำเสนอไว้ในหัวข้อ 4.1 เพื่อเป็นกรอบให้หน่วยงานต่างๆ นำไปปฏิบัติ โดยสามารถสรุปได้ตาม**รูปที่ 4.4-2** และ **ตารางที่ 4.4-1** ถึง **4.4-3**

รูปที่ 4.4-1 การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม

รูปที่ 4.4-2 การบูรณาการหน่วยงานการจัดการน้ำท่วม

ตารางที่ 4.4-1 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงาสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1	การจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ต้องเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ)		รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	-พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 -กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2562
			กรมประชาสัมพันธ์	เป็นศูนย์กลางการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2545
			กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	ดูแลงานประชาสัมพันธ์ และประสานเครือข่ายสารสนเทศระดับประเทศ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560
			สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ และกำหนดหลักเกณฑ์การใช้คลื่นความถี่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553
			สำนักงบประมาณ	ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2551

ตารางที่ 4.4-1 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
2	การจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (แผนการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ ในส่วนของน้ำท่วมต้องเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย		เป็นหน่วยงานกลางของรัฐ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ และจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเสนอคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550
			หน่วยงานสนับสนุนเป็นหน่วยงานเดียวกับลำดับ 1	ประชาสัมพันธ์ประสานเครือข่ายสารสนเทศ จัดสรรงบประมาณตามกฎหมาย	กฎหมายเดียวกับลำดับ 1
3	การบูรณาการด้านข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำ สถานการณ์น้ำ และแผนที่ (พยากรณ์เฝ้าระวัง ติดตาม และเตือนภัย)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ)		รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำ คาดการณ์ข้อมูลอากาศ รวมทั้ง พยากรณ์สถานภาวะน้ำ	-พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 -กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2562
		กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย		เฝ้าระวังและเตือนภัย รวมถึงประสานขอความร่วมมือจากสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อให้ได้ข้อมูลในส่วนของการดำเนินการ ก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550
		กรมชลประทาน		เฝ้าระวัง ติดตาม และวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ ในเขตพื้นที่การชลประทาน	พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485

ตารางที่ 4.4-1 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
3	การบูรณาการด้านข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำ สถานการณ์น้ำ และแผนที่ (พยากรณ์ เฝ้าระวัง ติดตาม และเตือนภัย) (ต่อ)	กรมทรัพยากรน้ำ (ศูนย์ป้องกันวิกฤติน้ำ และสำนักวิจัย พัฒนา และอุทกวิทยา)		สร้างระบบเฝ้าระวังป้องกันและเตือนภัย ศึกษา วิจัยด้านอุทกวิทยา และจัดทำแผนที่อุทกวิทยา	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2545
			กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล)	เฝ้าระวังระดับน้ำ กักเก็บน้ำ และควบคุมคุณภาพน้ำบาดาล	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2551
			กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	เฝ้าระวัง และให้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับน้ำทะเล	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2545
			กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	เฝ้าระวังและเตือนภัยในกรณีที่อาจเกิดภาวะน้ำป่าไหลหลาก หรือดินโคลนถล่ม	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2547
			กรมอุตุนิยมวิทยา	ประสานให้ข้อมูลในการตรวจ เฝ้าระวัง ติดตาม รายงานสภาวะอากาศ และปรากฏการณ์ธรรมชาติ และประเมินสถานการณ์น้ำ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560

ตารางที่ 4.4-1 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
3	การบูรณาการด้านข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำ สถานการณ์น้ำ และแผนที่ (พยากรณ์ เฝ้าระวัง ติดตาม และเตือนภัย) (ต่อ)		การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำในเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำ	พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2511
			กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำในเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน พ.ศ. 2562
			กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ	ให้การสนับสนุนและให้บริการด้านอุทกศาสตร์อุตุนิยมวิทยา	พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองทัพเรือ กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2552
			สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)	เป็นหน่วยงานที่เป็นคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ	พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2562
			สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	ให้บริการข้อมูลที่ได้จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ	พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ
				ซึ่งรวมทั้งบริการอื่นที่เกี่ยวข้อง	และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543
			การประปานครหลวง/การประปาส่วนภูมิภาค	ข้อมูลปริมาณน้ำดิบและปริมาณน้ำประปา	พระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ. 2510 พระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2522

ตารางที่ 4.4-1 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
3	การบูรณาการด้านข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำ สถานการณ์น้ำ และแผนที่ (พยากรณ์ เฝ้าระวัง ติดตาม และเตือนภัย) (ต่อ)		องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จัดให้มีสาธารณูปโภคและป้องกันบำบัดภัยในท้องถิ่น	-กฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 -พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 -พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 -พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 -พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 -พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542)
4	การบูรณาการด้านข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ)		รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการลุ่มน้ำและคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง	-พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 -กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ
			สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	จัดทำนโยบายและแผนการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประสานและจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม -กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2560

ตารางที่ 4.4-1 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
4	การบูรณาการด้านข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ต่อ)		กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	รวบรวม จัดทำ และให้บริการข้อมูลและข้อสนเทศด้านสิ่งแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีต่าง ๆ ในฐานะศูนย์ข้อมูลและข้อสนเทศด้านสิ่งแวดล้อม	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2555
			กรมป่าไม้	ศึกษา วิจัย วางแผน และประสานงานเกี่ยวกับการปลูกป่าเพื่อการฟื้นฟูสภาพป่าและระบบนิเวศ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2551
			กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	ศึกษา วิจัย และพัฒนาวิธีการ	-กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพรรณพืช -กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2547
5	การบูรณาการด้านการควบคุมมลพิษทางน้ำ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ)		ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรผู้ใช้น้ำในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษทางน้ำในเขตลุ่มน้ำ	-พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 -กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2562

ตารางที่ 4.4-1 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
5	การบูรณาการด้านการควบคุมมลพิษทางน้ำ (ต่อ)		กรมควบคุมมลพิษ	ควบคุม กำกับ ดูแล อำนวยการ ประสานงาน ติดตาม และประเมินผล เกี่ยวกับการคุ้มครองและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษ	-ระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 -กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2561
			กรมโรงงานอุตสาหกรรม	ศึกษา พัฒนา วิเคราะห์ วิจัย และส่งเสริมการประกอบกิจการโรงงานและธุรกิจอุตสาหกรรมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560
			การนิคมอุตสาหกรรม	ควบคุมการดำเนินงานของผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบพาณิชยกรรม รวมทั้งดำเนินงานที่กระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และมีอำนาจกำกับหรือจัดให้มีระบบบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม	พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522
			องค์การจัดการน้ำเสีย	ประสานงานกับราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสีย	พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2538
			องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงประสานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	กฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 4.4-1 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
6	การเตรียมการกักเก็บน้ำ เพื่อใช้ประโยชน์ในฤดูแล้ง	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ)		ให้ความเห็นชอบใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สอง หรือประเภทที่สาม แล้วแต่กรณี โดยผู้ขอรับใบอนุญาตต้องยื่นแผนการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งต้องมีรายการเกี่ยวกับสถานที่กักเก็บน้ำประกอบด้วย	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
		กรมชลประทาน		ดำเนินการจัดให้ได้มาซึ่งน้ำ หรือกัก เก็บน้ำเพื่อการเกษตร การพลังงาน การสาธารณูปโภค หรือการอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทาน	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557
		กรมทรัพยากรน้ำ (สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ)		กำหนดรูปแบบหลักเกณฑ์ จัดทำข้อกำหนดในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและบำรุงรักษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำของแหล่งน้ำธรรมชาติ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2545
		กรมทรัพยากรน้ำบาดาล		บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งจัดให้มีการกักเก็บน้ำเพื่อสำรองไว้ใช้ในภาวะน้ำแล้ง	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2551

ตารางที่ 4.4-1 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
6	การเตรียมการกักเก็บน้ำ เพื่อใช้ประโยชน์ในฤดูแล้ง (ต่อ)		กรมเจ้าท่า (สำนักพัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำ)	ดำเนินการเกี่ยวกับการขุดลอกและรักษาร่องน้ำทางเดินเรือเพื่อเป็นแหล่งรองรับน้ำ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม พ.ศ. 2558
			การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	สร้างเขื่อนกั้นน้ำ เขื่อนระบายน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ อ่างเก็บน้ำ หรือสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์ของเขื่อนหรืออ่างนั้น เพื่อการผลิตพลังงานไฟฟ้า เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์	พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2511
			กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	ดำเนินการกักเก็บน้ำในอ่างเก็บน้ำที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยงาน	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน พ.ศ. 2562
7	การเตรียมการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่อาจได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำท่วม	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ)		ประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำท่วม (ตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม)	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
			กรมการข้าว (สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว)	เตือนภัยและวางระบบการช่วยเหลือชาวนาด้านภัยธรรมชาติ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557

ตารางที่ 4.4-1 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
7	การเตรียมการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่อาจได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำท่วม (ต่อ)		กรมประมง (กองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ)	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย วางแผน กำกับดูแล ติดตามและประเมินผล กำหนดแนวทางและดำเนินการตามแผนภัยพิบัติด้านการประมง สนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร ชาวประมง และผู้ประกอบการประมง	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2559
			กรมปศุสัตว์ (สำนักพัฒนาอาหารสัตว์)	ผลิตและขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีสู่เกษตรกร รวมทั้งผลิตเสบียงสัตว์ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยธรรมชาติ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557

ตารางที่ 4.4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วม

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1	การออกประกาศเขตพื้นที่วิกฤติน้ำท่วม และการเตือนภัยน้ำท่วม	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี)		ประกาศกำหนดเขตพื้นที่วิกฤติน้ำท่วม	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
		หน่วยงานผู้รับผิดชอบในเขตพื้นที่ (ผู้รับผิดชอบในเขตพื้นที่นั้น)		ประกาศแจ้งให้ประชาชนทราบเพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น รวมถึงห้ามบุคคลใด ๆ เข้าไปอยู่อาศัยหรือดำเนินกิจการใดในพื้นที่ โดยประกาดังกล่าวให้กำหนดระยะเวลาการห้ามและเขตพื้นที่ที่ห้ามตามที่จำเป็นไว้ด้วย	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 (เงื่อนไขในการออกประกาศ คือ มีข้อมูลเพียงพอที่จะเกิดภาวะน้ำท่วมหรือเกิดหรือใกล้จะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่/แยกตามเขตพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ/แยกตามระดับความร้ายแรงของสาธารณภัย)
			กรมชลประทาน	ประกาศแจ้งให้ประชาชนในเขตพื้นที่ชลประทานทราบถึงภาวะน้ำท่วม	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557
			การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	แจ้งเตือนกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากการระบายน้ำจากเขื่อนกักเก็บน้ำ	พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2511

ตารางที่ 4.4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1			กรมประชาสัมพันธ์	เป็นศูนย์กลางการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมประชาสัมพันธ์สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2545
	การออกประกาศเขตพื้นที่วิกฤติน้ำท่วม และการเตือนภัยน้ำท่วม		กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	ดูแลงานประชาสัมพันธ์ และประสานเครือข่ายสารสนเทศระดับประเทศ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560
			สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ และกำหนดหลักเกณฑ์การใช้คลื่นความถี่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553

ตารางที่ 4.4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
2	การปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม (อาจดำเนินการตั้งแต่ช่วงเตรียมการก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม หรือระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วม)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค	พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมาย	พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใดๆ เพื่อทำการสำรวจ ตรวจสอบ หรือเก็บรวบรวมข้อเท็จจริงต่างๆ เพื่อการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมภายในกรอบของแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม พนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใด ๆ เพื่อก่อสร้าง วางสิ่งของ สูบน้ำหรือระบายน้ำผ่านหรือเข้าไปในที่ดิน หรือติดตั้งอุปกรณ์ใด ๆ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างทราบล่วงหน้า เว้นแต่เป็นกรณีฉุกเฉินเพื่อแก้ไขภาวะน้ำท่วม ไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

ตารางที่ 4.4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
2	การปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม (อาจดำเนินการตั้งแต่ช่วงเตรียมการก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม หรือระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วม) (ต่อ)	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย		ดำเนินการเพื่อบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และบำบัดปัดป้องภยันตรายเฉพาะเท่าที่จำเป็น	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550
		กรมชลประทาน		ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานอาจใช้ที่ดินหรือสิ่งของของบุคคลใด ๆ ในที่ใกล้เคียงหรือในบริเวณที่อาจเกิดอันตรายได้เท่าที่จำเป็น เจ้าพนักงานอาจเข้าไปในที่ดินของบุคคลใดๆ เพื่อทำงานสำรวจตรวจสอบอันเกี่ยวกับการชลประทานได้ ในเมื่อได้แจ้งเป็นหนังสือให้ทราบล่วงหน้า	พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485
		กรมทรัพยากรน้ำ (สำนักส่งเสริมและประสานมวลชน สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 1-10)		ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำโดยใช้กลไกคณะอนุกรรมการลุ่มน้ำเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำแก่ผู้มีส่วนได้เสีย	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2545

ตารางที่ 4.4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
2	การปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม (อาจดำเนินการตั้งแต่ช่วงเตรียมการก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม หรือระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วม) (ต่อ)	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 1–6)		ดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติธรรมชาติ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2551
			องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	สนับสนุนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 และกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
			กระทรวงกลาโหม	สนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติและการช่วยเหลือประชาชน	พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551
			สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชน	พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 (หน้าที่และอำนาจของหน่วยงานต่างๆ แยกตามเขตพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายอาจได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นการเฉพาะกิจได้)

ตารางที่ 4.4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
3.	การระบายน้ำ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ		จัดทำผังน้ำ และเตรียมระบบทางน้ำเพื่อให้สามารถระบายน้ำได้ทันทีเมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
			องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จัดทำผังและระบบการระบายน้ำให้สอดคล้องกับผังน้ำ รวมถึงการจัดเตรียมเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้ในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม เช่นเครื่องสูบน้ำ	กฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
			กรมเจ้าท่า (สำนักพัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำ)	ดำเนินการเกี่ยวกับการขุดลอกและรักษาร่องน้ำทางเดินเรือ เพื่อเป็นทางระบายน้ำ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม พ.ศ. 2558
4	การผันน้ำ (การผันน้ำในลุ่มน้ำเดียวกัน/ลุ่มน้ำสาขา การผันน้ำข้ามลุ่มน้ำ การผันน้ำในแหล่งน้ำระหว่างประเทศ)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ/คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี)		คณะกรรมการลุ่มน้ำมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาปริมาณการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำ และจัดลำดับความสำคัญในการใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำรวมถึงพิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

ตารางที่ 4.4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
4	การผันน้ำ (การผันน้ำในลุ่มน้ำเดียวกัน/ลุ่มน้ำสาขา การผันน้ำข้ามลุ่มน้ำ การผันน้ำในแหล่งน้ำระหว่างประเทศ)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ)		คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาและให้ความเห็นชอบการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำ และการผันน้ำจากแหล่งน้ำระหว่างประเทศหรือแหล่งน้ำต่างประเทศ	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
			กระทรวงการต่างประเทศ (กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ) (กรณีการผันน้ำในแหล่งน้ำระหว่างประเทศ)	ประสานความร่วมมือกับต่างประเทศในกรณีที่จำเป็นต้องมีการผันน้ำระหว่างประเทศมี โดยอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการต่างประเทศและราชการอื่นตามที่ได้มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการต่างประเทศ	พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2558

ตารางที่ 4.4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
4	การผันน้ำ (การผันน้ำในลุ่มน้ำเดียวกัน/ลุ่มน้ำสาขา การผันน้ำข้ามลุ่มน้ำ การผันน้ำในแหล่งน้ำระหว่างประเทศ) (ต่อ)		กรมทรัพยากรน้ำ (สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ) (กรณีการผันน้ำในแหล่งน้ำระหว่างประเทศ)	ประสานความร่วมมือกับต่างประเทศในกรณีที่จำเป็นต้องมีการผันน้ำระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่อยู่ในลุ่มน้ำโขง เพราะปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการโครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขง และคณะกรรมการระหว่างประเทศของฝ่ายไทย	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2545
			กระทรวงกลาโหม	สนับสนุนเครื่องมือที่จำเป็นในการผันน้ำ	พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551

ตารางที่ 4.4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม ระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
5	การจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (นายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ)		อำนวยการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำท่วม เป็นการชั่วคราว จนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำท่วมจะผ่านพ้นไป	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
			สำนักงบประมาณ	พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งและสนับสนุนการปฏิบัติงาน	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 (มาตรา 24)
6	การช่วยเหลือทางการแพทย์	กระทรวงสาธารณสุข (ส่วนราชการในสังกัดที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแล เช่น กรมการแพทย์ กรมอนามัย		มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนบริการทางการแพทย์ ทั้งในส่วนของบุคลากร เวชภัณฑ์ และ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2562 กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2562
		สถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน)		ยานพาหนะที่จำเป็น	พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2551

ตารางที่ 4.4-3 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม หลังเกิดภาวะน้ำท่วม

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1	การจ่ายค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายจากการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง	หน่วยงานผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นต้นสังกัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการ		การจ่ายค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายจากการที่พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใด ๆ เพื่อก่อสร้างวางสิ่งของ สูบน้ำหรือระบายน้ำผ่าน หรือติดตั้งอุปกรณ์ใด ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 (มาตรา 67 วรรคสาม)
			สำนักงบประมาณ	ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (เบิกจ่ายจากงบกลาง หน่วยงานผู้รับผิดชอบขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณโดยตรง)	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2551
2	การจ่ายค่าชดเชยตามกฎหมายอื่น	หน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นๆ		ในกรณีที่ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ และได้กระทำไปพอสมควรแก่เหตุ และมิได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หากเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้ใดซึ่งมิใช่เป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการบำบัดภยันตรายจากสาธารณภัยนั้น ให้ทางราชการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้นั้น	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายจากการบำบัดภยันตรายจากสาธารณภัย พ.ศ. 2554

ตารางที่ 4.4-3 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม หลังเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
2	การจ่ายค่าชดเชยตามกฎหมายอื่น (ต่อ)		กระทรวงการคลัง	อนุมัติวงเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ (น้ำท่วม) กรณีฉุกเฉินได้ตามความเหมาะสมจำเป็น	ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562
			องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย ด้วยการให้ความช่วยเหลือเพื่อเยียวยาและฟื้นฟูหลังเกิดภัย หรือการป้องกันและระงับโรคติดต่อ	ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560
			สำนักงบประมาณ	ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2551
					อนึ่ง การช่วยเหลือเกษตรกรหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการสูญเสียพื้นที่ทำการเกษตรและผลิตผลทางการเกษตรในระหว่างเกิดหรือหลังเกิดภาวะน้ำท่วม ควรพิจารณาให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้จดทะเบียนกับภาครัฐ ก่อนเพื่อให้มีขอบเขตการช่วยเหลือที่ชัดเจน

ตารางที่ 4.4-3 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม หลังเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
3	การช่วยเหลือทางการแพทย์	กระทรวงสาธารณสุข (ส่วนราชการในสังกัดที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแล)		มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการอนามัย การป้องกัน ควบคุม และรักษาโรคภัย และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุข หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง
4	การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค		รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ/คณะกรรมการลุ่มน้ำ โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชน ประชาชน และชุมชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2562
			กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ส่วนราชการในสังกัดที่เกี่ยวข้อง)	ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดภาวะน้ำท่วม หรือที่ต้องได้รับการฟื้นฟู หรือบำรุงรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ รวมถึงดำเนินการตามภารกิจและหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4.4-3 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม หลังเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
4	การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ต่อ)	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		คุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย	กฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ในกรณีที่มีการกระทำอันก่อให้เกิดความเสียหายหรืออาจเกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบดูแลทรัพยากรน้ำสาธารณะในบริเวณดังกล่าวมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ที่กระทำการดังกล่าวดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อขจัดความเสียหายและทำให้ทรัพยากรน้ำสาธารณะกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิมหรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้)

ตารางที่ 4.4-3 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม หลังเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
5	ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค		ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรผู้ใช้น้ำในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างสมดุลและยั่งยืน	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2562
		กรมชลประทาน		พัฒนาแหล่งน้ำตามศักยภาพของลุ่มน้ำให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557
		กรมทรัพยากรน้ำ		ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ พัฒนาวิชาการ กำหนดมาตรฐาน และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านทรัพยากรน้ำ ทั้งระดับภาพรวมและระดับลุ่มน้ำ เพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำที่เป็นเอกภาพและยั่งยืน	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2545

ตารางที่ 4.4-3 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำท่วม หลังเกิดภาวะน้ำท่วม (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
5	ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (ต่อ)	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล		ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล พัฒนาวิชาการ กำหนดมาตรฐาน และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่เป็นเอกภาพและยั่งยืน	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2551
			กรมควบคุมมลพิษ /กรมโรงงานอุตสาหกรรม/ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	ศึกษา และให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อการดำเนินธุรกิจทั้งในส่วนของภาคเกษตรกรรม ภาคพาณิชยกรรม และภาคอุตสาหกรรม หลังจากภาวะน้ำท่วม เพื่อหามาตรการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงการบำบัดน้ำที่ปนเปื้อนให้สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2561 กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560 และ พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522
			การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	ประเมินผลปริมาณน้ำและสถานการณ์น้ำในเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อเป็นกรณีศึกษาหลังภาวะน้ำท่วมได้ผ่านพ้นไป	พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2511

4.5 การเตรียมความพร้อมในการเผชิญสถานการณ์

การเตรียมความพร้อม เป็นการดำเนินการที่เน้นช่วงก่อนเกิดภัยเพื่อให้ประชาชนหรือชุมชนและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง มีองค์ความรู้ ขีดความสามารถ และทักษะต่าง ๆ พร้อมที่จะรับมือกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมและป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่ด้วยมาตรการและวิธีการที่หลากหลายในการป้องกันและลดความล่อแหลม เปราะบาง และเพิ่มศักยภาพในการเตรียมความพร้อมเผชิญเหตุ รวมทั้งฟื้นฟูให้กลับสู่สภาวะปกติได้อย่างรวดเร็วให้ดีกว่า และปลอดภัยกว่าเดิมร่วมกับการแก้ปัญหาที่อาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน (Nature - based Solutions: NbS) โดยพิจารณาเลือกใช้วิธีการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามแนวทางปฏิบัติดังนี้ ได้แก่

4.5.1 แนวทางปฏิบัติในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance)

(1) ย้ายที่ตั้งชุมชน หมู่บ้านและอาคารสถานที่ออกนอกพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัยหรือการออกแบบโครงสร้างและใช้วัสดุในการก่อสร้างที่มีความคงทนและปลอดภัย

(2) กำหนด/จัดทำโซนนิ่ง เพื่อวางแผนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(3) จัดทำผังเมือง โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเสี่ยงจากสาธารณภัย และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งจัดทำกฎระเบียบมาตรฐานด้านความปลอดภัยในชุมชนที่อยู่อาศัย

4.5.2 แนวทางปฏิบัติในการป้องกันและลดผลกระทบจากความเสี่ยง (Risk Prevention and Mitigation)

(1) กำหนดพื้นที่ และจัดกลุ่มที่ตั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เช่น การวางแผนการใช้ที่ดินการจัดทำแผนที่เสี่ยงภัย การกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยของกิจกรรมต่าง ๆ การกำหนดโซนนิ่ง เป็นต้น

(2) กำหนดมาตรฐานการก่อสร้างอาคารที่ต้านทาน และไม่ก่อให้เกิดสาธารณภัยต่าง ๆ เช่น แผ่นดินไหว พายุ เป็นต้น

(3) เสริมสร้างความแข็งแรงของตลิ่งด้วยการปลูกต้นไม้ ไม้พุ่ม หญ้าแฝก ร่วมกับการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยโดยใช้ระบบนิเวศเป็นฐาน (Ecosystem - based Disaster Risk Reduction: EcoDRR) และเป็นไปอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

(4) ขุดลอกคูคลอง ท่อระบายน้ำ และสามารถระบายน้ำของพื้นที่แบบปกติและแบบฉุกเฉิน

(5) ปรับแผนการเกษตรเพื่อกระจายความเสี่ยง เช่น ปลูกป่า ปลูกไม้คลุมหน้าดินกันดินพังทลายทำแนวปลูกแนวขวาง แนะนำพันธุ์พืชที่ทนต่อแมลงศัตรูพืชและความแห้งแล้ง รวมถึงส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

(6) พัฒนาบ่อบาดาล และบ่อน้ำตื้น

(7) สร้างความตระหนักเพื่อป้องกันการติดต่อของเชื้อโรค และอื่น ๆ

(8) ออกกฎหมายที่จำเป็นในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

4.5.3 แนวทางปฏิบัติในการถ่ายโอนความเสี่ยง (Risk Transfer)

(1) สร้างระบบประกันภัย โดยภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เช่น กรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งเป็นการตกลงทำสัญญาร่วมกันระหว่างผู้เอาประกันภัยกับผู้รับประกันภัยที่อีกฝ่ายตกลงจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งตามกำหนดระยะเวลาที่ได้ตกลงกันไว้กับอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นจะได้รับค่าสินไหมชดเชยบางส่วนหรือทั้งหมดจากผู้รับประกันภัย เป็นต้น

(2) ออกพันธบัตรสาธารณภัย (Catastrophe/CAT bond) คือ ตราสารหนี้ที่ผลตอบแทนอ้างอิงกับมูลค่าความเสียหาย โดยเมื่อเกิดสาธารณภัยที่กำหนดไว้และมูลค่าความเสียหายเกินกว่าระดับที่กำหนด ผู้ออกตราสารหนี้ จะหักเงินต้นหรือดอกเบี้ยตามขั้นตอนที่ตกลงไว้เพื่อชดเชยกับความเสี่ยงที่สูงขึ้น แต่หากไม่เกิดสาธารณภัยตามที่ระบุไว้ในช่วงเวลาที่กำหนด ผู้ลงทุนก็จะได้รับดอกเบี้ยและเงินต้นคืนเมื่อครบกำหนด

4.5.4 แนวทางปฏิบัติในการยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance)

(1) ฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อสร้างความพร้อมและเพิ่มศักยภาพของหน่วยงานและบุคลากร รวมทั้งเป็นการทดสอบการประสานงานและการบูรณาการความร่วมมือให้ทราบจุดบกพร่องและช่องว่างในการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงขั้นตอน แนวทางปฏิบัติ และแผนที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ ทั้งนี้ การฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้หมายรวมถึงการฝึกซ้อมแผน การซักซ้อม การฝึกปฏิบัติ และการทดสอบมาตรการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามความเหมาะสม และความจำเป็นของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งการฝึกซ้อมแผนระหว่างประเทศ ให้กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ และหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินแต่ละส่วน จัดให้มีการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยให้พิจารณาประเภทและรูปแบบที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การฝึก และขอบเขตของภารกิจที่จะทำการฝึก อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

(2) จัดทำแผนอพยพ ประกอบด้วย บัญชีจำนวนผู้อพยพ บัญชีส่วนราชการ สิ่งอำนวยความสะดวกในการอพยพ การกำหนดเขตพื้นที่รองรับการอพยพให้อยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม การกำหนดเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบการอพยพไว้ให้ชัดเจน การกำหนดเส้นทางอพยพหลักและเส้นทางอพยพสำรองสำหรับแต่ละประเภทภัย รวมทั้งการสำรวจและการจัดเตรียมพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง แหล่งพลังงานและระบบสื่อสารสำหรับการอพยพให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับจัดทำแผนอพยพประชาชน แผนอพยพส่วนราชการ หรือวางมาตรการการอพยพ

(3) จัดเตรียมพื้นที่รองรับการอพยพ โดยจัดหาพื้นที่ที่มีความปลอดภัยและมีเส้นทางคมนาคมง่ายต่อการเข้าถึง มีการจัดระเบียบพื้นที่เป็นสัดส่วน และเหมาะสมสำหรับเป็นที่พักชั่วคราวแก่ผู้ประสบภัยที่เคลื่อนย้ายออกจากถิ่นที่อยู่อาศัยที่เกิดสาธารณภัยหรือเสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัย

(4) จัดเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว (Temporary Shelter Management) เป็นการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยชั่วคราวในสถานการณ์ที่เกิดสาธารณภัยขึ้น ซึ่งรัฐต้องมีการเตรียมแผนรับมือต่อจากการอพยพในภาวะฉุกเฉิน โดยกำหนดอาคารที่จะใช้เป็นศูนย์พักพิงชั่วคราวไว้และการบริหารจัดการในศูนย์พักพิงชั่วคราว ทั้งนี้ การเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพควรประกอบด้วยอย่างน้อย ดังนี้

(4.1) จัดหาสถานที่ตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว โดยพิจารณาเลือกสถานที่ตั้งจากการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง และให้คำนึงถึงความปลอดภัยไม่เสี่ยงต่อการเกิดภัยซ้ำ มีการคมนาคมสะดวก มีความพร้อมของสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า เป็นต้น รวมทั้งต้องกำหนดนโยบายในการเปิด การบริหารและปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวให้ชัดเจน

(4.2) จัดการภายในศูนย์พักพิงชั่วคราวให้เป็นไปตามโครงสร้างแผนบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว

(4.3) กำหนดปัจจัยความจำเป็นขั้นต่ำของศูนย์พักพิงชั่วคราวที่เหมาะสมตามมาตรฐานสเฟียร์

(4.4) ให้มีการบริหารจัดการข้อมูลผู้อพยพ โดยมีการเก็บบันทึกข้อมูลที่จำเป็นประกอบด้วยข้อมูลประชากร ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลด้านธุรการ ทั้งนี้ เมื่อสถานการณ์สาธารณภัยสิ้นสุดลง เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์จะเตรียมความพร้อมสำหรับการอพยพกลับ และหัวหน้าศูนย์จะประกาศปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว

(5) แผนบริหารความต่อเนื่อง (Business Continuity Plan: BCP) เป็นแผนรองรับการดำเนินภารกิจในการบริหารราชการและให้บริการประชาชนได้อย่างต่อเนื่องเมื่ออยู่ในสภาวะวิกฤต โดยแนวคิดการบริหารความต่อเนื่องของหน่วยงานภาครัฐเน้นการควบคุม ดูแล และป้องกันทรัพยากรที่สำคัญต่อการดำเนินงานหรือให้บริการ เพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดสำหรับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยหากการควบคุมภายในที่มีอยู่ไม่สามารถควบคุม ดูแล และป้องกันได้ทั้งหมดเมื่อเกิดสภาวะวิกฤตจะทำให้การดำเนินงานหรือการให้บริการของหน่วยงานลดลงและไม่ต่อเนื่อง ดังนั้น บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ คือต้องเร่งดำเนินการให้การดำเนินงานหรือการให้บริการกลับมาให้เหมือนภาวะปกติแม้ในสถานการณ์สาธารณภัยตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 และวันที่ 31 มีนาคม 2563 ทั้งนี้ ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีการจัดทำแผนบริหารความต่อเนื่อง (Business Continuity Plan: BCP) ให้ครอบคลุมธุรกิจทุกขนาด รวมถึงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4.5.5 การจัดให้มีแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ และแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เพื่อเป็นกรอบแนวทางปฏิบัติให้แก่หน่วยงานทุกภาคส่วนในระดับอำเภอและท้องถิ่น ในการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างบูรณาการเป็นระบบ และทิศทางเดียวกัน ให้นายอำเภอ ในฐานะผู้อำนวยการอำเภอ ตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 จัดทำ “แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ” ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ เพื่อกำกับและสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากที่สุด จึงเป็นหน่วยที่มีบทบาทภารกิจ ในการบริหารจัดการสาธารณภัยในลำดับแรกก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ซึ่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน และกำหนดให้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดต้องประกอบด้วยแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งปรับปรุง/ทบทวนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประจำทุกปี

การเยียวยาผู้ประสบภัยจากภาวะน้ำท่วม

1. การรายงานข้อมูล

การรายงานข้อมูลข่าวสารกรณีเกิดสาธารณภัย ให้ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นทั้งด้านสถานการณ์สาธารณภัย ด้านการปฏิบัติการระงับบรรเทาสาธารณภัย ด้านการให้ความช่วยเหลือ และด้านอื่น ๆ ที่จำเป็น โดยคำนึงถึงความถูกต้อง ความชัดเจน ครบถ้วน รวดเร็ว และสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บัญชาการเหตุการณ์ ในการวางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป ดังนี้

(1) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจ รวบรวมความเสียหายและความต้องการเบื้องต้น แล้วรายงานให้ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินในเขตพื้นที่ทราบ

(2) ให้ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินในเขตพื้นที่ รายงานสถานการณ์สาธารณภัยต่อศูนย์บัญชาการเหตุการณ์/กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามลำดับชั้นที่เหนือขึ้นไป

(3) ให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์/กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่รายงาน

สถานการณ์สาธารณภัยต่อกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับและกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติตามลำดับชั้นที่เหนือขึ้นไป

2. การประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือ (Damage and Need Assessment: DANA)

ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ ประเมินสถานการณ์ความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือภายในพื้นที่ประสบภัยตามหลักการด้านมนุษยธรรมในเบื้องต้น (Early Recovery) เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยในช่วงของการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ขณะที่สถานการณ์สาธารณภัยกำลังดำเนินอยู่ โดยมีการประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือ (Damage Assessment and Needs Analysis: DANA) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุม รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของผู้รับความช่วยเหลือในระยะเวลาสั้น ๆ และให้ผู้ประสบภัยสามารถดำรงชีวิตในสถานการณ์สาธารณภัยดังกล่าวได้อย่างปลอดภัย และวิเคราะห์ความสามารถของผู้ประสบภัย ในการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินด้วยตนเอง รวมทั้งความต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากหน่วยงานภายนอก เช่น ความช่วยเหลือด้านอาหาร น้ำดื่ม การรักษาพยาบาล สุขอนามัยและการกำจัดสิ่งปฏิกูล ความช่วยเหลือด้านสุขภาวะ ที่พักพิง อุปกรณ์ยังชีพ เป็นต้น การประเมินนี้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรมและการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้อยู่รอดปลอดภัย โดยมีหลักการปฏิบัติ ดังนี้

(1) การประเมินเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้น (Initial Assessment) ให้ดำเนินการภายใน 3 ชั่วโมงแรกโดยรวบรวมข้อมูลก่อนเกิดภัยมาประเมินและวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้น เช่น ข้อมูลประชากร ข้อมูลทรัพยากร ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ประสบภัย ข้อมูลด้านการเกษตร ข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ รายงานจากสื่อต่าง ๆ และเอกสารสรุปข้อมูลสำคัญ เป็นต้น

(2) การประเมินแบบรวดเร็ว (Rapid Assessment) ให้ดำเนินการทันทีภายหลังจากเกิดสาธารณภัยต่อเนื่องไป 72 ชั่วโมง โดยเป็นการประเมินเพื่อรวบรวมข้อมูลความต้องการทรัพยากรที่จำเป็นในทุก ๆ ด้าน

ทั้งผู้ประสบภัย โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อม และสิ่งที่ควรปฏิบัติหลังจากเกิดภัย ลำดับความสำคัญก่อนและหลังในการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น เพื่อให้การดำเนินความช่วยเหลือมีประสิทธิภาพและทันต่อความต้องการในภาวะฉุกเฉิน โดยให้ความสำคัญกับการช่วยชีวิตเป็นความเร่งด่วนในลำดับแรก

(3) การประเมินแบบละเอียด (Detailed Assessment) ให้ดำเนินการเมื่อภาวะฉุกเฉินสิ้นสุดลงหรืออย่างน้อยภายใน 2 สัปดาห์ ขึ้นอยู่กับการเข้าถึงพื้นที่ประสบภัย ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อใช้ในการฟื้นฟูระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวได้อีกด้วย โดยต้องประเมินมูลค่าความเสียหายในมิติต่าง ๆ ทางกายภาพ โครงสร้างทางสังคม ประมาณการด้านการเงิน และเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องตามความจำเป็น ทั้งนี้ จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาดำเนินการประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือในแต่ละด้าน

ทั้งนี้ การประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือ จะต้องมีความเชื่อมโยงกับการตอบสนองความต้องการของผู้ที่ได้รับผลกระทบ โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา กลุ่มเปราะบาง เป็นต้น

3. การใช้เงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการมีวงเงินทดรองราชการในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่สามารถรอการเบิกเงินจากงบประมาณได้ โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติ แต่มิได้มุ่งหมายที่จะชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้ใด ซึ่งต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน หรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิม โดยการเบิกจ่ายเงินทดรองราชการให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราการช่วยเหลือที่กระทรวงการคลังกำหนด และเมื่อส่วนราชการได้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไปแล้ว ต้องดำเนินการขอรับโอนเงินงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินทดรองราชการตามที่ระเบียบกำหนด ซึ่งวงเงินทดรองราชการตามระเบียบนี้มี 2 ประเภท ดังนี้

(1) วงเงินทดรองราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน สามารถใช้จ่ายได้เมื่อเป็นที่คาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในระยะเวลาอันใกล้และจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน สำหรับการใช้จ่ายเงินทดรองราชการ ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(2) วงเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ สามารถใช้จ่ายได้เมื่อภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้นในท้องที่ โดยต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน สำหรับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

4. การรับบริจาค

หากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ พิจารณาเห็นว่า มีความจำเป็นต้องจัดให้มีการรับบริจาคเงิน หรือทรัพย์สินเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยให้ดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(2) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรี่ยไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544

(3) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. 2526

(4) ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ว่าด้วยการรับบริจาคสิ่งของเหลือใช้ของศูนย์รับบริจาคเพื่อการสงเคราะห์ผู้เดือดร้อน พ.ศ. 2547

(5) ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยมาตรการทางบริหารสำหรับการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2561

กรณีที่บุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรใดจัดตั้งศูนย์รับบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยโดยที่บุคคล หน่วยงานหรือองค์กรนั้นไม่ได้รับมอบภารกิจใด ๆ จากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ ให้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการขนย้ายและบริหารจัดการส่งมอบสิ่งของบริจาคเอง

ให้กรมบัญชีกลางและสำนักนายกรัฐมนตรีจัดทำแนวทางปฏิบัติในการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย

5. การจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว

ศูนย์พักพิงชั่วคราวเป็นสถานที่ที่ได้จัดเตรียมไว้สำหรับผู้ประสบภัยที่มีความจำเป็นต้องย้ายออกจากที่อยู่อาศัยเดิม เนื่องจากได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยจนไม่สามารถอาศัยอยู่ได้โดยผู้ประสบภัยจะอาศัยอยู่ชั่วคราวจนกว่าสถานการณ์ภัยจะยุติ หรือที่อยู่อาศัยเดิมจะได้รับการฟื้นฟู หรือมีการซ่อมสร้างให้สามารถอพยพกลับไปอาศัยได้ ทั้งนี้ การบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราวให้เป็นไปตามมาตรฐานของแผนการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว โดยจะต้องสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานให้แก่ผู้ประสบภัยได้อย่างพอเพียง ทั้งการบริการด้านโภชนาการ อาหาร น้ำดื่ม ความปลอดภัย คุณภาพชีวิต สาธารณูปโภค รวมถึงสุขาภิบาลและสุขอนามัย โดยจะต้องดำเนินการ ดังนี้

(1) การเปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว

(1.1) จัดให้มีการทำทะเบียนผู้อพยพอย่างละเอียด โดยคำนึงถึงกลุ่มเปราะบางทางสังคม เพื่อให้ทราบความต้องการพื้นฐาน และความต้องการพิเศษของผู้อพยพ ทั้งข้อมูลประชากร ข้อมูลส่วนบุคคล และรายงานให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ทราบ

(1.2) จัดให้มีอาหาร น้ำดื่ม และความต้องการพิเศษอย่างพอเพียง เช่น นมเด็กทารก เป็นต้น

(1.3) จัดให้มีการกำหนดพื้นที่อาศัยภายในศูนย์พักพิงชั่วคราวโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้อพยพ ซึ่งหมายความรวมถึงข้อจำกัดทางการแพทย์ ประเด็นทางมิติหญิงชาย เพศสภาพ และกลุ่มเปราะบาง

(1.4) ให้ศูนย์พักพิงชั่วคราวจัดให้มีระบบสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า เป็นต้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้เพียงพอและทั่วถึง

(1.5) จัดให้มีระบบการแพทย์และการสาธารณสุขสนับสนุนภายในศูนย์พักพิงชั่วคราวเพื่อดูแลทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต

(2) การบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว

(2.1) กำหนดผู้รับผิดชอบตามโครงสร้างการบริหารจัดการศูนย์พักพิงให้มีความชัดเจน โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้อพยพภายในศูนย์พักพิงชั่วคราวเพื่อสนับสนุนการทำงานของภาครัฐ

(2.2) กำหนดให้มีการชี้แจงทำความเข้าใจกฎระเบียบในการอาศัยอยู่ร่วมกันภายในศูนย์พักพิงชั่วคราวที่ชัดเจนให้ผู้อพยพรับทราบและถือปฏิบัติ รวมถึงการสร้างความเข้าใจให้แก่ชุมชนโดยรอบศูนย์พักพิงชั่วคราวด้วย

(2.3) จัดให้มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลสถานการณ์ภัยอย่างเป็นระบบให้ทั่วถึงและต่อเนื่อง

(2.4) จัดให้มีระบบการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในศูนย์พักพิงชั่วคราวโดยเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร และการมีส่วนร่วมของผู้อพยพตามความเหมาะสม

(3) การปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว

เมื่อสถานการณ์ภัยยุติ และผู้อพยพสามารถอพยพกลับไปยังที่อยู่อาศัยเดิมหรือที่อยู่อาศัยใหม่ให้ดำเนินการ ดังนี้

(3.1) จัดให้มีการแจ้งการปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวให้ผู้อพยพทราบล่วงหน้า พร้อมจัดทำทะเบียนผู้อพยพกลับอย่างเป็นระบบ

(3.2) ประสานการเตรียมความพร้อมอพยพกลับตามแผนการส่งกลับ

(3.3) ให้มีการแจ้งประกาศปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวอย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งรายงานให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ที่รับผิดชอบทราบ

4.6 การจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม

จากแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงตามหัวข้อ 4.4 จะเห็นว่า การดำเนินการในส่วนนี้จะเกี่ยวข้องกับภารกิจตามหัวข้อ 4.4 ใน 2 ส่วนคือ

1) การบูรณาการข้อมูลด้านข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำ สถานการณ์น้ำ และแผนที่ (พยากรณ์ เฝ้าระวัง ติดตาม และเตือนภัย) ซึ่งเป็นงานที่เริ่มตั้งแต่ช่วงก่อนเกิดภัย โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ได้แก่

- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ และ กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ)
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณะภัย
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ (ศูนย์ป้องกันวิกฤติน้ำ และ สำนักวิจัย พัฒนา และอุทกวิทยา)

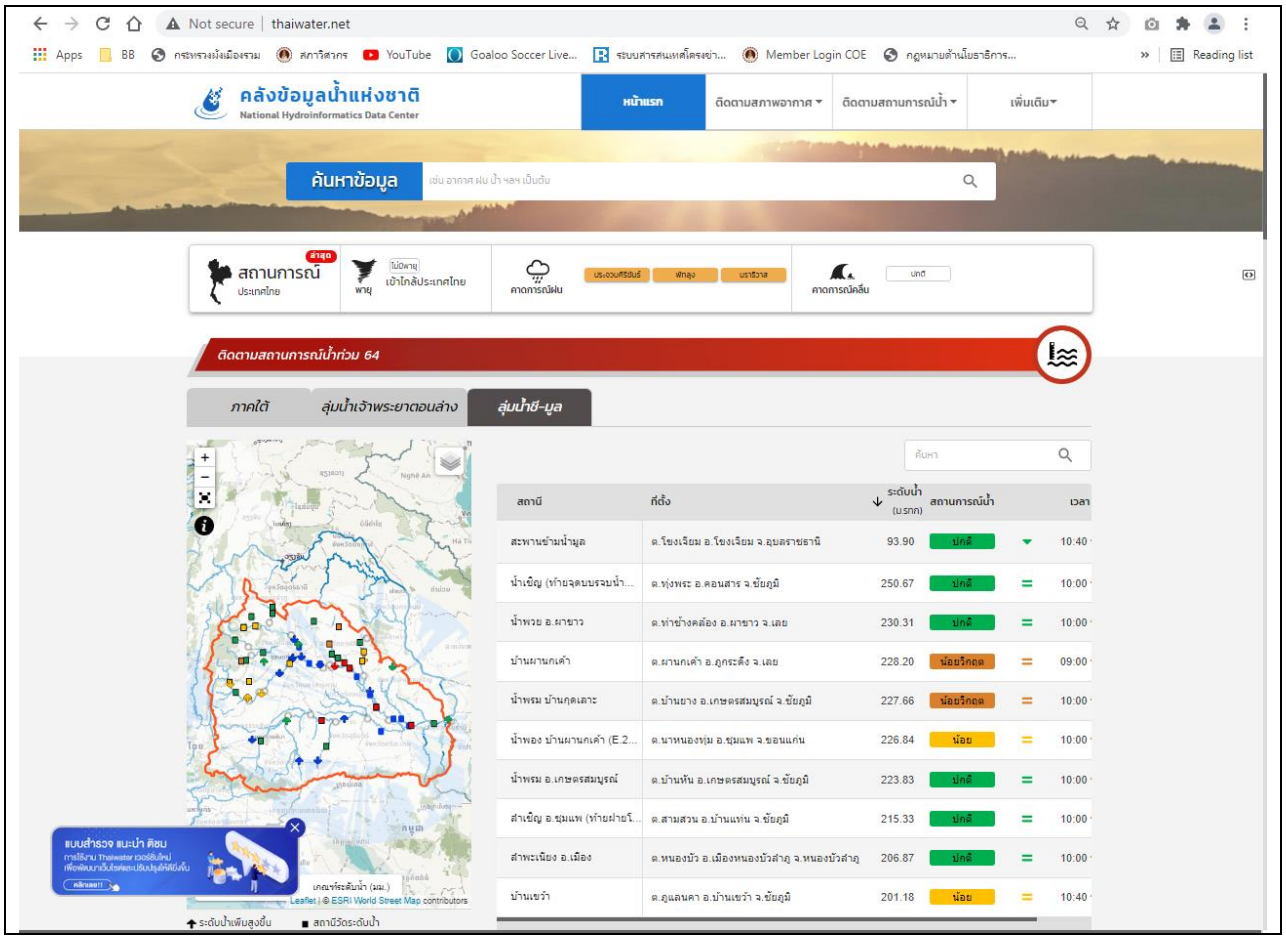
2) การออกประกาศเขตพื้นที่วิกฤติน้ำท่วม และ เตือนภัยน้ำท่วม ซึ่งเป็นงานต่อเนื่องจากข้อ 1) โดยจะออกประกาศเมื่อพบว่าจะเกิดภัยน้ำท่วมขึ้น โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ได้แก่

- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ โดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี)
- หน่วยงานผู้รับผิดชอบในเขตพื้นที่ (ผู้รับผิดชอบในเขตพื้นที่นั้นตาม พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ)

ดังนั้น ระบบวิเคราะห์ข้อมูล คาดการณ์สถานการณ์น้ำและประกาศเตือนภัย จะใช้ระบบของหน่วยงานรับผิดชอบหลักดังกล่าวข้างต้น โดยมีระบบหลักคือ

- เว็บไซต์ thaiwater.net ของ สทนช. ตาม**รูปที่ 4.6-1**

เนื่องจากระบบวิเคราะห์ข้อมูล คาดการณ์สถานการณ์น้ำ และประกาศเตือนภัยเป็นระบบที่มีความสำคัญในการช่วยลดความเสียหายให้กับประชาชน ดังนั้นหน่วยงานหลักที่กล่าวมาข้างต้นจึงต้องมีการพัฒนา ปรับปรุงระบบดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินสถานการณ์น้ำที่เกิดขึ้นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ช่วงหลังเกิดภัยมาปรับปรุงระบบให้สอดคล้องกันสถานการณ์มากที่สุด ตามที่จะกล่าวถึงในบทที่ 7

รูปที่ 4.6-1 เว็บไซต์ thaiwater.net

4.7 การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ

เมื่อทราบข้อมูลสำหรับเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภาวะน้ำท่วมและข้อมูลเตือนภัยน้ำท่วมแล้ว นอกเหนือจากการสื่อสารไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการบูรณาการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมแล้ว การสื่อสารไปยังประชาชนก็สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน โดยการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบถึงข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหรือที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมถึงการจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วมที่เป็นการจัดทำโครงสร้างระบบสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับภาวะน้ำท่วม และให้มีการส่งข้อมูลที่ถูกต้องรวดเร็วไปยังส่วนราชการ หน่วยงาน และประชาชน โดยเป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นหลังจากมี การเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์น้ำ เมื่อพบว่ามีแนวโน้มที่จะเกิดน้ำท่วมขึ้นในพื้นที่ใด ตามที่เสนอไว้ในหัวข้อ 4.5 สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติต้องดำเนินการแจ้งเตือนล่วงหน้าไปยังส่วนราชการ หน่วยงาน และประชาชน เพื่อให้ติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ในกรณีภาวะน้ำท่วม คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด องค์กรผู้ใช้น้ำหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจร่วมกันดำเนินการโดยประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงาน ดังต่อไปนี้

1) กรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีเครื่องมือในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กระจายข่าวผ่านช่องทางสื่อหลายประเภท ซึ่งส่งผ่านข้อมูลโดยตรงไปยังประชาชน และยังมีหน้าที่เสริมสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานรัฐที่เข้ามาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชน และระหว่างประชาชนกับประชาชนด้วยกันเองในพื้นที่ เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมเป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จะเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาและบริหารจัดการโครงข่ายการสื่อสารโทรคมนาคมในการแจ้งข่าวสาร ข้อมูลไปยังประชาชนผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ

3) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ซึ่งมีบทบาทในบริหารจัดการและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ซึ่งครอบคลุมโครงข่ายการสื่อสารโทรคมนาคมในการแจ้งข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนผ่านทางคลื่นความถี่ของผู้ให้บริการ

4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนในพื้นที่ทราบภายในขอบเขตพื้นที่การปกครองของตนเอง อีกทั้งจะช่วยกระจายข่าวสาร รวมถึงการแจ้งแนวทางปฏิบัติเบื้องต้นให้แก่ประชาชนได้รับทราบเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับภาวะน้ำท่วมที่กำลังเกิดขึ้นหรือที่อาจจะเกิดขึ้น การขอรับความช่วยเหลือเมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม หรือการขอรับการชดเชยเยียวยาหลังภาวะน้ำท่วมได้พ้นไปแล้ว

ทั้งนี้ ในการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ ควรเป็นการแจ้งเตือนล่วงหน้าที่มีมาตรฐานเป็นรูปแบบเดียวกันจากระบบในหัวข้อ 4.6 จะทำให้สะดวกต่อการรับทราบและเข้าใจข้อมูลที่ได้รับในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนได้เตรียมความพร้อมรับมือในกรณีที่เกิดภาวะน้ำท่วมขึ้น

4.8 เกณฑ์การพิจารณาสถานการณ์น้ำ เตือนภัย และวิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการ

จากหัวข้อ 4.1 ถึง 4.6 จะเป็นการอธิบายว่า

- ในลุ่มน้ำมีพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมอยู่บริเวณใด
- การพิจารณาสถานการณ์น้ำ จะใช้ข้อมูลใดจากสถานที่ใดบ้าง
- ใช้ระบบเตือนภัยน้ำท่วมหลักของหน่วยงานใดในการพิจารณาคาดการณ์สถานการณ์น้ำ
- จะมีการแจ้งข้อมูลให้ประชาชนทราบ ผ่านช่องทางของหน่วยงานใด
- หน่วยงานใดมีหน้าที่รับผิดชอบงานลักษณะใดในช่วงก่อน ระหว่าง และหลังการเกิดภัยน้ำท่วม

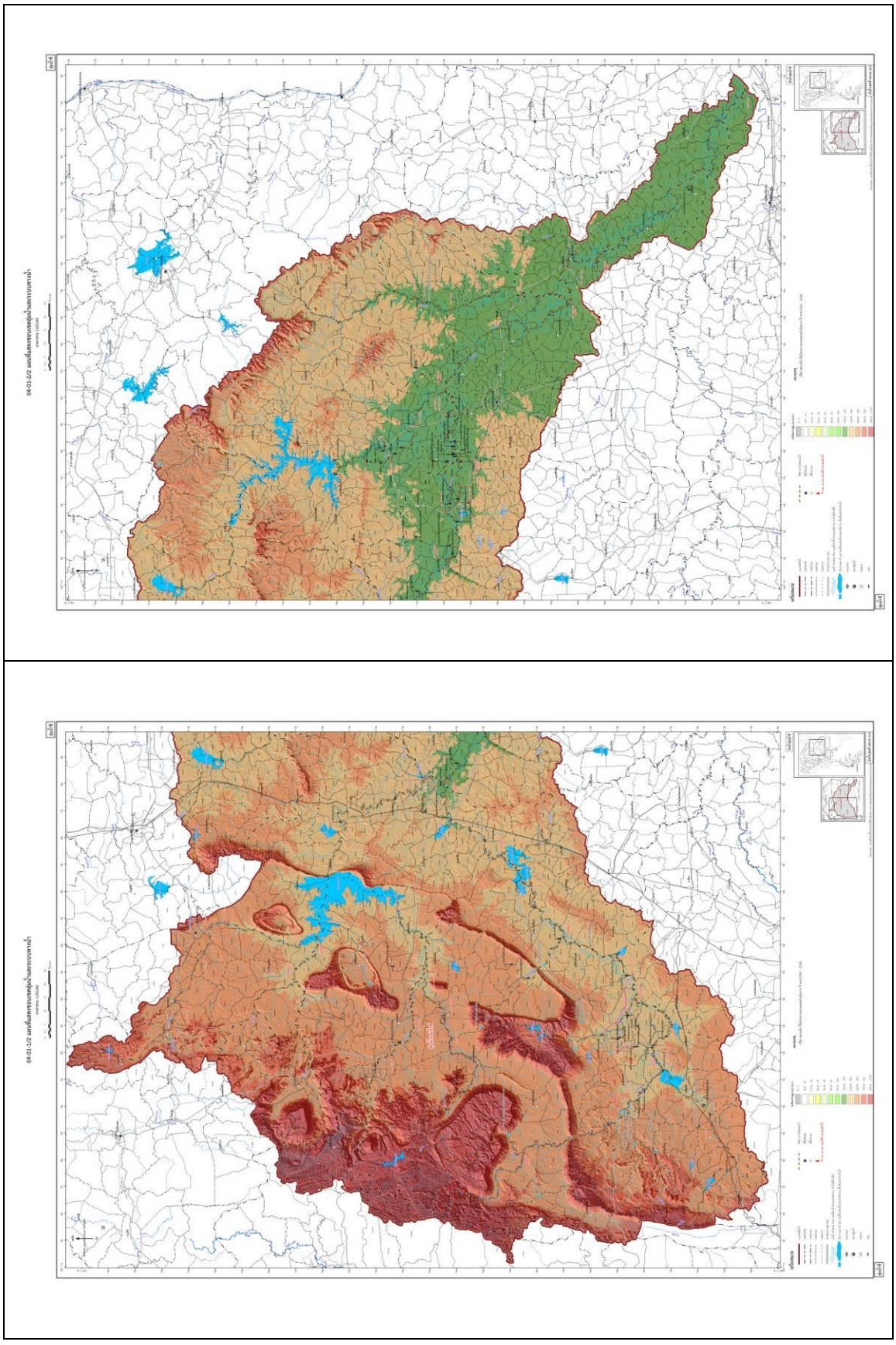
สำหรับหัวข้อนี้จะเป็นการสรุปข้อมูลและเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาสถานการณ์ประกอบด้วย

- ผังน้ำ ระยะเวลาการเดินทางของน้ำและเกณฑ์การพิจารณาสถานการณ์น้ำ เกณฑ์การเตือนภัยน้ำท่วมที่จะใช้ในการพิจารณาระดับภัย เพื่อใช้ในระบบพยากรณ์ เตือนภัย ตามหัวข้อ 4.6 หรือใช้โดยบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- พื้นที่รับผลกระทบตามเกณฑ์พิจารณาสถานการณ์น้ำในหัวข้อที่ผ่านมา เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อ 4.4 และ 4.7 ใช้ประกอบการดำเนินการช่วยเหลือบรรเทาและแจ้งเตือนประชาชน
- เกณฑ์การบริหารจัดการองค์ประกอบ เช่น อ่างเก็บน้ำ ประตูระบายน้ำ โดยหน่วยงานตามหัวข้อ 4.4 ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

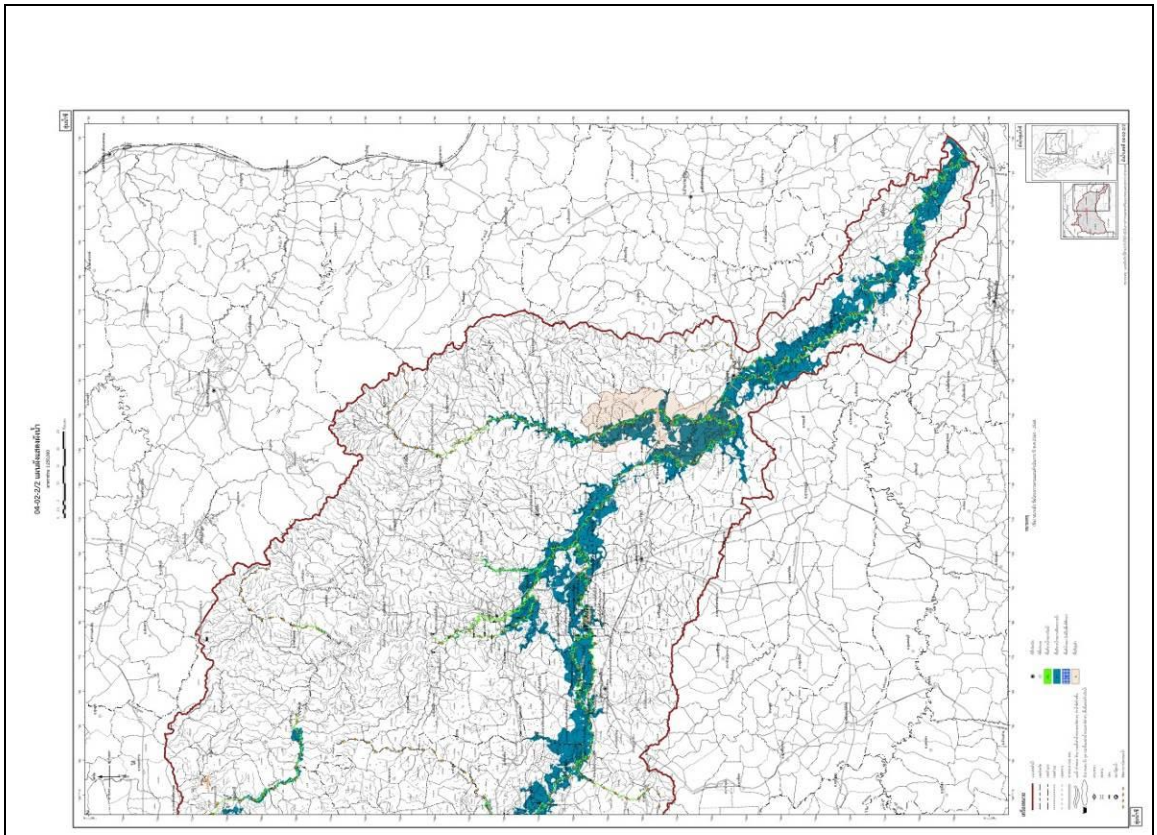
โดยมีการแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อย่อยดังนี้

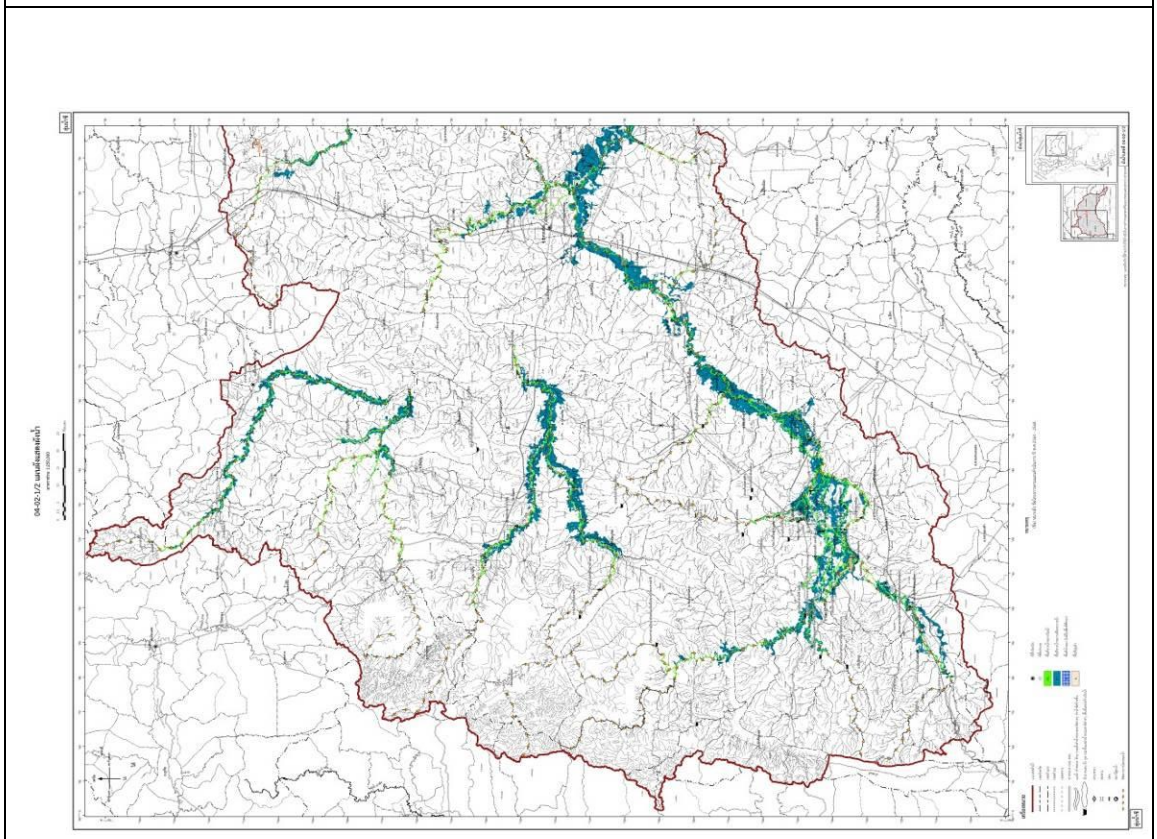
4.8.1 เส้นทางการไหลของน้ำ ผังน้ำในส่วนที่เกี่ยวกับภาวะน้ำท่วม

จากผลการศึกษาโครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำชี สามารถสรุปผังน้ำ ซึ่งแสดงระบบทางน้ำ รวมทั้งข้อมูลประกอบที่เกี่ยวข้องกับภาวะน้ำท่วม เช่น ความจุลำน้ำ พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม พื้นที่ทางน้ำหลาก พื้นที่น้ำนอง และพื้นที่ลุ่มต่ำ ตาม**รูปที่ 4.8.1-1** ถึง **4.8.1-11** โดยข้อมูลส่วนนี้จะใช้ประกอบการพิจารณาเกณฑ์ต่างๆ รวมทั้งพื้นที่รับผลกระทบจากภาวะน้ำท่วมตามหัวข้อย่อยอื่นๆ ในหัวข้อ 4.8

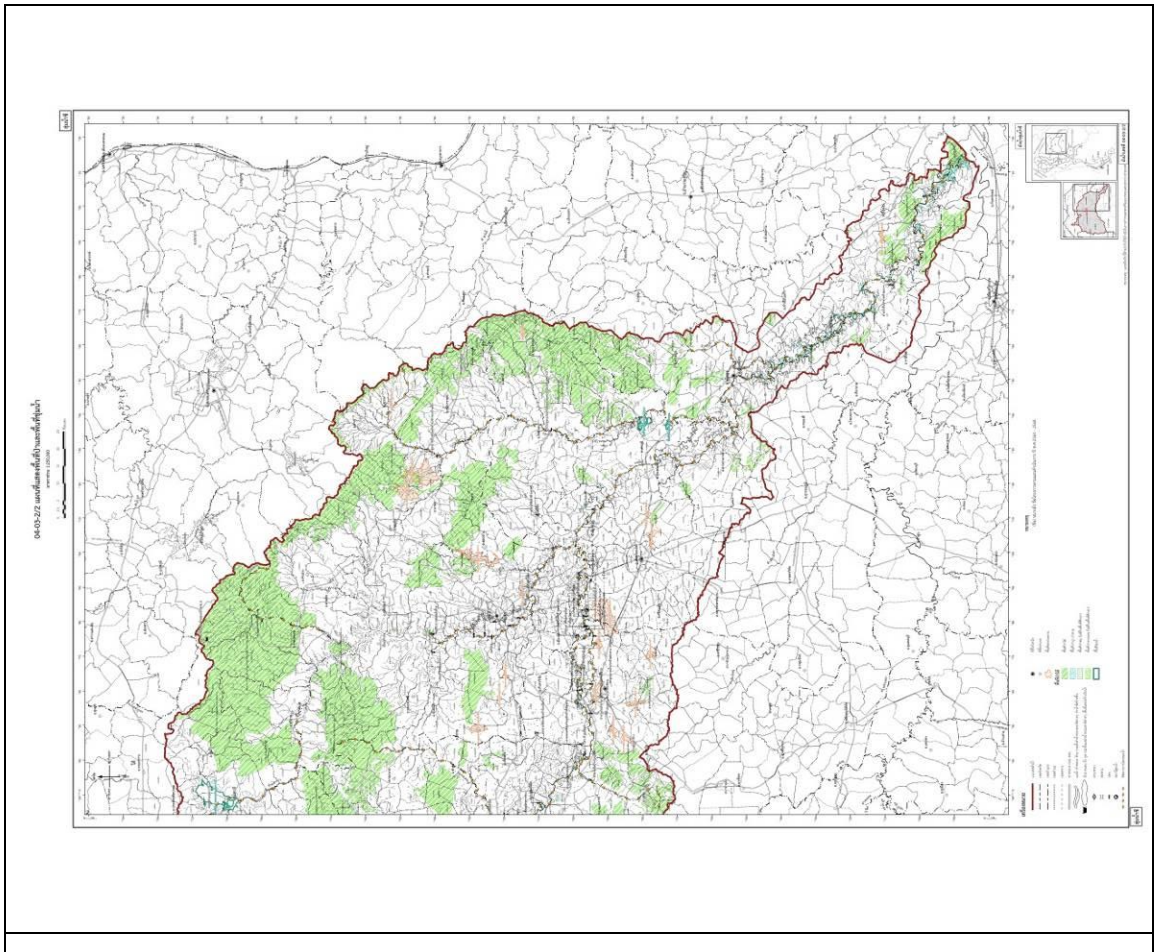

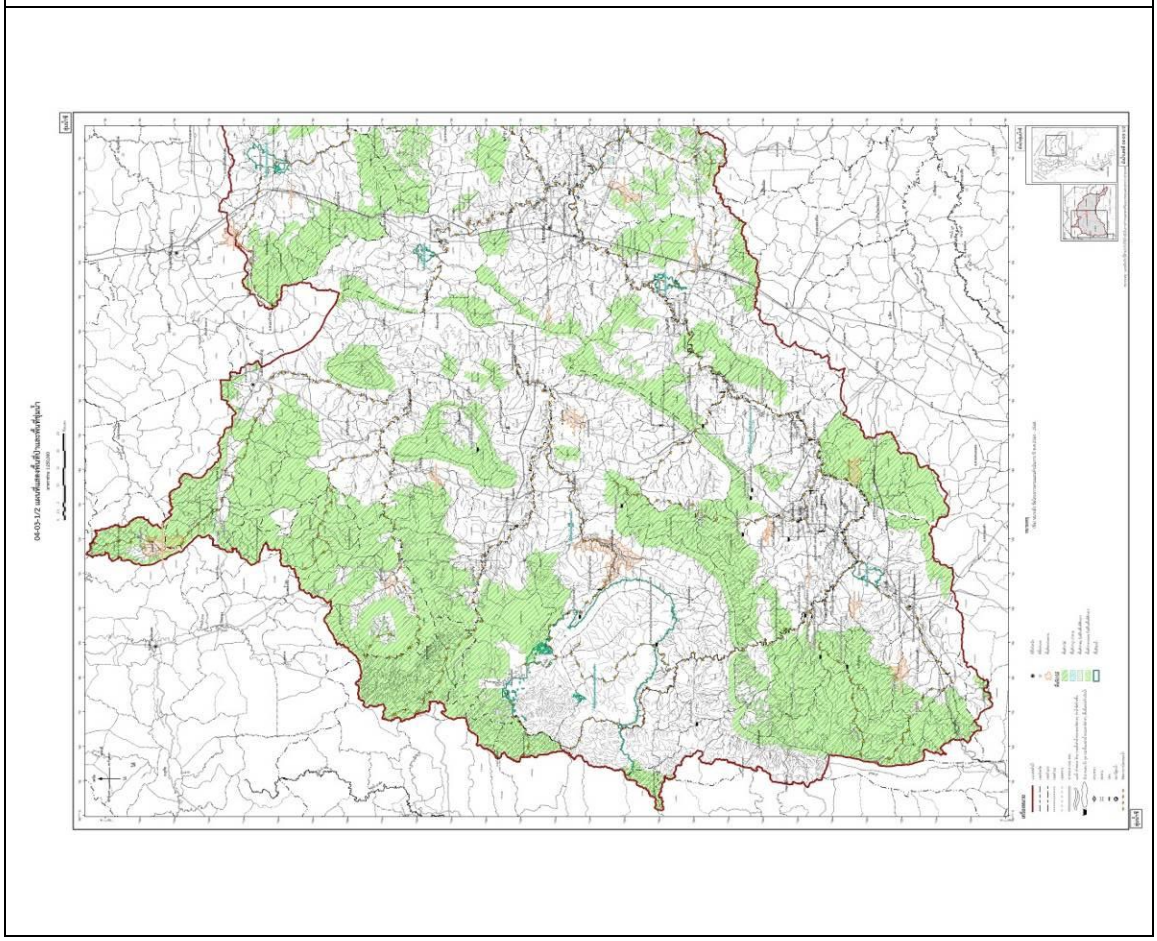
รูปที่ 4.8.1-1 แผนที่แสดงขอบเขตลุ่มน้ำและระบบทางน้ำ

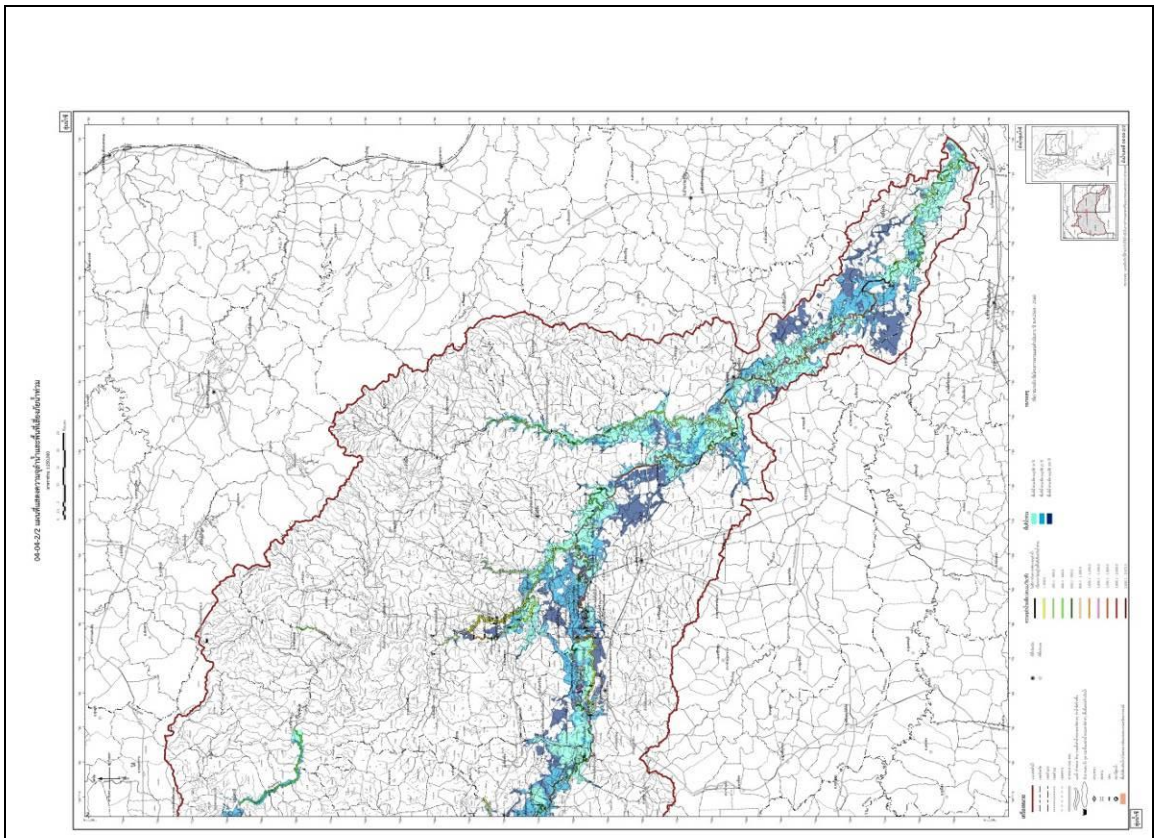

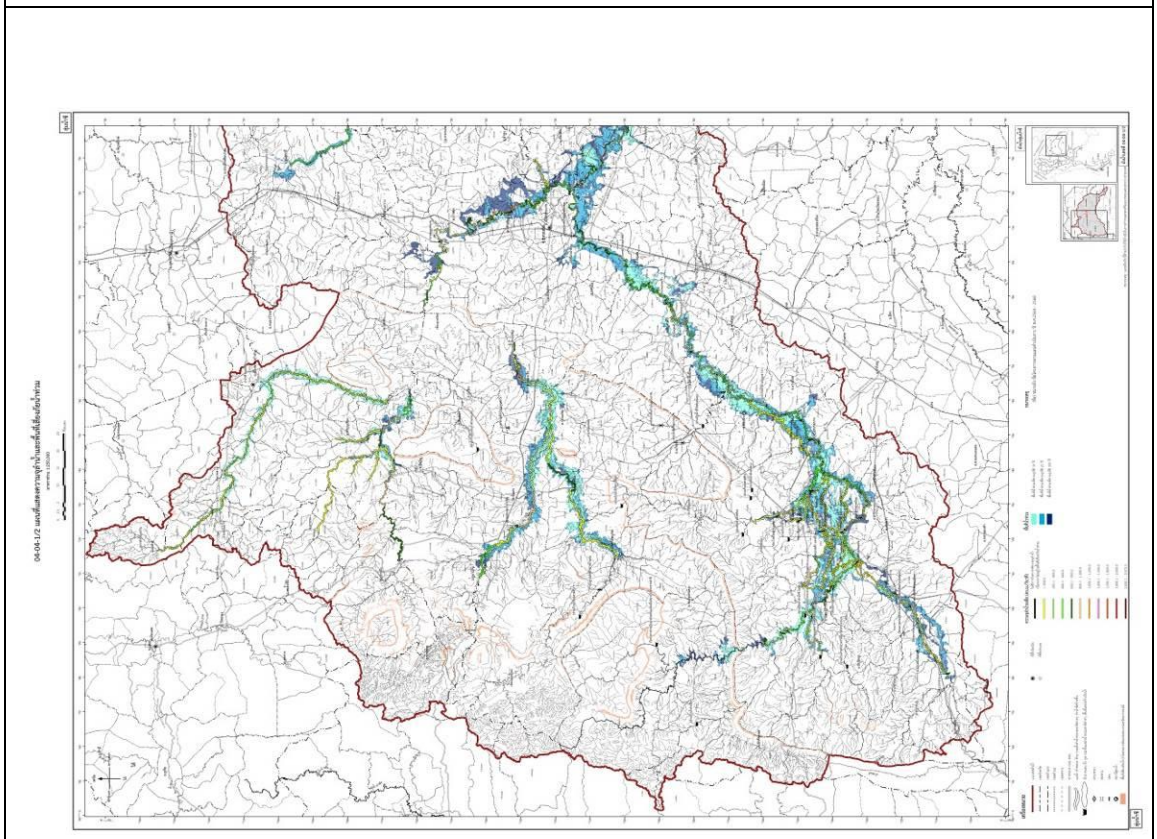
รูปที่ 4.8.1-2 แผนผังแสดงผังน้ำ

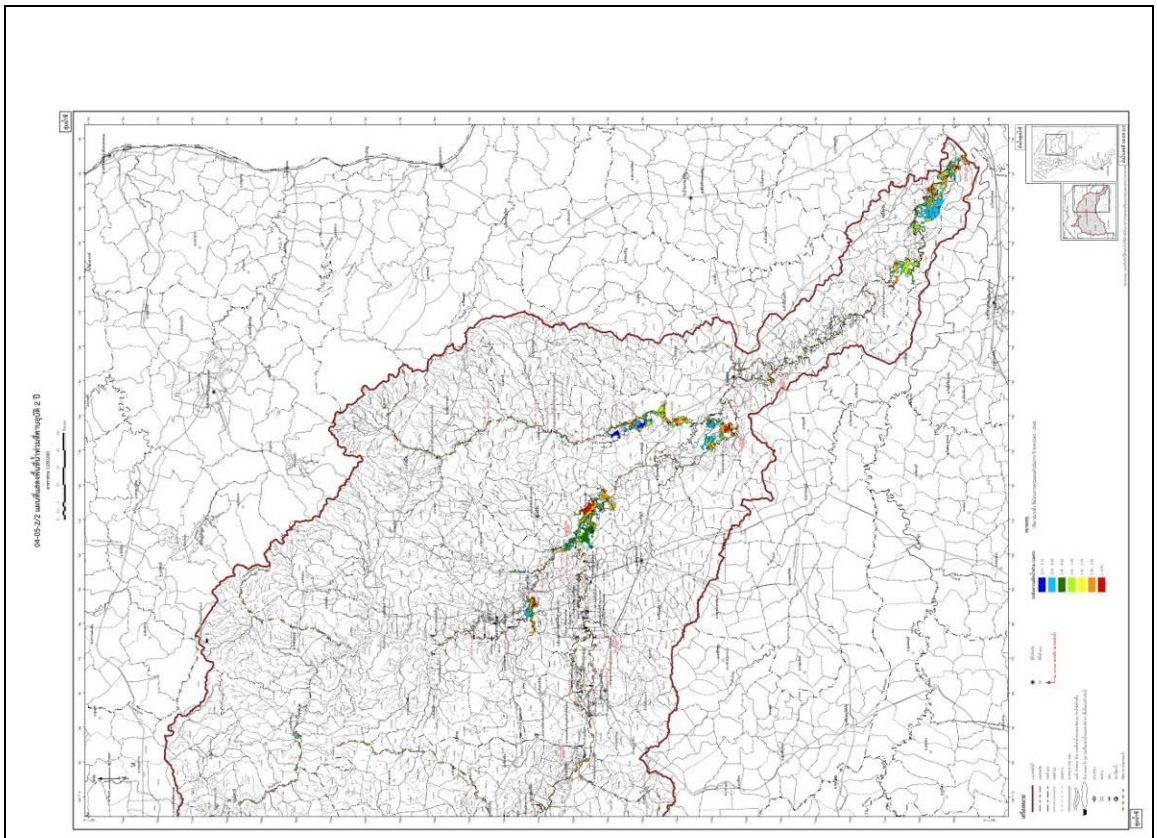

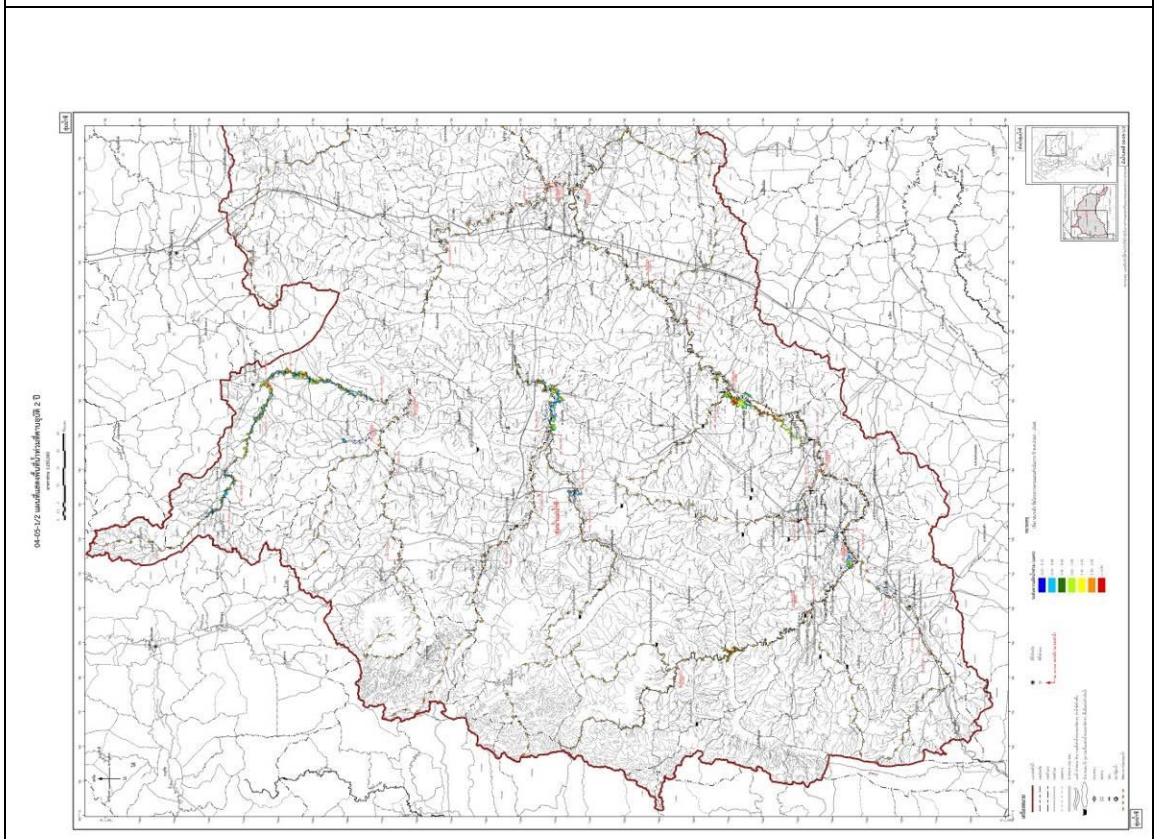
รูปที่ 4.8.1-3 แผนที่แสดงพื้นที่ป่าและพื้นที่ชุ่มน้ำ

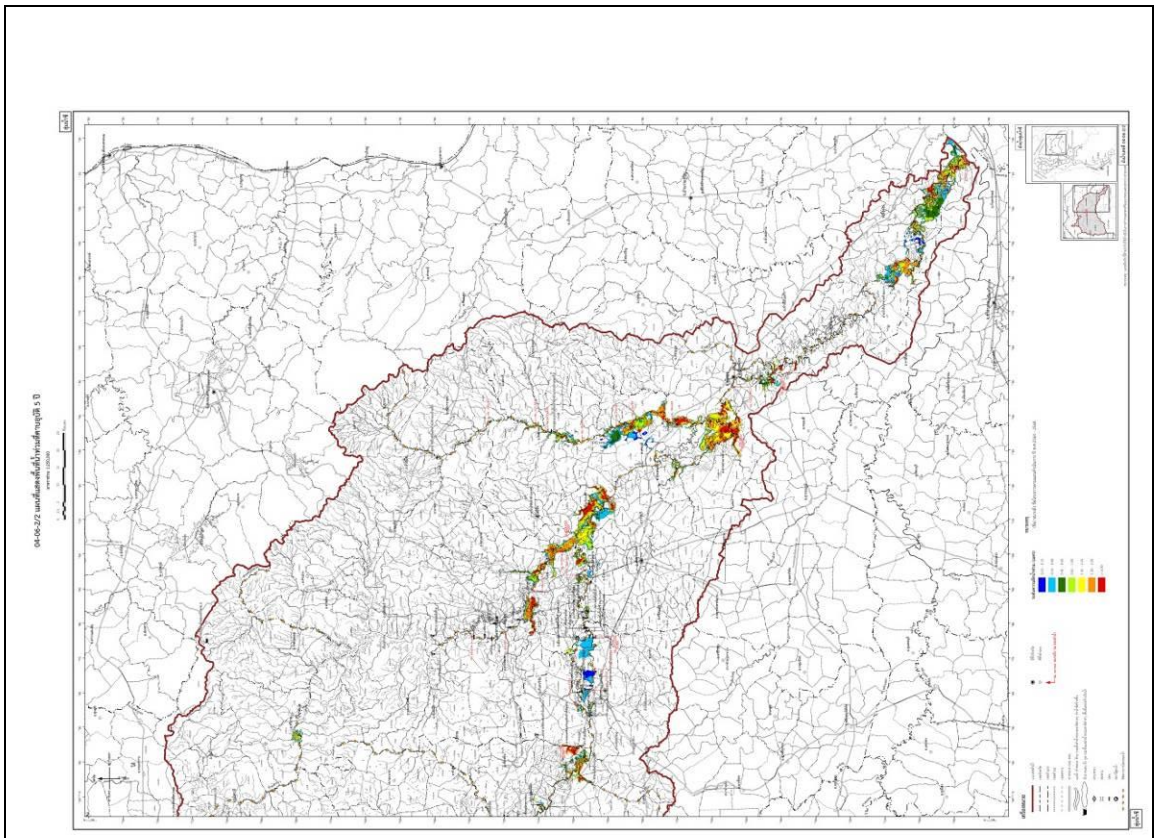

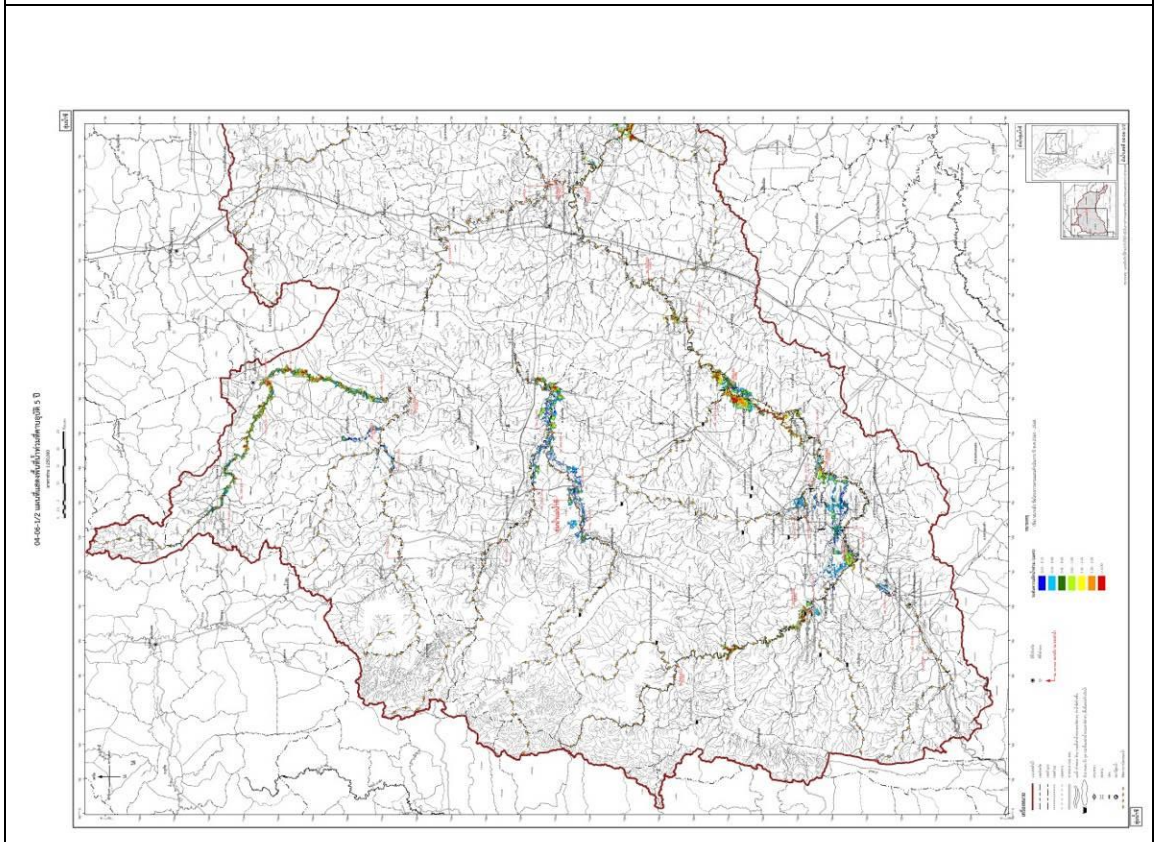
รูปที่ 4.8.1-4 แผนที่แสดงความลึกน้ำและพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม

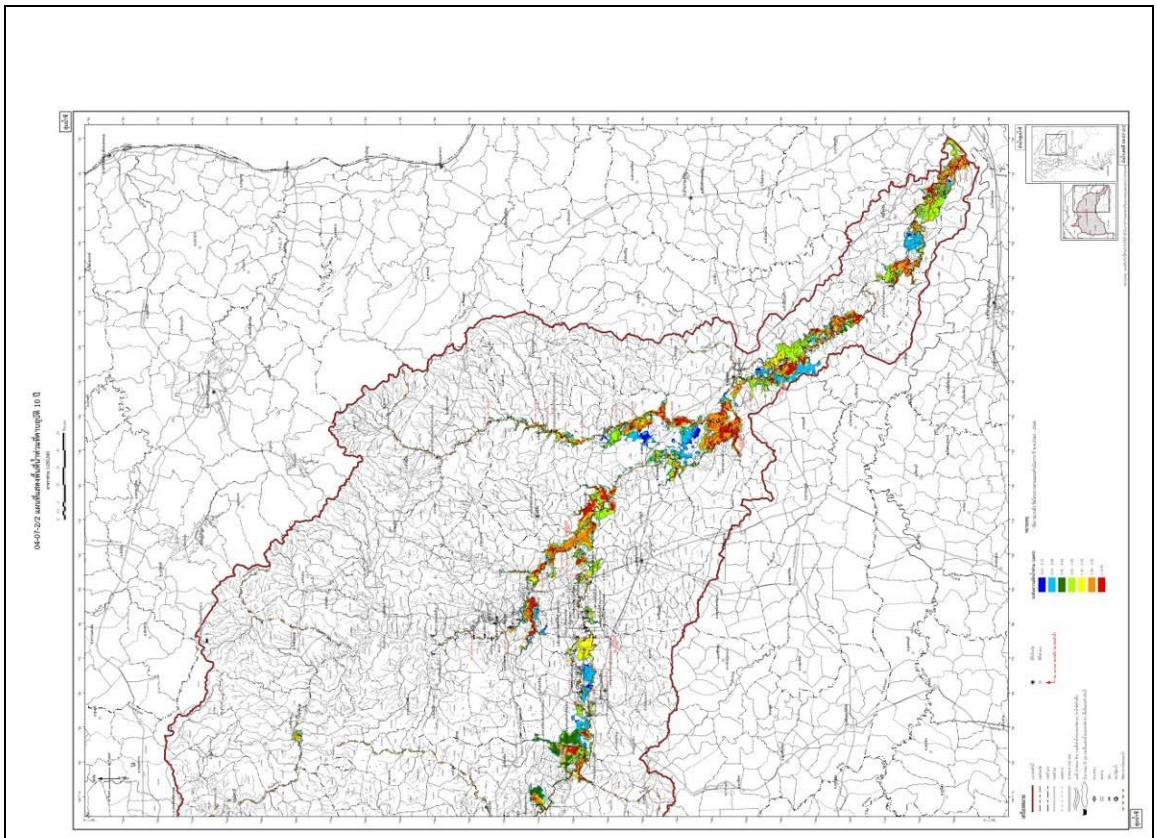

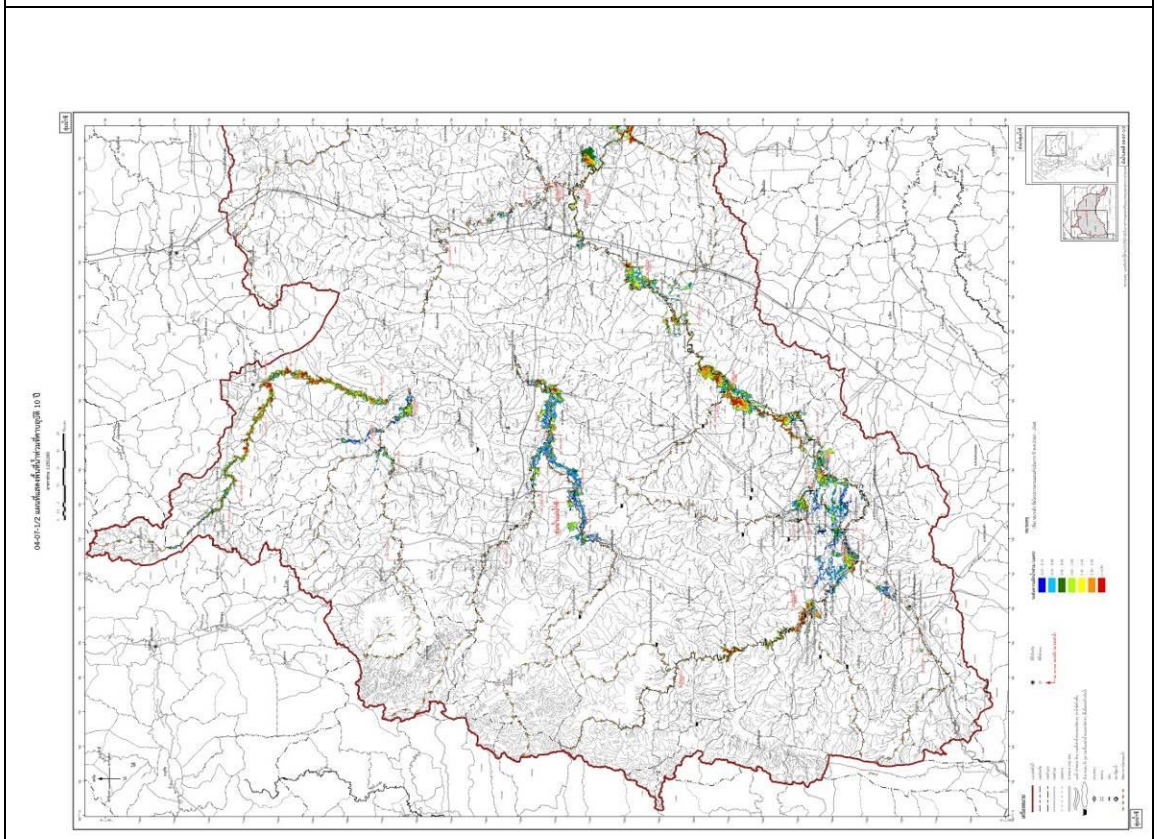
รูปที่ 4.8.1-5 แผนที่แสดงพื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติ 2 ปี

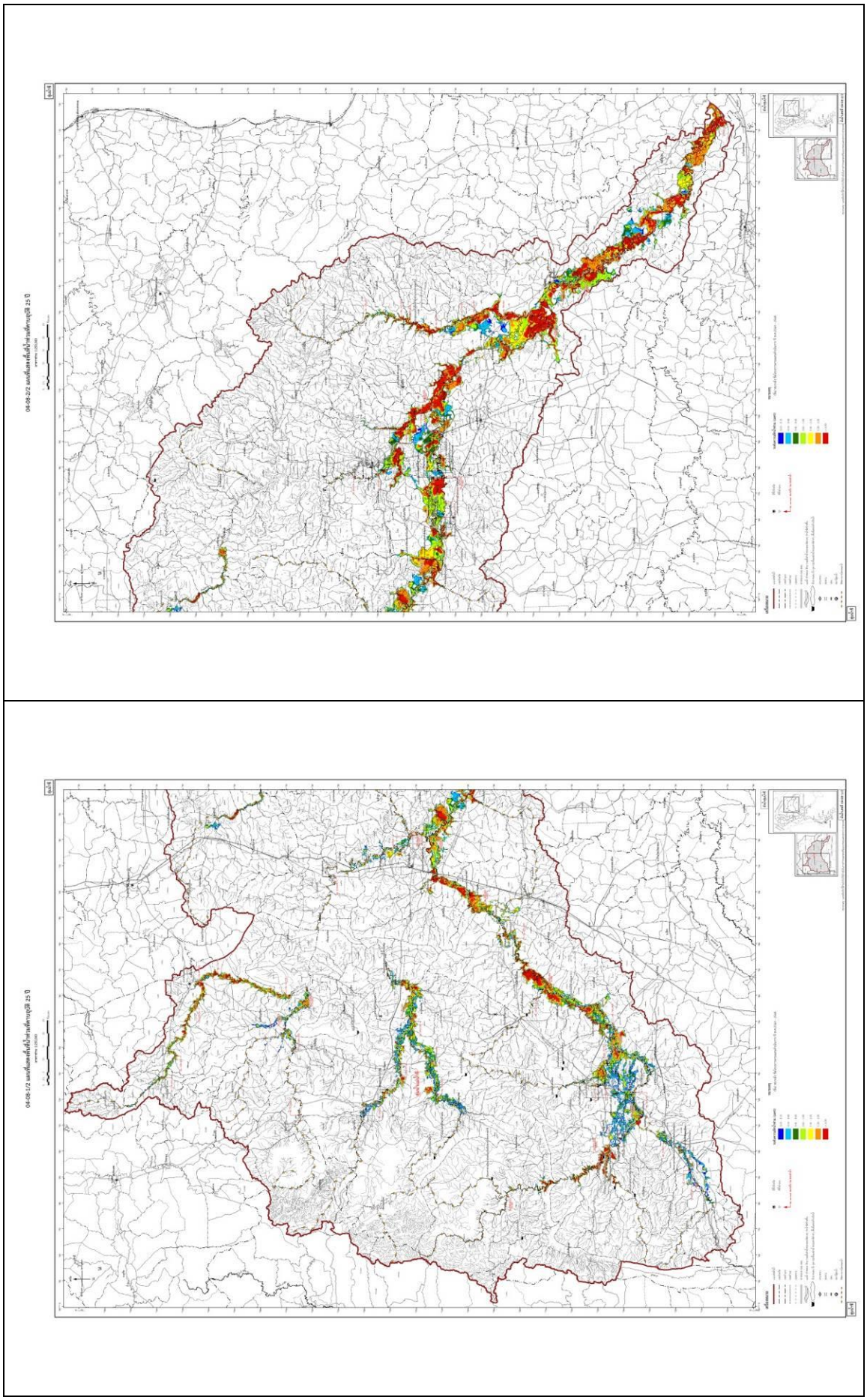

รูปที่ 4.8.1-6 แผนที่แสดงพื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติ 5 ปี

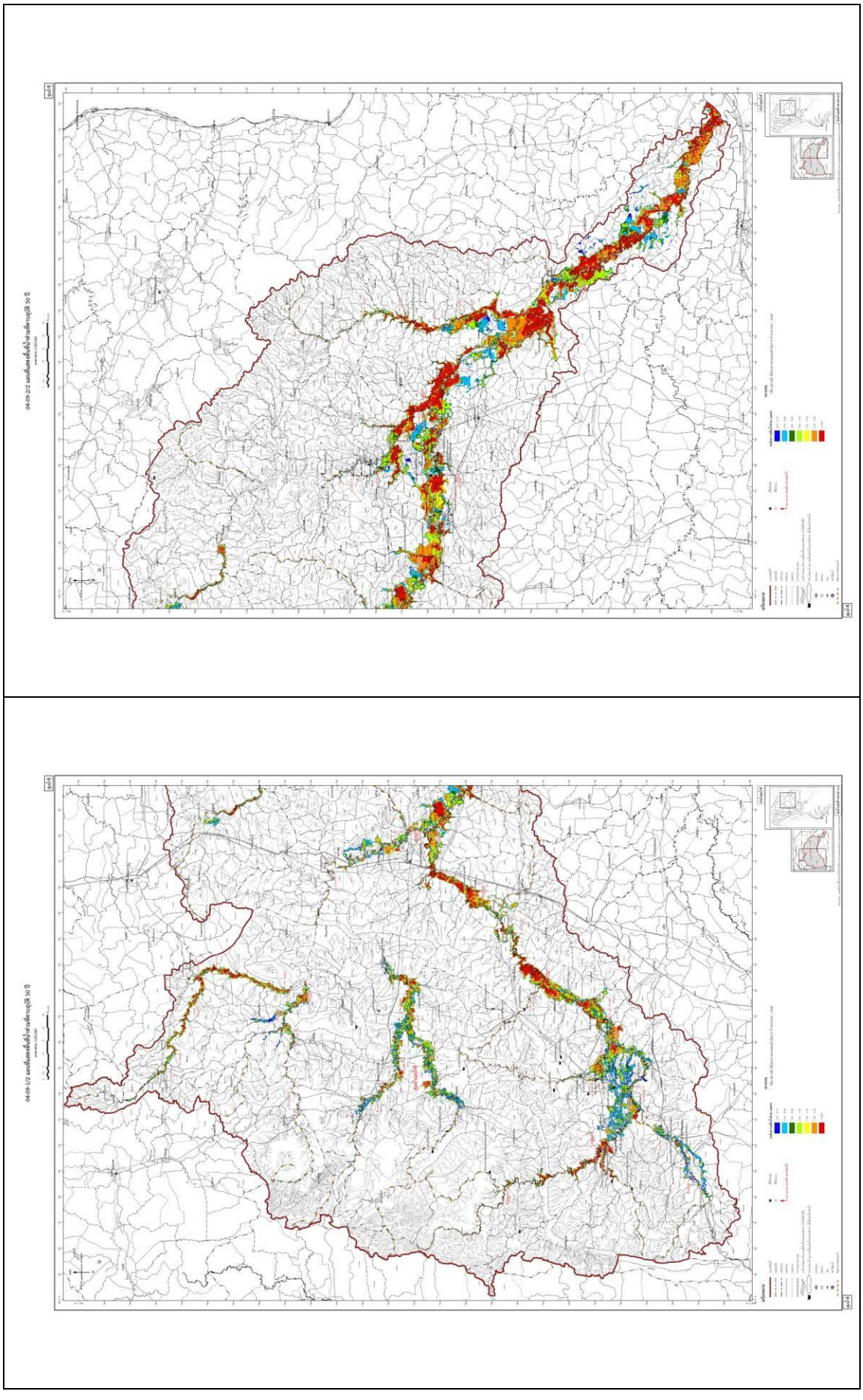

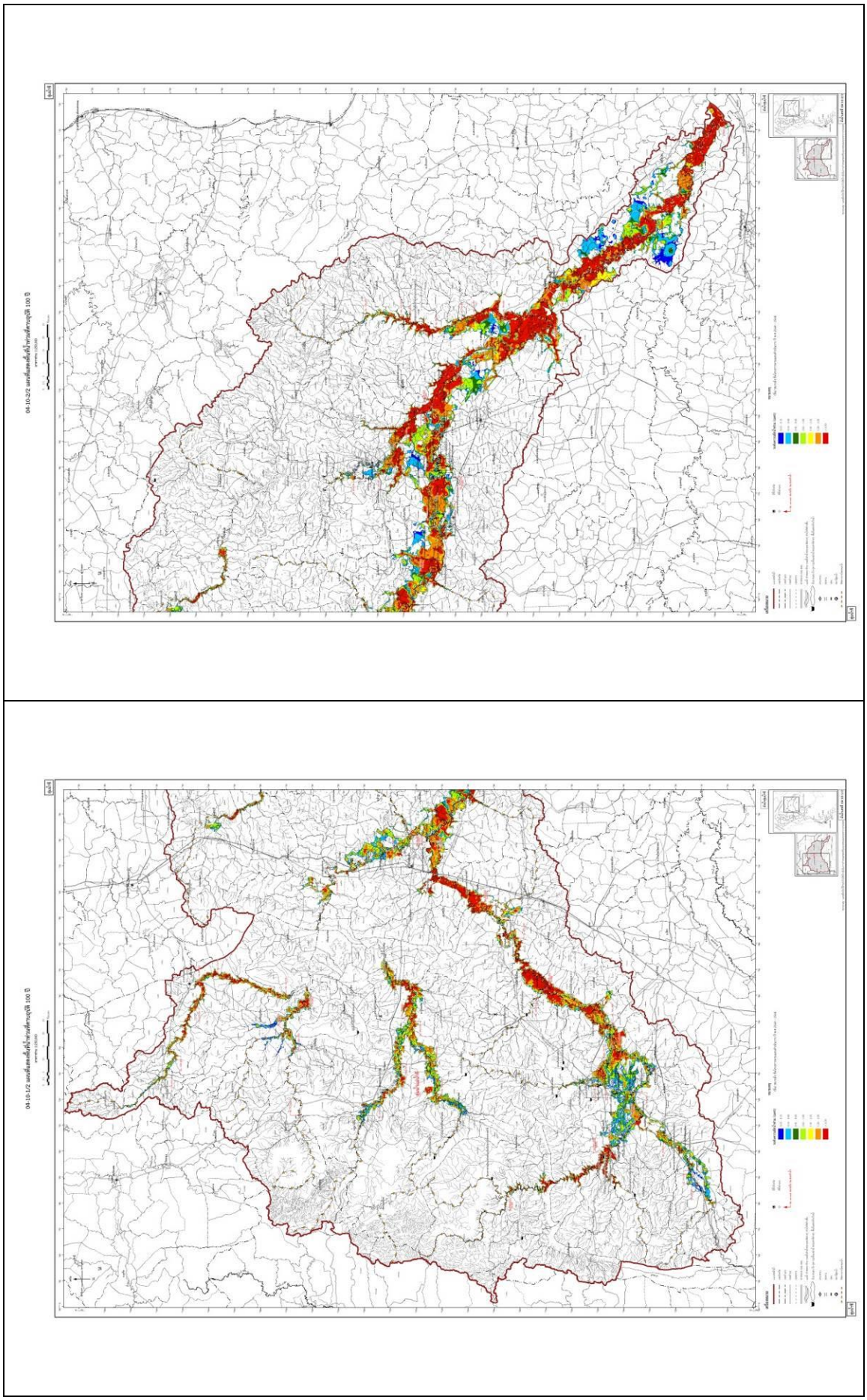
รูปที่ 4.8.1-7 แผนที่แสดงพื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติ 10 ปี

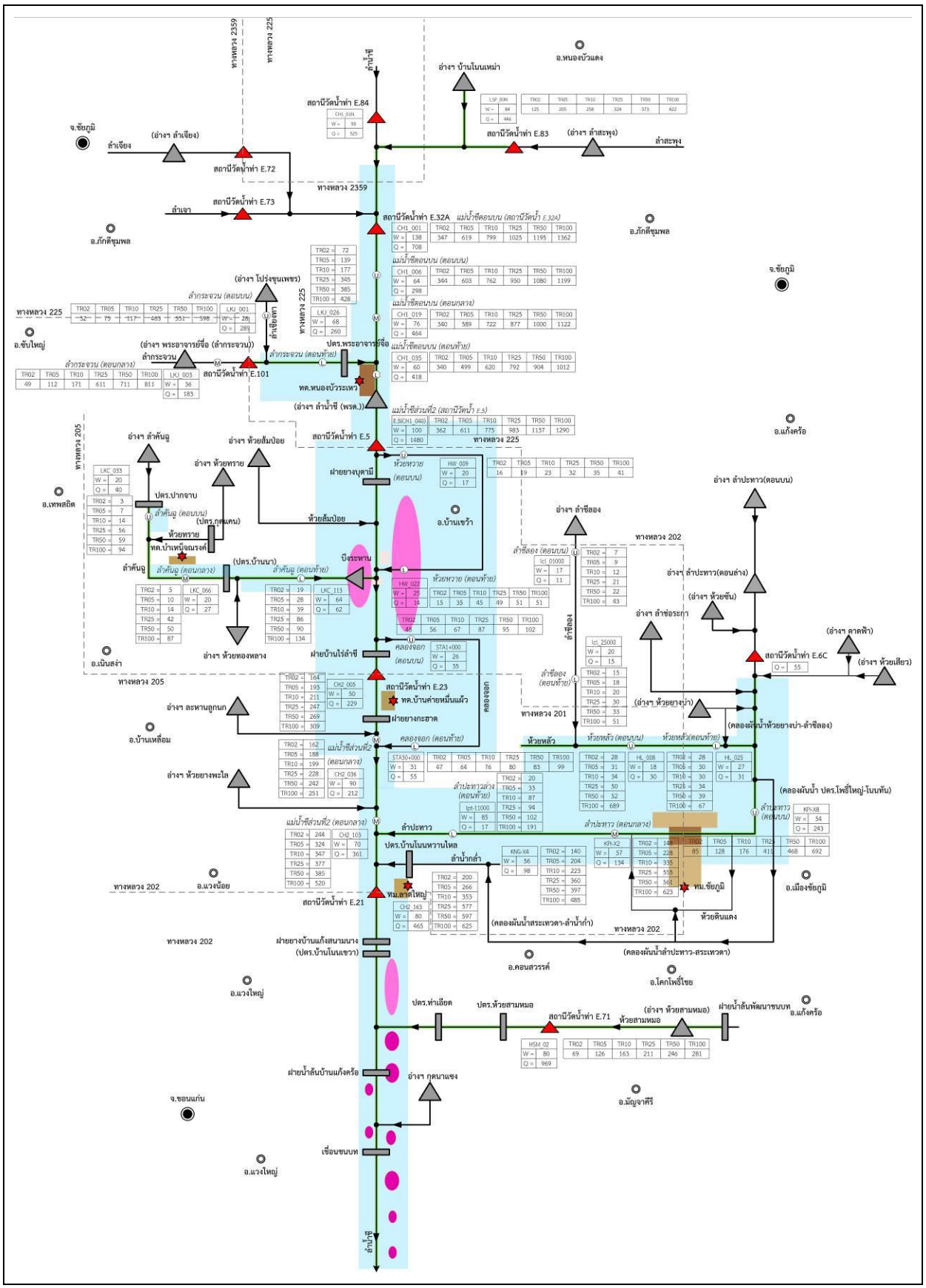
รูปที่ 4.8.1-8 แผนที่แสดงพื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติ 25 ปี

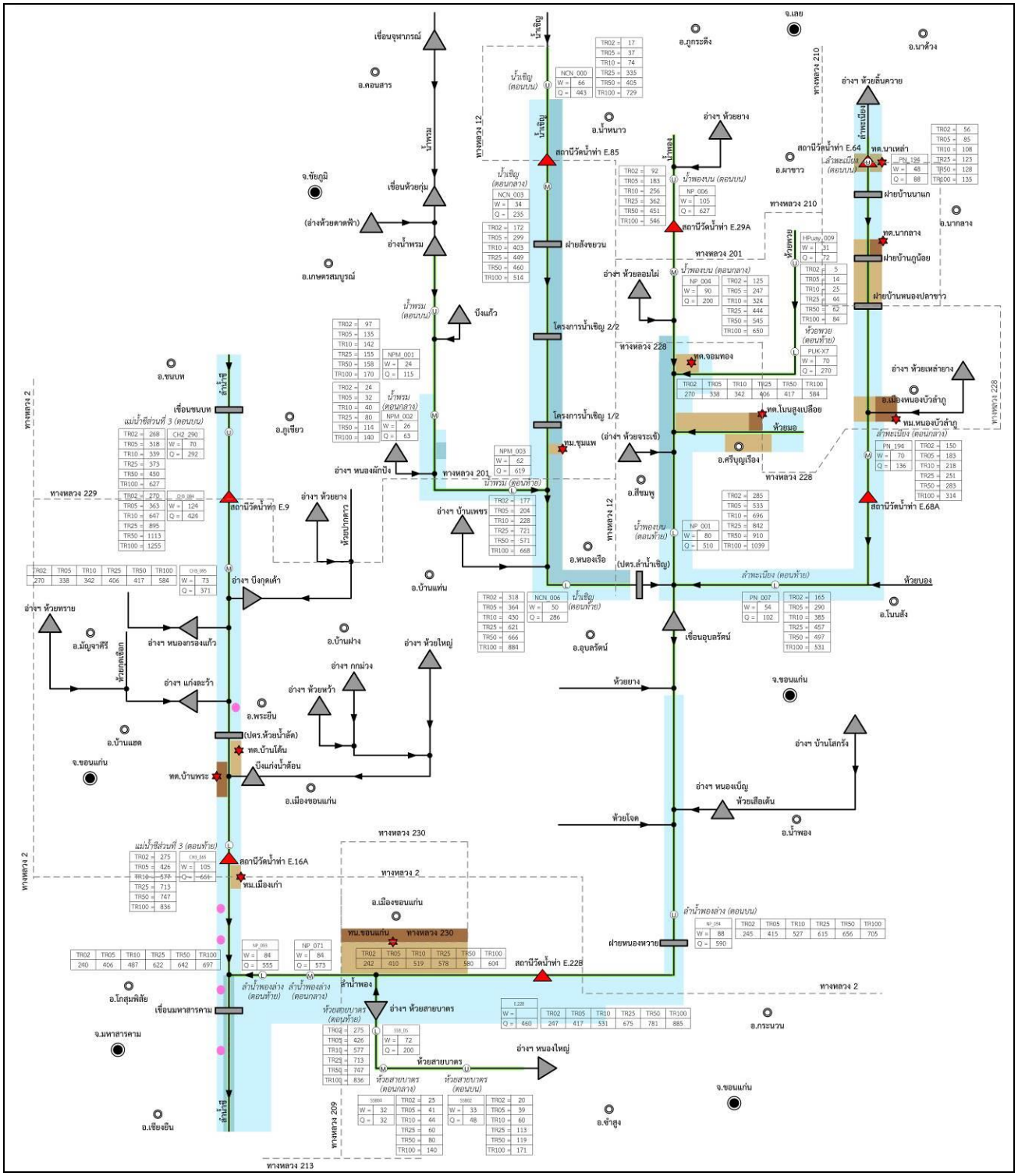
รูปที่ 4.8.1-9 แผนที่แสดงพื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติ 50 ปี

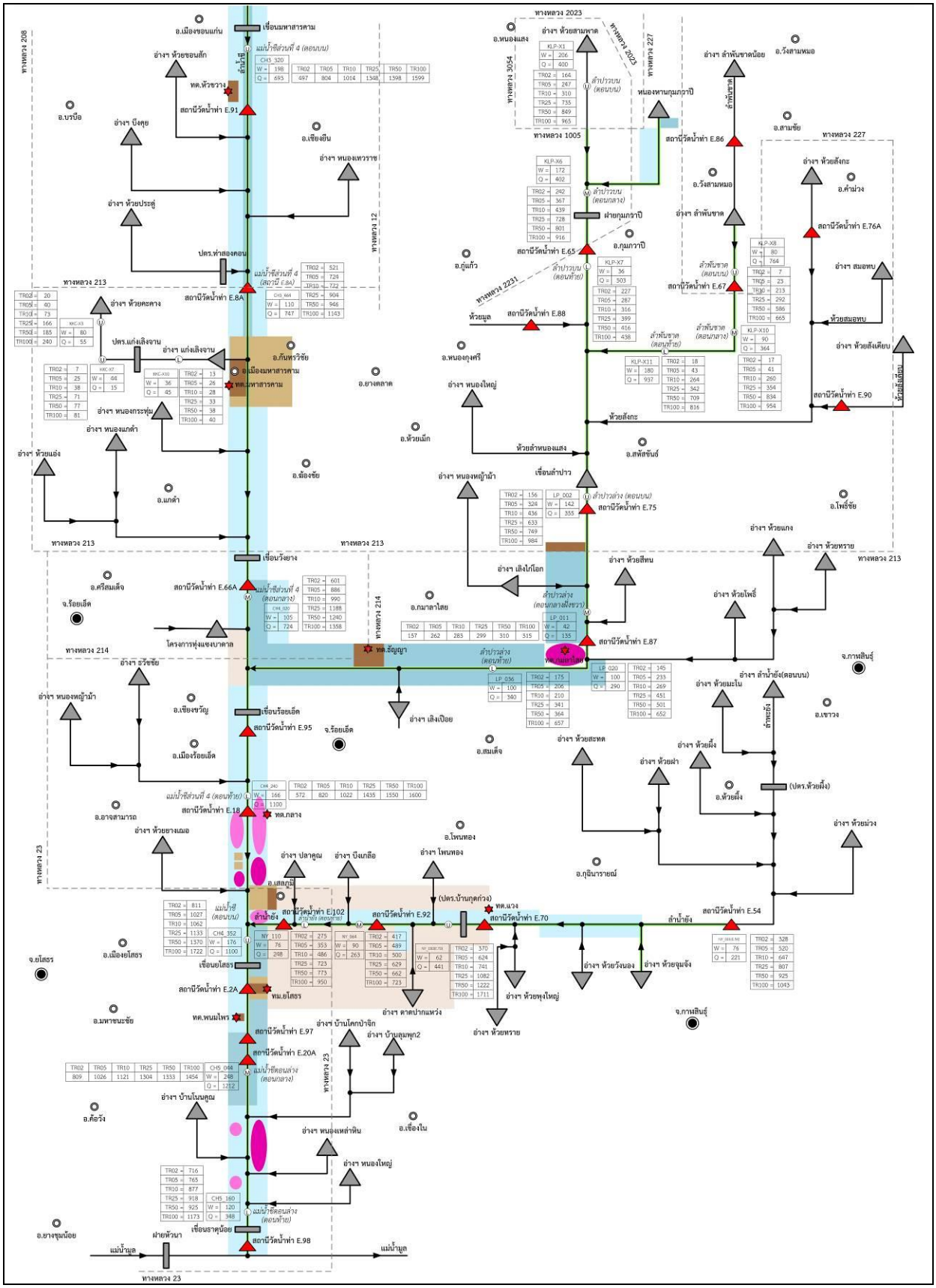
รูปที่ 4.8.1-10 แผนที่แสดงพื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติ 100 ปี

รูปที่ 4.8.1-11 ผังระบบระบายน้ำ

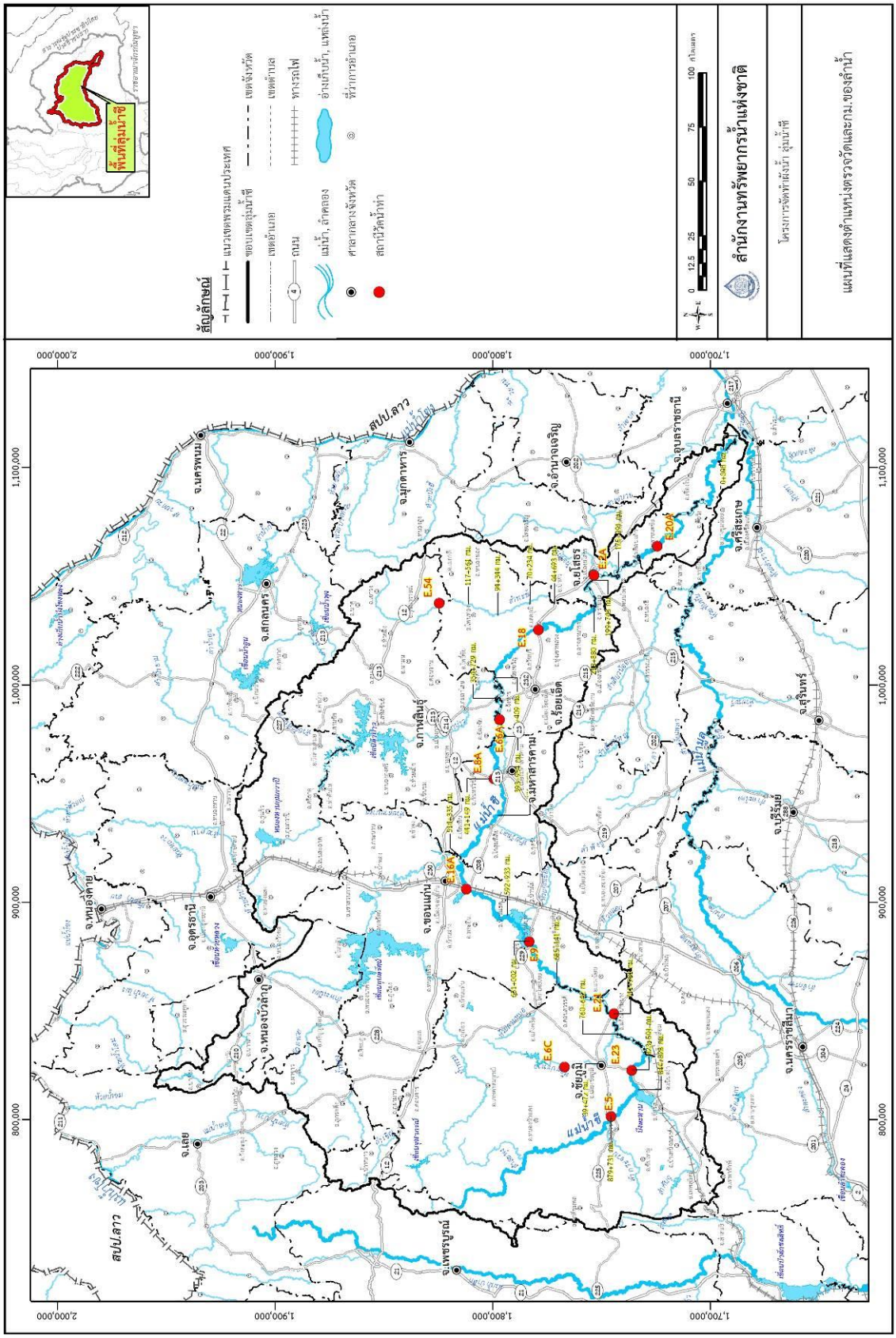
รูปที่ 4.8.1-11 ผังระบบระบายน้ำ (ต่อ)

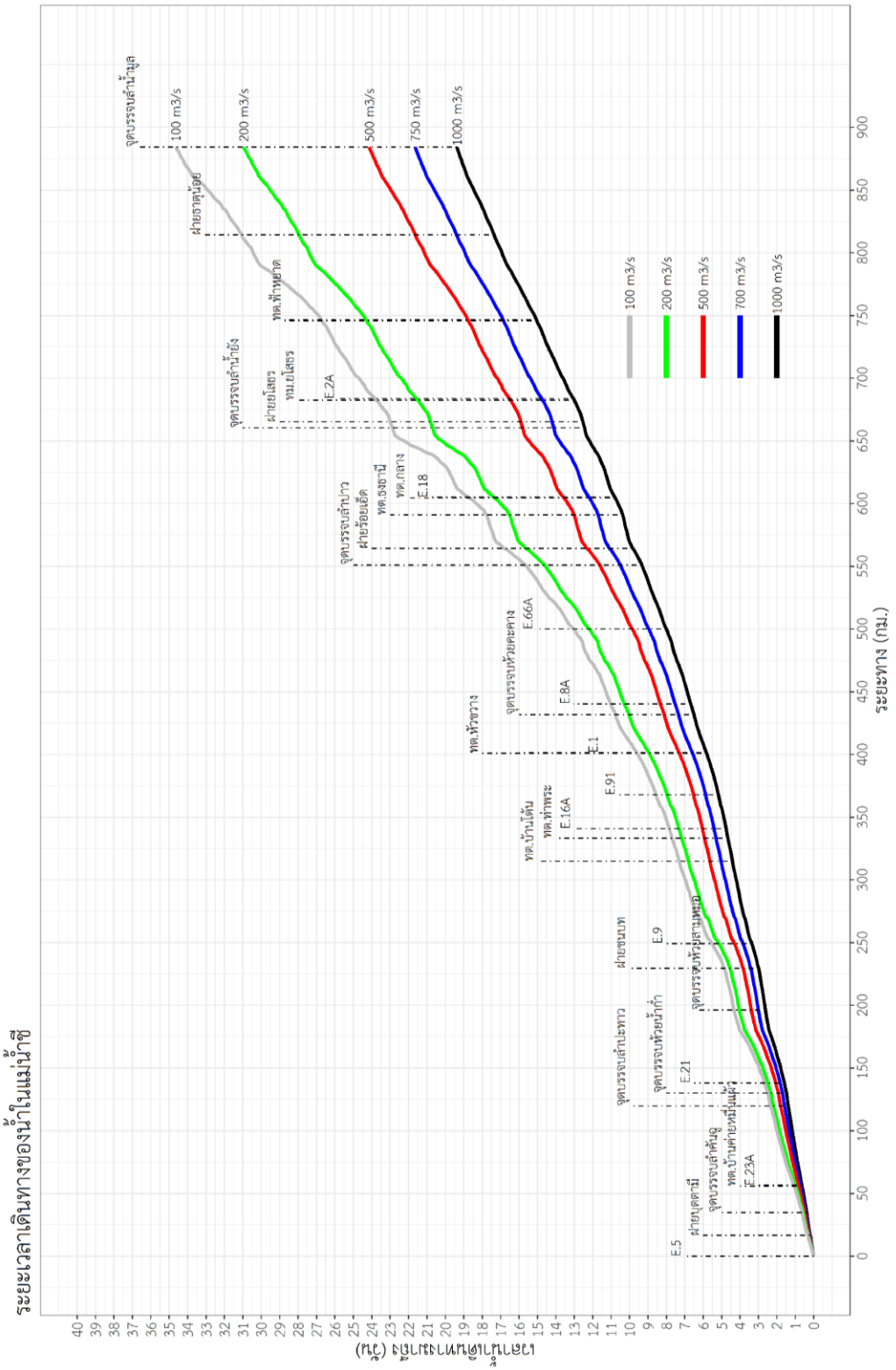
รูปที่ 4.8.1-11 ผังระบบระบายน้ำ (ต่อ)

4.8.2 ระยะเวลาการเดินทางของน้ำ

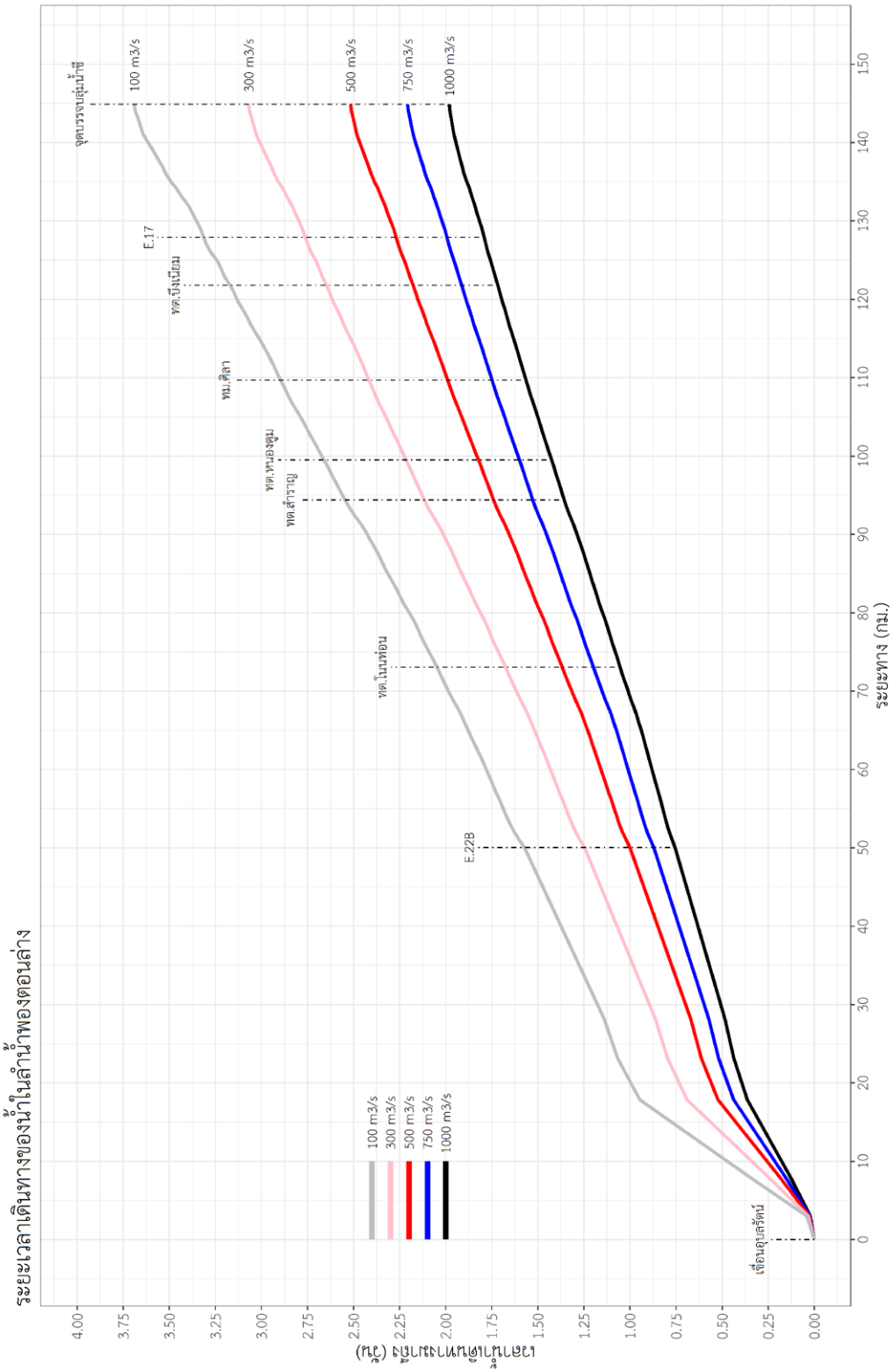
การวิเคราะห์ระยะเวลาในการดำเนินทางของน้ำในลำน้ำ จะใช้เพื่อประกอบการพิจารณาเตือนภัยน้ำหลากของโครงการจากข้อมูลตรวจวัดโดยตรง รวมถึงจากผลคาดการณ์ปริมาณน้ำล่วงหน้าแบบ manual ในกรณีไม่ได้มีการวิเคราะห์สถานการณ์น้ำโดยใช้แบบจำลองคณิตศาสตร์ ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์หาสภาพการไหลในลำน้ำสาขาต่างๆ ของแม่น้ำชีที่อยู่ในพื้นที่โครงการ อาทิเช่น แม่น้ำชี ลำปาว ลำน้ำพอง ลำน้ำยัง สามารถคำนวณหาระยะเวลาการเดินทางของน้ำในแม่น้ำชีตั้งแต่สถานีวัดน้ำท่า E.32A บ.หนองอ้อ อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ ถึงบริเวณจุดบรรจบแม่น้ำชี-มูล และสามารถคำนวณหาระยะเวลาการเดินทางของน้ำที่ค่าอัตราการไหลสูง ปานกลาง และต่ำ ของแม่น้ำชีและแม่น้ำสาขาหลักของแม่น้ำชีดังกล่าวข้างต้น ผลการวิเคราะห์ดังกล่าว แสดงใน**รูปที่ 4.8.2-1** และ **4.8.2-2**

รูปที่ 4.8.2-1 แผนที่แสดงตำแหน่งสถานีตรวจวัด และ กม.ของลำน้ำ

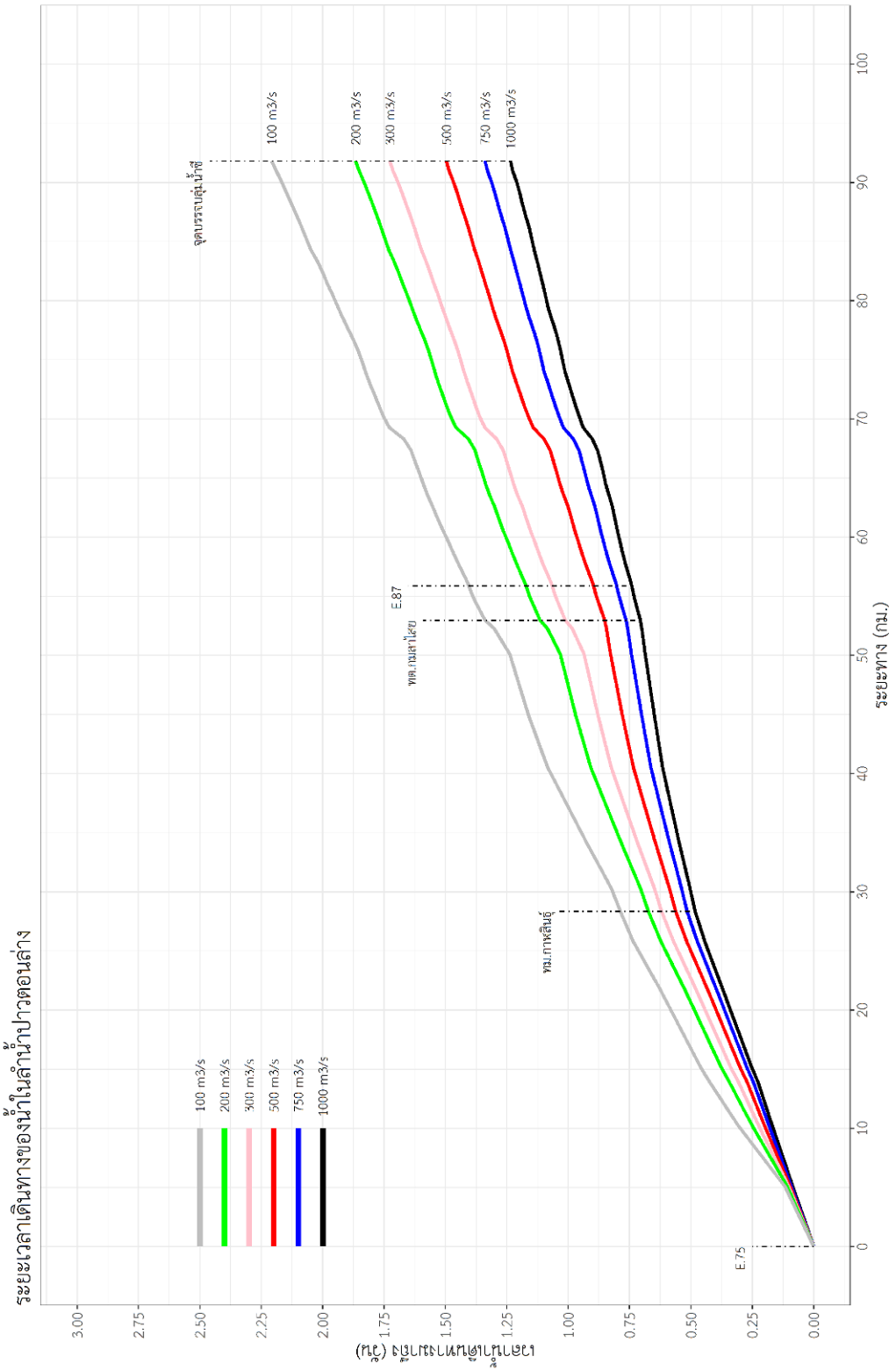
รูปที่ 4.8.2-2ก ระยะเวลาเดินทางของน้ำในแม่น้ำชี

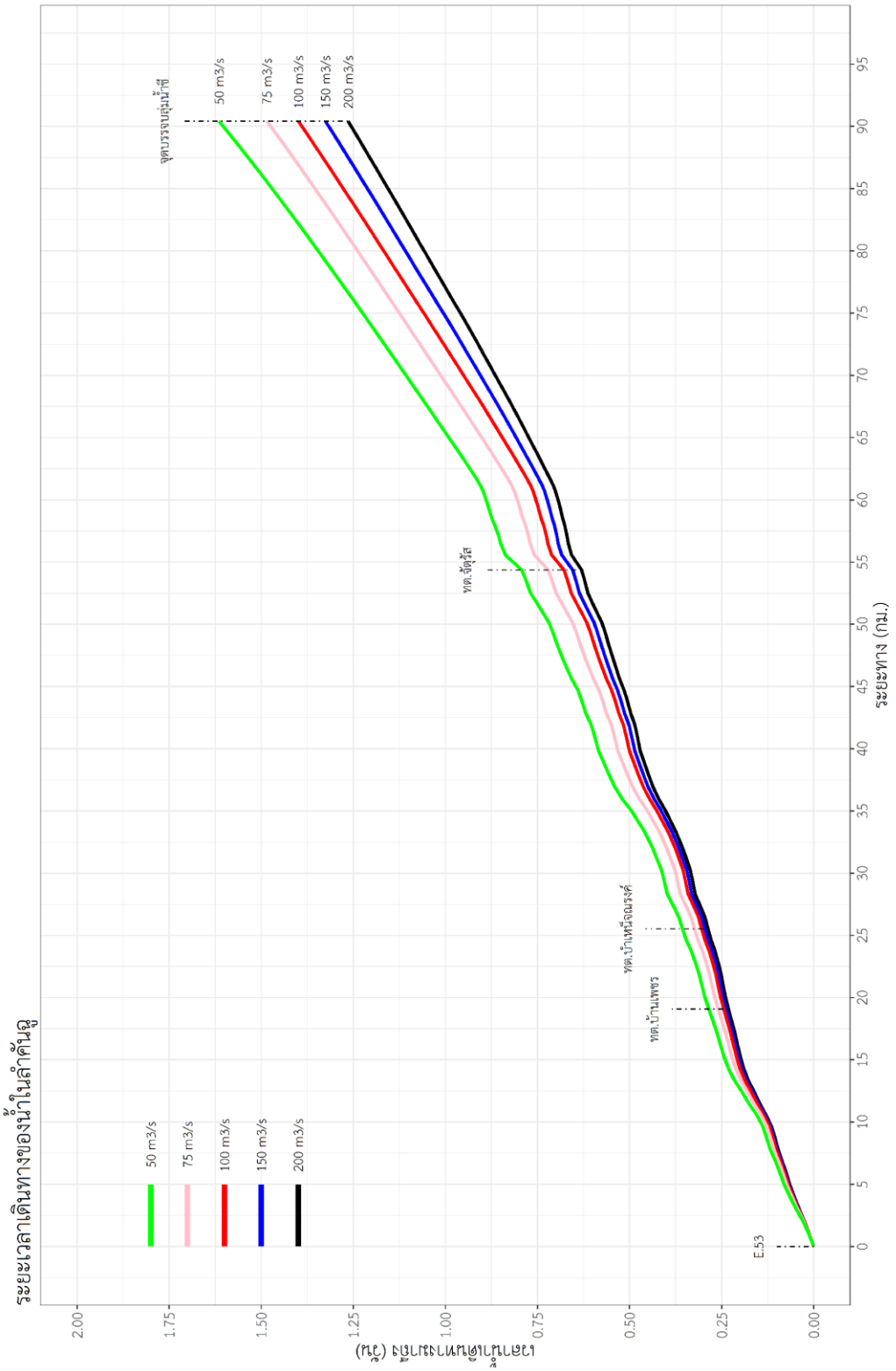
รูปที่ 4.8.2-2ข ระยะเวลาเดินทางของน้ำในแม่น้ำพองตอนล่าง

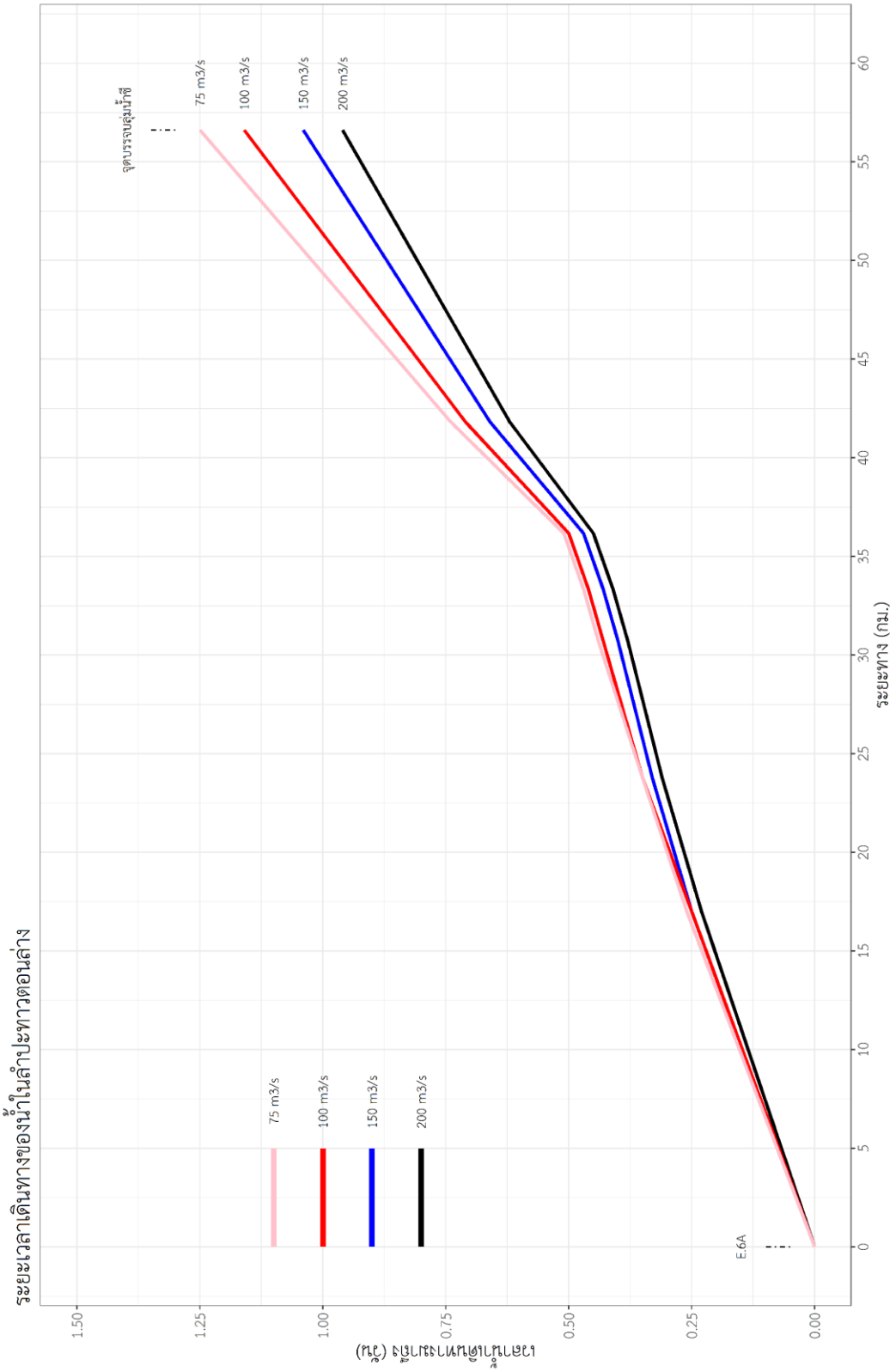
รูปที่ 4.8.2-2ค ระยะเวลาเดินทางของน้ำในลำน้ำยัง

รูปที่ 4.8.2-2ง ระยะเวลาเดินทางของน้ำในลำปาวตอนล่าง

รูปที่ 4.8.2-2จ ระยะเวลาเดินทางของน้ำในลำคันชู

รูปที่ 4.8.2-2ฉ ระยะเวลาเดินทางของน้ำในลำประทาวตอนล่าง

4.8.3 เกณฑ์พิจารณาภาวะน้ำท่วมและพื้นที่ประสบภัย

จากเกณฑ์การกำหนดระดับภัยที่อธิบายไว้ในบทที่ 3 หัวข้อ 3.1 และอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการภัยของ สทนช. และข้อมูลค่าเตือนภัยจากสถานีตรวจวัดข้อมูลในพื้นที่ที่รวบรวมได้ ได้แก่ ข้อมูลระดับน้ำ และ ข้อมูลฝน ของหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ที่เผยแพร่ผ่านระบบโทรมาตรและรายงานการบริหารจัดการน้ำท่วมในพื้นที่ ที่เอามาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากแบบจำลองคณิตศาสตร์เพื่อจัดข้อมูลค่าเตือนภัยเหล่านี้ กับ ผลกระทบน้ำท่วมจากแบบจำลองคณิตศาสตร์ ให้เข้ากับการกำหนดเกณฑ์ระดับภัย 2 ระดับตามที่กล่าวถึงในหัวข้อ 3.1 สามารถนำมาสรุปเป็นข้อเสนอแนะด้านเกณฑ์การพิจารณาภาวะและระดับภัยน้ำท่วม/เกณฑ์การเตือนภัย ได้โดยแบ่งเป็น

- เกณฑ์ทั่วไปของ สทนช. ที่ใช้ในการพิจารณาเตือนภัยในภาพรวม ซึ่งได้มีการตกลงให้ใช้เกณฑ์เดียวกันในโครงการจัดทำผังน้ำทุกโครงการ

- เกณฑ์ที่เสนอในโครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำชี ซึ่งมีการเปรียบเทียบระดับน้ำกับการใช้ที่ดินในพื้นที่ที่เกิดน้ำท่วม ว่าเป็นการท่วมพื้นที่เกษตรหรือพื้นที่เศรษฐกิจ ซึ่งสื่อถึงความรุนแรงหรือความเสียหายในแต่ละพื้นที่ได้ชัดเจนขึ้นจากเกณฑ์ทั่วไป

- เกณฑ์ที่รวบรวมได้จากหน่วยงานต่างๆ เพื่อใช้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ สทนช. และที่เสนอในโครงการผังน้ำ ลุ่มน้ำชี

ในการพิจารณาภาวะน้ำท่วมและระดับภัยน้ำท่วมนั้น เสนอแนะให้พิจารณาจากทั้ง 3 เกณฑ์ข้างต้น ถ้าเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งถึงระดับที่แสดงว่ามีภาวะน้ำท่วม ก็ให้ถือว่าเกิดภาวะน้ำท่วมเกิดขึ้น รายละเอียดของเกณฑ์ทั้ง 3 แสดงไว้ในหัวข้อ 4.8.3.1 ถึง 4.8.3.3

4.8.3.1 เกณฑ์ทั่วไปและขอบเขตที่ใช้ประกาศพื้นที่เตือนภัย

พิจารณาจากปริมาณน้ำฝนคาดการณ์ล่วงหน้า 3 เดือนของกรมอุตุนิยมวิทยา ซึ่งสามารถดูได้จากเว็บไซต์ ร่วมกับการพิจารณาปริมาณน้ำที่เพิ่มขึ้นในลำน้ำ และน้ำที่มีในอ่างเก็บน้ำในช่วงฤดูน้ำหลากในช่วงเดือน พ.ค.-ต.ค. โดนมีเกณฑ์สรุปได้ดัง**ตารางที่ 4.8.3-1** ซึ่งมีปริมาณฝนสะสมรายวันตามเกณฑ์เตือนภัยแสดงดัง**รูปที่ 4.8.3-1** และมีค่าระดับน้ำในลำน้ำและปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำตามเกณฑ์เตือนภัยระดับต่างๆ ตามที่แสดงใน**ตารางที่ 4.8.3-2** และ **4.8.3-3** โดยขอบเขตการเตือนภัยในกรณีนี้คือ พื้นที่ทั้งลุ่มน้ำชี

ตารางที่ 4.8.3-1 เกณฑ์การเตือนภัยน้ำหลากของ สทนช.

สถานการณ์น้ำ	เกณฑ์การเตือนภัยของสถานการณ์น้ำ
กรณีปกติ	- ปริมาณฝนอยู่ในเกณฑ์ปกติ - ปริมาณน้ำหรือระดับน้ำอยู่ในเกณฑ์ปกติถึงร้อยละ 80 ของลำน้ำ ระยะเวลาของน้ำมากกว่า 72 ชั่วโมง - ปริมาณน้ำในเขื่อนหรือแหล่งน้ำต้นทุนมีปริมาณน้ำระหว่างร้อยละ 30-80
กรณีเกิดภาวะน้ำท่วมฉุกเฉิน	- ปริมาณฝนอยู่ในเกณฑ์หนักถึงหนักมาก (มากกว่า 90-150 มม./วัน) ต่อเนื่องมากกว่า 3 วัน - ปริมาณน้ำหรือระดับน้ำมากกว่าร้อยละ 80 ของลำน้ำหรือมีน้ำล้นตลิ่ง ระยะเวลาการเดินทางของน้ำน้อยกว่า 72 ชั่วโมง - ปริมาณน้ำในเขื่อนหรือแหล่งน้ำต้นทุนในพื้นที่มีปริมาณน้ำใช้การ ระหว่างร้อยละ 80-100
กรณีเกิดปัญหาวิกฤตน้ำท่วม	- ปริมาณฝนอยู่ในเกณฑ์หนักมาก (มากกว่า 150 มม./วัน) ต่อเนื่อง - ปริมาณน้ำ/ระดับน้ำ มีปริมาณสูงอยู่ในระดับวิกฤติอย่างต่อเนื่อง - ปริมาณน้ำในเขื่อนหรือแหล่งน้ำต้นทุนในพื้นที่มีปริมาณน้ำใช้การ มากกว่าร้อยละ 100 มีน้ำล้นเป็นจำนวนมาก

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (2564)

ตารางที่ 4.8.3-2 ค่าเตือนภัยน้ำหลากตามเกณฑ์การเตือนภัยของ สทนช. จากระดับน้ำ

ลุ่มน้ำสาขา	รหัสสถานี	ระดับตลิ่ง (ม.ร.ท.ก.)	ระดับท้องน้ำ (ม.ร.ท.ก.)	ค่าระดับน้ำบ่งชี้ภาวะน้ำหลาก (ม.ร.ท.ก.)
1. แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 1	E.84	246.65	238.15	244.95
2. ลำสะพุง	E.83	235.91	222.72	233.27
3. แม่น้ำชีตอนบนส่วนที่ 2	E.72	243.34	234.56	241.58
	E.32A	211.13	197.55	208.41
4. ลำกระจวน	-			
5. แม่น้ำชีส่วนที่ 2/1	E.5	199.43	185.55	196.65
6. ลำคันฉู	-			
7. แม่น้ำชีส่วนที่ 2/2	E.23	187.22	177.25	185.23
	E.21	177.00	165.34	174.67
	E.6C	198.40	192.41	197.20
8. ห้วยสามหมอ	-			
9. แม่น้ำชีส่วนที่ 3	E.9	166.56	150.11	163.27
	E.16A	154.75	141.85	152.17
10. ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 1	E.29	238.60	255.00	241.88
11. น้ำพวย	-			
12. ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 2	-			
13. ลำพะเนียง	-			
14. น้ำพรม	-			
15. ลำเชิญส่วนที่ 1	-			
16. ลำเชิญส่วนที่ 2	-			
17. ลำน้ำพองตอนบนส่วนที่ 3	-			
18. ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 1	E.22B	163.62	150.29	160.95
19. ห้วยสายบาตร	-			
20. ลำน้ำพองตอนล่างส่วนที่ 2	-			
21. แม่น้ำชีส่วนที่ 4/1	E.91	152.13	137.88	149.28
	E.8A	148.95	133.00	145.76
	E.66A	141.86	127.02	138.89
22. ลำปาวตอนบน	E.88	168.24	163.00	167.19
	E.65	169.47	159.80	167.54
23. ลำพันชาด	E.67	172.63	159.15	169.93

หมายเหตุ : ค่าระดับน้ำบ่งชี้ภาวะน้ำหลาก คิดจากระดับน้ำที่ร้อยละ 80 ของ

ตารางที่ 4.8.3-2 ค่าเตือนภัยน้ำหลากตามเกณฑ์การเตือนภัยของ สทนช. จากระดับน้ำ (ต่อ)

ลุ่มน้ำสาขา	รหัสสถานี	ระดับตลิ่ง (ม.ร.ท.ก.)	ระดับท้องน้ำ (ม.ร.ท.ก.)	ค่าระดับน้ำบ่งชี้ภาวะน้ำหลาก (ม.ร.ท.ก.)
24. ลำปาวตอนล่าง	E.86	214.38	205.78	212.66
	E.76A	173.60	163.95	171.67
	E.90	167.18	160.22	165.79
	E.75	150.19	137.34	147.62
	E.87	139.92	129.27	137.79
25. แม่น้ำชีส่วนที่ 4/2	E.18	135.24	122.34	132.66
26. ลำน้ำยัง	E.54	150.10	138.72	147.82
	E.70	143.98	130.36	141.26
	E.92	136.65	124.97	134.31
27. แม่น้ำชีตอนล่าง	E.20A	127.37	110.97	124.09

หมายเหตุ : ค่าระดับน้ำบ่งชี้ภาวะน้ำหลาก คิดจากระดับน้ำที่ร้อยละ 80 ของลำน้ำ

ตารางที่ 4.8.3-3 ค่าเตือนภัยน้ำหลากตามเกณฑ์การเตือนภัยของ สทนช. จากปริมาณน้ำจากแหล่งน้ำต้นทุนในพื้นที่

ลำดับ	ชื่อแหล่งน้ำ	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	ค่าระดับน้ำบ่งชี้ภาวะน้ำหลาก (ล้าน ลบ.ม.)	
			กรณีเกิดภาวะน้ำท่วมฉุกเฉิน	กรณีเกิดปัญหาวิกฤตน้ำท่วม
1	เขื่อนอุบลรัตน์	2,431.32	1,945.06 - 2,431.32	> 2,431.32
2	เขื่อนลำปาว	1,980.00	1,584.00 - 1,980.00	> 1,980.00
3	เขื่อนจุฬาภรณ์	163.75	131.00 - 163.75	> 163.75
4	เขื่อนลำปะทาวบน	44.00	35.20 - 44.00	> 44.00
5	เขื่อนลำปะทาวล่าง	16.40	13.12 - 16.40	> 16.40
6	เขื่อนห้วยกุ่ม	20.23	16.19 - 20.23	> 20.23

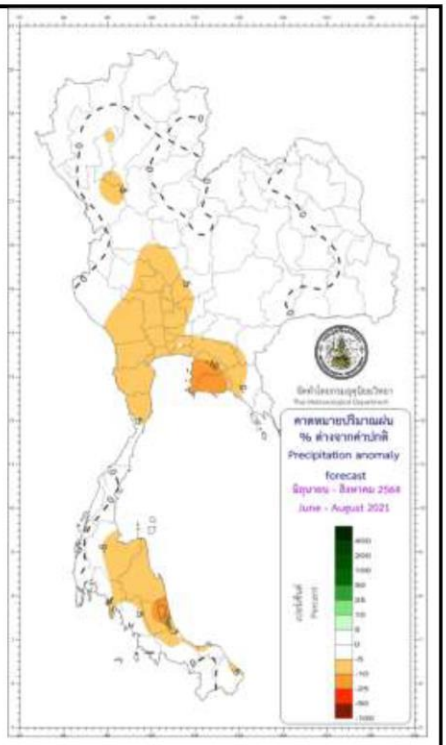
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
กรมอุตุนิยมวิทยา

การคาดหมายลักษณะอากาศของประเทศไทยราย 3 เดือน
เดือนมิถุนายน – สิงหาคม พ.ศ.2564
ออกประกาศ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2564

การคาดหมายลักษณะอากาศ

1. **ในระยะ 3 เดือนนี้** คาดว่า ปริมาณฝนรวมประเทศไทยส่วนใหญ่จะใกล้เคียงค่าปกติ ยกเว้นบริเวณภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ฝั่งตะวันออก จะมีปริมาณฝนรวมต่ำกว่าค่าปกติประมาณร้อยละ 5 โดยภาคเหนือจะมีปริมาณฝนรวม ประมาณ 510-610 มิลลิเมตร (*ค่าปกติ 555 มม.*) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 650-750 มิลลิเมตร (*ค่าปกติ 701 มม.*) ภาคกลาง ประมาณ 390 - 470 มิลลิเมตร (*ค่าปกติ 452 มม.*) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประมาณ 450-560 มิลลิเมตร (*ค่าปกติ 536 มม.*) ภาคตะวันออก ประมาณ 760-860 มิลลิเมตร (*ค่าปกติ 841 มม.*) ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ประมาณ 300-380 มิลลิเมตร (*ค่าปกติ 358 มม.*) และภาคใต้ฝั่งตะวันตก ประมาณ 1,000-1,100 มิลลิเมตร (*ค่าปกติ 1,047 มม.*)

สำหรับอุณหภูมิเฉลี่ยของประเทศไทยทั้งประเทศจะมีค่าใกล้เคียงค่าปกติ โดยจะมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยทั้งประเทศ 32-34 องศาเซลเซียส (*ค่าปกติ 32.7 °ซ.*) และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยทั้งประเทศ 24-26 องศาเซลเซียส (*ค่าปกติ 24.8 °ซ.*)

2. **เดือนมิถุนายน** คาดว่าปริมาณฝนรวมบริเวณประเทศไทยส่วนใหญ่จะใกล้เคียงค่าปกติ ยกเว้นบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีปริมาณฝนรวมต่ำกว่าค่าปกติประมาณร้อยละ 5 โดยจะมีปริมาณฝนรวมตามภาคต่างๆดังนี้ ภาคเหนือประมาณ 140-180 มม. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 180-220 มม. ภาคกลางประมาณ 110-150 มม. ภาคตะวันออก 230-290 มม. กรุงเทพมหานครและปริมณฑลประมาณ 150-190 มม. ภาคใต้ฝั่งตะวันออก 100-130 มม. ภาคใต้ฝั่งตะวันตกประมาณ 280-340 มม.

อุณหภูมิเฉลี่ยของประเทศไทยจะมีค่าใกล้เคียงค่าปกติ โดยประเทศไทยตอนบนจะมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33-35 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 24-26 องศาเซลเซียส ส่วนภาคใต้จะมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32-34 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 24-26 องศาเซลเซียส

3. **เดือนกรกฎาคม** คาดว่าปริมาณฝนรวมบริเวณประเทศไทยส่วนใหญ่จะต่ำกว่าค่าปกติประมาณร้อยละ 5 – 10 เว้นแต่บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ฝั่งตะวันตก จะมีปริมาณฝนรวมใกล้เคียงค่าปกติ โดยจะมีปริมาณฝนรวมตามภาคต่างๆดังนี้ ภาคเหนือประมาณ 140-180 มม. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 200-250 มม. ภาคกลางประมาณ 100-140 มม. ภาคตะวันออก 230-290 มม. กรุงเทพมหานครและปริมณฑลประมาณ 130-170 มม. ภาคใต้ฝั่งตะวันออก 90-120 มม. ภาคใต้ฝั่งตะวันตกประมาณ 310-370 มม.

ที่มา : ศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา กรมอุตุนิยมวิทยา (2564)

รูปที่ 4.8.3-1 ตัวอย่างการพยากรณ์ปริมาณฝนล่วงหน้าแบบ Long-term ของกรมอุตุนิยมวิทยา

4.8.3.2 เกณฑ์การเตือนภัยที่เสนอโดยในโครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำชี และขอบเขตประกาศพื้นที่เตือนภัย

ในการศึกษานี้เสนอใช้เกณฑ์การกำหนดระดับวิกฤตน้ำท่วมของพื้นที่โครงการ โดยพิจารณาจากการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่น้ำท่วม กล่าวคือ

- ระดับภัย 1 (สทนช.) : ปกติ หมายถึง สถานการณ์น้ำท่วมพื้นที่เกษตรหรือชุมชนทั่วไปที่ไม่ใช่ชุมชนที่สำคัญ เช่น อ.เมือง ฯลฯ
- ระดับภัย 2 (สทนช.) : รุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง) หมายถึง สถานการณ์น้ำท่วมพื้นที่ชุมชนสำคัญ ซึ่งมีการอยู่อาศัยหนาแน่น มีกิจกรรมที่ได้รับความเสียหายสูงเมื่อเกิดน้ำท่วม
- ระดับภัย 3 (สทนช.) : วิกฤติ หมายถึง สถานการณ์เกิดสถานการณ์น้ำท่วมในระดับที่รุนแรงกว่าระดับภัย 2 จนผู้ว่าราชการจังหวัด รมว.มหาดไทย หรือรองนายกรัฐมนตรี เห็นว่าควรให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ดำเนินการ เช่น อาจเกิดภัยระดับ 2 ครอบคลุมหลายพื้นที่ หรือเกิดภัยต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน ดังนั้นในกรณีนี้ ค่าเกณฑ์เตือนภัยจะใช้เกณฑ์เดียวกับระดับภัย 2

ดังนั้นในเกณฑ์เตือนภัยที่จะเสนอในหัวข้อต่อไป จะนำเสนอโดยแบ่ง ออกเป็น 2 ระดับ ตามเหตุผลที่กล่าวมา คือ ระดับภัย 1 : ปกติ และระดับภัย 2 : รุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง) ดังแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

1) เกณฑ์การเตือนภัยน้ำท่วมล้นตลิ่ง

เกณฑ์การเตือนภัยน้ำท่วมล้นตลิ่ง กำหนดขึ้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูลรูปตัดลำน้ำ ข้อมูลสภาวะน้ำท่วม ข้อมูลสถิติระดับน้ำจากสถานีวัดน้ำที่อยู่ภายในพื้นที่โครงการฯ ของหน่วยงานต่างๆ ข้อมูลการสำรวจสภาวะน้ำท่วมในอดีตที่รวบรวมได้ ข้อมูลรายงานสรุปสถานการณ์อุทกภัยภายในพื้นที่โครงการฯ ของกรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและจากรายงานข่าวสถานการณ์น้ำท่วมต่างๆ พบว่าลักษณะการเกิดอุทกภัยในลุ่มน้ำชีสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) ปัญหาน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก (Flash Flood) เกิดจากสภาวะฝนตกหนักอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในบริเวณพื้นที่ด้านต้นน้ำ เนื่องจากการพัดผ่านของพายุฝน อีกทั้งในปัจจุบันมีการรุกล้ำพื้นที่ป่าไม้ โดยเฉพาะป่าต้นน้ำ ทำให้ไม่มีป่าสำหรับซับน้ำไว้เพื่อช่วยชะลอน้ำหลากจึงส่งผลให้เกิดปัญหาดังกล่าว โดยเกณฑ์ส่วนนี้จะนำเสนอใหหัวข้อ 4.8.3.3

(2) ปัญหาน้ำท่วมล้นตลิ่งสองฝั่งลำน้ำ (River Flood) มักเกิดบริเวณที่ราบลุ่มตอนกลางของพื้นที่ รวมถึงบริเวณพื้นที่ราบริมแม่น้ำ โดยมีสาเหตุสำคัญจากลักษณะสภาพภูมิประเทศของลุ่มน้ำที่เป็นที่ราบลุ่ม มีความลาดชันของพื้นที่และความลาดชันของลำน้ำค่อนข้างต่ำ จึงระบายน้ำได้ช้า รวมถึงการเกิดจากฝนตกหนักในพื้นที่ ณ จุดๆ นั้น ติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน หรือการเกิดจากสภาวะน้ำล้นตลิ่งอันเนื่องจากน้ำจากพื้นที่ต้นน้ำที่มีความชันมากกว่า มีการระบายน้ำได้ดีกว่า เมื่อมาถึงตอนกลางและตอนล่างของลุ่มน้ำที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบที่มีการระบายได้ช้า ทำให้เกิดการสะสมและล้นตลิ่งได้

จากสภาพดังกล่าวสามารถวิเคราะห์ระดับน้ำที่ทำให้เกิดน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าของกรมชลประทาน และสถานีโทรมาตรของกรมทรัพยากรน้ำ ซึ่งนำไปใช้ประกอบในการตั้งค่าที่ใช้เตือนภัยการเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ริมแม่น้ำในช่วงต่างๆ โดยได้แสดงเกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่างๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำปัจจุบันดัง**ตารางที่ 4.8.3-4** และ**รูปที่ 4.8.3-2** นอกจากการแบ่งระดับเตือนภัยเป็น 2 ระดับระดับ คือ ระดับ 1 และ 2 ตาม สทนช. แล้ว ยังได้มีการแบ่งระดับน้ำการเตือนภัยให้ละเอียดขึ้นเป็น 4 ระดับ โดยเพิ่มระดับ 1A และ 2A ขึ้นเพื่อใช้ในการจัดทำแผนที่และข้อมูลพื้นที่น้ำท่วมตามค่าระดับน้ำที่ตรวจวัดได้สะดวกรวดเร็วขึ้น โดยมีการแบ่งระดับดังนี้

- ระดับ 1 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ
- ระดับ 1A คือ เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน
- ระดับ 2 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน
- ระดับ 2A คือ ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง

พื้นที่รับผลกระทบที่เกณฑ์เตือนภัยระดับต่างๆ แสดงดัง**รูปที่ 4.8.3-4** และ**ตารางที่ 4.8.3-5** นอกจากนี้ ในกรณีที่ทราบระดับน้ำ หรืออัตราการไหลที่ตรวจวัดได้ที่สถานีต่างๆ นอกจากสามารถนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 1, 1A, 2, 2A ได้แล้ว ก็ยังสามารถนำมาเปรียบเทียบกับแผนผังแสดงระดับและอัตราการไหลที่คาบอุบัติต่างๆ ตาม**รูปที่ 4.8.3-5** ถ้าพบว่ามีค่าใกล้กับคาบอุบัติใด ก็พอจะประมาณได้ว่าพื้นที่น้ำท่วมก็จะใกล้เคียงกับพื้นที่น้ำท่วมของคาบอุบัตินั้นๆ ตาม**รูปที่ 4.8.3-6**

นอกจากนี้ เมื่อทราบอัตราการไหลของสถานีด้านต้นน้ำ และทราบระยะเวลาเดินทางของน้ำจากหัวข้อ 4.8.2 ก็จะประมาณได้คร่าวๆ ว่ามวลน้ำจากต้นน้ำจะไปถึงสถานีท้ายน้ำที่สนใจในเวลาเท่าไร และมวลน้ำก่อนนี้คิดเป็นอัตราการไหลที่คาบอุบัติประมาณเท่าไรของสถานีท้ายน้ำดังกล่าว โดยดูจาก**รูปที่ 4.8.3-5** ก็จะสามารถประเมินพื้นที่น้ำท่วมที่ท้ายน้ำดังกล่าวได้ล่วงหน้าโดยใช้**รูปที่ 4.8.3-6** รายละเอียดส่วนนี้จะนำเสนออีกครั้งในหัวข้อ 4.8.4

2) เกณฑ์การเตือนภัยจากฝนที่คาบอุบัติต่างๆ

เมื่อนำปริมาณฝนสะสมรายวันที่ตรวจวัดได้ของแต่ละสถานีมาเปรียบเทียบกับปริมาณฝนสะสมรายวันที่คาบอุบัติต่างๆ ก็จะพอประมาณได้ว่าฝนที่ตกจริงในพื้นที่เทียบได้กับฝนที่คาบอุบัติใด เพื่อนำมาใช้ประมาณพื้นที่น้ำท่วมได้โดยใช้ผังน้ำแผ่นที่ 5 ถึง 10 สำหรับเกณฑ์เตือนภัย จากน้ำฝนที่คาบอุบัติต่างๆ สรุปได้ตาม**ตารางที่ 4.8.3-6** และภาคผนวก ส่วนพื้นที่เตือนภัยน้ำท่วมจะใช้ตาม**รูปที่ 4.8.3-6**

ตารางที่ 4.8.3-4 เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ

		สถานีวัดน้ำท่า	E.5		E.23A		E.6C		E.21		E.9		E.16A		E.8A		E.66A		E.18		E.54		E.2A		E.20A	
		ระดับเตือนภัย	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	194.96	197.00	182.57	183.30	189.00	192.50	172.35	173.85	158.57	160.50	149.10	151.52	142.10	143.00	136.68	138.10	129.95	131.60	143.44	145.60	125.00	126.00	119.12	121.81
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	ขนาดพื้นที่เสี่ยงต่อน้ำท่วม (ตร.กม.)																							
จ.กาฬสินธุ์	อ.กมลาไสย	ต.เจ้าท่า															3.13	9.65								
		ต.ดงลิง															0.59	2.10								
		ต.ธัญญา																0.28								
	อ.กุฉินารายณ์	ต.จุมจัง																			0.07	1.03				
		ต.สมสะอาด																			0.03	1.37				
		ต.สามขา																				0.07				
	อ.ห้วยผึ้ย	ต.โคกสะอาด														0.48										
		ต.ห้วยผึ้ยพัฒนา														0.38										
		ต.ลำชี													0.11	2.41	0.03	0.17								
	อ.ร่องคำ	ต.เหล่าอ้อย															0.29	0.75								
จ.ขอนแก่น	อ.โคกโพธิ์ไชย	ต.นาแพง							0.76	4.27																
		ต.บ้านโคก							0.02	0.38																
		ต.โพธิ์ไชย							11.54	17.47																
	อ.ชนบท	ต.ชนบท								0.65	0.06	7.18														
		ต.โนนทอง							0.25	8.13		1.18														
		ต.ห้วยส้ม							2.82	3.87																
		ต.ศรีสุดาเรือง									0.07	15.28														
	อ.บ้านไผ่	ต.บ้านไผ่										2.70														
		ต.เมืองเพีย										20.58														
	อ.บ้านแฮด	ต.โคกสำราญ									0.07	24.53														
		ต.โนนสมบูรณ์									0.06	2.92														
		ต.บ้านแฮด										2.12														
	อ.พระยืน	ต.บ้านโต้น									0.01	10.19														
		ต.พระบุ										4.58														
		ต.หนองแวง										9.81														
	อ.มัญจาคีรี	ต.กุดเค้า							0.42	4.17		5.79														
		ต.ท่าศาลา									0.00	2.90														
		ต.สวนหม่อน									0.19	10.35														
		ต.หนองแปน									0.68	8.99														
	อ.เมืองขอนแก่น	ต.ดอนช้าง										11.39														
		ต.ดอนหัน											0.18	6.74												
		ต.ท่าพระ										4.21		2.13												
		ต.บ้านหว้า										0.38														
		ต.ป่องเปียน											0.43	7.85												
		ต.พระลับ											0.56	9.58												
		ต.เมืองเก่า										3.99		3.12												
	อ.แวงน้อย	ต.ท่านางแนว							0.11	5.83																
		ต.ท่าวัด								0.04																
		ต.สะหาแงะ							0.31	4.04																
	อ.แวงใหญ่	ต.โนนทอง							2.52	3.99																
		ต.โนนสะอาด							4.17	5.26																
จ.ชัยภูมิ	อ.คอนสวรรค์	ต.คอนสวรรค์							9.80	9.43																
		ต.โคกมั่งงอย								0.00																
		ต.โนนสะอาด							6.70	25.20																
		ต.ยางหวาย							2.40	6.30																
		ต.ศรีสำราญ							3.36	4.90																
		ต.หนองบัวแดง							4.75	1.54																
	อ.จัตุรัส	ต.บ้านเกาะ		0.09																						
		ต.สะแกน	0.05	3.96																						
		ต.สับม้อย		4.73																						
		ต.หนองบัวบาน	1.30	9.27																						
	อ.เนินสง่า	ต.กะฮาด			0.55	1.50																				
	อ.บ้านเขว้า	ต.คลองแจ้ง	0.02	1.62																						
		ต.บ้านเขว้า	0.01	2.42																						
		ต.ลุ่มลำชี	8.65	6.46		3.15																				
	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.กุดตุ้ม			6.25	14.60	0.01	0.48	0.09	1.71																
		ต.ชีบน			0.33	4.02																				
		ต.นาฝาย						1.86																		
		ต.นาเสียว						0.62																		
		ต.โนนสำราญ			0.63	5.35																				
		ต.ในเมือง					0.57	4.90																		
		ต.บ้านเด่น		0.04	1.36	6.74																				
		ต.บ้านเล่า						2.34																		
		ต.บุ่งคล้า			0.33	9.60	0.16	2.38																		
		ต.โพนทอง					0.98	1.27																		

ตารางที่ 4.8.3-4 เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

		สถานีวัดน้ำท่า	E.5		E.23A		E.6C		E.21		E.9		E.16A		E.8A		E.66A		E.18		E.54		E.2A		E.20A	
		ระดับเตือนภัย	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	194.96	197.00	182.57	183.30	189.00	192.50	172.35	173.85	158.57	160.50	149.10	151.52	142.10	143.00	136.68	138.10	129.95	131.60	143.44	145.60	125.00	126.00	119.12	121.81
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	ขนาดพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)																							
		ต.รอบเมือง					0.16	0.88																		
		ต.ลาดใหญ่			0.00	2.37			0.51	9.87																
		ต.หนองขานาง			0.32	7.20		0.05																		
		ต.หนองไม้			0.72	18.73																				
	อ.หนองบัวระเหว	ต.หนองบัวระเหว		0.02																						
จ.นครราชสีมา	อ.แก้งสนามนาง	ต.แก้งสนามนาง				1.19			0.21	2.50																
		ต.ในเมืองราชสุ							1.87	8.92																
		ต.บึงลำโรง			0.15	14.38																				
		ต.สีคุก			0.03	3.86																				
	อ.บำเหน็จณรงค์	ต.บ้านเหลื่อม			0.38	10.28																				
จ.มหาสารคาม	อ.กันทรวิชัย	ต.ขามเรียง												0.43	1.34	2.12										
		ต.เขวาใหญ่											0.02	6.20												
		ต.ท่าขอนยาง													0.65	1.34										
		ต.แห่													0.41	4.54										
	อ.โกสุมพิสัย	ต.แห่ใต้												4.40												
		ต.แก่งแก											4.13	1.15												
		ต.เขวาไร่												0.55												
		ต.เชื้อน												0.63												
		ต.แพง											0.00	0.71												
		ต.โพนงาม											2.37	5.94												
		ต.บางหัวเข่											0.93	8.59												
		ต.บางบ่อย											0.02	2.37												
จ.มหาสารคาม (ต่อ)	อ.โกสุมพิสัย (ต่อ)	ต.เลิงใส้											2.18	10.83												
		ต.หนองบอน											0.02	1.51												
		ต.หนองบัว											1.16	4.04												
		ต.หัวขวาง											4.05	10.48												
		ต.เหล่า												0.25												
	อ.เชียงยืน	ต.เหล่าบัวบาน												0.08												
	อ.เมืองมหาสารคาม	ต.เกิ้ง													6.35	6.33										
		ต.แก่งเลิงจาน													0.60	2.44										
		ต.เขวา														0.12										
		ต.ตลาด													1.15	1.44										
		ต.ท่าตูม													0.22	0.44										
		ต.ท่าสองคอน											0.17	1.57	0.07	1.41										
		ต.ตลาดพัฒนา													1.24	10.54										
จ.อุโสธร	อ.ค้อวัง	ต.กุดน้ำใส																								8.34
		ต.ค้อวัง																								0.85
		ต.ฟ้าหว่น																							10.04	13.30
	อ.ค้าเขื่อนแก้ว	ต.กุดกุง																					0.00	2.48		0.27
		ต.บ่อ																						9.01		
		ต.สมหุก																								0.02
		ต.สงเปือย																					0.00	9.15		
	อ.มหาชนะชัย	ต.ในเหล่า																								5.10
		ต.บากเรือ																						0.98		5.18
		ต.บึงแก																								1.48
		ต.คือธี																							0.04	2.30
		ต.ฟ้าหยาด																						0.01		15.87
		ต.ม่วง																							0.03	14.48
		ต.หัวเมือง																					0.04	4.01		
	อ.เมืองอุโสธร	ต.ขุมเงิน																					0.07	6.09		
		ต.เชื่องค่า																		0.02			4.06	9.91		
		ต.คัวเหนือ																	1.51	9.60	3.03	8.80				
		ต.ดู่ทุ่ง																			0.97	4.09				
		ต.เสิด																			4.45	2.65				
		ต.ในเมือง																		0.67				0.00		
		ต.สำราญ																		0.94						
จ.ร้อยเอ็ด	อ.จังหาร	ต.ดงสิงห์															1.18	1.84								
		ต.เด่นคำ															1.18	7.42								
		ต.บำฮำ																0.02								
		ต.ผักแว่น														1.96										
		ต.ม่วงลาด													0.25	1.39	0.22	0.72								
		ต.แสนชาติ															1.04	6.88								
	อ.เชียงขวัญ	ต.เชียงขวัญ															0.41	9.95								
		ต.บ้านเชียง																0.03								
		ต.พรธาตุ															3.95	6.03								
		ต.หนองหลา															8.02	5.75								

ตารางที่ 4.8.3-4 เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

		สถานีวัดน้ำท่า	E.5		E.23A		E.6C		E.21		E.9		E.16A		E.8A		E.66A		E.1B		E.54		E.9A		E.20A	
		ระดับเตือนภัย	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	194.96	197.00	182.57	183.30	189.00	192.50	172.35	173.85	158.57	160.50	149.10	151.52	142.10	143.00	136.68	138.10	129.96	131.60	143.44	145.60	125.00	126.00	119.12	121.81
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	ขนาดพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)																							
จ.ร้อยเอ็ด (ต่อ)	อ.ทุ่งเขาหลวง	ต.เทอดไทย																	1.60	2.88						
		ต.บึงงาม																	1.36	17.06						
		ต.มะบ้า																		0.02						
	อ.ธวัชบุรี	ต.ธงชัย																0.05								
		ต.ธวัชบุรี															2.25	1.97								
	อ.พนมไพร	ต.กุดน้ำใส																		0.15						
		ต.ค้อใน																						13.10		
		ต.ชานุวรรณ																		1.32						
		ต.นาหว้า																						2.75		
		ต.พนมไพร																					2.90	3.86		
		ต.โพธิ์ใหญ่																	0.12	4.76						
		ต.สระแก้ว																					0.00	0.74		
		ต.แสนสุข																		1.17			0.10	9.84		
	อ.โพธิ์ชัย	ต.เชียงใหม่																0.00								
		ต.ดอนโอง															6.93	0.60								
		ต.สะอาด															8.99	4.44								
	อ.โพนทอง	ต.โคกกกม่วง																			0.29	2.28				
		ต.โนนชัยศรี																			1.27	4.80				
		ต.วังสามัคคี																			0.71	4.31				
		ต.แวง																			1.51	3.59				
		ต.สระบกแก้ว																			3.05	3.47				
		ต.สร้าง																			2.81	4.33				
		ต.หนองใหญ่																			0.76	5.61				
	อ.เมยวดี	ต.ขมสะอาด																				0.95				
		ต.ขุมพร																			2.02	8.38				
	อ.เสลภูมิ	ต.กลาง																	0.23	5.96						
		ต.เกาะแก้ว															0.31	4.28								
		ต.ขวัญเมือง																		0.01						
		ต.ขามเฒ่า																		9.36	6.49	7.65				
		ต.ท่าม่วง																0.62								
		ต.นางาม																	12.88	36.39	4.78	11.55				
		ต.นาแซง																			1.80	5.46				
		ต.นาเมือง																				0.45				
		ต.นาเลิง																	0.38	17.67						
		ต.บึงเกลือ																			8.01	6.88				
		ต.ศรีแจ้																			5.26	3.20				
		ต.เมืองไพร																		0.47	0.80	3.18				
		ต.วังหลวง																			10.51	12.50				
		ต.ศรีไสย																			0.55	1.42				
		ต.เหล่าน้อย																			5.27	1.07				
	อ.อาจสามารถ	ต.บ้านแจ้ง																	2.66	1.44						
		ต.โพนเมือง																	1.45	2.37						
		ต.พรมเขต																	0.55	5.93						
จ.ศรีสะเกษ	อ.กันทรารมย์	ต.ตาม																							5.29	17.05
		ต.เมืองน้อย																								0.18
		ต.หนองแก้ว																							0.27	0.36
		ต.หนองงวง																							12.63	3.78
	อ.ยางชุมน้อย	ต.โนนคูณ																								1.44
จ.อุบลราชธานี	อ.เขื่องใน	ต.เขื่องใน																							1.24	4.47
		ต.ค้อทอง																							3.83	7.56
		ต.ชีทวน																							17.72	4.67
		ต.แดงหม้อ																							2.47	2.44
		ต.ท่าไห																							1.50	2.31
		ต.ธาตุน้อย																							1.97	0.88
		ต.นาคำใหญ่																							9.78	24.53
		ต.บ้านไทย																								2.85
		ต.สร้างถ่อ																							2.10	20.01
		ต.สหธาตุ																							1.67	15.77
		ต.หัวเดือน																								0.99
	อ.เมืองอุบลราชธานี	ต.หนองบ่อ																							18.75	5.34
	อ.วารินชำราบ	ต.บุงหวาย																							0.22	0.14
		ต.หนองกินเพล																							0.03	0.42
จ.กาฬสินธุ์	อ.กมลาไสย	ต.เจ้าท่า															3.13	9.65								
		ต.ดงลิง															0.59	2.10								
		ต.ธัญญา																0.28								

ตารางที่ 4.8.3-4 เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

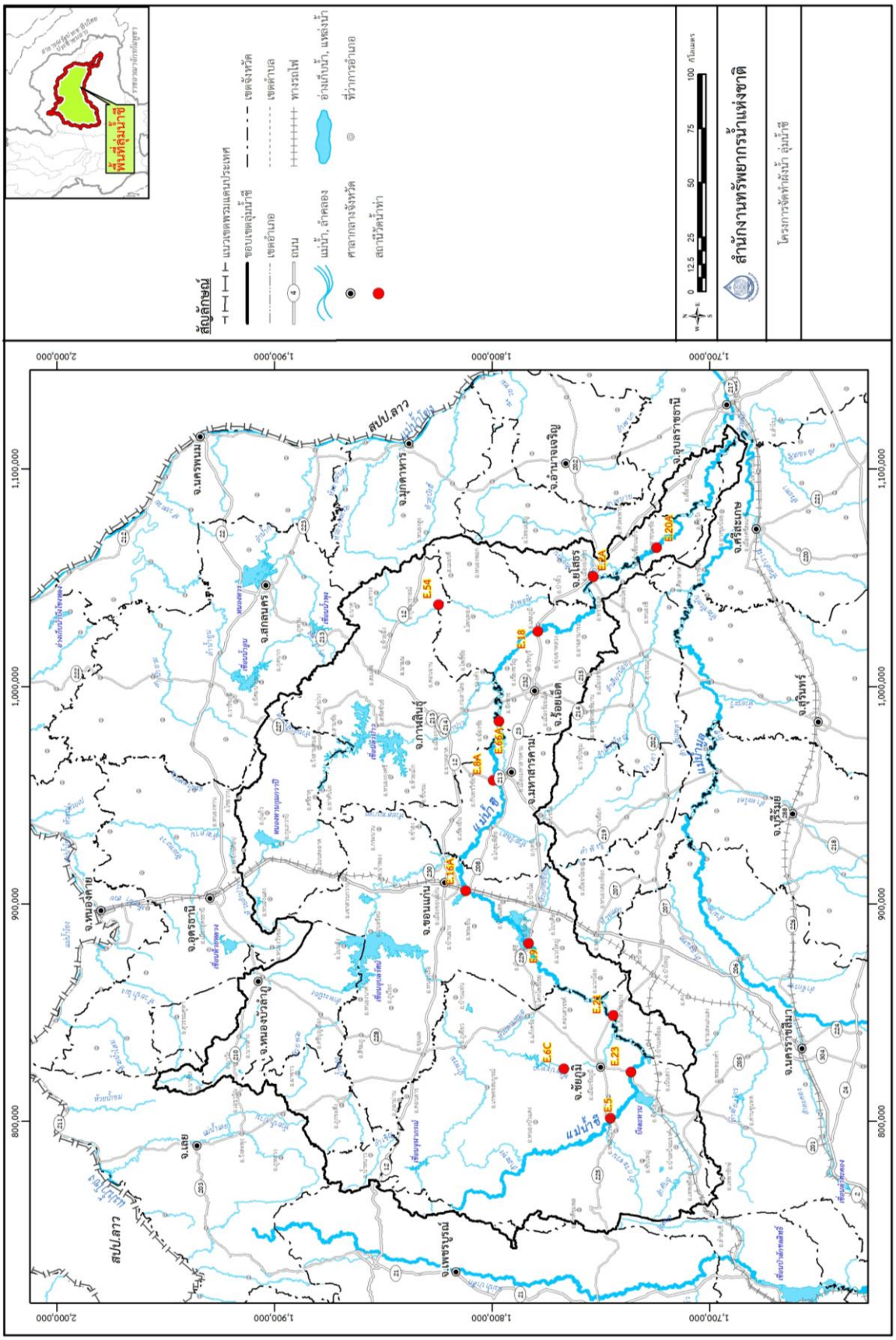
		สถานีวัดน้ำท่า	E.5		E.23A		E.6C		E.21		E.9		E.16A		E.8A		E.66A		E.18		E.54		E.2A		E.20A	
		ระดับเตือนภัย	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	194.96	197.00	182.57	183.30	189.00	192.50	172.35	173.85	158.57	160.50	149.10	151.52	142.10	143.00	136.68	138.10	129.96	131.60	143.44	145.60	125.00	126.00	119.12	121.81
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	ขนาดพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)																							
	อ.กุฉินารายณ์	ต.จุมจัง																			0.07	1.03				
		ต.สมสะอาด																			0.03	1.37				
		ต.สามขา																				0.07				
	อ.ฆ้องชัย	ต.โคกสะอาด														0.48										
		ต.ฆ้องชัยพัฒนา														0.38										
		ต.ลำชี													0.11	2.41	0.03	0.17								
	อ.ร่องคำ	ต.เหล่าอ้อย															0.29	0.75								
จ.ขอนแก่น	อ.โคกโพธิ์ไชย	ต.นาแพง							0.76	4.27																
		ต.บ้านโคก							0.02	0.38																
		ต.โพธิ์ไชย							11.54	17.47																
	อ.ชนบท	ต.ชนบท								0.65	0.06	7.18														
		ต.โนนทอง							0.25	8.13		1.18														
		ต.วังแสง							2.82	3.87																
		ต.ศรีบุญเรือง									0.07	15.26														
	อ.บ้านไผ่	ต.บ้านไผ่										2.70														
		ต.เมืองเพีย										20.58														
	อ.บ้านแฮด	ต.โคกสำราญ									0.07	24.53														
		ต.โนนสมบูรณ์									0.06	2.92														
		ต.บ้านแฮด										2.12														
	อ.พระยืน	ต.บ้านโต้น									0.01	10.19														
		ต.พระยืน										4.58														
		ต.หนองแวง										9.81														
	อ.มัญจาคีรี	ต.กุดเค้า							0.42	4.17		5.79														
		ต.ท่าศาลา									0.00	2.90														
		ต.สวนหม่อน									0.19	10.35														
		ต.หนองแปน									0.68	8.99														
	อ.เมืองขอนแก่น	ต.ดอนช้าง										11.39														
		ต.ดอนหัน											0.18	6.74												
		ต.ท่าพระ										4.21		2.13												
		ต.บ้านทรา										0.38														
		ต.บึงเนียม											0.43	7.85												
		ต.พระลับ											0.56	9.58												
		ต.เมืองเก่า										3.99		3.12												
	อ.แวงน้อย	ต.ท่านางแนว							0.11	5.83																
		ต.ท่าวัด								0.04																
		ต.สะอาดนา							0.31	4.04																
	อ.แวงใหญ่	ต.โนนทอง							2.52	3.99																
		ต.โนนสะอาด							4.17	5.26																
จ.ชัยภูมิ	อ.คอนสวรรค์	ต.คอนสวรรค์							9.80	9.43																
		ต.โคกมั่งงอย								0.00																
		ต.โนนสะอาด							6.70	25.20																
		ต.ยางหวาย							2.40	6.30																
		ต.ศรีสำราญ							3.36	4.90																
		ต.หนองขาม							4.75	1.54																
	อ.จัตุรัส	ต.บ้านกอก		0.09																						
		ต.สะพาน	0.05	3.96																						
		ต.สับปอด		4.73																						
		ต.หนองบัวบาน	1.30	9.27																						
	อ.เนินสง่า	ต.กะฮาด			0.56	1.50																				
	อ.บ้านเขว้า	ต.ตลาดแร้ง	0.02	1.62																						
		ต.บ้านเขว้า	0.01	2.42																						
		ต.สุ่มเม่า	8.65	6.46		3.15																				
	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.กุดตุ้ม			6.25	14.60	0.01	0.48	0.09	1.71																
		ต.ชีลอง			0.33	4.02																				
		ต.นาฝาย						1.86																		
		ต.นาเสียว						0.62																		
		ต.โนนสำราญ			0.63	5.35																				
		ต.ในเมือง					0.57	4.90																		
		ต.บ้านค่าย		0.04	1.36	6.74																				
		ต.บ้านเล้า						2.34																		
		ต.บุ่งคล้า			0.33	9.60	0.16	2.38																		
		ต.โพนทอง					0.98	1.27																		
		ต.รอบเมือง					0.16	0.88																		
		ต.ลาดใหญ่			0.00	2.37			0.51	9.87																
		ต.หนองนาแซง			0.32	7.20		0.05																		
		ต.หนองไผ่			0.72	18.73																				
	อ.หนองบัวระเหว	ต.หนองบัวระเหว		0.02																						

ตารางที่ 4.8.3-4 เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

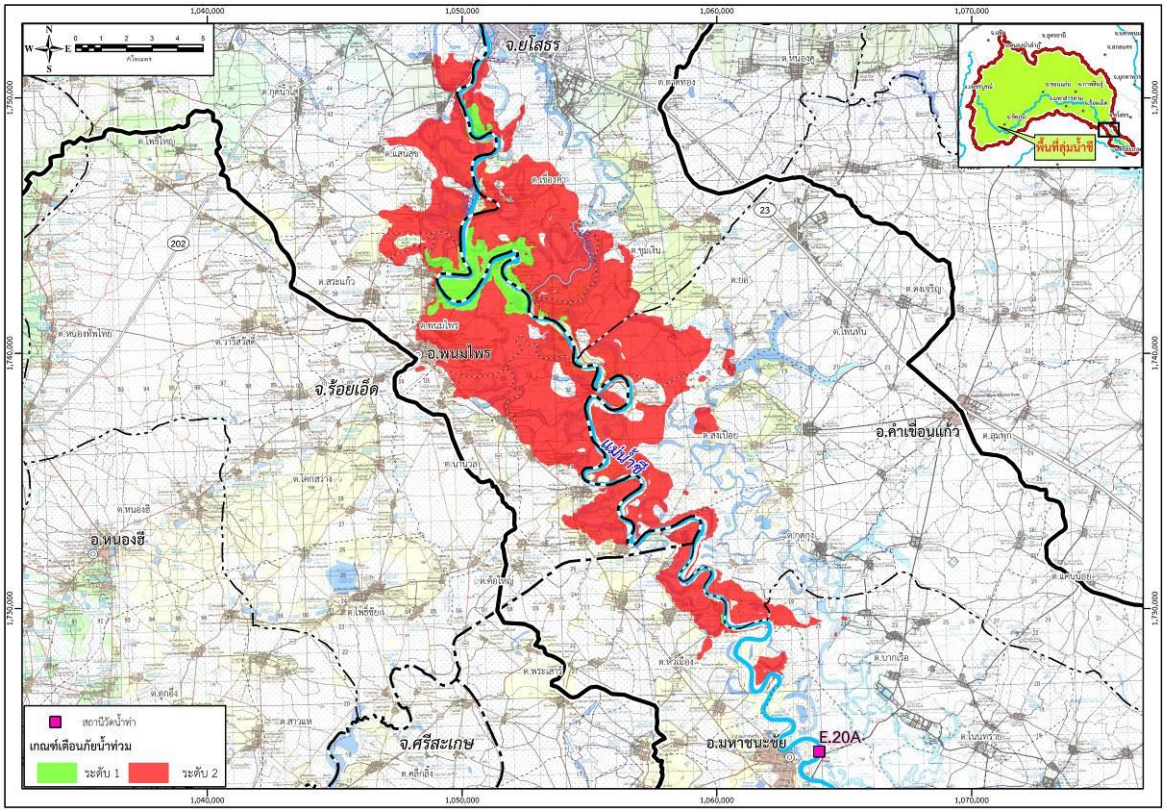
		สถานีวัดน้ำท่า	E.5		E.23A		E.6C		E.21		E.9		E.16A		E.8A		E.66A		E.18		E.54		E.2A		E.20A	
		ระดับเตือนภัย	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	194.96	197.00	182.57	183.30	189.00	192.50	172.35	173.85	158.57	160.50	149.10	151.52	142.10	143.00	136.68	138.10	129.96	131.60	143.44	145.60	125.00	126.00	119.12	121.81
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	ขนาดพื้นที่เสี่ยงต่อน้ำท่วม (ตร.กม.)																							
จ.นครราชสีมา	อ.แก่งสนามนาง	ต.แก่งสนามนาง				1.19			0.21	2.50																
		ต.โนนสำราญ							1.87	8.92																
		ต.บึงสำโรง			0.15	14.38																				
		ต.สีสุก			0.03	3.86																				
	อ.บ้านเหลื่อม	ต.บ้านเหลื่อม			0.38	10.28																				
จ.มหาสารคาม	อ.กันทรวิชัย	ต.ขามเฒ่า												0.43	1.34	2.12										
		ต.เชียวใหญ่											0.02	6.20												
		ต.ท่าขอนยาง													0.65	1.34										
		ต.นาเค้า													0.41	4.54										
	อ.โกสุมพิสัย	ต.แห่ใต้												4.40												
		ต.แก่งแก											4.13	1.15												
		ต.เชียงโร่												0.55												
		ต.เชือน												0.63												
		ต.แพง											0.00	0.71												
		ต.โพนงาม											2.37	5.94												
		ต.ยางท่าแจ้ง											0.93	8.59												
		ต.ยางน้อย											0.02	2.37												
จ.มหาสารคาม (ต่อ)	อ.โกสุมพิสัย (ต่อ)	ต.เลิงใต้											2.18	10.83												
		ต.หนองบอน											0.02	1.51												
		ต.หนองบัว											1.16	4.04												
		ต.หัวขวาง											4.06	10.48												
		ต.เหล่า												0.25												
	อ.เชียงยืน	ต.เหล่าบัวบาน												0.08												
	อ.เมืองมหาสารคาม	ต.เกิ้ง													6.35	6.33										
		ต.แก่งเลิงจาน													0.60	2.44										
		ต.เขวา														0.12										
		ต.ตลาด													1.15	1.44										
		ต.ท่าตูม													0.22	0.44										
		ต.ท่าสองคอน											0.17	1.57	0.07	1.41										
		ต.ลาดพัฒนา													1.24	10.54										
จ.อุไรธร	อ.ค้อวัง	ต.กุดน้ำใส																								8.34
		ต.ค้อวัง																								0.85
		ต.ฟ้าหวน																							10.04	13.30
	อ.คำเขื่อนแก้ว	ต.กุดกุง																					0.00	2.48		0.27
		ต.ปอ																						9.01		
		ต.สมหุก																								0.02
		ต.สงเปือย																					0.00	9.15		
	อ.มหาชนะชัย	ต.โนนทราย																								5.10
		ต.บากเรือ																						0.98		5.18
		ต.บึงแก																								1.48
		ต.คือฮี																							0.04	2.30
		ต.ฟ้าหยาด																						0.01		15.87
		ต.ม่วง																							0.03	14.48
		ต.หัวเรือง																					0.04	4.01		
	อ.เมืองอุไรธร	ต.ขมเห็น																					0.07	6.09		
		ต.เชียงคำ																		0.02			4.06	9.91		
		ต.ค้อเหนือ																	1.51	9.60	3.03	8.80				
		ต.คู่ทุ่ง																			0.97	4.09				
		ต.เสด																			4.45	2.65				
		ต.ในเมือง																		0.67				0.00		
		ต.สำราญ																		0.94						
จ.ร้อยเอ็ด	อ.จังหาร	ต.คงสิงห์															1.18	1.84								
		ต.สันต่า															1.18	7.42								
		ต.บ่าย่า																0.02								
		ต.ผักแว่น														1.96										
		ต.ม่วงสาม													0.25	1.39	0.22	0.72								
		ต.แสนชาติ															1.04	6.88								
	อ.เชียงขวัญ	ต.เชียงขวัญ															0.41	9.95								
		ต.บ้านเชือง																0.03								
		ต.พระธาตุ															3.95	6.03								
		ต.หนองหลา															8.02	5.75								
จ.ร้อยเอ็ด (ต่อ)	อ.ทุ่งเขาหลวง	ต.เหล่าโพธิ์																	1.60	2.88						
		ต.ยางงาม																	1.36	17.06						
		ต.นาอุ่ม																		0.02						
	อ.ธวัชบุรี	ต.ธงชัยเหนือ																0.05								
		ต.ธวัชบุรี															2.25	1.97								

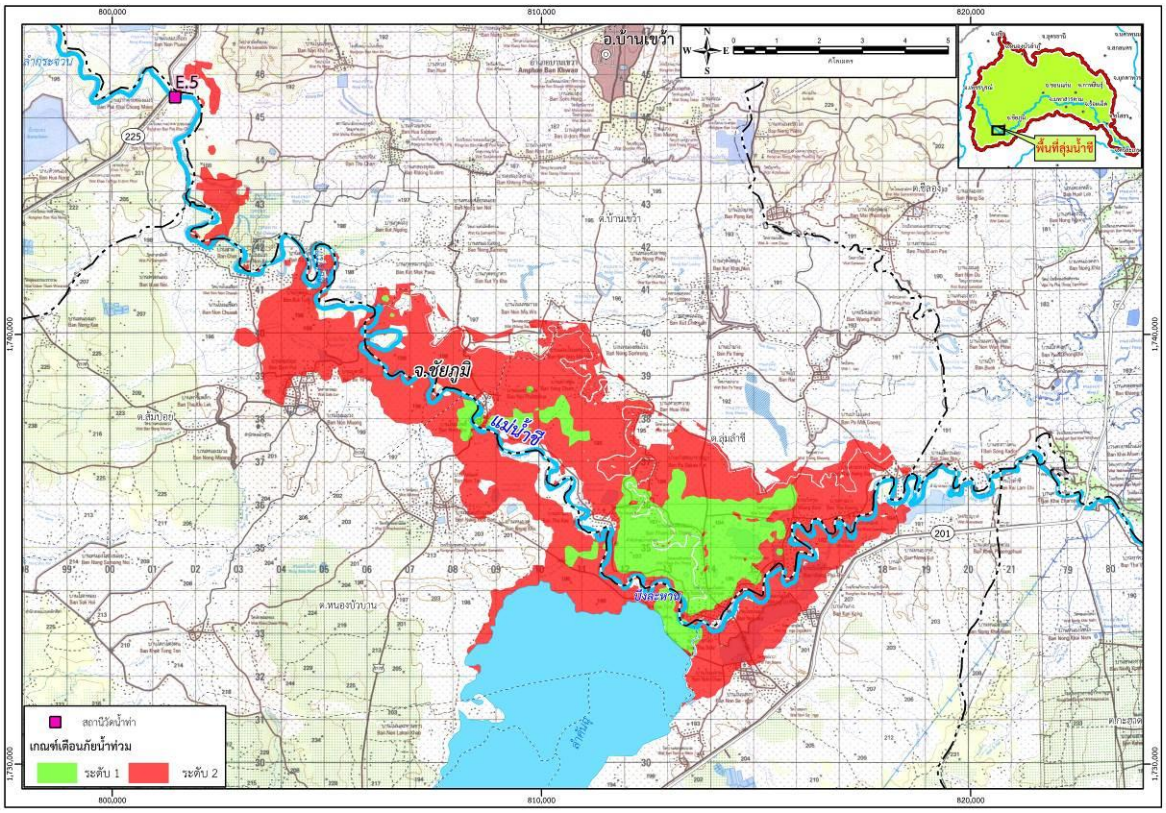
ตารางที่ 4.8.3-4 เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

		สถานีวัดน้ำท่า	E.5		E.23A		E.6C		E.21		E.9		E.16A		E.8A		E.66A		E.18		E.54		E.2A		E.20A	
		ระดับเตือนภัย	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	194.96	197.00	182.57	183.30	189.00	192.50	172.35	173.85	158.57	160.50	149.10	151.52	142.10	143.00	136.68	138.10	129.96	131.60	143.44	145.60	125.00	126.00	119.12	121.81
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	ขนาดพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)																							
	อ.พรมโพร	ต.กลน้ำไส																		0.15						
		ต.คำไฮ																						13.10		
		ต.ชาตุวรรณ																		1.32						
		ต.นานวล																						2.75		
		ต.พรมโพร																					2.90	3.86		
		ต.ไพธิ์ใหญ่																	0.12	4.76						
		ต.สระแก้ว																					0.00	0.74		
		ต.แสนสุข																		1.17			0.10	9.84		
	อ.โพธิ์ชัย	ต.เชิงไทย																0.00								
		ต.ดอนโอง															6.93	0.60								
		ต.สะอาด															8.99	4.44								
	อ.โพนทอง	ต.โคกกกม่วง																			0.29	2.28				
		ต.โนนชัยศรี																			1.27	4.80				
		ต.วังสามัคคี																			0.71	4.31				
		ต.แวง																			1.51	3.59				
		ต.สระกแก้ว																			3.05	3.47				
		ต.สว่าง																			2.81	4.33				
		ต.หนองไทญ่																			0.76	5.61				
	อ.เมยวดี	ต.ชุมสะอาด																				0.95				
		ต.ชุมพร																			2.02	8.38				
	อ.เสลภูมิ	ต.กลาง																	0.23	5.96						
		ต.เกาะแก้ว															0.31	4.28								
		ต.ขวัญเมือง																		0.01						
		ต.ขวาว																		9.36	6.49	7.65				
		ต.ท่าม่วง																0.62								
		ต.บางงาม																	12.88	36.39	4.78	11.55				
		ต.บ้านแยง																			1.80	5.46				
		ต.บ้านเมือง																				0.45				
		ต.บ้านเลิง																	0.38	17.67						
		ต.บึงเกลือ																			8.01	6.88				
		ต.ภูเงิน																			5.26	3.20				
		ต.เมืองไพร																		0.47	0.80	3.18				
		ต.วังพดวง																			10.51	12.50				
		ต.ศรีโคตร																			0.55	1.42				
		ต.เหล่าน้อย																			5.27	1.07				
	อ.อาจสามารถ	ต.บ้านแจ้ง																	2.66	1.44						
		ต.โพนเมือง																	1.45	2.37						
		ต.หนองฉิม																	0.55	5.93						
จ.ศรีสะเกษ	อ.กันทรารมย์	ต.ทาม																							5.29	17.05
		ต.เมืองน้อย																								0.18
		ต.หนองแก้ว																							0.27	0.36
		ต.หนองแวง																							12.63	3.78
	อ.บางขุมเหล็ก	ต.โนนคูณ																								1.44
จ.อุบลราชธานี	อ.เขื่องใน	ต.เขื่องใน																							1.24	4.47
		ต.ค้อทอง																							3.83	7.56
		ต.ชีทวน																							17.72	4.67
		ต.แดงหม้อ																							2.47	2.44
		ต.ท่าไห																							1.50	2.31
		ต.ธาตุน้อย																							1.97	0.88
		ต.นาคำใหญ่																							9.78	24.53
		ต.บ้านไทย																								2.85
		ต.สร้างถ่อ																							2.10	20.01
		ต.สหธาตุ																							1.67	15.77
		ต.หัวดอน																								0.96
	อ.เมืองอุบลราชธานี	ต.หนองบ่อ																							18.75	5.34
	อ.วารินชำราบ	ต.บุ่งหวาย																							0.22	0.14
		ต.หนองกินเพล																							0.03	0.42

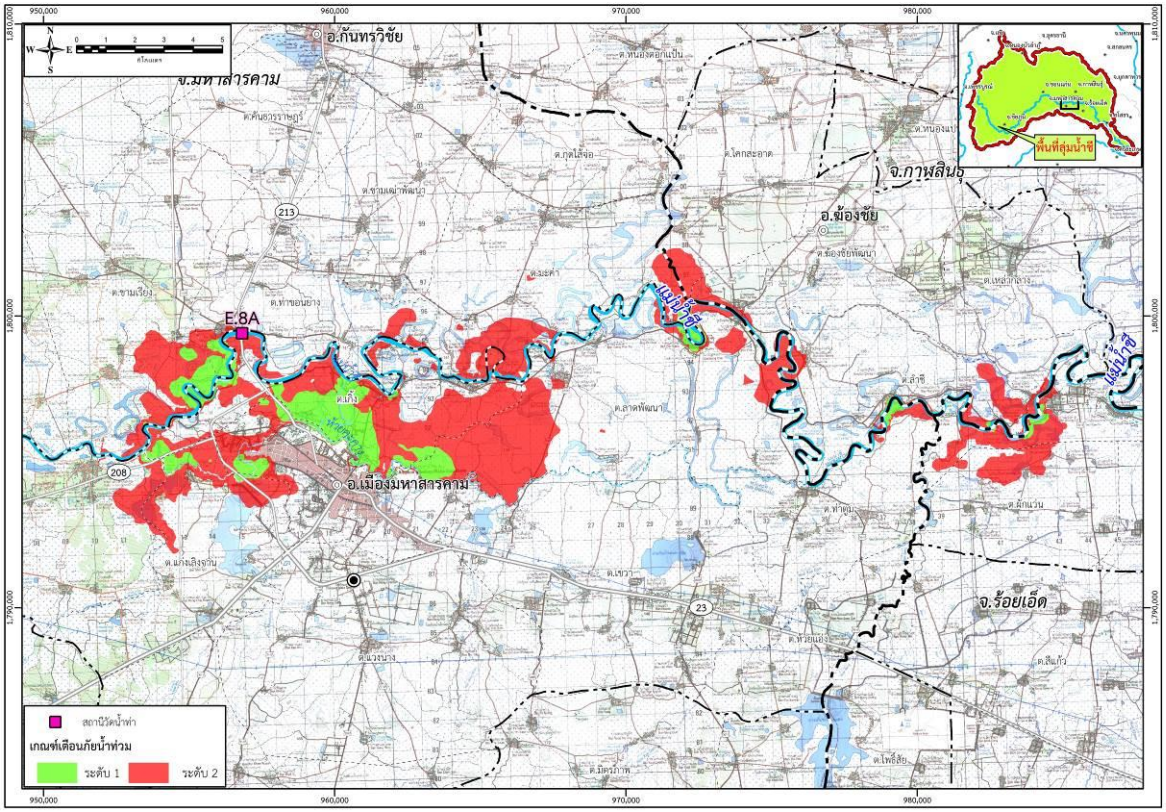

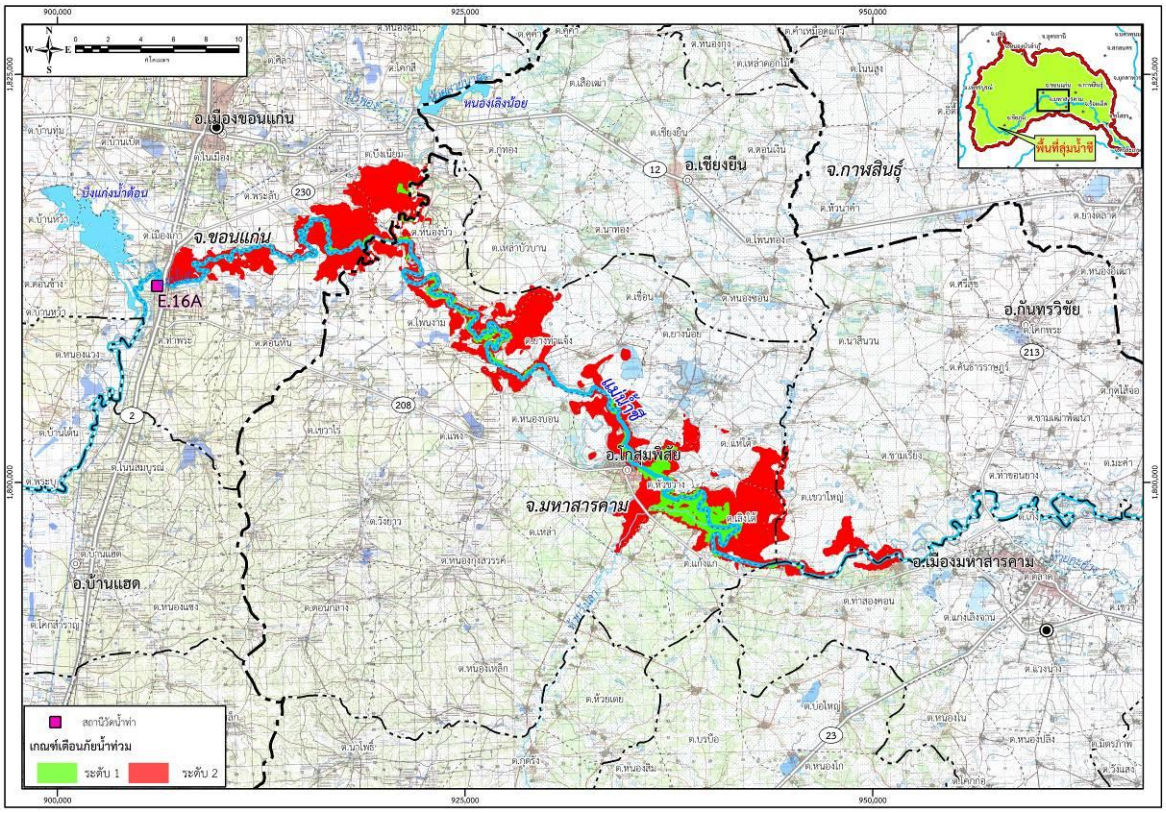
รูปที่ 4.8.3-2 แผนที่แสดงตำแหน่งสถานีวัดน้ำท่าที่ใช้เตือนภัย

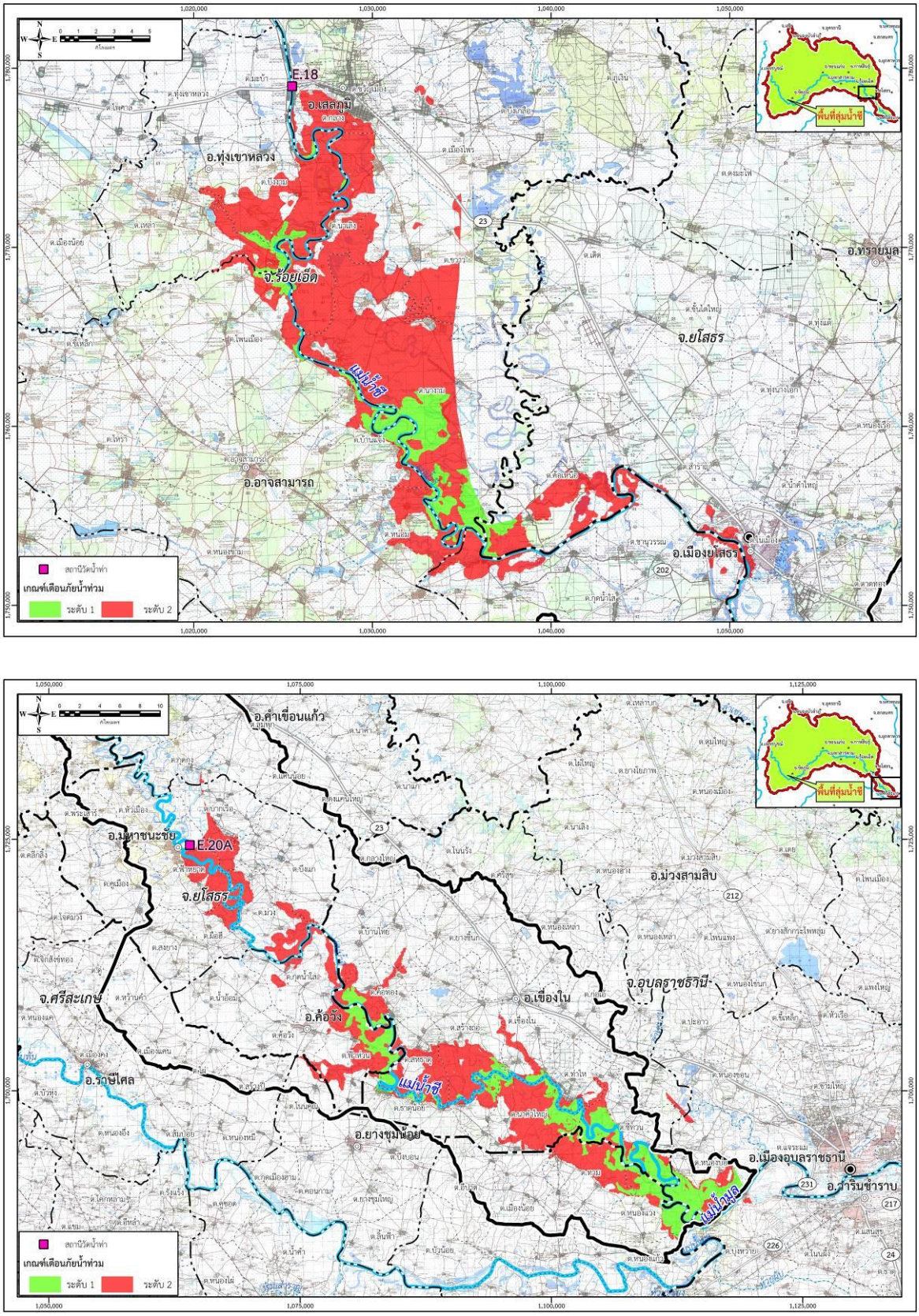

รูปที่ 4.8.3-3 เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ

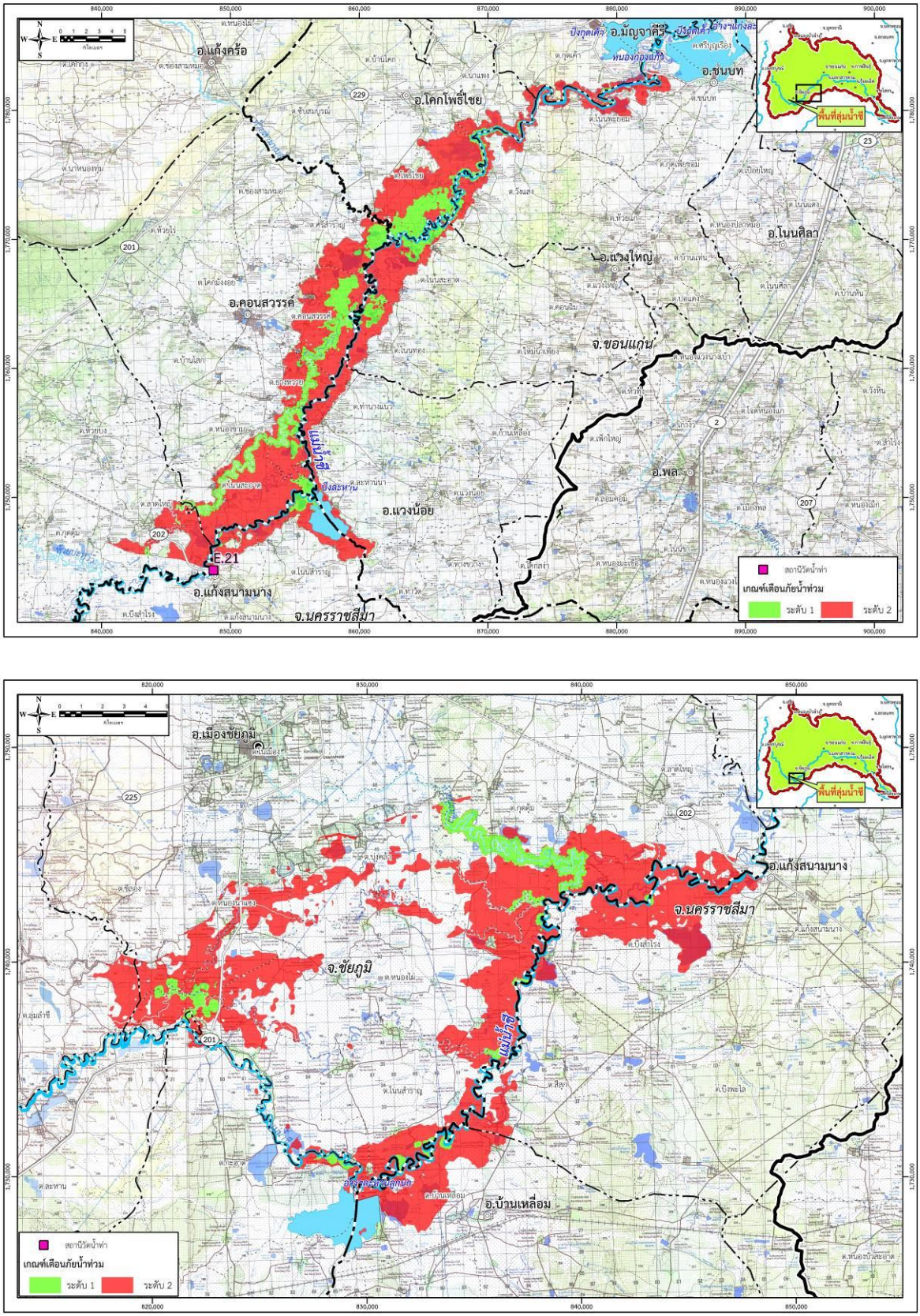

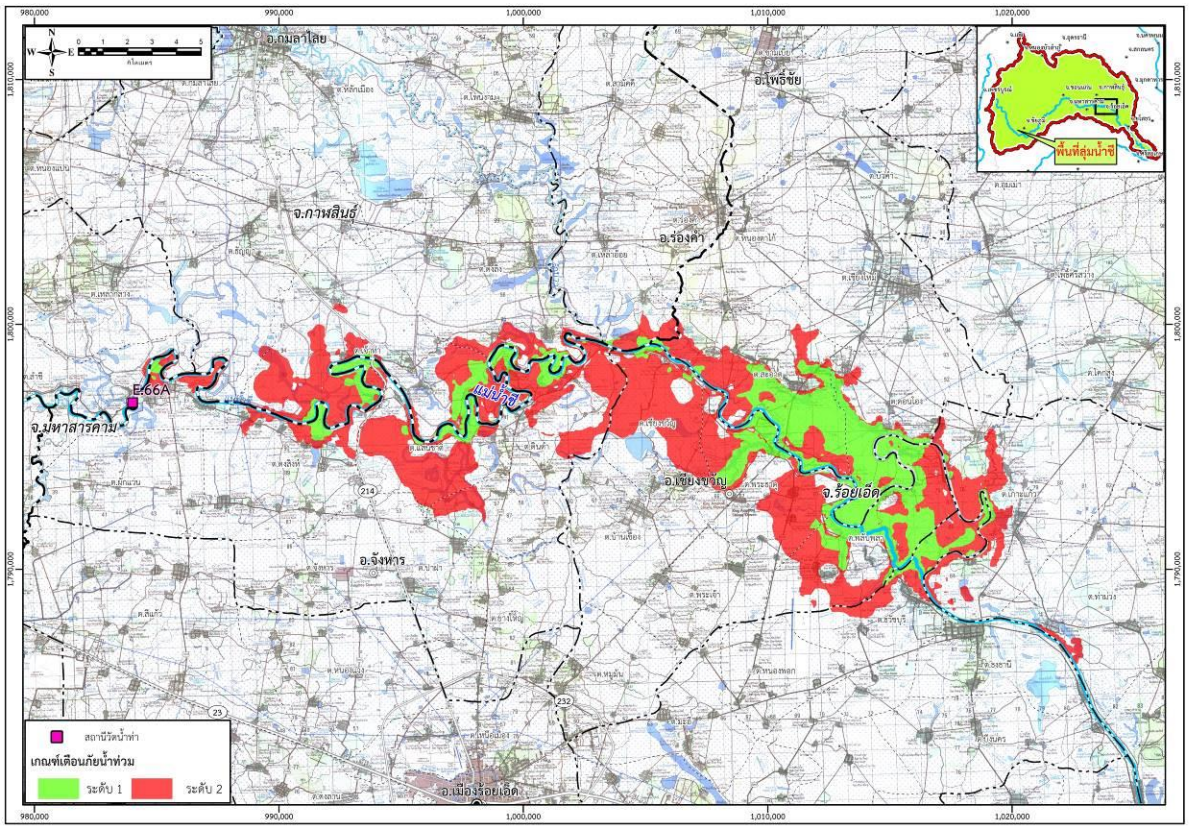
รูปที่ 4.8.3-3 เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

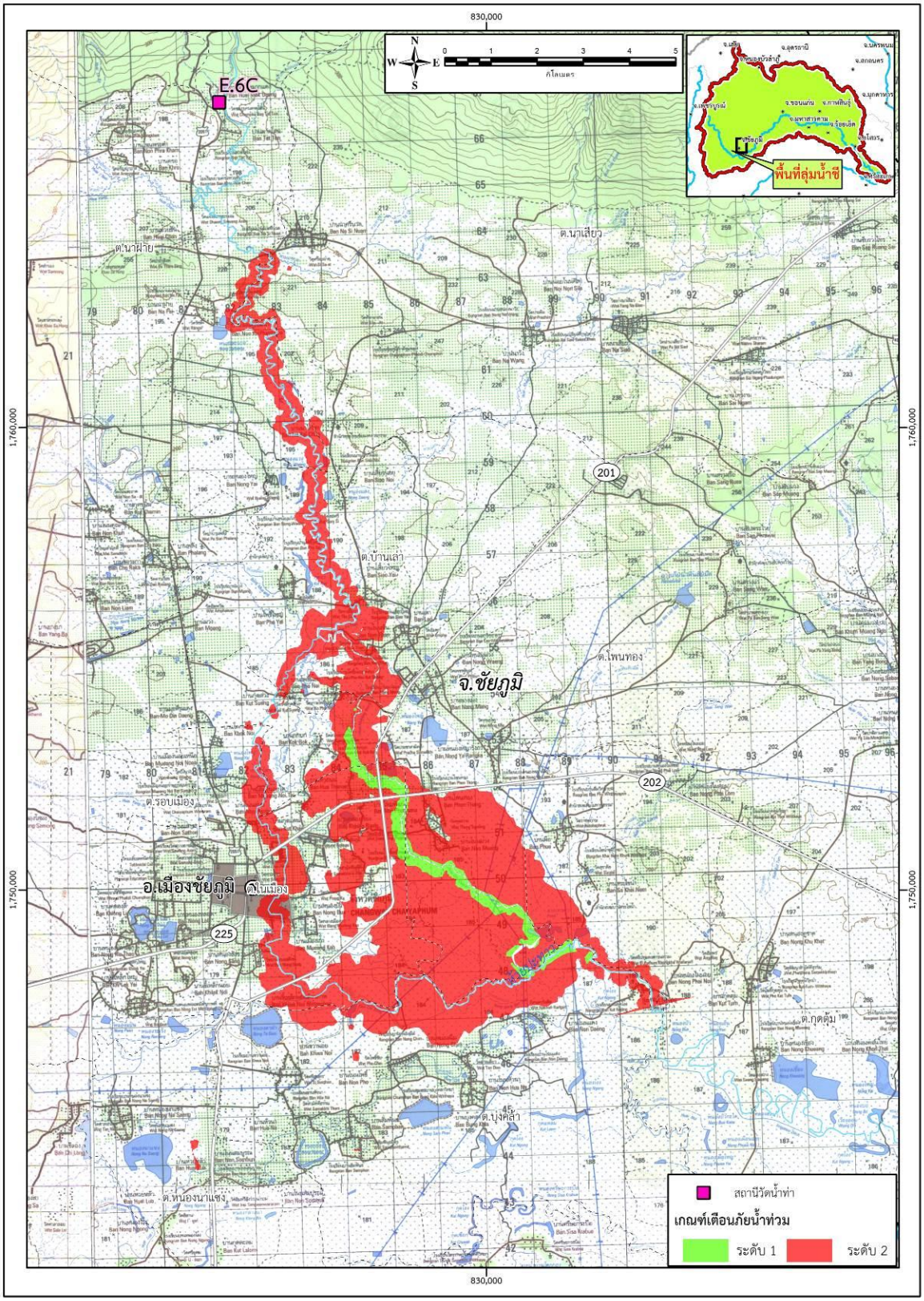
รูปที่ 4.8.3-3 เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

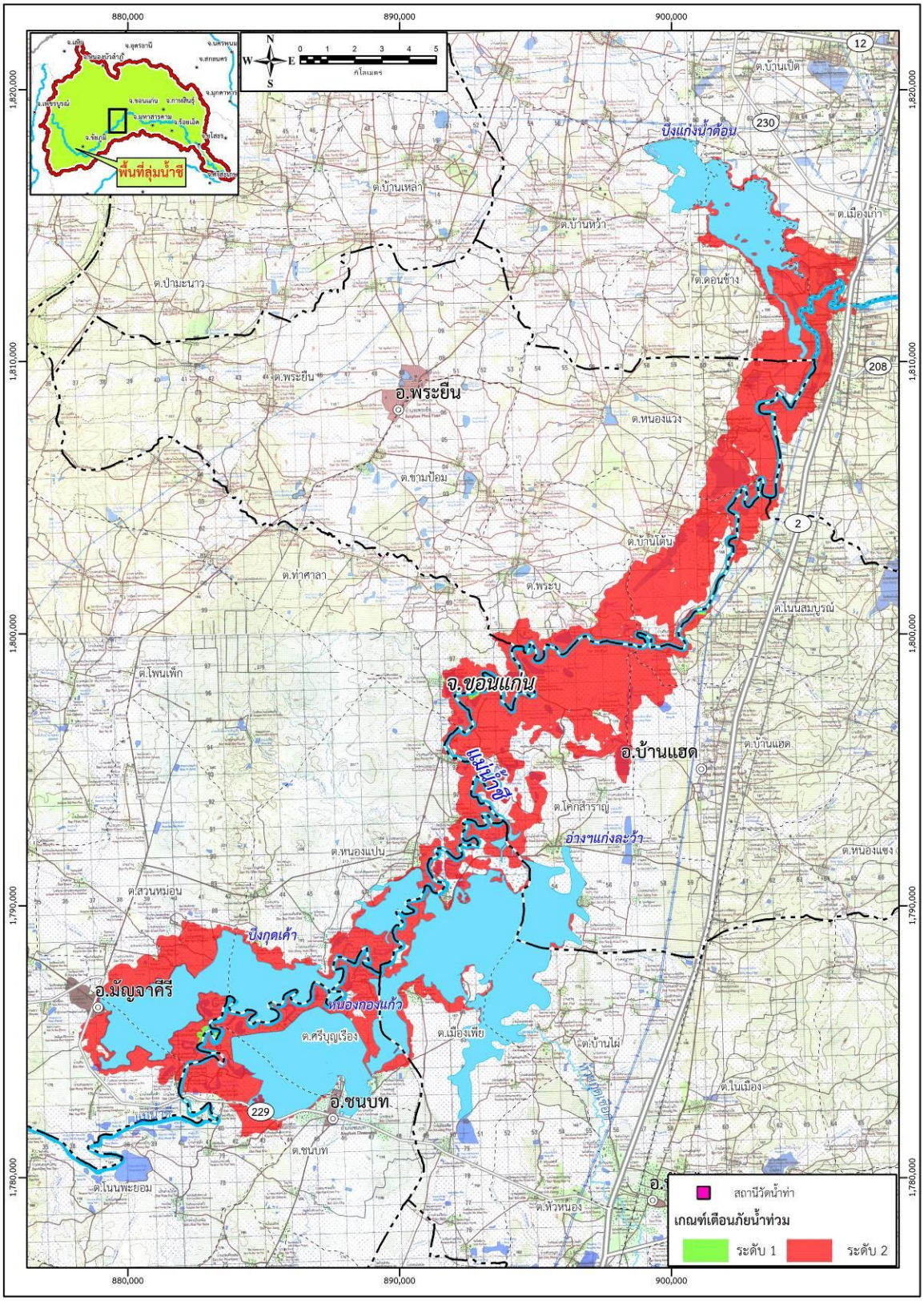
รูปที่ 4.8.3-3 เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

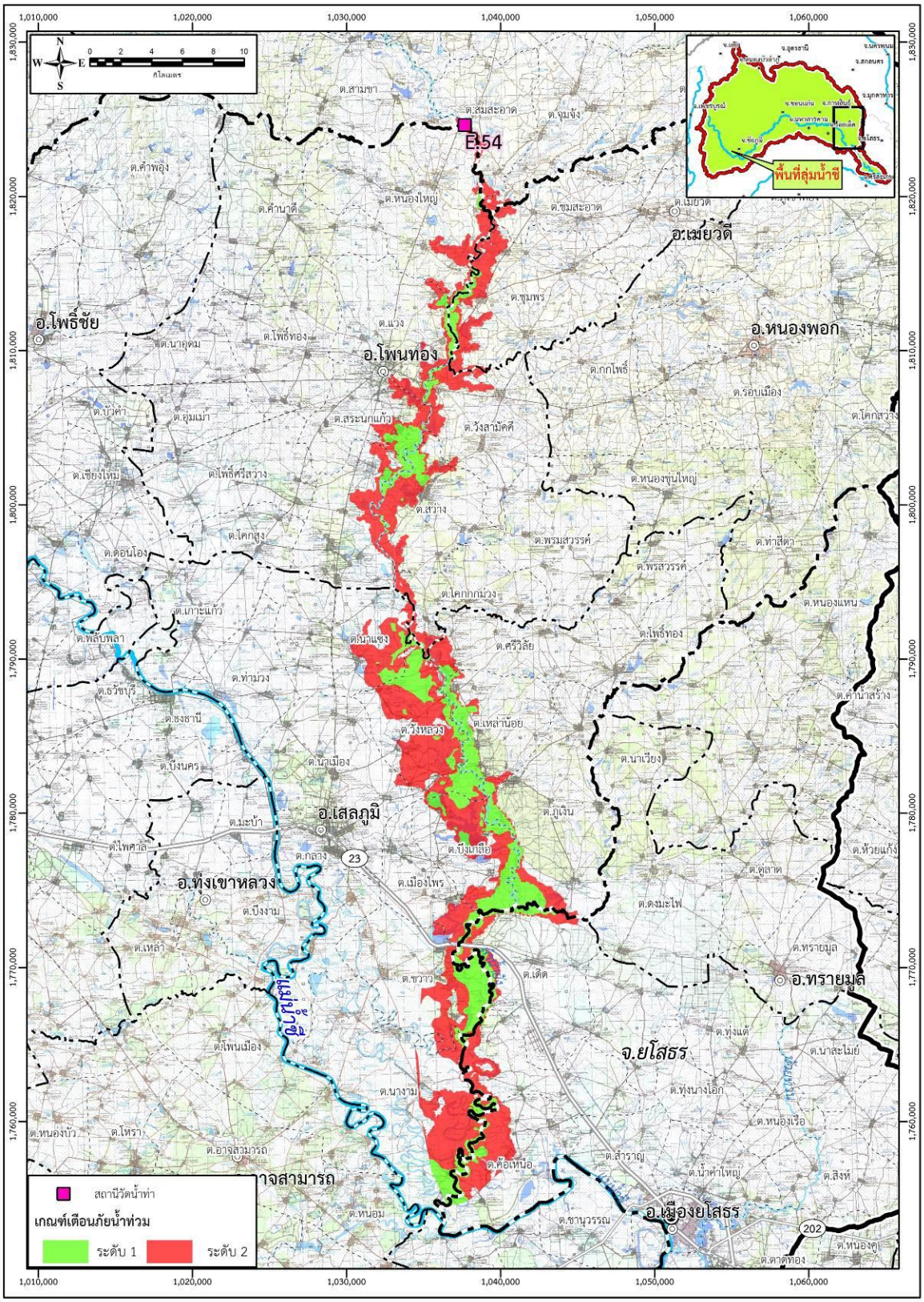
รูปที่ 4.8.3-3 เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

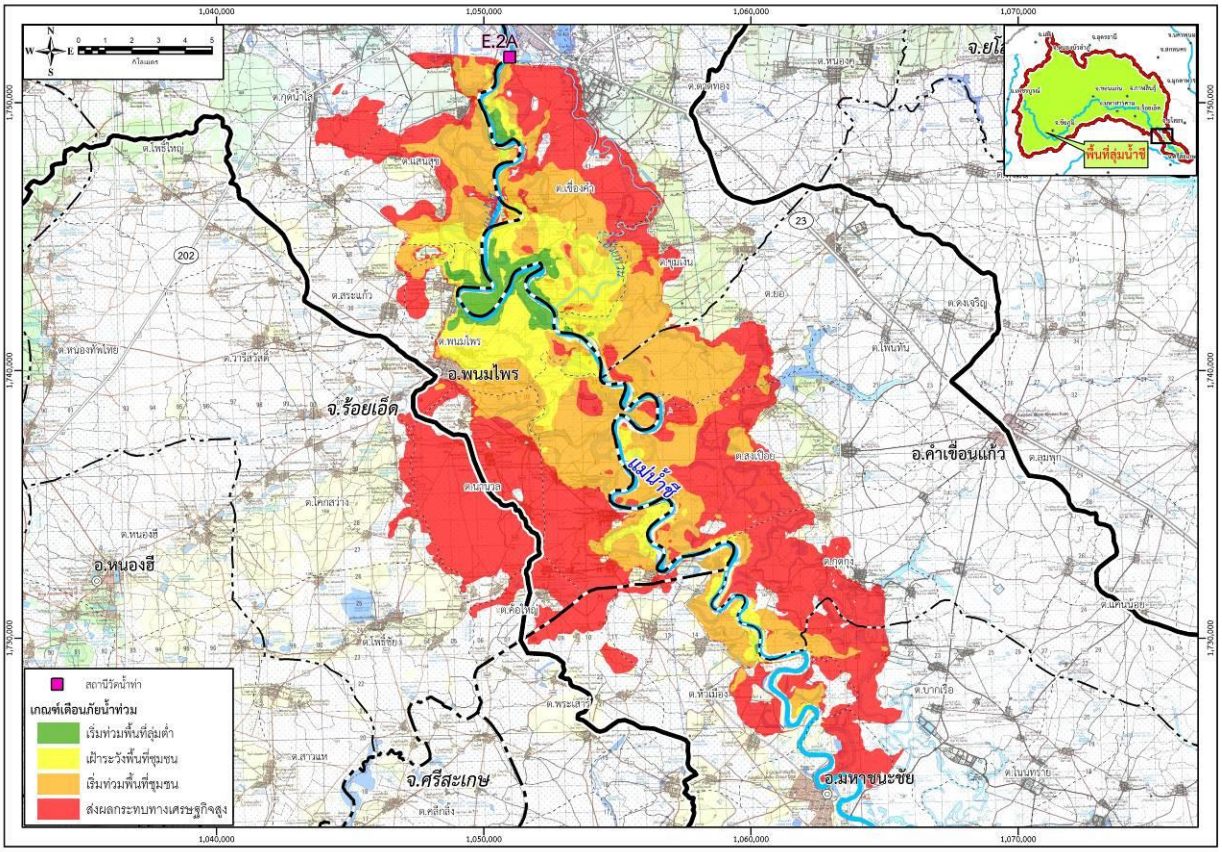
รูปที่ 4.8.3-3 เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

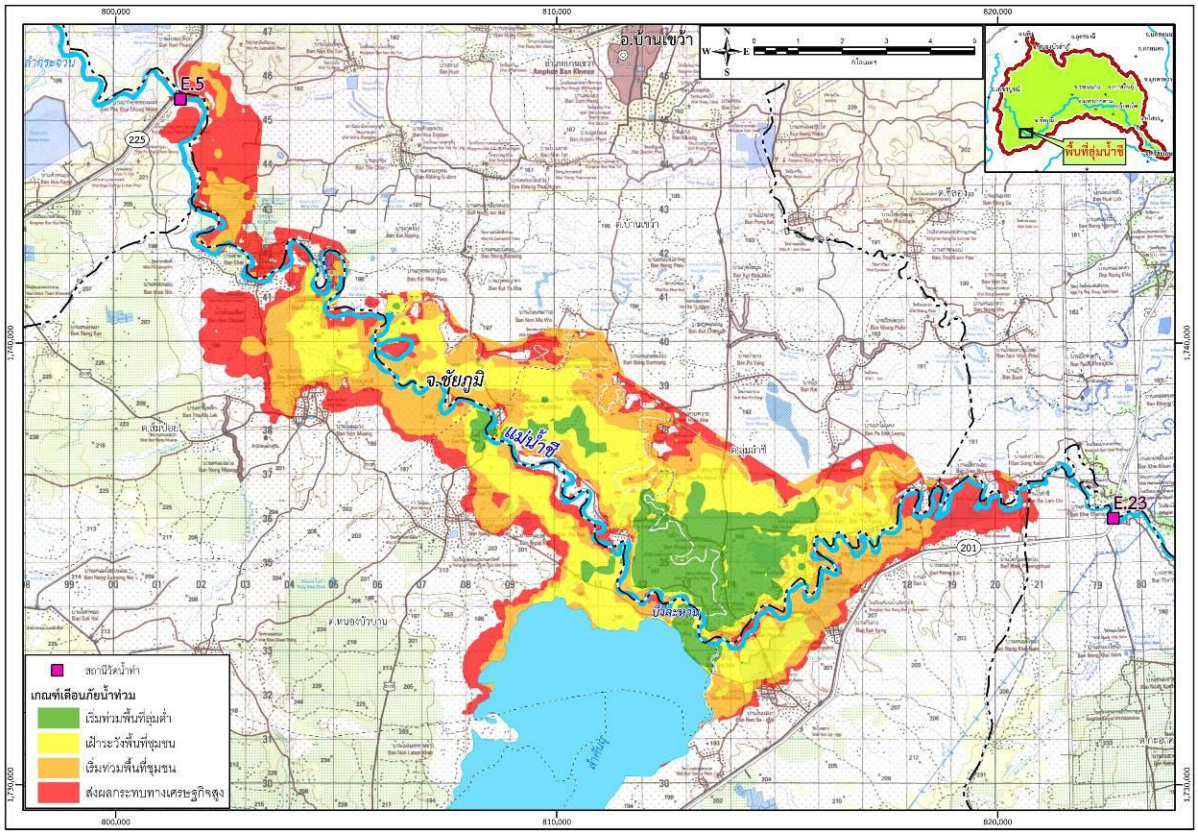
รูปที่ 4.8.3-3 เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

รูปที่ 4.8.3-3 เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วมของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

รูปที่ 4.8.3-4ก เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ

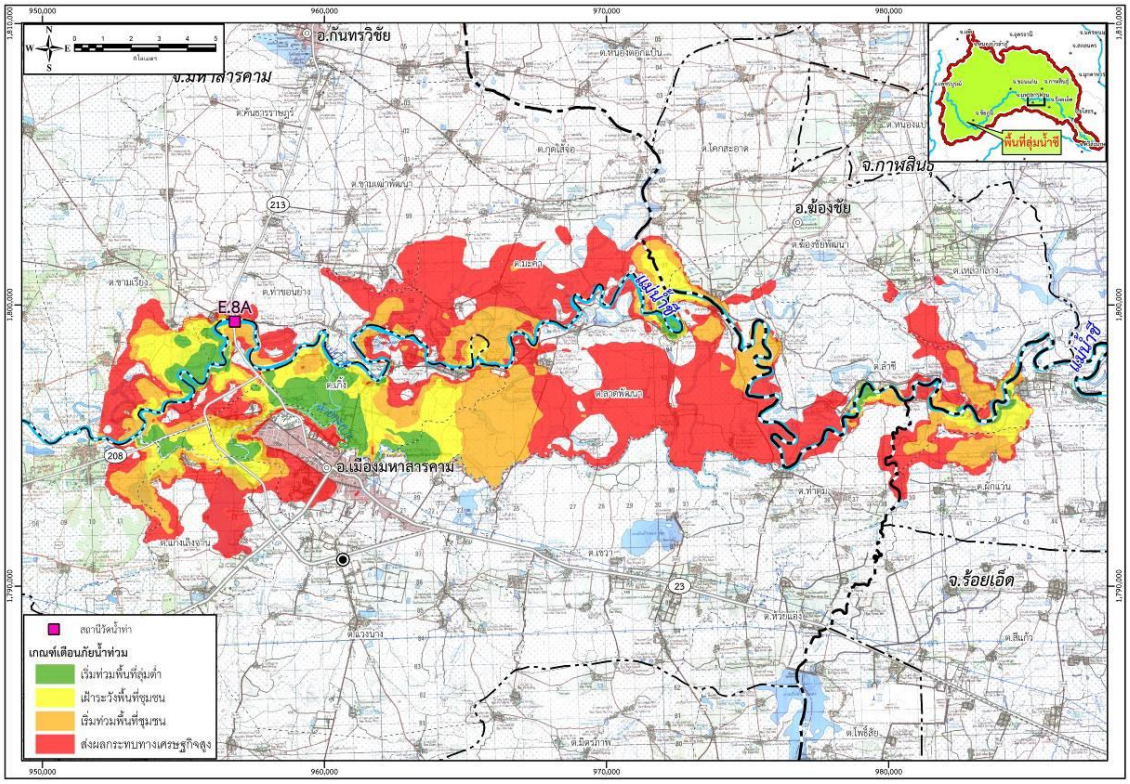
รูปที่ 4.8.3-4ข เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

ตารางที่ 4.8.3-5ก เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่างๆ

พื้นที่		ชื่อสถานี	E.2A แม่น้ำชี อ.เมือง จ.ยโสธร			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	125.00	125.50	126.00	126.50
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)	764.50	889.14	1,010.39	1,100.00
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ยโสธร	อ.คำเขื่อนแก้ว	ต.กุดกุง	0.00	0.49	2.48	13.62
		ต.ย่อ		0.04	9.01	3.95
		ต.สงเปือย	0.00	0.94	9.15	16.09
	อ.มหาชนะชัย	ต.บากเรือ			0.98	6.74
		ต.พระเสาร์				3.86
		ต.ฟ้าหยาด			0.01	3.79
		ต.หัวเมือง	0.04	1.13	4.01	5.48
	อ.เมืองยโสธร	ต.ขุมเงิน	0.07	1.42	6.09	3.21
		ต.เชื่องคำ	4.06	9.48	9.91	15.33
		ต.ในเมือง			0.00	0.02
จ.ร้อยเอ็ด	อ.พนมไพร	ต.กุดน้ำใส				3.48
		ต.ค้อใหญ่				3.58
		ต.คำไฮ		3.59	13.10	11.08
		ต.โคกสว่าง				1.83
		ต.ชานุวรรณ				0.47
		ต.นานวล		0.06	2.75	25.10
		ต.พนมไพร	2.90	9.36	3.86	3.10
		ต.โพธิ์ชัย				0.16
		ต.สระแก้ว	0.00	0.26	0.74	0.43
		ต.แสนสุข	0.10	1.91	9.84	6.71

ตารางที่ 4.8.3-5ข เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่างๆ (ต่อ)

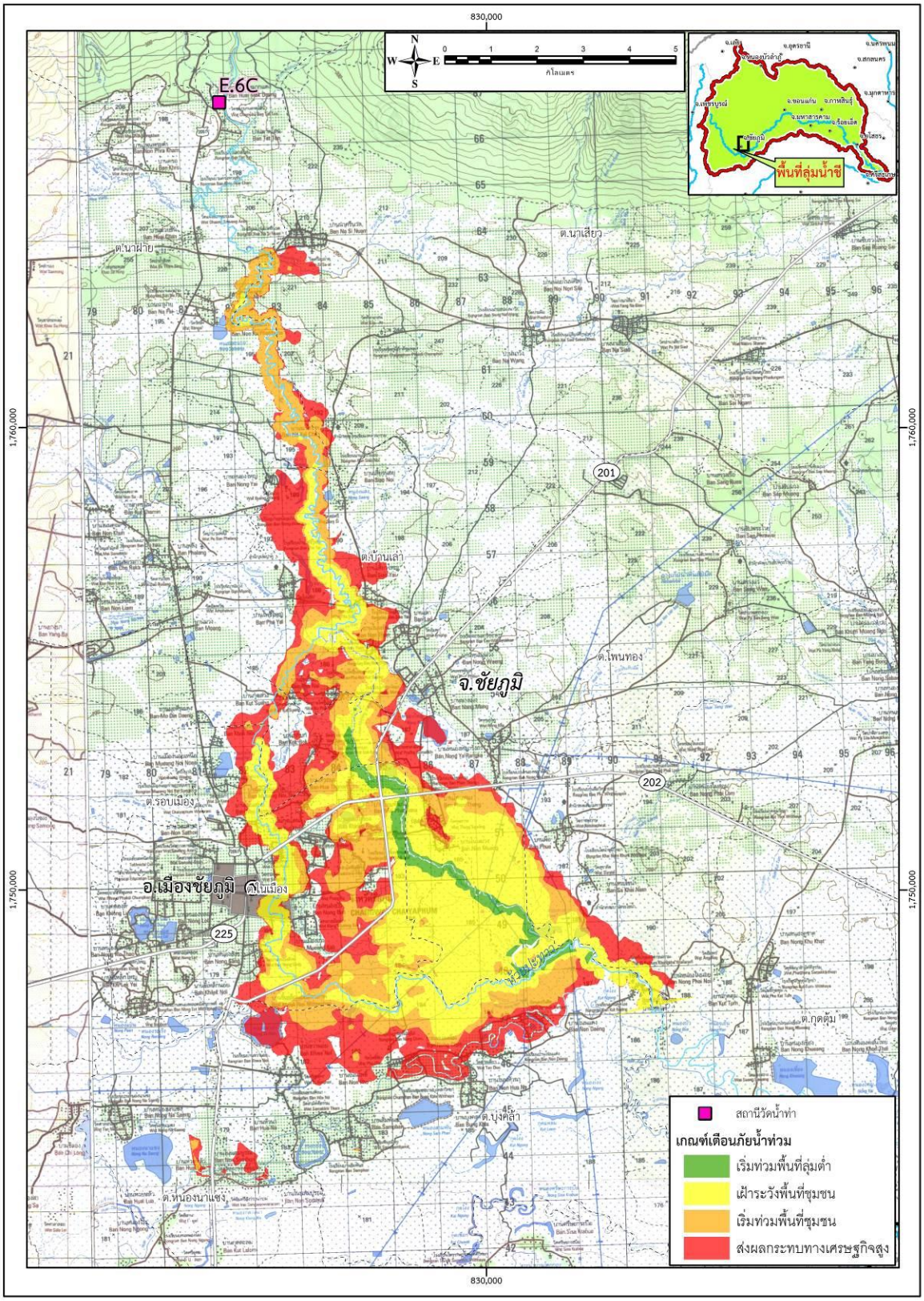
พื้นที่		ชื่อสถานี	E.5 แม่น้ำชี บ้านโนนเปลือย อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	194.96	196.00	197.00	197.95
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)	241.40	266.00	410.00	602.80
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ชัยภูมิ	อ.จัตุรัส	ต.บ้านกอก			0.09	0.65
		ต.ละหาน	0.05	2.08	3.96	4.97
		ต.ส้มป่อย		2.10	4.73	4.67
		ต.หนองบัวบาน	1.30	5.07	9.27	2.96
	อ.เนินสง่า	ต.กะฮาด				0.10
	อ.บ้านเขว้า	ต.ตลาดแร้ง	0.02	0.19	1.62	4.52
		ต.บ้านเขว้า	0.01	1.80	2.42	1.08
		ต.ลุ่มลำชี	8.65	9.38	6.46	2.97
	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.บ้านค่าย			0.04	0.28
	อ.หนองบัวระเหว	ต.หนองบัวระเหว			0.02	0.62

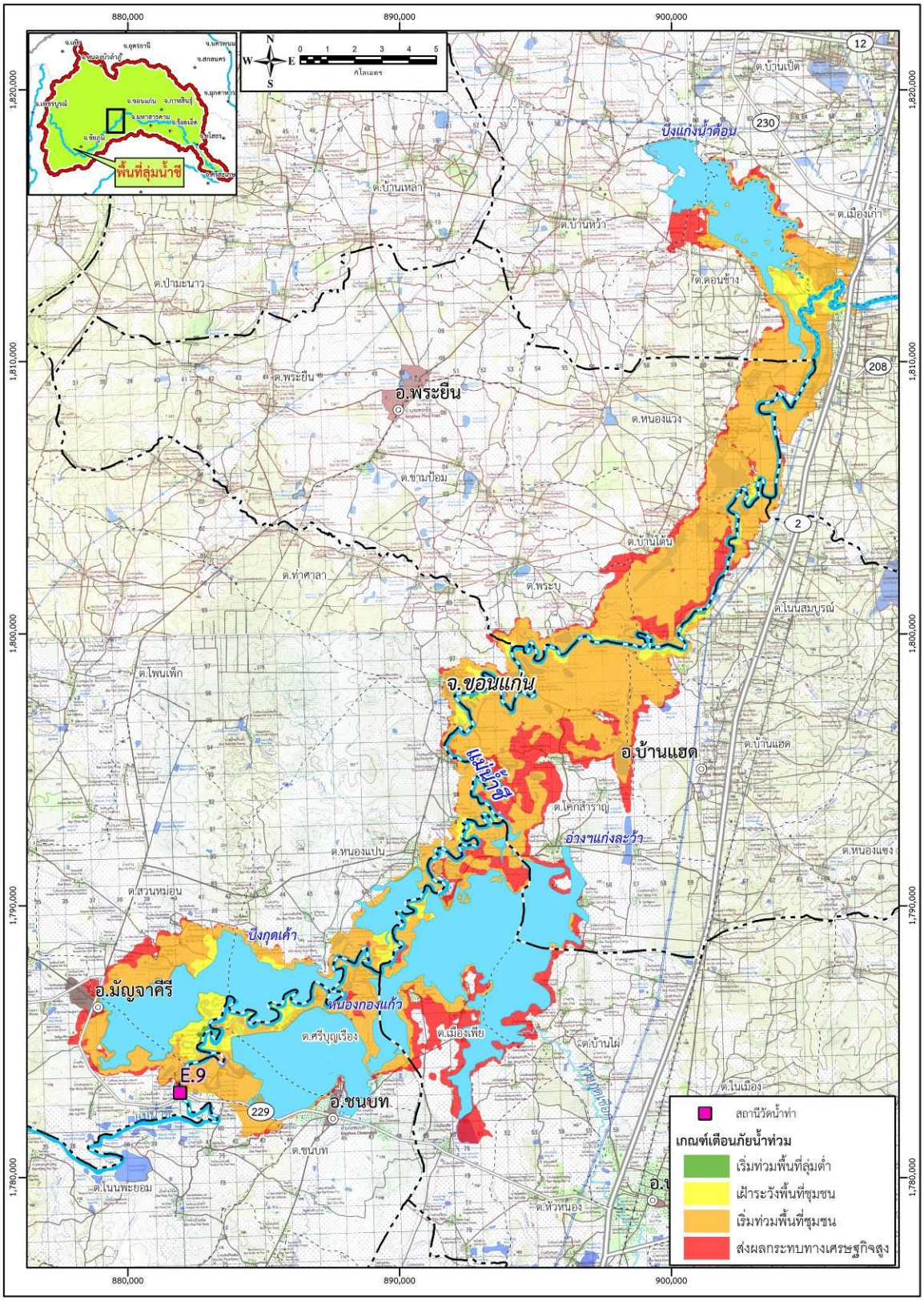
รูปที่ 4.8.3-4ค เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

ตารางที่ 4.8.3-5ค เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

พื้นที่		ชื่อสถานี	E.8A แม่น้ำชี บ้านดินดำ อ.เมือง จ.มหาสารคาม			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	142.10	142.50	143.00	143.56
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)				
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.กาฬสินธุ์	อ.ฆ้องชัย	ต.โคกสะอาด		0.68	0.48	0.21
		ต.ฆ้องชัยพัฒนา		0.40	0.38	0.96
		ต.ลำชี	0.11	0.28	2.41	5.79
		ต.เหล่ากลาง				1.58
จ.มหาสารคาม	อ.กันทรวิชัย	ต.ขามเฒ่าพัฒนา				1.31
		ต.ขามเรียง	1.34	2.66	2.12	4.06
		ต.ท่าขอนยาง	0.65	0.47	1.34	4.38
		ต.มะค่า	0.41	0.71	4.54	16.88
	อ.เมืองมหาสารคาม	ต.เกิ้ง	6.35	5.82	6.33	4.49
		ต.แก่งเลิงจาน	0.60	2.27	2.44	5.57
		ต.เขวา		0.01	0.12	0.37
		ต.ตลาด	1.15	1.30	1.44	4.41
		ต.ท่าตูม	0.22	0.09	0.44	1.61
		ต.ท่าสองคอน	0.07	0.43	1.41	1.23
		ต.ลาดพัฒนา	1.24	1.90	10.54	27.44
จ.ร้อยเอ็ด	อ.จังหาร	ต.ผักแว่น		0.24	1.96	2.11
		ต.ม่วงลาด	0.25	1.41	1.39	1.62

รูปที่ 4.8.3-4ง เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

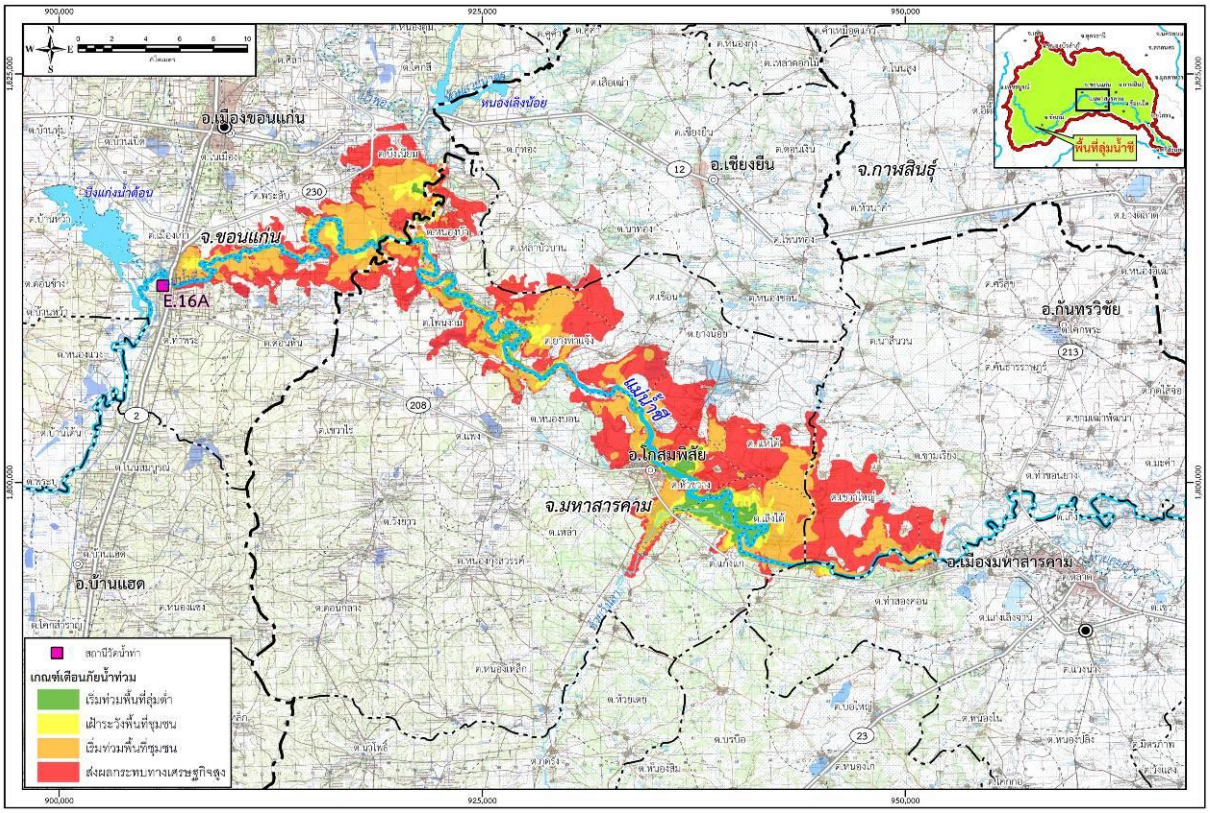
รูปที่ 4.8.3-4จ เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

ตารางที่ 4.8.3-5ง เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่างๆ (ต่อ)

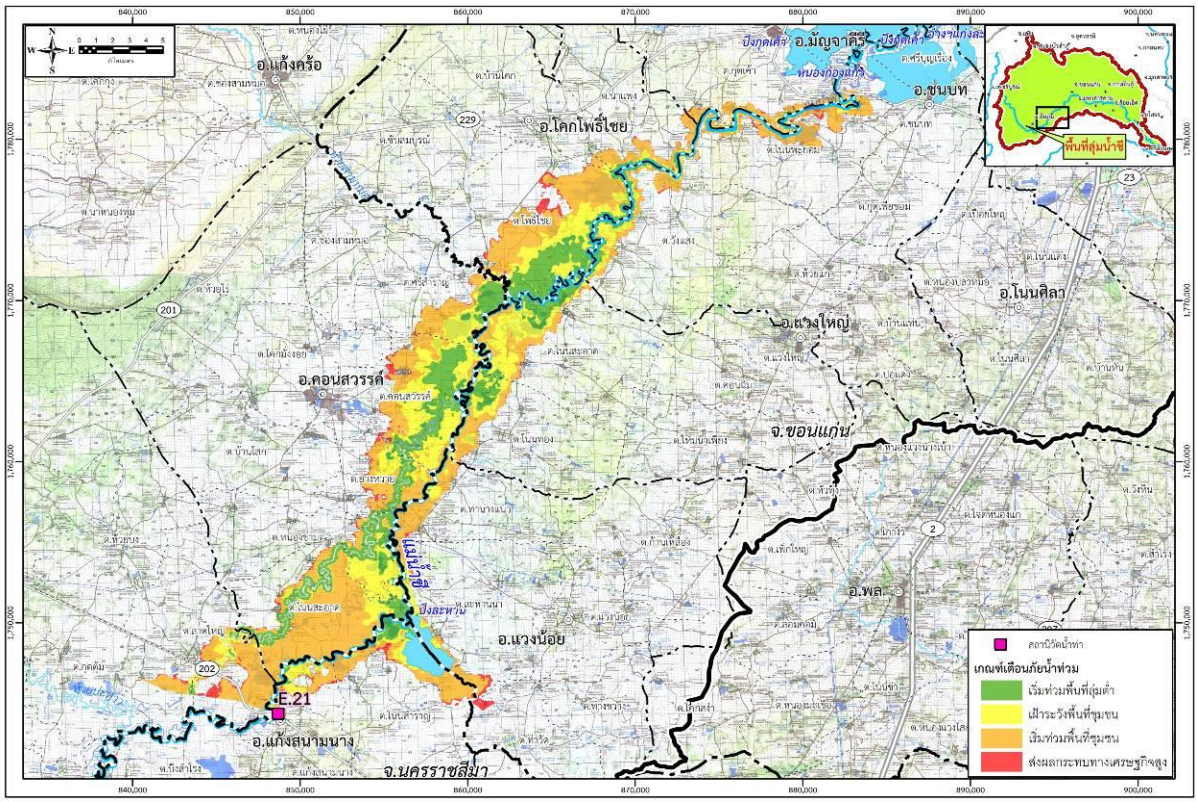
พื้นที่		ชื่อสถานี	E.6C ลำปะทาว บ้านตาดโตน อ.เมือง จ.ชัยภูมิ			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	189.00	191.00	192.50	193.25
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)				
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ชัยภูมิ	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.กุดตุ้ม	0.01	1.44	0.48	1.05
		ต.นาฝาย		0.08	1.86	0.32
		ต.นาเสียว		0.01	0.62	0.79
		ต.ในเมือง	0.57	5.64	4.90	4.17
		ต.บ้านเล่า		2.06	2.34	3.87
		ต.บุ่งคล้า	0.16	2.55	2.38	5.27
		ต.โพนทอง	0.98	8.19	1.27	1.60
		ต.รอบเมือง	0.16	0.94	0.88	1.80
		ต.หนองนาแซง			0.05	0.36

ตารางที่ 4.8.3-5จ เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่างๆ (ต่อ)

พื้นที่		ชื่อสถานี	E.9 แม่น้ำชี บ้านโจด อ.มัญจาคีรี จ.ขอนแก่น			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	158.57	159.27	160.50	161.00
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)				
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ขอนแก่น	อ.ชนบท	ต.ชนบท	0.06	0.90	7.18	0.42
		ต.โนนพะยอม			1.18	0.09
		ต.ศรีบุญเรือง	0.07	1.64	15.28	0.69
	อ.บ้านไผ่	ต.บ้านไผ่			2.70	4.52
		ต.เมืองเพีย		1.25	20.58	10.48
	อ.บ้านแฮด	ต.โคกสำราญ	0.07	0.48	24.53	10.07
		ต.โนนสมบูรณ์	0.06	0.90	2.92	0.37
		ต.บ้านแฮด			2.12	0.55
	อ.พระยืน	ต.บ้านโต้น	0.01	0.39	10.19	2.95
		ต.พระบุ		0.30	4.58	0.92
		ต.หนองแวง		0.03	9.81	0.61
	อ.มัญจาคีรี	ต.กุดเค้า			5.79	1.17
		ต.ท่าศาลา	0.00	0.79	2.90	0.32
		ต.สวนหม่อน	0.19	5.01	10.35	1.23
		ต.หนองแปน	0.68	6.77	8.99	0.39
	อ.เมืองขอนแก่น	ต.ดอนช้าง		1.84	11.39	1.32
		ต.ท่าพระ		0.59	4.21	0.18
		ต.บ้านหว้า			0.38	1.33
		ต.เมืองเก่า		0.37	3.99	0.69

รูปที่ 4.8.3-4ฉ เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

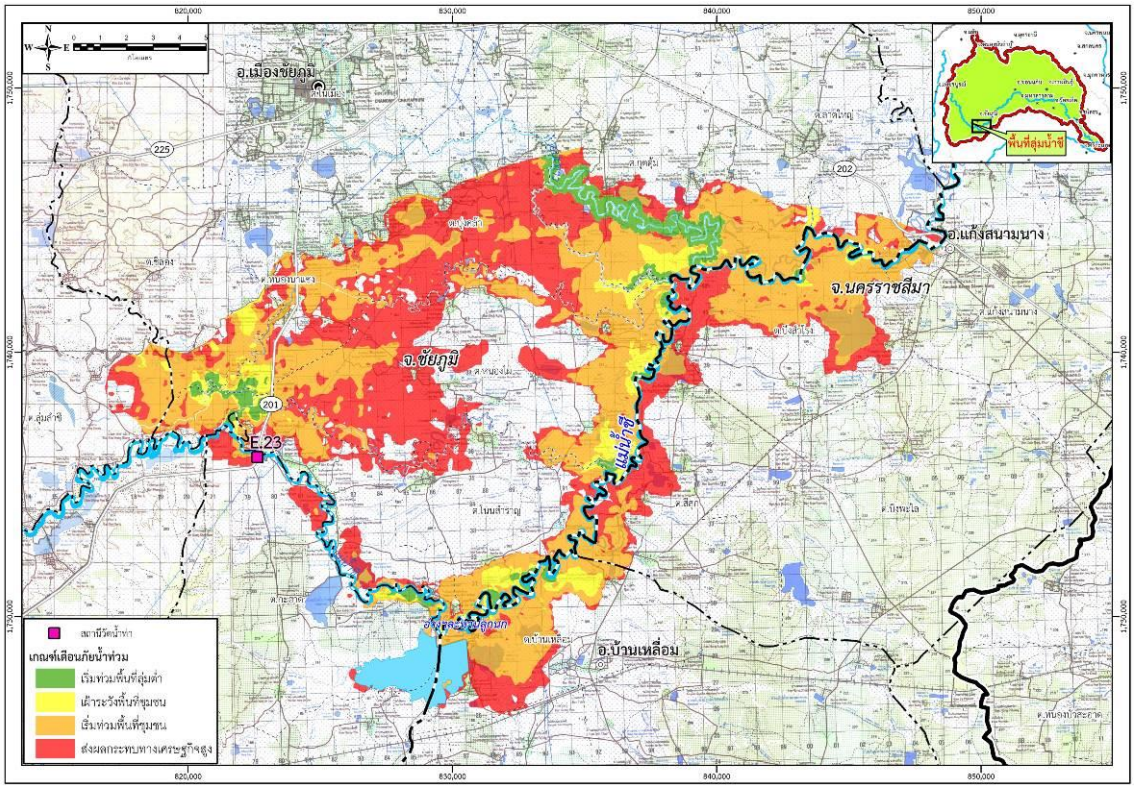
รูปที่ 4.8.3-4ช เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

ตารางที่ 4.8.3-5ฉ เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่างๆ (ต่อ)

พื้นที่		ชื่อสถานี	E.16A แม่น้ำชี บ้านกุดกว้าง อ.เมือง จ.ขอนแก่น			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	149.10	150.24	151.52	152.22
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)	213.00	300.60	482.40	602.73
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ขอนแก่น	อ.เมืองขอนแก่น	ต.ดอนหัน	0.18	1.47	6.74	7.20
		ต.ท่าพระ		0.18	2.13	2.59
		ต.บึงเนียม	0.43	2.08	7.85	9.10
		ต.พระลับ	0.56	1.12	9.58	4.89
		ต.เมืองเก่า		1.01	3.12	1.56
จ.มหาสารคาม	อ.กันทรวิชัย	ต.ขามเรียง		0.00	0.43	2.76
		ต.เขวาใหญ่	0.02	0.19	6.20	24.39
	อ.โกสุมพิสัย	ต..แห่ใต้		0.05	4.40	12.08
		ต.แก้งแก	4.13	1.08	1.15	1.15
		ต.เขวาไร่			0.55	1.86
		ต.เขื่อน			0.63	4.11
		ต.แพง	0.00	0.00	0.71	0.58
		ต.โพนงาม	2.37	0.86	5.94	10.09
		ต.ยางท่าแจ้ง	0.93	1.55	8.59	13.22
		ต.ยางน้อย	0.02	0.01	2.37	7.87
		ต.เลิงใต้	2.18	3.16	10.83	2.66
		ต.หนองบอน	0.02	0.34	1.51	1.62
		ต.หนองบัว	1.16	1.05	4.04	9.97
		ต.หัวขวาง	4.05	2.57	10.48	14.65
		ต.เหล่า			0.25	1.35
	อ.เชียงยืน	ต.นาทอง				0.68
		ต.เหล่าบัวบาน			0.08	2.89
	อ.เมืองมหาสารคาม	ต.ท่าสองคอน	0.17	0.50	1.57	1.09

ตารางที่ 4.8.3-5ช เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่างๆ (ต่อ)

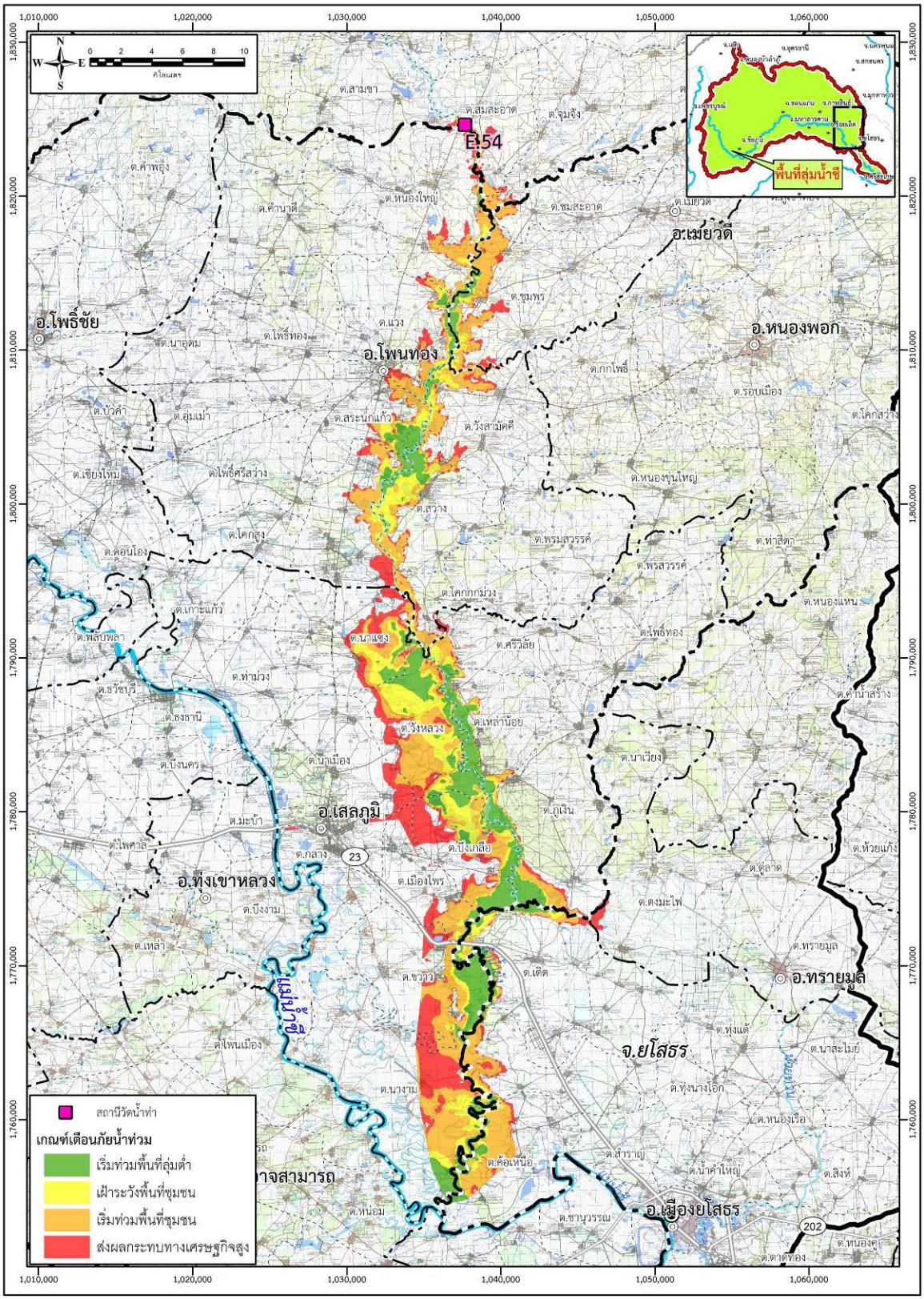
พื้นที่		ชื่อสถานี	E.21 แม่น้ำชี บ้านแก่งโก อ.เมือง จ.ชัยภูมิ			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	172.35	173.25	173.85	174.05
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)	235.00	360.50	465.00	495.00
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ขอนแก่น	อ.โคกโพธิ์ไชย	ต.นาแพง	0.76	0.87	4.27	0.30
		ต.บ้านโคก	0.02	0.13	0.38	0.02
		ต.โพธิ์ไชย	11.54	8.73	17.47	1.76
	อ.ชนบท	ต.ชนบท			0.65	0.03
		ต.โนนพะยอม	0.25	0.73	8.13	0.76
		ต.วังแสง	2.82	2.86	3.87	0.27
	อ.มัญจาคีรี	ต.กุดเค้า	0.42	0.42	4.17	0.35
	อ.แวงน้อย	ต.ท่านางแนว	0.11	0.82	5.83	0.17
		ต.ท่าวัด			0.04	0.55
		ต.ละหานนา	0.31	2.99	4.04	0.63
	อ.แวงใหญ่	ต.โนนทอง	2.52	2.60	3.99	0.14
		ต.โนนสะอาด	4.17	8.27	5.26	0.21
จ.ชัยภูมิ	อ.คอนสวรรค์	ต.คอนสวรรค์	9.80	13.35	9.43	0.93
		ต.โคกมั่งงอย			0.00	0.02
		ต.โนนสะอาด	6.70	3.96	25.20	0.43
		ต.ยางหวาย	2.40	2.49	6.30	0.66
		ต.ศรีสำราญ	3.36	3.73	4.90	0.23
		ต.หนองขาม	4.75	5.48	1.54	0.15
	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.กุดตุ้ม	0.09	0.23	1.71	0.21
		ต.ลาดใหญ่	0.51	1.81	9.87	1.24
จ.นครราชสีมา	อ.แก้งสนามนาง	ต.แก้งสนามนาง	0.21	2.31	2.50	0.43
		ต.โนนสำราญ	1.87	3.15	8.92	0.72

รูปที่ 4.8.3-4ซ เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

ตารางที่ 4.8.3-5ซ เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

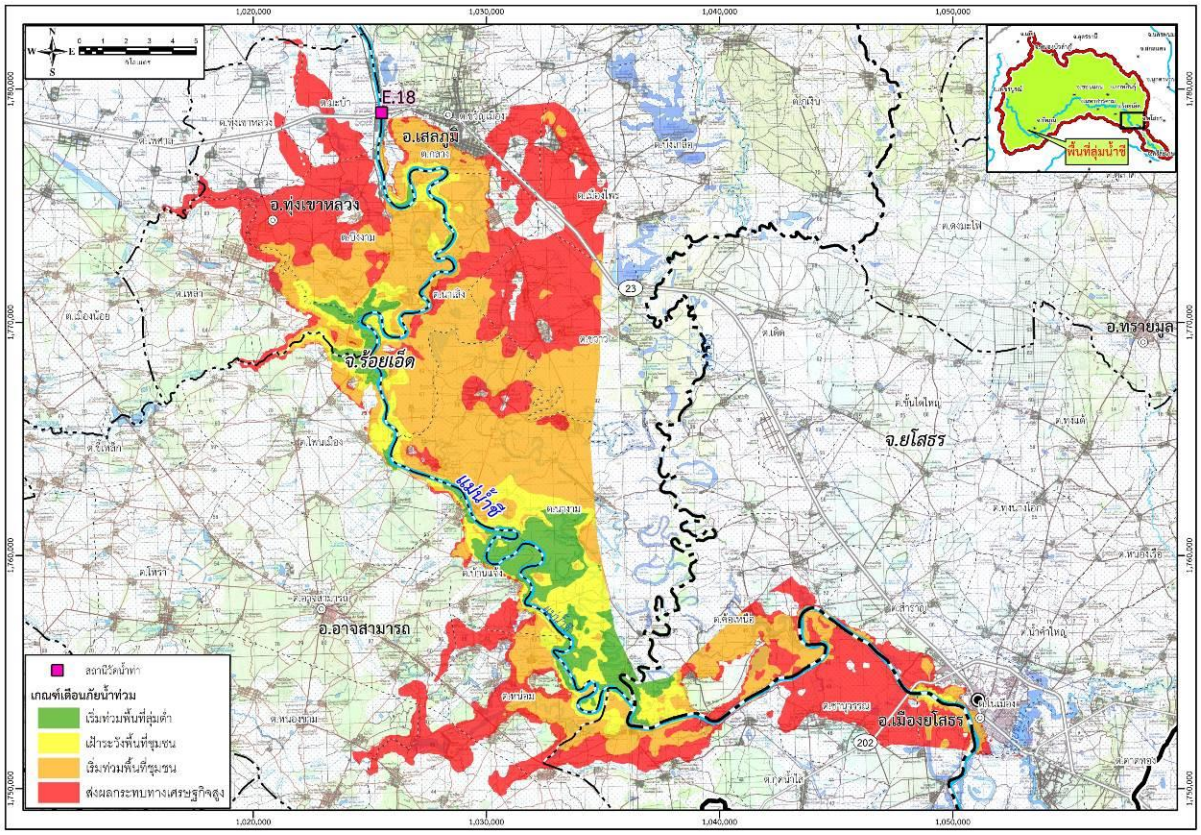
พื้นที่		ชื่อสถานี	E.23 แม่น้ำชี บ้านค่าย อ.เมือง จ.ชัยภูมิ			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	182.57	182.73	183.30	183.65
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)	87.60	98.96	125.60	143.95
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ชัยภูมิ	อ.จัตุรัส	ต.ละหาน				0.02
	อ.เนินสง่า	ต.กะฮาด	0.55	0.45	1.50	5.04
		ต.ตาเนิน				0.19
	อ.บ้านเขว้า	ต.ลุ่มลำชี		0.20	3.15	1.76
	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.กุดตุ้ม	6.25	2.26	14.60	6.24
		ต.ชีลอง	0.33	1.22	4.02	1.38
		ต.โนนสำราญ	0.63	1.35	5.35	3.43
		ต.บ้านค่าย	1.36	0.78	6.74	4.59
		ต.บุ่งคล้า	0.33	0.71	9.60	20.31
		ต.ลาดใหญ่	0.00	0.30	2.37	1.15
		ต.หนองนาแซง	0.32	1.09	7.20	4.55
		ต.หนองไผ่	0.72	2.84	18.73	25.11
จ.นครราชสีมา	อ.แก้งสนามนาง	ต.แก้งสนามนาง			1.19	0.03
		ต.บึงสำโรง	0.15	0.53	14.38	7.21
		ต.สีสุก	0.03	0.09	3.86	6.84
	อ.บ้านเหลื่อม	ต.บ้านเหลื่อม	0.38	1.66	10.28	5.45
		ต.วังโพธิ์				0.06

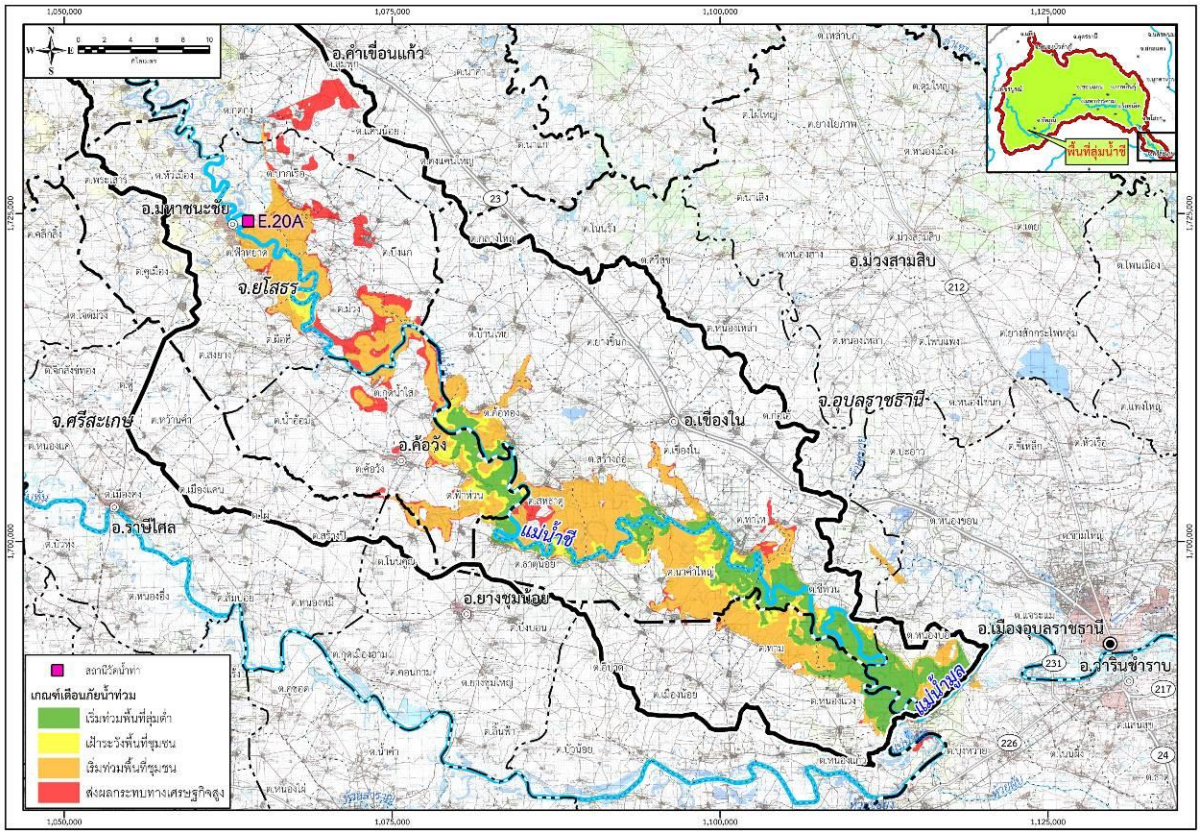
รูปที่ 4.8.3-4ฌ เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

ตารางที่ 4.8.3-5ฌ เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่างๆ (ต่อ)

พื้นที่		ชื่อสถานี	E.54 ลำน้ำยัง บ้านแก่งยาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	143.44	143.97	145.60	146.45
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)				
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.กาฬสินธุ์	อ.กุฉินารายณ์	ต.จุมจัง	0.07	0.11	1.03	0.35
		ต.สมสะอาด	0.03	0.12	1.37	1.30
		ต.สามขา		0.01	0.07	0.28
จ.ยโสธร	อ.ทรายมูล	ต.ดงมะไฟ				1.10
	อ.เมืองยโสธร	ต.ค้อเหนือ	3.03	1.06	8.80	1.05
		ต.ดู่ทุ่ง	0.97	0.83	4.09	1.23
		ต.เดิด	4.45	1.85	2.65	1.06
จ.ร้อยเอ็ด	อ.โพนทอง	ต.โคกกกม่วง	0.29	0.42	2.28	0.78
		ต.โนนชัยศรี	1.27	1.25	4.80	3.69
		ต.วังสามัคคี	0.71	1.73	4.31	1.87
		ต.แวง	1.51	1.00	3.59	2.42
		ต.สระนกแก้ว	3.05	1.71	3.47	1.37
		ต.สว่าง	2.81	4.88	4.33	1.29
		ต.หนองใหญ่	0.76	1.14	5.61	2.92
	อ.เมยวดี	ต.ชมสะอาด			0.95	0.17
		ต.ชุมพร	2.02	1.47	8.38	2.81
	อ.เสลภูมิ	ต.กลาง				0.21
		ต.ขวัญเมือง				0.36
		ต.ขวาว	6.49	1.21	7.65	6.16
		ต.นางาม	4.78	3.85	11.55	8.75
		ต.นาแซง	1.80	3.59	5.46	5.98
		ต.นาเมือง			0.45	3.05
		ต.บึงเกลือ	8.01	5.05	6.88	7.05
		ต.ภูเงิน	5.26	0.66	3.20	1.30
		ต.เมืองไพร	0.80	0.40	3.18	3.35
		ต.วังหลวง	10.51	11.12	12.50	5.01
		ต.ศรีวิลัย	0.55	1.04	1.42	0.57
		ต.เหล่าน้อย	5.27	0.63	1.07	0.31

รูปที่ 4.8.3-4ญ เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

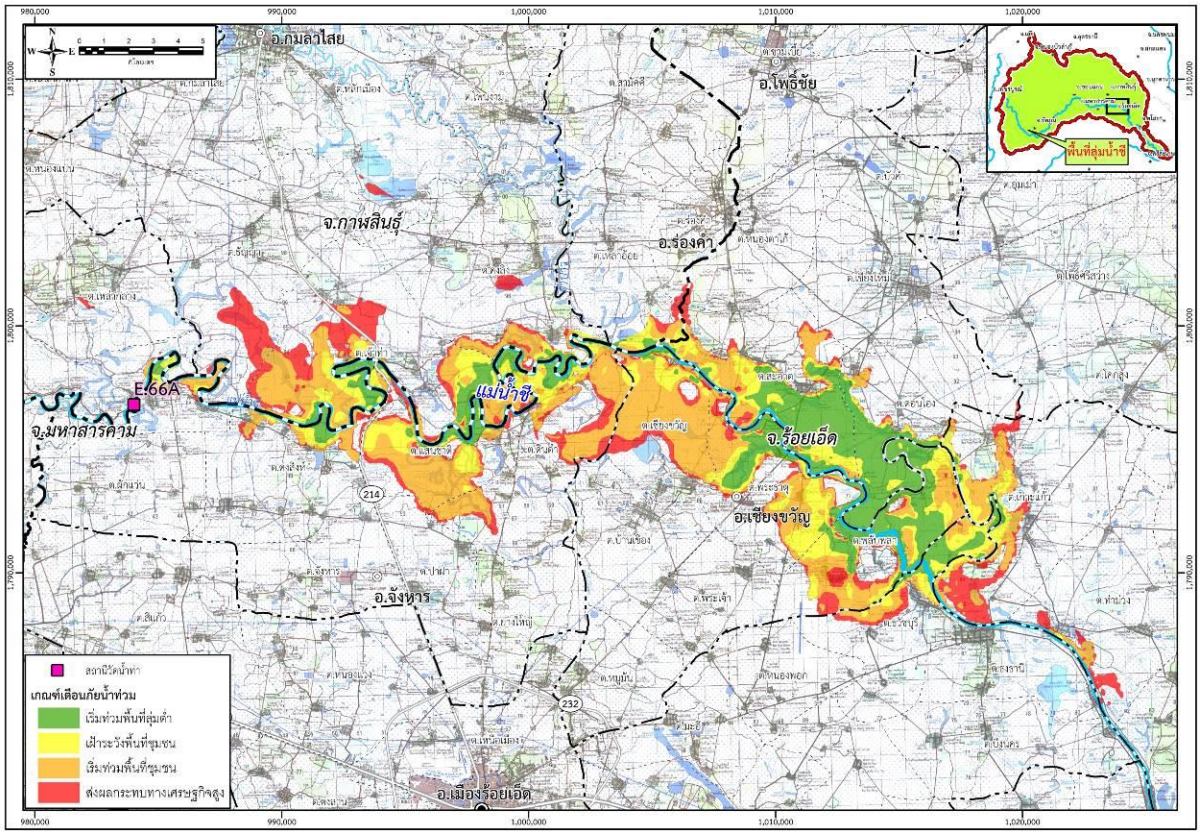
รูปที่ 4.8.3-4ฎ เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

ตารางที่ 4.8.3-5ญ เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่างๆ (ต่อ)

พื้นที่		ชื่อสถานี	E.18 แม่น้ำชี บ้านท่าสะแบง อ.ทุ่งเขาหลวง จ.ร้อยเอ็ด			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	129.96	130.69	131.60	131.75
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)				
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ยโสธร	อ.เมืองยโสธร	ต.เขื่องคำ			0.02	0.08
		ต.ค้อเหนือ	1.51	2.06	9.60	5.00
		ต.ในเมือง			0.67	0.27
		ต.สำราญ		0.34	0.94	2.90
จ.ร้อยเอ็ด	อ.ทุ่งเขาหลวง	ต.ทุ่งเขาหลวง				3.09
		ต.เทอดไทย	1.60	1.50	2.88	2.53
		ต.บึงงาม	1.36	3.67	17.06	17.15
		ต.มะบ้า			0.02	4.76
		ต.เหล่า				1.15
	อ.ธวัชบุรี	ต.บึงนคร				0.13
		ต.ไพศาล				0.67
	อ.พนมไพร	ต.กุดน้ำใส			0.15	0.51
		ต.ชานุวรรณ		0.00	1.32	16.76
		ต.โพธิ์ใหญ่	0.12	0.94	4.76	5.98
		ต.แสนสุข		0.14	1.17	2.82
	อ.เสลภูมิ	ต.กลาง	0.23	0.71	5.96	1.94
		ต.ขวัญเมือง			0.01	4.62
		ต.ขวาว			9.36	18.51
		ต.นางาม	12.88	12.53	36.39	4.90
		ต.นาเลิง	0.38	2.72	17.67	6.32
		ต.เมืองไพร			0.47	10.96
	อ.อาจสามารถ	ต.บ้านแจ้ง	2.66	1.31	1.44	2.07
		ต.โพนเมือง	1.45	2.34	2.37	0.98
		ต.หนองขาม				1.27
		ต.หนองหมื่นถ่าน				5.91
		ต.หน่อม	0.55	1.33	5.93	8.25
		ต.อาจสามารถ				1.71

ตารางที่ 4.8.3-5ฎ เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่างๆ (ต่อ)

พื้นที่		ชื่อสถานี	E.20A แม่น้ำชี บ้านฟ้าหยาด อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	119.12	120.80	121.81	122.00
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)				
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ยโสธร	อ.ค้อวัง	ต.กุดน้ำใส		0.12	8.34	5.34
		ต.ค้อวัง		0.08	0.85	1.03
		ต.ฟ้าห่วน	10.04	6.96	13.30	1.34
	อ.คำเขื่อนแก้ว	ต.กุดกุง			0.27	0.70
		ต.แคนน้อย				0.19
		ต.ลุมพุก			0.02	8.77
	อ.มหาชนะชัย	ต.โนนทราย		0.01	5.10	1.68
		ต.บากเรือ			5.18	3.53
		ต.บึงแก			1.48	4.50
		ต.ผือฮี	0.04	1.65	2.30	0.37
		ต.ฟ้าหยาด		0.80	15.87	0.78
		ต.ม่วง	0.03	0.54	14.48	7.77
จ.ศรีสะเกษ	อ.กันทรารมย์	ต.ทาม	5.29	2.75	17.05	0.31
		ต.เมืองน้อย			0.18	0.21
		ต.หนองแก้ว	0.27	0.02	0.36	0.59
		ต.หนองแวง	12.63	0.24	3.78	0.10
	อ.ยางชุมน้อย	ต.โนนคูณ			1.44	0.22
	อ.ราษีไศล	ต.สร้างปี่				0.43
จ.อุบลราชธานี	อ.เขื่องใน	ต.เขื่องใน	1.24	0.22	4.47	0.62
		ต.ค้อทอง	3.83	3.02	7.56	0.53
		ต.ชีทวน	17.72	1.85	4.67	0.43
		ต.แดงหม้อ	2.47	1.08	2.44	0.19
		ต.ท่าไห	1.50	0.65	2.31	1.83
		ต.ธาตุน้อย	1.97	1.35	0.88	0.15
		ต.นาคำใหญ่	9.78	4.95	24.53	0.85
		ต.บ้านไทย			2.85	0.30
		ต.สร้างถ่อ	2.10	0.78	20.01	0.49
		ต.สหธาตุ	1.67	0.26	15.77	3.44
		ต.หัวดอน			0.96	0.07
	อ.เมืองอุบลราชธานี	ต.หนองบ่อ	18.75	0.48	5.34	0.08
	อ.วารินชำราบ	ต.บุ่งหวาย	0.22	0.02	0.14	0.08
		ต.หนองกินเพล	0.03	0.01	0.42	0.01

รูปที่ 4.8.3-4ฏ เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่าง ๆ (ต่อ)

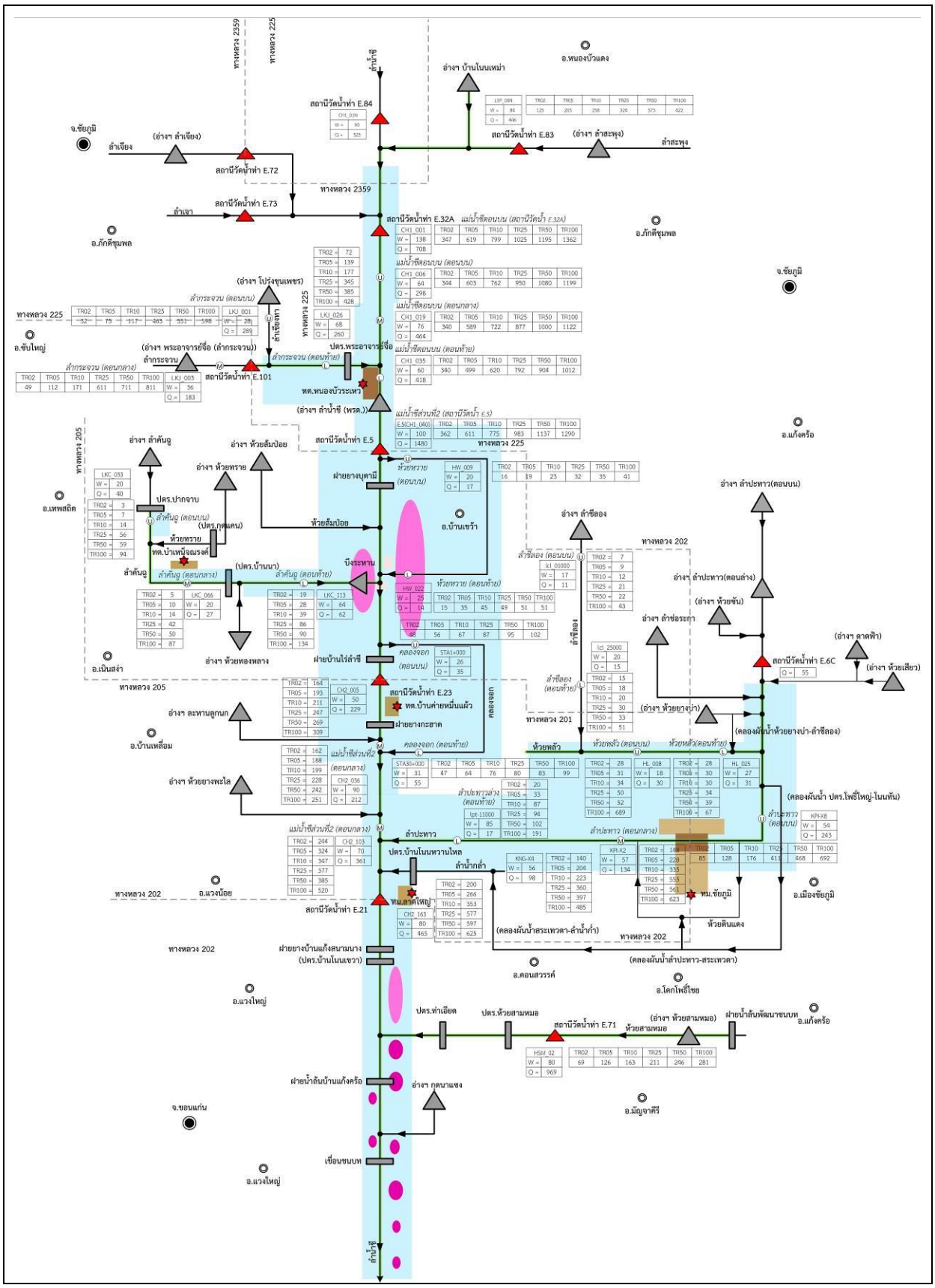
ตารางที่ 4.8.3-5ฏ เกณฑ์การเตือนภัยระดับน้ำท่วม 4 ระดับของสถานีวัดน้ำท่าต่างๆ (ต่อ)

พื้นที่		ชื่อสถานี	E.66A แม่น้ำชี บ้านม่วงลาด อ.จังหาร จ.ร้อยเอ็ด			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	136.68	137.22	138.10	138.38
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)				
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.กาฬสินธุ์	อ.กมลาไสย	ต.กมลาไสย				0.00
		ต.เจ้าท่า	3.13	4.17	9.65	6.19
		ต.ดงลิง	0.59	0.49	2.10	1.35
		ต.ธัญญา		0.00	0.28	3.32
		ต.หลักเมือง				0.31
	อ.ฆ้องชัย	ต.ลำชี	0.03	0.13	0.17	0.07
		ต.เหล่ากลาง				0.12
	อ.ร่องคำ	ต.ร่องคำ				0.19
		ต.เหล่าอ้อย	0.29	0.91	0.75	0.50
จ.ร้อยเอ็ด	อ.จังหาร	ต.ดงสิงห์	1.18	0.91	1.84	0.65
		ต.ดินดำ	1.18	2.25	7.42	2.99
		ต.ปาฝา			0.02	0.11
		ต.ม่วงลาด	0.22	0.55	0.72	0.10
		ต.แสนชาติ	1.04	2.72	6.88	1.69
	อ.เชียงขวัญ	ต.เชียงขวัญ	0.41	1.59	9.95	2.10
		ต.บ้านเขือง			0.03	0.05
		ต.พระธาตุ	3.95	3.82	6.03	1.50
		ต.พลับพลา	8.02	3.53	5.75	2.08
	อ.ธวัชบุรี	ต.ธงธานี		0.00	0.05	0.11
		ต.ธวัชบุรี	2.25	2.24	1.97	0.95
	อ.โพธิ์ชัย	ต.เชียงใหม่			0.00	0.04
		ต.ดอนโอง	6.93	0.74	0.60	0.29
		ต.สะอาด	8.99	4.35	4.44	1.32
		ต.หนองตาไก้				0.18
	อ.โพนทอง	ต.โคกสูง				0.04
	อ.เสลภูมิ	ต.เกาะแก้ว	0.31	2.14	4.28	4.09
		ต.ท่าม่วง		0.05	0.62	1.37

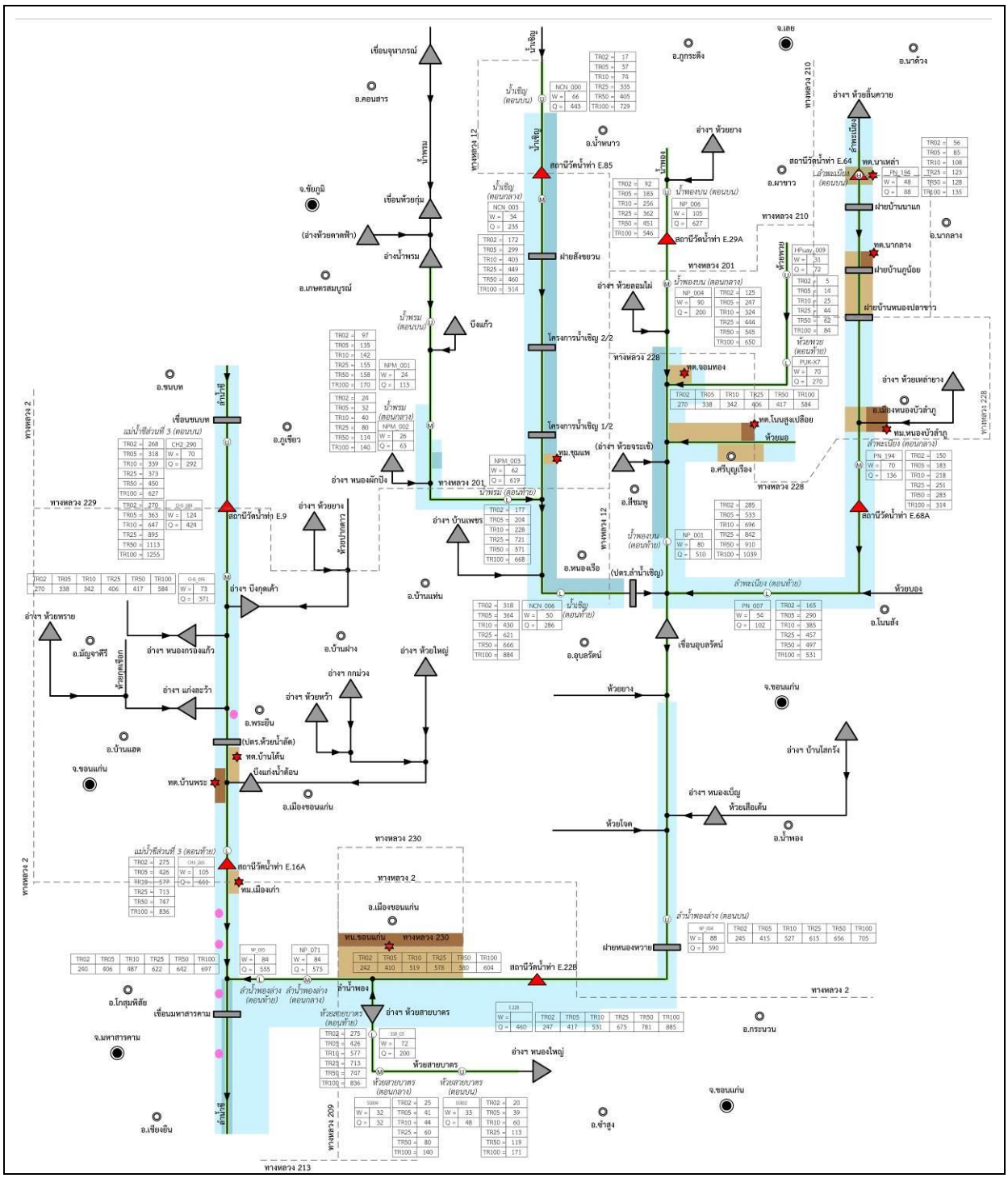
ตารางที่ 4.8.3-6 ตัวอย่างปริมาณฝนสะสมรายวันที่คาบอุบัติต่างๆ

สถานี	ช่วงระยะเวลาที่ฝนตก	ปริมาณฝนสะสมรายวันที่คาบอุบัติต่างๆ (มม.)									
	(วัน)	2	5	10	25	50	100	200	500	1,000	10,000
11090	1	92.01	124.53	146.07	173.28	193.46	213.50	233.46	259.80	279.71	345.80
	2	120.30	167.09	198.07	237.22	266.25	295.08	323.80	361.69	390.32	485.40
	3	136.63	184.78	216.66	256.94	286.83	316.49	346.04	385.03	414.50	512.34
	4	149.92	201.46	235.59	278.71	310.70	342.45	374.09	415.83	447.38	552.11
	5	162.14	215.45	250.75	295.34	328.43	361.27	393.98	437.15	469.78	578.09
เฉลี่ยสถานี 11090		132.20	178.66	209.43	248.30	277.13	305.76	334.27	371.90	400.34	494.75
11110	1	93.81	128.40	151.29	180.23	201.69	222.99	244.22	272.23	293.39	363.67
	2	115.80	154.98	180.91	213.69	238.00	262.13	286.17	317.90	341.87	421.47
	3	131.30	174.63	203.31	239.56	266.45	293.14	319.73	354.82	381.33	469.37
	4	146.85	193.16	223.83	262.58	291.32	319.85	348.28	385.79	414.13	508.24
	5	159.12	209.23	242.41	284.34	315.44	346.31	377.06	417.64	448.31	550.14
เฉลี่ยสถานี 11110		129.38	172.08	200.35	236.08	262.58	288.88	315.09	349.68	375.81	462.58
11120	1	74.99	106.11	126.71	152.74	172.06	191.23	210.33	235.53	254.57	317.81
	2	96.30	133.34	157.86	188.85	211.84	234.65	257.39	287.38	310.05	385.31
	3	109.47	148.83	174.88	207.81	232.23	256.48	280.63	312.50	336.59	416.56
	4	121.18	163.27	191.13	226.33	252.45	278.38	304.21	338.29	364.04	449.55
	5	133.85	179.65	209.96	248.27	276.69	304.90	333.00	370.08	398.11	491.15
เฉลี่ยสถานี 11120		107.16	146.24	172.11	204.80	229.05	253.13	277.11	308.76	332.67	412.08

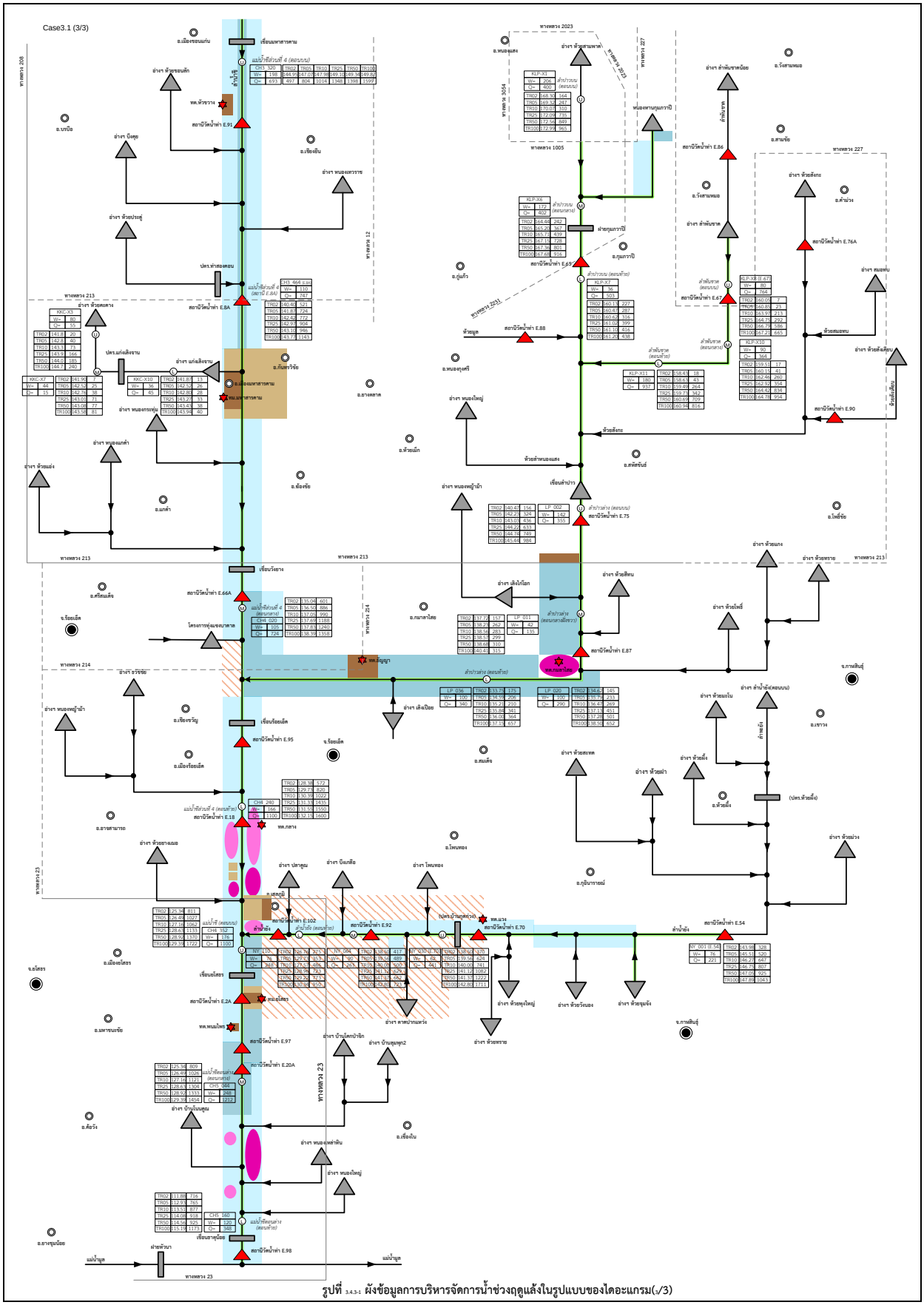
หมายเหตุ : เกณฑ์ของสถานีทั้งหมดนำเสนอไว้ในภาคผนวก

รูปที่ 4.8.3-5 แผนผังแสดงอัตราการไหลและระดับน้ำที่คาบอุบัติต่าง ๆ

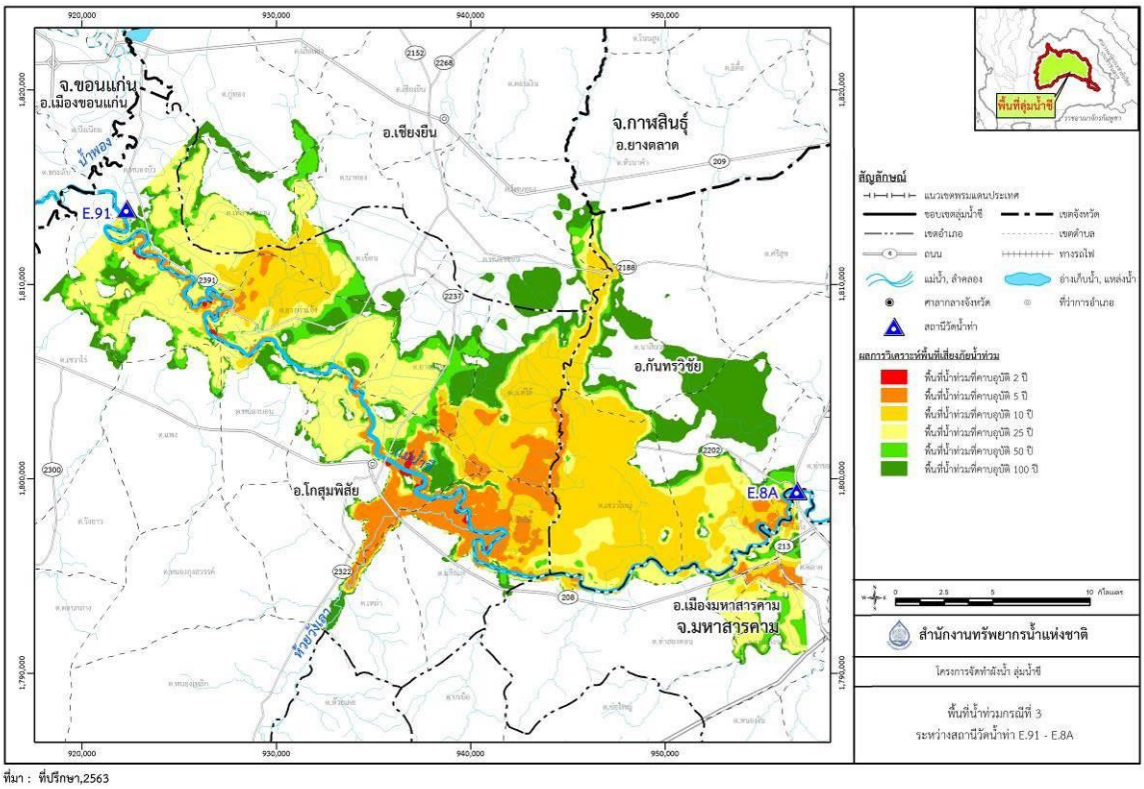

รูปที่ 4.8.3-5 แผนผังแสดงอัตราการไหลและระดับน้ำที่คาบอุบัติต่างๆ (ต่อ)

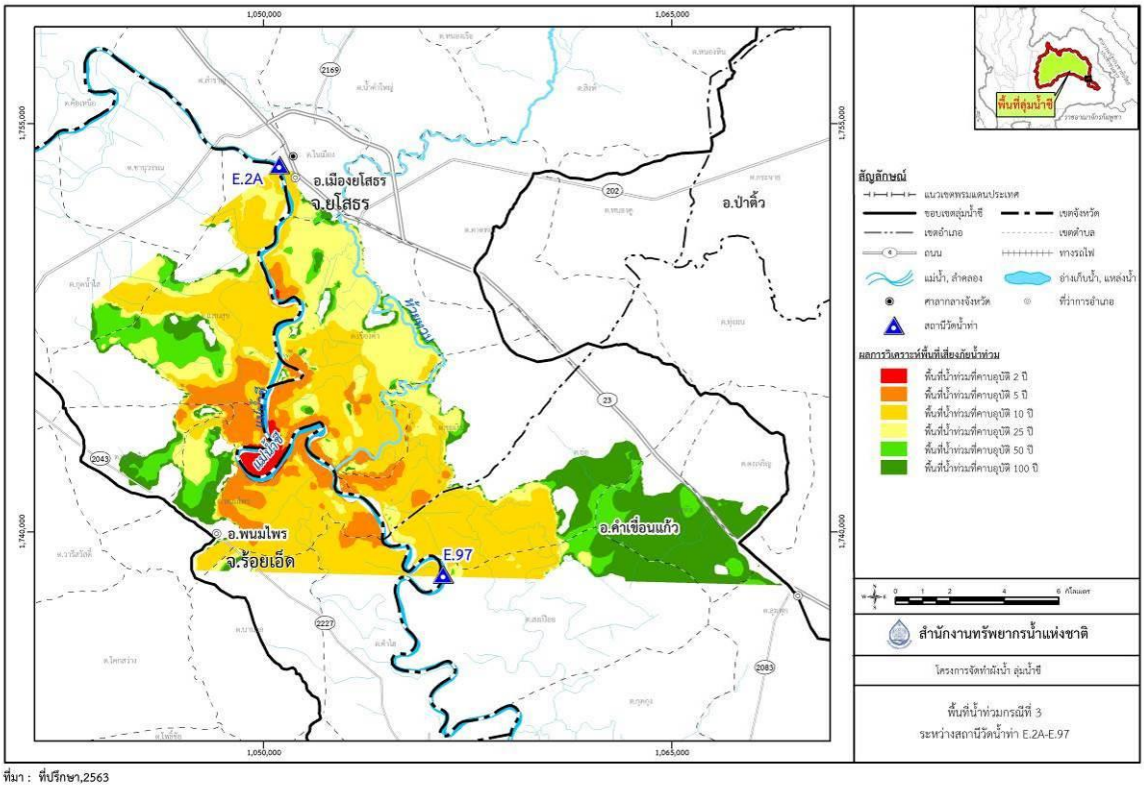

รูปที่ 3.4.3-1 ผังข้อมูลการบริหารจัดการน้ำช่วงฤดูแล้งในรูปแบบของไดอะแกรม(3/3)

รูปที่ 4.8.3-5 แผนผังแสดงอัตราการไหลและระดับน้ำที่คาบอุบัติต่างๆ (ต่อ)

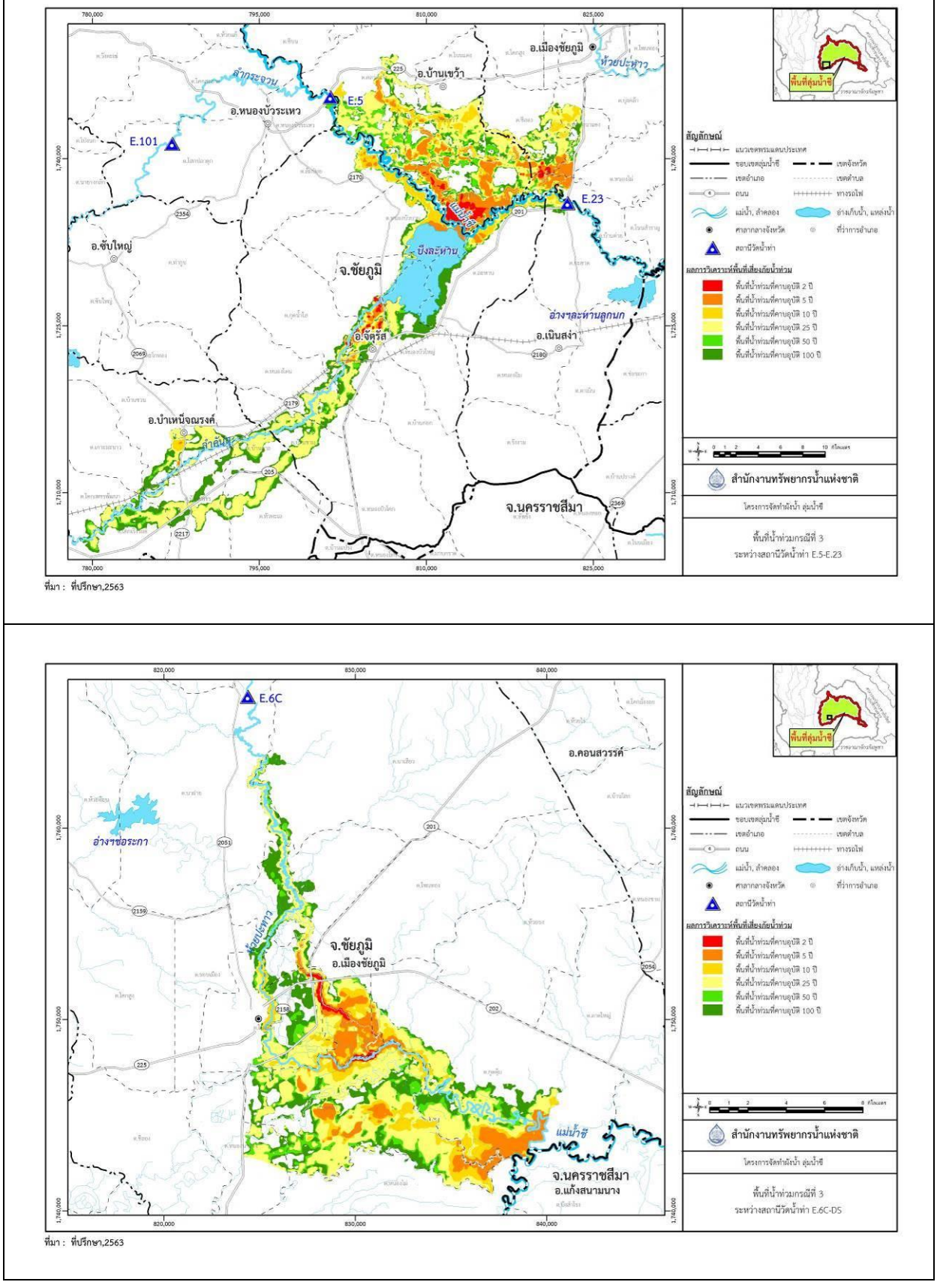

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

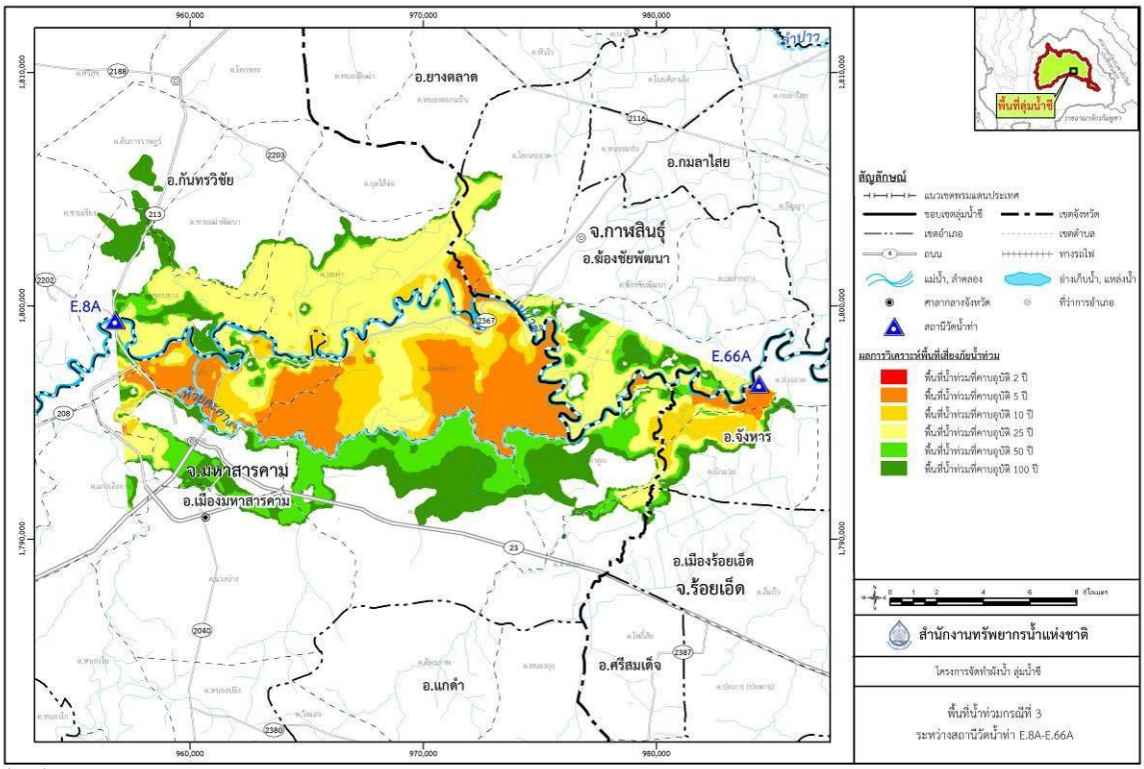

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

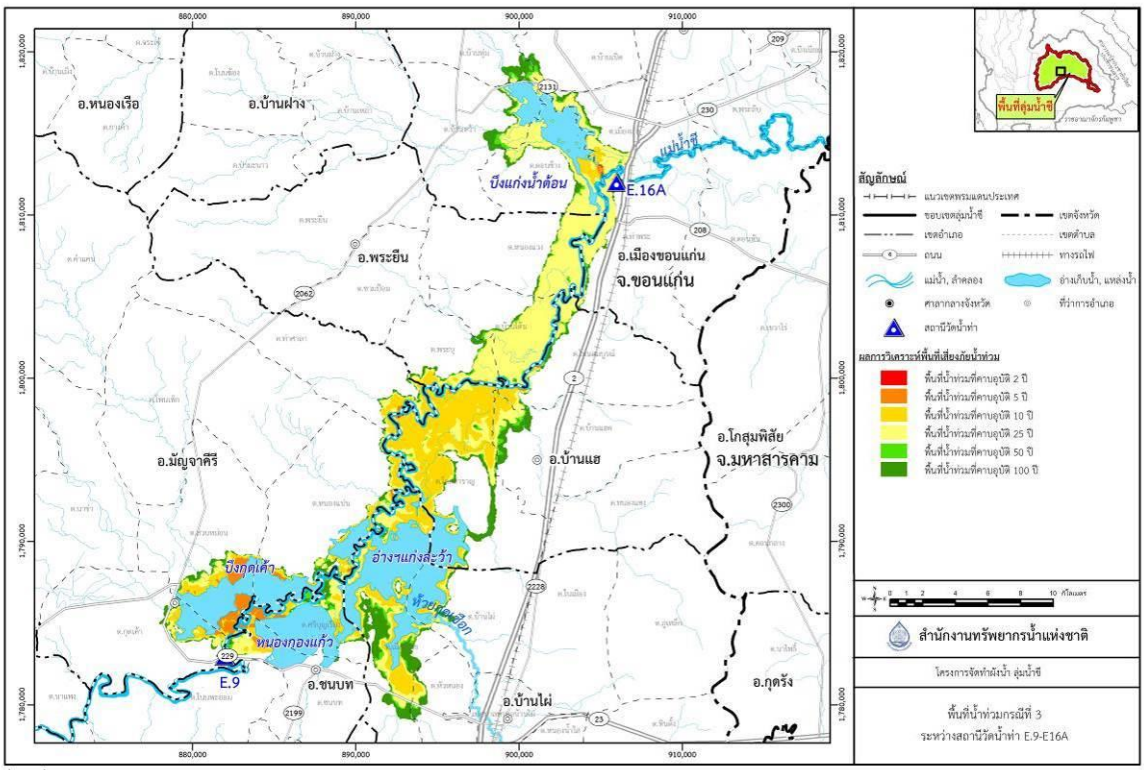
รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ

รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ (ต่อ)

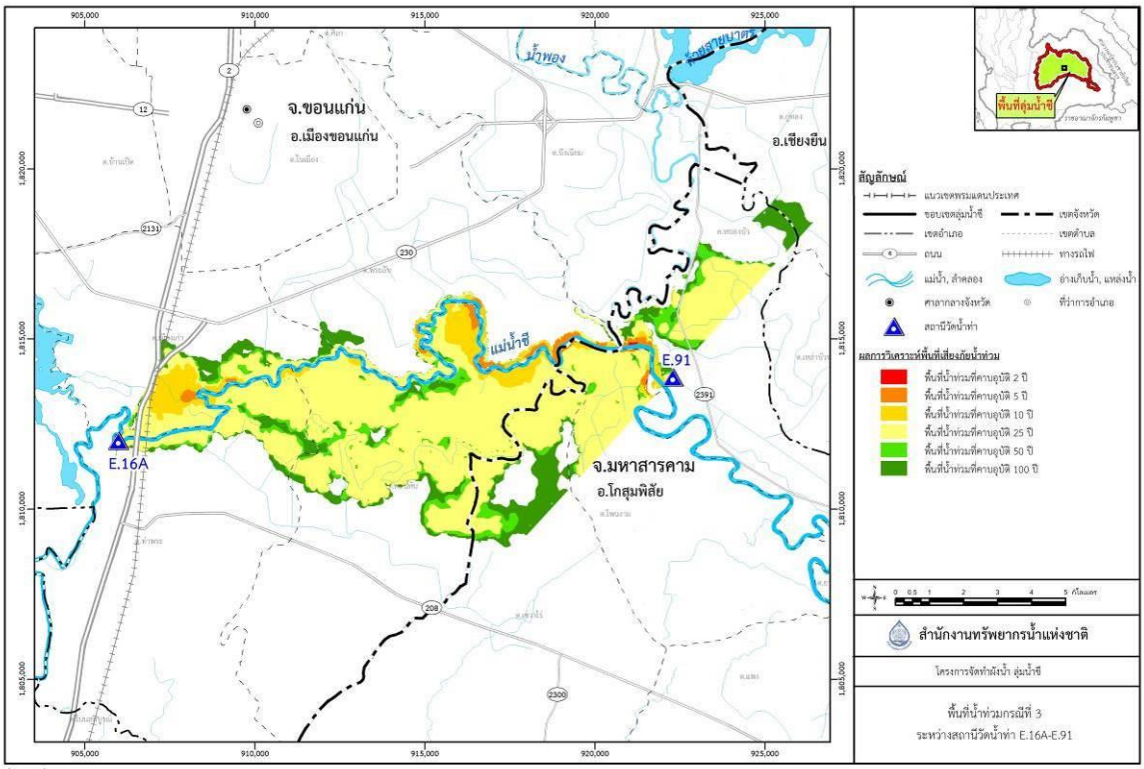

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

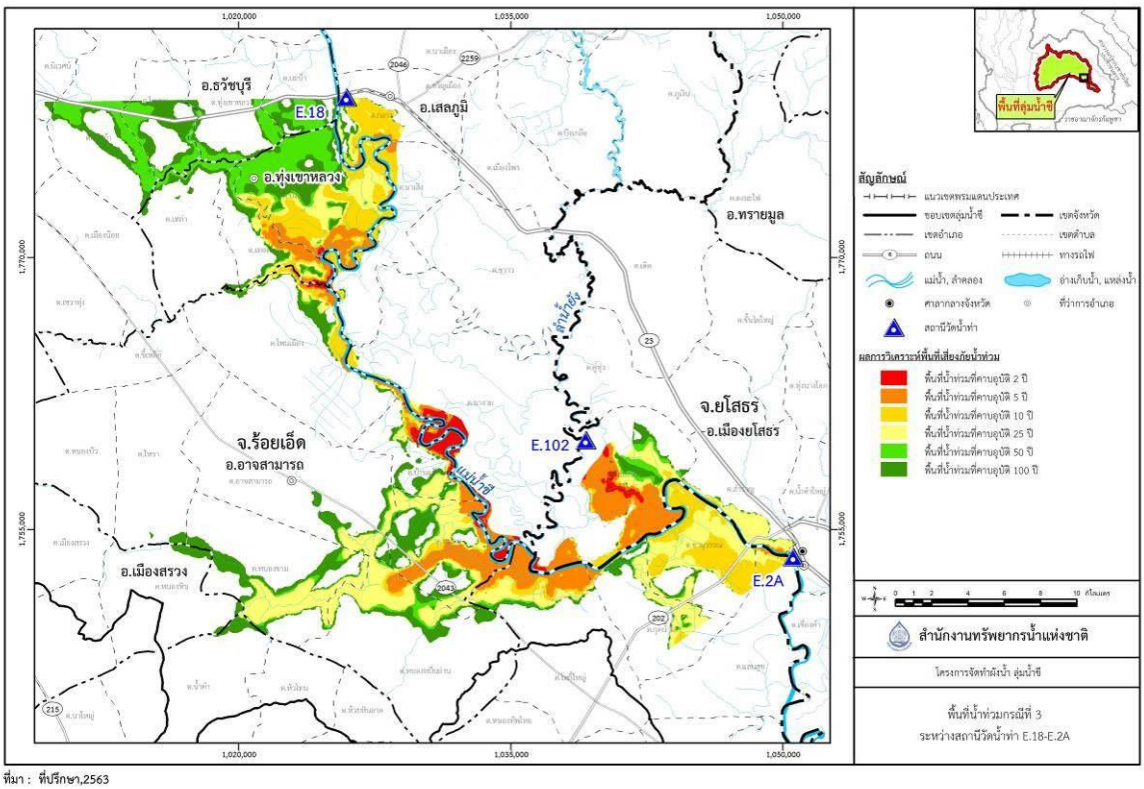

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ (ต่อ)

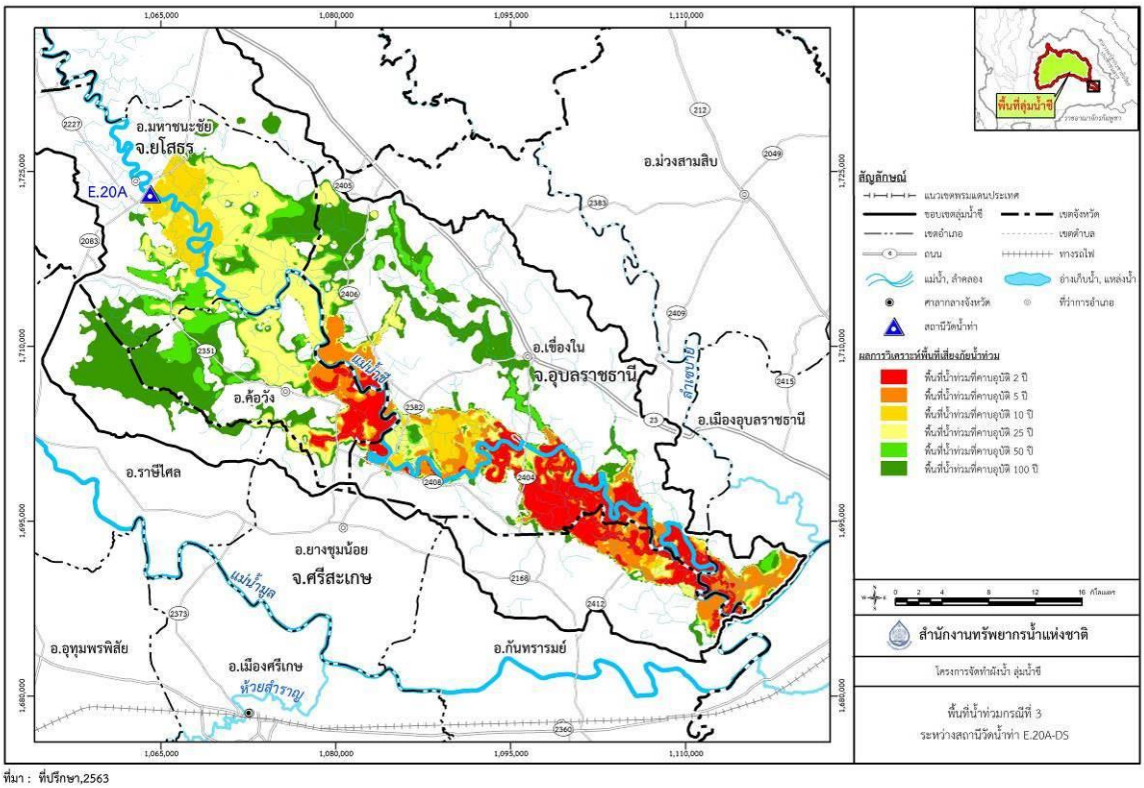

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

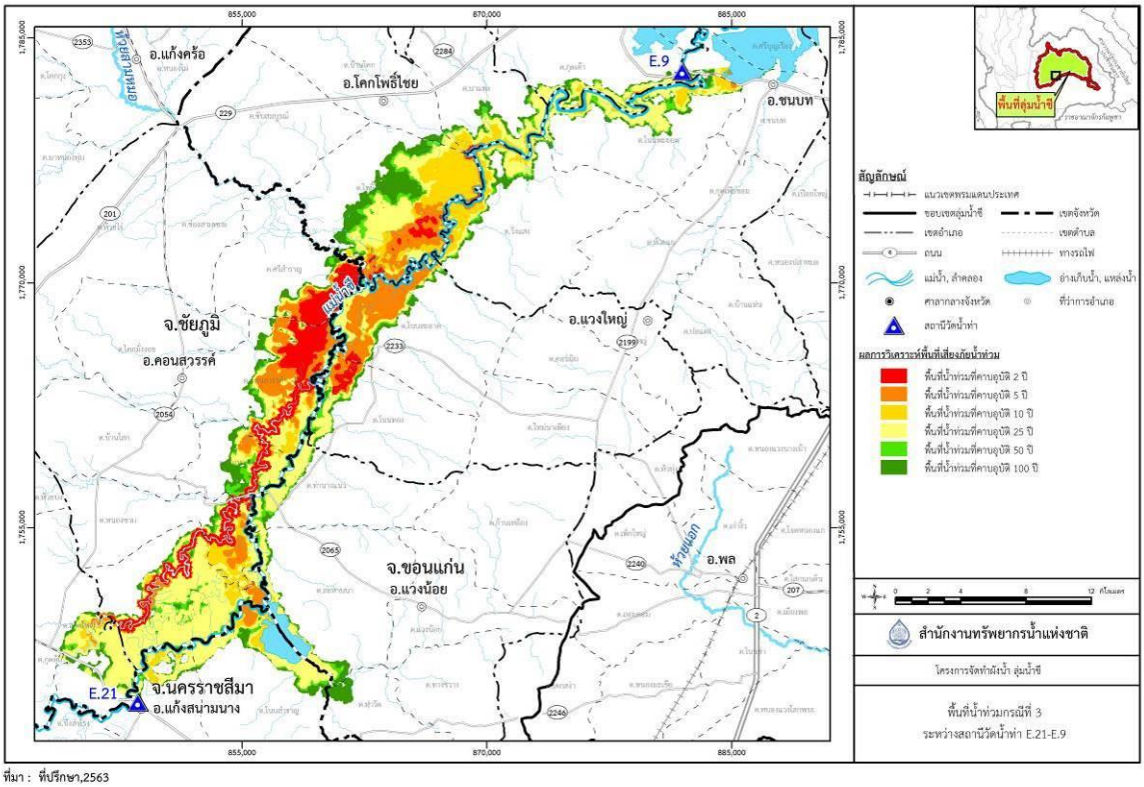

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ (ต่อ)

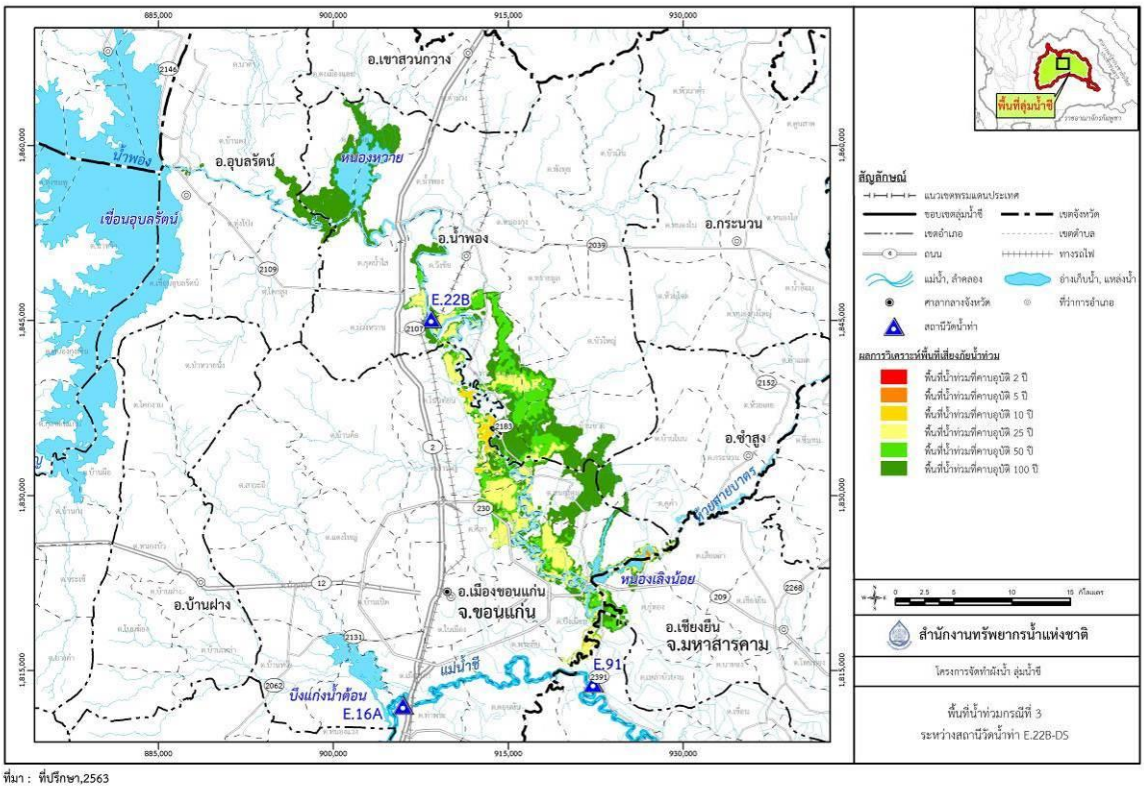

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

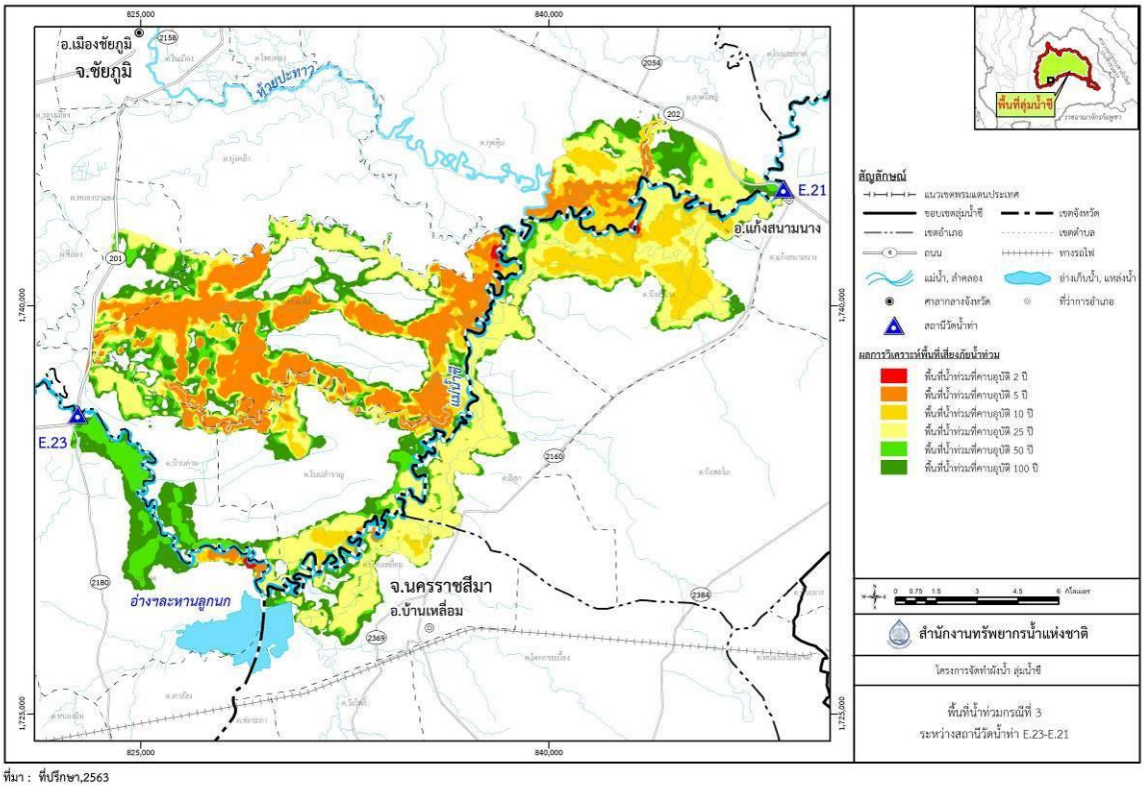

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ (ต่อ)

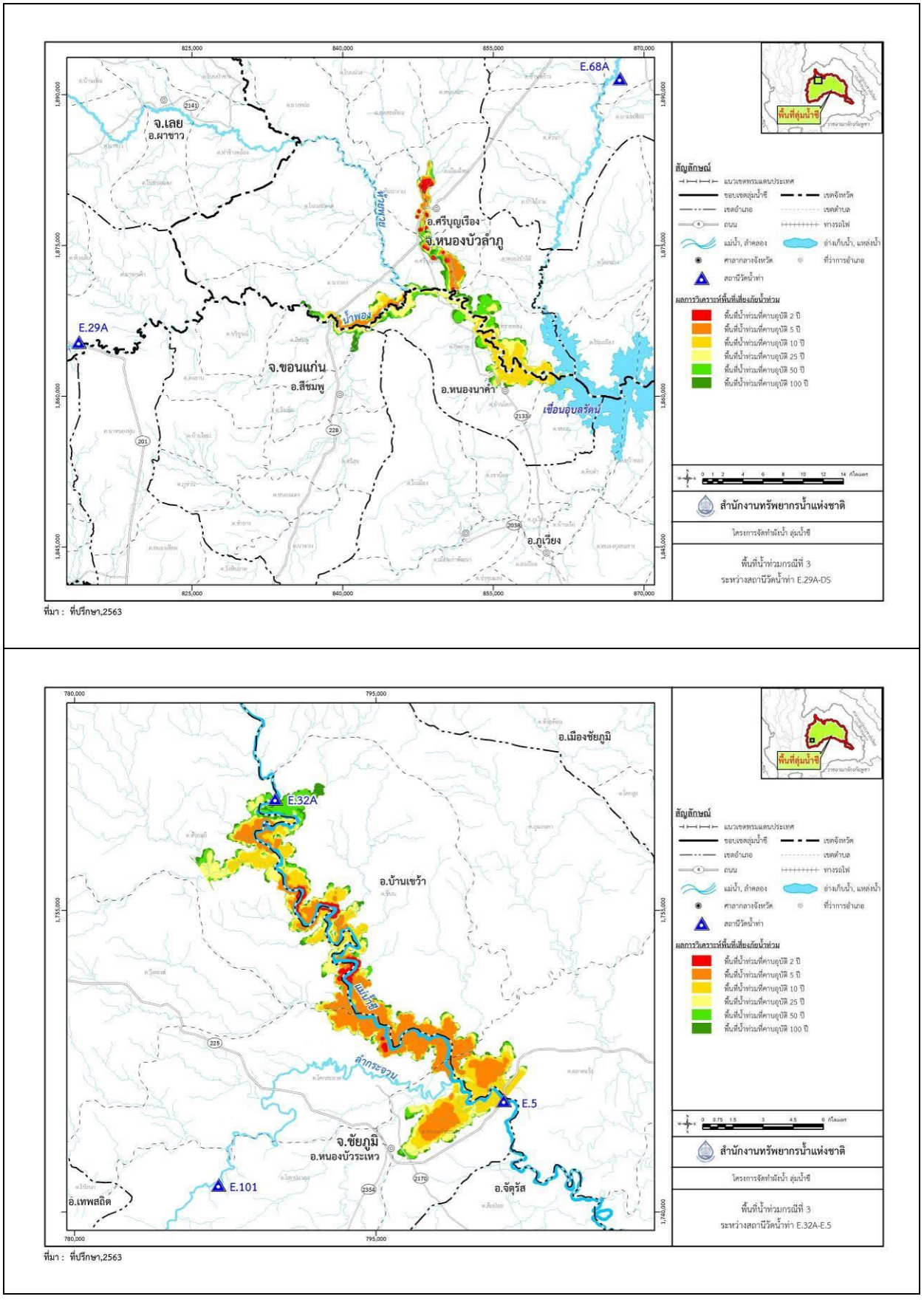

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

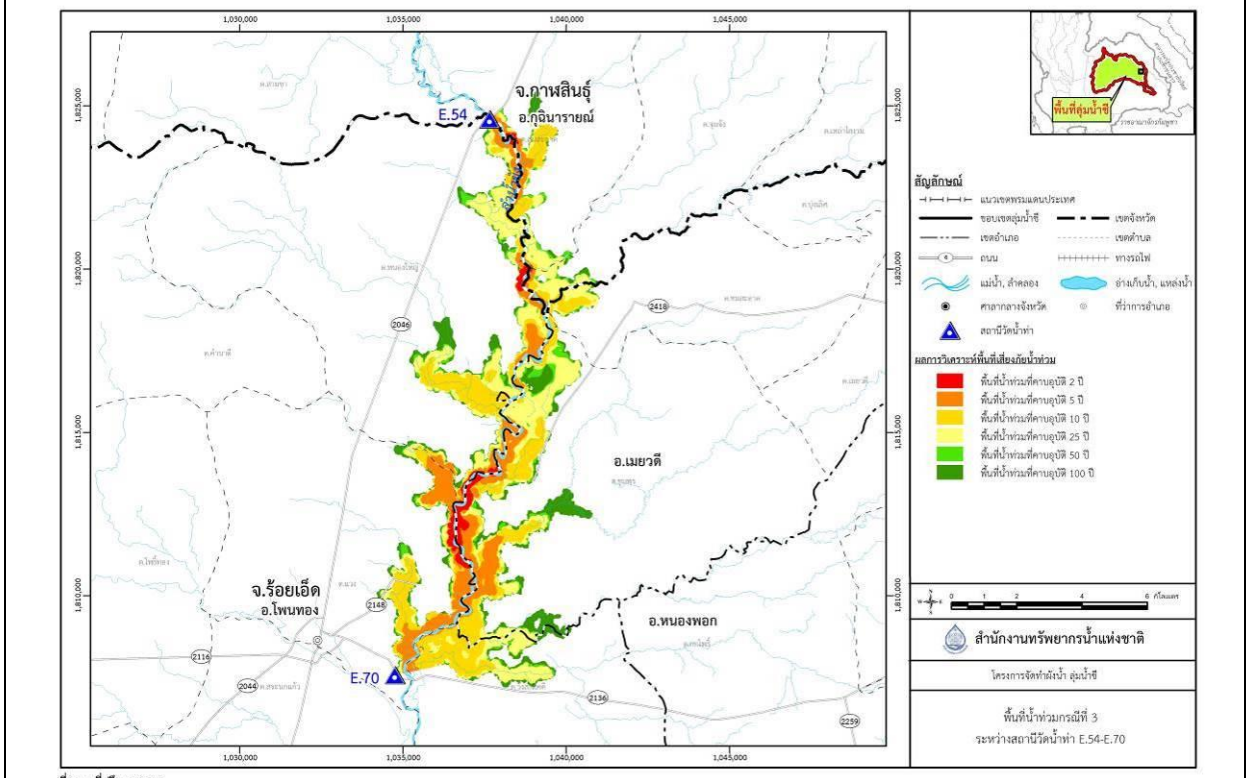

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

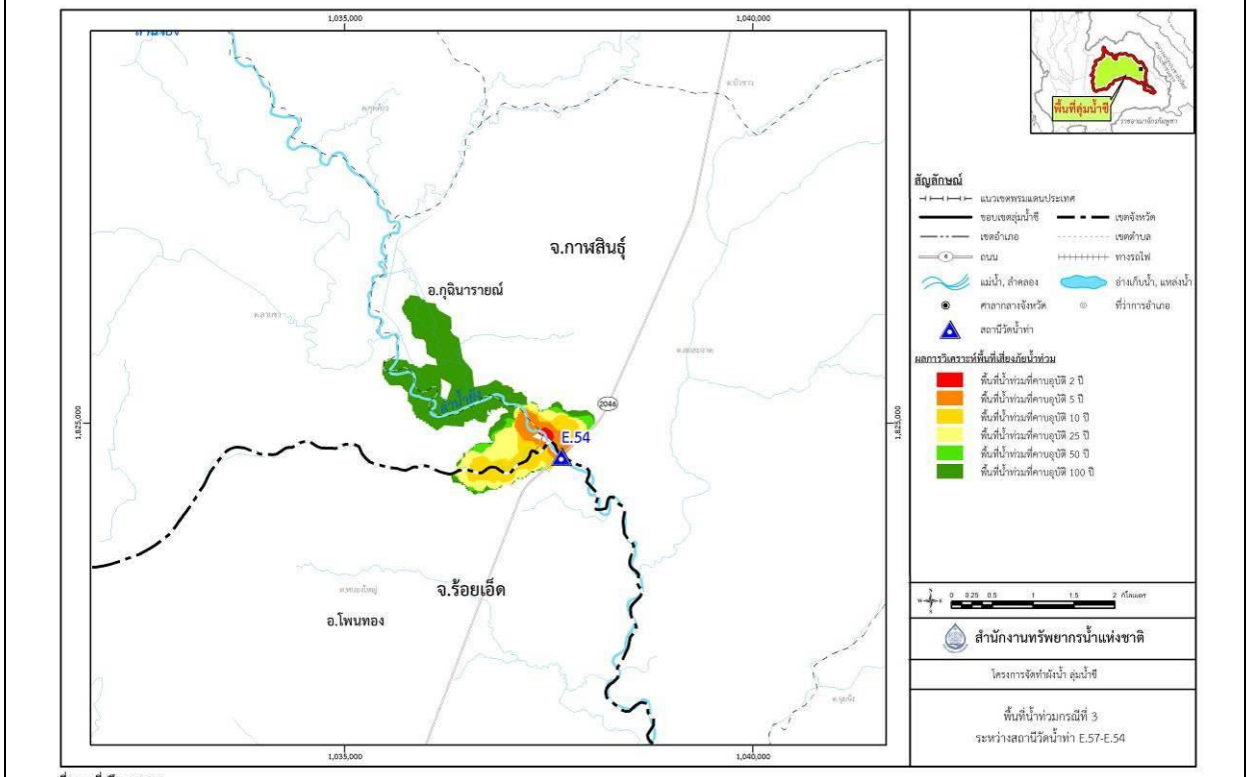
รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ (ต่อ)

รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ (ต่อ)

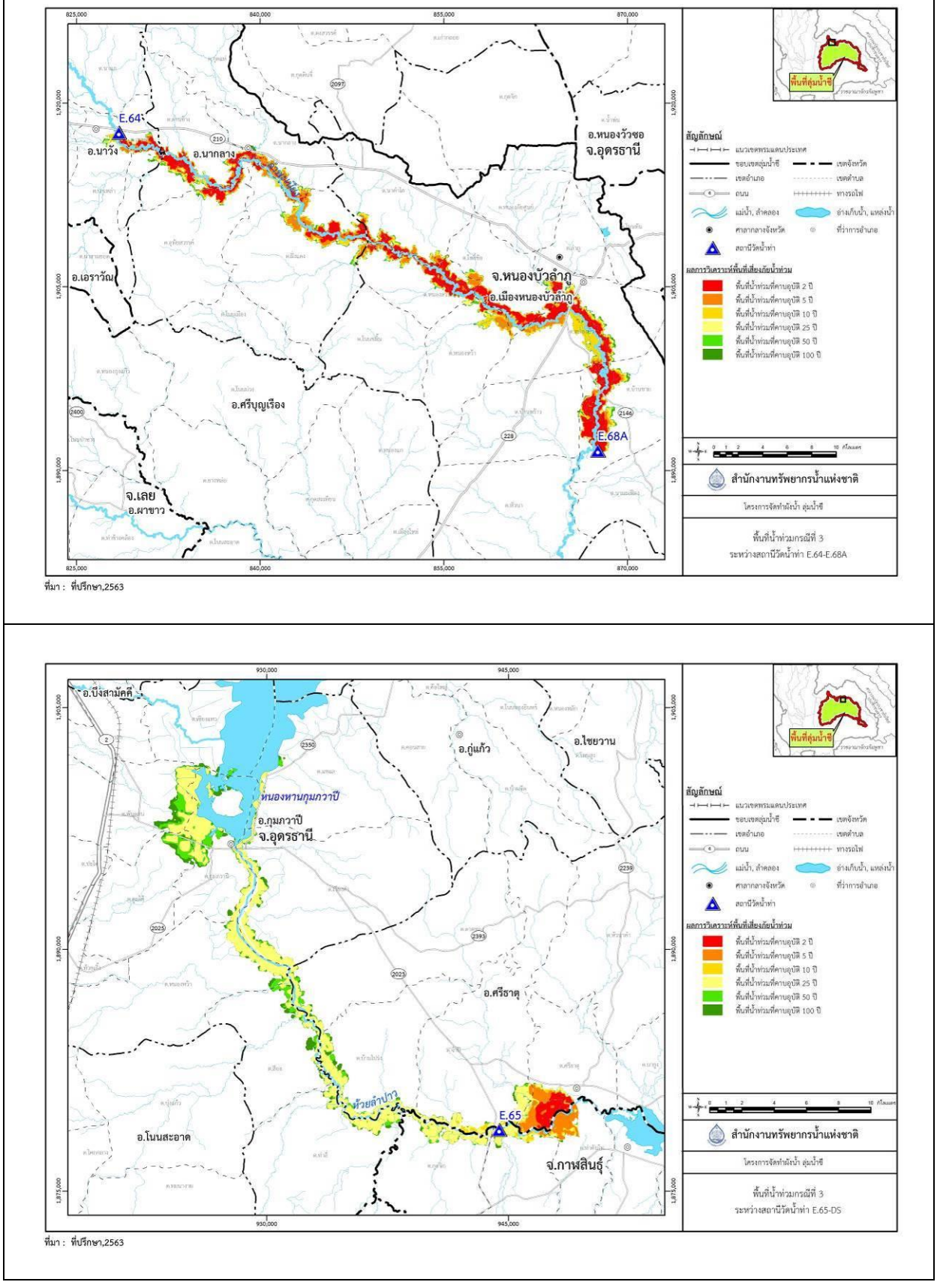

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

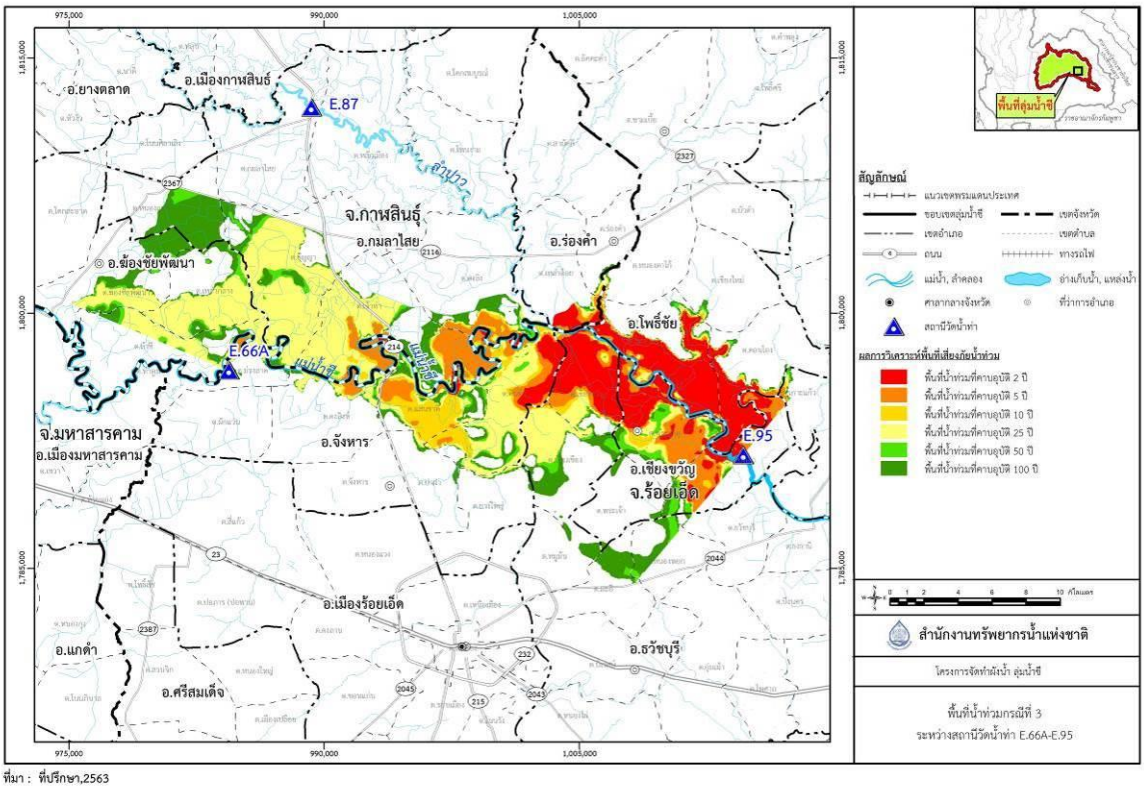

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

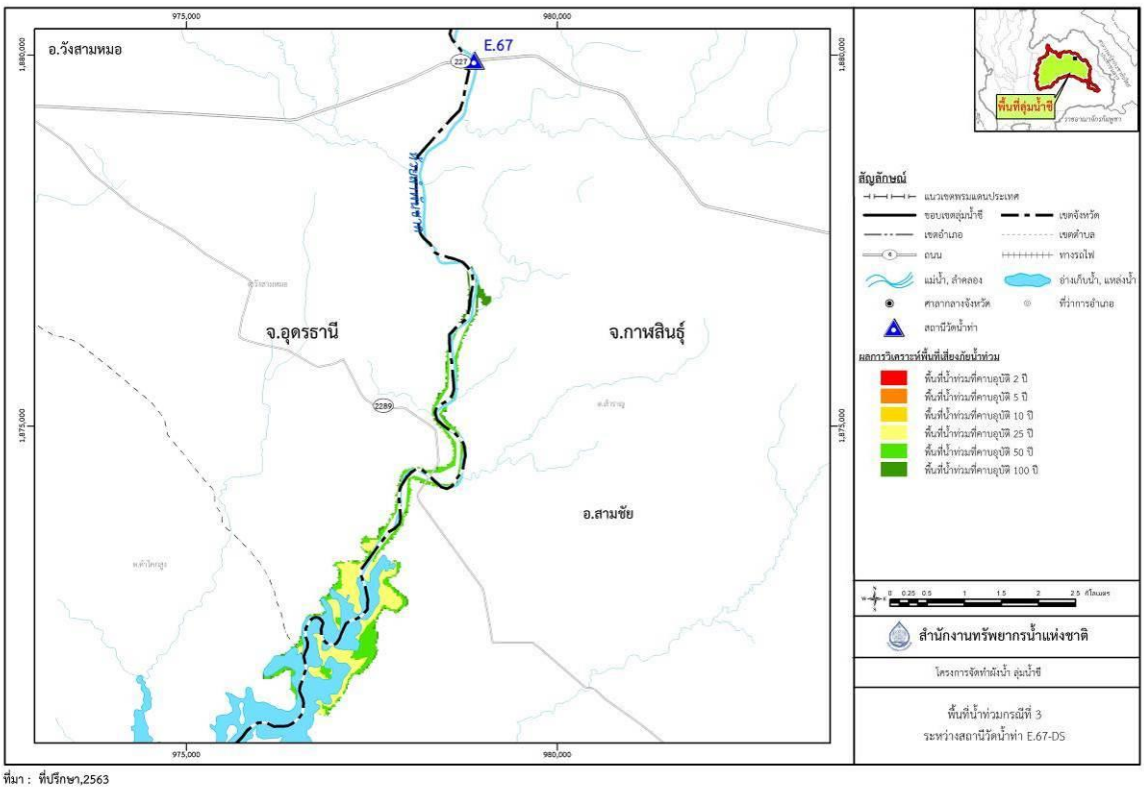
รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ (ต่อ)

รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ (ต่อ)

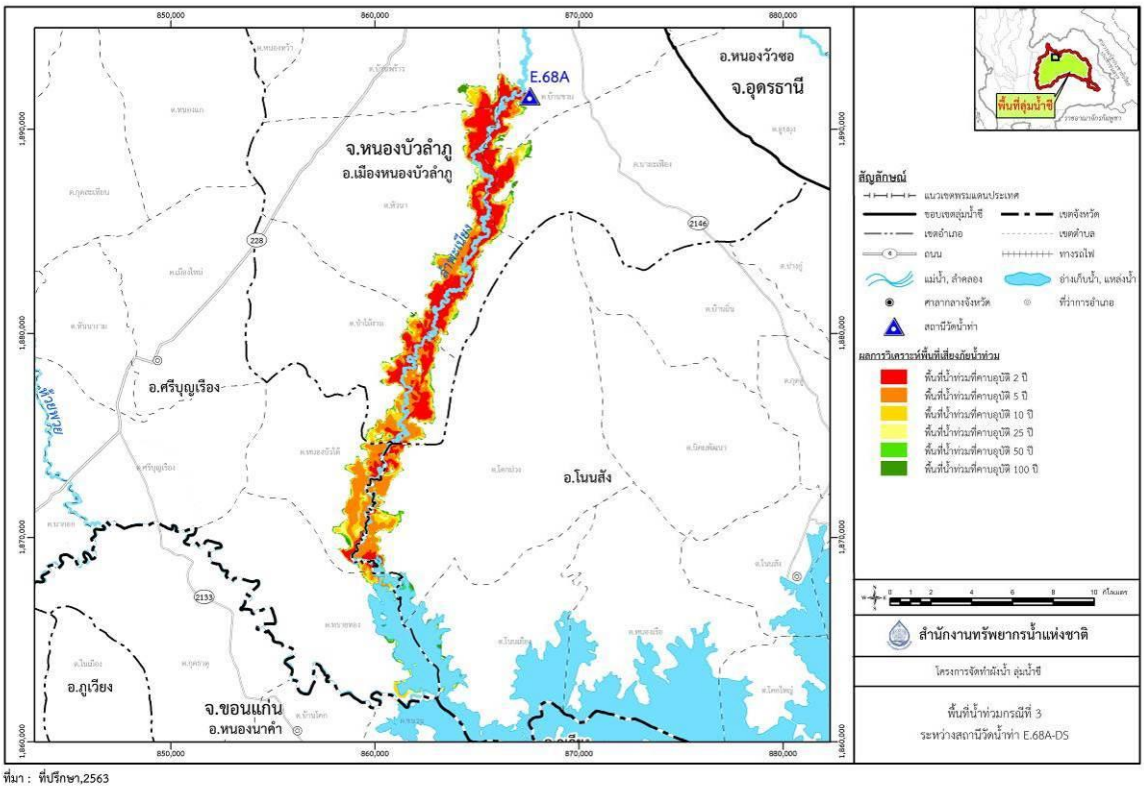

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

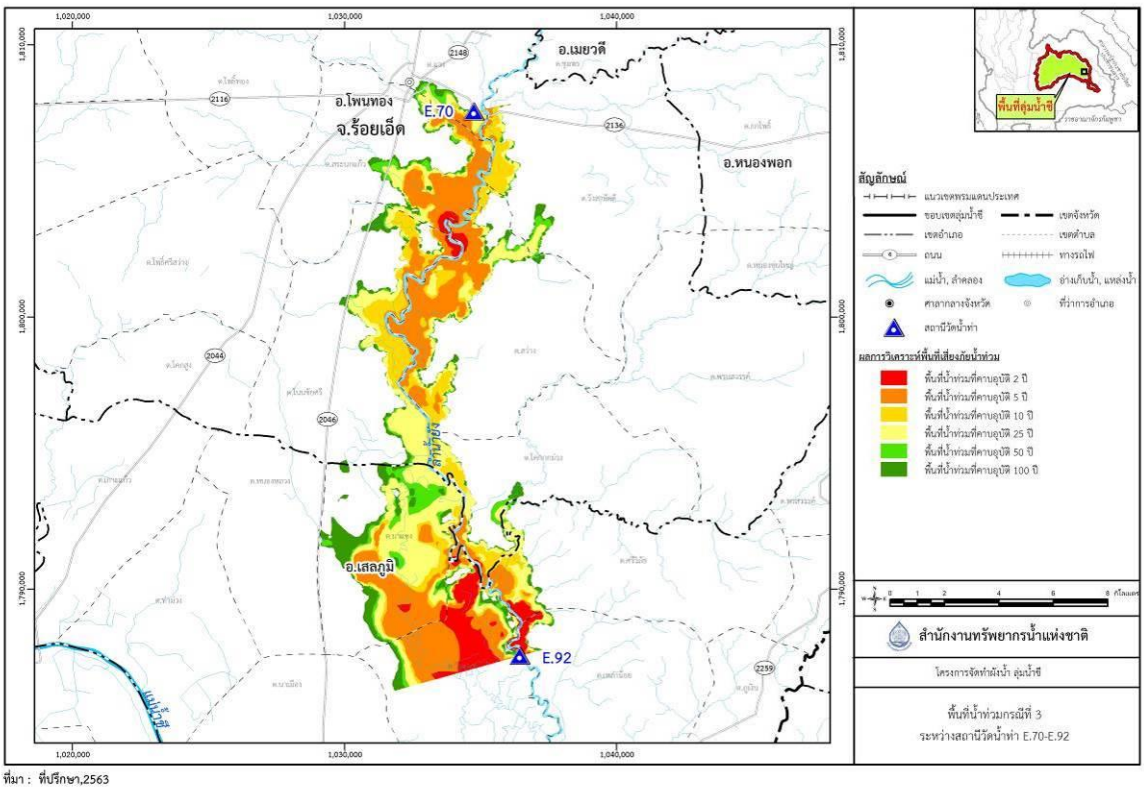

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ (ต่อ)

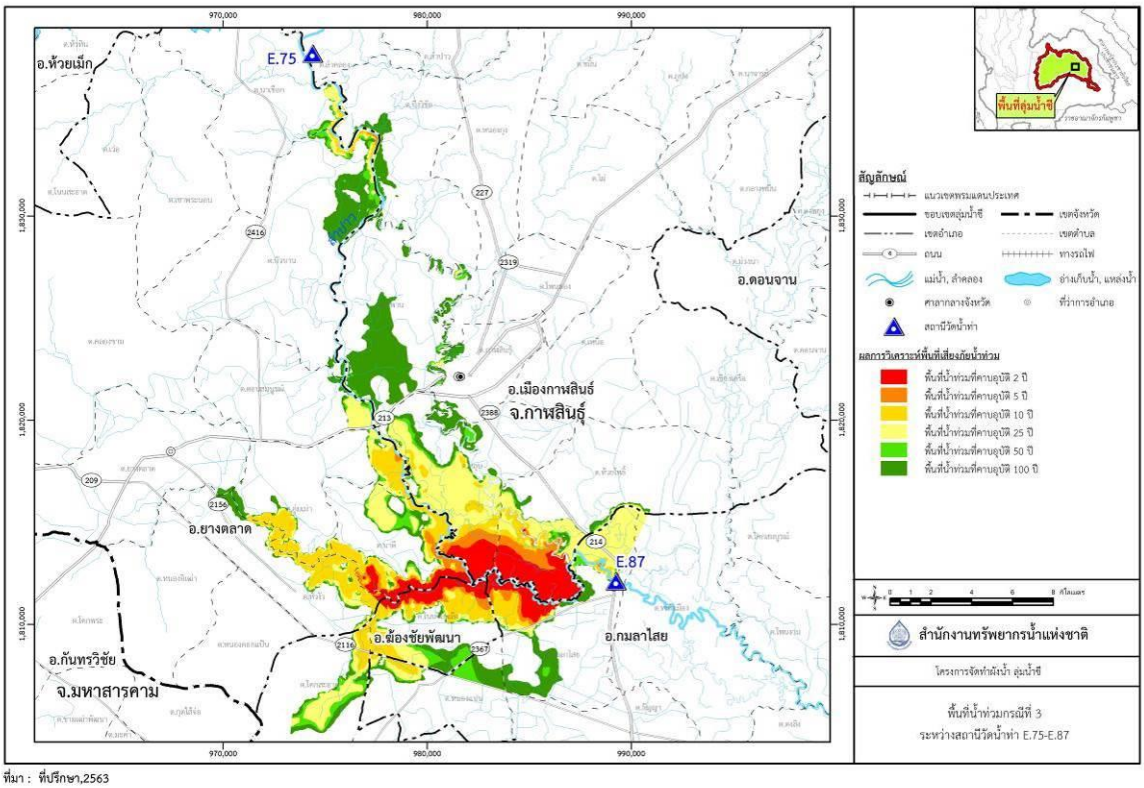

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

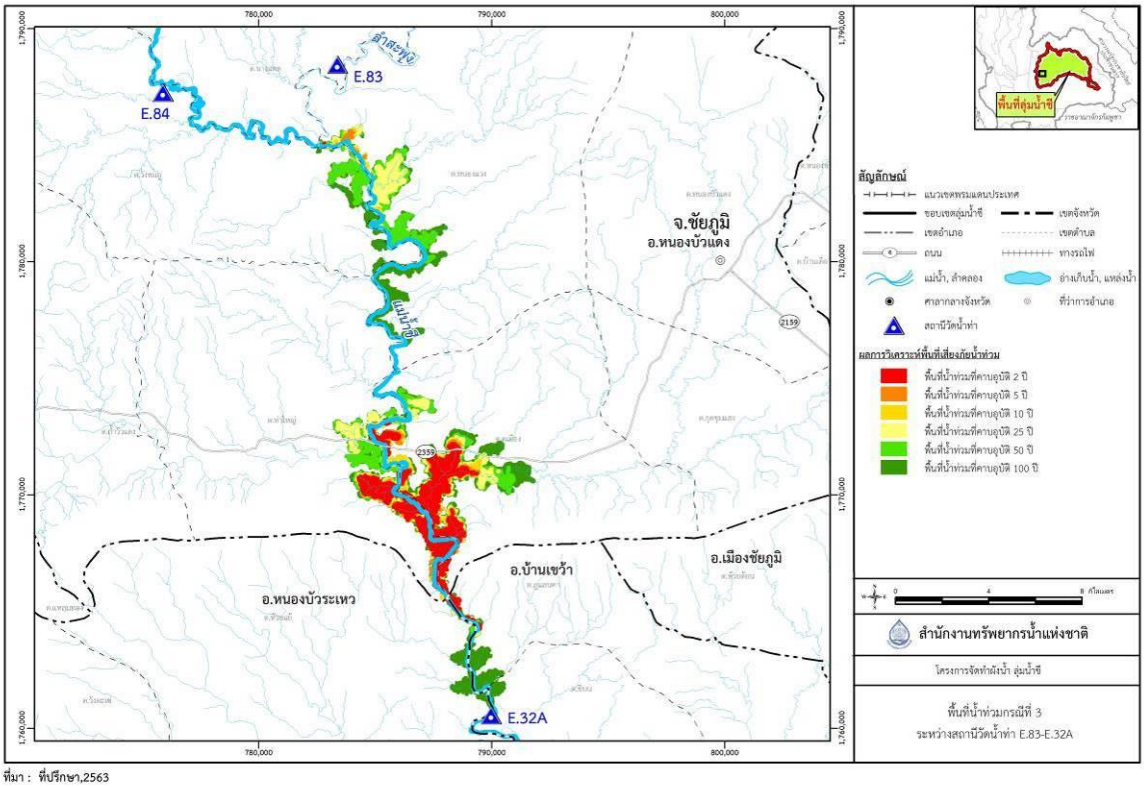

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ (ต่อ)

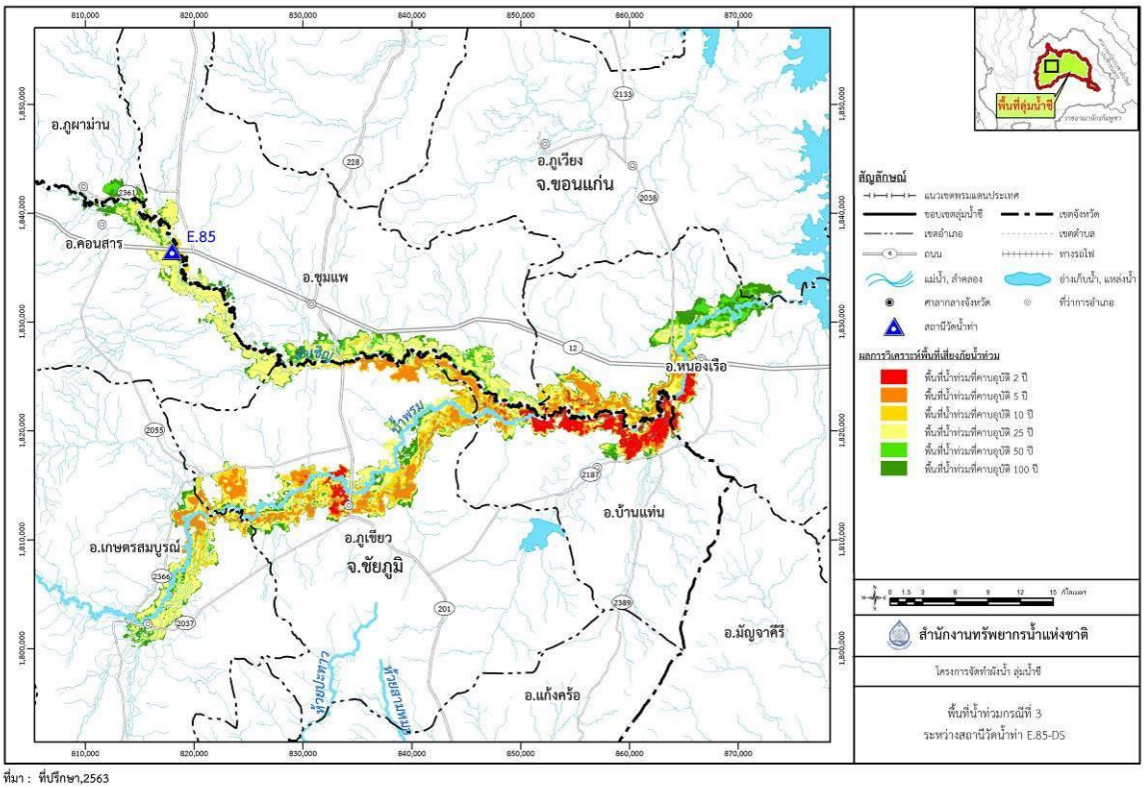

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

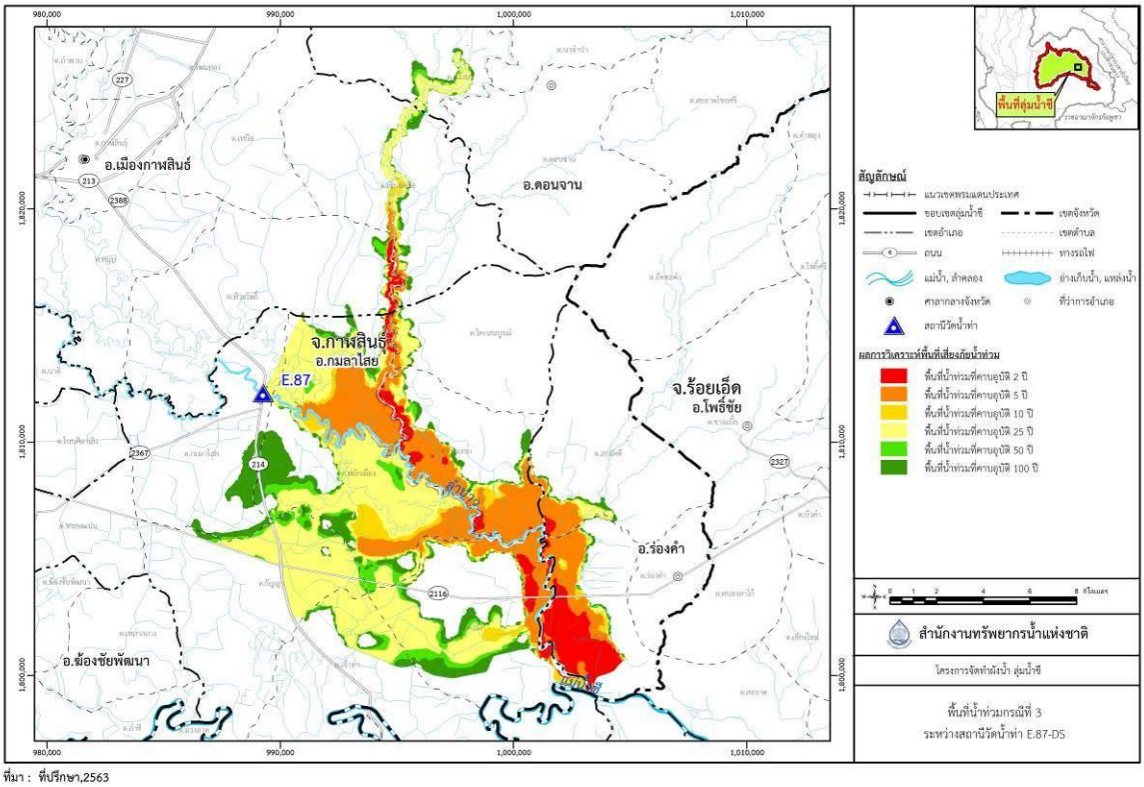

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ (ต่อ)

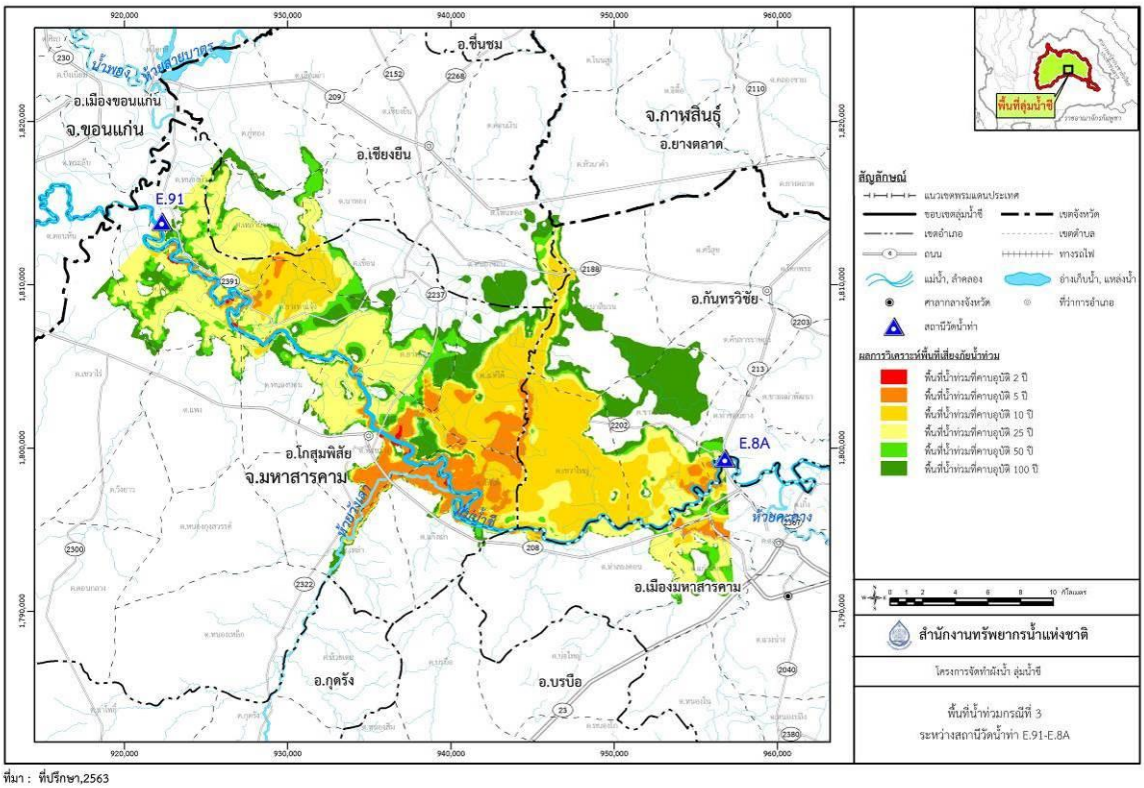

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

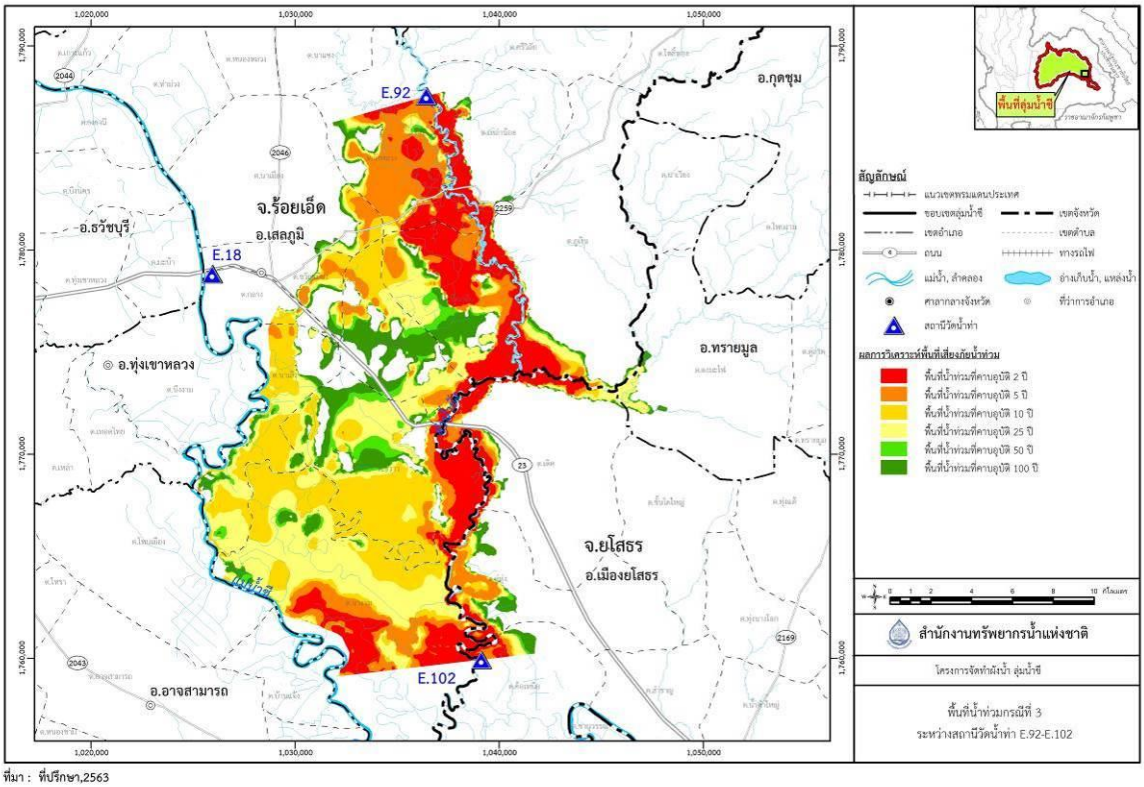

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ (ต่อ)

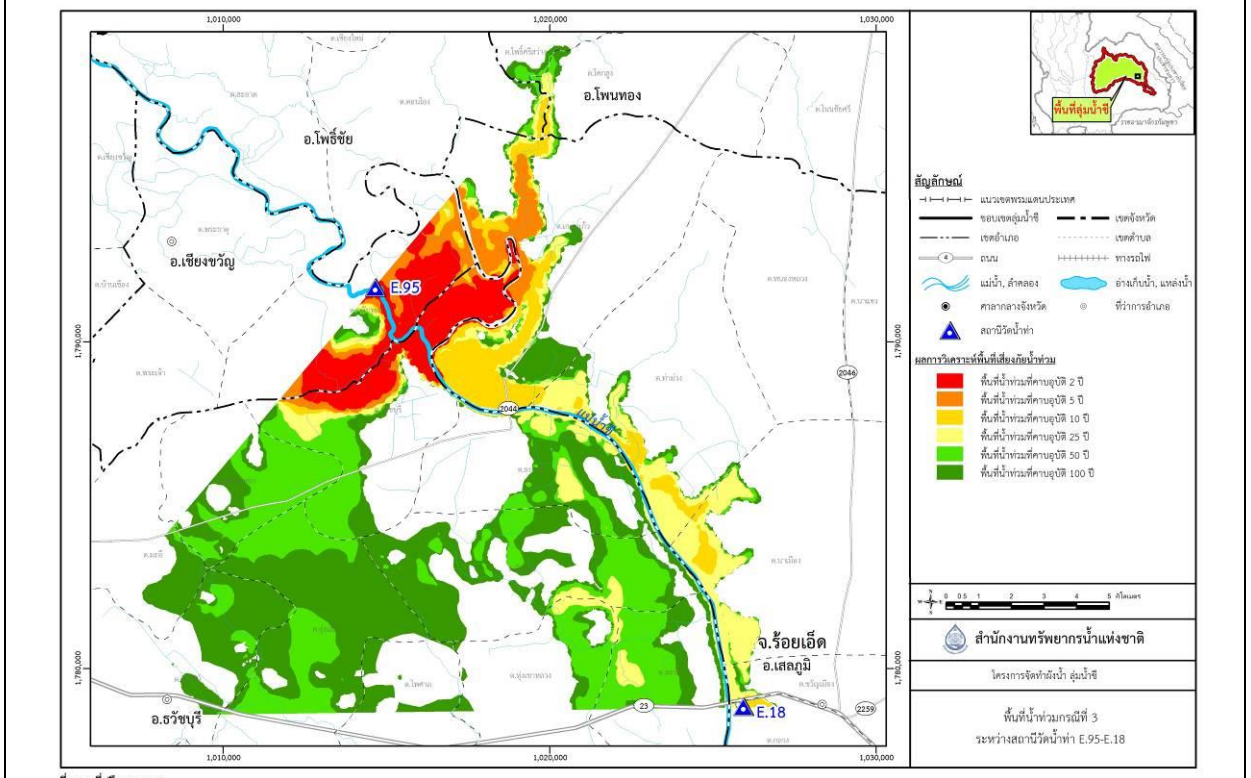

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

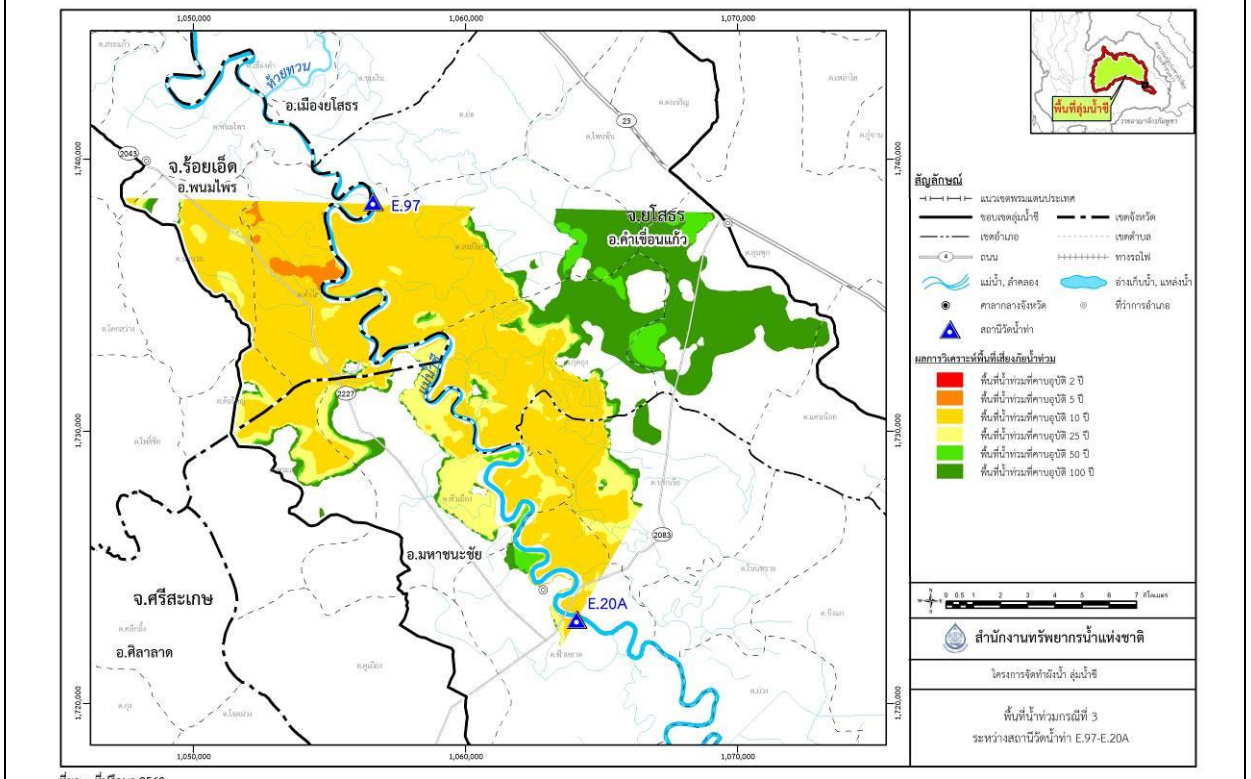

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ (ต่อ)

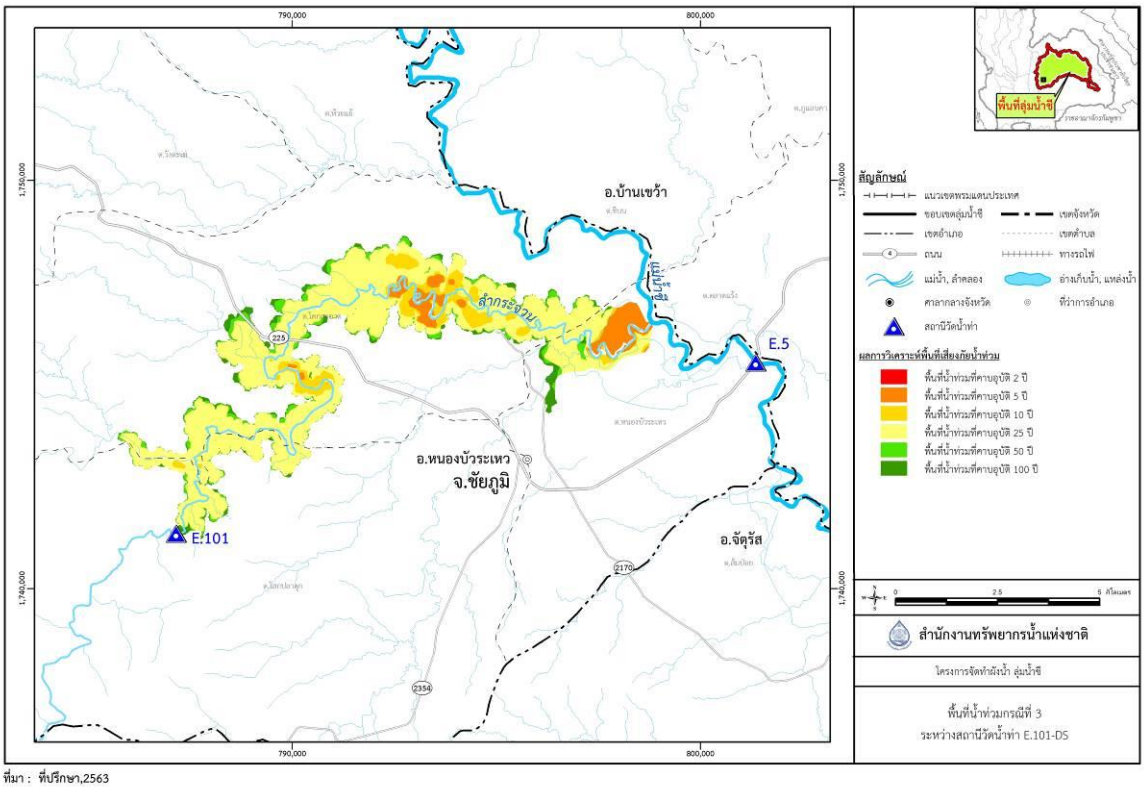

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

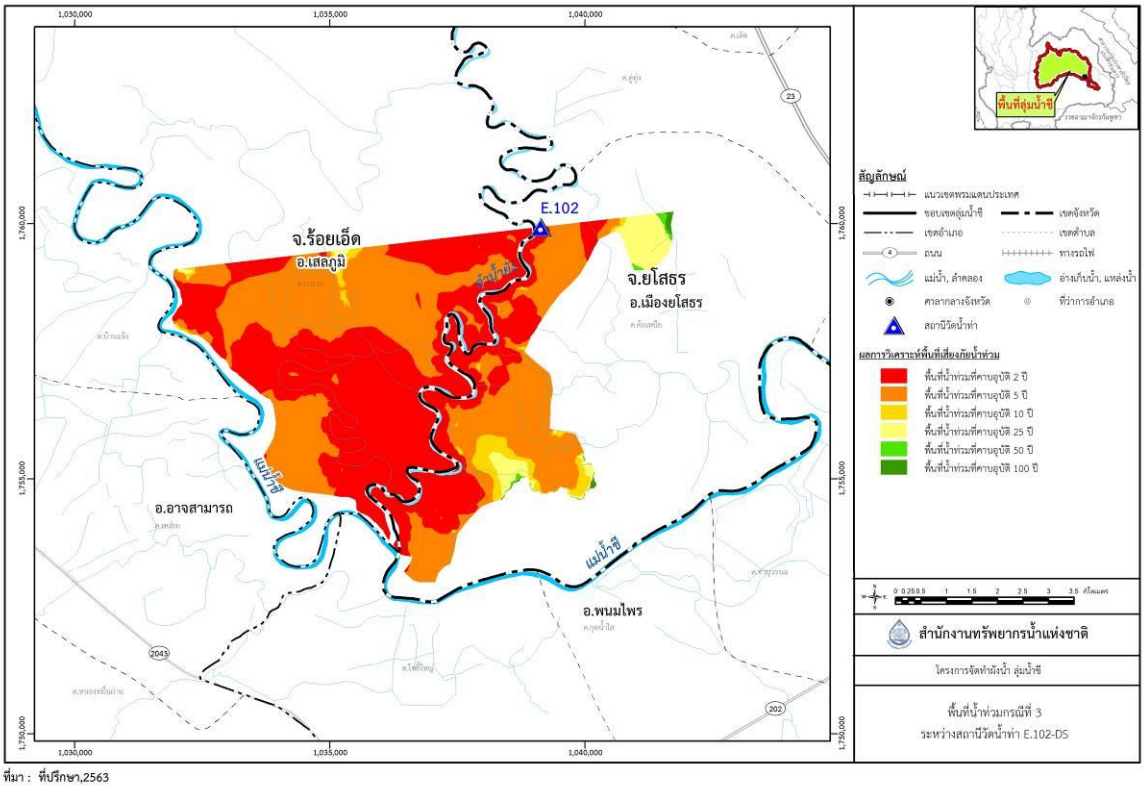

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ (ต่อ)

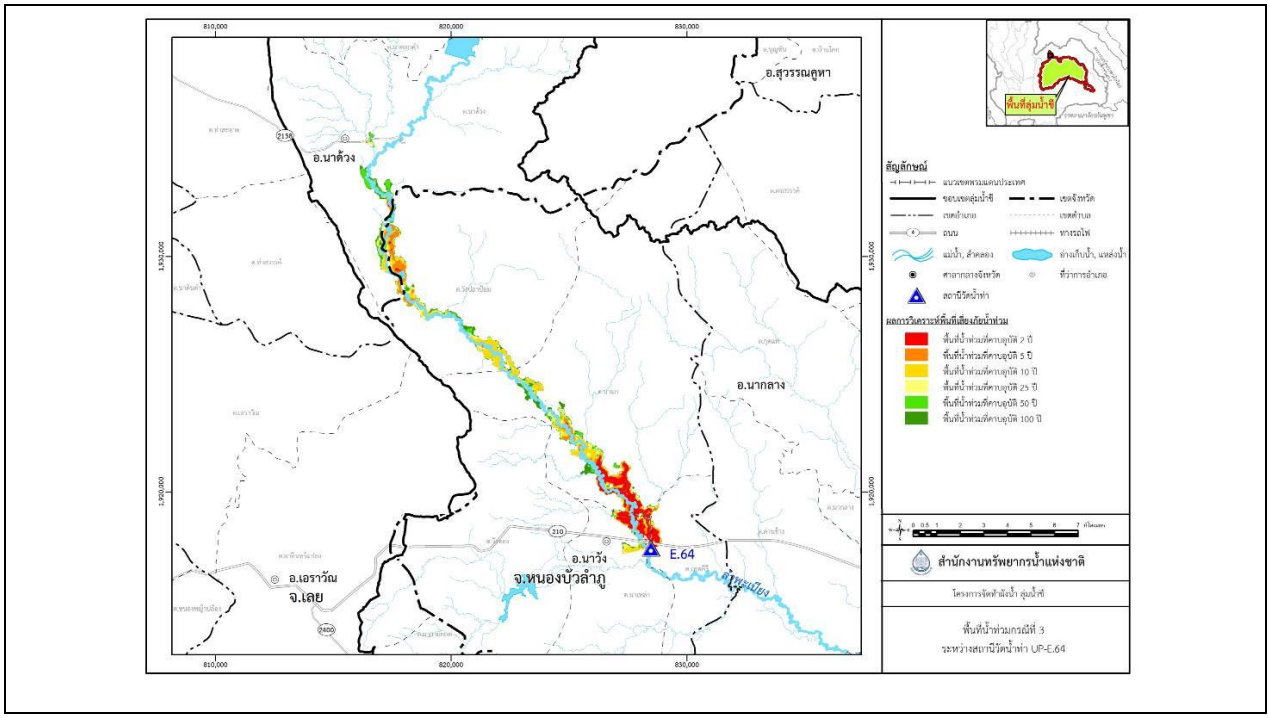

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

ที่มา : ที่ปรึกษา,2563

รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ (ต่อ)

รูปที่ 4.8.3-6 พื้นที่น้ำท่วมที่คาบอุบัติต่าง ๆ (ต่อ)

4.8.3.3 เกณฑ์เกณฑ์เตือนภัยน้ำท่วมที่รวบรวมได้จากหน่วยงาน

สภาวะน้ำท่วมนอกจากสาเหตุของน้ำเอ่อล้นตลิ่งแม่น้ำแล้ว ยังมีสาเหตุเกิดจากฝนตกเป็นปริมาณมากในพื้นที่จนระบายไม่ทันทำให้เกิดน้ำท่วมในพื้นที่บริเวณนั้นได้ (Local Flow) ดังนั้นเกณฑ์ปริมาณน้ำฝนเตือนภัยน้ำท่วมในพื้นที่ก็จะหาจากความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์น้ำท่วมในพื้นที่กับปริมาณฝนตกในพื้นที่นั้นๆ และเนื่องจากการใช้เกณฑ์ปริมาณน้ำฝนเตือนภัยเพื่อให้ทันท่วงทีนั้นจำเป็นต้องมีค่าปริมาณน้ำฝนจากสถานีวัดน้ำฝนที่แสดงข้อมูลแบบ real-time ดังนั้น จึงใช้ค่าปริมาณน้ำฝนจากสถานีโทรมาตรที่ตั้งอยู่ในพื้นที่โครงการ โดยจากการรวบรวมและทบทวนข้อมูล “โครงการศึกษาวางระบบและติดตั้งระบบโทรมาตรเพื่อพยากรณ์น้ำและเตือนภัยลุ่มน้ำชี (กรมชลประทาน, 2554)” ซึ่งโครงดังกล่าวได้ทำการศึกษาหาเกณฑ์ปริมาณน้ำฝนเตือนภัยน้ำท่วมในพื้นที่ภายในพื้นที่ลุ่มน้ำชี โดยใช้พื้นที่ที่อยู่ภายในขอบเขต Coverage area ของสถานีอุตุนิยมวิทยาของโครงการดังกล่าว ซึ่งได้ทำการเก็บข้อมูลสภาวะน้ำท่วมและการรวบรวมข้อมูลสถิติปริมาณน้ำฝนจากสถานีวัดฝนของหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานีอุตุนิยมวิทยา มาใช้เป็นข้อมูลตัวแทนและข้อมูลการสำรวจสภาวะน้ำท่วมในอดีตที่รวบรวมได้ในปี พ.ศ.2548-2553 ประกอบกับรายงานสรุปสถานการณ์อุทกภัยภายในพื้นที่ของกรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและจากรายงานข่าวสถานการณ์น้ำท่วมต่างๆ ทำให้สามารถวิเคราะห์หาปริมาณน้ำฝนที่ทำให้เกิดน้ำท่วมพื้นที่ภายในขอบเขต Coverage area ของสถานีอุตุนิยมวิทยา และได้ตั้งเกณฑ์ค่าปริมาณน้ำฝนเพื่อติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวัง (ระดับภัย 1) โดยตั้งไว้ที่ประมาณ 80-90% ของค่าปริมาณน้ำฝนที่ทำให้เกิดน้ำท่วม (ขึ้นกับสภาพภูมิประเทศของสถานีอุตุนิยมวิทยาแต่ละแห่ง คือ ถ้าพื้นที่มีความลาดชันมากใช้ 80% และถ้าพื้นที่มีความลาดชันน้อยใช้ 90%) ตาม**ตารางที่ 4.8.3-7**

ตารางที่ 4.8.3-7 เกณฑ์การเตือนภัยปริมาณฝนที่ทำให้เกิดน้ำท่วมที่สถานีโทรมาตรของกรมชลประทานในพื้นที่โครงการ

ลำดับ	สถานี	ปริมาณฝน (มม./วัน)		พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ
		ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	
1	วัดโนนศรีสง่า (TE-R1)	37.00	40.58	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
2	วัดอุดมคีรีเขต (TE-R2)	45.00	50.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำลำคันฉูใน อ.บำเหน็จณรงค์ และ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ
3	ร.ร.นักธุรกิจ (TE-R3)	45.00	50.00	พื้นที่ริมตลิ่งลำน้ำห้วยสังกะใน อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์
4	สถานีอนามัยบ้านท่าลาด (TE-R4)	36.00	40.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำลำหนองแสงใน อ.น้ำพอง และ อ.กระนวน จ.ขอนแก่น
5	อ่างเก็บน้ำลำพะยัง (TE-R5)	45.00	50.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำลำพะยังใน อ.เขาวง และ อ.นาคู จ.กาฬสินธุ์
6	ร.ร.บ้านคำม่วง (TE-R6)	57.00	63.00	พื้นที่ริมตลิ่งลำห้วยสะทดใน อ.กุฉินารายณ์ และ อ.ห้วยผึ้ง จ.กาฬสินธุ์
7	อ่างเก็บน้ำห้วยแกง (TE-R7)	44.10	49.00	พื้นที่ริมตลิ่งลำห้วยแกงใน อ.เมืองกาฬสินธุ์ อ.กมลาไสย และ อ.ดอนจาน จ.กาฬสินธุ์
8	ฝายชนบท (TE.99)	46.00	51.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.เมืองขอนแก่น อ.พระยืน อ.บ้านไผ่ อ.มัญจาคีรี อ.ชนบท อ.โคกโพธิ์ไชย และ อ.บ้านแฮด จ.ขอนแก่น
9	ฝายมหาสารคาม (TE.100)	40.00	45.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.เมืองมหาสารคาม อ.โกสุมพิสัย และ อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม
10	บ้านไผ่ล้อม (TE.101)	53.10	59.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.โพธิ์ชัย และ อ.เชียงขวัญ จ.ร้อยเอ็ด
11	สถานี E.17 (TE.17)	38.00	43.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำพองใน อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น
12	ท้ายเขื่อนลำปะทาว (TE.102)	44.10	50.00	พื้นที่ริมตลิ่งลำปะทาวใน อ.เมืองชัยภูมิ อ.เกษตรสมบูรณ์ และ อ.แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ
13	สถานี E.66A (TE.66A)	59.00	65.60	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม อ.จังหาร จ.ร้อยเอ็ด และ อ.กมลาไสย จ.กาฬสินธุ์

ตารางที่ 4.8.3-7 เกณฑ์การเตือนภัยปริมาณฝนที่ทำให้เกิดน้ำท่วมที่สถานีโทรมาตรของกรมชลประทานในพื้นที่โครงการ (ต่อ)

ลำดับ	สถานี	ปริมาณฝน (มม./วัน)		พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ
		ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	
14	สถานี E.73 (TE.73)	39.60	44.00	พื้นที่ริมตลิ่งลำเจาใน อ.หนองบัวแดง และ อ.ภักดีชุมพล จ.ชัยภูมิ
15	สถานี E.16A (TE.16A)	40.00	45.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น และ อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม
16	สถานี E.18 (TE.18)	48.60	54.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.เสลภูมิ อ.อาจสามารถ และ อ.ทุ่งเขาหลวง จ.ร้อยเอ็ด
17	สถานี E.20A (TE.20A)	57.60	64.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.เขื่องใน จ.อุบลราชธานี และ อ.มหาชนะชัย อ.ค้อวัง
18	สถานี E.22B (TE.22B)	40.50	45.00	พื้นที่ริมตลิ่งลำน้ำพองใน อ.เมืองขอนแก่น และ อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น
19	สถานี E.23 (TE.23)	41.40	47.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.บ้านเหลื่อม จ.นครราชสีมา และ อ.เมืองชัยภูมิ อ.จัตุรัส อ.เนินสง่า จ.ชัยภูมิ
20	สถานี E.2A (TE.2A)	50.00	56.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.เมืองยโสธร อ.คำเขื่อนแก้ว อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร และ อ.พนมไพร จ.ร้อยเอ็ด
21	สถานี E.32A (TE.32A)	50.00	55.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.หนองบัวระเหว จ.ชัยภูมิ
22	สถานี E.54 (TE.54)	59.40	66.00	พื้นที่ริมตลิ่งลำน้ำยังใน อ.โพนทอง อ.เสลภูมิ อ.เมยวดี จ.ร้อยเอ็ด และ อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
23	สถานี E.6C (TE.6C)	47.00	52.00	พื้นที่ริมตลิ่งลำปะทาวใน อ.เมืองชัยภูมิ จ.ชัยภูมิ
24	วัดโพธิ์ศรีสว่าง (TE-R8)	42.00	47.00	พื้นที่ริมตลิ่งห้วยสังกะใน อ.สหัสขันธ์ และ อ.สามชัย จ.กาฬสินธุ์
25	วัดหนองริวหนัง (TE-R9)	45.00	50.00	พื้นที่ริมตลิ่งห้วยหนองแสงใน อ.หนองกุงศรี จ.กาฬสินธุ์

ตารางที่ 4.8.3-7 เกณฑ์การเตือนภัยปริมาณฝนที่ทำให้เกิดน้ำท่วมที่สถานีโทรมาตรของกรมชลประทานในพื้นที่โครงการ (ต่อ)

ลำดับ	สถานี	ปริมาณฝน (มม./วัน)		พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ
		ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	
26	สถานี E.8A (TE.8A)	56.70	63.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.เมืองมหาสารคาม และ อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม
27	สถานี E.92 (TE.92)	50.00	55.60	พื้นที่ริมตลิ่งลำน้ำยังใน อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร และ อ.เสลภูมิ จ.ร้อยเอ็ด
28	บ้านโนนสมอ (TE.103)	52.00	59.00	พื้นที่ริมตลิ่งลำปะทาวใน อ.เมืองชัยภูมิ จ.ชัยภูมิ
29	สถานี E.53 (TE.53)	47.00	52.30	พื้นที่ริมตลิ่งลำคันฉูใน อ.จัตุรัส และ อ.บำเหน็จณรงค์ จ.ชัยภูมิ
30	ฝายยางบุตามี (TE.104)	44.10	49.00	พื้นที่บริเวณจุดบรรจบลำคันฉู-แม่น้ำชีใน อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ
31	สถานี E.83 (TE.83)	40.00	48.00	พื้นที่ริมตลิ่งลำสะพุงใน อ.บ้านเขว้า และ อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
32	วัดปทุมชาติ (TE.105)	50.00	56.00	พื้นที่ริมตลิ่งลำคันฉูใน อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ
33	วัดท่ากูบ (TE-R10)	47.00	55.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ
34	สำนักชลประทาน 6 (TE-R11)	68.00	75.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น
35	วัดดอนน้ำผึ้ง (TE-R12)	30.00	35.00	พื้นที่ริมตลิ่งลำน้ำพองใน อ.น้ำพอง และ อ.เขาสวนกวาง จ.ขอนแก่น
36	ร.ร.บ้านจำปาหัวบึง (TE-R13)	34.20	38.00	พื้นที่ริมตลิ่งลำน้ำพองใน อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น
37	วัดหัวขัว (TE-R14)	55.00	62.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.เมืองมหาสารคาม อ.แกดำ จ.มหาสารคาม และ อ.จังหาร จ.ร้อยเอ็ด
38	วัดสะพุงเหนือ (TE-R15)	40.00	47.00	พื้นที่ริมตลิ่งลำสะพุงใน อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
39	สนง.สาธารณสุข อ.หนองบัวแดง (TE-R16)	47.00	56.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ

ตารางที่ 4.8.3-7 เกณฑ์การเตือนภัยปริมาณฝนที่ทำให้เกิดน้ำท่วมที่สถานีโทรมาตรของกรมชลประทานในพื้นที่โครงการ (ต่อ)

ลำดับ	สถานี	ปริมาณฝน (มม./วัน)		พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ
		ระดับปกติ/ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวัง	ระดับรุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	
40	สถานีสูบน้ำแห่งที่ 2 (TE-R17)	42.00	47.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.แก้งสนามนาง จ.นครราชสีมา อ.เมืองชัยภูมิ อ.คอนสวรรค์ จ.ชัยภูมิ และ อ.แวงใหญ่ อ.แวงน้อย จ.ขอนแก่น
41	รร.อนุบาลบ้านเขว้า (TE-R18)	44.10	49.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ
42	วัดนันทพิมพาราม (TE-R19)	37.00	41.10	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.บ้านไผ่ จ.ขอนแก่น
43	วัดกลางเชียงยืน (TE-R20)	45.00	50.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.โกสุมพิสัย อ.กันทรวิชัย และ อ.เชียงยืน จ.มหาสารคาม
44	วัดเอกกษัตริย์บำรุง (TE-R21)	48.60	54.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.เมืองร้อยเอ็ด อ.ธวัชบุรี และ อ.ทุ่งเขาหลวง จ.ร้อยเอ็ด
45	วัดแสงอรุณผดุงสันติ์ (TE-R22)	37.80	42.00	พื้นที่ริมตลิ่งลำน้ำยังใน อ.โพนทอง และ อ.หนองพอก จ.ร้อยเอ็ด
46	ร.ร.บ้านทรายมูล (ประชาราษฎร์) (TE-R23)	58.50	65.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.เมืองยโสธร และ อ.ทรายมูล จ.ยโสธร
47	สถานีอนามัยโคกกลาง (TE-R26)	45.00	50.00	พื้นที่ริมตลิ่งห้วยสายบาตรใน อ.ซำสูง จ.ขอนแก่น และ อ.เชียงยืน อ.ชื่นชม จ.มหาสารคาม
48	วัดบ้านทัน (TE-R27)	50.00	56.00	พื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำชีใน อ.โกสุมพิสัย และ อ.กุดรัง จ.มหาสารคาม

ที่มา : ข้อมูลสถานีโทรมาตรกรมชลประทาน

4.8.4 แนวทางบริหารจัดการองค์ประกอบที่ใช้ในการบรรเทาภาวะน้ำท่วม

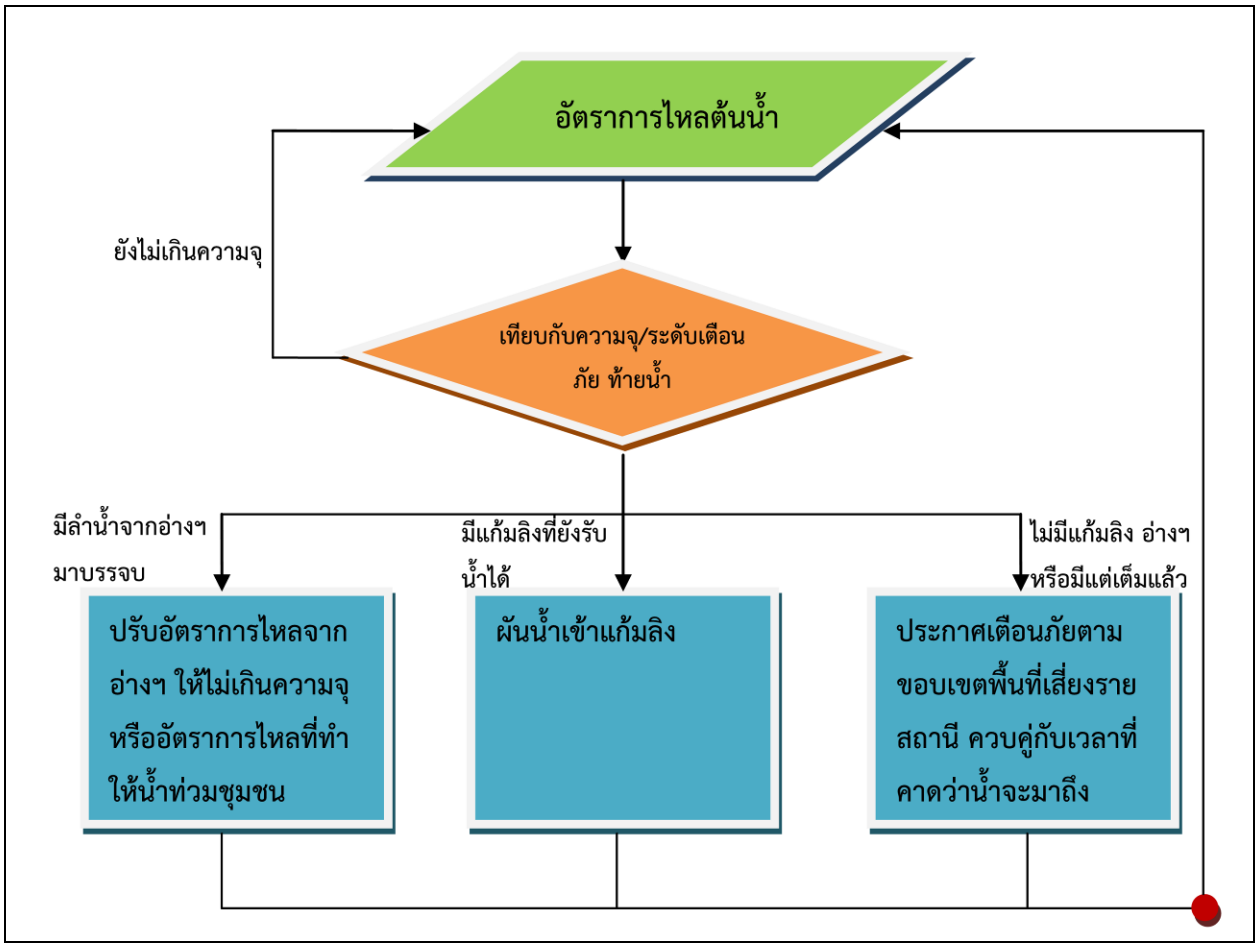
จากระบบทางน้ำและพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมที่แสดงในหัวข้อ 4.8 รวมทั้งองค์ประกอบในการบริหารจัดการน้ำท่วมที่สำคัญตามที่แสดงไว้ในหัวข้อ 4.3 สามารถสรุปแนวทางการบริหารจัดการน้ำหลากในลุ่มน้ำชีได้ได้ตาม**รูปที่ 4.8.4-1** ดังนี้

1) ภาพรวมของแนวทางการบริหารจัดการภาวะน้ำท่วมในลุ่มน้ำชีนั้น เนื่องจากในพื้นที่ไม่มีทางผันน้ำ และพื้นที่น้ำนองที่จะใช้ผันน้ำเข้ามาเพื่อชะลอน้ำหลาก ดังนั้น ลักษณะการบริหารจัดการน้ำจะประกอบด้วย

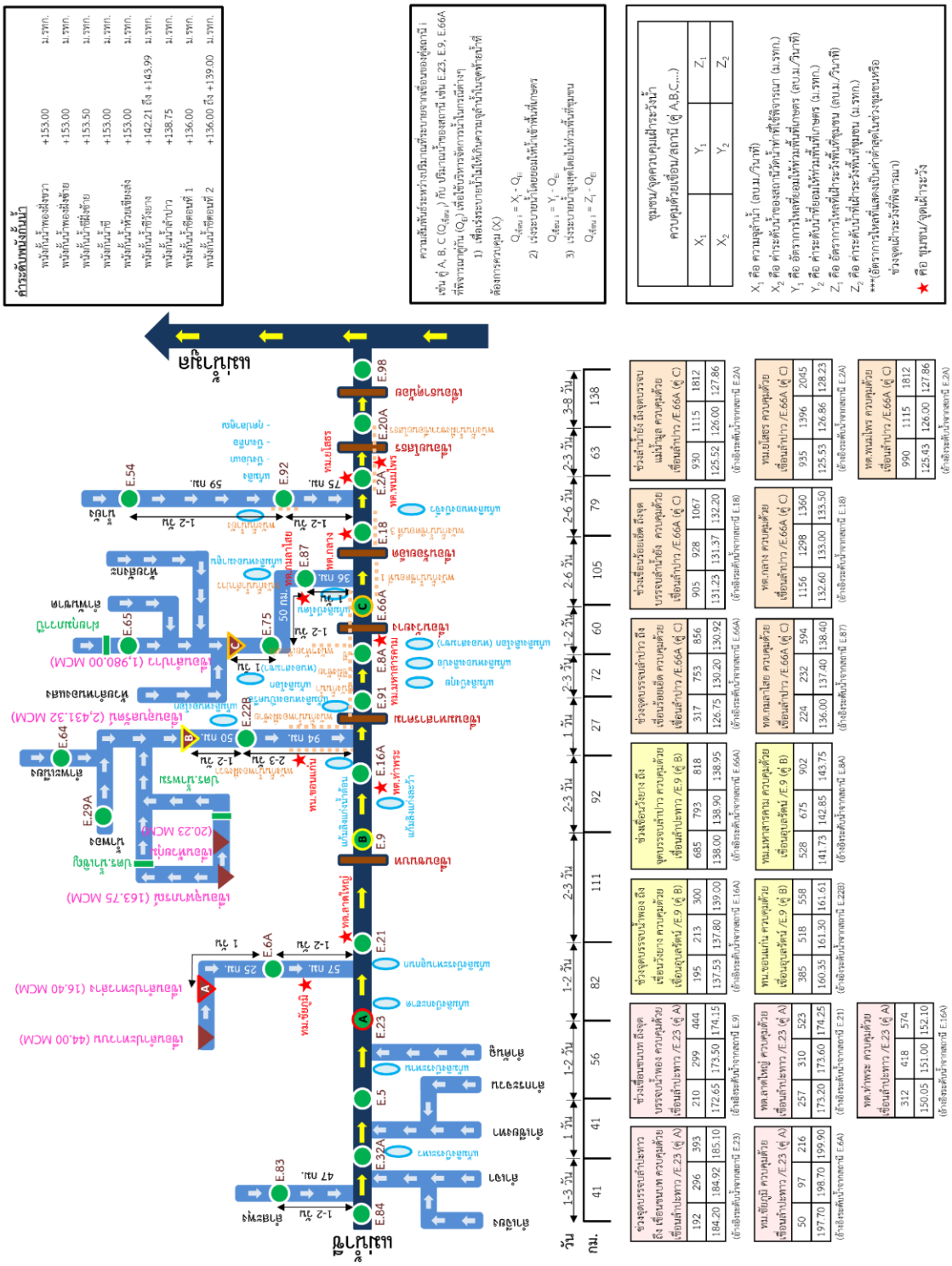
- การใช้อ่างเก็บน้ำ เขื่อน แก้มลิง ในการชะลอตัดยอดน้ำหลาก เพื่อลดผลกระทบจากน้ำล้นตลิ่งให้ได้มากที่สุด
- ในลำน้ำส่วนที่ไม่มีแก้มลิงหรืออ่างเก็บน้ำ หรือมีแต่เต็มแล้ว ก็จะใช้การเฝ้าระวังน้ำหลาก โดยใช้ข้อมูลจากสถานีตรวจวัดตามหัวข้อ 4.1 เกณฑ์และขอบเขตพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมรายสถานีตามหัวข้อ 4.8.3 และระยะเวลาเดินทางของน้ำตามหัวข้อ 4.8.2 เพื่อประกาศเตือนภัยในพื้นที่เสี่ยงล่วงหน้า
- ในกรณีพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมฉับพลัน สามารถเตือนภัยได้ทันที เมื่อค่าตรวจวัดน้ำฝนถึงเกณฑ์ตามหัวข้อ 4.8.3

ภาพรวมของแนวทางการบริหารจัดการภาวะน้ำท่วม สามารถสรุปได้ตาม**รูปที่ 4.8.4-1**

2) จากข้อมูลตำแหน่งสถานี องค์ประกอบการบริหารจัดการน้ำ ความจุลำน้ำ เกณฑ์พิจารณาภาวะน้ำท่วม และระยะเวลาเดินทางของน้ำ สามารถสรุปแผนผังในการบริหารจัดการน้ำในภาวะน้ำท่วมในลุ่มน้ำชี ได้ตาม**รูปที่ 4.8.4-2**

รูปที่ 4.8.4-1 ภาพรวมแนวทางการบริหารจัดการภาวะน้ำท่วมในลุ่มน้ำชี

ค่าระดับพนังกั้นน้ำ
หน้ากันน้ำพองฝั่งขวา +153.00 ม.รทก.
หน้ากันน้ำพองฝั่งซ้าย +153.00 ม.รทก.
หน้ากันน้ำชีฝั่งซ้าย +153.50 ม.รทก.
หน้ากันน้ำชี +153.00 ม.รทก.
หน้ากั้นน้ำท้วมเชียงสง่า +153.00 ม.รทก.
หน้ากันน้ำชีร้อยสาง +142.21 ถึง +143.99 ม.รทก.
หน้ากันน้ำลำปาว +138.75 ม.รทก.
หน้ากันน้ำชีตอนที่ 1 +136.00 ม.รทก.
หน้ากันน้ำชีตอนที่ 2 +136.00 ถึง +139.00 ม.รทก.
ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการระบายจากอ่างของกลุ่มอ่างที่ i เช่น คู่ A, B, C ($Q_{อ่างที่ i}$) กับ ปริมาณน้ำของสถานี เช่น E.23, E.9, E.66A ที่พิจารณาคู่กัน ($Q_{ปี}$) เพื่อใช้ประกอบการจัดความสัมพันธ์ในกรณีต่างๆ
1) เพื่อเร่งระบายน้ำในให้ถึงค่าความจุลำน้ำในจุดท้ายน้ำที่ต้องการควบคุม (X)
$Q_{อ่างที่ i} = X_1 - Q_{ปี}$
2) เร่งระบายน้ำโดยยอมให้น้ำเข้าพื้นที่เกษตร
$Q_{อ่างที่ i} = Y_1 - Q_{ปี}$
3) เร่งระบายน้ำลุ่มโดยไม่ห่วงพื้นที่ชุมชน
$Q_{อ่างที่ i} = Z_1 - Q_{ปี}$
ชุมชน/จุดควบคุมน้ำระวังน้ำ
ควบคุมด้วยเขื่อน/สถานี (คู่ A,B,C,...)
X_1 Y_1 Z_1
X_2 Y_2 Z_2
X_1 คือ ความจุลำน้ำ (ลบ.ม./วินาที)
X_2 คือ ค่าระดับน้ำของสถานีวัดน้ำท่าที่ใช้ระบาย (ม.รทก.)
Y_1 คือ อัตราการไหลที่ยอมให้ท่วมพื้นที่เกษตร (ลบ.ม./วินาที)
Y_2 คือ ค่าระดับน้ำที่ยอมให้ท่วมพื้นที่เกษตร (ม.รทก.)
Z_1 คือ อัตราการไหลที่น้ำระวังพื้นที่ชุมชน (ลบ.ม./วินาที)
Z_2 คือ ค่าระดับน้ำที่น้ำระวังพื้นที่ชุมชน (ม.รทก.)
***(อัตราการไหลที่และค่าระดับน้ำต่างๆ ที่ใช้ในการคำนวณเป็นค่าที่ได้จากการวิเคราะห์ในช่วงจุดหรือช่วงจุดน้ำระวังที่พิจารณา)
★ คือ ชุมชน/จุดน้ำระวัง
ลุ่มน้ำชี
ลุ่มน้ำพอง
E.98
E.20A
E.2A
E.92
E.54
E.18
E.87
E.66A
E.75
E.65
E.8A
E.91
E.22B
E.64
E.29A
E.9
E.16A
E.6A
E.21
E.23
E.5
E.32A
E.83
E.84
ลำน้ำชี
ลำน้ำพอง
ลำน้ำเสียว
ลำน้ำปาว
ลำน้ำยัง
ลำน้ำอูน
ลำน้ำสงคราม
ลำน้ำก่ำ
ลำน้ำพุง
ลำน้ำโขง
ลำน้ำมูล

3) ลุ่มน้ำชีมีองค์ประกอบในการบริหารจัดการน้ำที่สามารถจัดกลุ่มตามนัยสำคัญที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำ ได้ดังนี้

- กลุ่มอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่มีผลต่อการบริหารจัดการน้ำหลากในภาพรวมระดับลุ่มน้ำ
- กลุ่มแก้มลิง แหล่งน้ำส่วนที่เหลือที่มีผลต่อการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ใกล้เคียงกับพื้นที่แก้มลิง แหล่งน้ำหรือลุ่มน้ำสาขาเท่านั้น
- กลุ่มประตูระบายน้ำ อาคารบังคับน้ำ ที่อยู่ในแม่น้ำชี
- กลุ่มประตูระบายน้ำ อาคารบังคับน้ำที่อยู่ในลำน้ำที่ไม่ใช่แม่น้ำชี และอยู่ในเขตพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม
- คันกั้นน้ำ ระบบป้องกันน้ำท่วม ที่อยู่ในเขตพื้นที่ทางน้ำหลาก

แต่ละกลุ่มจะมีแนวทางในการบริหารจัดการแตกต่างกันตามที่จะกล่าวถึงต่อไป

4) ในส่วนของพื้นที่แก้มลิง แหล่งน้ำและอ่างเก็บน้ำที่ไม่ใช่อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่มีผลการชะลอน้ำในระดับลุ่มน้ำ ให้ดำเนินการตามเกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ (Rule Curve) ของแต่ละอ่างเก็บน้ำ เพื่อปฏิบัติการระบายน้ำ กักน้ำ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์น้ำ

5) ในส่วนของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่มีผลการชะลอน้ำที่มีนัยสำคัญในระดับลุ่มน้ำ โดยประกอบด้วย อ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ (2,431.32 ล้าน ลบ. ม.) และเขื่อนลำปาว (1,980 ล้าน ลบ. ม.) นอกจากปฏิบัติการระบายน้ำ กักน้ำ ตาม Rule Curve แล้ว ยังสามารถใช้จัดการจราจรน้ำ เพื่อหลบยอดน้ำสูงสุดจากต้นน้ำได้ โดยการระบายน้ำจากเขื่อน จะพิจารณาคู่กับปริมาณน้ำที่สถานีด้านต้นน้ำ ที่มีระยะเวลาการไหลมาถึงจุดบรรจบเท่ากัน เวลาที่น้ำไหลจากเขื่อนถึงจุดบรรจบ ตามตารางต่อไปนี้

อ่างเก็บน้ำ	**ปริมาตรกักเก็บ (ล้าน ลบ.ม.)**	**สถานีวัดน้ำในแม่น้ำชี ที่ใช้ประกอบการจัดการจราจรน้ำ**
เขื่อนอุบลรัตน์	2,431.32	E.9
เขื่อนลำปาว	1,980	E.66A

ปริมาณน้ำที่ปล่อยจากเขื่อน สามารถพิจารณาให้สอดคล้องกับสถานการณ์น้ำท่วมดังนี้

- ถ้าน้ำท้ายน้ำของจุดบรรจบยังไม่ล้นตลิ่ง และต้องการพร่องน้ำในเขื่อน เพื่อรองรับน้ำฝนที่คาดว่าจะตกในอนาคต หรือหลบยอดน้ำสูงสุด (peak flow) จากต้นน้ำ สามารถระบายน้ำจากเขื่อนโดยเมื่อรวมกับน้ำจากสถานีที่คู่กันด้านต้นน้ำ จะต้องไม่ล้นตลิ่งด้านท้ายน้ำ รวมทั้งในลุ่มน้ำมูล ท้ายจุดบรรจบแม่น้ำชีด้วย
- ในกรณีด้านท้ายน้ำ เกิดการล้นตลิ่งแล้ว อาจพิจารณาชะลอน้ำ เพื่อลดยอดน้ำหลากลงให้ได้มากที่สุดเท่าที่เขื่อนจะรับได้ โดยพิจารณาจาก Rule Curve และปริมาณน้ำจากสถานีที่คู่กันด้านต้นน้ำ ตาม**รูปที่ 4.8.4-2** รวมทั้งผลพยากรณ์อากาศ เช่น อาจพิจารณาเร่งระบายน้ำ โดยยอมให้น้ำท่วมพื้นที่ที่ไม่ใช่ชุมชนได้ เพื่อระบายน้ำไปให้เร็วที่สุดในกรณีที่คาดว่าจะมีพายุเข้าสู่พื้นที่เพิ่ม เป็นต้น

6) กลุ่มประตูระบายน้ำ อาคารบังคับน้ำในแม่น้ำชี เช่น เขื่อนชนบท เขื่อนมหาสารคาม เขื่อนวังยาง เขื่อนร้อยเอ็ด เขื่อนยโสธร เขื่อนธาตุน้อย จะมีการยกบานขึ้นในช่วงฤดูน้ำหลาก ตามเกณฑ์การบริหารจัดการของหน่วยงานผู้รับผิดชอบองค์ประกอบ เพื่อไม่ให้เกิดการกีดขวางการไหลของน้ำหลาก

7) กลุ่มประตูระบายน้ำ อาคารบังคับน้ำ ที่อยู่ในลำน้ำที่ไม่ใช่แม่น้ำชีและอยู่ในเขตพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม อาคารในกลุ่มน้ำจะเปิดปิดตามเกณฑ์การบริหารจัดการของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ เพื่อเร่งระบายน้ำ หรือเพื่อป้องกันน้ำเข้าสู่พื้นที่บริหารจัดการ ตามสถานการณ์น้ำในขณะนั้น

8) คันกั้นน้ำ ระบบป้องกันน้ำท่วมที่อยู่ในพื้นที่ทางน้ำหลาก อาคารในกลุ่มนี้จะดำเนินการในแนวทางเดียวกับองค์ประกอบในข้อ 7) แต่จะมีข้อควรระวังคือ การยกระดับคัน หรือพนังป้องกันน้ำท่วมในส่วนนี้จะทำให้เกิดการกีดขวางทางน้ำได้ จึงต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหัวข้อ 4.3.2

4.9 มาตรการป้องกันและลดผลกระทบจากภาวะน้ำท่วม

ในภาวะปกติ ดำเนินการลดความเสี่ยงจากอุทกภัย ดังนี้

1) แนวทางการปฏิบัติในการป้องกันและลดผลกระทบ

1.1) สำรวจ ตรวจสอบพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน โดยใช้กลไกของฝ่ายปกครององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อประเมินสภาพความเสี่ยงของแต่ละพื้นที่ โดยพิจารณาจากข้อมูลการเกิดอุทกภัยในปีที่ผ่านมา และนำข้อมูลไปวางแผนบริหารจัดการสถานการณ์

1.2) เขตพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน และเส้นทางคมนาคมที่มักเกิดน้ำท่วมขังเป็นประจำ ให้ดำเนินการขุดลอกท่อระบายน้ำ ดูดเลน ทำความสะอาดร่องน้ำ การกำจัดพืช ขยะ สิ่งกีดขวางทางน้ำ ตามคู คลอง แหล่งน้ำต่าง ๆ เพื่อกำจัดสิ่งกีดขวางออกจากทางระบายน้ำ ให้น้ำสามารถระบายได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

1.3) ขุดลอก หรือเปิดทางระบายน้ำ ไปยังพื้นที่รองรับน้ำต่าง ๆ หรือก่อสร้างแก้มลิง เพื่อนำน้ำส่วนเกินเก็บไว้ใช้ในกรณีอาจเกิดสถานการณ์ฝนทิ้งช่วง

1.4) ตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของอ่างเก็บน้ำ พนังกั้นน้ำ การเสริมคันกั้นน้ำให้สามารถรองรับกรณีฝนตกหนัก หรือปริมาณน้ำที่ไหลเข้า – ผ่านในปริมาณมากได้

1.5) สำรวจปริมาณน้ำในแม่น้ำ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ทำนบ ฝาย ในกรณีที่พบว่าปริมาณน้ำมีมากหรือเพิ่มขึ้นมากกว่าปกติ ให้พร่องน้ำออกเพื่อความปลอดภัยของตัวอาคารบังคับน้ำ และสามารถรองรับปริมาณน้ำหรือน้ำฝนที่จะเพิ่มเข้ามาอีก

2) แนวทางการปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมทรัพยากร

2.1) จัดทำบัญชีกำลังคน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ ตลอดจนเครื่องจักรกลที่จำเป็นในการป้องกันและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย เช่น รถบรรทุก เครื่องสูบน้ำ เรือฯลฯ

2.2) ตรวจสอบและเตรียมความพร้อมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักรกลสาธารณภัยให้มีความพร้อมใช้งาน โดยเฉพาะเครื่องมือ อุปกรณ์ในการเฝ้าระวัง และการแจ้งเตือนภัย เช่น เครื่องวัดประมาณน้ำฝน หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ระบบเสียงตามสายในชุมชน/หมู่บ้าน

2.3) จัดเตรียมระบบสื่อสารหลัก ระบบสื่อสารรอง และระบบสื่อสารสำรองจำเป็น พร้อมทั้งจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์สื่อสารให้เพียงพอและพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา

3) แนวทางการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานทหาร และการแบ่งมอบพื้นที่รับผิดชอบให้กับหน่วยงาน

หากเกิดสถานการณ์อุทกภัยขึ้นในพื้นที่ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด แจ้งร้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานฝ่ายทหารในพื้นที่จังหวัด โดยถือปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และหน่วยงานทหารในพื้นที่จังหวัด ตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 และแบ่งมอบภารกิจในการให้ความช่วยเหลือราษฎรผู้ประสบภัย รวมทั้งการกำหนดพื้นที่รับผิดชอบให้กับหน่วยทหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4) แนวทางปฏิบัติร่วมกับภาคประชาสังคม องค์การสาธารณกุศล ประชาชนจิตอาสาในพื้นที่

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม และองค์การสาธารณกุศลหรือมูลนิธิต่างๆ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีขีดความสามารถในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การปฏิบัติของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อุทกภัยจังหวัดอุบลราชธานี มีเอกภาพ ลดความซ้ำซ้อนการปฏิบัติ และไปอย่างรวดเร็ว ทันท่วงที จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

4.1) จัดทำบัญชีรายชื่อองค์การสาธารณกุศลหรือมูลนิธิต่างๆ พร้อมสถานที่ตั้ง รายชื่อผู้ติดต่อประสานงาน หมายเลขโทรศัพท์ และทรัพยากรที่สามารถให้การสนับสนุนได้

4.2) เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น ให้ศูนย์ประสานการปฏิบัติ ภายใต้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อุทกภัยจังหวัดอุบลราชธานี ประสานงานองค์การสาธารณกุศล ภาคประชาสังคม มูลนิธิ และอาสาสมัคร

4.3) เมื่อเจ้าหน้าที่ขององค์การสาธารณกุศลต่าง ๆ เดินทางมาถึงในพื้นที่ ให้ศูนย์ประสานการปฏิบัติ แจ้งให้เจ้าหน้าที่ขององค์การสาธารณกุศล เข้ารายงานตัวกับผู้บัญชาการณ์ฯจังหวัดอุบลราชธานี และให้ส่วนอำนวยการ ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อุทกภัยจังหวัดฯ แบ่งมอบภารกิจ หน้าที่ และพื้นที่รับผิดชอบให้ชัดเจน เพื่อป้องกันปัญหาการซ้ำซ้อน

4.4) ให้ส่วนอำนวยการ ภายใต้ศูนย์บัญชาการอุทกภัยจังหวัด แจ้งแผนการปฏิบัติ และภารกิจขององค์การสาธารณกุศล ให้กับส่วนปฏิบัติการศูนย์บัญชาการอุทกภัยจังหวัดทราบและดำเนินการ

5) แนวทางการกำหนดพื้นที่/ศูนย์พักพิงชั่วคราว และการอพยพ

การช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่อาศัยในศูนย์พักพิงชั่วคราว ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก ในการกำหนดมาตรฐานและจัดทำคู่มือ การบริหารศูนย์พักพิงชั่วคราว รวมทั้งการบริหารจัดการศูนย์พักพิง

หากเกิดสถานการณ์รุนแรง ให้อพยพผู้ประสบภัยไปยังศูนย์พักพิงชั่วคราว เพื่อเป็นการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยชั่วคราว ในระหว่างเกิดอุทกภัย ซึ่งต้องมีการเตรียมแผนรับมือต่อจากการอพยพในภาวะฉุกเฉิน โดยกำหนดอาคาร สถานที่ ที่จะใช้เป็นศูนย์พักพิงชั่วคราวไว้ และการบริหารจัดการในศูนย์พักพิงชั่วคราว เพราะจะมีผลโดยตรงต่อการดำรงชีวิต ของผู้ประสบภัยที่เข้าพักพิง ทั้งนี้ การเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพควรประกอบด้วยอย่างน้อย ดังนี้

5.1) จัดหาสถานที่ตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว โดยกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ ต้องดำเนินการคัดเลือกสถานที่ตั้ง

5.2) การจัดการภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว ให้กำหนดผู้รับผิดชอบภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว ได้แก่ ผู้จัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน หรือผู้อำนวยการโรงเรียน (กรณีโรงเรียนเป็นศูนย์ฯ) ทั้งนี้ ศูนย์พักพิงชั่วคราว อาจมีโครงสร้างภายในแบ่งเป็นฝ่ายปฏิบัติการ และฝ่ายอำนวยการตามความเหมาะสม

5.3) ปัจจัยความจำเป็นขั้นต่ำของศูนย์พักพิงชั่วคราวอื่น ๆ

5.4) ให้มีการบริหารจัดการข้อมูลผู้อพยพ โดยมีการเก็บบันทึกข้อมูลที่จำเป็นในการจัดทำแผนบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว

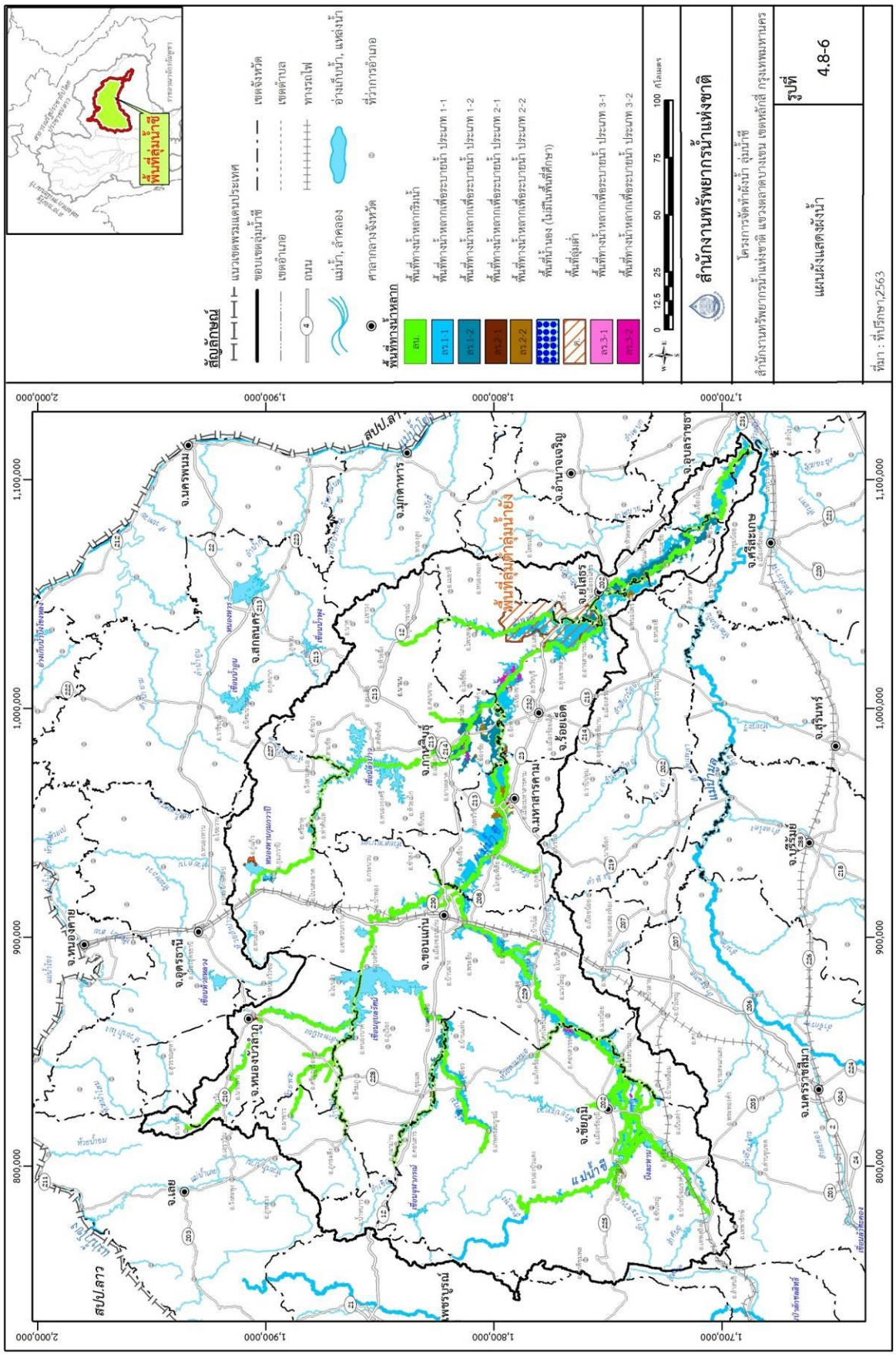
4.10 วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

เมื่อภาวะน้ำท่วมเริ่มบรรเทาลง และจากการคาดการณ์โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อ 4.6 พบว่าไม่มีความเสี่ยงที่จะเกิดภาวะน้ำท่วมซ้ำขึ้นอีก การบริหารจัดการน้ำก็จะสามารถปรับเข้าสู่ขั้นตอนการกักเก็บน้ำหลากไว้ใช้ประโยชน์ในช่วงฤดูแล้งต่อไป โดยอาจแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบ คือ

1) การกักเก็บน้ำไว้ในแก้มลิง แหล่งน้ำ อ่างเก็บน้ำ ส่วนนี้สามารถดำเนินการได้ตาม Rule Curve

2) การกักเก็บน้ำในลำน้ำโดยใช้องค์ประกอบในการบริหารจัดการน้ำ เช่น ฝาย ประตูระบายน้ำ สามารถกักเก็บน้ำได้ตาม Rule Curve โดยมีการเฝ้าระวังระดับน้ำด้านต้นน้ำ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบ เช่น เกิดน้ำล้นตลิ่ง จากการลดบานลงเพื่อกักเก็บน้ำ

3) ในกรณีของการกักน้ำในพื้นที่ที่บางส่วนอาจเป็นกรรมสิทธิ์ของประชาชน เช่น พื้นที่ลุ่มต่ำ พื้นที่เกษตรที่เกิดน้ำท่วมซ้ำซาก (ถ้ามี) ส่วนนี้จะต้องมีการตกลงกับเจ้าของพื้นที่ รวมทั้งพิจารณาค่าชดเชยจากการใช้พื้นที่ในการบริหารจัดการน้ำ ตามกฎหมายรองของ พรบ.ทรัพยากรน้ำ ในบทที่ 3 หัวข้อ 3.2 ทั้งนี้การกักเก็บน้ำในลักษณะนี้ ในบางพื้นที่อาจต้องมีการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างที่ใช้ในการกักน้ำ ระบายน้ำเพิ่มเติม จากการศึกษาโครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำชี พบว่า พื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นพื้นที่น้ำนองเพื่อชะลอน้ำกักน้ำในลักษณะนี้ มีพื้นที่ประมาณ 76.76 ตร.กม. (47,972.28 ไร่) คาดว่าจะกักเก็บน้ำได้ประมาณ 46.11 ล้าน ลบ.ม. โดยในโครงการจัดทำผังน้ำ ลุ่มน้ำชี ได้แบ่งโซนพื้นที่ส่วนนี้ไว้เป็นพื้นที่ทางน้ำหลากประเภท ลร.3-2 แก้มลิงนา ตาม**รูปที่ 4.10-1**

รูปที่ 4.10-1 พื้นที่ทางน้ำหลากเพื่อระบายน้ำ ประเภทที่ 3-2 แก้มลิงนา

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนนี้ตามแนวทางการบริหารในหัวข้อ 4.4 ได้มีการกำหนดงานส่วนนี้ไว้ในการบูรณาการช่วงก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม (หัวข้อที่ 6) โดยมีหน่วยงานหลักประกอบด้วย

- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (คณะกรรมการลุ่มน้ำ, คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ)
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ (สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ)
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

และมีหน่วยงานสนับสนุน คือ กรมเจ้าท่า (สำนักพัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำ) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

4.11 การประสานงานระหว่างหน่วยงานเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม

จากแนวทางการบริหารตามหัวข้อ 4.4 จะเห็นว่าการดำเนินการในส่วนนี้จะเกี่ยวกับภารกิจตามหัวข้อ 4.4 ทั้ง 3 ช่วงเวลาคือ ก่อน ระหว่าง และหลังเกิดภาวะน้ำท่วม โดยมีงานหลักประกอบด้วย

1) การจัดทำแผนของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ในส่วนของน้ำท่วมต้องเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม) เป็นการดำเนินการในช่วงก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม โดยมีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานหลักเพื่อวางแนวทางการช่วยเหลือแบบบูรณาการไว้ล่วงหน้า

2) การเตรียมการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่อาจได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำท่วม เป็นการดำเนินการในช่วงก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม โดยมีสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ) เป็นหน่วยงานหลักและมีหน่วยงานสนับสนุนประกอบด้วย กรมการข้าว กรมประมง และกรมปศุสัตว์

3) การปฏิบัติการของพนักงาน เจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานตามกฎหมาย เพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม (อาจดำเนินการตั้งแต่ช่วงเตรียมการก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม หรือระหว่างเกิดภาวะน้ำท่วม) เป็นการดำเนินการในช่วงระหว่างภาวะน้ำท่วม โดยมีหน่วยงานหลักที่มีภารกิจเน้นไปในด้านการช่วยเหลือประสานงาน ได้แก่ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

4) การช่วยเหลือทางการแพทย์ เป็นการดำเนินการในระหว่างและหลังภาวะน้ำท่วม โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบหลักคือ ส่วนราชการ ในกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน

5) การจ่ายค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายจากการใช้ที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้างให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง เป็นการดำเนินการในช่วงหลังเกิดภาวะน้ำท่วม โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบคือ ต้นสังกัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ

6) การจ่ายค่าชดเชยตามกฎหมายอื่นๆ นอกเหนือจากข้อ 5) เป็นการดำเนินการในช่วงหลังเกิดภาวะน้ำท่วม โดยมีหน่วยงานหลักคือหน่วยงานรับผิดชอบตามกฎหมายต่างๆ ที่จะมีการจ่ายค่าชดเชย

โครงสร้างการบูรณาการ รวมทั้งหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานแสดงไว้ในหัวข้อ 4.4

บทที่ 5

การขับเคลื่อนแผนการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมไปสู่การปฏิบัติ

5.1 กลไกการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

5.1.1 การจัดตั้งองค์กร

1) จัดตั้ง “ศูนย์บริหารสถานการณ์น้ำลุ่มน้ำ...และศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขสถานการณ์น้ำจังหวัด...” ที่เป็นศูนย์กลาง การบริหารจัดการ **“มวลน้ำ”** เพื่อป้องกันหรือลดความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น

2) กำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานของ “ศูนย์บริหารสถานการณ์น้ำลุ่มน้ำ..และศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขสถานการณ์น้ำจังหวัด...” ทำหน้าที่บูรณาการข้อมูลและขับเคลื่อน การดำเนินงานตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมพิจารณากลั่นกรองในการยกระดับสถานการณ์ และทำหน้าที่สนับสนุน ในการแก้ไขปัญหา ตั้งแต่การป้องกัน เตรียมความพร้อมรับมือ โดยมีคณะทำงานเป็นหน่วยปฏิบัติงานสนับสนุนข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ กลั่นกรองและกำหนดมาตรการหรือนโยบายในการแก้ไขปัญหาภาวะน้ำท่วม

3) กำหนดแนวทางการทำงานอย่างเป็นระบบบูรณาการการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และหน่วยงานด้านสาธารณภัยให้มีความสอดคล้องส่งเสริมกัน ทั้งในเรื่องการสั่งการ และอำนวยการภาวะน้ำท่วมระดับต่าง ๆ จนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย

4) จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำท่วม โดยการติดตามเฝ้าระวัง วิเคราะห์สถานการณ์น้ำและชี้เป้าพื้นที่เสี่ยงภัยภาวะน้ำท่วม และกำหนดมาตรการเชิงป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

5.1.2 การอำนวยการ

เป็นแผนบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำให้ดำเนินการสอดคล้องเชื่อมโยงกันในทุกมิติ ทั้งมิติของพื้นที่ลุ่มน้ำ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนกระทั่งปลายน้ำ และมิติของหน่วยงานในการดำเนินการตามภารกิจ ตั้งแต่หน่วยงานที่รับผิดชอบ ดูแลด้านการพยากรณ์ คาดการณ์ สถานการณ์น้ำ การบริหารจัดการ ติดตามเฝ้าระวัง ดำเนินการช่วยเหลือแก้ไขเมื่อเกิดเหตุการณ์หรือภัย รวมถึงมิติของการเชื่อมโยงการดำเนินงานตั้งแต่องค์กรระดับนโยบายสู่องค์กรระดับปฏิบัติจนกระทั่งถึงผู้รับประโยชน์ คือ ประชาชน

ดังนั้น ในการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมให้สามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ มีปัจจัยที่มีความสำคัญหลายปัจจัย อาทิ

1) ข้อมูลที่ใช้เป็นฐานในการขับเคลื่อนแผน

2) ความชัดเจนของแผน และความเชื่อมโยงกับแผนทุกระดับที่มีความเกี่ยวข้อง

3) ความเข้าใจในแผน และเป้าหมาย รวมทั้งเข้าใจบทบาทของหน่วยงานที่ปฏิบัติงานร่วมหน่วยงานตนเอง และระบุผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งทางตรงและทางอ้อม

4) โครงสร้างในการสั่งการมีความชัดเจนในแต่ละสถานการณ์

5) การสื่อสารที่ครอบคลุม ทั่วถึง ทันเหตุการณ์

6) มีการประเมินและทบทวนผลการดำเนินการตามแผน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง

7) หน่วยงานให้ความสำคัญกับแผนและการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง

5.1.3 การปฏิบัติการ

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดโครงสร้างของกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ตั้งแต่ระดับ ท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ และได้จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570 ของทุกจังหวัดแล้ว ซึ่งมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและครอบคลุมกับการเกิดภัยพิบัติทั้งหมด ในการปฏิบัติการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม จึงใช้แนวทางการปฏิบัติการ ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ. 2564-2570 เป็นหลักในการปฏิบัติการ

5.1.4 มาตรการรับมือฤดูฝน

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาตินำ (ร่าง) มาตรการรับมือฤดูฝน ปี 2565 เสนอคณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในการประชุม ครั้งที่ 1/2565 เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2565 ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธานการประชุม มีมติเห็นชอบมาตรการรับมือฤดูฝน ปี 2565 เพื่อเสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติบูรณาการโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในช่วงฤดูฝน ปี 2565 และการกักเก็บน้ำเพื่อฤดูแล้ง ปี 2565/2566 พร้อมทั้งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับมาตรการดังกล่าว

จากการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2565 เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2565 มีมติเห็นชอบมาตรการรับมือฤดูฝน ปี 2565 และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในช่วงฤดูฝน ปี 2565 และการกักเก็บน้ำเพื่อฤดูแล้ง ปี 2565/2566 เสนอคณะรัฐมนตรี และมอบหมายให้หน่วยงานไปดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวต่อไป

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถอดบทเรียนการบริหารจัดการน้ำฤดูฝน ปี 2564 และได้บูรณาการทุกหน่วยงานกำหนดมาตรการรับมือฤดูฝน ปี 2565 เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ทันต่อสถานการณ์ รายละเอียดตาม 13 มาตรการ ดังนี้

มาตรการที่	การดำเนินงาน/กลไก	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑. คาดการณ์ชี้เป้าพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม	- ประเมินพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๖๕ และปรับปรุงข้อมูลทุกเดือน เพื่อส่งให้	- กรมอุตุนิยมวิทยา - สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - กรุงเทพมหานคร

มาตรการที่	การดำเนินงาน/กลไก	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
และฝนน้อยกว่าค่าปกติ (มีนาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เตรียมการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูฝน - ประเมินพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำจากภาวะฝนน้อยกว่าค่าปกติ และฝนทิ้งช่วง ในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๕ เพื่อให้หน่วยงานนำไปกำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินในเชิงป้องกันล่วงหน้าในพื้นที่เสี่ยง	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๒. การบริหารจัดการน้ำพื้นที่ลุ่มต่ำเพื่อรองรับน้ำหลาก (ภายใน สิงหาคม ๒๕๖๕)	- จัดทำแผนการใช้พื้นที่ลุ่มต่ำ/แก้มลิงเพื่อรองรับน้ำหลากและเป็นพื้นที่หน่วงน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก บริหารจัดการเพื่อป้องกันและบรรเทาระดับความรุนแรงของน้ำท่วม รวมถึงจัดทำแผนเก็บกักน้ำไว้ใช้ก่อนสิ้นฤดูฝน เช่น พื้นที่ทุ่งบางระกำ และพื้นที่ลุ่มต่ำลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง รวมถึงพื้นที่ลุ่มต่ำภายในเขตพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญกรุงเทพมหานครและปริมณฑล - หลักเกณฑ์การใช้พื้นที่ลุ่มต่ำเป็นพื้นที่รับน้ำนองและการจ่ายเงินค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหาย	- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กระทรวงมหาดไทย - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมส่งเสริมการเกษตร - กรุงเทพมหานคร
๓. ทบทวน ปรับปรุงเกณฑ์บริหารจัดการน้ำในแหล่งน้ำขนาดใหญ่-กลางและเขื่อนระบายน้ำ (ภายใน เมษายน ๒๕๖๕)	- ทบทวน ปรับปรุงหลักเกณฑ์และมาตรฐาน การบริหารจัดการน้ำสำหรับใช้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น (๑) เกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ (Rule Curve) (๒) เกณฑ์การระบายน้ำเขื่อน/อาคารระบายน้ำ (๓) การคาดการณ์ฝน (๔) ประเมินน้ำไหลเข้าอ่างเก็บน้ำ - ติดตามสถานการณ์น้ำในแหล่งน้ำขนาดใหญ่ – กลาง เพื่อเฝ้าระวังและ	- กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย - กรมพัฒนาพลังงานทดแทน และอนุรักษ์พลังงาน - กรมประมง

มาตรการที่	การดำเนินงาน/กลไก	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	ควบคุมการบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามเกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำหรือเกณฑ์ควบคุม - จัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำแหล่งน้ำขนาดใหญ่ – กลาง ในช่วงภาวะวิกฤติ	
๔. ซ่อมแซม ปรับปรุงอาคารชลศาสตร์/ระบบระบายน้ำสถานีโทรมาตรให้พร้อมใช้งาน (ภายใน กรกฎาคม ๒๕๖๕)	- ตรวจสอบสภาพความมั่นคง และซ่อมแซมอ่างเก็บน้ำ อาคารควบคุมบังคับน้ำ รวมทั้งระบบระบายน้ำ - ตรวจสอบสถานีโทรมาตร ซ่อมแซมให้มีสภาพพร้อมใช้งานได้ตามปกติในช่วงฤดูฝน รวมทั้งสามารถตรวจวัด แสดงผล และเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อให้ทุกหน่วยงานใช้ในการติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา	- กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมอุตุนิยมวิทยา - กรมประมง - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย - กรมพัฒนาพลังงานทดแทน และอนุรักษ์พลังงาน - สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรุงเทพมหานคร
๕. ปรับปรุง แก้ไขสิ่งกีดขวางทางน้ำ (ภายใน กรกฎาคม ๒๕๖๕)	- สำรวจ และจัดทำแผนดำเนินการกำจัดสิ่งกีดขวางทางน้ำที่เกิดจากการก่อสร้างและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการพื้นที่น้ำท่วม/พื้นที่ชะลอน้ำ และ การปรับปรุงคูคลองเพื่อเพิ่มพื้นที่รับน้ำ และระบายน้ำได้อย่างสะดวกรวดเร็ว - ทบทวน/ตรวจสอบ สิ่งที่กีดขวางการไหลของน้ำในระบบทางน้ำจากการศึกษาการจัดทำผังน้ำ เพื่อจัดทำแผนปรับปรุง แก้ไข ต่อไป	- กรมทางหลวง - กรมทางหลวงชนบท - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมเจ้าท่า - กรุงเทพมหานคร - การรถไฟแห่งประเทศไทย - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๖. ขุดลอกคูคลองและกำจัดผักตบชวา (ภายใน กรกฎาคม ๒๕๖๕)	- จัดทำแผนบูรณาการด้านเครื่องจักร เครื่องมือ/สารชีวภัณฑ์ในการกำจัดผักตบชวาและวัชพืช - ดำเนินการขุดลอกคูคลอง	- กรมโยธาธิการและผังเมือง - กรมเจ้าท่า - กรมชลประทาน - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรุงเทพมหานคร

มาตรการที่	การดำเนินงาน/กลไก	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	- ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนประชาชนในชุมชนช่วยกันจัดเก็บหรือกำจัดผักตบชวา - มอบหมายคณะกรรมการอำนวยการบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาผักตบชวา กำหนดแนวทางและมาตรการในการแก้ไขปัญหาผักตบชวาในช่วงก่อนฤดูฝนและระหว่างฤดูฝน ๒๕๖๕ ให้แล้วเสร็จภายในเมษายน ๒๕๖๕	- สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) - กรมทรัพยากรน้ำ - สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๗.เตรียมพร้อม/วางแผนเครื่องจักรเครื่องมือ ประจำพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมและฝนน้อยกว่าค่าปกติ (ภายใน กรกฎาคม ๒๕๖๕)	- เตรียมความพร้อมแผนป้องกันและบรรเทาภาวะน้ำท่วม ฝนน้อยกว่าค่าปกติ ฝนทิ้งช่วง และแผนเผชิญเหตุ - เตรียมความพร้อมด้านบุคลากรเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำท่วม ฝนน้อยกว่าค่าปกติ ฝนทิ้งช่วง สำหรับให้ความช่วยเหลือได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง - เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและเข้าช่วยเหลือได้ทันสถานการณ์ - ติดตามวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม ฝนน้อยกว่าค่าปกติ ด้วยภาพถ่ายดาวเทียม และอากาศยานไร้คนขับ (UAV) กำหนดแนวทางและเงื่อนไขของการแจ้งเตือนตามระดับความรุนแรงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น - การปฏิบัติการฝนหลวงในช่วงฝนทิ้งช่วง	- กรมทรัพยากรน้ำ - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - กรุงเทพมหานคร - กรมทางหลวง - กรมทางหลวงชนบท - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - กองบัญชาการกองทัพไทย - กองทัพบก - กองทัพอากาศ - กองทัพเรือ - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) - กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
๘. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและปรับปรุงวิธีการส่งน้ำ (ก่อนฤดูฝน - ตลอดช่วงฤดูฝน)	- วางแผนการจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ - ลดการสูญเสียน้ำโดยการปรับปรุงวิธีการส่งน้ำและซ่อมแซมระบบการส่งน้ำเพื่อเพิ่มศักยภาพการใช้น้ำให้ได้ประโยชน์สูงสุด	- กรมชลประทาน - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปานครหลวง - การประปาส่วนภูมิภาค

มาตรการที่	การดำเนินงาน/กลไก	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๙. ตรวจความมั่นคงปลอดภัยคัน/ทำนบ/พนังกั้นน้ำ (ก่อนฤดูฝน - ตลอดช่วงฤดูฝน)	- ตรวจสอบความมั่นคง แข็งแรงของคันกั้นน้ำ ทำนบ พนังกั้นน้ำ - ซ่อมแซม/ปรับปรุง ให้มีสภาพดี - เตรียมแผนเสริมความสูงหากจำเป็น (แผนชั่วคราว)	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมโยธาธิการและผังเมือง - กรมชลประทาน - กรมเจ้าท่า - กรมทางหลวง - กรมทางหลวงชนบท - สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. จัดเตรียมพื้นที่อพยพและซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ (ภายใน พฤษภาคม ๒๕๖๕)	- บูรณาการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับชาติและในระดับพื้นที่ - วางแผนจัดเตรียมพื้นที่อพยพและซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ ระดับต่าง ๆ (อย่างน้อยภาคละ ๑ พื้นที่)	- กระทรวงมหาดไทย - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๑. ตั้งศูนย์ส่วนหน้าก่อนเกิดภัย (ตลอดช่วงฤดูฝน)	- ตั้งศูนย์บัญชาการบริหารจัดการน้ำส่วนหน้าสำหรับเผชิญเหตุ ในพื้นที่เพื่อเตรียมความพร้อมและการบริหารจัดการสถานการณ์ โดยใช้การจัดตั้งศูนย์บัญชาการบริหารจัดการน้ำส่วนหน้าภาคใต้ เป็นต้นแบบ - บูรณาการการทำงานร่วมกับกลไกการทำงานของแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ - ตัวอย่าง คำสั่ง “ตั้งคณะทำงานอำนวยการบริหารจัดการน้ำส่วนหน้าในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยภาคต่าง ๆ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงกลาโหม - สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ - กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม - กองบัญชาการกองทัพไทย - กรมอุตุนิยมวิทยา - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - กรมประชาสัมพันธ์ - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรการที่	การดำเนินงาน/กลไก	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑๒. การสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ (ก่อนฤดูฝน - ตลอดช่วงฤดูฝน)	- สร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ ให้ทุกภาคส่วนได้รับรู้และเข้าใจผ่านคณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด องค์กรผู้ใช้น้ำ เครือข่ายต่าง ๆ และประชาชน	- กระทรวงมหาดไทย - กรมประชาสัมพันธ์ - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๓. ติดตาม ประเมินผล ปรับมาตรการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ภัย (ตลอดช่วงฤดูฝน)	- กำหนดประเด็นตัวชี้วัดการดำเนินการ (กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์) - ติดตาม วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์น้ำร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด - สรุปผล เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - ทุกหน่วยงาน

ที่มา: กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ณ วันที่ 19 ตุลาคม 2565

5.2 โครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบ

การบริหารจัดการน้ำในภาวะน้ำท่วมนั้น จำเป็นต้องกำหนดองค์กรหรือผู้รับผิดชอบเพื่อทำหน้าที่ในส่วนต่าง ๆ เอาไว้เป็นการล่วงหน้า เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์น้ำและลดความสับสนในการทำงาน โดยการกำหนดโครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบคณะทำงาน ให้เชื่อมโยงสอดคล้องกันระหว่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 และแผนการป้องกันบรรเทาสาธารณะภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570 ทั้งในระดับนโยบาย ระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ และระดับปฏิบัติการ ดังนี้

5.2.1 ระดับนโยบาย

1) คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) มีหน้าที่จัดทำนโยบายและแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำ พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมของคณะกรรมการลุ่มน้ำต่าง ๆ เพื่อบูรณาการการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมระหว่างลุ่มน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

2) คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) มีหน้าที่กำหนดนโยบายในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ในปัจจุบันกระทรวงมหาดไทยอาศัยแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570 ในการรับมือกับสาธารณภัยทุกประเภท

5.2.2 ระดับบัญชาการ

1) ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ทำหน้าที่ดำเนินการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ที่ระบุว่า “ในกรณีเกิดปัญหาวิกฤติน้ำจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนสัตว์ หรือพืช หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐอย่างรุนแรง ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยนายกรัฐมนตรีเป็น ผู้บัญชาการอำนวยการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำเป็นการชั่วคราว จนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป ทั้งนี้ ให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งและสนับสนุนการปฏิบัติงาน” ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ภาวะวิกฤติน้ำหรือคาดว่าจะเกิดวิกฤติ (ระดับ 3) โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

1.1) ควบคุม สั่งการ บัญชาการ และอำนวยการแก้ไขวิกฤติน้ำเป็นการชั่วคราวจนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป

1.2) ออกคำสั่งเพื่อการป้องกันแก้ไข ควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที และประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า

1.3) บัญชาการร่วมกับกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) ในกรณีที่เป็นสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำหรือวิกฤติน้ำ

2) *กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ* หน้าที่และอำนาจซึ่งอยู่ในเกณฑ์วิกฤติน้ำรุนแรงหรือคาดการณ์ว่าจะรุนแรง (ระดับ 3) ในการอำนวยการ บริหารจัดการ รวบรวม บูรณาการ เชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม ควบคุม กำกับ ดูแลสถานการณ์น้ำ รวมถึงประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อบริหารจัดการน้ำทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ เพื่อประกาศแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำต่อกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.) และสร้างการรับรู้ให้แก่สาธารณชน โดยอำนวยการและบูรณาการร่วมกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.) เพื่อพิจารณาระดับความรุนแรงสถานการณ์ภาวะวิกฤติน้ำ และออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือเอกสารหลักฐาน หรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

3) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่บังคับบัญชา อำนวยการ ควบคุม กำกับ ดูแล และประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ 3) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และกรณีการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4) มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ รับผิดชอบ บังคับบัญชา อำนวยการ วินิจฉัยสั่งการ ควบคุมและประสานความร่วมมือในการบริหารจัดการสาธารณภัยตามความรุนแรง ระดับ 3 และ ระดับ 4

5.2.3 ระดับอำนวยการ

1) คณะกรรมการลุ่มน้ำ หน้าที่และอำนาจ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ดังนี้

มาตรา 35 (2) จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เสนอ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบ

มาตรา 64 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมขึ้นไว้เป็น การล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่า จะเกิดภาวะน้ำท่วมในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้น โดยฉับพลัน โดยในการจัดทำแผนต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อม ผังน้ำ ระบบนิเวศ และความหลากหลาย ทางชีวภาพของพื้นที่นั้น

มาตรา 65 ให้นำความในมาตรา 59 มาตรา 62 และมาตรา 63 มาใช้บังคับแก่ การผันน้ำจากลุ่มน้ำหนึ่งไปยังอีกลุ่มน้ำหนึ่งเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม การเสนอแผนป้องกันและ แก้ไขภาวะน้ำท่วมต่อ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบ การจัดส่งแผนดังกล่าวไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและดำเนินการ และการแก้ไข ปัญหากรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องไม่อาจดำเนินการให้เป็นไป ตามแผนดังกล่าวได้ รวมทั้งการติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม และการทบทวนแผนดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม

2) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งบูรณาการข้อมูลสารสนเทศ แผนงาน โครงการ งบประมาณ บริหารจัดการ การติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

2.1) เป็นหน่วยงานหลักในการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ เพื่อเสนอแนะนโยบาย และจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและประสานให้เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติ

2.2) จัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำและกรอบงบประมาณของประเทศแบบบูรณาการ และเสนอแนะแนวทางการวางแผนเพื่อการบริหารทรัพยากรน้ำต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

2.3) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และมาตรการที่ได้กำหนดไว้

2.4) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และมาตรการที่ได้กำหนดไว้

2.5) ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

2.6) ดำเนินการให้มีศูนย์เฉพาะกิจชั่วคราวในกรณีจำเป็นฉุกเฉิน เพื่อแก้ไขปัญหาในภาวะวิกฤตน้ำ

2.7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

3) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.) กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ดังนี้

3.1) ภาวะปกติ ประสานงาน และบูรณาการข้อมูลและการปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของสรรพกำลัง เครื่องมืออุปกรณ์ แผนปฏิบัติการ เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยทั้งระบบ

3.2) ภาวะใกล้เกิดภัย เตรียมการเผชิญเหตุ การติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และประเมินสถานการณ์ และแจ้งเตือนภัย พร้อมทั้งรายงานและเสนอความเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรีตามแต่ระดับการจัดการสาธารณภัย เพื่อตัดสินใจในการรับมือกับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น โดยเรียกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการประกอบกำลังเริ่มปฏิบัติการ

3.3) ภาวะเกิดภัย อำนวยการและบูรณาการประสานการปฏิบัติ ในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดเล็ก (ระดับ 1) และขนาดกลาง (ระดับ 2) โดยและให้ กอปภ.ก. รับผิดชอบในการอำนวยการ ประเมินสถานการณ์ และสนับสนุนกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ รวมถึงติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ รายงานสถานการณ์ และแจ้งเตือน พร้อมทั้งเสนอความคิดเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อตัดสินใจยกระดับในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ 3) และนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายในกรณีการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงยิ่ง (ระดับ 4)

5.2.4 ระดับปฏิบัติการ

1) ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สทนช. มีอำนาจหน้าที่ ตามข้อ 13 กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานทรัพยากรน้ำ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2562 ดังนี้

1.1) ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ และคาดการณ์ข้อมูลอากาศ รวมทั้งพยากรณ์สถานการณ์น้ำ เพื่อสนับสนุนการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

1.2) ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาระบบคลังข้อมูลบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ กำหนดมาตรฐานข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุน การบริหารทรัพยากรน้ำและการตัดสินใจของ กนช. และคณะกรรมการลุ่มน้ำ

1.3) เป็นศูนย์อำนวยการข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และเตือนภัยสถานการณ์น้ำ

1.4) ติดตามและจัดทำรายงานสถานการณ์น้ำของประเทศ

1.5) ดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน

1.6) จัดทำผังน้ำ และฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภูมิสารสนเทศผังน้ำ

1.7) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังน้ำแก่หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.8) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลภูมิสารสนเทศทรัพยากรน้ำ เพื่อใช้ในการสื่อสาร การนำเสนอข้อมูล และสนับสนุนการบริหารทรัพยากรน้ำ

1.9) ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และออกแบบการจัดทำฐานข้อมูลทะเบียนแหล่งน้ำทะเบียนผู้ใช้น้ำประเภทต่าง ๆ และทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

1.10) ศึกษาวิจัย และพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีสารสนเทศทรัพยากรน้ำเพื่อให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานและข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำเดียวกัน

ทั้งนี้ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติต้องปฏิบัติงานร่วมกับคลังข้อมูลน้ำและภูมิอากาศแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการข้อมูลติดตามประเมินวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์คาดการณ์สถานการณ์น้ำทั้งในภาวะปกติ และในภาวะวิกฤติเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานกองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตั้งแต่ก่อนเกิดภัยจนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลายทั้งนี้มีหน่วยงานภายใต้ สทนช. สนับสนุนเสริมการปฏิบัติงาน

2) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (ท้องถิ่นและกทม.) กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบอำนวยการควบคุมสนับสนุนและประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ และประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนในการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกขั้นตอนตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

3) *หน่วยงานอื่น* ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำมีหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจพร้อมจัดเจ้าหน้าที่ประจำ เพื่อสนับสนุนการทำงานของกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ และศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจเมื่อเกิดภาวะวิกฤติน้ำหรือมีการร้องขอ

5.2.5 ระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ

การดำเนินงานในระดับพื้นที่ลุ่มน้ำและระดับจังหวัด เห็นควรให้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนแผนการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ดังนี้

1) *ระดับลุ่มน้ำ*: จัดตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์น้ำลุ่มน้ำชี

องค์ประกอบ

ประธานกรรมการลุ่มน้ำ	ผู้อำนวยการ
ผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำ	รองผู้อำนวยการ
ผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำ	กรรมการ
ส่วนราชการในพื้นที่ลุ่มน้ำ	กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค	กรรมการและเลขานุการหลัก
ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต	กรรมการและเลขานุการร่วม
ส่วนราชการในพื้นที่ลุ่มน้ำ	กรรมการและเลขานุการร่วม

หน้าที่และอำนาจ

1.1) บูรณาการ เชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงวิเคราะห์แนวโน้มภาวะน้ำท่วมที่อาจก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบ

1.2) บริหารจัดการ บูรณาการ กำหนดมาตรการ จัดทำแผนปฏิบัติการ และเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อบริหารจัดการน้ำ

1.3) บริหารจัดการและบูรณาการร่วมกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

1.4) พิจารณาเสนอการกำหนดระดับความรุนแรงสถานการณ์ภาวะน้ำท่วมต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ หรือกองอำนวยการน้ำแห่งชาติเพื่อพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจ

1.5) ออกหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือเอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

1.6) แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็นอย่างน้อยต้องมีคณะทำงานด้านบริหารจัดการน้ำ ด้านการให้ความช่วยเหลือและด้านสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์

1.7) บูรณาการ ติดตามการดำเนินงาน ของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม รวมทั้งเสนอแนวทางการทบทวนแผนดังกล่าวต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ

1.8) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ หรือรองนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

5.3 แนวทางการขับเคลื่อนแบบบูรณาการ

5.3.1 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยด้านน้ำ

ในอดีตการจัดการสาธารณภัยด้านน้ำอาศัยกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ซึ่งมุ่งเน้นในเรื่องของการลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นหลัก ต่อมาภายหลังมีการจัดตั้ง สทนช. ขึ้นมาทำหน้าที่บริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติมีความเป็นเอกภาพตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนป้องกัน แนวทางมาตรการในป้องกันและแก้ไขเป็นการล่วงหน้าโดยอาศัยข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันซึ่งเป็นส่วนเสริมให้กับ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เป็นสาธารณภัยด้านน้ำ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการรับมือกับน้ำท่วม ตั้งแต่การป้องกัน การเตรียมความพร้อม การรับมือ และการเยียวยา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะเกิดเหตุที่จะใช้ควบคุม กำกับ แก้ไข การบริหารจัดการ **“มวลน้ำ”** ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบูรณาการร่วมกันระหว่าง สนทช. และ กระทรวงมหาดไทย ในภาวะน้ำท่วมนั้น ควรเริ่มตั้งแต่กระบวนการกำหนดนโยบาย จัดทำแผน กิจกรรม งบประมาณ แนวทางมาตรการในขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมตลอดจนกระบวนการพัฒนาเครื่องมือกลไกต่าง ๆ การจัดการองค์ความรู้ด้านทรัพยากรน้ำ การบูรณาการ

ข้อมูล การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในกระบวนการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ เทคโนโลยีสารสนเทศ

สนับสนุนการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการ การแก้ไขปัญหา ให้ทันต่อสถานการณ์น้ำ และเกิดการบูรณาการรับมือ การป้องกัน บรรเทา ปัญหาน้ำท่วม อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

นอกจากนโยบายที่ได้กำหนดสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมแล้วจำเป็นต้องมีการการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติสำหรับการบริหารจัดการน้ำท่วมของประเทศไทยนั้นโดยเฉพาะในภาวะปกติ ภาวะฉุกเฉิน และภาวะวิกฤติ จำเป็นต้องมีศูนย์กลางการบัญชาการหรือศูนย์ปฏิบัติการเฉพาะกิจเพื่อรับภาวะเหตุฉุกเฉินระดับต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่ลุ่มน้ำ รวมทั้งต้องมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบช่วยการตัดสินใจให้กับผู้บัญชาการสถานการณ์หรือผู้อำนวยการสถานการณ์ และในมิติของผู้บัญชาการหรือผู้อำนวยการ ที่เป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในปฏิบัติการ ประกอบด้วยการใช้เงื่อนไขใดในการตัดสินใจต่อสถานการณ์น้ำระหว่างเงื่อนไขด้านความพร้อม กำลังความสามารถ และความรุนแรงของสถานการณ์

ทั้งนี้หากพิจารณาถึงหลักสากลการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ที่เริ่มต้นจากการป้องกันและลดผลกระทบ (Prevention and Mitigation) การเตรียมความพร้อม (Preparedness) การเผชิญเหตุบรรเทาทุกข์ (Response and Relief) และ ฟื้นสภาพและการซ่อมสร้าง (Rehabilitation and Reconstruction) แล้ว สทนช. สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการรับมือกับสาธารณภัยจากภาวะน้ำท่วมได้ทุกขั้นตอน ภายใต้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ดังแสดงใน**รูปที่ 5.3.1-1** และ **ตารางที่ 5.3.1-1**

ที่มา : แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570

รูปที่ 5.3.1-1 การจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ตารางที่ 5.3.1-1 หน้าที่และอำนาจตามกฎหมายที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้เพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะน้ำท่วม

	พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 "มวลน้ำ"	**พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณะภัย พ.ศ. 2550 "มวลชน"**
1. ป้องกันและลดผลกระทบ	- บริหารจัดการและจัดสรรน้ำตามเกณฑ์การบริหารอย่างเหมาะสม ในภาวะปกติ (หมวด 4) - จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม/ภาวะน้ำแล้ง จัดทำแผนจัดการความเสี่ยงภัยจากน้ำพร้อมมาตรการ (ม.57, ม.64) - ประกาศผังน้ำ ทางน้ำหลาก แหล่งน้ำ ฯลฯ (ม. 56) บูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยพัฒนาระบบคาดการณ์เตือนภัยที่แม่นยำ (ม.23) - จัดทำเกณฑ์เฝ้าระวังสถานการณ์น้ำ ณ สถานีควบคุม ตามหลักวิชาการ	- จัดทำแผนปฏิบัติการ แผนเผชิญเหตุ และฝึกซ้อมแผน - เตรียมสรรพกำลัง เครื่องมือ อุปกรณ์สำหรับการรับมือ ฯลฯ - หลักเกณฑ์/แนวทาง/มาตรการช่วยเหลือผู้ประสบภัย - ประสานงาน บูรณาการข้อมูลสถานการณ์น้ำ
2. เตรียมความพร้อม	- กำหนดเขตภาวะน้ำแล้งล่วงหน้า (ม.57) แผนเตรียมกรณีน้ำท่วมฉุกฉิน (ม.64) - ติดตาม เฝ้าระวัง วิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ ประเมินพื้นที่เสี่ยงวิกฤติน้ำ ระดับความรุนแรงและผลกระทบ (impacts) ที่อาจจะเกิดขึ้น - แจ้งเตือนประชาชน และหน่วยปฏิบัติเพื่อรับมือและเตรียมความพร้อมโดยประสานไปยังศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจในพื้นที่เสี่ยง	- จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจในพื้นที่เสี่ยง ประสานการปฏิบัติเพื่อรับมือกับภัย - เตรียมการเผชิญเหตุ รับมือ อพยพ ฯลฯ - ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์อย่างใกล้ชิด
3. รับมือ	- ประกาศเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง (ม.58) และมาตรการ (ม.60) - ผันน้ำข้ามลุ่มเพื่อบรรเทาภาวะน้ำแล้ง (ม.59) ภาวะน้ำท่วม (ม.65) - เจ้าหน้าที่ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ (ม.24) และพนักงานเจ้าหน้าที่ (ม.66) มีอำนาจในการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำ ภาวะน้ำท่วม ภาวะน้ำแล้ง ได้ - บัญชาการและอำนวยการแก้ไขปัญหาจนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป (ม.24)	- ปฏิบัติตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณะภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570
4. ฟื้นฟูเยียวยา	- ชดเชยเยียวยา (ม.60, ม.66, ม.67) - รวบรวมข้อมูลความเสียหาย พื้นที่วิกฤติน้ำ วางแผนการป้องกันและแก้ไขระยะยาว	- ช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัย ชุมชน สาธารณูปโภค ฯลฯ ที่ได้รับผลกระทบให้กลับคืนสู่สภาพเดิม ตามหลักเกณฑ์

ที่มา : กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

5.3.2 ระดับการจัดการภาวะน้ำท่วม

การจัดการภาวะน้ำท่วมได้แก่ ภาวะปกติ ภาวะฉุกเฉิน และภาวะวิกฤติ ควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับระดับการจัดการสาธารณภัย ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570 ที่มีการแบ่งสาธารณภัยออกเป็น 4 ระดับ ซึ่งที่ผ่านมาการพิจารณายกระดับสาธารณภัยจะคำนึงถึง**ขนาดพื้นที่ประสบภัย จำนวนประชากร**ที่ได้รับความเดือดร้อน หรือ**ความสามารถในการรับมือเผชิญเหตุ**ด้วยทรัพยากรที่แต่ละพื้นที่มีอยู่เป็นหลัก ส่วนการจัดการภาวะน้ำท่วมหรือสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำนั้น มีปัจจัยสาเหตุมาจากสภาวะอากาศเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันระบบข้อมูลตรวจวัด ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีคาดการณ์สถานกาณ์น้ำความก้าวหน้าไปมาก สามารถประเมินแนวโน้มของภาวะน้ำท่วมได้แม่นยำกว่าในอดีต และแจ้งเตือนหน่วยปฏิบัติได้ดี ทั้งนี้การกำหนดระดับสถานการณ์ภัยเพื่อการบริหารจัดการควรคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1) สภาพอากาศ เป็นการประเมินจากการคาดการณ์สภาพอากาศในระยะสั้น กลาง ยาว และนาน รวมถึงสภาพอากาศปัจจุบัน เพื่อพิจารณาถึงปรากฏการณ์หรือสภาวะที่ส่งผลให้มีแนวโน้มผิดปกติ

2) สถานการณ์น้ำในปัจจุบัน เป็นการประเมินสถานการณ์น้ำท่า ระดับน้ำ ปริมาณน้ำไหลผ่านและคุณภาพน้ำ จากสถานีหลัก รวมถึงปริมาณน้ำในเขื่อน ที่มีแนวโน้มเกิดอุทกภัย ภัยแล้ง และปัญหาคุณภาพน้ำ ซึ่งในอนาคตจะมีการกำหนด “สถานีอุทกวิทยาหลักแห่งชาติ” เพื่อเป็นจุดเฝ้าระวังสำคัญ

3) ความซับซ้อนของสถานการณ์ ประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญ และการให้ความช่วยเหลือ การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่ให้ความช่วยเหลือ

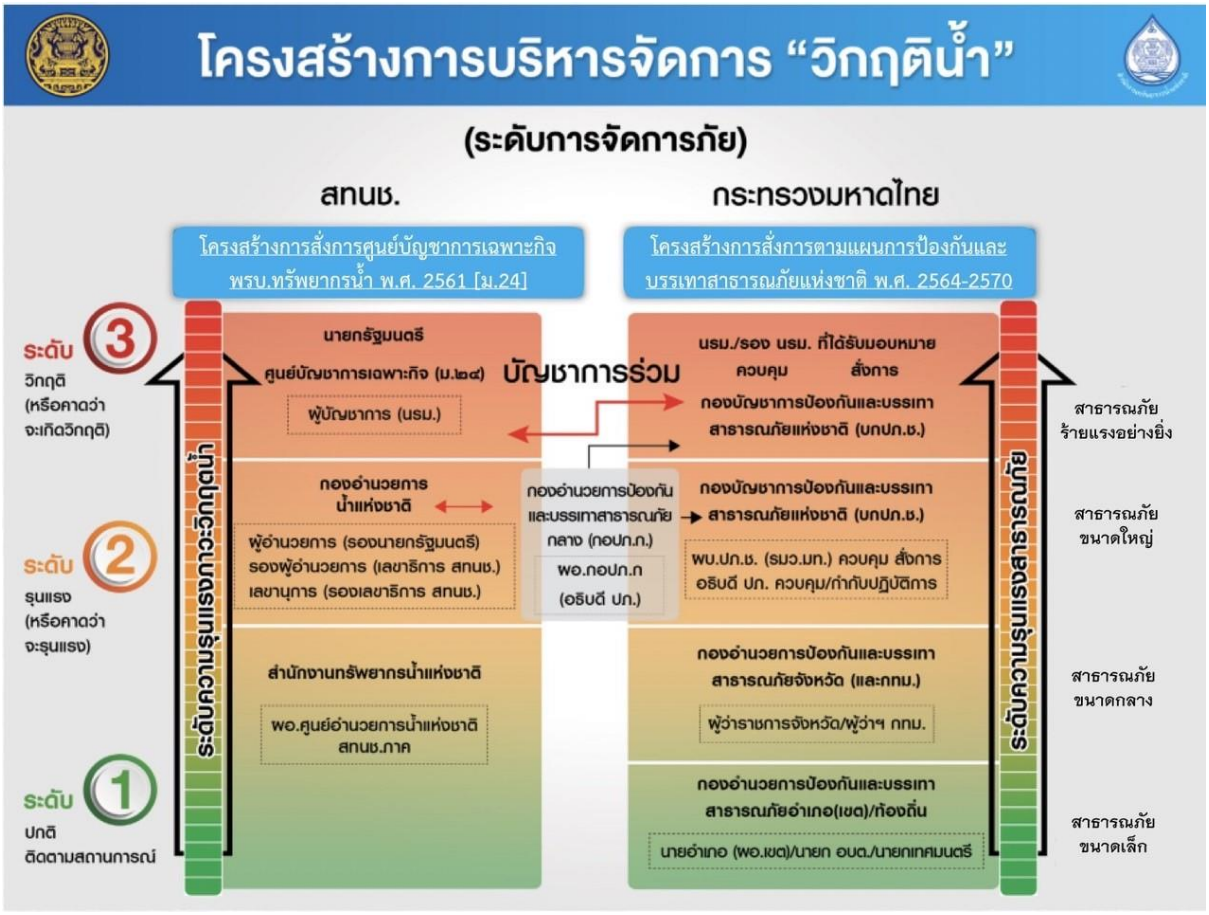
4) ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่ เป็นการประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ ที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อทรัพย์สิน ชีวิตอยู่ในระดับรุนแรง ศักยภาพในการรับมือ

5) ดุลยพินิจของผู้บัญชาการ พิจารณาผลจากทุกปัจจัยดังกล่าวข้างต้น มาประเมินพิจารณาตัดสินใจ

ดังนั้น เพื่อเป็นการจัดโครงสร้างการสั่งการ บัญชาการ และอำนวยการร่วมกันระหว่าง **สทนช.** และ**กระทรวงมหาดไทย** จึงแบ่งระดับสถานการณ์ในกรณีของภาวะน้ำท่วมได้เป็น 3 ระดับ ให้สอดคล้องกัน

ทั้งนี้ ในการปฏิบัติงานในเขตลุ่มน้ำของทั้งสองส่วนจำเป็นต้องบูรณาการเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด ใน**กรณีสาธารณภัยด้านน้ำ แบ่งได้ 3 ระดับ โดยระดับที่ 1 ภาวะปกติ และระดับที่ 2 ภาวะฉุกเฉินตามเกณฑ์ที่กำหนด ศูนย์บริหารสถานการณ์น้ำลุ่มน้ำ...ภายใต้ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ** มีหน้าที่ติดตาม วิเคราะห์ และจัดทำรายงานสถานการณ์น้ำของประเทศ เพื่อเฝ้าระวังป้องกัน และเตือนภัยสถานการณ์น้ำ โดยอำนวยการและบูรณาการร่วมกับศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด ภายใต้กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) และมีคณะทำงานช่วย สนับสนุนในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ **แต่ในกรณีที่ความรุนแรงนั้นถูกยกระดับเป็นระดับที่ 3** ตามเกณฑ์ที่กำหนด **กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ** จะถูกยกระดับพิจารณาเสนอจัดตั้ง **“ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ** เหตุการณ์ภาวะวิกฤติน้ำอย่างใกล้ชิด เพื่อแก้ไขปัญหาจนกว่าเหตุการณ์จะกลับเข้าสู่สภาวะปกติ

โดย สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและคณะทำงาน จะเป็นผู้วิเคราะห์สถานการณ์ รายงานกองอำนวยการน้ำแห่งชาติแล้วแจ้งเตือนไปยัง กอปภ.ก. และหน่วยปฏิบัติอื่น ๆ เพื่อรับทราบข้อวิเคราะห์คาดการณ์ พื้นที่เป้าหมายในการปฏิบัติการ รวมทั้งแนวโน้มความรุนแรงเป็นการล่วงหน้า ดังนั้น การยกระดับ 3 ระดับของ สทนช. จะมีลักษณะเป็น “เชิงรุก” กล่าวคือจะยกระดับภัยก่อนกระทรวงมหาดไทยหากคาดว่าจะเกิดสถานการณ์ จากนั้นจะประสานงาน อำนวยการร่วม และบัญชาการร่วมกันจนกว่าจะพ้นวิกฤติ แสดงดัง **รูปที่ 5.3.2-1**

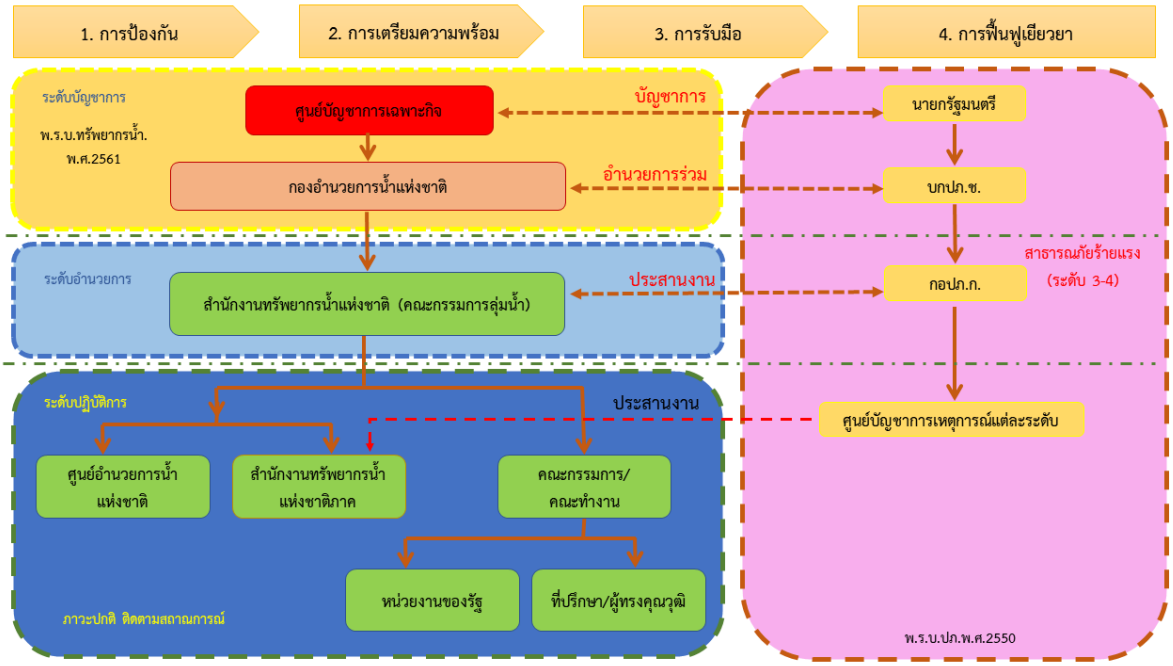
ที่มา: ปรับปรุงจากข้อมูลของศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

รูปที่ 5.3.2-1 การเปรียบเทียบระดับการจัดการสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ ระหว่าง สทนช. และกระทรวงมหาดไทย

5.3.3 ความเชื่อมโยงและการประสานการปฏิบัติ

ในกรณีของสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ ความเชื่อมโยงระหว่างพระราชบัญญัติทรัพยกรน้ำ พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ที่ได้มีการจัดองค์กรหรือส่วนงานต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบทั้งในระดับนโยบาย ระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ และระดับปฏิบัติการ ตามระดับภัยต่าง ๆ โดยในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน สาธารณภัยอยู่ในระดับ 1-2 และในกรณีที่สาธารณภัยร้ายแรงอยู่ในระดับ 3-4 โดยความเชื่อมโยงจะแสดงอยู่ใน**รูปที่ 5.3.3-1** ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการประสาน

การปฏิบัติในกรณีที่เกิดภาวะน้ำท่วมได้ ทั้งนี้การประสานการปฏิบัติยังคงต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและเอกชนด้วยเพื่อความสมบูรณ์ครบถ้วน

ที่มา: คณะที่ปรึกษา

รูปที่ 5.3.3-1 ความเชื่อมโยงและการประสานงานเพื่อจัดการสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ

5.4 การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

5.4.1 ลักษณะของแผนปฏิบัติการ

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ที่เสนอ กนช. ให้ความเห็นชอบ เป็นการให้ความเห็นชอบในหลักการเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ เนื่องจากปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้เกิดภาวะน้ำท่วม ได้แก่ ด้านปริมาณน้ำ ด้านคุณภาพน้ำ และด้านผลกระทบกับสังคม จะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ ดังนั้นจึงต้องจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมเป็นแผนประจำฤดูฝนของแต่ละปี

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เป็นแผนปฏิบัติการที่จัดทำขึ้น เพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม รวมทั้งใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝน โดยแสดงถึงความเชื่อมโยงการดำเนินการตามภารกิจ ขอบเขตความรับผิดชอบ ไม่ก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนของการปฏิบัติงาน ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและพื้นที่ ให้พร้อมที่จะช่วยเหลือประชาชนได้ทันท่วงที ทั้งก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม ขณะเกิดภาวะน้ำท่วม และหลังจากภาวะน้ำท่วมสิ้นสุด (ทั้งในกรณีปกติและกรณีฉุกเฉิน) เป็นการลดความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้น และเพื่อประโยชน์ในการประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนทราบ

รูปที่ 5.4-1 การเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมและแผนเผชิญเหตุอุทกภัยและดินถล่มจังหวัด

5.4.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการก่อนฤดูฝน

การจัดทำแผนแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เพื่อใช้เป็นคู่มือปฏิบัติงานตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนเข้าฤดูฝนหรือภายในเดือนเมษายนของทุกปี เป็นการจัดทำแผนการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานให้สอดคล้องกัน โดยในแผนปฏิบัติการ จะต้องประกอบด้วยดังนี้

1) การกำหนดพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมและดินโคลนถล่ม

2) การติดตามสถานการณ์น้ำ ประกอบด้วย การคัดเลือกสถานีหลักเฝ้าระวัง การกำหนดเกณฑ์เฝ้าระวังรายสถานีหลัก การเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์น้ำรายสถานีหลักเฝ้าระวัง ด้านปริมาณน้ำ (สถานีวัดน้ำฝน สถานีวัดน้ำท่า สถานีวัดน้ำในแหล่งน้ำ) และด้านคุณภาพน้ำ

3) การติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคม โดยการกำหนดวิธีการสำรวจผลกระทบและความเสียหายในพื้นที่ การจำแนกจำนวนประชากรและลักษณะประชากรที่ได้รับผลกระทบ การวิเคราะห์ความซับซ้อนความยากง่ายของสถานการณ์และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์และการประเมินศักยภาพด้านทรัพยากรที่สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานแก้ปัญหา

4) การกำหนดเกณฑ์การตัดสินใจยกระดับการจัดการภัยน้ำท่วม ให้กำหนดเกณฑ์การใช้ดุลยพินิจจากการประเมินสถานการณ์จากเงื่อนไขต่าง ๆ ประกอบการพิจารณาตัดสินใจ ซึ่งเงื่อนไขของสถานการณ์อย่างน้อยต้องประกอบด้วย สถานการณ์ด้านปริมาณน้ำ สถานการณ์ด้านคุณภาพน้ำ และสถานการณ์ด้านผลกระทบกับสังคม เป็นต้น

5) การกำหนดมาตรการและแนวทางดำเนินการแก้ไข ได้แก่

1.1) กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุนอย่างน้อยต้องมี 3 ด้านได้แก่ ด้านบริหารจัดการน้ำ ด้านการให้ความช่วยเหลือ และด้านสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์

1.2) กำหนดแหล่งงบประมาณที่ใช้ดำเนินการ

1.3) กำหนดแหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการ

1.4) กำหนดวิธีการบริหารความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

1.5) การเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์จากระบบเตือนภัยน้ำท่วม

1.6) กำหนดรูปแบบและแนวทางการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ

1.7) กำหนดวิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการ

1.8) กำหนดวิธีการเก็บกักน้ำ ในเขื่อน/อ่างเก็บน้ำ ลำน้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมถึงพื้นที่ลุ่มต่ำที่ใช้รับน้ำนอง หลังน้ำลดเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ภายหลัง

1.9) กำหนดรูปแบบและแนวทางการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม

5.4.3 การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

การดำเนินการของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้ดำเนินการจัดทำปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝน เป็นหลักการปฏิบัติเสนอให้ กนช. เห็นชอบแล้ว และใช้เป็นกรอบแนวทางการบริหารจัดการน้ำของทุกลุ่มน้ำกับหน่วยงานที่ร่วมปฏิบัติงานกับ สทนช. เป็นงานประจำตามภารกิจ เพื่อกำกับดูแลการบริหารทรัพยากรน้ำของประเทศ สำหรับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เป็นการติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำท่วมในลุ่มน้ำนั้น ๆ เป็นการเฉพาะเพื่อการป้องกันและแก้ไขหรือบรรเทาสถานการณ์น้ำท่วม เมื่อเกิดขึ้น โดยดำเนินการตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดในแผนปฏิบัติ ที่ได้กำหนดเป็นกรอบแนวทางไว้แล้ว และกำหนดรายละเอียดการปฏิบัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้นตามสภาพการณ์หรือสถานการณ์นั้น ๆ อย่างเป็นรูปธรรม ให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยเฉพาะเมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม ให้ดำเนินการดังนี้

1) ด้านข้อมูลข่าวสาร โดยดำเนินการ

1.1) จัดให้มีระบบการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

1.2) จัดให้มีการแจ้งประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ได้รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาวะน้ำท่วมอย่างถูกต้องเพียงพอและเหมาะสม

2) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยดำเนินการ

2.1) จัดให้มีการสำรวจตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคพื้นฐานและสิ่งปลูกสร้าง

2.2) จัดทำแผนบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่สวัสดิภาพ และทรัพย์สินของประชาชนและชุมชน

3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการ

3.1) สำรวจตรวจสอบทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหาย และลดความเสี่ยงจากการเกิดภาวะน้ำท่วม

3.2) วางแผนบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นแก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4) ด้านภัยพิบัติ โดยดำเนินการ

4.1) จัดให้มีระบบเตือนภัยพิบัติล่วงหน้า

4.2) วางแผนและประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับภาวะน้ำท่วม

5) การวางมาตรการรับมือกับความเสี่ยงภาวะน้ำท่วมที่จะเกิดขึ้น โดยดำเนินการ

5.1) วางแผนเชิงกลยุทธ์ เพื่อลดความเสี่ยง

5.2) จัดทำแผนผังแสดงเส้นทางการไหลของน้ำ

5.3) ให้มีการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้นเกี่ยวกับน้ำท่วม

6) จัดทำแผนที่ภัยพิบัติและแผนที่ความเสี่ยงจากน้ำท่วม โดยแสดงถึง

6.1) ความเป็นไปได้ของปริมาณน้ำที่จะท่วมและระดับน้ำที่อาจจะเกิดขึ้น

6.2) ความเป็นไปได้ของทิศทางน้ำและความเร็วการไหลของน้ำท่วมที่อาจเกิดขึ้น

6.3) จำนวนพื้นที่และประชากรที่อาจได้รับผลกระทบเมื่อเกิดน้ำท่วม

6.4) ชนิดและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่อาจได้รับผลกระทบเมื่อเกิดน้ำท่วม

6.5) การประกอบอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่อาจเพิ่มความเสี่ยงจากมลพิษเมื่อเกิดน้ำท่วม

6.6) พื้นที่คุ้มครองที่อาจได้รับผลกระทบหรือการป้องกันรักษาคุณภาพน้ำ เมื่อเกิดน้ำท่วม

7) การปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ตามมาตรา 66 และ มาตรา 67 ของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

8) กำหนดมาตรการและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ตามมาตรา 69 และ มาตรา 70 ของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

9) การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูลความเสียหาย พื้นที่ที่เกิดวิกฤตน้ำ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำท่วมในระยะยาว ต่อไป

5.4.4 การดำเนินการหลังฤดูฝน

ฤดูฝนของลุ่มน้ำนี้อยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคมของทุกปี การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม บางครั้งอาจต้องดำเนินการต่อเนื่องต่อไป หลังจากเดือนตุลาคม หรือจนกว่าสถานการณ์น้ำท่วมจะเข้าสู่ภาวะปกติ ดังนั้นเมื่อสิ้นสุดสถานการณ์น้ำท่วม จะต้องดำเนินการดังนี้

1) ทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม และจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม เพื่อปรับปรุงและเสนอ กนช. ประกาศกำหนดใช้เป็นแนวทางบริหารจัดการ

2) กรณีหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ไม่อาจดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมได้ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำเสนอเรื่องต่อ กนช. เพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขต่อไป

3) ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำ ทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมให้มี ความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป เพื่อให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะดำเนินการเมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม

5.5 ปฏิทินการบริหารจัดการน้ำฤดูฝน

ปฏิทินการบริหารจัดการน้ำในฤดูฝน (1 พ.ค. – 31 ต.ค. ของทุกปี) การปฏิบัติงานมี 3 กิจกรรม ดังนี้

1) การเตรียมการและการสร้างการรับรู้

(1) การเตรียมความพร้อมด้านเครื่องมือและสิ่งก่อสร้าง กำจัดวัชพืชเริ่มตั้งแต่กลางเดือนมีนาคม–สิ้นเดือนเมษายน

(2) การเตรียมการด้านบริหารจัดการน้ำหลากรายจังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเตรียมข้อมูลให้แล้วเสร็จภายในกลางเดือนเมษายน ในการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำหลากรายจังหวัด

(3) เสนอผู้เกี่ยวข้องพิจารณาให้ความเห็นแผนบริหารจัดการน้ำหลากตามลำดับ

(4) ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับประชาชนตั้งแต่เดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป

2) การวิเคราะห์ คาดการณ์ และติดตามตั้งแต่ต้นเดือนพฤษภาคม – สิ้นสุดเดือนตุลาคม ซึ่งต้องทำทุกวัน รวมถึง ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ในมาตรการที่ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

3) การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดฤดูกาล สรุปบทเรียนการดำเนินการทั้งความสำเร็จและไม่สำเร็จ หรือปัญหาอุปสรรค เสนอผู้เกี่ยวข้องตามลำดับ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนการเตรียมรับสถานการณ์อุทกภัย รวมทั้งเสนอแผนงานโครงการในการแก้ไขปัญหาอุทกภัยในครั้งต่อไป

รูปที่ 5.5 ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝน (1 พ.ค. - 31 ต.ค.)

กิจกรรมหลัก / ขั้นตอน	พ.ย. ปีปัจจุบัน	ธ.ค. ปีปัจจุบัน	ม.ค. ปีถัดไป	ก.พ. ปีถัดไป	มี.ค. ปีถัดไป	เม.ย. ปีถัดไป	พ.ค. ปีถัดไป	มิ.ย. ปีถัดไป	ก.ค. ปีถัดไป	ส.ค. ปีถัดไป	ก.ย. ปีถัดไป	ต.ค. ปีถัดไป	พ.ย. ปีถัดไป	ผู้รับผิดชอบ (กนช./คณะอนุกรรมการ ฯ/สทนช.)
1 การเตรียมการและการสร้างการรับรู้														
1.1 การเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ สิ่งก่อสร้าง เพื่อรองรับสถานการณ์น้ำหลาก														ชป., ทน., กห., จท., กอปภ.จ., สถ., ยธ., กทม., มท.(ผวจ.) ทล., ทช., สทนช.
1.2 การเตรียมการด้านบริหารจัดการน้ำหลากรายจังหวัด/ ลุ่มน้ำ/ กลุ่มลุ่มน้ำ/ ประเทศ														อต., สสน., ชป., ทน., กฟผ. พพ., สถ., มท.(ผวจ.), สทนช และ GISTDA
1.3 เสนอคณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และกนช. พิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรการฯ / แผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝน														ทุกหน่วยงาน และ สทนช.
1.4 เสนอ ครม. เพื่อทราบมาตรการและมอบแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการ														สทนช. (ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ)
1.5 ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและประชาชน														ทุกหน่วยงาน และ กปส.
2 การวิเคราะห์ คาดการณ์ และติดตามสถานการณ์ (ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ)														
2.1 วิเคราะห์ คาดการณ์และติดตามสภาพอากาศ ฝน น้ำท่า อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง และแหล่งน้ำธรรมชาติ														คณะทำงาน(1) ภายใต้ กอนช., สทนช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2.2 วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์ คาดการณ์ ติดตามพื้นที่ที่มีโอกาสเสี่ยงเกิดอุทกภัย น้ำหลาก-ดินถล่ม และติดตาม ประเมินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างต่อเนื่อง พร้อมจัดตั้งศูนย์ส่วนหน้ารายภาคเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ระดับพื้นที่														คณะทำงาน (1), (2), (3) ภายใต้ กอนช.
2.3 เสนอคณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ รับทราบความก้าวหน้า พิจารณาปรับแผน หรือให้ความเห็นแผนปฏิบัติการเฉพาะพื้นที่ (หากมี)														ทุกหน่วยงาน สทนช. และ คณะทำงาน (1) ภายใต้ กอนช.
2.4 รายงานผลการดำเนินงานต่อ กนช.														สทนช. และ คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
2.5 จัดทำการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ข่าวสารสู่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง														คณะทำงาน (4) ภายใต้ กอนช.
3 การบริหารจัดการน้ำในภาวะวิกฤต														
3.1 กรณีคาดการณ์ว่าจะเกิดปัญหาวิกฤตน้ำ เสนอ กนช. จัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจกำกับดูแลบัญชาการเหตุการณ์														กอนช.
3.2 กำหนดนโยบาย มาตรการในการบริหารจัดการ (การปรับเกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ การจัดจราจรน้ำ การใช้เครื่องผลักดันน้ำ การใช้เครื่องสูบน้ำ)														ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ
3.3 ดำเนินการตามมาตรการ ติดตาม วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บังคับบัญชา														ทุกหน่วยงาน กอนช. และ สทนช.
3.4 จัดทำการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ข่าวสารสู่ประชาชน														ทุกหน่วยงาน และ กปส.
4 การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดฤดูกาล														
4.1 ประมวลผลสรุปการบริหารที่ผ่านมา														คณะทำงานภายใต้ กอนช. สทนช และทุกหน่วยงาน
4.2 เสนอคณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นเพิ่มเติม														สทนช. (ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ)
4.3 สรุปนำเรียน กนช. และ ครม. เพื่อทราบผลการดำเนินงาน														สทนช.
4.4 จัดทำสรุปบทเรียน เพื่อปรับปรุงแผนการเตรียมรับสถานการณ์อุทกภัย รวมทั้งเสนอแผนงานโครงการในการแก้ไขปัญหาอุทกภัย														ทุกหน่วยงาน และ สทนช.

รูปที่ 5.5 ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝน (1 พ.ค. - 31 ต.ค.) (ต่อ)

บทที่ 6

การรายงานผล

การรายงานผลตามโครงสร้างการบัญชาการ อำนวยการ ปฏิบัติการ และหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานปฏิบัติตามบทที่ 3 และบทที่ 4 สามารถแบ่งการดำเนินการตามสถานการณ์น้ำ และระดับภัยได้ดังนี้

1) กรณียังไม่เกิดภาวะน้ำท่วม
2) กรณีเกิดภาวะน้ำท่วม
   (2.1) กรณีเกิดภาวะน้ำท่วมในระดับภัย 1 และ 2
   (2.2) กรณีเกิดภาวะน้ำท่วมในระดับภัย 3: วิกฤติ ที่ต้องมีการตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

โดยมีแนวทางการรายงานผลดังนี้

6.1 กรณียังไม่เกิดภาวะน้ำท่วม

จากปฏิทินการบริหารจัดการน้ำในบทที่ 5 ได้มีการกำหนดช่วงเวลาที่จะเริ่มมีการวิเคราะห์ คาดการณ์ และติดตามสภาพอากาศ ฝน น้ำท่า อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติไว้ โดยในกรณีที่ผลการวิเคราะห์ยังไม่พบว่าจะเกิดภัยน้ำท่วม การรายงานผลจะมีเฉพาะส่วนของข้อมูลน้ำเป็นหลัก โดยยังไม่มีข้อมูลพื้นที่ประสบภัย

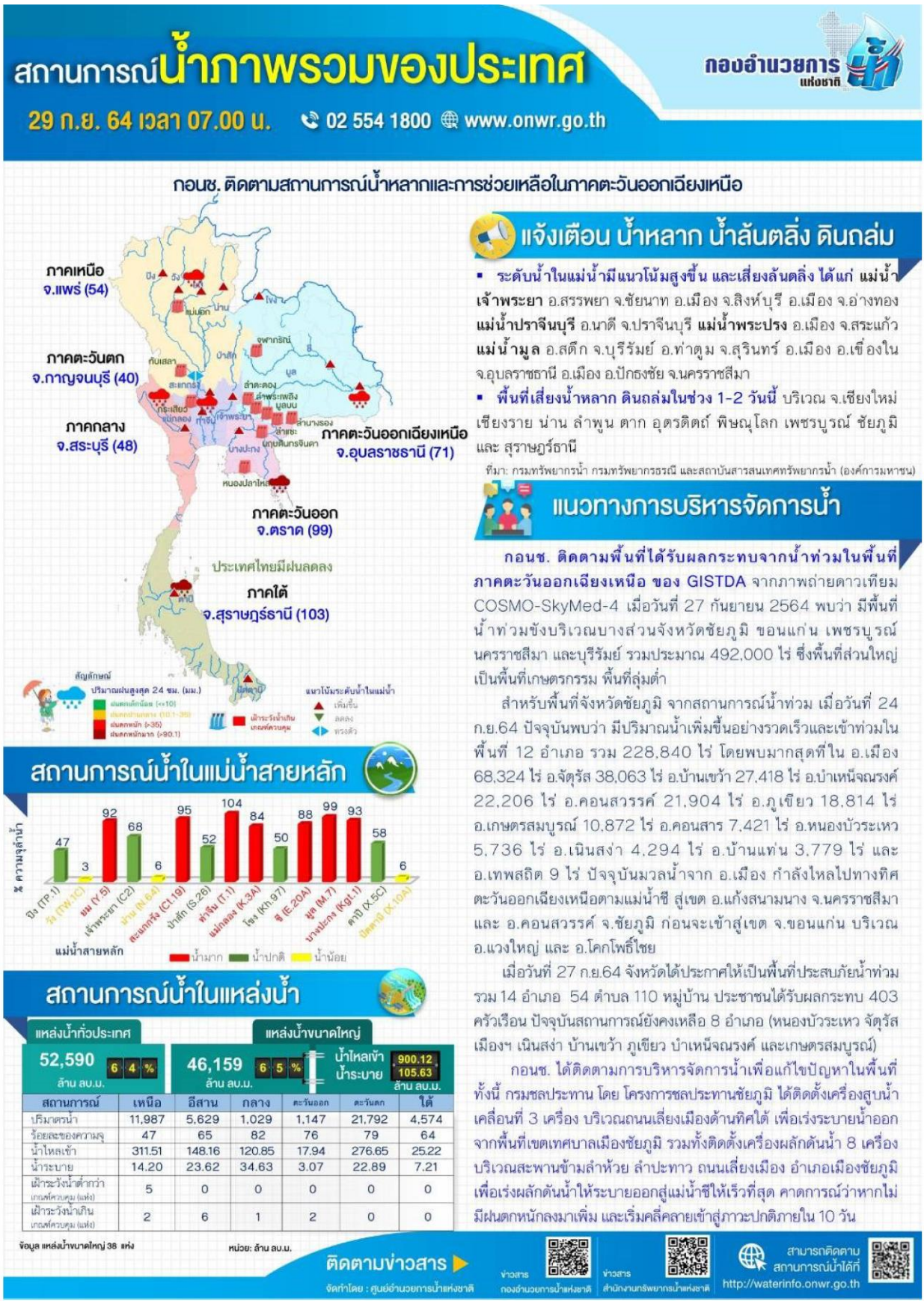
การรายงานผลในส่วนนี้จะดำเนินการร่วมกับการจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม ตามหัวข้อ 4.6 และการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ ตามหัวข้อ 4.7 **รูปแบบของการรายงานผลให้เป็นไปตามที่หน่วยงานรับผิดชอบกำหนด** ซึ่งก็จะเป็นหน่วยงานเดียวกับที่จัดทำระบบเตือนภัยตามหัวข้อ 4.6 ได้แก่

- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ และกองบริหารจัดการลุ่มน้ำ)
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ (ศูนย์ป้องกันวิกฤติน้ำ และสำนักวิจัย พัฒนาและอุทกวิทยา)

เนื้อหาของการรายงานผลในกรณีที่ยังไม่เกิดภาวะน้ำท่วม อย่างน้อยควรครอบคลุมข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำท่วม ตามหัวข้อ 4.3 ได้แก่

- ปริมาณฝน
- ระดับน้ำในลำน้ำ
- ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ

โดยอาจพิจารณานำเสนอเฉพาะบางสถานี หรือบางอ่างเก็บน้ำที่มีขนาดใหญ่หรือควรนำเสนอภาพรวมของปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำเป็นรายภาค เพื่อความกระชับตามตัวอย่างใน**รูปที่ 6.1-1** และอาจมีข้อมูลพื้นที่เสี่ยงที่คาดว่าอาจเกิดภัยน้ำท่วมขึ้น รวมทั้งข้อมูลด้านการบริหารที่คาดว่าจะดำเนินการเพื่อเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบด้วย

รูปที่ 6.1-1 ตัวอย่างการรายงานผล กรณียังไม่เกิดภาวะน้ำท่วม

6.2 กรณีเกิดภาวะน้ำท่วม

6.2.1 กรณีเกิดภาวะน้ำท่วมในระดับภัย 1 และ 2

การรายงานข้อมูลในกรณีนี้ จะมีข้อมูลที่เพิ่มเติมขึ้นจากข้อมูลสถานการณ์และการคาดการณ์น้ำในหัวข้อ 6.1 ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะน้ำท่วม ได้แก่ พื้นที่ประสบภัย ผู้ได้รับผลกระทบ ฯลฯ รวมทั้งแนวทางการบริหารและบรรเทาภัยที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจมีทางเลือกเพื่อให้กองอำนวยการน้ำแห่งชาติได้ใช้ประกอบการตัดสินใจ ทั้งนี้รูปแบบการรายงานผลให้เป็นไปตามที่หน่วยงานที่รับผิดชอบกำหนด โดยหน่วยงานรับผิดชอบยังคงเป็นหน่วยงานตามหัวข้อ 6.1 เป็นหลัก สำหรับหน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ ตามหัวข้อ 4.3 ก็อาจจัดทำรายงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงานนั้นขึ้นมาด้วย เพื่อเป็นการบูรณาการข้อมูลให้หน่วยงานอื่น ๆ ได้รับทราบการดำเนินการด้วย

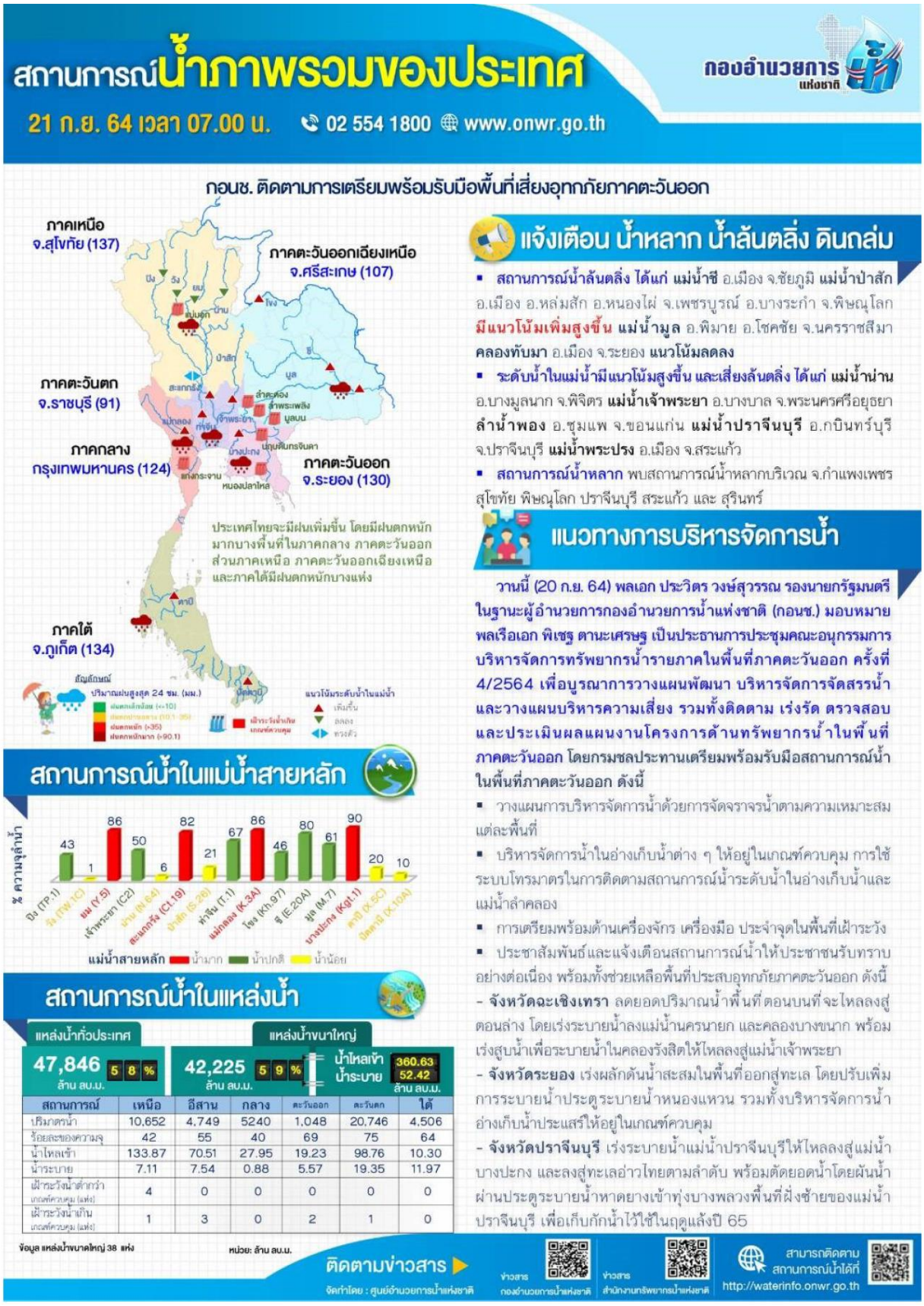
เนื่องจากภัยในระดับ 1: ปกติ และระดับ 2: รุนแรง หรือคาดว่าจะรุนแรง จะมีโครงสร้างการบัญชาการและอำนวยการอยู่ที่ระดับกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ/สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติตามโครงสร้างในบทที่ 3 หัวข้อ 3.3 โดยไม่มีการตั้งศูนย์บัญชาการน้ำเฉพาะกิจ ทั้งนี้ สทนช. ก็เป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่บูรณาการข้อมูลและจัดทำรายงานตั้งแต่สภาวะก่อนเกิดภัยอยู่แล้ว ดังนั้น ในระดับภัย 2 ส่วนนี้จึงไม่มีการจัดทำรายงานสรุปเพิ่มเติมเหมือนกรณีภัยระดับ 3

ตัวอย่างการรายงานผลในกรณีภัยระดับ 1 และ 2 ของ สทนช. แสดงไว้ใน**รูปที่ 6.2-1** และ **6.2-4**

6.2.2 กรณีเกิดภาวะน้ำท่วมในระดับภัย 3

ในกรณีที่เกิดภัยในระดับที่ 3: วิกฤติโครงสร้างการบัญชาการ อำนวยการ ปฏิบัติการจะเปลี่ยนไปจากภัยระดับ 1 และ 2 โดยจะมีการตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ขึ้น โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการตามที่แสดงไว้ในบทที่ 3 หัวข้อ 3.3

ดังนั้น ในส่วนของการรายงานผลนอกจากจะมีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับภัยระดับ 1 และ 2 แล้ว อาจต้องมีการเพิ่มรายงานสรุปสถานการณ์น้ำและทางเลือกในการบรรเทาวิกฤติน้ำ ในกรณีที่สภาพปัญหารุนแรงเกินกว่าเกณฑ์การบริหารในหัวข้อ 4.8 เช่น อาจมีปัญหาเขื่อนขนาดใหญ่หรือขนาดกลางบางแห่งชำรุดร่วมด้วย เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อประกอบการตัดสินใจของนายกรัฐมนตรี ในการบัญชาการสถานการณ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่สุด รวมทั้งอาจต้องมีการรายงานผลการติดตามข้อสั่งการของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจด้วย

รูปที่ 6.2-1 ตัวอย่างการรายงานผล กรณีเกิดภาวะน้ำท่วมที่ระดับภัย 1 และ 2

บทที่ 7

การติดตามประเมินผล

การถอดบทเรียนจากสภาพภัย และผลการดำเนินการในช่วงที่เกิดภาวะน้ำท่วมที่ผ่านมา แล้วนำไปปรับแนวทางการบริหารจัดการน้ำ รวมทั้งเกณฑ์การเตือนภัยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมากยิ่งขึ้น จะช่วยให้การแก้ไขภาวะน้ำท่วมในอนาคตมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังนั้นในแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงตามหัวข้อ 4.4 จึงได้มีการกำหนดแผนงานที่จะขับเคลื่อนให้การแก้ไขภาวะน้ำท่วมในอนาคตดีขึ้น โดยประกอบด้วย

1) การติดตามตรวจสอบและประเมินผล ซึ่งเป็นการดำเนินการในช่วงหลังเกิดภาวะน้ำท่วมโดยมีสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ และกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นหน่วยงานหลัก

2) การบูรณาการด้านข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำ สถานการณ์น้ำ และแผนที่ (พยากรณ์ เฝ้าระวังติดตาม และเตือนภัย) เป็นการดำเนินการช่วงก่อนเกิดภาวะน้ำท่วม เพื่อปรับแนวทางบริหารและเกณฑ์เตือนภัยตามผลการวิเคราะห์ในข้อ 1) เพื่อให้การบริหารจัดการในอนาคตมีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบหลักคือ

- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ และกองบริหารจัดการลุ่มน้ำ)
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ (ศูนย์ป้องกันวิกฤติน้ำ และสำนักวิจัย พัฒนาและอุทกวิทยา)

ภาคผนวก ก
อักษรย่อ

อักษรย่อที่ใช้

กนช. = คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

กนอ. = การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

กฟผ. = การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

กปภ. = การประปาส่วนภูมิภาค

กปภ.ช. = คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

กสทช. = คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

กอปภ.ก = กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง

กอปภ.จ = กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

กอปภ.ทน. = กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลนคร

กอปภ.ทม. = กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลเมือง

กอปภ.ทต. = กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบล

กอนช. = กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ

บกปภ.ช. = กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

พ.ร.บ. = พระราชบัญญัติ

สทนช. = สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

สสน. = สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)

สทอภ. = สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

ศปภ.จ. = ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

ศปภ.เขต = ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต

ศบก.กทม. = ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้ากรุงเทพมหานคร

ศบก.จว. = ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด

ศบก.อ. = ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ

รทก. = ระดับน้ำทะเลปานกลาง

ภาคผนวก ข
ประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

หน้า ๑๕
เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๒๔๗ ง ราชกิจจานุเบกษา ๘ ตุลาคม ๒๕๖๔

ประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

เรื่อง จัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรน้ำของประเทศ

พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรจัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรน้ำของประเทศ เพื่อให้คณะกรรมการลุ่มน้ำนำไปพิจารณาในการจัดสรรน้ำและควบคุมการใช้น้ำในแต่ละลุ่มน้ำอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า "ประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง จัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรน้ำของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔"

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

"การอุปโภคบริโภค" หมายถึง การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการกิน ดื่ม ประกอบอาหาร และวัตถุประสงค์เพื่อการบริโภคของมนุษย์ตลอดจนเอามาใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อการดำรงชีพหรือความจำเป็นในครัวเรือน

"การรักษาระบบนิเวศ" หมายถึง การรักษาวงจรธรรมชาติของสรรพชีวิตที่สัมพันธ์กันเป็นระบบนิเวศและรักษาคุณประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับจากระบบนิเวศให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน โดยมีปริมาณ คุณภาพ และระดับน้ำ รวมทั้งคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมตามช่วงเวลา ฤดูกาล และภูมิสังคม

"การบรรเทาสาธารณภัย" หมายถึง การให้ความช่วยเหลือแก่สาธารณชนซึ่งประสบภัย ไม่ว่าภัยนั้นจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด

"จารีตประเพณี" หมายถึง การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะตามประเพณีนิยมที่ได้ประพฤติกันสืบมา

"การคมนาคม" หมายถึง การขนส่งและการสัญจรทางน้ำ

"เกษตรกรรม" หมายถึง การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ นาเกลือ หรือเกษตรกรรมอื่นตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำประกาศกำหนด

"อุตสาหกรรม" หมายถึง การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการประกอบกิจการโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้วย

"พาณิชยกรรม" หมายถึง การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการประกอบธุรกิจการค้าหรือการบริการ

"การท่องเที่ยว" หมายถึง การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการหรือปรับภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวโดยอาศัยทรัพยากรน้ำ เพื่อประโยชน์ในการดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยไม่รวมถึงการคมนาคม

หน้า ๑๖
เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๒๔๗ ง ราชกิจจานุเบกษา ๘ ตุลาคม ๒๕๖๔

ข้อ ๔ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำในแต่ละลุ่มน้ำพิจารณาจัดสรรและควบคุมการใช้น้ำในแต่ละลุ่มน้ำภายใต้ลำดับความสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) การอุปโภคบริโภค
(๒) การรักษาระบบนิเวศ
(๓) การบรรเทาสาธารณภัย
(๔) จารีตประเพณี
(๕) การคมนาคม
(๖) เกษตรกรรม
(๗) อุตสาหกรรม
(๘) พาณิชยกรรม
(๙) การท่องเที่ยว

ในกรณีที่คณะกรรมการลุ่มน้ำเห็นว่าการจัดลำดับความสำคัญในระหว่างลำดับที่ (๒) ถึง (๙) นั้นมีความจำเป็นที่จะจัดลำดับให้แตกต่างไปจากลำดับที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ข้อ ๕ ในการจัดสรรทรัพยากรน้ำสาธารณะแต่ละลุ่มน้ำภายใต้ลำดับความสำคัญของการจัดสรรน้ำตามข้อ ๔ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำพิจารณาจัดสรรน้ำให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง กรอบ หลักเกณฑ์ และแนวทางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำและลำดับความสำคัญของการใช้น้ำสำหรับกิจการประเภทต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๖๔

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔
พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ
รองนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ภาคผนวก ค
การจัดเวทีประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น
(ร่าง) รายงานการศึกษาแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ในเขตลุ่มน้ำชี ที่จังหวัดขอนแก่น

การจัดเวทีประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น (ร่าง) รายงานการศึกษาแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ในเขตลุ่มน้ำชี ที่จังหวัดขอนแก่น

จากการประชุมเวทีรับฟังความคิดเห็น (ร่าง) รายงานการศึกษาแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ในเขตลุ่มน้ำชี โดยมีคณะกรรมการลุ่มน้ำ หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองท้องถิ่น และภาคประชาชน เข้าร่วมให้ความคิดเห็นใน 3 ประเด็น เพื่อให้ร่างแผนดังกล่าวมีความสมบูรณ์ มีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง รายละเอียดมีดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง: (ร่าง) แผนจัดการน้ำที่นำเสนอนี้มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร ข้อจำกัดร่างแผนดังกล่าวมีอะไรบ้าง

1. มุมมองจากหน่วยงานภาครัฐ คณะกรรมการลุ่มน้ำ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความเหมาะสมของแผนการจัดการน้ำ ยังคงให้ความสำคัญกับการบูรณาการงานร่วมกัน และการรวมศูนย์การบริหารจัดการน้ำ (Single Command) เพื่อให้เห็นถึงการทำงานในภาพรวมของการเชื่อมต่อโครงข่ายของแหล่งน้ำตามแต่ละลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ (ร่าง) แผนมีเหมาะสมในด้านการรวบรวมข้อมูลสถิติในระดับที่ครอบคลุม อย่างไรก็ดี (ร่าง)แผนจัดการน้ำยังมีข้ออ่อน และ/หรือ ข้อจำกัดที่พึงได้รับการพิจารณา จำแนกออกเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1.1. การจัดสรรงบประมาณ : งบประมาณในการบริหารจัดการน้ำไม่เพียงพอและมีการดำเนินการที่ล่าช้า ส่งผลต่อการขาดความพร้อมของอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการและแก้ไขปัญหาน้ำได้อย่างทันท่วงที

1.2 ความเข้าใจลักษณะทางภูมิศาสตร์ กล่าวคือควรทำความเข้าใจร่วมกันก่อนการจัดทำแผนการจัดการน้ำ คือ การเข้าใจลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่ เพื่อให้ทราบถึงทิศทางการไหลของน้ำ ลักษณะของพื้นที่ว่าพื้นที่ใดเป็นพื้นที่ดอนหรือพื้นที่ลุ่มต่ำ และพิจารณาข้อมูลแหล่งน้ำเหล่านั้นให้เป็นระบบเชื่อมต่อกัน ดังคำที่ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่นกล่าวไว้ว่า *“จากภูผา ถึงมหานที”* เมื่อเข้าใจลักษณะภูมิประเทศที่เชื่อมถึงเป็นอย่างดีแล้ว การจัดทำแผนรับมือเมื่อน้ำไหลมาสู่พื้นที่ จะทำให้มองเห็นภาพกว้างของการกักเก็บน้ำได้ แต่ในปัจจุบัน จังหวัดขอนแก่นเองยังไม่สามารถจัดการกับพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นแหล่งกักเก็บน้ำอย่างเป็นระบบได้ ทั้งที่มีแหล่งน้ำดังกล่าวอยู่หลายแห่ง เช่น แก่งละว้า แก่งน้ำต้อน บึงกุดกว้าง และเขื่อนอุบลรัตน์ เป็นต้น

1.3 กระบวนการจัดทำแผน พบว่ากระบวนการจัดทำแผนมีข้อปรับปรุง 2 ส่วน ได้แก่ การทบทวนแผนและการบูรณาการแผน การทบทวนแผนการจัดการน้ำควรมีการจัดทบทวนแผนงานร่วมกันบ่อยครั้งมากขึ้น เนื่องจากสถานการณ์น้ำในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หากมีการทบทวนแผนงานน้อยครั้งจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดข้อผิดพลาดและเป็นปัญหาต่อประชาชนตามมาได้ เช่น ปัญหาจากการปล่อยน้ำจนทำให้เกิดสถานการณ์น้ำท่วมในพื้นที่ชุมชน ในส่วนการบูรณาการแผน นอกจากการบูรณาแผนงานระหว่างหน่วยงาน

ภาครัฐที่เกี่ยวข้องแล้ว จำเป็นต้องมีการบูรณาการแผนร่วมกันระหว่างแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งกับแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมเข้าด้วยกัน

1.4 การปฏิบัติงาน จำเป็นต้องมีการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันอย่างแท้จริง ไม่ปฏิเสธหน้าที่หรือเลี่ยงไม่ปฏิบัติงาน รวมถึงเปิดโอกาสในการรับฟังสถานการณ์น้ำจากพื้นที่โดยตรง เพื่อจะได้รับทราบข้อเท็จจริงในพื้นที่ และเป็นการเพิ่มน้ำหนักการตัดสินใจแก้ไขสถานการณ์ได้ทันเวลา

1.5 การสื่อสาร : กล่าวถึงการประชาสัมพันธ์ (PR) สถานการณ์น้ำให้ประชาชนได้รับทราบ มีข้อคำนึงในการปรับปรุงการสื่อสารอยู่ 3 ประการ ประกอบด้วย (1) ความเข้าใจง่าย การสื่อสารจะต้องใช้ข้อความที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน (2) ทันต่อสถานการณ์ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในทุกช่วง ทั้งก่อนเกิดเหตุการณ์ ระหว่างเกิด และหลังเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติต่าง ๆ และ (3) ข้อเท็จจริง ข้อมูลที่นำมาสื่อสารให้ประชาชนได้รับทราบจะต้องเป็นข้อเท็จจริง ครอบคลุมและเป็นปัจจุบัน โดยอาศัยความร่วมมือจากข้อมูลของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.6 ความไม่เหมาะสมของแผนอื่น ๆ ก็คือ 1) ยังไม่มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนของแผน จึงดูเหมือนว่าแผนยังไม่มีความพร้อมที่จะนำไปใช้ได้ในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม 2) ภายในร่างแผนที่จัดทำขึ้นนี้ปรากฏว่ามีกฎหมายหลายฉบับด้วยกันที่นำมาใช้ในการร่างแผน แต่ยังไม่ปรากฏว่าจะมีโครงการใดบ้างที่พอจะนำเอาแผนนี้ไปใช้ได้ ส่วนใหญ่ยังคงเป็นแค่กฎหมาย ยังไม่ใช่แผนปฏิบัติการ จึงไม่เห็นว่าจะนำเอาแผนไปดำเนินการอย่างไร และ 3) แผนปฏิบัติการไม่มีชัดเจน และไม่ได้ระบุว่าแผนนี้จะนำไปใช้กับใครบ้าง หน่วยงานไหนจะรับผิดชอบกิจกรรมใดในการนำโครงการไปใช้ตามแผน และแผนที่มีอยู่นี้จะขยายและนำไปสู่การทำงานร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่อย่างไร

2. มุมมองจากภาคประชาชน

ผู้เข้าร่วมไม่ได้แสดงความคิดเห็นว่าร่างแผนการจัดการน้ำนั้น มีความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม แต่ได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ข้อสังเกตต่อแผนในส่วนที่เกี่ยวกับภาคประชาชนในหลายประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ขาดบทบาทในการปฏิบัติและไม่มีส่วนร่วมในการจัดการน้ำ ขาดอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนซึ่งมาจากภาคประชาชนเอง ในการจัดการน้ำที่เกี่ยวข้องกับสภาพพื้นที่และที่สอดคล้องกับชุมชน

2.2 ขาดการสื่อสารข้อมูล/ข่าวสารเกี่ยวกับแผนการจัดการน้ำที่ครบถ้วน กล่าวคือ ขาดการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของภาคประชาชนในการจัดการน้ำที่แสดงให้เห็นถึงการมีอยู่ของภาคประชาชนในแผนฯ ขาดการสื่อสารข้อมูลและองค์ประกอบของแผนฯ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชน นอกจากนี้ข้อมูลและรายละเอียดของแผนฯ มีจำนวนมากแต่ประชาชนรับรู้เพียงบางส่วน ซึ่งในอีกหลายประเด็นอาจเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง

2.3 หน่วยงาน องค์กร ที่ทำหน้าที่ในการจัดการน้ำไม่ประสานการทำงานร่วมกัน ทั้งเรื่องของการทำงาน ข้อมูล และเทคนิคแนวทางการจัดการน้ำที่ไม่ได้มีการสื่อสารกันเสมือนว่าต่างคนต่างทำงาน เช่น ขาดการประสานความร่วมมือทั้งในระดับหน่วยงานและหน่วยงานเอง ขาดการประสานความร่วมมือทั้งในระดับหน่วยงานกับประชาชน

2.4 โครงการที่ดำเนินงานไม่ก่อให้เกิดประโยชน์กับบริบทของพื้นที่ กล่าวคือ บางโครงการที่มีการดำเนินการไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ไม่ได้มุ่งแก้ปัญหาหรือพัฒนาได้ตรงจุด

2.5 การแจ้งเตือนกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินไม่ทั่วถึงและไม่สร้างความเข้าใจให้กับประชาชนได้ เช่น ระบบเตือนภัยไม่มีการแจ้งเตือน ไม่สื่อสารล่วงหน้า และไม่รู้ว่าหน่วยงานใดรับผิดชอบในการแจ้งเตือนหรือมีหน้าที่เกี่ยวข้องอย่างไร

2.6 ไม่มีส่วนร่วมในงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการจัดน้ำ หมายความว่า ไม่มีส่วนร่วมที่จะสามารถเข้าถึงงบประมาณเพื่อดำเนินงานเองโดยประชาชน ไม่มีรับรู้และไม่ทราบจำนวนที่แน่ชัดถึงการใช้งบประมาณในการดำเนินงานโครงการและงบประมาณสำหรับเยียวยาในกรณีเกิดสถานการณ์ที่ต้องมีการช่วยเหลือเยียวยา

ประเด็นที่สอง : บทบาทของหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ใน (ร่าง) แผนการจัดการน้ำมีความหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

1. มุมมองจากหน่วยงานภาครัฐ คณะกรรมการลุ่มน้ำ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยทั่วไปบทบาทของหน่วยงานต่าง ๆ ก็จะมีแผนในการจัดการน้ำท่วม และน้ำแล้ง ที่เป็นแผนของหน่วยงานจัดทำขึ้นและสามารถปฏิบัติได้อย่างทันท่วงที อย่างไรก็ตามสำหรับแผนในการจัดการน้ำควรที่จะได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงาน ดังนี้

1.1 ควรจัดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการจัดการน้ำเข้ามามีส่วนในการจัดทำแผนในแผนการจัดการน้ำ ยกตัวอย่าง ในแผนยังไม่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเมื่อเกิดสภาวะวิกฤตอย่างเช่นการเกิดน้ำท่วม เราจะวางแผนให้หน่วยงานไหนบ้างมาร่วมมือกันในการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาด้วยกัน เพราะการตัดสินใจจะต้องมีหลายหน่วยงานมาร่วมกันพิจารณา ที่ผ่านมาก่อนหน้านี้ การทำงานในช่วงสภาวะวิกฤตของแต่ละหน่วยงาน ไม่มีแผนกลาง เป็นแผนของแต่ละหน่วยงานเอง ดังนั้นเวลาที่จะมาดำเนินการแก้ปัญหามันจึงไม่ไปด้วยกัน การมีแผนกลางเช่นนี้เป็นสิ่งที่ดีแต่ควรมีให้ชัดเจนว่าแผนดังกล่าวนี้จะนำไปใช้กับหน่วยงานไหน จากนั้นให้แต่ละหน่วยงานวางนโยบายและกำหนดแผนงานหรือโครงการของหน่วยงานตนเอง อย่างน้อยให้มีความสอดคล้องกันกับแผนกลาง เมื่อเกิดปัญหาที่จะต้องนำแผนไปใช้ จะได้ไม่เกิดความขัดแย้งกันของแผน

1.2 การทำงานของหน่วยงานในการจัดการน้ำควรเป็นแบบบูรณาการทุกภาคส่วนสามารถช่วยเหลือกันได้ และควรจัดให้หน่วยงานที่มีศักยภาพสามารถการบริหารงานได้อย่างทันท่วงที เข้ามาบริหารจัดการในเบื้องต้นหากเกิดภัยพิบัติ เช่น อบจ. ที่สามรถใช้งบประมาณได้โดยไม่ต้องรองบประมาณจากภาคส่วนอื่น

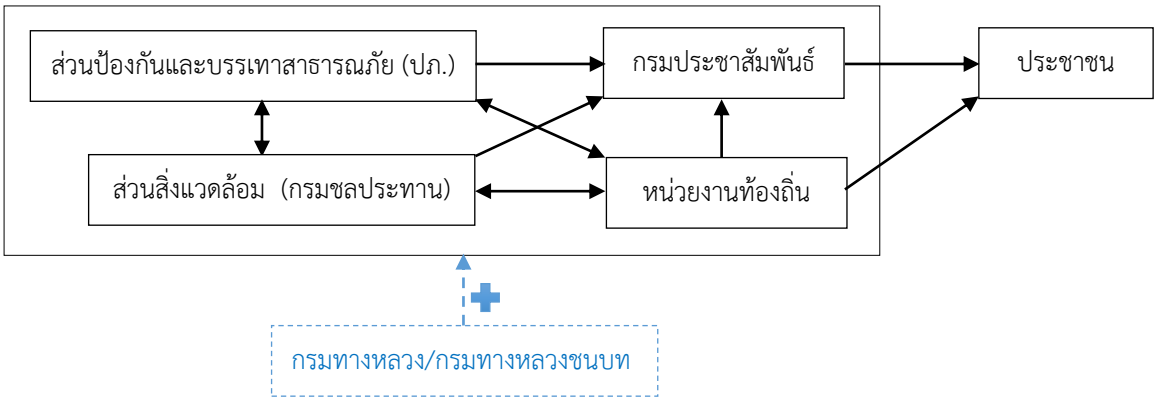
1.3 เพิ่มหน่วยงานสนับสนุนด้านการบริหารจัดการน้ำโดยเพิ่มองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เข้ามามีส่วนร่วมด้วน และเพิ่มแขวงทางหลวงเข้ามาในการให้ความช่วยเหลือ

1.4 การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ ควรเพิ่ม สทนช. ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในแผนการจัดการน้ำเข้ามาช่วยเสริมความเข้าใจในส่วนของจังหวัดสู่การนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการน้ำ

1.5 เกณฑ์การทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละจังหวัดมีความแตกต่างกัน แต่มีบทบาทสำคัญเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอยู่ จากการเก็บข้อมูลการทำงานร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ สามารถแสดงออกมาได้ 4 ภาคส่วน ประกอบด้วย ส่วนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ส่วนสิ่งแวดล้อม (กรลประทาน) กรมประชาสัมพันธ์ และหน่วยงานท้องถิ่น รายละเอียดมีดังนี้

ส่วนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) มีแผนงานซึ่งเปรียบได้กับแผนแม่บท ที่ได้จัดทำไว้จนถึงปี พ.ศ. 2568 และมีบทบาทต่อการจัดการน้ำในหลายด้าน ได้แก่ การจัดสรรทรัพยากร การป้องกัน การจัดประชุม และการจัดการสาธารณภัย โดยมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยหรือเลขาของคณะกรรมการจังหวัด และมีระดับการจัดการสาธารณภัยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับร้ายแรง และระดับร้ายแรงอย่างยิ่ง

ส่วนสิ่งแวดล้อม (กรมชลประทาน) มีบทบาทในการดูแลคุณภาพน้ำ น้ำเค็ม น้ำท่วม น้ำเสีย และน้ำแล้ง โดยมีการจัดทำแผนงานเพื่อรับมือกับสถานการณ์ต่างๆเหล่านั้น เช่น การจัดทำแผนน้ำท่วมในระดับฉุกเฉิน การประเมินพื้นที่น้ำท่วม เพื่อเตือนภัยและส่งข้อมูลให้กับหน่วยงานท้องถิ่น รวมถึงการจัดทำแผนรองรับหลังน้ำท่วมเพื่อป้องกันการเกิดนน้ำเน่าเสีย และแผนการจัดการน้ำเสียน้ำแล้ง (ทั้งนี้แผนการจัดการน้ำเสียและน้ำแล้งยังไม่มีการจัดทำในระดับชุมชน)

แผนผังแสดงความเชื่อมโยงบทบาทการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ และข้อเสนอแนะ

กรมประชาสัมพันธ์ เป็นหน่วยงานประชาสัมพันธ์ที่ทำหน้าที่ในการเตรียมความพร้อมด้านข้อมูล ทั้งการขอข้อมูล/ข้อเท็จจริงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เครือข่าย และชุมชน เพื่อใช้ในการประชุม (IOC) ทุกสัปดาห์

และเป็นกระบอกเสียงเพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลระหว่างภาครัฐกับประชาชน อีกทั้งในขณะนี้ยังได้มีการเตรียมตั้งศูนย์บัญชาการ หรือ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารร่วม (JIC) เพื่อร่วมจัดการข้อมูล

หน่วยงานท้องถิ่น เป็นหน่วยงานทั้งรับข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ และให้ข้อมูลแก่หน่วยงานประชาสัมพันธ์และประชาชน

อย่างไรก็ดี ควรเพิ่มเติมหน่วยงานของกรมทางหลวงและกรมทางหลวงชนบทให้มีบทบาทในวางแผนการจัดการน้ำ เพื่อช่วยออกแบบและแก้ไขปัญหาเส้นทางคมนาคมขัดขวางเส้นทางน้ำ

2. มุมมองจากภาคประชาชน

ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นดังกล่าวนี้ในด้านของความหลากหลายของหน่วยงาน องค์กรที่มีบทบาทในการจัดการน้ำ ซึ่งไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นได้ว่าแต่ละหน่วยงานนั้นมีบทบาทเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร ก็ตามประเด็นสำคัญที่ต้องการเสนอแนะคือ ด้วยความหลากหลายของผู้มีบทบาทในการจัดการน้ำ อาจสร้างความไม่เข้าใจหรือความไม่ชัดเจนให้กับประชาชนในกรณีที่ต้องการความช่วยเหลือ ขอคำปรึกษา คำแนะนำ หรือการประสานงานต่าง ๆ ควรไปยังหน่วยงานใดที่ตรงกับความต้องการของประชาชน

ประเด็นสาม : ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง (ร่าง) แผนจัดการน้ำมีอะไรบ้าง

1. มุมมองจากหน่วยงานภาครัฐ คณะกรรมการลุ่มน้ำ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนนี้เป็นข้อเสนอแนะด้านการปรับปรุง (ร่าง) แผนจัดการน้ำสำหรับหน่วยงานราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำในเขตลุ่มน้ำชี และด้านแผนการจัดการน้ำควรที่จะมีมีหน่วยงานรับผิดชอบหลักโดยตรง เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเขตพื้นที่ลุ่มน้ำชีเป็นไปอย่างลาบรื่น

1.1 ควรเป็นหน่วยงาน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย (ปภ.) เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดการเพราะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และมีอยู่ทุกจังหวัด

1.2 หากจัดให้มีแผนการจัดการน้ำโดยหน่วยงานของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สนทช.) ควรสร้างสมดุลในการทำงานร่วมมือกันระหว่าง สทนช. และหน่วยงานราชการ ที่เป็นผู้ปฏิบัติ

1.3 ควรจัดให้มีพื้นที่กักเก็บน้ำ และแผนการจัดการน้ำท่วม น้ำแล้ง ในพื้นที่เขตรอยต่อจังหวัดเลย และจังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อลดการเกิดน้ำท่วมเนื่องจากน้ำไหลบ่าจากจังหวัดเลยมายังจังหวัดหนองบัวลำภูและสร้างสมดุลของลุ่มน้ำ

1.4 หากสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สนทช.) มีบทบาทในการสร้างแผนและการจัดการน้ำ ควรมี สทนช. ประจำแต่ละจังหวัดเพื่อให้การปฏิบัติสามารถปฏิบัติได้อย่างทันที

1.5 ควรจัดให้มีกองทุนเงินสำรองและกองวัสดุกลาง สำหรับใช้ในช่วงที่เกิดภัยพิบัติน้ำท่วมและน้ำแล้งของจังหวัด

1.6 ในการจัดร่างแผนการจัดการน้ำของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สนทช.) การรับฟังความคิดเห็นของชาวบ้าน และ สทนช. ควรจัดให้มีหน่วยงานที่มาสร้างความเข้าใจในการจัดร่างแผนให้กับชาวบ้าน

1.7 ในพื้นที่ที่ใช้กักเก็บน้ำหากชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบควรที่จัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นเงินชดเชยให้กับชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม

1.8 ควรมีการซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ น้ำท่วม เหมือนกับแผนเผชิญเหตุอื่น ๆ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม และเป็นการให้ความรู้แก่ชาวบ้านที่ประสบเหตุให้สามารถช่วยเหลือตัวเองในกรณีที่ความช่วยเหลือของหน่วยงานเข้าไม่ถึง

1.9 ด้านกระบวนการทำงาน พบว่า (1) ระเบียบการปฏิบัติการต่าง ๆ ยังขาดความชัดเจน ความเข้าใจในการตีความหมายของกฎระเบียบที่ไม่ตรงสอดคล้องกัน ส่งผลให้การปฏิบัติไม่สอดคล้องกัน (2) ควรมีเวทีสำหรับคณะกรรมการลุ่มน้ำที่เหมาะสมในเรื่องของทั้งความถี่ในการจัดประชุมและระยะเวลาในการจัดประชุมแต่ละครั้ง (3) ปรับแก้ระเบียบการเบิกจ่ายเงิน/หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือได้ทันท่วงที เพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินงาน

1.10 ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรมีการเตรียมการขอข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์สถานการณ์ ความรู้ ข้อเท็จจริง ให้ประชาชนรับทราบเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือและป้องกันตนเอง จากภาวะน้ำแล้งและน้ำท่วม นอกจากนี้การบูรณาการความร่วมมือในการส่งข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ เช่น เส้นทางน้ำ การช่วยเหลือประชาชน การป้องกัน การเยียวยา มอบหมายผู้แทนส่งข่าวเผยแพร่ในช่องทางกลางที่กำหนด

1.11 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีข้อเสนอแนะที่แตกต่างกันไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ในลุ่มน้ำชี คือ (1) ควรมุ่งเน้นการป้องกันมากกว่าการรับมือในภาวะฉุกเฉิน (ทำให้ประสิทธิภาพการจัดการน้ำดีมากขึ้น) (2) ป้องกันปัญหาการลักลอบระบายน้ำทิ้งและน้ำเสีย แก้ไขปัญหาหรือบรรเทาปัญหาน้ำท่วมขังระยะยาวที่เกิดขึ้นภายหลังจากน้ำท่วมโดยเฉพาะในกรณีที่เกิดน้ำเน่าเสีย การควบคุมการระบายน้ำขังและน้ำเสียของแหล่งกำเนิดมลพิษอย่างเข้มงวด (3) ป้องกันปัญหาการแพร่กระจายของน้ำเค็มในพื้นที่ลำน้ำชี และลำน้ำสาขา รวมถึงการเตือนภัยด้านคุณภาพน้ำ และ (4) การทำวงแหวนน้ำ ไม่ให้เข้ามาในชุมชน

1.12 เนื้อหาใน (ร่าง) แผนดังกล่าวควรกระชับ ชัดเจน ไม่ควรใส่ข้อมูลอย่างเต็มที่ในแผน แต่ควรใส่ไว้ในภาคผนวก รวมถึงข้อมูลเรื่องน้ำยังไม่เป็นปัจจุบัน เพราะแผนจะต้องใช้อีกหลายปี ควรมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและครบถ้วนมากที่สุด ข้อมูลต้องละเอียด ชัดเจน นอกจากนี้เมื่อมีแผนแล้ว สิ่งที่ควรดำเนินการในลำดับขั้นต่อไปคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องนำเอาแผนไปประชาสัมพันธ์สื่อสารให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบและมีความเข้าใจในแผน เพื่อที่จะได้รับทราบร่วมกันว่าแผนนี้ใช้ทำอะไรแบบไหนอย่างไรบ้าง

2. มุมมองจากภาคประชาชน

2.1 หน่วยงาน องค์กร ที่เกี่ยวข้องควรมีการสื่อสารข้อมูลที่สอดคล้องกันและทั่วถึง กล่าวคือ (1) ข้อมูลการประกาศพื้นที่น้ำท่วม พื้นที่แล้ง ควรเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งในระดับหน่วยงานและสอดคล้องกับพื้นที่ (2) การสื่อสารหากจะมีการปล่อยน้ำจากแหล่งกักเก็บน้ำให้ประชาชนในพื้นที่ที่อยู่ในเขตการปล่อยน้ำจากแหล่งกักเก็บน้ำ /ใกล้แม่น้ำ หรือเขตพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำอื่น ๆ ได้รับทราบข้อมูลอย่างทั่วถึงเพื่อลดความเสี่ยงจากผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (3) การสื่อสาร การแจ้งเตือนต่าง ๆ ควรตรวจสอบให้แน่ชัดว่าประชาชนได้รับทราบโดยทั่วถึงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.2 การจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยงภัยพิบัติโดยชุมชน ควรมีการส่งเสริมให้มีแผนรับมือ การป้องกัน ระบบเตือนภัยภัยพิบัติ และฟื้นฟูที่ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งการดำเนินการและการประเมินผลการดำเนินงาน รวมถึงมีแผนงานที่ประชาชนมีส่วนร่วม มีระบบที่ชัดเจน เข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน

2.3 จัดทำชุดข้อมูล องค์ความรู้ และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำของชุมชน เช่น มีการนำใช้ชุดข้อมูลดังกล่าวในการจัดทำแผน/ แนวทาง ตลอดจนการปรับประยุกต์ใช้เพื่อการจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพปัญหา

2.4 จัดตั้งศูนย์รับมือภัยพิบัติในพื้นที่เสี่ยงโดยชุมชน โดยชุมชนออกแบบเองและดำเนินการเอง และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีบทบาทในการจัดการน้ำทั้งองค์ความรู้และเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็น

2.5 จัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการภัยพิบัติโดยชุมชน หมายความว่างบประมาณสำหรับดำเนินงาน การวางแผน และงบประมาณสำหรับช่วยเหลือ เยียวยาผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยชุมชนมีบทบาทในการจัดการและดำเนินงาน

2.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดการน้ำ/แผนภัยพิบัติ ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล หรือเทศบาลเมือง/ นคร หากมีการจัดทำแผนงานดังกล่าว ควรมีการจัดสรรงบประมาณและสามารถใช้งบประมาณในการดำเนินงานได้อย่างเต็มอำนาจหน้าที่

2.7 ควรมีแนวทางการจัดการน้ำที่หลากหลายวิธีมากกว่าเพียงการสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำ

ภาพประกอบการจัดเวทีประชุม

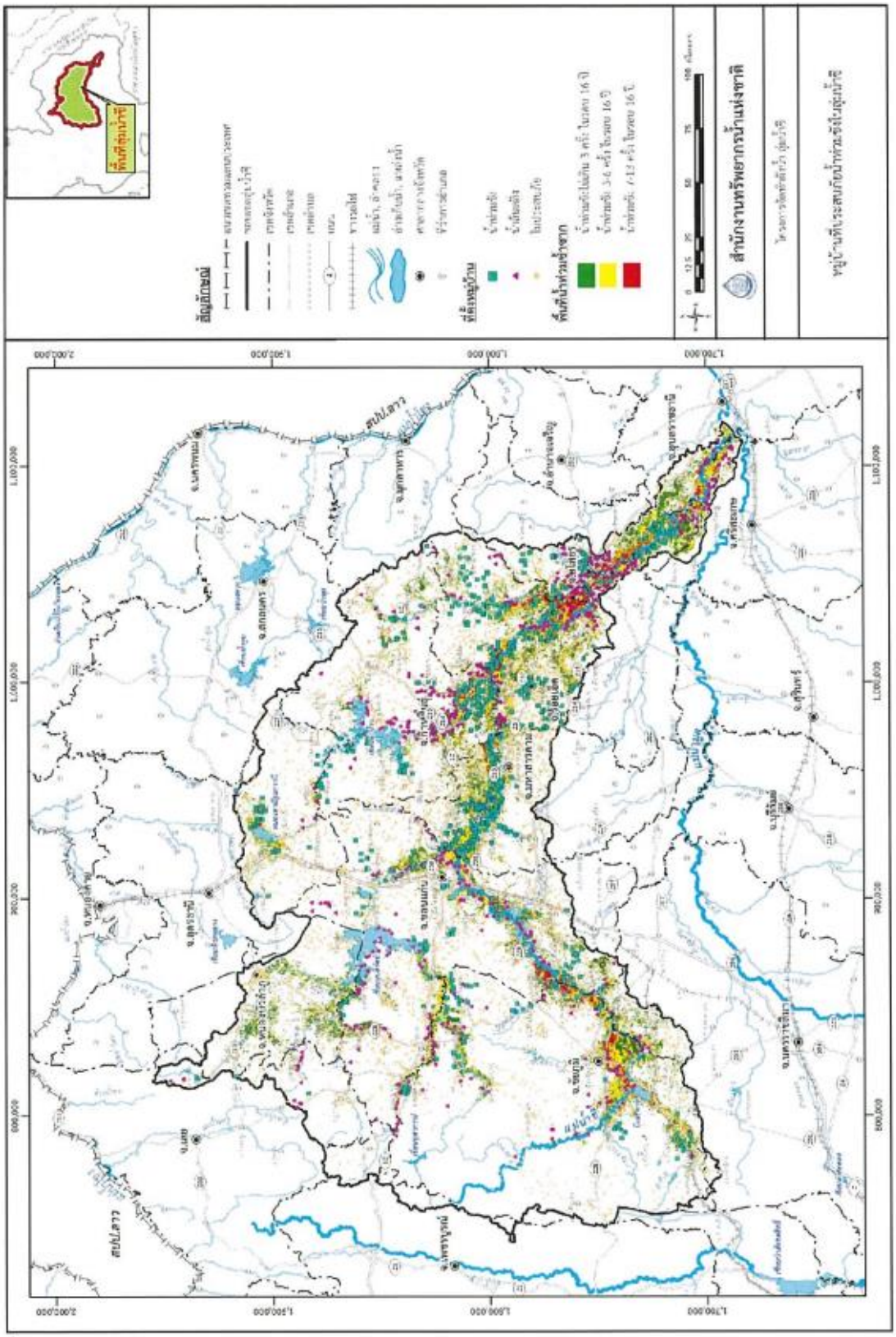

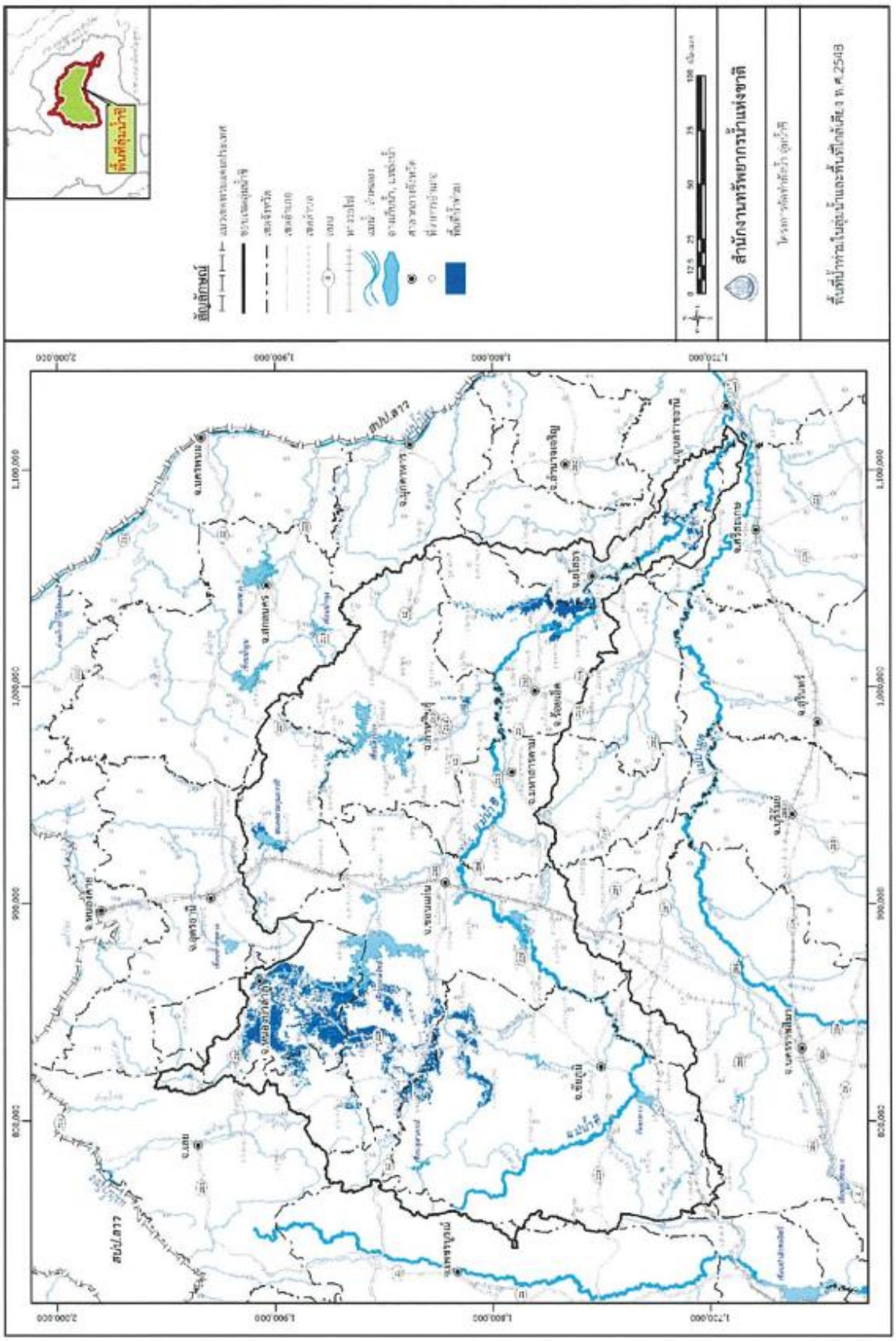

คำถามในช่วง

ภาคผนวก ง
พื้นที่ประสบภัยน้ำท่วมในลุ่มน้ำ

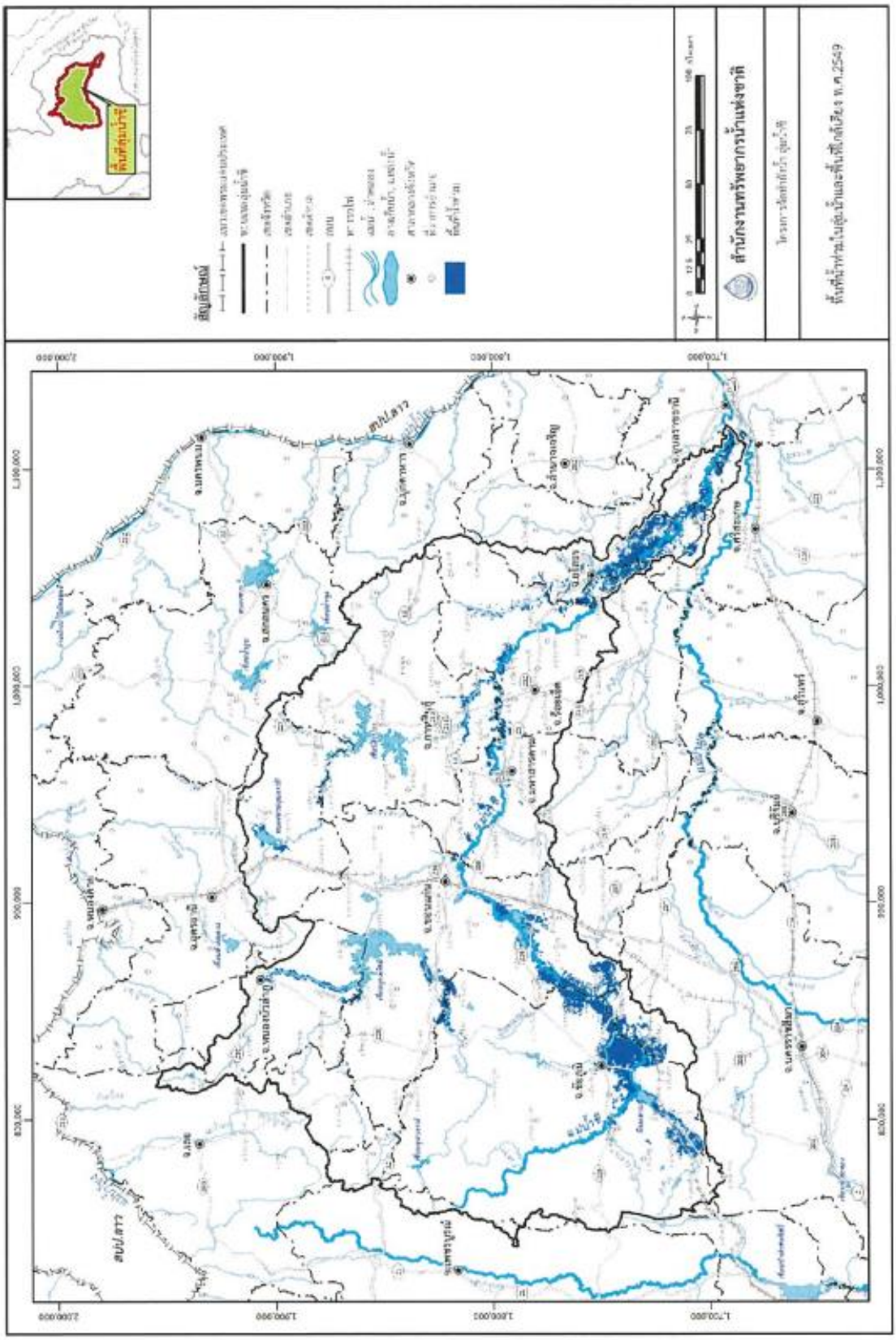
รูปผนวก ง-1 ตำแหน่งหมู่บ้านที่ประสบภัยน้ำท่วม

ที่มา : GISTDA, กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2563

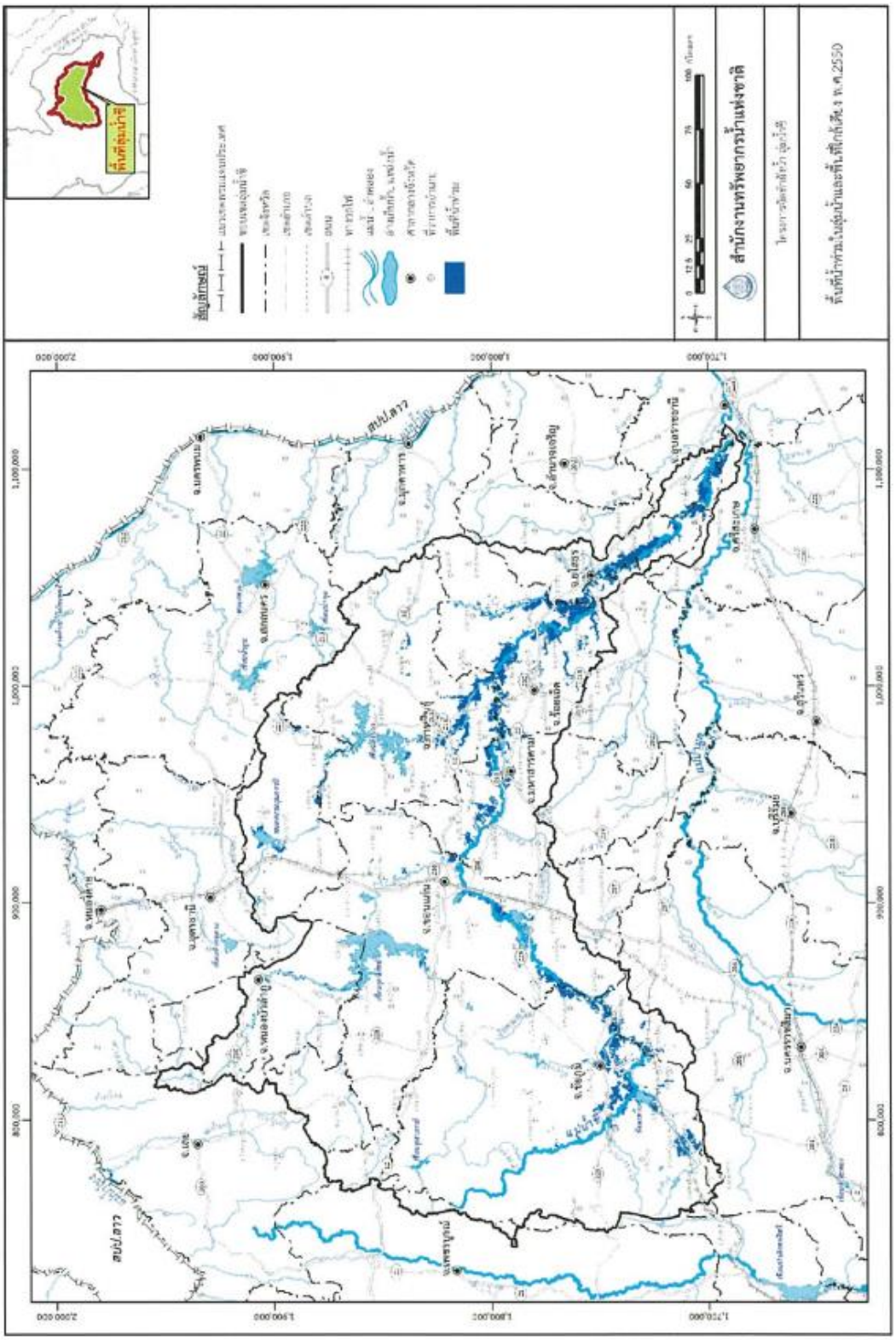
ที่มา : GISTDA, 2548

รูปผนวก ง-2 พื้นที่น้ำท่วมในลุ่มน้ำชีและพื้นที่ใกล้เคียง ปี พ.ศ.2548

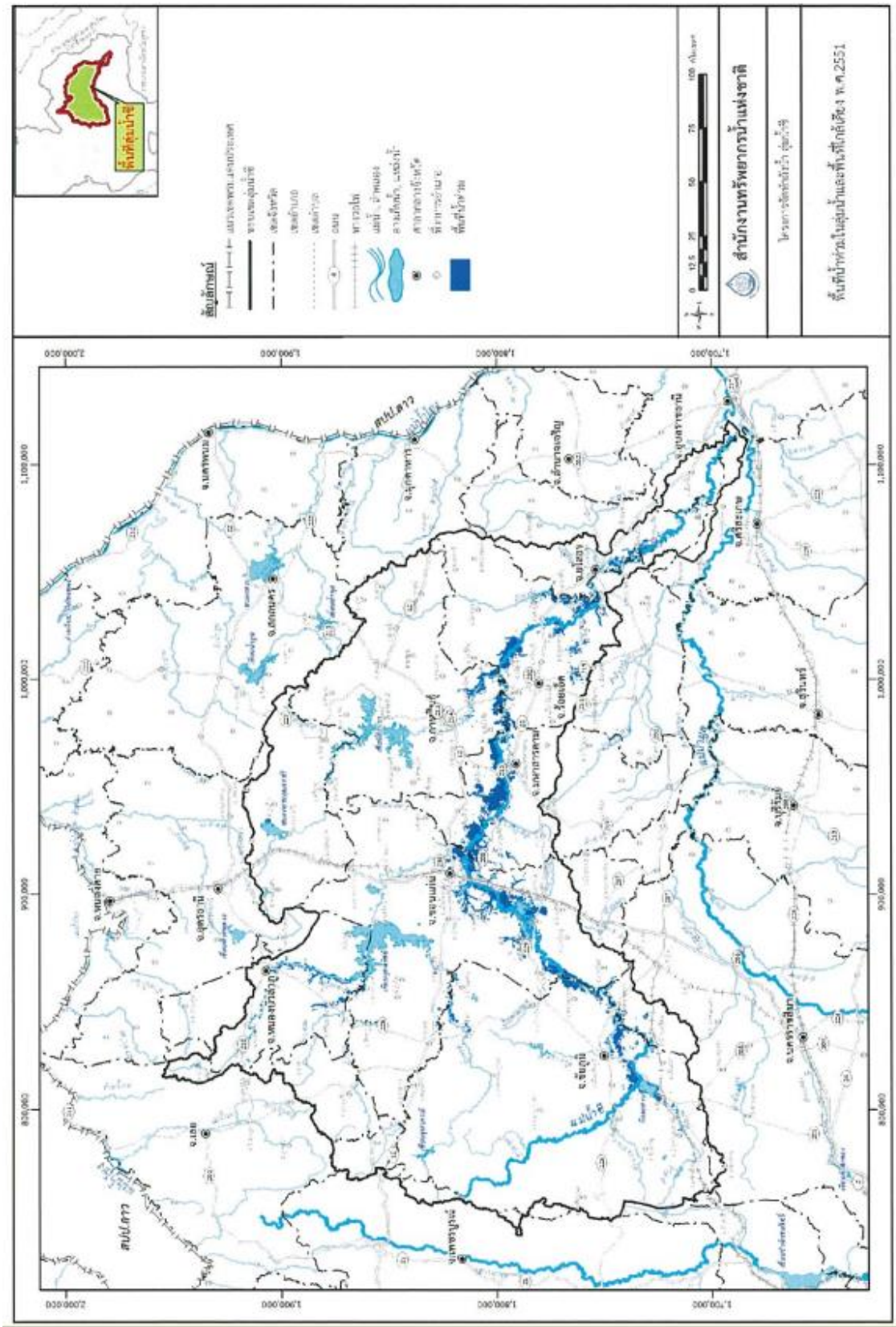
ที่มา : GISTDA, 2549

รูปผนวก ง-3 พื้นที่น้ำท่วมในลุ่มน้ำชีและพื้นที่ใกล้เคียง ปี พ.ศ.2549

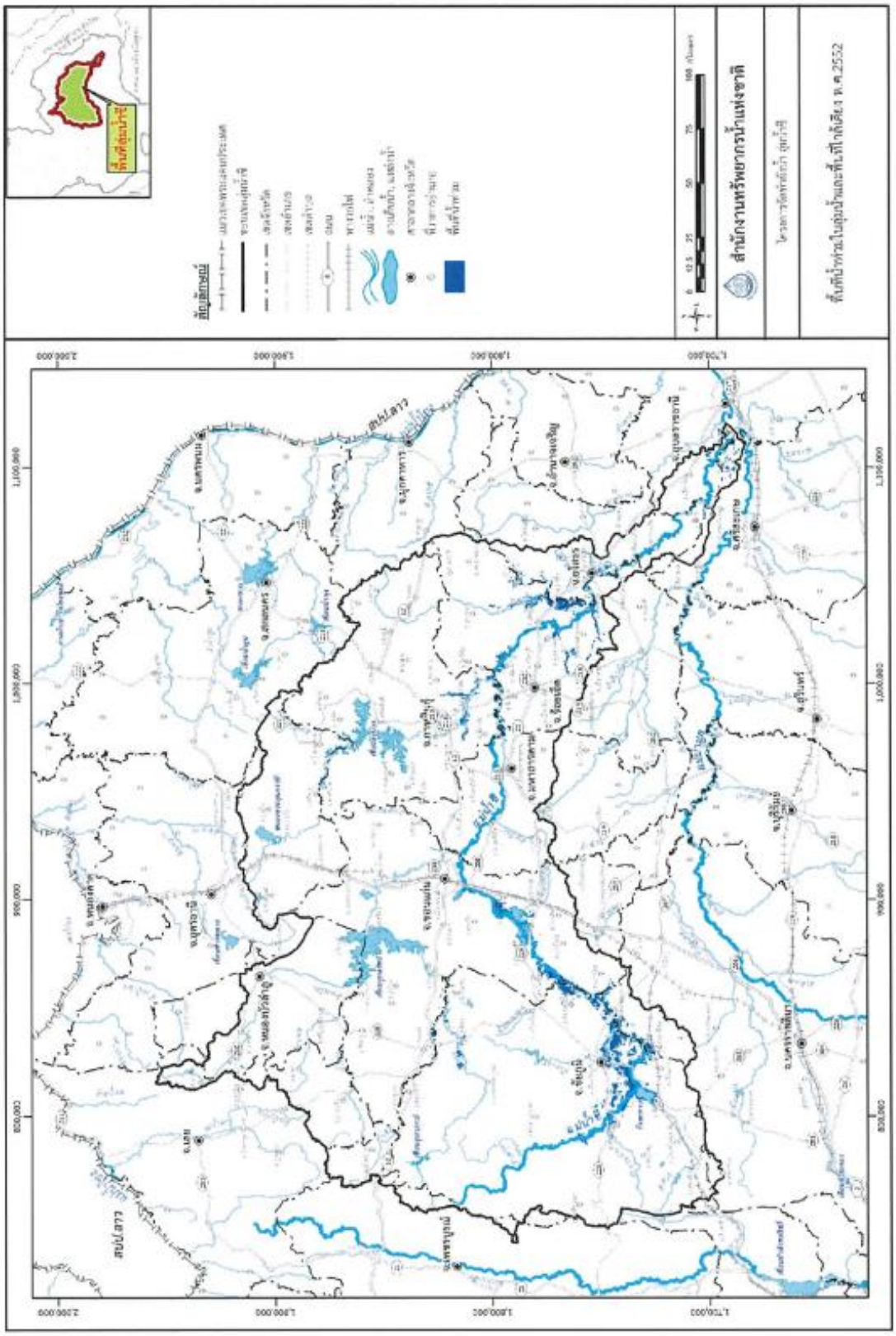
ที่มา : GISTDA, 2550

รูปผนวก ง-4 พื้นที่น้ำท่วมในลุ่มน้ำชีและพื้นที่ใกล้เคียง ปี พ.ศ.2550

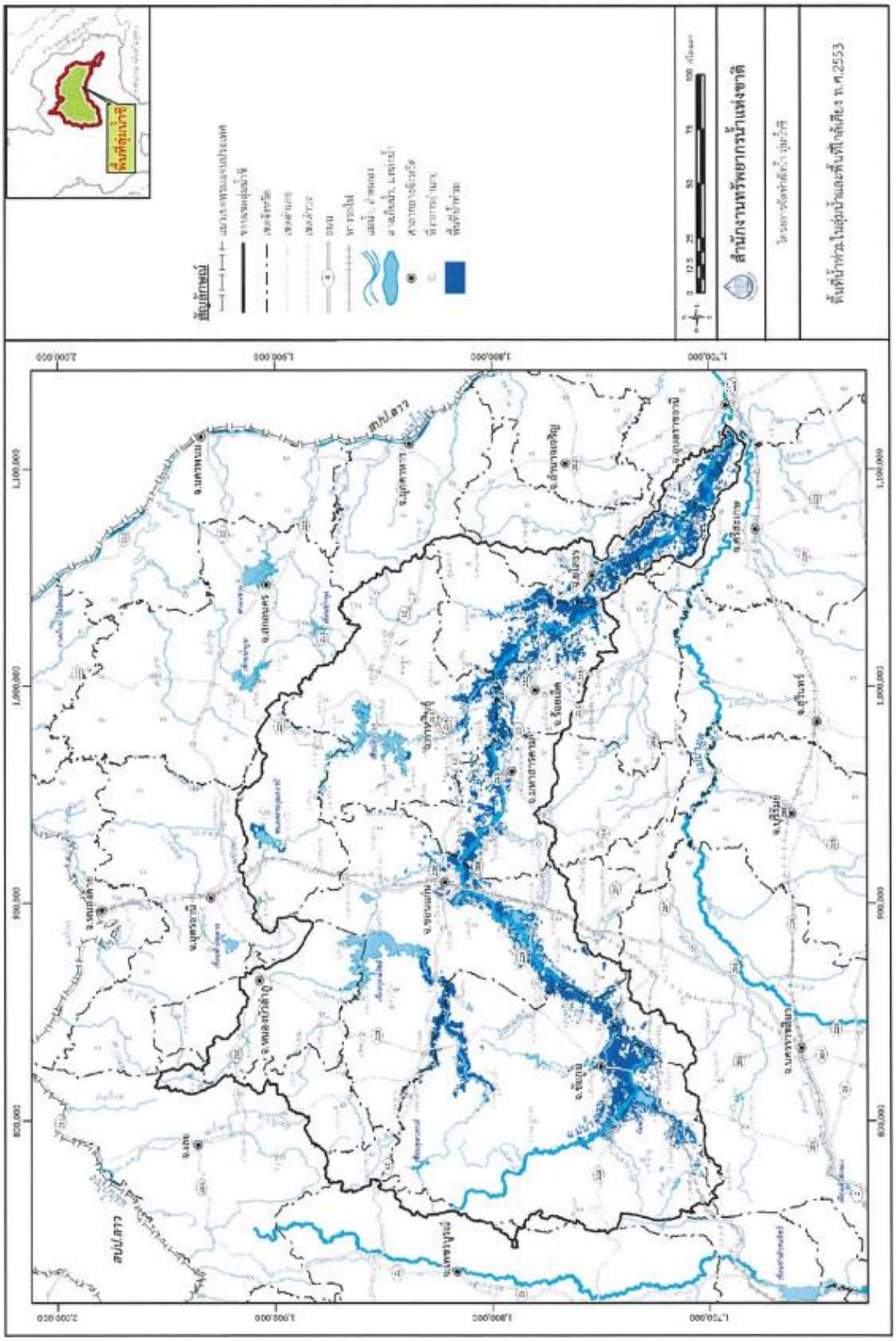
ที่มา : GISTDA, 2551

รูปผนวก ง-5 พื้นที่น้ำท่วมในลุ่มน้ำชีและพื้นที่ใกล้เคียง ปี พ.ศ.2551

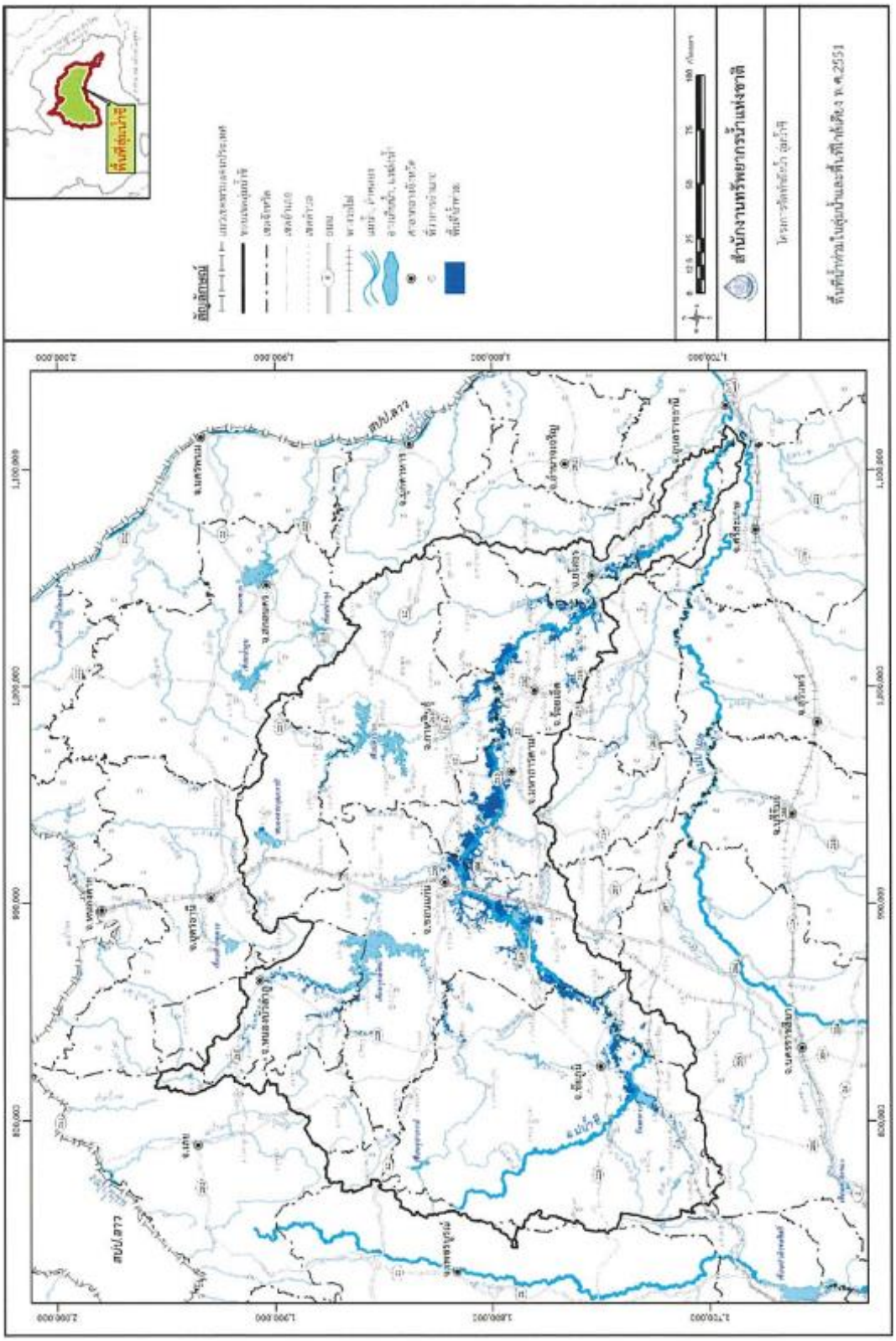
รูปผนวก ง-6 พื้นที่น้ำท่วมในลุ่มน้ำชีและพื้นที่ใกล้เคียง ปี พ.ศ.2552

ที่มา : GISTDA, 2552

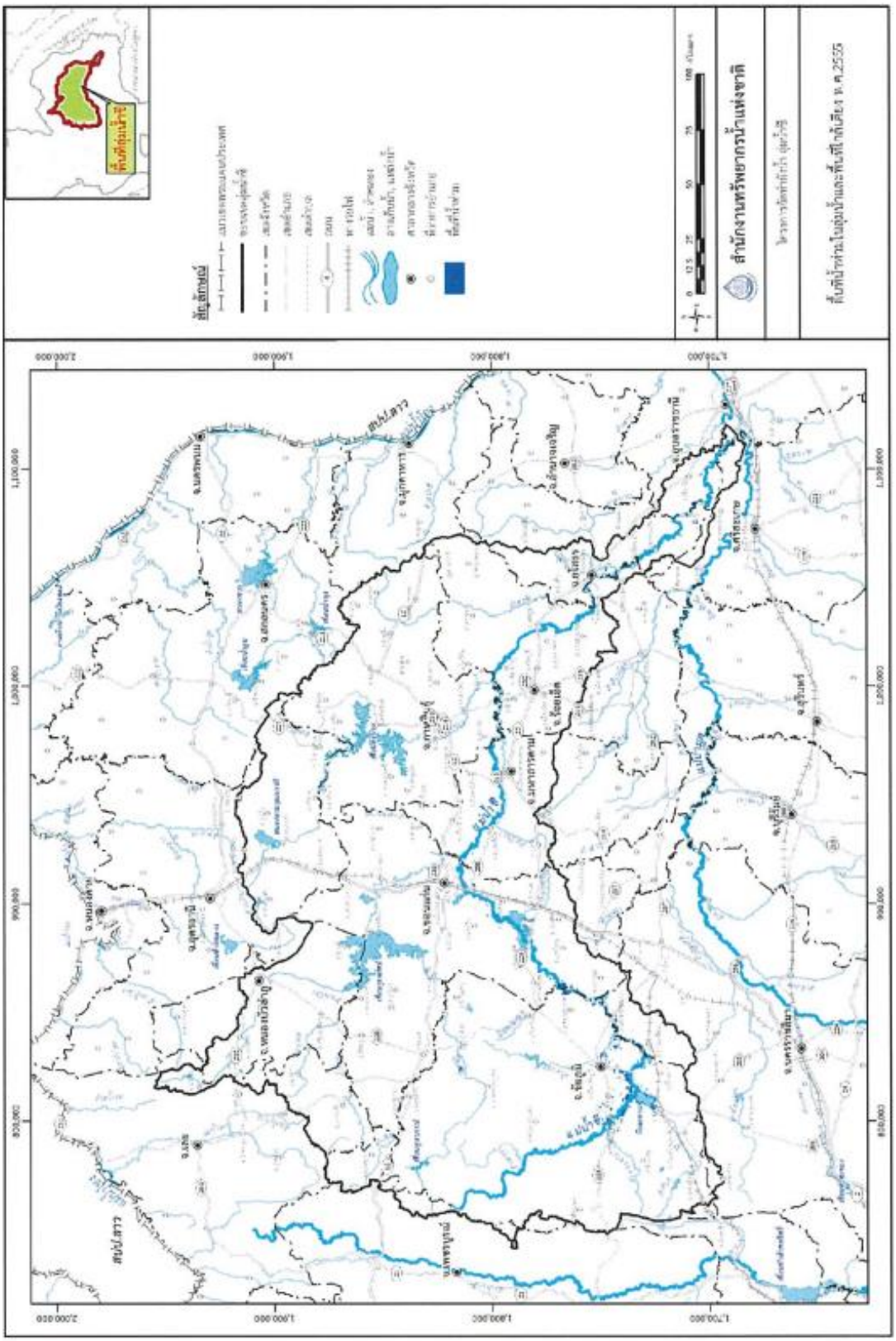
ที่มา : GISTDA, 2553

รูปผนวก ง-7 พื้นที่น้ำท่วมในลุ่มน้ำชีและพื้นที่ใกล้เคียง ปี พ.ศ.2553

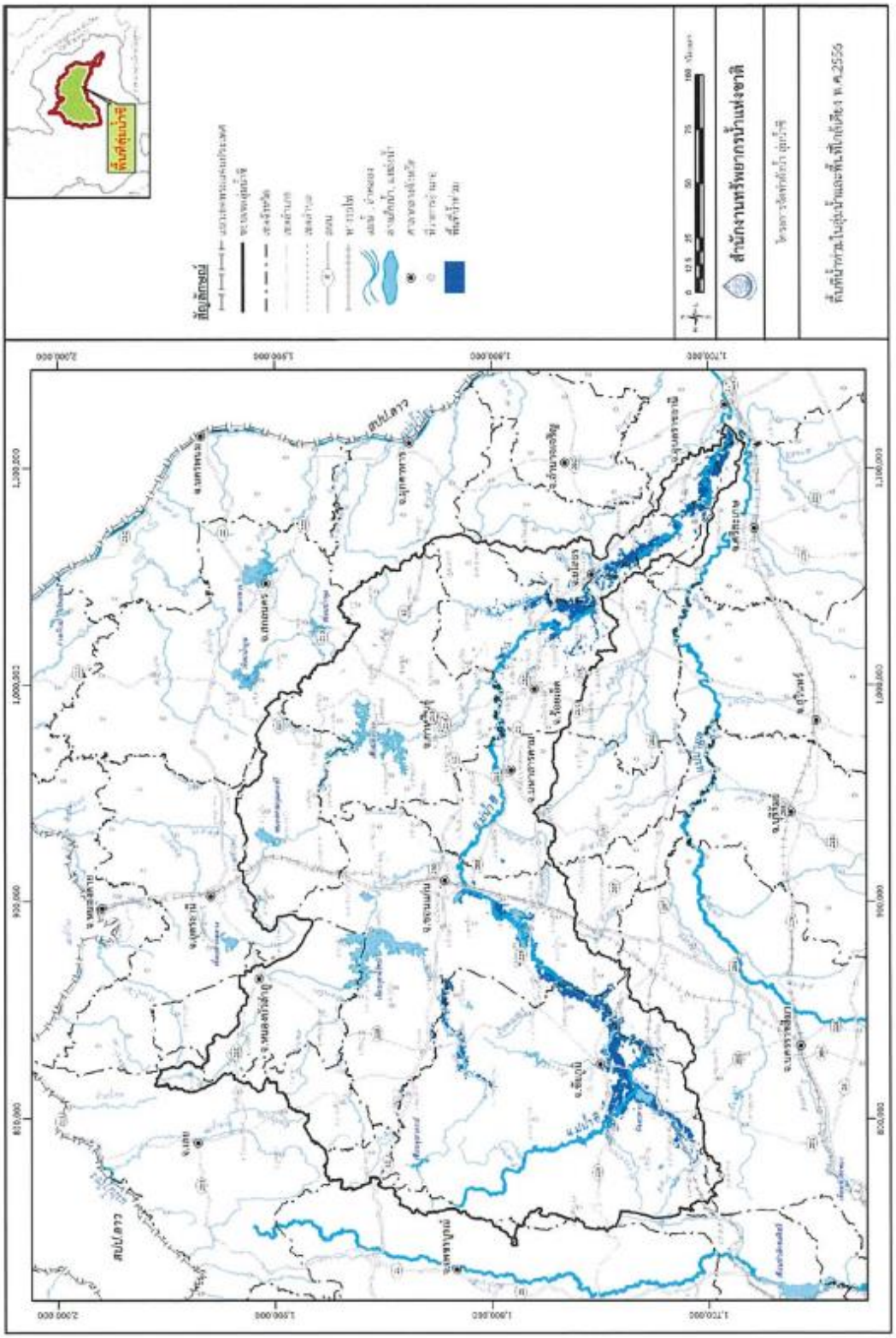
รูปผนวก ง-8 พื้นที่น้ำท่วมในลุ่มน้ำชีและพื้นที่ใกล้เคียง ปี พ.ศ.2554

ที่มา : GISTDA, 2554

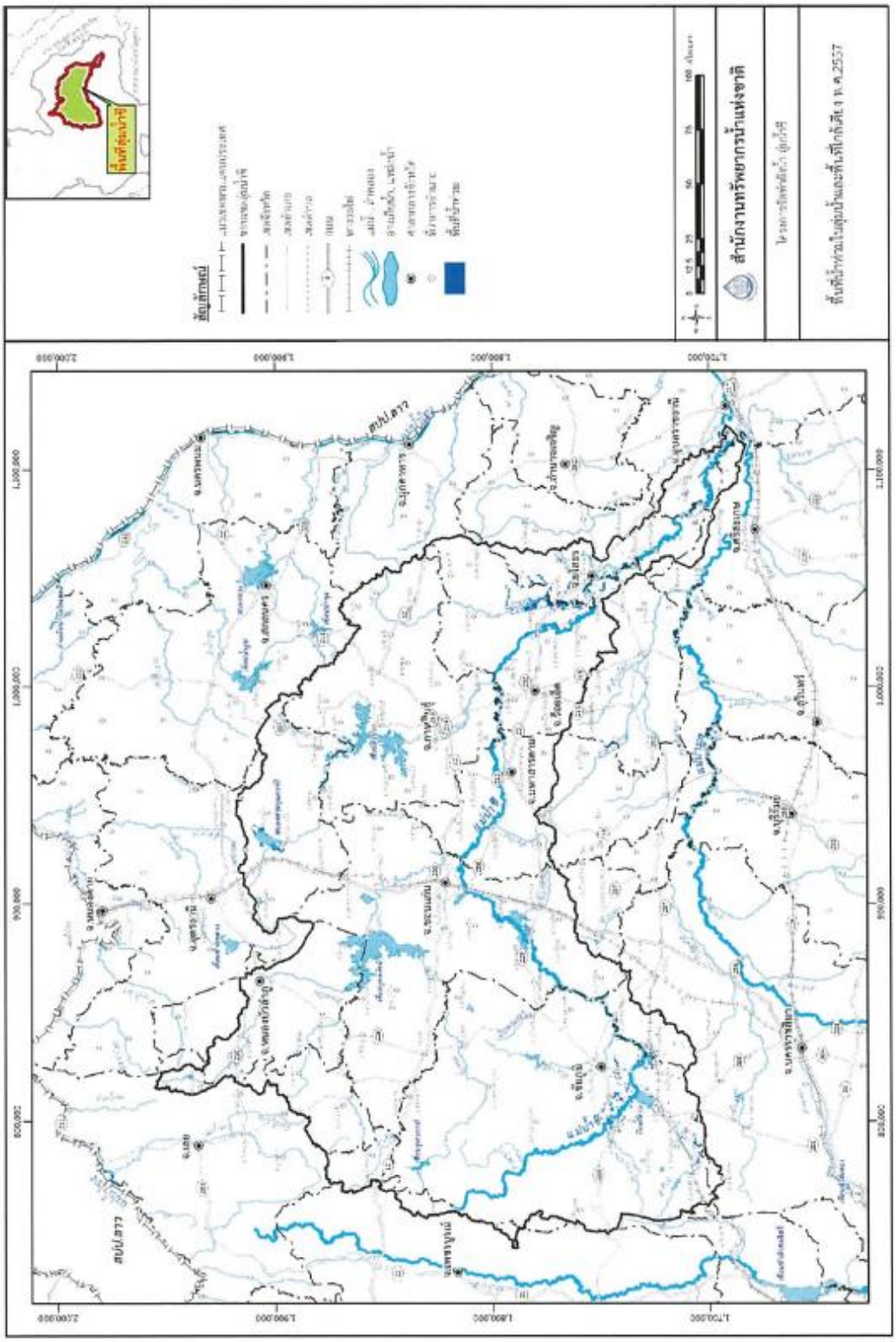
ที่มา : GISTDA, 2555

รูปผนวก ง-9 พื้นที่น้ำท่วมในลุ่มน้ำชีและพื้นที่ใกล้เคียง ปี พ.ศ.2555

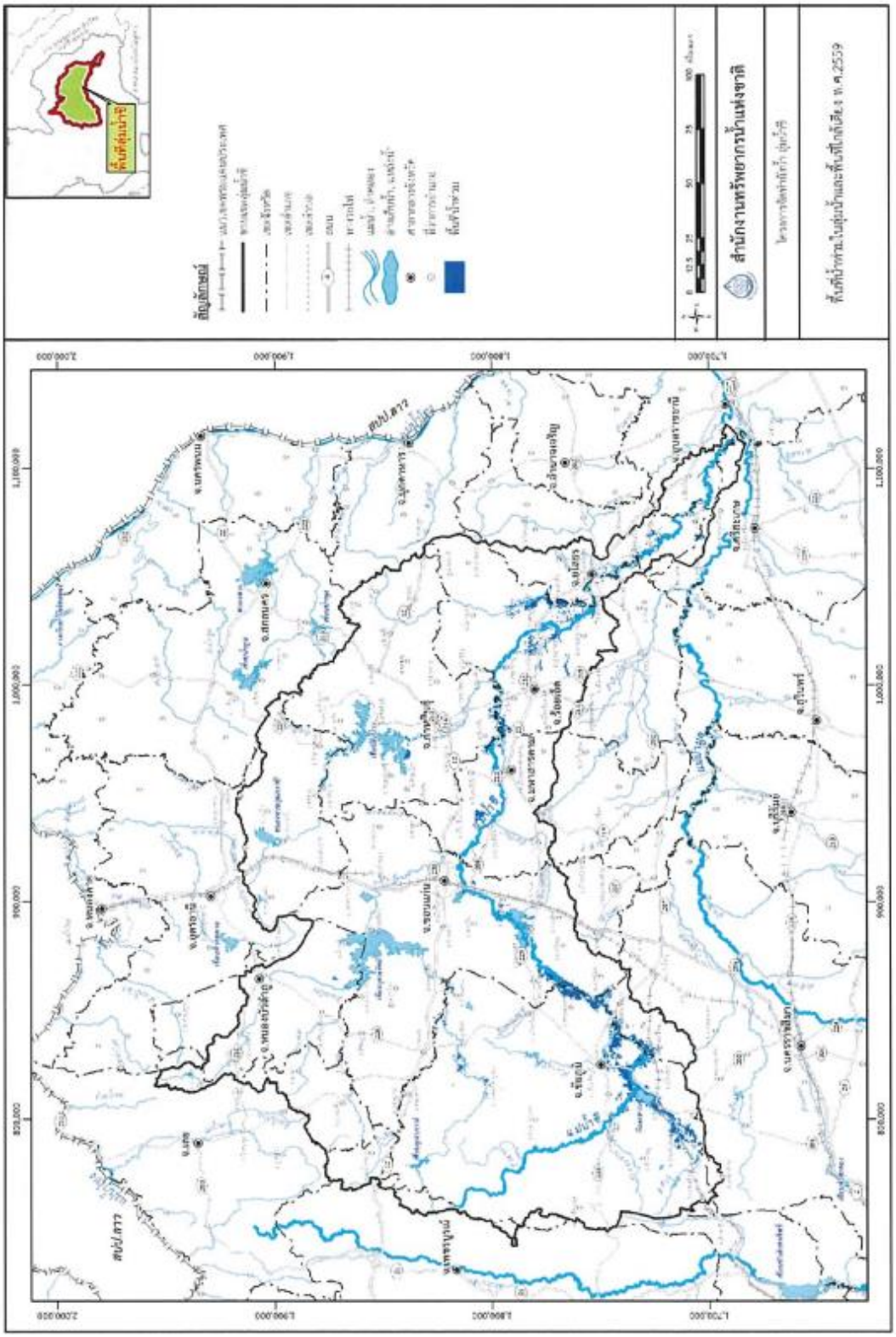
รูปผนวก ง-10 พื้นที่น้ำท่วมในลุ่มน้ำชีและพื้นที่ใกล้เคียง ปี พ.ศ.2556

ที่มา : GISTDA, 2556

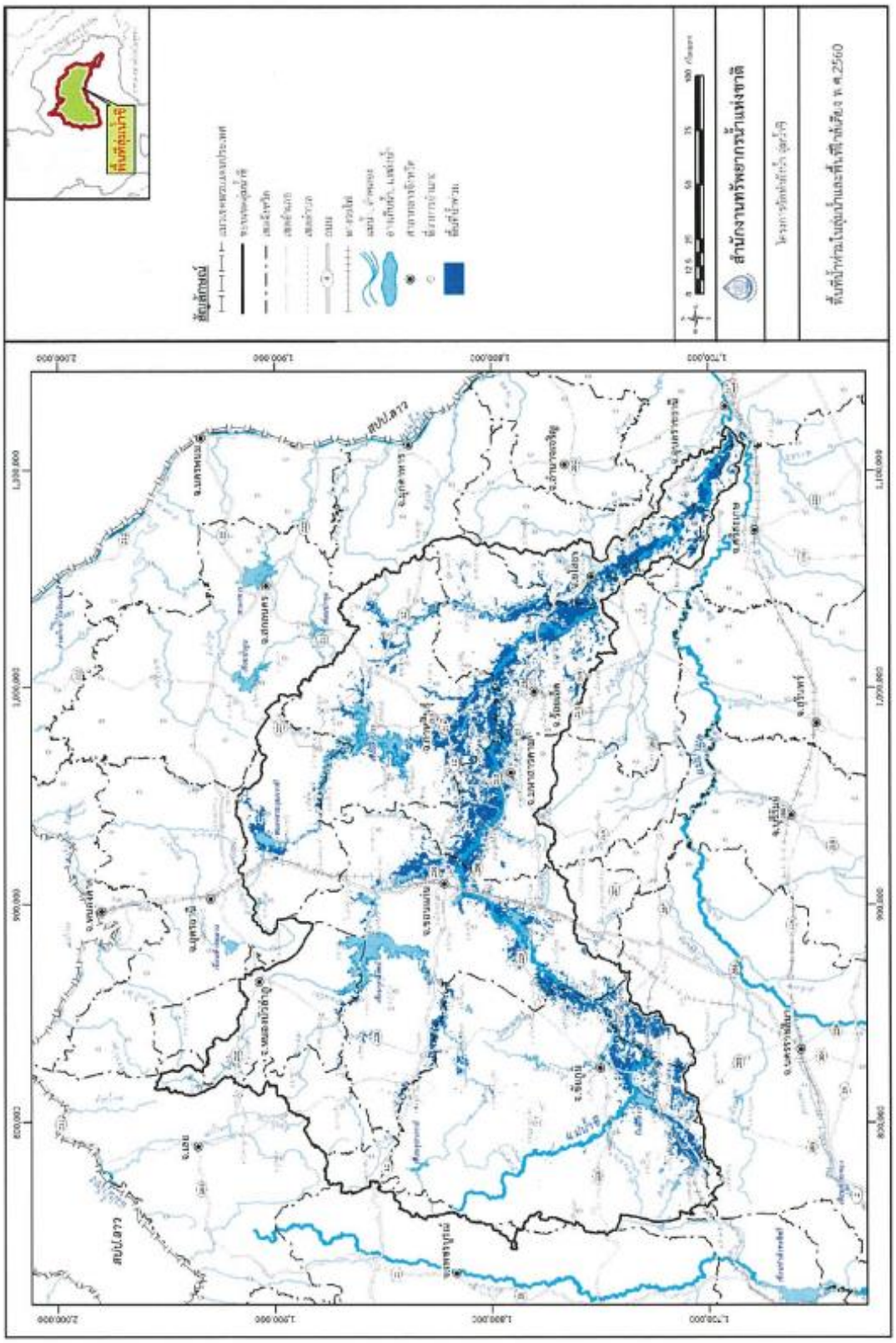
รูปผนวก ง-11 พื้นที่น้ำท่วมในลุ่มน้ำชีและพื้นที่ใกล้เคียง ปี พ.ศ.2557

ที่มา : GISTDA, 2557

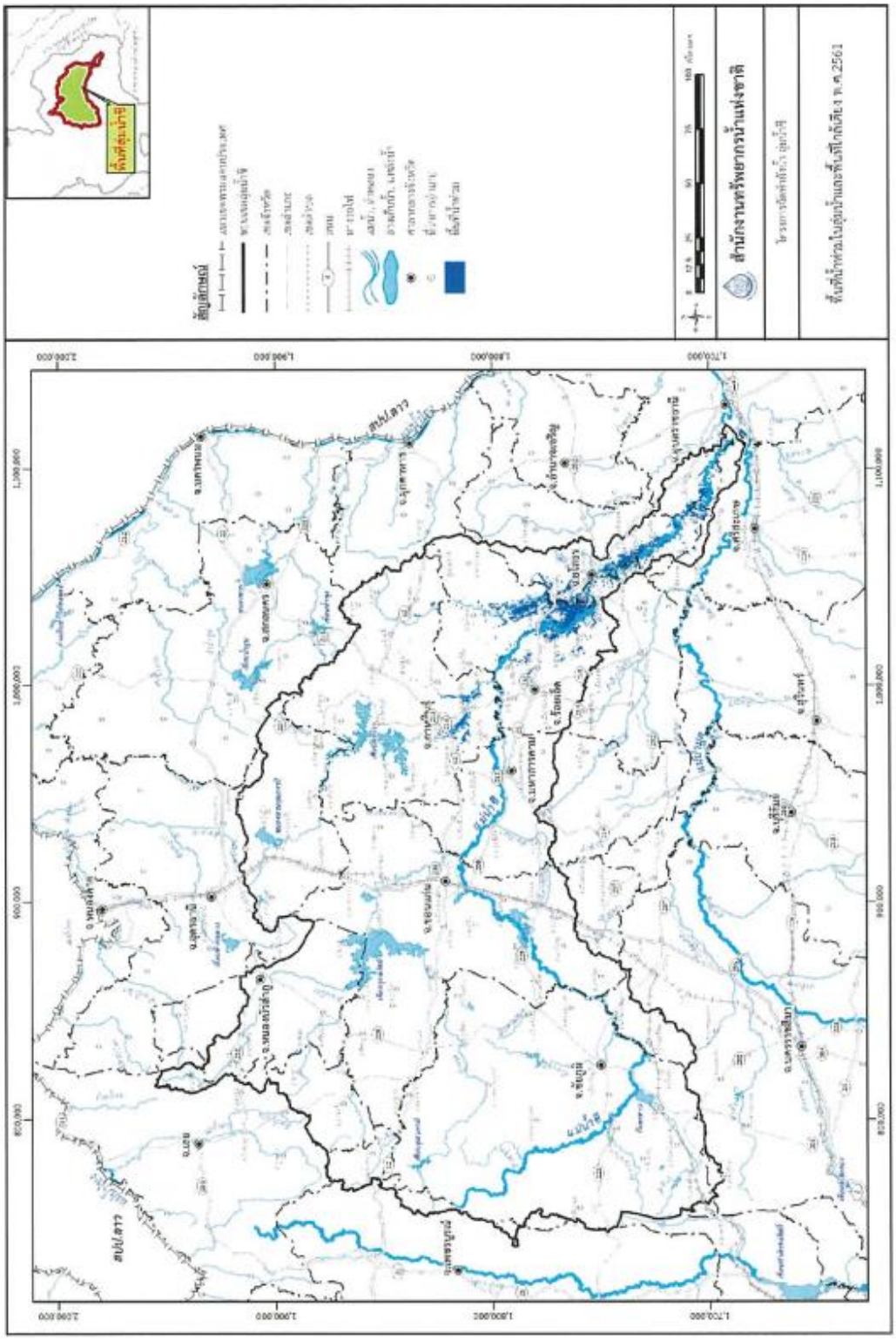
รูปผนวก ง-12 พื้นที่น้ำท่วมในลุ่มน้ำชีและพื้นที่ใกล้เคียง ปี พ.ศ.2559

ที่มา : GISTDA, 2559

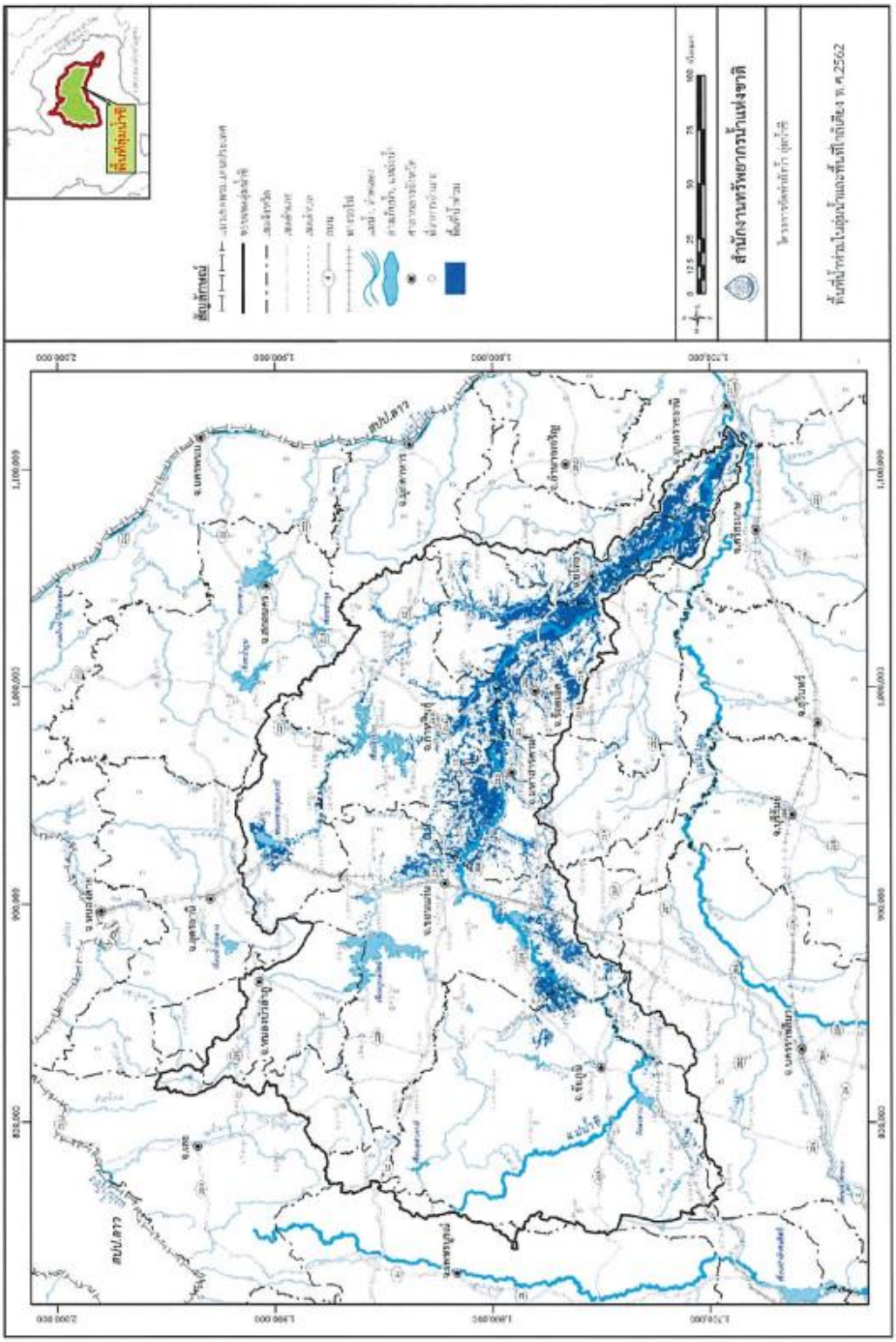
ที่มา : GISTDA, 2560

รูปผนวก ง-13 พื้นที่น้ำท่วมในลุ่มน้ำชีและพื้นที่ใกล้เคียง ปี พ.ศ.2560

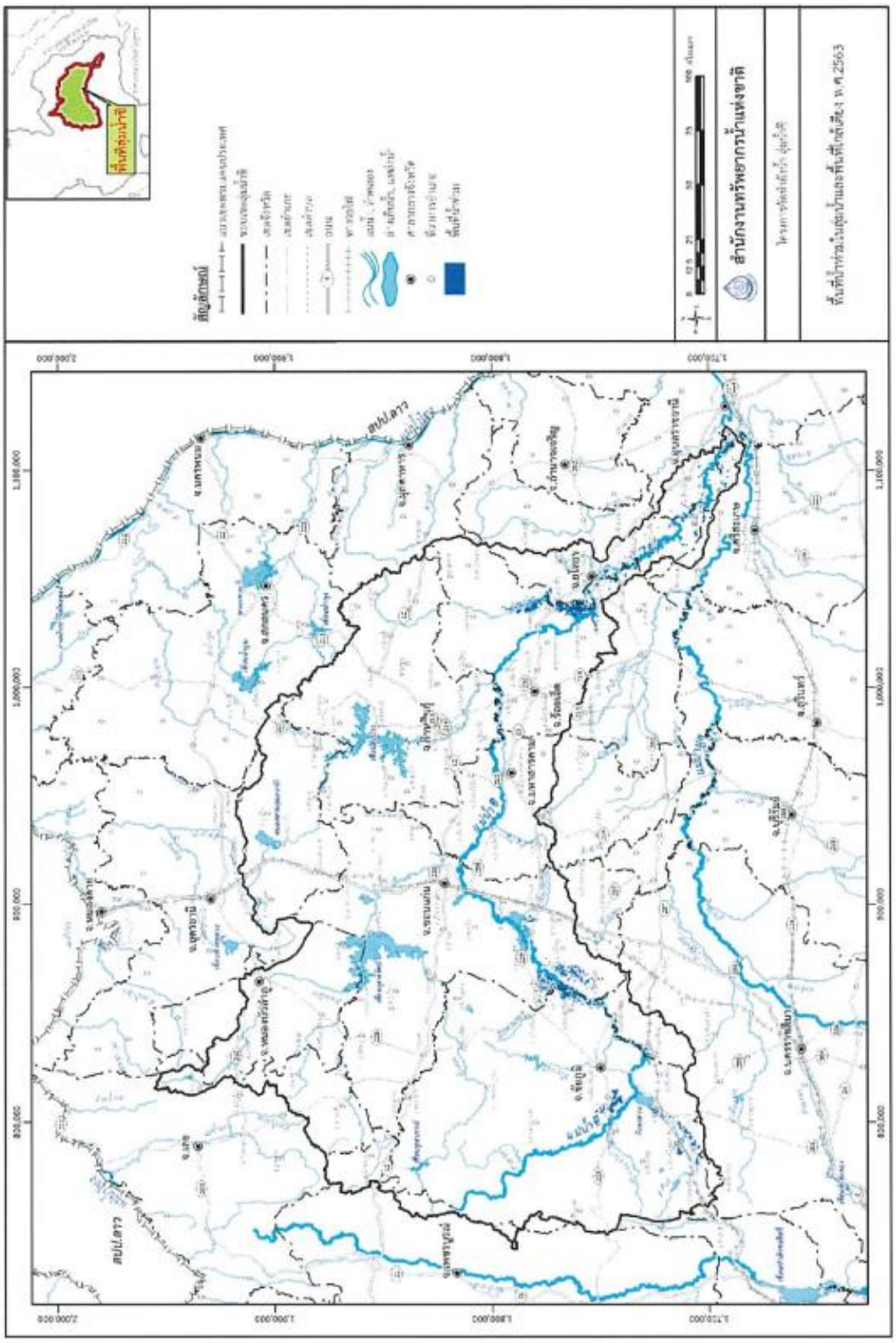
รูปผนวก ง-14 พื้นที่น้ำท่วมในลุ่มน้ำชีและพื้นที่ใกล้เคียง ปี พ.ศ.2561

ที่มา : GISTDA, 2561

รูปผนวก ง-15 พื้นที่น้ำท่วมในลุ่มน้ำชีและพื้นที่ใกล้เคียง ปี พ.ศ.2562

ที่มา : GISTDA, 2562

รูปผนวก ง-16 พื้นที่น้ำท่วมในลุ่มน้ำชีและพื้นที่ใกล้เคียง ปี พ.ศ.2563

ที่มา : GISTDA, 2563

ภาคผนวก จ
บัญชีหมู่บ้าน/ ชุมชนเสี่ยงประสบภัยน้ำท่วม

ตารางผนวก จ บัญชีหมู่บ้าน/ ชุมชนเสี่ยงประสบน้ำท่วม

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมมาก : น้ำท่วมซ้ำ 7-14 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมปานกลาง : น้ำท่วมซ้ำ 3-6 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมน้อย : น้ำท่วมซ้ำไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 16 ปี
จ.กาฬสินธุ์	อ.กมลาไสย	ต.เจ้าท่า		บ.แจ้งจม, บ.ท่ากลาง	บ.ท่าสามัคคี, บ.หัวโนนรัง
จ.กาฬสินธุ์	อ.กมลาไสย	ต.ดงลิง			บ.โคกล่าม, บ.โนนเมือง, บ.ศรีลำดวน, บ.สีถาน
จ.กาฬสินธุ์	อ.กมลาไสย	ต.หลักเมือง			บ.กุดกว้าง, บ.บึง, บ.ลาด, บ.สว่าง
จ.กาฬสินธุ์	อ.กุฉินารายณ์	ต.กุดหว้า			บ.กุดหว้า
จ.กาฬสินธุ์	อ.กุฉินารายณ์	ต.จุมจัง			บ.โคกประสิทธิ์
จ.กาฬสินธุ์	อ.กุฉินารายณ์	ต.แจนแลน			บ.หนองฟ้าเลื่อน
จ.กาฬสินธุ์	อ.กุฉินารายณ์	ต.บัวขาว			บ.ดอนสวรรค์, บ.โนนสำราญ
จ.กาฬสินธุ์	อ.กุฉินารายณ์	ต.สามขา			บ.ราษฎร์นิคม
จ.กาฬสินธุ์	อ.เขาวง	ต.กุดสิมคุ้มใหม่			บ.โพนสว่าง
จ.กาฬสินธุ์	อ.คำม่วง	ต.โพน			บ.หนองบอน
จ.กาฬสินธุ์	อ.ฆ้องชัย	ต.ฆ้องชัยพัฒนา			บ.ท่าแห่, บ.โนนเขวา, บ.เหล่าใหญ่
จ.กาฬสินธุ์	อ.ฆ้องชัย	ต.โนนศิลาเลิง		บ.วังเตือนห้า	บ.โนนศิลา
จ.กาฬสินธุ์	อ.ฆ้องชัย	ต.ลำชี		บ.โนนแดง, บ.สะดำศรี,สะดำศรี, บ.หนองหวาย	บ.ทาเยี่ยม, บ.โนนแดง, บ.วังยาง, บ.หนองคล้า
จ.กาฬสินธุ์	อ.ฆ้องชัย	ต.เหล่ากลาง			บ.หัวนาคำ
จ.กาฬสินธุ์	อ.นาคู	ต.ภูแล่นช้าง			บ.น้ำคำ, บ.น้ำปุ้น, บ.เมืองภู
จ.กาฬสินธุ์	อ.นามน	ต.สงเปลือย			บ.โพธิ์ทอง
จ.กาฬสินธุ์	อ.เมืองกาฬสินธุ์	ต.ลำพาน			บ.ทุ่งสว่าง, บ.โนนยาง
จ.กาฬสินธุ์	อ.เมืองกาฬสินธุ์	ต.ห้วยโพธิ์			บ.ดงบังเก่า, บ.ใหม่คำ
จ.กาฬสินธุ์	อ.ยางตลาด	ต.คลองขาม			บ.สาสุข
จ.กาฬสินธุ์	อ.ยางตลาด	ต.ดอนสมบูรณ์		บ.ดอนยานาง, บ.ดาวเหนือ, บ.สามัคคี	บ.ดอนยานาง, บ.ศรีสังคม
จ.กาฬสินธุ์	อ.ยางตลาด	ต.นาเชือก			บ.นาเชือกใต้
จ.กาฬสินธุ์	อ.ยางตลาด	ต.นาดี		บ.ชัยศรี, บ.ปอแดง	บ.นาดี, บ.ปอแดง
จ.กาฬสินธุ์	อ.ยางตลาด	ต.โนนสูง			บ.หนองจาน
จ.กาฬสินธุ์	อ.ยางตลาด	ต.บัวบาน		บ.โคกก่องใต้, บ.ดงยาง	บ.โคกคำ, บ.เชียงสา, บ.เชียงสาน้อย, บ.ตูมเหนือ, บ.โนนแดง
จ.กาฬสินธุ์	อ.ยางตลาด	ต.หนองตอกแป้น			บ.คำไฮ
จ.กาฬสินธุ์	อ.ยางตลาด	ต.หนองอิเฒ่า			บ.โนนสวรรค์
จ.กาฬสินธุ์	อ.ยางตลาด	ต.หัวงัว			บ.กุดสังข์, บ.โคกค้นจ้อง, บ.ลาดสระบัว
จ.กาฬสินธุ์	อ.ยางตลาด	ต.อุ่มเม่า		บ.ดอนดู่, บ.ท่างาม, บ.หัวงัว, บ.อุ่มเม่า	บ.อุ่มเม่าเหนือ
จ.กาฬสินธุ์	อ.ร่องคำ	ต.สามัคคี			บ.โคกสำเริง
จ.กาฬสินธุ์	อ.ร่องคำ	ต.เหล่าอ้อย	บ.ค้อพัฒนา	บ.ด่านใต้, บ.ทุ่งเจริญ	บ.ค้อพัฒนา, บ.เหล่าอ้อย
จ.กาฬสินธุ์	อ.สมเด็จ	ต.ลำห้วยหลัว			บ.ค้อ
จ.กาฬสินธุ์	อ.สหัสขันธ์	ต.โนนศิลา			บ.โนนศิลา, บ.หนองขามพัฒนา
จ.กาฬสินธุ์	อ.สหัสขันธ์	ต.โนนแหลมทอง			บ.นามน
จ.กาฬสินธุ์	อ.ห้วยผึ้ง	ต.คำบง			บ.ดงอุดม
จ.กาฬสินธุ์	อ.ห้วยผึ้ง	ต.นิคมห้วยผึ้ง			บ.นิคมหมู่ 1 แปลง 1
จ.กาฬสินธุ์	อ.ห้วยเม็ก	ต.บึงนาเรียง			บ.บึงนาเรียง
จ.ขอนแก่น	อ.โคกโพธิ์ไชย	ต.ซับสมบูรณ์			บ.ซับแดง
จ.ขอนแก่น	อ.โคกโพธิ์ไชย	ต.โพธิ์ไชย	บ.โนนทัน	บ.โสกใหญ่	บ.สามหมอ
จ.ขอนแก่น	อ.ชนบท	ต.ชนบท	บ.ท่าข่อย	บ.ท่าขอยใต้	บ.คุ้มศิวิไลย์, บ.ท่านางเลื่อน

ตารางผนวก จ บัญชีหมู่บ้าน/ ชุมชนเสี่ยงประสบน้ำท่วม (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมมาก : น้ำท่วมซ้ำ 7-14 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมปานกลาง : น้ำท่วมซ้ำ 3-6 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมน้อย : น้ำท่วมซ้ำไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 16 ปี
จ.ขอนแก่น	อ.ชนบท	ต.โนนพะยอม			บ.โนนพะยอม, บ.โนนพะยอมน้อย, บ.หนองเต่า, บ.หนองเต่าน้อย, บ.หนองเบ็ญ, บ.ห้วยไร่เหนือ
จ.ขอนแก่น	อ.ชนบท	ต.วังแสง	บ.โนนข่าใต้	บ.โคกพระ, บ.ห้วยไผ่	บ.โนนคำมี, บ.วังแสง, บ.หนองยายเกลี้ยง
จ.ขอนแก่น	อ.ชนบท	ต.ห้วยแก			บ.เหล่านาดี
จ.ขอนแก่น	อ.ชุมแพ	ต.ชุมแพ		บ.แก้งยาว	บ.เชิญ, บ.สว่างวารี
จ.ขอนแก่น	อ.ชุมแพ	ต.ไชยสอ		บ.ไชยสอใต้	บ.ท่าเดื่อ, บ.โนนทองหลาง
จ.ขอนแก่น	อ.ชุมแพ	ต.นาเพียง			บ.โนนโพธิ์, บ.โนนลาน, บ.หนองผือ, บ.เหมือดแอ่, บ.อาจสามารถ
จ.ขอนแก่น	อ.ชุมแพ	ต.โนนอุดม			บ.โนนอุดม
จ.ขอนแก่น	อ.น้ำพอง	ต.ท่ากระเสริม			บ.ท่ามะเดื่อ, บ.บึงแป้ง
จ.ขอนแก่น	อ.น้ำพอง	ต.บัวใหญ่			บ.ศรีภูมิ
จ.ขอนแก่น	อ.บ้านไผ่	ต.บ้านลาน			บ.หนองค้อ
จ.ขอนแก่น	อ.บ้านไผ่	ต.เมืองเพีย		บ.ขามเรียน, บ.ตามวารี, บ.ซึกกค้อ, บ.ละว้า	บ.ขามเรียน, บ.ดุใหญ่, บ.ละว้า
จ.ขอนแก่น	อ.บ้านไผ่	ต.หัวหนอง			บ.โนนไผ่
จ.ขอนแก่น	อ.บ้านแฮด	ต.โคกสำราญ		บ.แจ้งกระหนวน, บ.ดง, บ.โนนพันชาด, บ.ป่าแดง, บ.ป่าม่วง	บ.ดง, บ.ดอนปอแดง
จ.ขอนแก่น	อ.บ้านแฮด	ต.โนนสมบูรณ์			บ.หนองขาม
จ.ขอนแก่น	อ.บ้านแฮด	ต.บ้านแฮด			บ.ขามเปี้ย, บ.หนองโง้ง
จ.ขอนแก่น	อ.พระยืน	ต.ขามป้อม			บ.บ่อแก
จ.ขอนแก่น	อ.พระยืน	ต.พระบุ			บ.ท่างาม, บ.ใหม่ชัยพร
จ.ขอนแก่น	อ.พระยืน	ต.หนองแวง			บ.หนองโพธิ์, บ.หนองหญ้าข้าวนก
จ.ขอนแก่น	อ.พล	ต.โคกสง่า			บ.หนองไผ่
จ.ขอนแก่น	อ.พล	ต.หนองแวงนางเบ้า			บ.หนองม่วงน้อย
จ.ขอนแก่น	อ.ภูผาม่าน	ต.โนนคอม			บ.เชินได้, บ.ท่าขาม
จ.ขอนแก่น	อ.ภูผาม่าน	ต.วังสวาบ			บ.หนองแห้ว
จ.ขอนแก่น	อ.ภูเวียง	ต.กุดขอนแก่น			บ.ดอนหัน, บ.โพนพัฒนา
จ.ขอนแก่น	อ.ภูเวียง	ต.นาชุมแสง			บ.โนนรัง
จ.ขอนแก่น	อ.ภูเวียง	ต.บ้านเรือ			บ.โคกโก่ง, บ.โคกสง่า, บ.สวนกล้วย
จ.ขอนแก่น	อ.ภูเวียง	ต.ภูเวียง			บ.โพนเพ็ก
จ.ขอนแก่น	อ.มัญจาคีรี	ต.กุดเค้า		บ.โจด, บ.หัน	บ.หนองหญ้าข้าวนก
จ.ขอนแก่น	อ.มัญจาคีรี	ต.สวนหม่อน		บ.ขีวังแคน	บ.โนนพยอม, บ.สวนหม่อน
จ.ขอนแก่น	อ.มัญจาคีรี	ต.หนองแปน		บ.หนองหัวช้าง	บ.โนนแสนสุข
จ.ขอนแก่น	อ.เมืองขอนแก่น	ต.ดอนช้าง			บ.หัวบึง
จ.ขอนแก่น	อ.เมืองขอนแก่น	ต.ดอนหัน		บ.ดอนเจริญ, บ.โนนเขวา, บ.เหล่าพัฒนา	บ.ดอนหน้อย, บ.ดอนหัน
จ.ขอนแก่น	อ.เมืองขอนแก่น	ต.ท่าพระ			บ.วังหิน, บ.หนองโข่ย, บ.หนองแวง, บ.หมู่บ้านราชการ
จ.ขอนแก่น	อ.เมืองขอนแก่น	ต.โนนท่อน			บ.หนองค้าใหม่
จ.ขอนแก่น	อ.เมืองขอนแก่น	ต.บ้านหว้า			บ.ดอนเงิน
จ.ขอนแก่น	อ.เมืองขอนแก่น	ต.บึงเนียม	บ.คุยโพธิ์	บ.ปากเปือย	บ.บึงใคร่นุ่น, บ.ฮ่องเดื่อ

ตารางผนวก จ บัญชีหมู่บ้าน/ ชุมชนเสี่ยงประสบน้ำท่วม (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมมาก : น้ำท่วมซ้ำ 7-14 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมปานกลาง : น้ำท่วมซ้ำ 3-6 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมน้อย : น้ำท่วมซ้ำไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 16 ปี
จ.ขอนแก่น	อ.เมืองขอนแก่น	ต.พระลับ			บ.โคกน้อย
จ.ขอนแก่น	อ.เมืองขอนแก่น	ต.เมืองเก่า		บ.กุดกว้าง	
จ.ขอนแก่น	อ.เมืองขอนแก่น	ต.ศิลา			บ.ดอนหญ้านาง
จ.ขอนแก่น	อ.เมืองขอนแก่น	ต.สำราญ			บ.อัมพวัน
จ.ขอนแก่น	อ.เวียงเก่า	ต.เขาน้อย			บ.โคกสว่าง, บ.นาแพง, บ.โนนสว่าง
จ.ขอนแก่น	อ.เวียงเก่า	ต.ในเมือง			บ.แดง, บ.โนนสะอาด, บ.หนองคา, บ.หนองคู
จ.ขอนแก่น	อ.เวียงเก่า	ต.เมืองเก่าพัฒนา			บ.เมืองเก่า, บ.หนองน้อย, บ.หม้อ
จ.ขอนแก่น	อ.แวงน้อย	ต.ก้านเหลือง			บ.บะแหบ, บ.หญ้าคา, บ.หนองแก
จ.ขอนแก่น	อ.แวงน้อย	ต.ทางขวาง			บ.พระเจ้า, บ.หนองหญ้าปล้อง
จ.ขอนแก่น	อ.แวงน้อย	ต.ท่านางแนว	บ.ท่านางแนวสอง	บ.ท่านางแนว, บ.โนนเขวา, บ.หนองบัวเลิง	
จ.ขอนแก่น	อ.แวงน้อย	ต.ท่าวัด	บ.โนนไท		
จ.ขอนแก่น	อ.แวงน้อย	ต.ละหานนา		บ.โนนทองหลาง, บ.บึงบัวทอง	บ.ละหานนา, บ.หญ้าคา, บ.หนองคู่, บ.หนองคู่พัฒนาสอง
จ.ขอนแก่น	อ.แวงน้อย	ต.แวงน้อย			บ.กุดรู, บ.โนนขี้เหล็ก
จ.ขอนแก่น	อ.สีชมพู	ต.ชำยาง			บ.ตาด, บ.สารจอด
จ.ขอนแก่น	อ.สีชมพู	ต.นาจาน			บ.นาจาน, บ.วังโพน
จ.ขอนแก่น	อ.สีชมพู	ต.วังเพิ่ม			บ.ทรายทอง, บ.นายม, บ.โนนสว่าง, บ.บุ่งเม่น, บ.วังทอง, บ.วังเพิ่ม, บ.หนองคู่, บ.ห้วยทรายขาว
จ.ขอนแก่น	อ.สีชมพู	ต.ศรีสุข			บ.เก่าขาม, บ.ขมิ้น, บ.โคกกุง, บ.โคกเจริญ, บ.โคกไม้งาม, บ.โนนอุดม, บ.พิศาลพัฒนา, บ.ล่อมไผ่
จ.ขอนแก่น	อ.สีชมพู	ต.สีชมพู			บ.โคกสูง, บ.จอมบึง, บ.โนนทองหลาง
จ.ขอนแก่น	อ.หนองนาคำ	ต.ขนวน			บ.กุดกั้ง, บ.ฝายหิน, บ.วังหินซา, บ.หนองพู่
จ.ขอนแก่น	อ.หนองนาคำ	ต.บ้านโคก			บ.โนนนกทา
จ.ขอนแก่น	อ.หนองเรือ	ต.กุดกว้าง		บ.ขนวนนคร, บ.โนนฟันเรือ	บ.ขนวน, บ.โนนคู่, บ.โนนฟันเรือ, บ.สำราญหินลาด
จ.ขอนแก่น	อ.หนองเรือ	ต.โนนทัน			บ.โนนทันน้อย
จ.ขอนแก่น	อ.หนองเรือ	ต.บ้านกง			บ.กงกลาง, บ.กงเก่า, บ.โนนศิลา
จ.ขอนแก่น	อ.หนองเรือ	ต.บ้านผือ			บ.โนนทอง, บ.โพธิ์ตาก
จ.ขอนแก่น	อ.หนองเรือ	ต.บ้านเม็ง			บ.เม็ง, บ.หนองแสง
จ.ชัยภูมิ	อ.เกษตรสมบูรณ์	ต.กุดเลาะ			บ.ขามป้อม, บ.พรม, บ.ระหัด, บ.หัวสะพาน
จ.ชัยภูมิ	อ.เกษตรสมบูรณ์	ต.บ้านเป้า			บ.โนนสังข์
จ.ชัยภูมิ	อ.เกษตรสมบูรณ์	ต.บ้านยาง			บ.เมืองเก่า, บ.ยาง, บ.หนองแต้
จ.ชัยภูมิ	อ.เกษตรสมบูรณ์	ต.บ้านหัน		บ.นกเอี้ยงเก่า	บ.กุดกว้าง, บ.โนนหินลาด, บ.หัน
จ.ชัยภูมิ	อ.เกษตรสมบูรณ์	ต.สระโพนทอง			บ.พันลำ, บ.โพธิ์
จ.ชัยภูมิ	อ.คอนสวรรค์	ต.คอนสวรรค์		บ.โนนชุนทิพย์	บ.คอนสวรรค์, บ.โนนโพธิ์
จ.ชัยภูมิ	อ.คอนสวรรค์	ต.โคกมั่งงอย			บ.หนองโน
จ.ชัยภูมิ	อ.คอนสวรรค์	ต.ยางหวาย		บ.โนนเขวา, บ.หนองมะกุด	บ.โนนเขวา, บ.ยางหวาย, บ.สงแดง
จ.ชัยภูมิ	อ.คอนสวรรค์	ต.ศรีสำราญ		บ.นาโจด, บ.หนองปลาปิ่ง	บ.นาฮี, บ.หนองเบ็น
จ.ชัยภูมิ	อ.คอนสาร	ต.ดงบัง			บ.ท่าขอนแดง

ตารางผนวก จ บัญชีหมู่บ้าน/ ชุมชนเสี่ยงประสบน้ำท่วม (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมมาก : น้ำท่วมขัง 7-14 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมปานกลาง : น้ำท่วมขัง 3-6 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมน้อย : น้ำท่วมขังไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 16 ปี
จ.ชัยภูมิ	อ.คอนสาร	ต.ทุ่งนาเลา			บ.นาวงเดือน, บ.ห้วยแล้ง
จ.ชัยภูมิ	อ.คอนสาร	ต.ทุ่งพระ			บ.ห้วยไห
จ.ชัยภูมิ	อ.จัตุรัส	ต.บ้านกอก	บ.สำโรงทุ่ง	บ.มะเกลือ	บ.กอก, บ.คงคาล้อม, บ.ดงผาสุข, บ.โนนทอง
จ.ชัยภูมิ	อ.จัตุรัส	ต.ละหาน	บ.ท่าศาลา	บ.โคกแพงพวย, บ.โนนจาน, บ.ละหาน, บ.หนองหญ้าข้าวนก	บ.กันกง, บ.โนนไฮ, บ.ละหาน, บ.หนองไผ่งาม
จ.ชัยภูมิ	อ.จัตุรัส	ต.ส้มป่อย	บ.ส้มป่อย, บ.หนองแก	บ.โนนม่วง, บ.บุตามี	บ.กุดตูม, บ.ท่าขี้เหล็ก, บ.โนนเชือก,บ.ห้วยน้อย
จ.ชัยภูมิ	อ.จัตุรัส	ต.หนองโดน		บ.พลับ	บ.ร้านหญ้า,บ.ร้านหญ้าใหม่,บ.ห้วย, บ.ห้วยยาง
จ.ชัยภูมิ	อ.จัตุรัส	ต.หนองบัวบาน		บ.หนองคู	บ.หนองบัวบาน
จ.ชัยภูมิ	อ.จัตุรัส	ต.หนองบัวใหญ่	บ.น้อยเกตุจำปา	บ.จานทุ่ง	บ.หนองบัวรอง, บ.หนองบัวใหญ่
จ.ชัยภูมิ	อ.เนินสง่า	ต.กะฮาด	บ.ท่าพุทรา, บ.ไร่ลำชี	บ.กะฮาด, บ.กะฮาดน้อย, บ.ท่าหว้า	บ.ขี้เหล็ก, บ.หนองกระเทียง, บ.หนองตาโพธิ์
จ.ชัยภูมิ	อ.เนินสง่า	ต.ตาเนิน		บ.โนนไร่	บ.เนินสมบูรณ์, บ.บึงสง่า, บ.หนองขาม
จ.ชัยภูมิ	อ.เนินสง่า	ต.รังงาม			บ.บุป่าฝ้าย, บ.รุ่งอรุณ
จ.ชัยภูมิ	อ.เนินสง่า	ต.หนองฉิม			บ.น้อยใต้คู, บ.หนองฉิมริมบึง
จ.ชัยภูมิ	อ.บ้านเขว้า	ต.ชีบน			บ.กุดตะเคียน, บ.ยางนาดี, บ.หนองอ้อ
จ.ชัยภูมิ	อ.บ้านเขว้า	ต.ตลาดแร้ง		บ.โนนเปลือย	บ.โคกน้อย, บ.ท่าจั่น, บ.โนนโก, บ.หนองแขม, บ.หลุบโพธิ์เพชร
จ.ชัยภูมิ	อ.บ้านเขว้า	ต.โนนแดง			บ.เจริญผล
จ.ชัยภูมิ	อ.บ้านเขว้า	ต.บ้านเขว้า		บ.โนนหมาว้อ, บ.ม่วง, บ.หนองอุดม	บ.กุดไข่นุ่น, บ.กุดฉนวน, บ.คลองไผ่งาม, บ.ต้อน, บ.โนนตาด, บ.หนองโสมง
จ.ชัยภูมิ	อ.บ้านเขว้า	ต.ลุ่มลำชี		บ.คลองโสโพธิ์, บ.ท่าแก้ง, บ.ป่าคันฉู, บ.ป่าไม้แดง, บ.ป่าสะแกราช, บ.แผ่นดินทอง, บ.ราษฎร์ยางชุม, บ.ไร่, บ.วังปลาฝา, บ.หางเรียง	บ.ท่าแก, บ.ท่าแกทอง, บ.โนนน้อย, บ.วังกุ่ม, บ.วังโพธิ์ทอง
จ.ชัยภูมิ	อ.บ้านแท่น	ต.สามสวน			บ.โคกสะอาด, บ.โจด, บ.โนนข่า, บ.สามสวนเหนือ
จ.ชัยภูมิ	อ.บำเหน็จณรงค์	ต.โคกเริงรมย์		บ.โคกหินตั้ง	บ.โปร่งมีชัย
จ.ชัยภูมิ	อ.บำเหน็จณรงค์	ต.บ้านชวน	บ.หลุง		บ.ตะกอ, บ.เสลา
จ.ชัยภูมิ	อ.บำเหน็จณรงค์	ต.บ้านตาล	บ.โคกเพชร	บ.สว่างศรีพัฒนา	บ.กระทุ่มพระ, บ.ตาล, บ.ท่าศาลา, บ.วังกะอาม, บ.หัวบึง, บ.หินตั้ง
จ.ชัยภูมิ	อ.บำเหน็จณรงค์	ต.บ้านเพชร		บ.หนองแวงน้อย, บ.หนองแวงศรีพัฒนา	บ.กลอย, บ.คำพิงพัฒนา, บ.เพชร, บ.เพชรพัฒนา, บ.เพชรสำโรง, บ.หนองกก
จ.ชัยภูมิ	อ.บำเหน็จณรงค์	ต.หัวทะเล	บ.หัวสระ	บ.กุ่ม, บ.เก่า, บ.โนนสังข์	บ.หนองประดู่, บ.หัวทะเล
จ.ชัยภูมิ	อ.ภูเขียว	ต.กุดยม			บ.กุดยม, บ.นกเขาทอง, บ.โนนสังข์, บ.โนนสาทอน
จ.ชัยภูมิ	อ.ภูเขียว	ต.บ้านแก้ง		บ.ธาตุสามหมื่น	บ.โนนหินแร่, บ.ลาด
จ.ชัยภูมิ	อ.ภูเขียว	ต.ผักปัง		บ.โนนกลาง	บ.โนนงาม, บ.โนนเจริญ, บ.โนนสลวย, บ.หนองหว้า
จ.ชัยภูมิ	อ.ภูเขียว	ต.หนองคอนไทย		บ.หนองคอนไทย, บ.หนองบัวพรม	บ.หัวหนอง
จ.ชัยภูมิ	อ.ภูเขียว	ต.หนองตูม		บ.โนนทัน	บ.โนนเสลา
จ.ชัยภูมิ	อ.ภูเขียว	ต.โอโล			บ.ค้าว

ตารางผนวก จ บัญชีหมู่บ้าน/ ชุมชนเสี่ยงประสบน้ำท่วม (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมมาก : น้ำท่วมซ้ำ 7-14 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมปานกลาง : น้ำท่วมซ้ำ 3-6 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมน้อย : น้ำท่วมซ้ำไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 16 ปี
จ.ชัยภูมิ	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.กุดตุ้ม	บ.หนองเขื่อง		บ.กุดตุ้ม, บ.โนนโพธิ์, บ.หนองเขื่อง, บ.หนองคอนไทย
จ.ชัยภูมิ	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.โคกสูง			บ.โสกน้ำขาว
จ.ชัยภูมิ	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.ชีลอง		บ.หนองคล้า, บ.หนองปลาโด, บ.หนองหว้า	บ.ชีลอง, บ.ท่าขามแป, บ.โนนดู่, บ.โนนหว้านไพล, บ.โปร่งเหตุ
จ.ชัยภูมิ	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.บ้านค่าย		บ.ท่าหว้า, บ.วังก้านเหลือง, บ.เสี้ยวน้อย	บ.กุดเวียน, บ.แก้งจิก, บ.โค้งน้ำตับ, บ.โค้งน้ำตับประชาสามัคคี
จ.ชัยภูมิ	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.บ้านเล่า			บ.กุดสวง, บ.โนนหัน, บ.ม่วง, บ.เสี้ยวใหญ่
จ.ชัยภูมิ	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.บุ่งคล้า		บ.ขวาน้อย, บ.สัมพันธ์	บ.กุดโง้ง, บ.ขวาน้อย, บ.โนนแดง, บ.โนนหัวนา, บ.บุ่งคล้า, บ.หนองฉิม, บ.หัวนา
จ.ชัยภูมิ	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.ลาดใหญ่		บ.กุดเวียน, บ.โนนก้านตง	บ.ชัยเจริญ, บ.โนนหว้านไพล
จ.ชัยภูมิ	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.หนองนาแซง	บ.ปึกคงคา	บ.กุดละลม, บ.โนนสมบูรณ์, บ.หนองนาแซง	บ.โนนสมบูรณ์, บ.โนนอดน้อย, บ.หนองโง้ง
จ.ชัยภูมิ	อ.หนองบัวแดง	ต.คูเมือง			บ.โนนตาปู่
จ.ชัยภูมิ	อ.หนองบัวระเหว	ต.หนองบัวระเหว		บ.ปากค่ายซ่องแมว	
จ.ชัยภูมิ	อ.หนองบัวระเหว	ต.ห้วยแย้		บ.แจ้งใหญ่	
จ.นครราชสีมา	อ.แก้งสนามนาง	ต.แก้งสนามนาง			บ.หนองสะเดา
จ.นครราชสีมา	อ.แก้งสนามนาง	ต.บึงพะไล		บ.ห้วยยาง	บ.บะระเวียง
จ.นครราชสีมา	อ.แก้งสนามนาง	ต.บึงสำโรง			บ.กุดปลาฉลาด, บ.โมกมัน, บ.หนองปรือใหม่
จ.นครราชสีมา	อ.แก้งสนามนาง	ต.สีสุก		บ.โนนดู่, บ.โนนฟักทอง, บ.สีสุก, บ.อัมพวันพัฒนา	บ.โนนสูง
จ.นครราชสีมา	อ.คง	ต.บ้านปรางค์			บ.ตะโกน้อย
จ.นครราชสีมา	อ.บ้านเหลื่อม	ต.โคกกระเบื้อง			บ.สันติสุข
จ.นครราชสีมา	อ.บ้านเหลื่อม	ต.ช่อระกา			บ.ขามเวียน, บ.โนนสมบูรณ์, บ.ม่วง
จ.นครราชสีมา	อ.บ้านเหลื่อม	ต.บ้านเหลื่อม		บ.โนนประดู่	บ.ดอนเปล้า, บ.โต้น, บ.หนองใหญ่
จ.นครราชสีมา	อ.บ้านเหลื่อม	ต.วังโพธิ์			บ.วังแร่
จ.มหาสารคาม	อ.กันทรวิชัย	ต.กุดใส้จ่อ			บ.ใส้จ่อ
จ.มหาสารคาม	อ.กันทรวิชัย	ต.ขามเฒ่าพัฒนา			บ.โนนเขวา, บ.วังบัว
จ.มหาสารคาม	อ.กันทรวิชัย	ต.ขามเรียง		บ.โขงกุดเวียน, บ.มะกอก	บ.กอก, บ.กุดหัวช้าง, บ.เขียบ, บ.เขียบพัฒนา, บ.ดอนมัน, บ.หนองแข้
จ.มหาสารคาม	อ.กันทรวิชัย	ต.เขวาใหญ่		บ.เขวากลาง, บ.เขวาน้อย, บ.เขวาใหญ่, บ.โนนเสียว, บ.หินปูน	บ.กอก, บ.ขี, บ.ขีใต้, บ.ขีเหนือ, บ.ขี้เหล็ก, บ.เขวาน้อย, บ.เขวาใหญ่, บ.คุยเชือก, บ.คุยเพ็ก, บ.ดอนโพธิ์, บ.โนนเสียว, บ.บุ่งเบา, บ.ส้มโฮง, บ.หนองโน
จ.มหาสารคาม	อ.กันทรวิชัย	ต.คันธารราษฎร์			บ.สระนคร
จ.มหาสารคาม	อ.กันทรวิชัย	ต.โคกพระ			บ.สมศรี
จ.มหาสารคาม	อ.กันทรวิชัย	ต.ท่าขอนยาง		บ.หัวขัว	
จ.มหาสารคาม	อ.กันทรวิชัย	ต.นาสีนวน		บ.แหย่งใต้	บ.นาสีนวน, บ.หนองอุ่มเหนือ, บ.หวายคำ
จ.มหาสารคาม	อ.กันทรวิชัย	ต.มะค่า	บ.ใคร่นุ่น	บ.กุดเวียน, บ.ใคร่นุ่น, บ.โนนตาล, บ.โนนทัน, บ.หนองหญ้าม้า	บ.โขง, บ.ป่ายางห่าง, บ.เปลือยน้ำ, บ.มะค่า

ตารางผนวก จ บัญชีหมู่บ้าน/ ชุมชนเสี่ยงประสบน้ำท่วม (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมมาก : น้ำท่วมซ้ำ 7-14 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมปานกลาง : น้ำท่วมซ้ำ 3-6 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมน้อย : น้ำท่วมซ้ำไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 16 ปี
จ.มหาสารคาม	อ.กุดรัง	ต.กุดรัง			บ.หนองบัว, บ.หัวช้าง
จ.มหาสารคาม	อ.กุดรัง	ต.นาโพธิ์			บ.โนนสมบัติ
จ.มหาสารคาม	อ.โกสุมพิสัย	ต..แหใต้	บ.ดอนอีเอ็น	บ.ห้วยม่วง	บ.คันจ้อง, บ.คุยกอก, บ.ดอนสว่างโพธิ์ไทร, บ.ดอนอีเอ็น, บ.โนนสะอาดนาแค, บ.ป่าปอ
จ.มหาสารคาม	อ.โกสุมพิสัย	ต.เขวาไร่			บ.โคกกลางเหนือ, บ.โนนราษี
จ.มหาสารคาม	อ.โกสุมพิสัย	ต.เขื่อน			บ.เขื่อน
จ.มหาสารคาม	อ.โกสุมพิสัย	ต.ดอนกลาง		บ.วังแคน	
จ.มหาสารคาม	อ.โกสุมพิสัย	ต.แพง			บ.แพง
จ.มหาสารคาม	อ.โกสุมพิสัย	ต.ยางท่าแจ้ง			บ.ปลาเดิด, บ.ปลาปัด, บ.ยางท่าแจ้ง, บ.หนองบัวเรียน
จ.มหาสารคาม	อ.โกสุมพิสัย	ต.ยางน้อย			บ.ป่าเป้า, บ.ผักหนอก, บ.หัวช้าง
จ.มหาสารคาม	อ.โกสุมพิสัย	ต.เลิงใต้		บ.เลิงบัว	บ.โนนขอนทอย, บ.เลิงใต้, บ.หนองหอย
จ.มหาสารคาม	อ.โกสุมพิสัย	ต.หนองบอน			บ.ท่าเดื่อ, บ.โนนสัง
จ.มหาสารคาม	อ.โกสุมพิสัย	ต.หนองเหล็ก		บ.หนองหญ้าม้า	บ.ทัน, บ.วังขอนจิก, บ.สว่างพัฒนา
จ.มหาสารคาม	อ.โกสุมพิสัย	ต.หัวขวาง			บ.กุดน้ำใส, บ.แก่งโกสุม, บ.คุยโพธิ์, บ.ดอนกลอย
จ.มหาสารคาม	อ.โกสุมพิสัย	ต.เหล่า		บ.แท่นนคร	บ.ดอนตูม
จ.มหาสารคาม	อ.เชียงยืน	ต.นาทอง			บ.แบกสามัคคี
จ.มหาสารคาม	อ.เชียงยืน	ต.เหล่าบัวบาน	บ.หนองล่ามใต้	บ.หนองล่าม, บ.เหล่าใหม่	
จ.มหาสารคาม	อ.เมืองมหาสารคาม	ต.เกิ้ง			บ.โขงกุดหวาย, บ.ท่าประทาย, บ.โนนตูม, บ.โนนสมบูรณ์, บ.โนนสวรรค์
จ.มหาสารคาม	อ.เมืองมหาสารคาม	ต.แก่งเลิงจาน		บ.เม่นใหญ่	บ.แก่งเลิงจาน, บ.ดอนโด, บ.ดอนตูมสามัคคี
จ.มหาสารคาม	อ.เมืองมหาสารคาม	ต.ท่าตูม	บ.หนองข่า	บ.โปโล	บ.ท่าตูม
จ.มหาสารคาม	อ.เมืองมหาสารคาม	ต.ท่าสองคอน			บ.ท่าสองคอน, บ.โนนแต้, บ.สว่าง, บ.หนองกุงเต่า
จ.มหาสารคาม	อ.เมืองมหาสารคาม	ต.ลาดพัฒนา		บ.คุยโพธิ์	บ.ท่าค้อ, บ.ม่วง, บ.ลาด, บ.วังไผ่, บ.หนองหวาย
จ.มหาสารคาม	อ.เมืองมหาสารคาม	ต.แวงน่าง			บ.โนนสำราญ
จ.มหาสารคาม	อ.เมืองมหาสารคาม	ต.ห้วยแอ่ง		บ.ดอนไฮ	บ.นาแพง
จ.ยโสธร	อ.ค้อวัง	ต.ค้อวัง			บ.ค้อวัง
จ.ยโสธร	อ.ค้อวัง	ต.น้ำอ้อม			บ.น้ำอ้อม
จ.ยโสธร	อ.ค้อวัง	ต.ฟ้าหว่น			บ.โพนเมือง
จ.ยโสธร	อ.คำเขื่อนแก้ว	ต.กุดกุง		บ.ทรายงาม	บ.นาโพธิ์, บ.โนนม่วง, บ.ใหม่มงคล
จ.ยโสธร	อ.คำเขื่อนแก้ว	ต.แคนน้อย			บ.โนนเมืองน้อย
จ.ยโสธร	อ.คำเขื่อนแก้ว	ต.ย่อ	บ.หนองปลา		บ.คำม่วง, บ.โคกป่าจิก
จ.ยโสธร	อ.มหาชนะชัย	ต.โนนทราย			บ.หว้าน
จ.ยโสธร	อ.มหาชนะชัย	ต.บากเรือ			บ.ท่าช้าง
จ.ยโสธร	อ.มหาชนะชัย	ต.บึงแก			บ.ดงจงอาง, บ.บูรพา
จ.ยโสธร	อ.มหาชนะชัย	ต.พระเสาร์			บ.โนนงิ้ว, บ.โนนยาง
จ.ยโสธร	อ.มหาชนะชัย	ต.ฟ้าหยาด	บ.โนนธาตุ	บ.โนนธาตุ, บ.ฟ้าหยาด	บ.ฟ้าหยาด
จ.ยโสธร	อ.มหาชนะชัย	ต.ม่วง			บ.ท่าสมอ, บ.เหมือดขาว
จ.ยโสธร	อ.มหาชนะชัย	ต.สงยาง			บ.บ่อบึง, บ.โพนจาน

ตารางผนวก จ บัญชีหมู่บ้าน/ ชุมชนเสี่ยงประสบน้ำท่วม (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมมาก : น้ำท่วมซ้ำ 7-14 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมปานกลาง : น้ำท่วมซ้ำ 3-6 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมน้อย : น้ำท่วมซ้ำไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 16 ปี
จ.ยโสธร	อ.มหาชนะชัย	ต.หัวเมือง		บ.หนองบัว	บ.หนองตุ, บ.หนองยาง
จ.ยโสธร	อ.เมืองยโสธร	ต.ชุมเงิน		บ.คุยตับเต่า	บ.ท่าคัอ, บ.สะแนน, บ.หนองบัว
จ.ยโสธร	อ.เมืองยโสธร	ต.เชียงคำ		บ.กุดกง, บ.คุยสำโรง, บ.ดอนแก้ว, บ.ปากเป่ง, บ.หนองหอย	บ.เชียงคำ, บ.ท่าเยี่ยม, บ.ศาลาแดง
จ.ยโสธร	อ.เมืองยโสธร	ต.ค้อเหนือ	บ.แจ้งน้อย	บ.คำน้ำสร้าง	บ.กล้วย, บ.คำน้ำสร้าง, บ.ดอนกลอย, บ.ดอนยาง, บ.ท่าเยี่ยม, บ.โนนหัน, บ.สำโรง, บ.หนองหว้า
จ.ยโสธร	อ.เมืองยโสธร	ต.ตู่ทุ่ง		บ.ผือ	บ.โนนจำปา, บ.ม่วงอ่อน, บ.สามเพียว
จ.ยโสธร	อ.เมืองยโสธร	ต.เดิด		บ.ใหม่ชุมพร	บ.แสนพัน, บ.ใหม่ชุมพร
จ.ยโสธร	อ.เมืองยโสธร	ต.ตาดทอง			บ.ดอนสาย, บ.ตาดทอง, บ.ศาลาแดง, บ.สะเดา
จ.ยโสธร	อ.เมืองยโสธร	ต.สิงห์		บ.จันทร์เกษม	บ.สิงห์
จ.ยโสธร	อ.เมืองยโสธร	ต.หนองหิน			บ.หนองบก
จ.ร้อยเอ็ด	อ.จังหาร	ต.จังหาร			บ.จังหาร, บ.โนนขาม
จ.ร้อยเอ็ด	อ.จังหาร	ต.ดงสิงห์		บ.โคกล่าม, บ.ดงสิงห์, บ.เปลือยตาล	บ.โคกล่าม, บ.ดงสิงห์
จ.ร้อยเอ็ด	อ.จังหาร	ต.ผักแว่น		บ.ไข่นุ่น, บ.โนนเชียงบัง	บ.คางฮุง, บ.ดอนสวรรค์
จ.ร้อยเอ็ด	อ.จังหาร	ต.ม่วงลาด	บ.กุดเวียน, บ.ม่วงลาด	บ.แจ้ง, บ.หนองแค	บ.แจ้งข่า, บ.ท่าลาด, บ.ม่วงลาด
จ.ร้อยเอ็ด	อ.จังหาร	ต.ยางใหญ่			บ.หัวนายาง
จ.ร้อยเอ็ด	อ.จังหาร	ต.แสนชาติ			บ.โนนสวรรค์
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เชียงขวัญ	ต.เชียงขวัญ		บ.ศรีอุดม	บ.คุยขนวน, บ.ไผ่ล้อม, บ.โพธิ์ศรี, บ.แมค
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เชียงขวัญ	ต.บ้านเชือง			บ.ดอนสวรรค์
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เชียงขวัญ	ต.พระธาตุ		บ.บุ่งค้า	บ.แก้งข่า, บ.ดอนยาง, บ.ดอนวิเวก, บ.โนนก้านเหลือง, บ.ปากบุ่ง
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เชียงขวัญ	ต.พลับพลา		บ.จิ้วเหนือ, บ.โพธิ์ศรี, บ.วังเจริญ, บ.วังยาว, บ.หนองแก่ง, บ.หนองเต่า	บ.เกษมสุข, บ.พลับพลา, บ.หงษ์ทอง, บ.หนองกั๋	
จ.ร้อยเอ็ด	อ.ทุ่งเขาหลวง	ต.ทุ่งเขาหลวง			บ.จาน
จ.ร้อยเอ็ด	อ.ทุ่งเขาหลวง	ต.เทอดไทย			บ.ยางใต้, บ.อีโก่ม
จ.ร้อยเอ็ด	อ.ทุ่งเขาหลวง	ต.มะบ้า		บ.อุดมสุข	บ.ขว้างใหญ่, บ.เขวาน้อย, บ.หวายหลีม
จ.ร้อยเอ็ด	อ.ธวัชบุรี	ต.เขวาทุ่ง			บ.หนองต่าย
จ.ร้อยเอ็ด	อ.ธวัชบุรี	ต.บึงนคร			บ.ไผ่
จ.ร้อยเอ็ด	อ.ธวัชบุรี	ต.ไพศาล			บ.ตู่
จ.ร้อยเอ็ด	อ.ธวัชบุรี	ต.มะอี			บ.ดอนศรีเมือง, บ.โนนเดื่อ
จ.ร้อยเอ็ด	อ.ธวัชบุรี	ต.ราชธานี			บ.ราชใหม่
จ.ร้อยเอ็ด	อ.พนมไพร	ต.ค้อใหญ่			บ.กลาง, บ.หนองเขื่อน
จ.ร้อยเอ็ด	อ.พนมไพร	ต.คำไฮ		บ.สำโรง	บ.คำไฮ, บ.ดอนค้า, บ.โนนศิลา
จ.ร้อยเอ็ด	อ.พนมไพร	ต.ชานุวรรณ			บ.พนัส
จ.ร้อยเอ็ด	อ.พนมไพร	ต.พนมไพร			บ.เทพารักษ์, บ.ศิลาเลข
จ.ร้อยเอ็ด	อ.พนมไพร	ต.โพธิ์ใหญ่			บ.ท่าโพธิ์, บ.ท่าไฮ
จ.ร้อยเอ็ด	อ.พนมไพร	ต.สระแก้ว			บ.สระแก้ว
จ.ร้อยเอ็ด	อ.พนมไพร	ต.แสนสุข		บ.ดอนแดงเหนือ	บ.ท่าลาด, บ.ท่าเลียว, บ.นาชม, บ.แสนสุข
จ.ร้อยเอ็ด	อ.โพธิ์ชัย	ต.ขามเบี้ย			บ.โพธิ์ชัย
จ.ร้อยเอ็ด	อ.โพธิ์ชัย	ต.ดอนโอง		บ.หนองบัวทอง	บ.คุยโพธิ์, บ.ปากปลาค้าว

ตารางผนวก จ บัญชีหมู่บ้าน/ ชุมชนเสี่ยงประสบน้ำท่วม (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมมาก : น้ำท่วมซ้ำ 7-14 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมปานกลาง : น้ำท่วมซ้ำ 3-6 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมน้อย : น้ำท่วมซ้ำไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 16 ปี
จ.ร้อยเอ็ด	อ.โพธิ์ชัย	ต.สะอาด	บ.ปากบุ่ง, บ.สวนสวรรค์	บ.คุยจั่น	บ.ดอนควาย, บ.ตะวันสีทอง, บ.ท่าเสียว, บ.ไผ่สีทอง, บ.สะอาด
จ.ร้อยเอ็ด	อ.โพนทอง	ต.โคกกกม่วง			บ.โนนเชียงหวาง, บ.โนนสามัคคี, บ.หนองบุ่ง
จ.ร้อยเอ็ด	อ.โพนทอง	ต.พรมสวรรค์			บ.สุขสำราญ, บ.หนองน้ำแดง
จ.ร้อยเอ็ด	อ.โพนทอง	ต.สว่าง		บ.หนองกุง	
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เมยวดี	ต.ขุมพร		บ.วังแก้ว	
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เมยวดี	ต.บุ่งเลิศ			บ.ใหม่ไฟฟ้า
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เมืองร้อยเอ็ด	ต.แคนใหญ่			บ.หนองบัวห้าว
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เมืองร้อยเอ็ด	ต.ดงลาน			บ.สันติสุข
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เมืองร้อยเอ็ด	ต.สีแก้ว			บ.คานหัก
จ.ร้อยเอ็ด	อ.ศรีสมเด็จ	ต.โพธิ์ล้ย			บ.โนนโพธิ์, บ.โพนทอง
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เสลภูมิ	ต.กลาง		บ.คุ้มใต้	บ.ท่าใคร้ใต้, บ.สร้างกกพอก
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เสลภูมิ	ต.เกาะแก้ว	บ.เหล่าไพรงาม	บ.โคกกุง, บ.ท่าสี, บ.หนองสำราญ	บ.ดงหวาย, บ.เหล่าแขม
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เสลภูมิ	ต.ขวาว		บ.ทรายมูล	บ.ขวาว, บ.โนนแพง, บ.โนนยาง, บ.สะทอน, บ.หัน
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เสลภูมิ	ต.ท่าม่วง		บ.ท่าใหม่	บ.ท่าม่วง
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เสลภูมิ	ต.นางาม	บ.กุดเรือ, บ.โพธิ์ชัน	บ.กุดเรือ, บ.พันขาง, บ.โพธิ์ชัน	บ.นาเรียง, บ.น้ำเที่ยง, บ.โพธิ์ตาก, บ.สำโรง, บ.หนองจอก
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เสลภูมิ	ต.นาแซง			บ.นาแซง, บ.ใหม่สามัคคีพัฒนา
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เสลภูมิ	ต.นาเมือง			บ.ขว้าง, บ.โสกม่วง
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เสลภูมิ	ต.นาเลิง		บ.ไชยวาน, บ.นาเลิง	บ.คุ้งสะอาด, บ.ผักกาดหญ้า
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เสลภูมิ	ต.บึงเกลือ		บ.น้ำจั้นน้อย	บ.นางเลา, บ.น้ำจั้นใหญ่, บ.โนนสวรรค์, บ.บ่อแก, บ.บ่อแกน้อย
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เสลภูมิ	ต.โพธิทอง			บ.นาโพธิ์
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เสลภูมิ	ต.ภูเงิน			บ.หวาย
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เสลภูมิ	ต.เมืองไพร		บ.โนนคำ	บ.ตาลเหนือ, บ.ท่าแห่
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เสลภูมิ	ต.วังหลวง	บ.หนองขุ่น	บ.ท่างาม	บ.กกกอก, บ.ท่าทางเกวียน, บ.ท่าโพธิ์, บ.ท่าเยี่ยม, บ.บาก, บ.หนองขาม, บ.หนองเทา, บ.หนองแห้ว
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เสลภูมิ	ต.ศรีวิลัย	บ.นาวี		บ.น้อยสามัคคี, บ.โนนหนามแท่ง, บ.โพนสว่าง
จ.ร้อยเอ็ด	อ.เสลภูมิ	ต.เหล่าน้อย			บ.ดงแจ้ง, บ.ท่าลาด, บ.วังเข, บ.หนองจอก, บ.หนองผักตบ
จ.ร้อยเอ็ด	อ.หนองพอก	ต.กกโพธิ์			บ.หนองหว้า
จ.ร้อยเอ็ด	อ.หนองพอก	ต.โคกสว่าง			บ.หนองเม็ก
จ.ร้อยเอ็ด	อ.หนองพอก	ต.ภูเขาทอง			บ.ใหม่พัฒนา
จ.ร้อยเอ็ด	อ.อาจสามารถ	ต.ขี้เหล็ก			บ.จิก, บ.โนนสังข์, บ.เปลือย, บ.ยางเฒอ
จ.ร้อยเอ็ด	อ.อาจสามารถ	ต.บ้านแจ้ง			บ.กุดเขียว, บ.ขี้โหล่น
จ.ร้อยเอ็ด	อ.อาจสามารถ	ต.โพนเมือง			บ.ดงบัง, บ.บาก
จ.ร้อยเอ็ด	อ.อาจสามารถ	ต.หนองหมื่นถ่าน			บ.แขมเหนือ
จ.ร้อยเอ็ด	อ.อาจสามารถ	ต.หน่อม			บ.ฟ้าเลื่อม, บ.หน่อม, บ.หน่อมเหนือ

ตารางผนวก จ บัญชีหมู่บ้าน/ ชุมชนเสี่ยงประสบน้ำท่วม (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมมาก : น้ำท่วมซ้ำ 7-14 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมปานกลาง : น้ำท่วมซ้ำ 3-6 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมน้อย : น้ำท่วมซ้ำไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 16 ปี
จ.ร้อยเอ็ด	อ.อาจสามารถ	ต.อาจสามารถ			บ.ส่องใหม่, บ.หนองขี้เหล็ก
จ.เลย	อ.ผาขาว	ต.ท่าช้างคล้อง			บ.นาเหมือดแอ่
จ.เลย	อ.ผาขาว	ต.โนนปอแดง			บ.ท่าสวนยา, บ.นิยมไทย, บ.โนนปอแดง, บ.บ่อแดง, บ.ห้วยเดื่อเหนือ
จ.เลย	อ.ผาขาว	ต.โนนป่าชาง			บ.โนนรัง, บ.โสกนกไก่นา, บ.ห้วยกาบเปลือย
จ.เลย	อ.ภูกระดึง	ต.ภูกระดึง			บ.วงเวียน, บ.หนองขอน
จ.ศรีสะเกษ	อ.กันทรารมย์	ต.ทาม		บ.ผึ้ง	บ.เจี่ย, บ.ผึ้ง, บ.หมัด
จ.ศรีสะเกษ	อ.กันทรารมย์	ต.อีปาด			บ.หนองไฮ
จ.ศรีสะเกษ	อ.ราษีไศล	ต.เมืองแคน			บ.หนองปลาดุก
จ.ศรีสะเกษ	อ.ราษีไศล	ต.สร้างปี่			บ.หนองขาม
จ.ศรีสะเกษ	อ.ราษีไศล	ต.หว้านคำ		บ.น้ำอ้อมน้อย, บ.หนองค้างไฟ	บ.ดอนตำ, บ.น้ำอ้อมน้อย, บ.หนองโง้ง
จ.หนองบัวลำภู	อ.นากลาง	ต.โนนเมือง			บ.โนนชัยศรี, บ.โนนม่วงใต้, บ.โนนเมือง
จ.หนองบัวลำภู	อ.นากลาง	ต.ฝั่งแดง			บ.ชำเสี้ยว, บ.โนนงาม, บ.โนนธาตุ, บ.โนนเปรมชัย, บ.โนนสา, บ.วังเชียม, บ.ศรีวิไล, บ.แสงดาว, บ.ห้วยนาหลวง
จ.หนองบัวลำภู	อ.นากลาง	ต.อุทัยสวรรค์			บ.ท่าอุทัย, บ.โนนสวรรค์
จ.หนองบัวลำภู	อ.นาวัง	ต.นาแก			บ.นาดินดำ
จ.หนองบัวลำภู	อ.นาวัง	ต.วังปลาป้อม			บ.โคกสะอาด
จ.หนองบัวลำภู	อ.โนนสัง	ต.โคกม่วง			บ.บุ่งบก, บ.แมด
จ.หนองบัวลำภู	อ.โนนสัง	ต.โคกใหญ่			บ.ท่าเรือ
จ.หนองบัวลำภู	อ.เมืองหนองบัวลำภู	ต.นาคำไฮ			บ.กุดฉิม
จ.หนองบัวลำภู	อ.เมืองหนองบัวลำภู	ต.นามะเฟือง		บ.ทรายงาม	
จ.หนองบัวลำภู	อ.เมืองหนองบัวลำภู	ต.โนนขมิ้น			บ.เก่าโกใต้, บ.โสกปลาดุก, บ.ห้วยโจก, บ.ห้วยไร่
จ.หนองบัวลำภู	อ.เมืองหนองบัวลำภู	ต.บ้านพร้าว			บ.ท่าโพธิ์ชัย, บ.หัน
จ.หนองบัวลำภู	อ.เมืองหนองบัวลำภู	ต.ป่าไม้งาม			บ.บุ่งบก, บ.ลาด, บ.ห้วยหามต่าง, บ.ใหม่โพธิ์ทอง
จ.หนองบัวลำภู	อ.เมืองหนองบัวลำภู	ต.หนองภัยศูนย์			บ.หนองภัยศูนย์เหนือ
จ.หนองบัวลำภู	อ.เมืองหนองบัวลำภู	ต.หนองสวรรค์			บ.หนองสวรรค์, บ.อ่างศิลามงคล
จ.หนองบัวลำภู	อ.เมืองหนองบัวลำภู	ต.หัวนา		บ.ข่า	บ.ดอนเข็ม, บ.หนองแสง
จ.หนองบัวลำภู	อ.ศรีบุญเรือง	ต.กุดสะเทียน			บ.กุดสะเทียน, บ.วังคูณ
จ.หนองบัวลำภู	อ.ศรีบุญเรือง	ต.ทรายทอง			บ.ท่างาม, บ.น้ำลัด, บ.หนองขาม
จ.หนองบัวลำภู	อ.ศรีบุญเรือง	ต.นากอก			บ.กุดดุก, บ.แก, บ.โคกล่าม, บ.โคกสนั่น, บ.ตาลเดี่ยว, บ.นากอก, บ.โนนงาม, บ.ม่วงทอง, บ.สมสนุก, บ.สุขเกษม
จ.หนองบัวลำภู	อ.ศรีบุญเรือง	ต.โนนม่วง			บ.หนองแวงพัฒนา
จ.หนองบัวลำภู	อ.ศรีบุญเรือง	ต.เมืองใหม่			บ.โนนสว่าง
จ.หนองบัวลำภู	อ.ศรีบุญเรือง	ต.ยางหล่อ			บ.นาหว้า
จ.หนองบัวลำภู	อ.ศรีบุญเรือง	ต.หนองกุงแก้ว			บ.คอกวัว, บ.วังไชย, บ.หนองคังคา
จ.หนองบัวลำภู	อ.ศรีบุญเรือง	ต.หนองแก			บ.สำราญสุข, บ.หนองแกเหนือ, บ.หนองผือน้อยพัฒนา

ตารางผนวก จ บัญชีหมู่บ้าน/ ชุมชนเสี่ยงประสบน้ำท่วม (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมมาก : น้ำท่วมซ้ำ 7-14 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมปานกลาง : น้ำท่วมซ้ำ 3-6 ครั้ง ในรอบ 16 ปี	หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมน้อย : น้ำท่วมซ้ำไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 16 ปี
จ.หนองบัวลำภู	อ.ศรีบุญเรือง	ต.หนองบัวใต้		บ.ขัมเบ็ญ	บ.สร้างเสี่ยน, บ.หนองสระพัง
จ.หนองบัวลำภู	อ.ศรีบุญเรือง	ต.หันนางาม			บ.นาดี, บ.ศรีประเสริฐ, บ.ห้วยกวางทอง
จ.อุดรธานี	อ.กุมภวาปี	ต.เชียงแหว		บ.เชียงแหว	
จ.อุดรธานี	อ.กุมภวาปี	ต.แชแล			บ.แชแล
จ.อุดรธานี	อ.กุมภวาปี	ต.ปะโค			บ.ปะโค
จ.อุดรธานี	อ.กุมภวาปี	ต.พันดอน		บ.พันดอน	บ.น้ำฆ้อง
จ.อุดรธานี	อ.กุมภวาปี	ต.เวียงคำ			บ.นาแบก
จ.อุดรธานี	อ.กู่แก้ว	ต.คอนสาย		บ.คอนสาย	
จ.อุดรธานี	อ.ไชยวาน	ต.หนองหลัก			บ.สะงวย
จ.อุดรธานี	อ.ประจักษ์ศิลปาคม	ต.นาม่วง			บ.โนนแสวง
จ.อุดรธานี	อ.ประจักษ์ศิลปาคม	ต.อุ่มจาน			บ.ดอนกลาง
จ.อุดรธานี	อ.ศรีธาตุ	ต.จำปี			บ.หนองแวง
จ.อุดรธานี	อ.ศรีธาตุ	ต.นายูง			บ.นายูง
จ.อุดรธานี	อ.ศรีธาตุ	ต.ศรีธาตุ			บ.โคกศรี, บ.ศรีเจริญ, บ.ศรีสุข
จ.อุดรธานี	อ.หนองหาน	ต.พังงู			บ.ทุ่งสว่าง
จ.อุบลราชธานี	อ.เขื่องใน	ต.ก่อเอ้			บ.ดงยาง
จ.อุบลราชธานี	อ.เขื่องใน	ต.เขื่องใน			บ.กุดกะเสียน
จ.อุบลราชธานี	อ.เขื่องใน	ต.ค้อทอง			บ.กลางน้อย, บ.แก้งโพธิ์, บ.ส้มป่อย
จ.อุบลราชธานี	อ.เขื่องใน	ต.ขีทวน			บ.ท่าศาลา
จ.อุบลราชธานี	อ.เขื่องใน	ต.ท่าไห		บ.โนนจานเก่า	บ.ท่าคล้อ
จ.อุบลราชธานี	อ.เขื่องใน	ต.ธาตุน้อย		บ.ธาตุน้อย	บ.ธาตุน้อย
จ.อุบลราชธานี	อ.เขื่องใน	ต.นาคำใหญ่			บ.แสงน้อย
จ.อุบลราชธานี	อ.เขื่องใน	ต.ยางขี้นก			บ.ยางขี้นก
จ.อุบลราชธานี	อ.เขื่องใน	ต.สหธาตุ			บ.ธาตุเทิง, บ.โนนกอก
จ.อุบลราชธานี	อ.เมืองอุบลราชธานี	ต.หนองบ่อ			บ.หนองบ่อ

หมายเหตุ : หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมมาก คือ น้ำท่วมซ้ำ 7-14 ครั้ง ในรอบ 16 ปี

หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมปานกลาง คือ น้ำท่วมซ้ำ 3-6 ครั้ง ในรอบ 16 ปี

หมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมน้อย คือ น้ำท่วมซ้ำไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 16 ปี

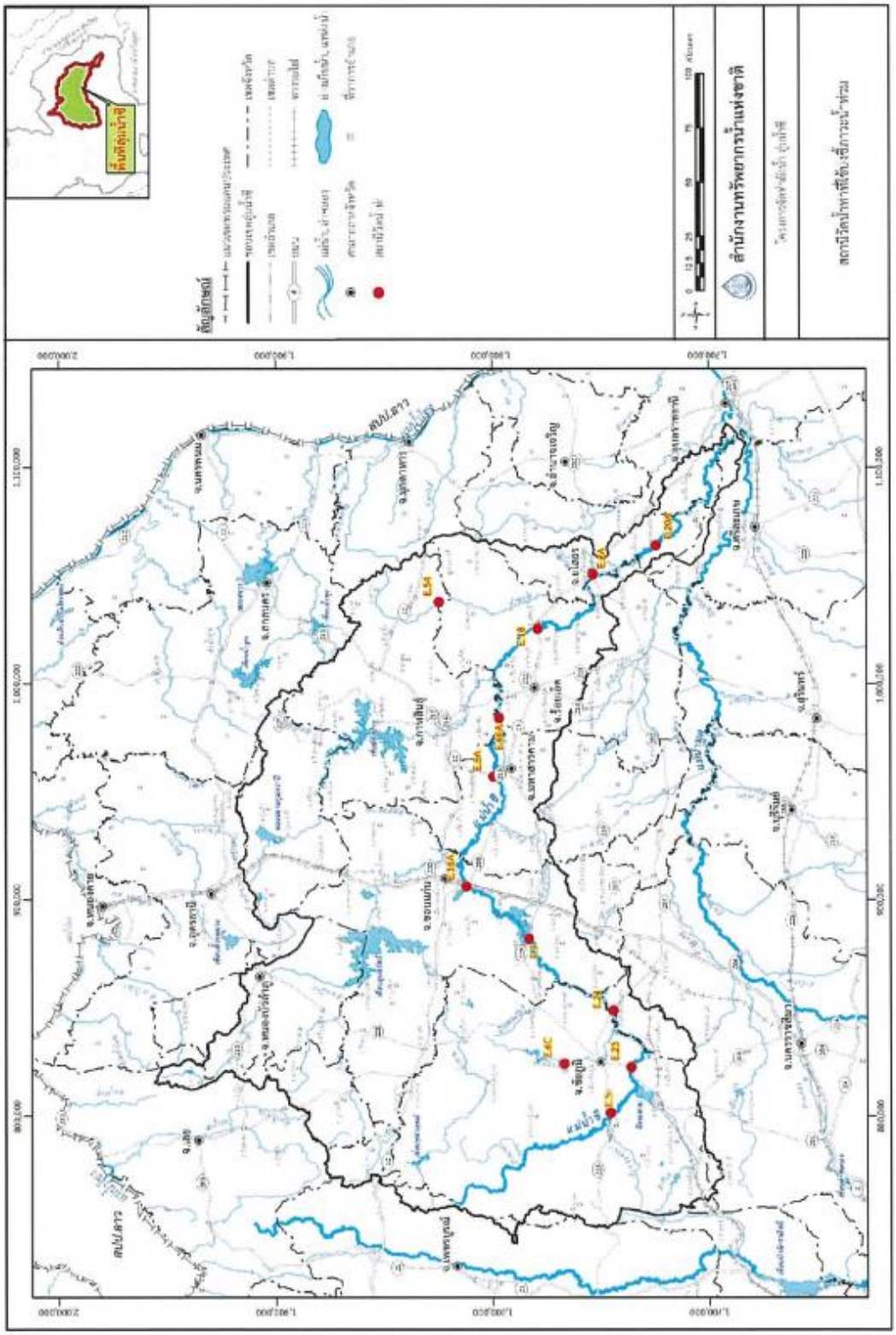
ที่มา : GISTDA, กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณะภัย, 2563

ภาคผนวก ฉ
บัญชีรายชื่อหน่วยงาน และช่องทางการติดต่อ

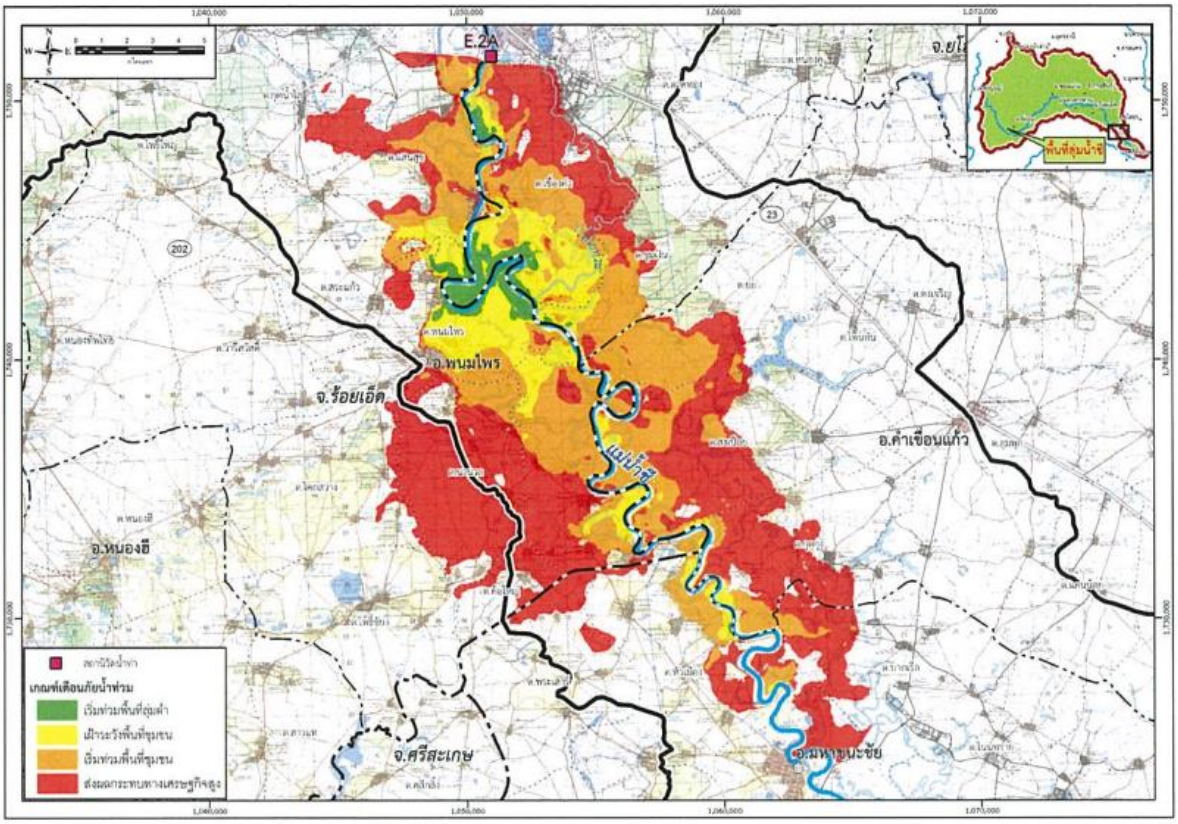
บัญชีรายชื่อหน่วยงาน และช่องทางการติดต่อ ลุ่มน้ำชี

ที่	ชื่อหน่วยงาน	ที่อยู่	หมายเลขโทรศัพท์
1	สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 7	526 ถนนมีชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย 43000	042-413296
2	สำนักงานชลประทานที่ 6	215 ถนนศรีจันทร์ ตำบลบึงเนียม อำเภอเมืองขอนแก่น ขอนแก่น 40000	043-222555
3	สำนักงานชลประทานที่ 5	327 หมู่ 1 บ้านหมูม่น ตำบลหมูม่น อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000	042-121139
4	โครงการชลประทานหนองบัวลำภู	194 หมู่ 2 บ้านภูพานทอง ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู 39000	042-315760
5	โครงการชลประทานชัยภูมิ	5/1 หมู่ 2 ถนนชัยภูมิ-บ้านเขว้า ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ 36000	044-811945
6	โครงการชลประทานขอนแก่น	91/1 ถนนมิตรภาพ ซอย 8/5 ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น ขอนแก่น 40000	043-224801
7	โครงการชลประทานมหาสารคาม	431 ถนนมหาชัยดำริห์ ตำบลตลาด อำเภอเมืองมหาสารคาม มหาสารคาม 44000	043-711218
8	โครงการชลประทานร้อยเอ็ด	269 หมู่ 1 ถนนรณชัยชาญยุทธ ตำบลรอบเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000	043-515035
9	โครงการชลประทานกาฬสินธุ์	292 หมู่ที่ 6 ตำบลโพนทอง อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ 46000	043-873176
10	สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 4	90 หมู่ที่ 4 ถนนอนามัย อำเภอเมืองขอนแก่น ขอนแก่น 40000	043-221714
11	สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 4	178 หมู่ที่ 27 ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000	043-236663
12	ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 6 ขอนแก่น	35 หมู่ที่ 14 ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000	043-465743

ภาคผนวก ช
เกณฑ์เตือนภัยและพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม

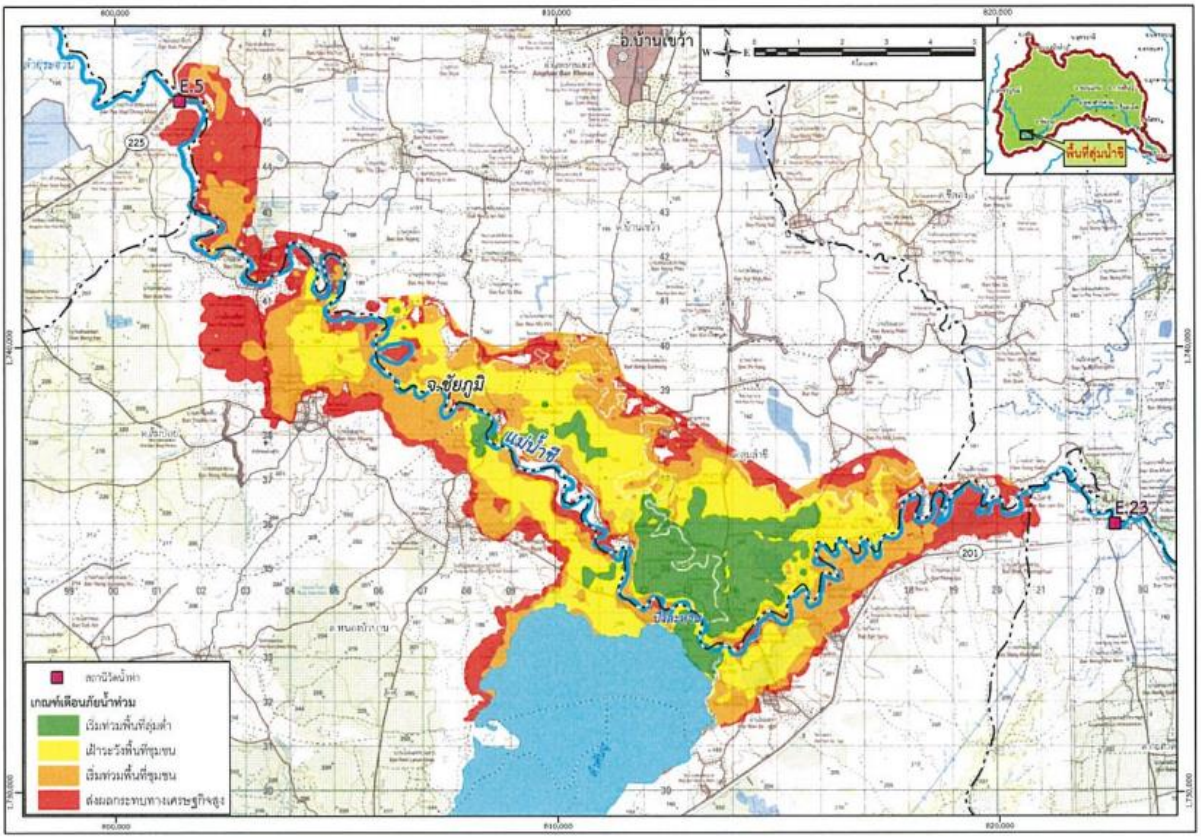

ตำแหน่งสถานีวัดน้ำท่าที่ใช้บ่งชี้ภาวะน้ำท่วม

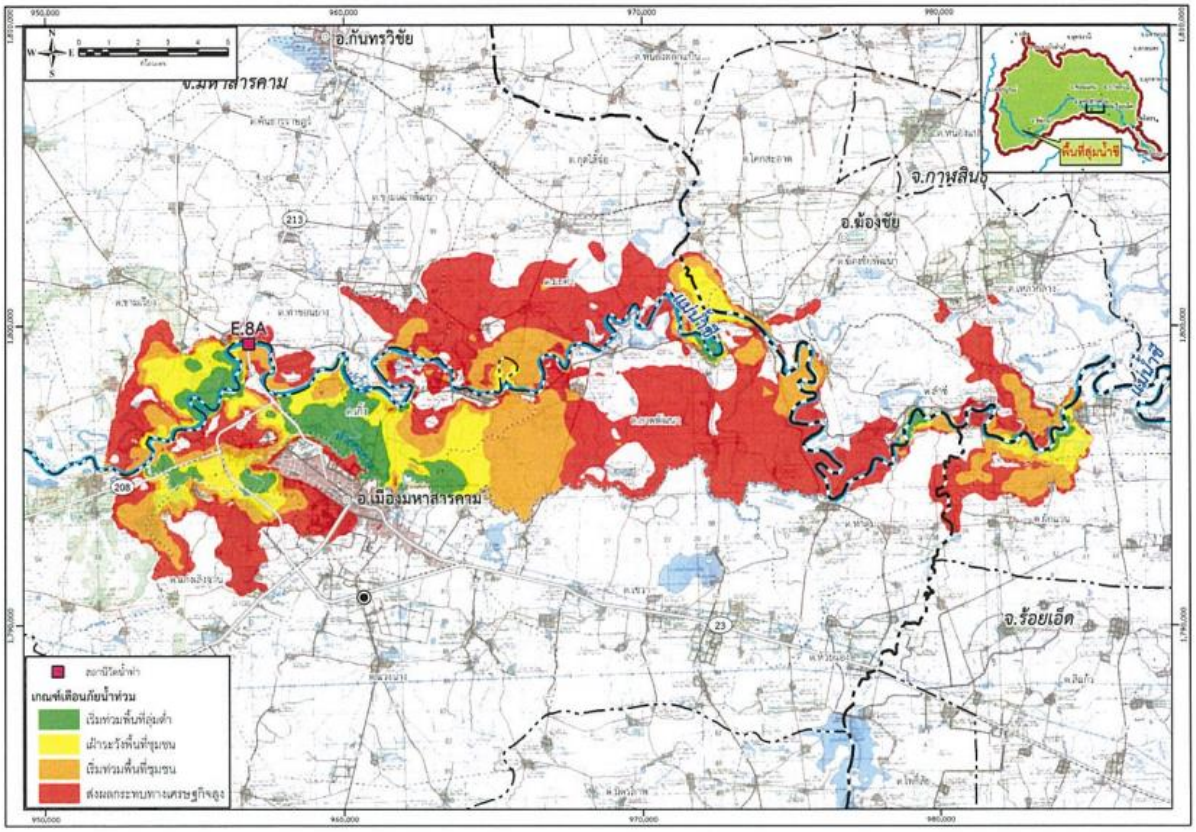
พื้นที่		ชื่อสถานี	E.2A แม่น้ำชี อ.เมือง จ.ยโสธร			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	125.00	125.50	126.00	126.50
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)	764.50	889.14	1,010.39	1,100.00
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ยโสธร	อ.คำเขื่อนแก้ว	ต.กุดกุง	0.00	0.49	2.48	13.62
		ต.ย่อ		0.04	9.01	3.95
		ต.สงเปือย	0.00	0.94	9.15	16.09
	อ.มหาชนะชัย	ต.บากเรือ			0.98	6.74
		ต.พระเสาร์				3.86
		ต.ฟ้าหยาด			0.01	3.79
		ต.หัวเมือง	0.04	1.13	4.01	5.48
	อ.เมืองยโสธร	ต.ขุมเงิน	0.07	1.42	6.09	3.21
		ต.เชียงคำ	4.06	9.48	9.91	15.33
		ต.ในเมือง			0.00	0.02
จ.ร้อยเอ็ด	อ.พนมไพร	ต.กุดน้ำใส				3.48
		ต.ค้อใหญ่				3.58
		ต.คำไฮ		3.59	13.10	11.08
		ต.โคกสว่าง				1.83
		ต.ชานุวรรณ				0.47
		ต.นานวล		0.06	2.75	25.10
		ต.พนมไพร	2.90	9.36	3.86	3.10
		ต.โพธิ์ชัย				0.16
		ต.สระแก้ว	0.00	0.26	0.74	0.43
		ต.แสนสุข	0.10	1.91	9.84	6.71

หมายเหตุ : ระดับ 1 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ ระดับ 1A คือ เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน
ระดับ 2 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน ระดับ 2A คือ ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง

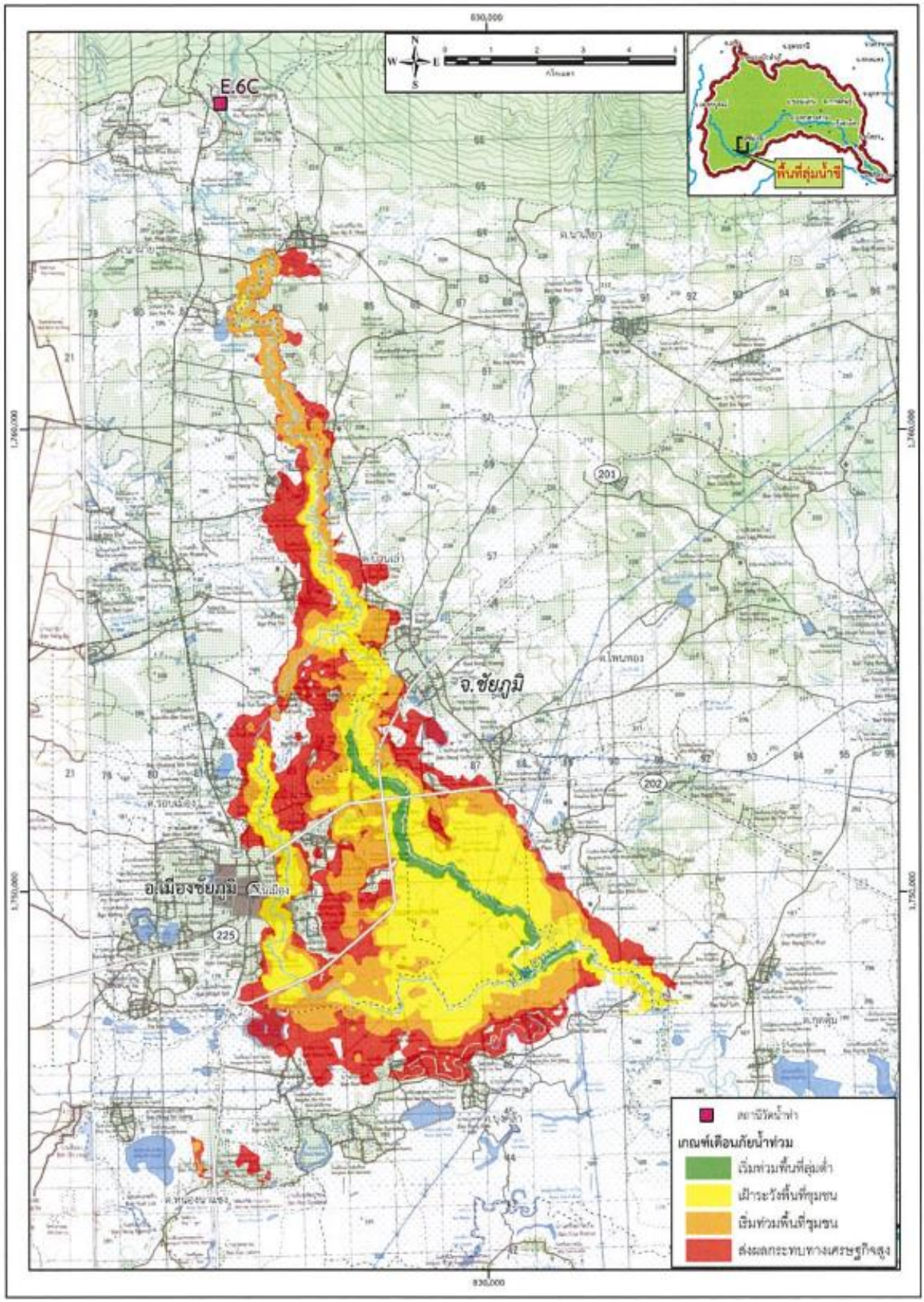
พื้นที่		ชื่อสถานี	E.5 แม่น้ำชี บ้านโนนเปลือย อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	194.96	196.00	197.00	197.95
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)	241.40	266.00	410.00	602.80
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ชัยภูมิ	อ.จัตุรัส	ต.บ้านกอก			0.09	0.65
		ต.ละหาน	0.05	2.08	3.96	4.97
		ต.ส้มป่อย		2.10	4.73	4.67
		ต.หนองบัวบาน	1.30	5.07	9.27	2.96
	อ.เนินสง่า	ต.กะฮาด				0.10
	อ.บ้านเขว้า	ต.ตลาดแร้ง	0.02	0.19	1.62	4.52
		ต.บ้านเขว้า	0.01	1.80	2.42	1.08
		ต.ลุ่มลำชี	8.65	9.38	6.46	2.97
	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.บ้านค่าย			0.04	0.28
	อ.หนองบัวระเหว	ต.หนองบัวระเหว			0.02	0.62

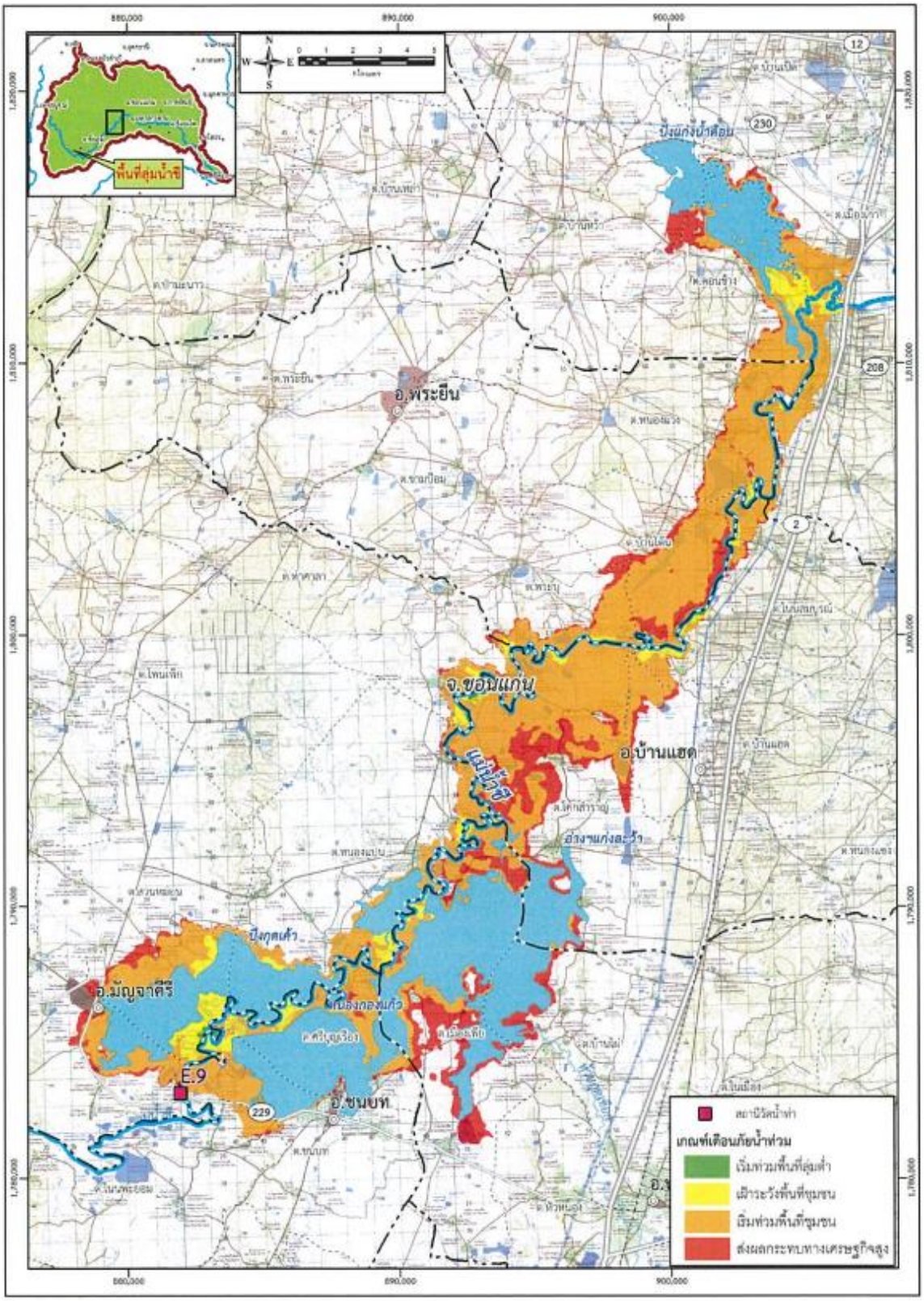
หมายเหตุ : ระดับ 1 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ ระดับ 1A คือ เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน
ระดับ 2 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน ระดับ 2A คือ ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง

พื้นที่		ชื่อสถานี	E.8A แม่น้ำชี บ้านดินดำ อ.เมือง จ.มหาสารคาม			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	142.10	142.50	143.00	143.56
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)				
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.กาฬสินธุ์	อ.ฆ้องชัย	ต.โคกสะอาด		0.68	0.48	0.21
		ต.ฆ้องชัยพัฒนา		0.40	0.38	0.96
		ต.ลำชี	0.11	0.28	2.41	5.79
		ต.เหล่ากลาง				1.58
จ.มหาสารคาม	อ.กันทรวิชัย	ต.ขามเฒ่าพัฒนา				1.31
		ต.ขามเรียง	1.34	2.66	2.12	4.06
		ต.ท่าขอนยาง	0.65	0.47	1.34	4.38
		ต.มะค่า	0.41	0.71	4.54	16.88
	อ.เมืองมหาสารคาม	ต.เกิ้ง	6.35	5.82	6.33	4.49
		ต.แก่งเลิงจาน	0.60	2.27	2.44	5.57
		ต.เขวา		0.01	0.12	0.37
		ต.ตลาด	1.15	1.30	1.44	4.41
		ต.ท่าตูม	0.22	0.09	0.44	1.61
		ต.ท่าสองคอน	0.07	0.43	1.41	1.23
		ต.ลาดพัฒนา	1.24	1.90	10.54	27.44
จ.ร้อยเอ็ด	อ.จังหาร	ต.ผักแว่น		0.24	1.96	2.11
		ต.ม่วงลาด	0.25	1.41	1.39	1.62

หมายเหตุ : ระดับ 1 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ ระดับ 1A คือ เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน
ระดับ 2 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน ระดับ 2A คือ ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง

E.6C
พื้นที่ลุ่มน้ำชี
จ.ชัยภูมิ
อ.เมืองชัยภูมิ
201
202
225
สถานีวัดน้ำฝน
เกณฑ์เตือนภัยน้ำท่วม
เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ
เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน
เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน
ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง

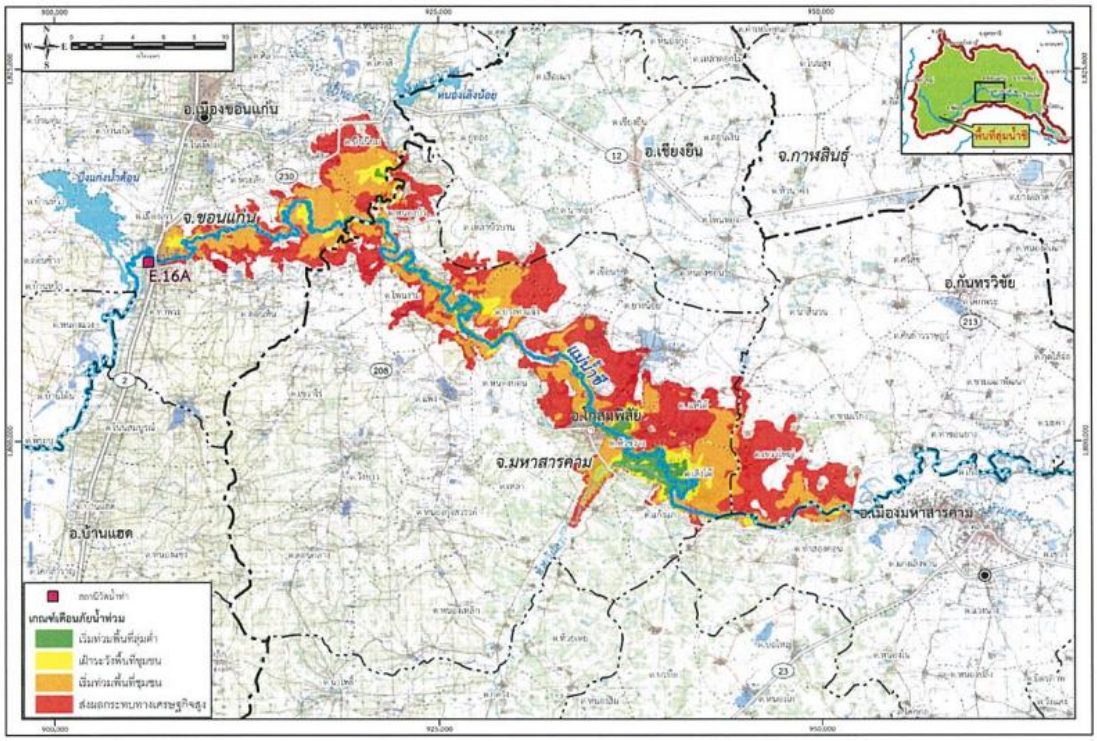

พื้นที่ลุ่มน้ำชี
อ.พระยืน
จ.ขอนแก่น
อ.บ้านแฮด
อ่างฯแก่งละว้า
อ.มัญจาคีรี
อ.ชนบท
E.9
229
230
208
12
2
สถานีวัดน้ำท่า
เกณฑ์เตือนภัยน้ำท่วม
เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ
เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน
เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน
ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง

พื้นที่		ชื่อสถานี	E.6C ลำปะทาว บ้านตาดโตน อ.เมือง จ.ชัยภูมิ			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	189.00	191.00	192.50	193.25
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)				
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ชัยภูมิ	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.กุดตุ้ม	0.01	1.44	0.48	1.05
		ต.นาฝาย		0.08	1.86	0.32
		ต.นาเสียว		0.01	0.62	0.79
		ต.ในเมือง	0.57	5.64	4.90	4.17
		ต.บ้านเล่า		2.06	2.34	3.87
		ต.บุ่งคล้า	0.16	2.55	2.38	5.27
		ต.โพนทอง	0.98	8.19	1.27	1.60
		ต.รอบเมือง	0.16	0.94	0.88	1.80
		ต.หนองนาแซง			0.05	0.36

หมายเหตุ : ระดับ 1 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ ระดับ 1A คือ เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน
ระดับ 2 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน ระดับ 2A คือ ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง

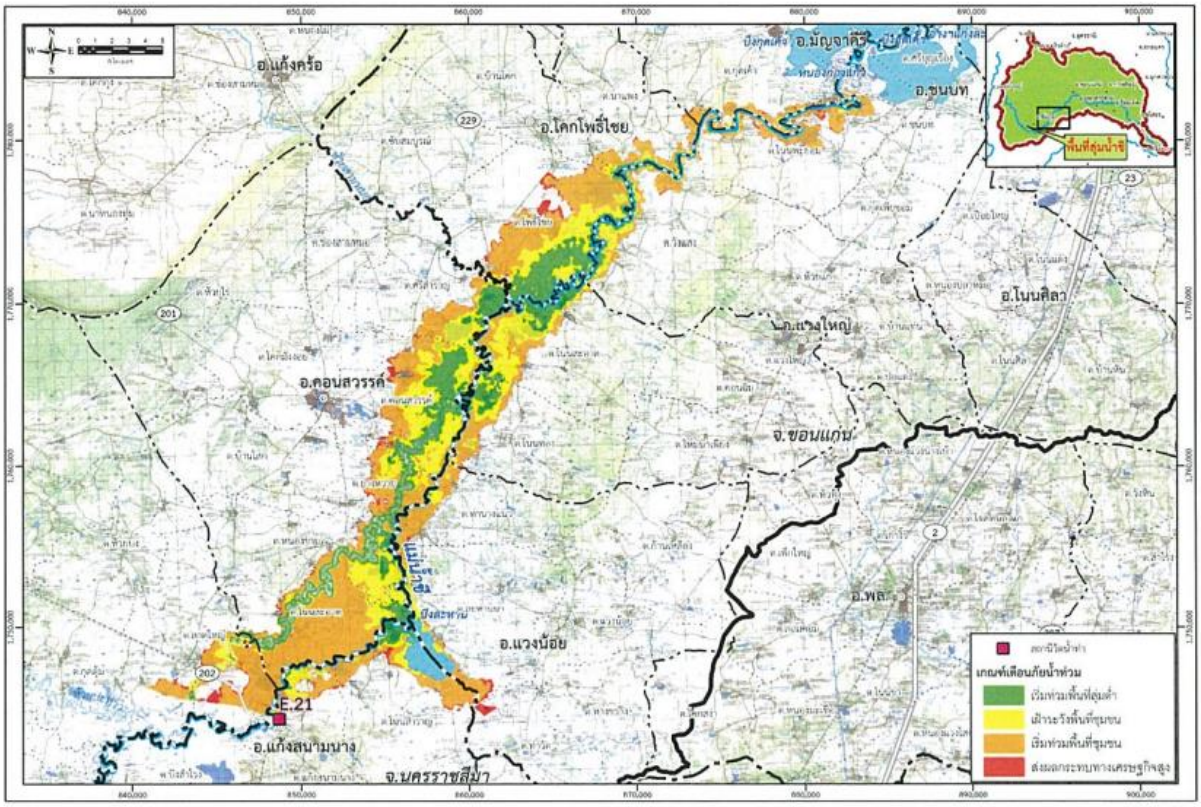
พื้นที่		ชื่อสถานี	E.9 แม่น้ำชี บ้านโจด อ.มัญจาคีรี จ.ขอนแก่น			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	158.57	159.27	160.50	161.00
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)				
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ขอนแก่น	อ.ชนบท	ต.ชนบท	0.06	0.90	7.18	0.42
		ต.โนนพะยอม			1.18	0.09
		ต.ศรีบุญเรือง	0.07	1.64	15.28	0.69
	อ.บ้านไผ่	ต.บ้านไผ่			2.70	4.52
		ต.เมืองเพีย		1.25	20.58	10.48
	อ.บ้านแฮด	ต.โคกสำราญ	0.07	0.48	24.53	10.07
		ต.โนนสมบูรณ์	0.06	0.90	2.92	0.37
		ต.บ้านแฮด			2.12	0.55
	อ.พระยืน	ต.บ้านโต้น	0.01	0.39	10.19	2.95
		ต.พระบุ		0.30	4.58	0.92
		ต.หนองแวง		0.03	9.81	0.61
	อ.มัญจาคีรี	ต.กุดเค้า			5.79	1.17
		ต.ท่าศาลา	0.00	0.79	2.90	0.32
		ต.สวนหม่อน	0.19	5.01	10.35	1.23
		ต.หนองแปน	0.68	6.77	8.99	0.39
	อ.เมืองขอนแก่น	ต.ดอนช้าง		1.84	11.39	1.32
		ต.ท่าพระ		0.59	4.21	0.18
		ต.บ้านหว้า			0.38	1.33
		ต.เมืองเก่า		0.37	3.99	0.69

หมายเหตุ : ระดับ 1 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ ระดับ 1A คือ เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน
ระดับ 2 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน ระดับ 2A คือ ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง

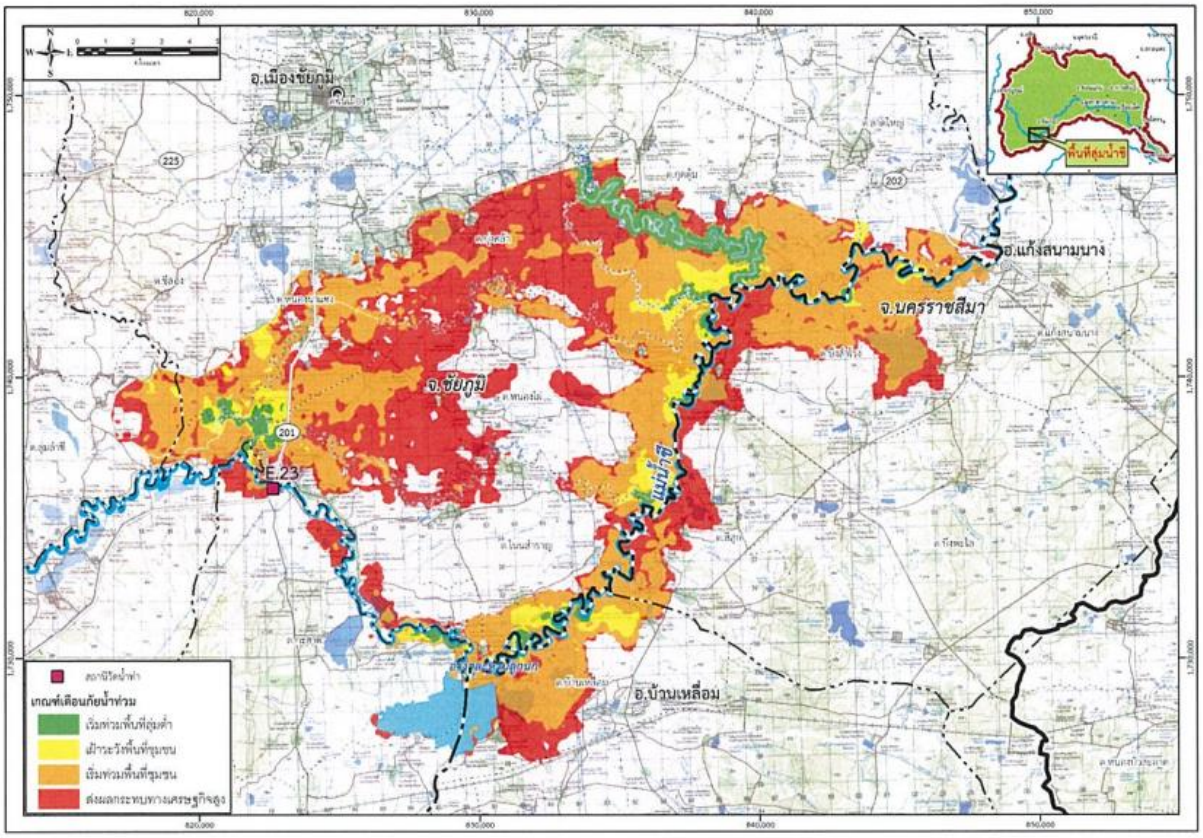
พื้นที่		ชื่อสถานี	E.16A แม่น้ำชี บ้านกุดกว้าง อ.เมือง จ.ขอนแก่น			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	149.10	150.24	151.52	152.22
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)	213.00	300.60	482.40	602.73
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ขอนแก่น	อ.เมืองขอนแก่น	ต.ดอนหัน	0.18	1.47	6.74	7.20
		ต.ท่าพระ		0.18	2.13	2.59
		ต.บึงเนียม	0.43	2.08	7.85	9.10
		ต.พระลับ	0.56	1.12	9.58	4.89
		ต.เมืองเก่า		1.01	3.12	1.56
จ.มหาสารคาม	อ.กันทรวิชัย	ต.ขามเรียง		0.00	0.43	2.76
		ต.เขวาไหญ่	0.02	0.19	6.20	24.39
	อ.โกสุมพิสัย	ต..แห่ใต้		0.05	4.40	12.08
		ต.แก้งแก	4.13	1.08	1.15	1.15
		ต.เขวาไร่			0.55	1.86
		ต.เขือน			0.63	4.11
		ต.แพง	0.00	0.00	0.71	0.58
		ต.โพนงาม	2.37	0.86	5.94	10.09
		ต.ยางท่าแจ้ง	0.93	1.55	8.59	13.22
		ต.ยางน้อย	0.02	0.01	2.37	7.87
		ต.เสิงใต้	2.18	3.16	10.83	2.66
		ต.หนองบอน	0.02	0.34	1.51	1.62
		ต.หนองบัว	1.16	1.05	4.04	9.97
		ต.หัวขวาง	4.05	2.57	10.48	14.65
		ต.เหล่า			0.25	1.35
	อ.เชียงยืน	ต.นาทอง				0.68
		ต.เหล่าบัวบาน			0.08	2.89
	อ.เมืองมหาสารคาม	ต.ท่าสองคอน	0.17	0.50	1.57	1.09

หมายเหตุ : ระดับ 1 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ ระดับ 1A คือ เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน
ระดับ 2 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน ระดับ 2A คือ ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง

พื้นที่		ชื่อสถานี	E.21 แม่น้ำชี บ้านแก่งโก อ.เมือง จ.ชัยภูมิ			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	172.35	173.25	173.85	174.05
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)	235.00	360.50	465.00	495.00
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ขอนแก่น	อ.โคกโพธิ์ไชย	ต.นาแพง	0.76	0.87	4.27	0.30
		ต.บ้านโคก	0.02	0.13	0.38	0.02
		ต.โพธิ์ไชย	11.54	8.73	17.47	1.76
	อ.ชนบท	ต.ชนบท			0.65	0.03
		ต.โนนพะยอม	0.25	0.73	8.13	0.76
		ต.วังแสง	2.82	2.86	3.87	0.27
	อ.มัญจาคีรี	ต.กุดเค้า	0.42	0.42	4.17	0.35
	อ.แวงน้อย	ต.ท่านางแนว	0.11	0.82	5.83	0.17
		ต.ท่าวัด			0.04	0.55
		ต.ละหานนา	0.31	2.99	4.04	0.63
	อ.แวงใหญ่	ต.โนนทอง	2.52	2.60	3.99	0.14
		ต.โนนสะอาด	4.17	8.27	5.26	0.21
จ.ชัยภูมิ	อ.คอนสวรรค์	ต.คอนสวรรค์	9.80	13.35	9.43	0.93
		ต.โคกมั่งงอย			0.00	0.02
		ต.โนนสะอาด	6.70	3.96	25.20	0.43
		ต.ยางหวาย	2.40	2.49	6.30	0.66
		ต.ศรีสำราญ	3.36	3.73	4.90	0.23
		ต.หนองขาม	4.75	5.48	1.54	0.15
	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.กุดตุ้ม	0.09	0.23	1.71	0.21
		ต.ลาดใหญ่	0.51	1.81	9.87	1.24
จ.นครราชสีมา	อ.แก้งสนามนาง	ต.แก้งสนามนาง	0.21	2.31	2.50	0.43
		ต.โนนสำราญ	1.87	3.15	8.92	0.72

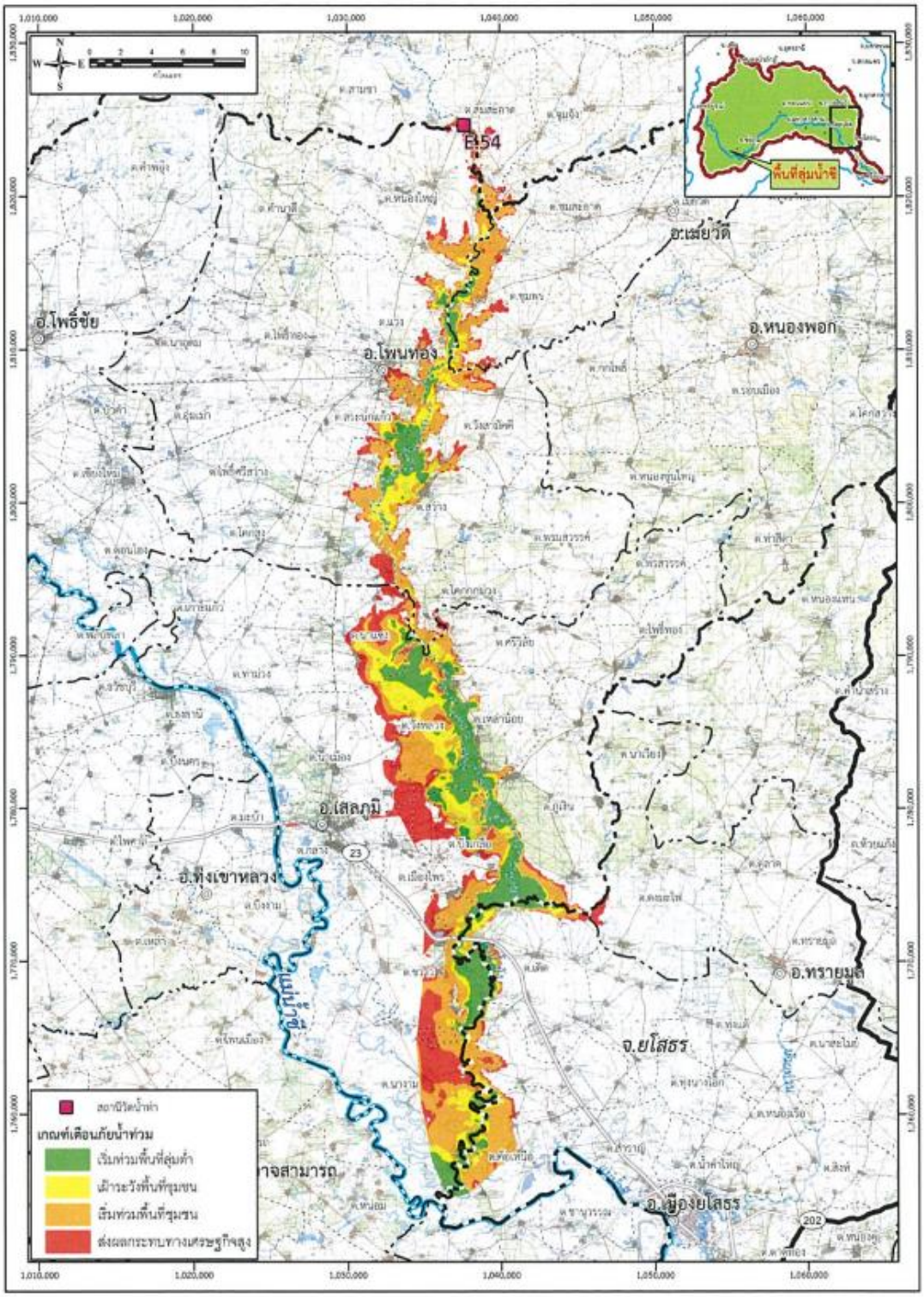
หมายเหตุ : ระดับ 1 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ ระดับ 1A คือ เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน
ระดับ 2 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน ระดับ 2A คือ ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง

พื้นที่		ชื่อสถานี	E.23 แม่น้ำชี บ้านค่าย อ.เมือง จ.ชัยภูมิ			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	182.57	182.73	183.30	183.65
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)	87.60	98.96	125.60	143.95
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ชัยภูมิ	อ.จัตุรัส	ต.ละหาน				0.02
	อ.เนินสง่า	ต.กะฮาด	0.55	0.45	1.50	5.04
		ต.ตาเนิน				0.19
	อ.บ้านเขว้า	ต.ลุ่มลำชี		0.20	3.15	1.76
	อ.เมืองชัยภูมิ	ต.กุดตุ้ม	6.25	2.26	14.60	6.24
		ต.ชีลอง	0.33	1.22	4.02	1.38
		ต.โนนสำราญ	0.63	1.35	5.35	3.43
		ต.บ้านค่าย	1.36	0.78	6.74	4.59
		ต.บุ่งคล้า	0.33	0.71	9.60	20.31
		ต.ลาดใหญ่	0.00	0.30	2.37	1.15
		ต.หนองนาแซง	0.32	1.09	7.20	4.55
		ต.หนองไผ่	0.72	2.84	18.73	25.11
จ.นครราชสีมา	อ.แก้งสนามนาง	ต.แก้งสนามนาง			1.19	0.03
		ต.บึงสำโรง	0.15	0.53	14.38	7.21
		ต.สีสุก	0.03	0.09	3.86	6.84
	อ.บ้านเหลื่อม	ต.บ้านเหลื่อม	0.38	1.66	10.28	5.45
		ต.วังโพธิ์				0.06

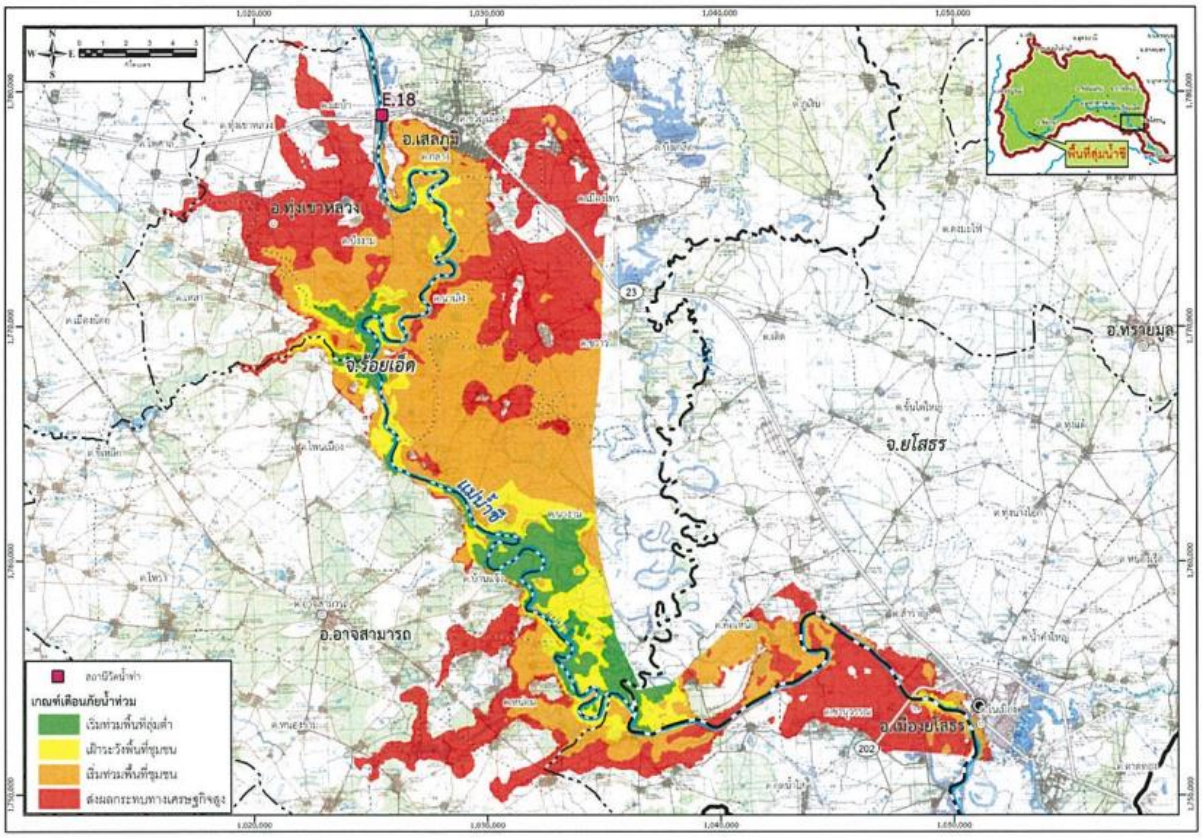
หมายเหตุ : **ระดับ 1 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ** **ระดับ 1A คือ เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน**

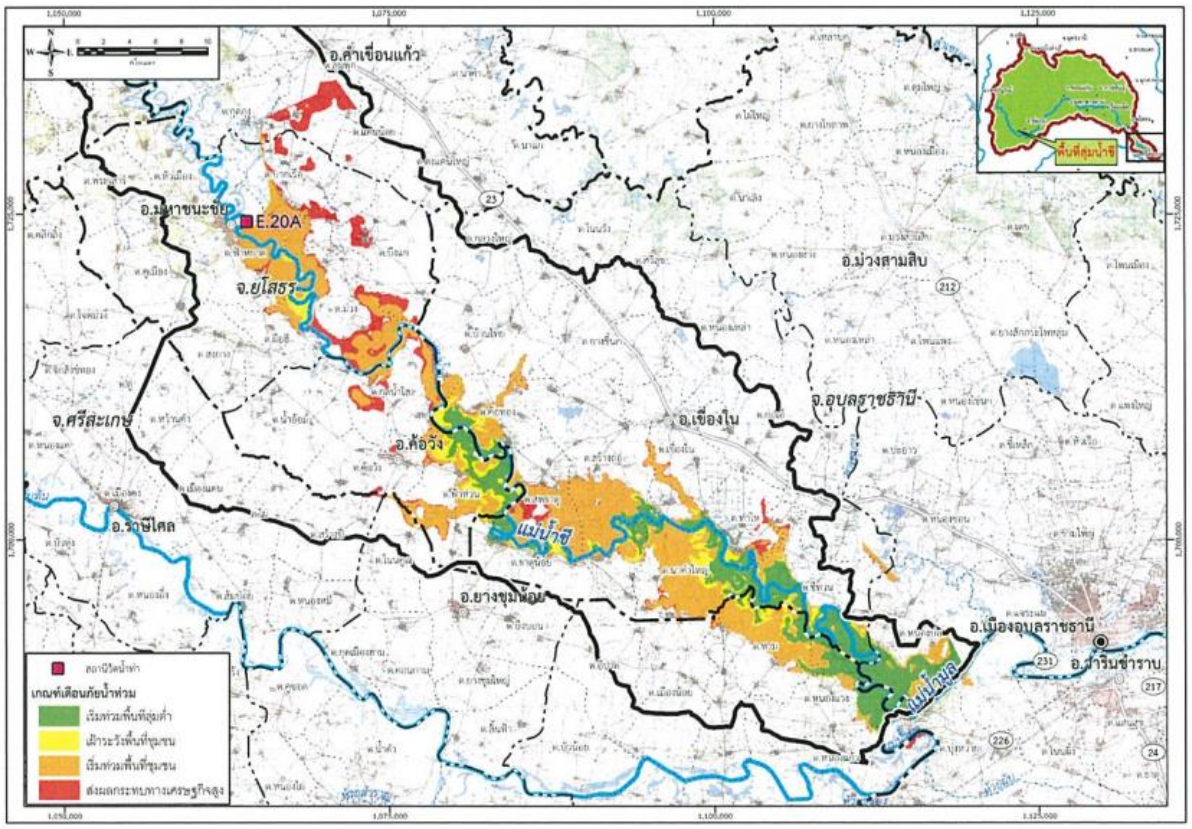
ระดับ 2 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน **ระดับ 2A คือ ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง**

E54
พื้นที่ลุ่มน้ำชี
อ.เมยวดี
อ.โพธิ์ชัย
อ.โพนทอง
อ.หนองพอก
อ.เสลภูมิ
อ.ทึงเขาหลวง
อ.ทรายมูล
จ.ยโสธร
อ.เมืองยโสธร
สถานีวัดน้ำท่า
เกณฑ์เตือนภัยน้ำท่วม
เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ
เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน
เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน
ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง

พื้นที่		ชื่อสถานี	E.54 ลำน้ำยัง บ้านแก่งยาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	143.44	143.97	145.60	146.45
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)				
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.กาฬสินธุ์	อ.กุฉินารายณ์	ต.จุมจัง	0.07	0.11	1.03	0.35
		ต.สมสะอาด	0.03	0.12	1.37	1.30
		ต.สามขา		0.01	0.07	0.28
จ.ยโสธร	อ.ทรายมูล	ต.ดงมะไฟ				1.10
	อ.เมืองยโสธร	ต.ค้อเหนือ	3.03	1.06	8.80	1.05
		ต.ตู่ทุ่ง	0.97	0.83	4.09	1.23
		ต.เดิด	4.45	1.85	2.65	1.06
จ.ร้อยเอ็ด	อ.โพนทอง	ต.โคกกกม่วง	0.29	0.42	2.28	0.78
		ต.โนนชัยศรี	1.27	1.25	4.80	3.69
		ต.วังสามัคคี	0.71	1.73	4.31	1.87
		ต.แวง	1.51	1.00	3.59	2.42
		ต.สระนกแก้ว	3.05	1.71	3.47	1.37
		ต.สว่าง	2.81	4.88	4.33	1.29
		ต.หนองใหญ่	0.76	1.14	5.61	2.92
	อ.เมยวดี	ต.ชมสะอาด			0.95	0.17
		ต.ชุมพร	2.02	1.47	8.38	2.81
	อ.เสลภูมิ	ต.กลาง				0.21
		ต.ขวัญเมือง				0.36
		ต.ขวาว	6.49	1.21	7.65	6.16
		ต.นางาม	4.78	3.85	11.55	8.75
		ต.นาแซง	1.80	3.59	5.46	5.98
		ต.นาเมือง			0.45	3.05
		ต.บึงเกลือ	8.01	5.05	6.88	7.05
		ต.ภูเงิน	5.26	0.66	3.20	1.30
		ต.เมืองไพร	0.80	0.40	3.18	3.35
		ต.วังหลวง	10.51	11.12	12.50	5.01
		ต.ศรีวิลัย	0.55	1.04	1.42	0.57
		ต.เหล่าน้อย	5.27	0.63	1.07	0.31

หมายเหตุ : ระดับ 1 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ ระดับ 1A คือ เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน
ระดับ 2 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน ระดับ 2A คือ ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง

E.18
อ.เสลภูมิ
อ.ทุ่งเขาหลวง
จ.ร้อยเอ็ด
อ.ทรายมูล
จ.ยโสธร
แม่น้ำชี
อ.อาจสามารถ
อ.เมืองยโสธร
พื้นที่ลุ่มน้ำชี
สถานีวัดน้ำท่า
เกณฑ์เตือนภัยน้ำท่วม
เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ
เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน
เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน
ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง

อ.คำเขื่อนแก้ว
อ.มหาชนะชัย
E.20A
จ.ยโสธร
อ.ม่วงสามสิบ
จ.ศรีสะเกษ
อ.เขื่องใน
จ.อุบลราชธานี
อ.ค้อวัง
อ.ราษีไศล
แม่น้ำชี
อ.ยางชุมน้อย
อ.เมืองอุบลราชธานี
อ.สิรินธร
แม่น้ำมูล
พื้นที่ลุ่มน้ำชี
สถานีวัดน้ำท่า
เกณฑ์เตือนภัยน้ำท่วม
เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ
เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน
เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน
ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง

พื้นที่		ชื่อสถานี	E.18 แม่น้ำชี บ้านท่าสะแบง อ.ทุ่งเขาหลวง จ.ร้อยเอ็ด			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	129.96	130.69	131.60	131.75
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)				
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ยโสธร	อ.เมืองยโสธร	ต.เชื่องคำ			0.02	0.08
		ต.ค้อเหนือ	1.51	2.06	9.60	5.00
		ต.ในเมือง			0.67	0.27
		ต.สำราญ		0.34	0.94	2.90
จ.ร้อยเอ็ด	อ.ทุ่งเขาหลวง	ต.ทุ่งเขาหลวง				3.09
		ต.เทอดไทย	1.60	1.50	2.88	2.53
		ต.บึงงาม	1.36	3.67	17.06	17.15
		ต.มะบ้า			0.02	4.76
		ต.เหล่า				1.15
	อ.ธวัชบุรี	ต.บึงนคร				0.13
		ต.ไพศาล				0.67
	อ.พนมไพร	ต.กุดน้ำใส			0.15	0.51
		ต.ชานุวรรณ		0.00	1.32	16.76
		ต.โพธิ์ใหญ่	0.12	0.94	4.76	5.98
		ต.แสนสุข		0.14	1.17	2.82
	อ.เสลภูมิ	ต.กลาง	0.23	0.71	5.96	1.94
		ต.ขวัญเมือง			0.01	4.62
		ต.ขวาว			9.36	18.51
		ต.นางาม	12.88	12.53	36.39	4.90
		ต.นาเลิง	0.38	2.72	17.67	6.32
		ต.เมืองไพร			0.47	10.96
	อ.อาจสามารถ	ต.บ้านแจ้ง	2.66	1.31	1.44	2.07
		ต.โพนเมือง	1.45	2.34	2.37	0.98
		ต.หนองขาม				1.27
		ต.หนองหมื่นถ่าน				5.91
		ต.หน่อม	0.55	1.33	5.93	8.25
		ต.อาจสามารถ				1.71

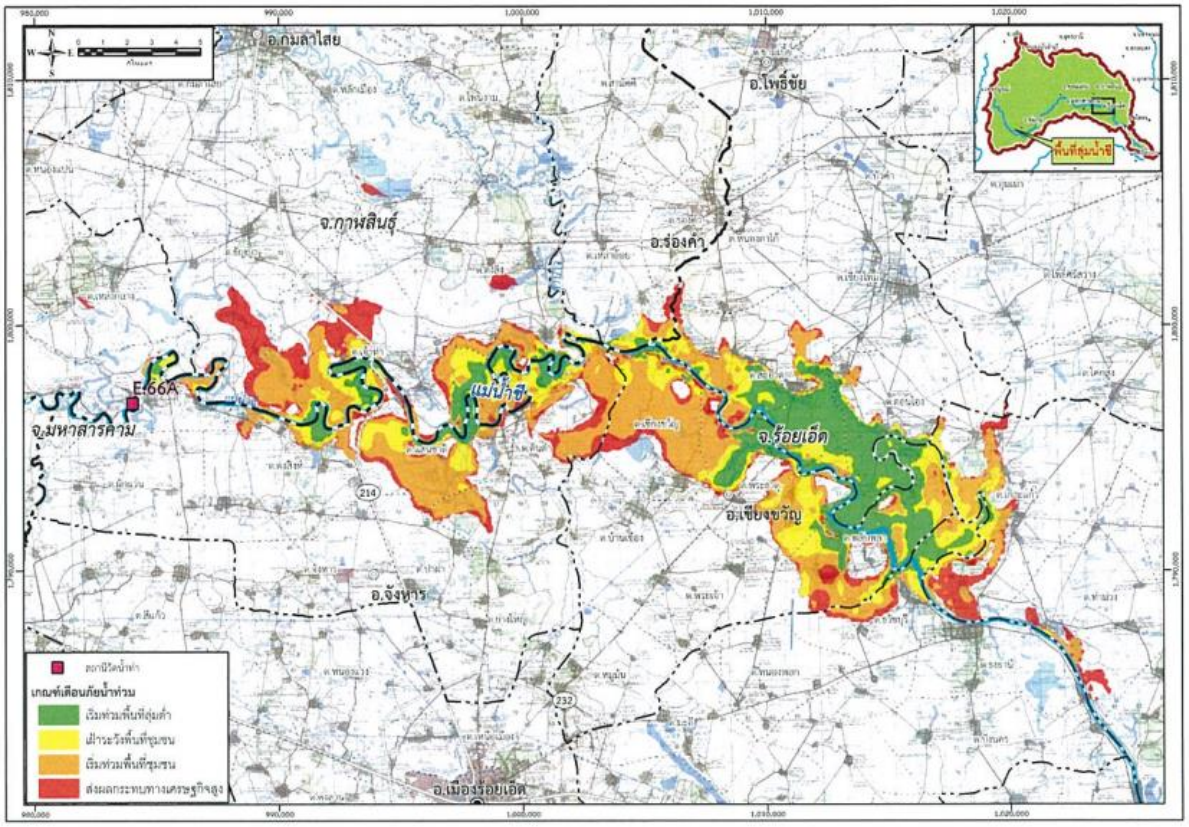
หมายเหตุ : **ระดับ 1 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ** **ระดับ 1A คือ เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน**

ระดับ 2 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน **ระดับ 2A คือ ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง**

พื้นที่		ชื่อสถานี	E.20A แม่น้ำชี บ้านฟ้าหยาด อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	119.12	120.80	121.81	122.00
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)				
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.ยโสธร	อ.ค้อวัง	ต.กุดน้ำใส		0.12	8.34	5.34
		ต.ค้อวัง		0.08	0.85	1.03
		ต.ฟ้าห่วน	10.04	6.96	13.30	1.34
	อ.คำเขื่อนแก้ว	ต.กุดกุง			0.27	0.70
		ต.แคนน้อย				0.19
		ต.ลุมพุก			0.02	8.77
	อ.มหาชนะชัย	ต.โนนทราย		0.01	5.10	1.68
		ต.บากเรือ			5.18	3.53
		ต.บึงแก			1.48	4.50
		ต.ผือฮี	0.04	1.65	2.30	0.37
		ต.ฟ้าหยาด		0.80	15.87	0.78
		ต.ม่วง	0.03	0.54	14.48	7.77
จ.ศรีสะเกษ	อ.กันทรารมย์	ต.ทาม	5.29	2.75	17.05	0.31
		ต.เมืองน้อย			0.18	0.21
		ต.หนองแก้ว	0.27	0.02	0.36	0.59
		ต.หนองแวง	12.63	0.24	3.78	0.10
	อ.ยางชุมน้อย	ต.โนนคูณ			1.44	0.22
	อ.ราษีไศล	ต.สร้างปี่				0.43
จ.อุบลราชธานี	อ.เขื่องใน	ต.เขื่องใน	1.24	0.22	4.47	0.62
		ต.ค้อทอง	3.83	3.02	7.56	0.53
		ต.ชีทวน	17.72	1.85	4.67	0.43
		ต.แดงหม้อ	2.47	1.08	2.44	0.19
		ต.ท่าไห	1.50	0.65	2.31	1.83
		ต.ธาตุน้อย	1.97	1.35	0.88	0.15
		ต.นาคำใหญ่	9.78	4.95	24.53	0.85
		ต.บ้านไทย			2.85	0.30
		ต.สร้างถ่อ	2.10	0.78	20.01	0.49
		ต.สหธาตุ	1.67	0.26	15.77	3.44
		ต.หัวดอน			0.96	0.07
	อ.เมืองอุบลราชธานี	ต.หนองบ่อ	18.75	0.48	5.34	0.08
	อ.วารินชำราบ	ต.บุ่งหวาย	0.22	0.02	0.14	0.08
		ต.หนองกินเพล	0.03	0.01	0.42	0.01

หมายเหตุ : **ระดับ 1 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ** **ระดับ 1A คือ เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน**

ระดับ 2 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน **ระดับ 2A คือ ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง**

อ.กมลาไสย
อ.โพธิ์ชัย
จ.กาฬสินธุ์
อ.ร่องคำ
E.66A
แม่น้ำชี
จ.มหาสารคาม
จ.ร้อยเอ็ด
อ.เชียงขวัญ
อ.จังหาร
อ.เมืองร้อยเอ็ด
พื้นที่ลุ่มน้ำชี
เกณฑ์เตือนภัยน้ำท่วม
เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ
เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน
เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน
ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง

พื้นที่		ชื่อสถานี	E.66A แม่น้ำชี บ้านม่วงลาด อ.จังหาร จ.ร้อยเอ็ด			
		ระดับเตือนภัย	ระดับ 1	ระดับ 1A	ระดับ 2	ระดับ 2A
		ค่าระดับน้ำ (ม.รทก.)	136.68	137.22	138.10	138.38
		อัตราการไหล (ลบ.ม./วิ)				
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม (ตร.กม.)			
จ.กาฬสินธุ์	อ.กมลาไสย	ต.กมลาไสย				0.00
		ต.เจ้าท่า	3.13	4.17	9.65	6.19
		ต.ดงลิง	0.59	0.49	2.10	1.35
		ต.ธัญญา		0.00	0.28	3.32
		ต.หลักเมือง				0.31
	อ.ฆ้องชัย	ต.ลำชี	0.03	0.13	0.17	0.07
		ต.เหล่ากลาง				0.12
	อ.ร่องคำ	ต.ร่องคำ				0.19
		ต.เหล่าอ้อย	0.29	0.91	0.75	0.50
จ.ร้อยเอ็ด	อ.จังหาร	ต.ดงสิงห์	1.18	0.91	1.84	0.65
		ต.ดินดำ	1.18	2.25	7.42	2.99
		ต.ปาฝา			0.02	0.11
		ต.ม่วงลาด	0.22	0.55	0.72	0.10
		ต.แสนชาติ	1.04	2.72	6.88	1.69
	อ.เชียงขวัญ	ต.เชียงขวัญ	0.41	1.59	9.95	2.10
		ต.บ้านเชือง			0.03	0.05
		ต.พระธาตุ	3.95	3.82	6.03	1.50
		ต.พลับพลา	8.02	3.53	5.75	2.08
	อ.ธวัชบุรี	ต.ธงธานี		0.00	0.05	0.11
		ต.ธวัชบุรี	2.25	2.24	1.97	0.95
	อ.โพธิ์ชัย	ต.เชียงใหม่			0.00	0.04
		ต.ดอนโอง	6.93	0.74	0.60	0.29
		ต.สะอาด	8.99	4.35	4.44	1.32
		ต.หนองตาไก้				0.18
	อ.โพนทอง	ต.โคกสูง				0.04
	อ.เสลภูมิ	ต.เกาะแก้ว	0.31	2.14	4.28	4.09
		ต.ท่าม่วง		0.05	0.62	1.37

หมายเหตุ : ระดับ 1 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ ระดับ 1A คือ เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชน
ระดับ 2 คือ เริ่มท่วมพื้นที่ชุมชน ระดับ 2A คือ ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจสูง